

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN CLUJ
CASA CORPULUI DIDACTIC CLUJ
LICEUL TEORETIC „MIHAI EMINESCU” CLUJ-NAPOCA**

***Lectura de plăcere
de la teorie la exemple de bune practici***

NR. 4/2021

Simpozionul național *Importanța stimulării interesului pentru lectura de plăcere la elevi*

***ISSN 2601-9914, ISSN-L 2601-9914
Cluj-Napoca, noiembrie 2021***

Colectivul de redacție:

Coordonatori volum:

Prof. Mihaela POPESCU, director Casa Corpului Didactic Cluj

Prof. Smaranda GRAUR, inspector de limba română ISJ Cluj

Prof. Simona DOBRESU, director Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Cluj-Napoca

Prof. Lili CIOCAN, director adjunct Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Cluj-Napoca

Prof. Pompilia HERMAN, metodist Casa Corpului Didactic Cluj

Prof. Mihaela TURCU, Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Cluj-Napoca

Tehnoredactare și copertă:

prof. Mihaela TURCU

Autorii fiecărei lucrări își asumă responsabilitatea privind originalitatea și respectarea drepturilor de proprietate intelectuală.

Profesori colaboratori:

1. Graur Smaranda, Inspectoratul Școlar Județean Cluj
2. Popescu Mihaela, Casa Corpului Didactic Cluj
3. Herman Pompilia, Casa Corpului Didactic Cluj
4. Dobrescu Simona Raluca, Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Cluj-Napoca
5. Ciocan Nicoleta Lili, Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Cluj-Napoca
6. Barbă Amalia, Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Cluj-Napoca
7. Diugan Haricleea, Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Cluj-Napoca
8. Sabău Viorelia, Liceul Teoretic „M. Eminescu”, Cluj-Napoca
9. Turcu Mihaela, Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Cluj-Napoca
10. Mocanu Andreea-Elisa, Școala Gimnazială Internațională Spectrum Cluj-Napoca
11. Roșă Gabriela, Școala Gimnazială „Ion Creangă” Cluj-Napoca
12. Anton Daniela, Școala Gimnazială Săscut, jud. Bacău
13. Bălănoiu Georgiana-Maria, Școala Gimnazială Jupânești, jud. Gorj
14. Bărbulescu Mihaela-Roxana, Școala Gimnazială „Traian” Pitești, jud. Argeș
15. Bogdan Olimpia, Școala Gimnazială „Horea, Cloșca și Crișan” Turda, jud. Cluj
16. Boțoroga Corina Școala Gimnazială Căianu Mic, jud. Cluj
17. Brezeanu Gabriela, Școala Gimnazială „M. Basarab” Târgoviște, jud. Dâmbovița
18. Brichius Daniela Adelaida, Școala Gimnazială „V. Brătianu” Ștefănești, jud. Argeș
19. Bute Ionica, Colegiul Național „C. Negri” Galați
20. Ciobanu Gabriela, Școala Gimnazială „D. Barbilian” Galați
21. Colbu Alina-Elena, Școala Gimnazială „Ion Rotaru” Valea lui Ion, jud. Bacău
22. Coman Daniela Georgeta, Liceul de Arte „M. Sterian” Buzău
23. Constantinescu Ileana, Școala Gimnazială Nr.31, Sector 2 București
24. Costea Ioana-Raluca, Școala Gimnazială Nr. 169, Sector 6 București
25. Coteț Daniela Adriana Școala Gimnazială „M. Viteazul” Brăila
26. Cristurean Daniela, Liceul Teoretic „Ana Ipătescu”, Gherla, jud. Cluj
27. Dabelea Maria, Liceul Tehnologic Bârsești, Târgu Jiu, jud. Gorj
28. Della Sultana, Școala cu clasele I-VIII „Dr. C. Angelescu” Constanța
29. Diaconu Mihaela, Liceul de Arte „M. Sterian” Buzău
30. Dina Corina, Școala „Șt. Bârsănescu” Iași
31. Dobrițan Alina, Colegiul Național „Diaconovici-Tietz” Reșița, jud. Caraș-Severin
32. Doroșincă G. Cătălina, Școala „Șt. Bârsănescu” Iași
33. Drăgăescu Simona Mariana, Școala Gimnazială Mănești, jud. Dâmbovița
34. Dumitru-Savin Mirela, Colegiul Național Militar „Al. Ioan Cuza” Constanța
35. Ene Larisa Mariana, Centrul Școlar de Educație Incluzivă Vălenii de Munte, jud. Prahova
36. Fănică Daniel, Școala Gimnazială Căndești, jud. Buzău
37. Fețanu Luxița Rodica, Școala Gimnazială „L. Rebreanu” Cluj-Napoca
38. Filimon Jenica-Alina, Colegiul Național de Agricultură și Economie Tecuci, jud. Galați

39. Folea Laura-Cristina, Grădinița cu program normal Bucovicior, jud. Dolj
40. Fulea Cătălina-Cristiana, Școala Gimnazială Nr. 11 „Dr. C. Angelescu” Constanța
41. Hinea Simona, Școala Gimnazială „Cristofor Simionescu” Plopeni, jud. Suceava
42. Iacobeanu Loredana Narcisa, Colegiul Tehnic „Anghel Saligny” Bacău
43. Ilie Mihaela-Gabriela, Școala Gimnazială „Andrei Mureșanu” Ploiești, jud. Prahova
44. Ilie Mirela, Școala Gimnazială Nr.169, Sector 6 București
45. Ispas Mariana-Gabriela, Școala Gimnazială „Horea” Cluj-Napoca
46. Istrate Dorina, Grădinița nr.209, Sector 6 București
47. Ivașcu Elena-Gabriela, Școala Gimnazială „Radu Tudoran” Brăila
48. Ivănoiu Nicolita Andreea, Liceul Tehnologic Bâlteni, jud. Gorj
49. Lăcătuș Ionel, Școala Gimnazială „Jean Bart” Suceava
50. Lazăr Mihaela, Școala Gimnazială „Cristofor Simionescu” Plopeni, jud. Suceava
51. Liutiev Simona, Liceul Tehnologic „Dacia” Pitești, jud. Argeș
52. Luciu Marilena, Clubul Copiilor Medgidia, jud. Constanța
53. Lungeanu Georgiana, Școala Gimnazială „Coresi” Târgoviște, jud. Dâmbovița
54. Lupulescu Teodora Georgiana, Colegiul Național „T. Arghezi” Târgu-Cărbunești, jud. Gorj
55. Melinte Mihaela, Liceul de Transporturi Auto „Traian Vuia” Galați
56. Micloi Emilia, Școala Gimnazială Nr.169, Sector 6 București
57. Mirescu Corina, Școala Gimnazială Nr. 117, Sector 6 București
58. Mirică Zoica, Școala Profesională Căzănești, jud. Ialomița
59. Miron Simona, Școala Gimnazială „Alexandru cel Bun” Vaduri, jud. Neamț
60. Moț Patricia-Ioana, Școala Gimnazială „Iosif Moldovan” Arad
61. Mureșan Gabriela, Școala Gimnazială Nr.169, Sector 6 București
62. Neagoe Melania, Școala Gimnazială Nr. 1 Vânătorii Mici, jud. Giurgiu
63. Nicola Sorina, Liceul Tehnologic „Petrache Poenaru” Bălcești, jud. Vâlcea
64. Niculae Constanța, Școala Gimnazială Nr. 1 Vânătorii Mici, jud. Giurgiu
65. Novac Aurora Victoria, Colegiul Național „T. Arghezi,, Târgu-Cărbunești, jud. Gorj
66. Ochian Iulia-Marinela, Colegiul Auto „Traian Vuia” Tg-Jiu, jud. Gorj
67. Omete Ionela, Școala Gimnazială Nr.7 Giurgiu
68. Orășanu-Cnej Ioana, Școala Gimnazială Nr.1 Copălău, jud. Botoșani
69. Orășanu Daniela, Școala Gimnazială Nr.7 Botoșani
70. Ostafe Corina, Școala Gimnazială „Andrei Mureșanu” Ploiești, jud. Prahova
71. Paicu Dorina, Școala Gimnazială Poiana Stampei, jud. Suceava
72. Pană Andreea, Liceul Tehnologic „Anghel Saligny” Brăila
73. Panțucu Ioana, Școala Gimnazială „Sfinții Constantin și Elena”, Sector 6 București
74. Parga Silvia, Școala Gimnazială Nr.31, Sector 2 București
75. Pănăzan Lorinczi Maria Daniela, Colegiul Național „Gheorghe Lazăr” Sibiu
76. Peneș Viorica, Școala Gimnazială Tichilești , jud. Brăila
77. Petrache Dorina Florentina, Școala Gimnazială Nr.96, Sector 4 București

78. Petrache Mihaela-Brîndușa, Colegiul Tehnic Danubiana Roman, jud. Neamț
79. Petre Nicoleta Cristina, Școala Gimnazială „Sfântul Nicolae”, Sector 1 București
80. Petrovan Elena Anamaria, Școala Gimnazială „Nicodim Ganea” Bistra, jud. Alba
81. Petruse Alexandra Carla, Școala Gimnazială Nr.1 Nucet, jud. Bihor
82. Piciu Cati, Școala Gimnazială Poganu-Verguleasa, jud. Olt
83. Popa Alina, Școala Gimnazială „Ludovic Cosma” Galați
84. Preda Veronica Oana, Școala Gimnazială Nr.14 „Sfântul Bartolomeu” Brașov
85. Radu Dorina, Școala Profesionlă Căzănești, jud. Ialomița
86. Sandu Mihaela, Liceul Tehnologic „Al.Vlahuță” Podu Turcului, jud. Bacău
87. Scîrlet Doinița, Școala Gimnazială Nr.2 Bordeasca Veche, jud. Vrancea
88. Scrob Ana, Liceul Teoretic Creștin Pro Deo, Cluj-Napoca
89. Severin Florentina, Școala Gimnazială „Mareșal Al. Averescu” Adjud, jud. Vrancea
90. Soare Natalia Nicoleta, Centrul Școlar de Educație Incluzivă Vălenii de Munte, jud. Prahova
91. Sprîncenea Gabriela, Liceul Tehnologic Vedea, jud. Argeș
92. Stănciulescu Florentina Cristina, Colegiul Național „E. Teodoroiu” Târgu Jiu, jud. Gorj
93. Șcheau Daniela, Liceul Tehnologic Bârsești, Târgu Jiu, jud. Gorj
94. Tămaș Silvia Monica, Școala Gimnazială Nr. 1 Dej, jud. Cluj
95. Tomescu Elena-Andreea, Liceul de Arte „Margareta Sterian” Buzău
96. Tomi-Satmar Alina, Liceul de muzică „Tudor Jarda” Bistrița, jud. Bistrița-Năsăud
97. Țâroiu Veronica, Liceul Tehnologic „Ioan N. Roman” Constanța
98. Udrescu Maria Mădălina, Colegiul Național „Spiru Haret” Târgu Jiu, jud. Gorj
99. Vasilescu-Lohan Andreea, Școala Gimnazială Nr.2 Bordeasca Veche, jud. Vrancea
100. Vâlsan Elena, Școala Gimnazială Tichilești, jud. Brăila
101. Vlădoiu Claudia, Școala Gimnazială „Sfântul Nicolae”, Sector 1 București
102. Zaria Alina-Mariana, Liceul Teoretic „Constantin Brâncoveanu” Dăbuleni, jud. Dolj

Bibliotecari, informaticieni colaboratori:

1. Budui Rodica Mihaela, Liceul Teoretic „Grigore Gheba”, Dumitrești, jud. Vrancea
2. Grigore Monica, Școala Gimnazială „Sfântul Apostol Andrei” Buzău
3. Îliuță Adriana, Școala Gimnazială „Dragoș Marin” Ștefan cel Mare, jud. Călărași
4. Onea Lăcrămioara, Școala Gimnazială „George Enescu” Moinești, jud. Bacău
5. Petre Daniela Maria, Școala Gimnazială „B.P.Hasdeu” Câmpina, jud. Prahova
6. Prigoană Roxana Ioana, Colegiul Tehnic „Ana Aslan” Cluj-Napoca
7. Radovici Nicoleta Adelina, Școala Gimnazială „Dimitrie Sturdza” Tecuci, jud. Galați
8. Radu Irina, Școala Gimnazială „Traian” Pitești, jud. Argeș
9. Rădoi Elena Victoria, Școala Gimnazială „Traian” Pitești, jud. Argeș
10. Rusu Marinela Tatiana, Colegiul Național „Gheorghe Lazăr” Sibiu

Cuvânt înainte

Volumul de față, dedicat rolului formativ al lecturii de plăcere și importanței strategiilor didactice inovative în contextul trecerii la învățământul on-line, continuă demersul nostru, început în 2018, de a prezenta celor interesați câteva repere privind identificarea unor strategii cât mai eficiente de atragere a elevilor de astăzi spre lectura de plăcere. Izvorâte din experiența multor dascăli acumulată în ani de studiu și activitate la catedră, aceste repere au fost prezentate și în acest an în cadrul celor două secțiuni ale Simpozionului național *Importanța stimulării interesului pentru lectura de plăcere la elevi*, Cluj-Napoca, iunie 2021.

Corelat cu cea de-a V-a ediție a Festivalului-concurs național *Eu citesc! Tu... mai citești?*, acest simpozion a oferit participanților din întreaga țară prilejul nu doar să atragă atenția, prin câteva observații mai mult sau mai puțin personale, asupra unui fenomen ce persistă de ani buni în rândul copiilor și al adolescenților (scăderea dramatică a interesului față de lectură), ci și să propună soluții concrete, verificate și verificabile, de stimulare a interesului pentru lectura de plăcere, punând accentul pe importanța identificării unor strategii menite să reiazeze cartea și lectura în sfera de interes a elevilor care, timp de aproape 2 ani au fost nevoiți să învețe stând zilnic ore în șir în fața calculatorului.

În cuprinsul acestei lucrări se regăsesc, pe lângă puncte de vedere teoretice ale unor cadre didactice experimentate, și exemple de bune practici, de strategii eficiente și proiecte de stimulare a lecturii de plăcere implementate cu succes, realizate în parteneriat la nivel intra-/inter-instituțional, urmate de lucrările premiate ale elevilor participanți la cea de-a cincea ediție a festivalului amintit.

Mulțumesc pe această cale tuturor celor care au făcut posibilă apariția acestui volum și celor care au crezut în reușita unui asemenea demers, chiar și în condițiile impuse de desfășurarea exclusiv on-line a activității didactice.

**Coordonator de proiect,
prof. Mihaela TURCU**

Partea I – lucrări simpozion

LECTURA ÎNTRE ONLINE ȘI OFFLINE

Prof. Amalia BARBĂ

Prof. Viorelia SABĂU

Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”, Cluj-Napoca

Începutul de an 2020 a declanșat la nivel global provocări în cele mai diverse domenii de activitate, provocări care au dus la reacții/mecanisme de adaptare în lanț și „din mers”. Educația nu a făcut excepție de la acest imperativ, al adaptării la „teleșcoală”, al restructurării demersului școlar în concordanță cu mediul virtual. Articolul de față nu vrea să deschidă „Cutia Pandorei” vizavi de numeroasele provocări ale acestei strategii „online”, ci să evidențieze un model de bune practici - studiul de caz vine să susțină ideea că pasiunea pentru lectură are nevoie nu doar de cititori, ci și de susținători ai acestui act de plăcere (mai mult sau mai puțin) solitară. Acești susținători pot fi: cadre didactice, părinți, ONG-uri și instituții publice care și-au fixat ca obiectiv stimularea lecturii.

Comisia Europeană¹ stabilește patru roluri esențiale ale unei biblioteci: 1.centru cultural; 2.centru educațional și de învățare; 3.centru de informare generală; 4.centru social și de loisir. Interdependența dintre aceste roluri se pot observa și din consultarea site-ului unei biblioteci, dinamica societății actuale impunând o „update” a serviciilor și a produselor oferite cetățenilor; o bibliotecă nu mai poate rămâne într-o postură pasivă, așteptând doar cititori care să vină fizic să împrumute cărți; ea devine așa-numitul ”The Third Place”/„al treilea spațiu” - adică un mediu social, situat distinct de mediul de la serviciu sau de cel privat, definit prin neutralitate, prin accesibilitate, prin atmosferă relaxantă și prin oportunități de interconectare. Cu alte cuvinte, o bibliotecă publică apelează la mai multe mijloace de adaptare la circumstanțele sociale de secol XXI: prin funcțiile externe răspunde nevoilor comunității, iar prin funcțiile interne sau tehnologice toate procesele asociate circuitului documentelor în bibliotecă converg spre misiunea acestei instituții. Aceste funcții sunt: 1.funcția patrimonială; 2.funcția informațională; 3.funcția comunicativă; 4.funcția de loisir și se corelează cu cele patru dimensiuni amintite anterior.

Acesta este și scopul proiectului „Bătălia Cărților”, proiect demarat din anul 2014 de Biblioteca Județeană „Octavian Goga” din Cluj-Napoca: a corela cele patru dimensiuni prin provocarea unei lecturi diversificate (indiferent dacă toți cititorii vor ajunge sau nu să se înscrie la concursul propriu-zis), prin frecventarea instituției publice devenite centru cultural, de socializare, de loisir etc.. Aș putea vorbi chiar de un fenomen „Bătălia Cărților”, deoarece listele de lecturi propuse pe categorii de vârstă și în limba română/engleză circulă deja ca recomandări de lectură la multe clase, iar unii profesori citesc în rând cu elevii, „updatându-și” biblioteca interioară; actualmente, există și „Bătălia Cărților” pentru adulți.

Chiar și în condițiile restricțiilor epidemiologice, acest concurs dedicat lecturii s-a desfășurat [vezi foto, respectiv <https://www.facebook.com/bataliacartilor/>], demonstrând că normalitatea înseamnă a continua ceea ce te pasionează, adaptându-te noilor contexte, nu a pune totul pe „stop”.

Chiar dacă accesul nu mai este atât de facil la documentele primare/secundare/terțiare, aceasta este doar dezvoltarea unei singure dimensiuni a bibliotecii în societatea actuală - cea de centru de informare generală. O simplă consultare pe site a activităților/proiectelor/informațiilor în legătură cu activitatea acestei biblioteci județene reflectă faptul că este o instituție dinamică, care a înțeles misiunea sa polivalentă: centru cultural, centru educațional și de învățare, centru de informare generală, centru social și de loisir.

¹În studiul *Bibliotecile în societatea informației*, apud *Biblioteconomie pentru începători*, volum coordonat de Centrul de Formare Profesională al Bibliotecii Județene „Octavian Goga”, Cluj, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2019, *passim.*, pp.14-20.

Aș exemplifica doar prin câteva provocări lansate online cititorilor de diferite vârste: *Scrive un titlu de carte citită care începe cu litera...*; *Alcătuiește o tautogramă*; *100 de cărți de citit măcar o dată-n viață* etc. - provocări care întrețin dialogul constant cu lectorul indiferent de maniera online sau offline. Și pentru a exemplifica impactul benefic pe termen lung al acestei strategii, am ales - ca studiu de caz - parcursul unei clase obișnuite de gimnaziu raportat la lectură și la bibliotecă.

Portret în spirală – VIII B

Fiecare clasă își construiește destinul, încet, cu migală, conștient sau nu, pe parcursul celor patru ani de gimnaziu. Un destin asemănător cu al celorlalte clase, inevitabil, dar - în același timp - diferit, marcat fiind de o mulțime de factori, doar într-o oarecare măsură controlabili.

Pentru elevii clasei a VIII-a B (promoția 2020-2021), experiența lecturii a continuat în clasa a V-a firesc, ei fiind familiarizați încă din clasele primare cu acest tip de exercițiu. Copiii au primit obișnuitele liste cu lecturi suplimentare și o variantă de jurnal de lectură. Ceea ce m-a surprins, încă de la început, a fost implicarea nemaiîntâlnită, intenția de a-mi cere sfatul cu privire la cărțile pe care le aveau acasă sau pe care le găseau în librării. Raportarea la listele cu cărți primite de la profesor a fost una parțială, deoarece, cu fiecare săptămână, descopeream împreună alte texte care puteau fi parcurse. Un aspect inedit l-a reprezentat, de asemenea, dorința de a împrumuta cărțile citite colegilor, însoțite de câteva recomandări. În consecință, au apărut tabele (făcute de elevi, din proprie inițiativă) cu cei care și-au împrumutat cărțile, titlurile acestora și numele colegilor care le-au primit. Deși jurnalele de lectură nu erau riguros redactate decât de puțini, euforia lecturii a continuat și în clasa a VI-a. De la listele cu cărți și de la recomandările colegilor, unii copii s-au orientat spre o altă sferă furnizoare de „sugestii de lectură”. Clienți fideli ai Bibliotecii Județene „Octavian Goga”, au fost atrași de concursul „Bătălia Cărților” (concurs care s-a desfășurat și în perioada pandemiei). Drept urmare, listele mele au fost înlocuite cu textele propuse de Bibliotecă. La început, au fost mulți entuziaști, dar, pe parcurs, din cauza numărului mare de cărți, a faptului că le obțineau mai greu și a obligativității de a le citi într-un timp destul de scurt, cei mai mulți au renunțat. Din clasa a VII-a, modul în care au resimțit lectura s-a schimbat și nu numai datorită școlii online. Preocupările lor erau tot mai diverse; adolescența bătea la ușă. Cu toate acestea, au existat elevi consecvenți și ambițioși care au participat, la fiecare ediție, până în clasa a VIII-a, câștigând și premii.

Dacă ar fi să trag o concluzie acum, după încheierea ciclului gimnazial, aș putea spune că experiența lecturii a contribuit în mare măsură, pe de o parte, la dezvoltarea personală (am în vedere evoluția unor elevi de-a lungul timpului), iar pe de altă parte, la dezvoltarea creativității. Împătimiții cititului au început să scrie texte din ce în ce mai bune, consistente și originale, doritori să participe la concursuri de creație, la care au câștigat o serie de premii.

La finalul clasei a VIII-a, am aplicat un chestionar legat de experiența lor de lectură în cei patru ani de gimnaziu, insistând asupra perioadei de școală online. 80% dintre respondenți au mărturisit că au citit mai puțin în clasele a VII-a și a VIII-a. Dintre motivele invocate se pot aminti:

- lipsa timpului din cauza practicării unui sport;
- creșterea numărului de materii și dificultatea acestora;
- oboseala acumulată pe parcursul orelor online;
- inexistența unui contact direct cu școala;
- lipsa motivației.

Însă, 20% dintre elevii care au răspuns au perceput această perioadă ca pe o oportunitate de a citi mai mult. Au mărturisit că au acordat o atenție sporită acestei activități, tocmai datorită faptului că au avut mai mult timp liber. Astfel, la sfârșitul anilor de gimnaziu, aș putea să-i amintesc pe pasionații de lectură (care au continuat să citească, indiferent de evenimentele exterioare), pe participanții la concursul „Bătălia Cărților” și pe cei care și-au dorit să obțină o notă bună la examenul de evaluare. Dacă pasionații de lectură aveau o motivație internă, participanții la „Bătălia Cărților” erau stimulați și de alte provocări: prezentările de carte în fața unui public (cu tot ceea ce implică ele: structurarea discursului oral, controlul emoțiilor etc.); argumentarea unor opinii; discuțiile pe marginea cărților citite; interacțiunea cu elevi de la alte școli.

Nu în ultimul rând, aș menționa existența exercițiului 9, din cadrul subiectului de examen la limba și literatura română, care ne-a mobilizat în clasa a VIII-a să citim alte texte sau să recitim textele studiate. Au început să circule din nou - ca să închidem o buclă temporală deschisă în clasa a V-a - listele cu cărți pentru doritori și am putut relua, în format digital, textele studiate în anii precedenți. În acest context, ne-au fost de un real folos manualele digitale pe care le-am utilizat pentru rezumate sau pentru prezentări ale textelor. Am descoperit că interesul pentru lectură nu a dispărut în întregime, unii dintre elevi surprinzându-mă cu răspunsurile de la exercițiul 9, cu asocierile și cu situațiile problematice pe care le scoteau în evidență.

Ca să închei într-o notă optimistă, pentru că bucuria lecturii din clasele a V-a și a VI-a este deja istorie, aș menționa și o altă dimensiune pozitivă. În răspunsurile date de elevi în chestionar (le-am cerut să facă o paralelă între lectură și o altă artă sau un alt domeniu), am observat o asociere între lectură și pasiunea/pasiunile lor (de menționat faptul că mai multe eleve din clasă făceau dansuri, cântau la un instrument sau erau pasionate de pictură).

Totodată, o parte dintre elevele care au avut tendința să facă aceste asocieri sunt cele care, în cei patru ani, au încercat să mențină viu interesul pentru carte. Nu pot decât să sper ca aceste pasiuni ale lor împletite cu lectura să se hrănească reciproc, să își pună în evidență frumusețea, misterul, bogăția de sensuri și învățăminte. Chiar dacă ocultată în anumite perioade, nădăjduiesc să fie redescoperită de copii și percepută ca o caracteristică definitorie a personalității, sursă de plăcere intelectuală și de cunoaștere.

Iuoraș Diana la „Bătălia Cărților” – Premiu pentru cea mai bună argumentare

VRĂJITORUL DIN OZ LAPBOOK

**Prof. înv. primar, Hariclea DIUGAN
Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Cluj-Napoca**

La începutul anului școlar 2020-2021 am demarat o activitate de lectură, la clasa pe care o îndrum. Am ales să citim cartea *Vrăjitorul din Oz*, F. L. Baum, câte un capitol pe săptămână. Unii copii și-au cumpărat cartea, alții o aveau de la frații mai mari. De obicei, în alți ani, citeam cu cartea în față, pe bancă, în clasă sau în alte spații din școală. Dar, de data aceasta, având experiența școlii online am apelat la tehnologie, care a fost foarte binevenită. Am realizat proiectarea primelor capitole pe ecran, în clasă, pentru ca apoi, în perioada online să postez pe platformă, iar fiecare elev a realizat lectura de acasă. Pentru verificarea lecturii am realizat de fiecare dată sarcini diferite: jocuri de sinonime și antonime, desenul unui fragment preferat, întrebări pe marginea textului, povestirea pe scurt a unui fragment, transcriere caligrafică, joc de rol, ortograme, lectura expresivă, reușind la ultimele capitole să realizăm împreună harta textului unui capitol și chiar ideile principale.

Ca o încununare a acestei reușite din acest an, am decis să realizăm un lapbook cu titlul „Vrăjitorul din O”. Ideea aceasta de finalizare a unei teme sub forma unei cărți de acest fel am întâlnit-o la un curs din perioada școlii online și mi-a plăcut foarte mult. Copiii au mai experimentat acest tip de a lucra și la tema „Hrană sănătoasă la școală și acasă” cu tema „Mărul- regele fructelor”, un alt proiect desfășurat în luna februarie. Deoarece atunci au fost foarte încântați, am hotărât să o reiau și la alte discipline, ca în cazul de față la lectură.

„Lapbook-ul este o metodă educațională interactivă, practică și simplă, care stârnește interesul și creativitatea oricărui copil sau adult. Totul începe cu alegerea unui subiect din practică având la

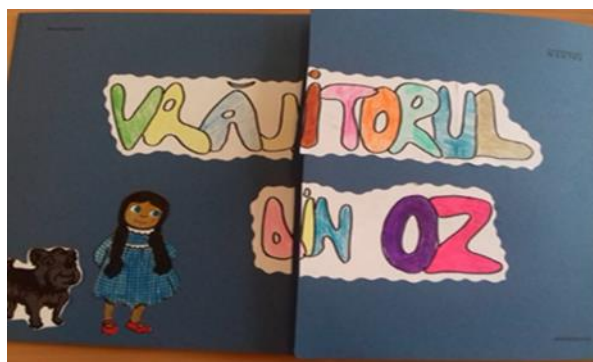
bază dosare din carton. Cu cât sunt mai diversificate și colorate materialele de lucru, cu atât este mai atractiv produsul finit. Copiii au libertatea de a-și alege singuri modalitatea de expunere a informațiilor și își pot manifesta creativitatea în diverse moduri.

Termenul *lapbook* denumește o carte de ținut în poală, deoarece este de mari dimensiuni și acoperă întreaga suprafață. Un lapbook este un portofoliu realizat prin atașarea pe un suport de carton de dimensiunile unui dosar, a unor minicărți care cuprind elemente esențiale ale temei studiate. Un lapbook are multe imagini și este plin de culoare.

Lapbook-ul este un instrument eficient de învățare ce încorporează activități educative care pot însoți orice lecție/ activitate, o broșură interactivă folosită pentru a revizui cunoștințele, un portofoliu ieftin de colectare de mini – cărți, clape și materiale de afișare pliate, care oferă un spațiu interactiv de desene, povești grafice, diagrame, jocuri, ghicitori, benzi desenate, întrebări și răspunsuri, curiozități din orice subiect studiat, adunate, lipite și creativ afișate, o creație originală, diferită în funcție de creator și de subiect.

Acest „portofoliu pliabil” se deosebește de portofoliul clasic tip carte prin faptul că:

- este mult mai prietenos – culori și forme variate;
- este mai puțin plictisitor datorită activităților diverse din momentul realizării: decupat, colorat, lipit;
- folosește foarte multe instrumente de lucru – puzzle, cartonașe, cărțițele etc.
- permite o abordare transdisciplinară a unei teme;
- poate fi recitit oricând;
- poate fi păstrat ca orice dosar și poate păstra în ordine o mulțime de lucruri mărunte;
- ajută la formarea abilităților organizatorice ale copilului.

Iată și câteva sarcini propuse, din care unele sunt cuprinse în acest lapbook al clasei cu tema „Vrăjitorul din Oz”: rezumatul cărții- transcriere caligrafică, personajul preferat și argumentare, personaj preferat și descriere însoțită de desen, momentul preferat surprins într-o idee principală plus colaj, axa timpului cu ordinea desfășurării evenimentelor, steluța întrebărilor, schimbarea finalului poveștii, realizarea de marionete pentru interpretare de roluri, bandă desenată, listă cu proverbe sau îndemnuri ce reies din diverse întâmplări din text.

Bibliografie:

1. <https://edict.ro/lapbook-ul-o-metoda-educationala-interactiva-inovativa-si-de-actualitate-in-vederea-dezvoltarii-de-competente/>
2. <https://www.twinkl.ro/resource/t-he-202-how-to-make-a-twinkl-lapbook>

ZILE DE POEZIE - VERSES NAPOK

Prof. Gabriela ROȘA

Școala Gimnazială „Octavian Goga”, Cluj-Napoca

Lectura de plăcere este aceea la care râvnim (și elevii, și părinții acestora, și profesorii), dar rareori listele de lecturi, fie obligatorii, fie suplimentare, conduc la descoperirea cititului de plăcere. Și atunci când este vizată lectura poeziei, totul pare a se complica; eforturile ca poezia să ajungă să fie citită și, mai ales, de plăcere, par mai mult sortite eșecului decât reușitei.

Și totuși...

Ziua Internațională a Poeziei, sărbătorită anual, în data de 21 martie, a devenit de mai mult timp un eveniment în școala noastră, prilej cu care facem ca poezia să coboare în universul copiilor și să se lase citită de plăcere, fără a ne interesa „ce vrea să spună autorul”.

Cel mai recent proiect pe această temă, ZILE DE POEZIE - VERSES NAPOK, s-a desfășurat în perioada 1-21 martie 2021 și a avut ca obiectiv principal lectura „senzorială” (despre care vorbea Gellu Naum, acea lectură opusă celei academice, conștiincioase, „cu creionul în mână”) a 21 de poezii, alese din literatura română și din cea maghiară. Proiectul, inițiat și coordonat de profesoarele de română și de maghiară din școală, s-a derulat în mediul on-line, pe platforma educațională Microsoft Teams 365 și pe pagina de Facebook a școlii și s-a adresat atât copiilor din gimnaziu, cât și părinților sau bunicilor acestora.

Fiecare zi din perioada 1-21 martie aducea POEZIA ZILEI/A NAP VERSE, poezie postată pe canalele de comunicare menționate anterior, precum și provocarea zilei - un chestionar realizat în Google Forms, a cărui completare încuraja lectura empatică a poeziilor, prin răspunsul la întrebări de recunoaștere a unor emoții, situații împărtășite într-un mod imediat cu scriitorul.

Pentru a încuraja exprimarea liberă a ideilor și, mai ales, a emoțiilor provocate de lectura textelor, fiecare cititor a completat chestionarele folosind un nume de cod, dezvăluit (sau nu) la finalul proiectului doar profesorului de română/de maghiară de la clasă.

Participarea la proiect a fost opțională, nu a existat nicio miză care urma să se concretizeze în vreo notă, însă, plăcut surprinși de numărul foarte mare al cititorilor de poezie, în special copii, am hotărât la finalul proiectului să oferim o recompensare simbolică (o diplomă, în format electronic - „Cititor de poezie”) tuturor copiilor care au completat mai mult de 10 chestionare de lectură.

Designul materialelor proiectului, realizat de Anda Pop, absolventă a școlii și licențiată în Publicitate, a contribuit la succesul acestuia, succes despre care am aflat și din reacțiile zilnice la poeziile și la chestionarele postate, respectiv din feedback-ul cerut participanților la zilele pline de poezie.

Se spune că este nevoie de 21 de zile pentru crearea unui obicei. Cât de bine ar fi ca, după cele 21 de ZILE DE POEZIE - VERSES NAPOK, să fi rămas cât mai mulți cu obiceiul de a citi zilnic de plăcere (măcar) câte o poezie! Cert este, însă, faptul că merită depus orice efort în această direcție. Cele 21 de zile petrecute alături de cititori de toate vârstele ne-au convins!

STIMULAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ

Prof. înv. primar Daniela ANTON
Școala Gimnazială Sascut, jud. Bacău

„Cartea este o comoară fără de preț” în care unii își adună cele mai frumoase gânduri, ca alții să le poată folosi în voie. Cartea reflectă ca o oglindă lungul șir de secole ale vieții omenirii, istoria luptei sale pentru existență, pentru un viitor mai luminos, suferințele, bucuriile, înfrângerile și biruințele sale toate. Cartea reprezintă mai întâi cel mai complet depozit al inteligenței omenesci, înmagazinând în filele ei cunoștințe, sensibilitate, fapte pe care le păstrează intacte un timp nedefinit.

Acest prieten tăcut îți oferă de fiecare dată același răspuns fidel la fiecare întrebare și- l repetă cu nesfârșită răbdare până ce l- ai înțeles. Cartea nu se supără, nu jignește, te așteaptă să revii. O regăsești oricând la fel de credincioasă și discretă. e noi o poate risipi, înviind o lume nebănuită. Este suficient să avem dragoste de carte , s-o avem la noi, s-o deschidem și s-o citim.

O carte nu trebuie citită la voia întâmplării și nici în grabă, să pozăm că suntem cititori pasionați. O carte se citește într-un anumit fel, după natura cărții, după scopul în vederea căruia se face lectura, după obiectivul urmărit.

Este greu să-i determinăm pe elevi să capete încă de mici gustul pentru lectură, să le formăm o cultură a cititului. Sunt bine cunoscute beneficiile lecturilor suplimentare ale elevilor la toate nivelurile de clase. În contextul educațional actual, când televizorul, calculatorul, internetul ocupă mult din timpul și preocupările elevilor, este mai, dar și mai greu să-i orienteze pe copii spre lectura cărților, să-i convingem că o cultură generală serioasă și un echilibru interior se formează și se menține în principal prin acei prieteni care nu trădează niciodată, care ne stau mereu la dispoziție și care nu se supără niciodată pe noi, anume CĂRȚILE.

Cartea va deveni una din preferințele elevilor numai dacă vom redescoperi valențele acestui minunat instrument de lucru și-l vom pune la îndemâna lor. Lectura nu poate fi suplinită de emisiunile radio sau TV., ori de alte surse de educație informațională (calculatorul a devenit o necesitate, dar uneori și un viciu deoarece poate influența negativ pe copil). Numai lectura poate face posibilă diferența dintre oameni cu nivel de cultură. Dacă vom ști să trezim interesul elevilor noștri pentru citit, dacă îi vom îndruma, verifica și stimula în acest scop, vom crește generații care vor simți o „sete” permanentă pentru citit, pentru cunoaștere, pentru lărgirea orizontului lor cultural ceea ce se va răsfrânge pozitiv asupra vieții și activității lor, căci, așa cum spunea Miron Costin: „Nu e alta mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului zăbavă, decât cetitul cărților.

Odată format, gustul pentru lectură se poate transforma într-o adevărată pasiune. Această dragoste de carte și lectura ei este nespus de benefică oricărui cititor. Cartea răsplătește generos dragostea ce i-o purtăm, ea te instruiește chiar și fără să i-o ceri și, poate când nici n-o dorești. Nicolae Iorga spunea: Lectura joacă un rol mare în viața copiilor, un rol mult mai mare decât în viața celor vârstnici. Cartea citită în copilărie rămâne prezentă în amintire aproape toată viața. Din cărțile pe care le citesc, copiii își formează o anumită concepție asupra lumii, cărțile formează la ei anumite norme de conduită”.

Lectura are ca scop să dezvolte gustul elevilor pentru citit și să-i facă să iubească cartea, să le satisfacă interesul pentru a cunoaște viața, oamenii și faptele lor. Din cărți, copiii află multe lucruri despre anotimpuri, viața animalelor și a plantelor, despre descoperiri geografice, despre evenimente și personalități literare, artistice, istorice, despre frumusețile și bogățiile patriei. Cărțile le vorbesc și despre sentimentele omenești, despre prietenie, cinste, omenie. Citirea cărților contribuie la îmbogățirea cunoștințelor elevilor, la formarea unui vocabular bogat, la dezvoltarea exprimării. Eroii cărților devin modele pentru elevi. Copiii au impresia că participă direct la fapte și evenimente din cuprinsul cărții. Pe unii eroi îi iubesc, pe alții îi urăsc. Lectura oferă copilului posibilitatea de a-și completa singur cunoștințele, de a le îmbogăți.

Gustul pentru citit nu vine de la sine, se formează de către familie, grădiniță și în special de școală și poate fi stimulat și cultivat încă de la cele mai fragede vârste, astfel încât cartea să devină un prieten constant al copilului, izvor de înțelegere și cunoaștere.

Cea mai mare provocare a unui cadru didactic este aceea de a-și determina elevii să citească, pentru că știm cu toții că nu este suficient să îi îndemnăm pe copii să facă acest lucru. Acasă părintele poate fi un bun exemplu pentru copiii săi, lecturând cât mai des sau citindu-le cât mai mult când sunt mici, pentru că acei copiii cărora li se citește de mici vor învăța să fie ei înșiși buni cititori. Cu cât li se citește mai mult, cu atât sunt mai interesați să învețe să citească. Iar la școală cadrul didactic are un rol esențial. Rolul cadrului didactic este de stârni curiozitatea elevilor, alegând, de exemplu, pentru orele de lectură, fragmente cât mai interesante din cărți, fără a prezenta finalul, lăsându-i pe școlari să descopere singuri ce urmează, iar când vor înțelege de câte învățăminte pot beneficia cu ajutorul cărților, acestea vor devin prieteni adevărați pentru ei. Important este ca în timp, copiii să ajungă să deschidă o carte de plăcere și , de ce nu, să ajungă să citească de plăcere zilnic. Iată și care sunt finalitățile lecturii la școlarul mic: consolidarea deprinderii de citire corectă, coerentă, expresivă, formarea și dezvoltarea gustului pentru lectură, lărgirea ariei de informație a elevului, creșterea interesului pentru cunoașterea realității, în general și îmbogățirea și dezvoltarea sentimentelor într-o gamă complex. Dar cititul este necesar nu doar pentru a supraviețui în lumea școlii sau a universității, ci și ca adult. Abilitatea de a învăța despre subiecte noi și de a găsi informații utile depinde de abilitatea de a citi și a analiza materialul citit. Cititul zilnic al are mari beneficii pentru copii: contribuie la crearea unei relații strânse între copii și adulți, ajută la dezvoltarea capacității de exprimare, a memoriei și a creativității, îi expune pe copii la cuvinte noi și îi învață structura gramaticală corectă a limbii, îi ajută să învețe să gândească și îmbunătățește capacitatea de concentrare, îi ajută să învețe mai ușor și să aibă succes la școală, îi învață valori moral, previne excesul de televizor sau calculator, ajută la crearea dorinței de cunoaștere și de a învăța pentru tot restul vieții. Așadar, părinți sau cadre didactice avem toate motivele din lume să sădăm din timp dorința copiilor, plăcerea și interesul de a citi cât mai mult cu o condiție:

„A citi lectură înseamnă a te instrui fără eforturi prea mari, adesea delectându-te.” Pasiunea pentru lectură să se împletească armonios, organic, cu pasiunea pentru studiu. Numai astfel lectura în afara clasei își poate atinge scopul instructiv. În munca de îndrumare sistematică a lecturii trebuie să se țină seama de toate aceste considerente, precum și de emotivitatea accentuată a școlarului. Uneori, părinții greșesc, atunci când, ignorând importanța lecturii extrașcolare în vederea dezvoltării intelectuale a copilului, neglijează cu totul această lectură, considerând că basmele, povestirile, poveștile de aventuri sunt inutile

sau chiar dăunătoare. În astfel de situații trebuie ca școala să sublinieze importanța acestuia pentru stimularea imaginației, pentru informarea copiilor și, mai ales, pentru educarea voinței, a curajului, a stăpânirii de sine și pentru cultivarea unor sentimente nobile. Vacanța este momentul cel mai prielnic lecturii efectuate de elev, dar din păcate vacanța este perioada cea mai dificilă pentru învățător care se preocupă de îndrumarea lecturii elevilor.

Importanța lecturii este evidentă și mereu actuală. E un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităților de gândire și limbaj. Există factori care determină lectura elevilor : particularitățile de vârstă și psihice, preferințele lor, climatul familial, care pot transforma lectura într-o necesitate, o foame de carte, o delectare sau nu. Când gustul pentru lectură, cultul pentru carte s-au format din primii ani de școală, aceasta rămâne pentru toată viața o obișnuință utilă.

Câteva concluzii le voi susține cu tărie în raport cu experiența mea de dascăl de peste treizeci de ani la catedră. Cartea de lectură are un rol deosebit în educarea afectivității copilului, stimulându-i sensibilitatea, generozitatea, omenia, gustul estetic, optimismul, dragostea de viață și un bogat ansamblu de trăsături afective care îl îmbogățesc sufletește ca om. Și-apoi, indiferent de ce drum își alege în viață sau ce profesie va practica mai târziu, cultura generală și bogăția spirituală a lui ca individ și un bun specialist, sunt tributare cărții, prieten nedespărțit în orice împrejurare, mijloc de relaxare și educație permanentă. Dacă dascălul știe să îndrume bine lectura, cartea devine partener de viață al elevilor, acel prieten devotat, ca un vehicol plăcut, gratuit care îi poartă prin toată lumea, prea mare pentru a fi străbătută altfel.

Bibliografie:

1. Bărbulescu, Gabriela, *Metodica predării limbii și literaturii române în învățământul primar*, Ed. Corint, 2009;
2. Popescu, Ion, *Lectura elevilor*, EDP, București, 1983;
3. Eugenia Șincan, *Îndrumător pentru învățători, părinți și copii*, Editura „Gheorghe Alexandru”, Craiova, 1993.

ROLUL LECTURII ÎN EDUCAȚIA TINERILOR

Prof. Georgiana-Maria BĂLĂNOIU
Școala Gimnazială Jupânești, jud. Gorj

Cărțile, asimilate cu lectura, au un rol important în formarea și educarea tinerilor deoarece largesc orizontul de cunoaștere, ajutând la dezvoltarea acestora din diferite puncte de vedere.

În primul rând, lectura are rolul de a forma gustul adolescenților pentru literatură și pentru estetic. Este dovedit că, în urma lecturii unei cărți, cititorul își formează o părere, aflând dacă acel gen de carte li s-a potrivit, dacă ar mai citi o astfel de carte sau dacă dorește să citească ceva diferit. Astfel, se formează gustul pentru literatură, care se dezvoltă odată cu lecturarea regulată.

În al doilea rând, lectura ajută la lărgirea orizontului de cunoaștere, în toate domeniile posibile. Prin lectura cărților, tinerii află lucruri noi, își dezvoltă exprimarea, însușindu-și cuvinte noi, descoperă locuri, evenimente, povești care îi ajută în dezvoltarea psihică și intelectuală, dar și afectivă.

Printre multe avantaje enumerate de specialiștii în psihologie, lectura te ajută să afli lucruri noi, să îți îmbunătățești memoria și să îți dezvolti modul de exprimare.

Prin intermediul cărților oamenii pot descoperi resurse noi și își pot afla potențialul lor interior. Asta, în primul rând, pentru că toate materialele scrise (cărțile) constituie o conversație cu înțelepții dinaintea noastră. Cei care suferă de lacune în exprimare, probleme cu memoria și lipsa capacității deductive pot găsi un remediu natural în lectură.

Odată cu creșterea numărului de cărți citite se îmbogățește cultura omului și se dezvoltă personalitatea sub toate formele sale. Dar crește și încrederea în sine. Pe de altă parte, cărțile de dezvoltare personală și motivaționale educă psihicul individului și nasc dorința de autodepășire și reușită în viață.

Sunt multe feluri de informații, bune sau rele, însă depinde de noi cum le cernem și ce preluăm.

Spre deosebire de mass-media sau alte tipuri de informare, cărțile au darul de a-ți prezenta faptele așa cum au fost percepute de autorul lor. În plus, îți lasă libertatea de a veni cu propria ta percepție asupra celor întâmplate și îți oferă prilejul de a lua ceea ce ți se potrivește din ele. Cărțile sunt și un bun remediu pentru stres, depresie sau apatie.

S-a demonstrat științific că lectura frecventă schimbă emoțiile, vindecă, reduce stresul și relaxează mintea. Mai mult, cititul contribuie la formarea unor noi rețele neuronale și leagă mai multe regiuni ale creierului.

Astfel, o oră de citit pe zi te poate ajuta enorm să te adaptezi mediului înconjurător, să înțelegi mai bine lumea și să te cunoști din noi perspective.

Beneficiile majore ale cititului sunt:

- crește și îmbogățește cultura generală;
- dezvoltă abilitatea de a învăța și de a munci;
- îmbunătățește și dezvoltă memoria;
- îmbogățește și dezvoltă vocabularul;
- contribuie la buna dezvoltare și educare personală a individului;
- lărgeste orizontul cunoașterii și viziunii personale;
- aduce o stare de bine sufletului și psihicului uman;
- îmbunătățește și dezvoltă capacitatea de exprimare;
- relaxează mintea;
- contribuie la motivarea individului;
- poate fi o bună rețetă de autosugestie;
- dezvoltă capacitatea de introspecție;
- dezvoltă capacitatea de a face conexiuni între evenimente;
- îmbunătățește reflexul minții;
- deschide poarta de acces către comorile universale și Inteligența Infinită;
- educă acțiunile individului;
- trezește și întărește discernământul;

- naște dorința de evoluție și progres personal;
- ajută la o organizare mai bună;
- dezvoltă latura umană;
- ajută la promovarea în cariera profesională;
- îmbunătățește capacitatea de a face alegerile potrivite și de a-ți asuma responsabilitatea pentru acțiunile tale.

Un alt beneficiu major al cititului este că stimulează memoria și contribuie la formarea unor noi amintiri. De asemenea, pentru cei care au probleme cu somnul, lectura înainte de culcare poate funcționa ca și un somnifer natural, întrucât relaxează activitatea cerebrală.

Totodată, psihologii au ajuns la concluzia că aproximativ 30 de minute de lectură dimineța contribuie la o capacitate sporită de concentrare asupra sarcinilor zilnice.

Scopul lecturii în perioada școlarității primare, gimnaziale și liceale este acela de a forma progresiv un tânăr cu o cultură comunicatională și literară de bază, capabil să înțeleagă lumea din jurul său, să comunice și să interacționeze cu semenii, exprimându-și gânduri, stări, sentimente, opinii, să fie sensibil la frumosul din natură.

Lectura este un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, este un act intelectual esențial, care trebuie îndrumat și supravegheat de către școală și familie. Ea duce la realizarea a două laturi ale instruirii: cultivarea înclinației de a analiza faptele de limbă și de a reflecta asupra lor, și exersarea, repetarea, antrenarea componentei efective de învățare a limbii (până la transformarea în deprindere). Lectura este și va rămâne un factor important al învățării, educației, fără de care nu se poate, chiar dacă alte mijloace încearcă să o elimine.

Bibliografie:

- 1). <https://psihologiagandului.ro/text-argumentativ-despre-rolul-lecturii-in-dezvoltarea-personala>
- 2). Cosmovici, A. , Iacob, L.M. (coord.), *Psihologie școlară*, Ed. Polirom, Iași, 1999.

POTENȚIALUL INSTRUMENTELOR WEB 2.0 ÎN DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR DE LECTURĂ ÎN RÂNDUL GENERAȚIEI NATIVILOR DIGITALI

Prof. înv. primar Mihaela-Roxana BĂRBULESCU
Școala Gimnazială Traian, Pitești
Prof. înv. primar Ioana-Raluca COSTEA
Școala Gimnazială nr. 169, București

Omniprezența internetului în educație a inundat procesul de predare și învățare cu instrumente digitale și a schimbat drastic multe aspecte ale vieții academice, inclusiv obiceiurile de lectură ale elevilor.

În secolul 21, unii susțin că avem o nouă generație de elevi (Oblinger și Oblinger, 2005; Prensky, 2001). Responsabile pentru aceste schimbări sunt tehnologiile, cum ar fi *Web 2.0*, după cum susțin

cercetătorii (Ferdig, 2007; Prensky, 2001). În timp ce multe instrumente *Web 2.0* nu au fost concepute special în scopuri academice, ele posedă atribute care susțin o schimbare a modului în care elevii învață, oferindu-le acestora oportunități de a fi implicați în învățarea socială activă sau în diverse alte forme de învățare. Menționăm aici platformele educaționale (folosite și la noi în țară în ultimii doi ani școlari) sau diferitele aplicații ce le permit elevilor publicarea de conținut și primire de feedback rapid și eficient. *Web 2.0*, în special, oferă elevilor posibilitatea de a trece de la consumatori pasivi la consumatori activi și critici de informații.

Termenul de *generația Web 2.0*, alături de alți termeni, cum ar fi *nativi digitali* (sau *Net Generation*), este o expresie prin care se identifică o nouă generație de indivizi ce se simt confortabil și se poartă aproape natural când vine vorba de utilizarea tehnologiilor digitale. Prensky (2001) este cel care a inventat termenii de *nativi digitali* și *imigranți digitali*, descriind prin aceștia o generație unică, care crește și este familiarizată cu tehnologiile digitale de tip *Web 2.0*, astfel că până la împlinirea vârstei de 21 de ani, un individ al generației digitale va consuma:

- 10.000 de ore jucând jocuri video
- 200.000 de e-mailuri
- 20.000 de ore privind televizorul
- 10.000 de ore pe telefoane mobile și
- sub 5.000 de ore de lectură

Odată cu creșterea popularității instrumentelor *Web 2.0* în rândul elevilor, s-au făcut eforturi pentru a integra aceste tehnologii în sala de clasă. Astfel, referindu-ne strict la formarea competențelor de lectură, ca bază a competenței-cheie europene de comunicare în limba maternă, dar cu precădere la accepțiunea de "*exersare a citirii textelor nonliterare de orice tip*" ca modalitate de dezvoltare a acestor competențe, considerăm că instrumentele *Web 2.0* au o mare capacitate de a influența în mod pozitiv atitudinea elevilor față de lectură, inclusiv cele ale cititorilor reticenți, deoarece tehnologia oferă acestora oportunitatea de a utiliza instrumente moderne și motivante, indiferent de abilitățile acestora.

Astfel, potrivit unor cercetători (New Media Consortium, & EDUCAUSE, 2007) instrumentele *Web 2.0* oferă o modalitate convenabilă de a gestiona și stoca informații, dar în același timp, de a crea conținut, de a oferi posibilități de colaborare, de comunicare de grup și împărtășire / distribuire a produselor elevilor dincolo de barierele spațiale ale sălii de clasă (*Padlet, Youtube, Mentimeter, WordArt*). Având în vedere aceste avantaje ale instrumentelor *Web 2.0*, un număr tot mai mare de profesori iau în considerare utilizarea lor în clasele lor.

Unul dintre avantajele instrumentelor *Web 2.0* este ușurința lor de utilizare. Majoritatea elevilor consideră că aceste instrumente sunt intuitive și ușor de utilizat. Totodată ele facilitează învățarea interactivă și răspunsurile inovatoare la sarcini și evaluări. Această ușurință de utilizare combinată cu calitatea produselor finite crește auto-eficacitatea elevilor și îi motivează pe elevi să se angajeze mai serios și mai activ în conținutul produselor învățării lor.

Instrumentele *Web 2.0* pot facilita, de asemenea, interacțiunile autentice (față în față sau online) cu conținutul și cu alți utilizatori. De asemenea, ele pot fi ușor împărtășite cu alții, crescând astfel oportunitățile de învățare pentru toți.

Utilizarea instrumentelor digitale în combinație cu lectura, promovează creativitatea și îi ajută pe elevii cu dificultăți sau nevoi speciale să-și dezvolte competențele legate de citirea și înțelegerea textelor. De exemplu, *Kahoot* motivează tinerii cu probleme de alfabetizare, deoarece pot folosi culorile pentru a identifica răspunsurile.

În plus, utilizarea instrumentelor specifice Web 2.0 susține motivația elevilor de a continua lectura unei cărți studiate în sala de clasă sau de crea o poveste bazată pe o carte folosită la oră. *Storyjumper*, de pildă, permite elevilor să citească respectiva carte acasă sau să descopere cărți similare ale aceluiași autor sau cărți având subiecte apropiate.

Padlet este un instrument multifuncțional care acționează ca o tablă electronică sau avizier unde elevii pot posta idei, fotografii, imagini, videoclipuri sau documente. Această tablă digitală este atât versatilă, cât și ușor de utilizat. Utilizatorul poate controla setările de confidențialitate de pe Padlet pentru a permite altora să adauge conținut sau pur și simplu să vizualizeze conținutul existent. Utilizatorii externi nu au nevoie de un cont pentru a posta comentarii, iar proprietarul Padletului păstrează controlul deplin pentru a modera sau șterge comentariile. Padlet oferă o varietate de creare de conținut ce încurajează competențele de lectură: postarea de anunțuri, scrisori, bilete, afișe, etc, fac din Padlet un loc de colectare de conținut și reflectare asupra semnificației lui.

Thinglink. Acest instrument este util pentru partajarea informațiilor vizuale. Utilizatorul încarcă o imagine de ancorare, cum ar fi o hartă, o fotografie sau un desen. Utilizatorul introduce apoi „etichete” care leagă de informații suplimentare, cum ar fi definiții, hărți, imagini sau alte site-uri web. În orele de limba și literatura română, se pot folosi imagini dintr-un text literar pentru a ilustra vocabularul sau pentru a exersa diverse elemente de construcție a limbii.

Trebuie menționat în încheiere că numai atunci când tehnologia îmbunătățește învățarea poate fi considerată un atu pentru elevi și profesori. Prin urmare, profesorii ar trebui să se întrebe: „Cum ajută tehnologia elevii să învețe mai bine decât o metodă care nu folosește tehnologia?” Dacă nu există un răspuns, atunci nu este nevoie de folosirea tehnologiei la clasă. Cu toate acestea, dacă se poate concepe o experiență care să răspundă favorabil la întrebare, atunci există beneficii în utilizarea acesteia.

Atunci când tehnologia este utilizată cu lecturile din afara clasei, care solicită elevilor să posteze răspunsuri, informații suplimentare legate de lectură, interpretări ale lecturii etc. elevul ajunge mai pregătit să studieze și să analizeze materialul. Profesorul are, de asemenea, o idee mai concentrată despre punctul în care se află elevii în învățarea lor.

De asemenea, practicile școlare trebuie să răspundă preocupărilor și intereselor elevilor, venind în întâmpinarea intereselor acestora, ceea ce ar putea implica motivarea elevilor pentru învățarea academică și științifică. Pericolul utilizării excesive a acestor instrumente există și nu trebuie minimizat. Chiar și cel mai nou și mai captivant instrument poate deveni pasibil dacă este atribuit prea des sau utilizat inutil. Instrumentele Web 2.0 au șanse mai mari de a susține implicarea elevilor dacă sunt folosite în mod judicios și intenționat. Relativ ușor de implementat Web 2.0 crește șansa de a alinia cu succes învățarea conținutului, implicarea elevilor și de autoeficacitatea cu materialul și procesul de învățare.

Bibliografie:

1. Bustamante, Carolina; Hurlbut, Sheri; and Moeller, Aleidine Kramer, *Web 2.0 and language learners: Moving from consumers to creators* (2012). Faculty Publications: Department of Teaching, Learning and Teacher Education. 180, <https://core.ac.uk/download/pdf/188104272.pdf> ;
2. Ferdig, R., (2007), *Examining social software in teacher education*. In: Journal of Technology and Teacher Education, 15(1), pp. 5-10;
3. New Media Consortium, & EDUCAUSE, (2007). *The horizon report*. Stanford, CA: The New Media Consortium. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED515956.pdf> ;
4. Oblinger, D., & Oblinger, J. (2005). *Educating the Net Generation*. (EDUCAUSE, Ed.) Retrieved from <https://www.educause.edu/ir/library/PDF/pub7101.PDF>;
5. Prensky, M. (2001). *Digital natives, digital immigrants Part 1. On the Horizon*, 9(5), 1–6
<https://www.marcprensky.com/writing/Prensky%20-%20Digital%20Natives,%20Digital%20Immigrants%20-%20Part1.pdf>

NOI (MAI) CITIM! CARTEA ESTE IMPORTANTĂ!

Prof. Olimpia BOGDAN
Școala Gimnazială „Horea, Cloșca și Crișan” Turda, jud. Cluj

„A citi înseamnă a învăța, căci dacă ne-am mărgini la ceea ce putem trăi sau vedea în jurul nostru într-o viață de om, am fi săraci” afirma Nicolae Manolescu.

Astăzi, în perioada dificilă pe care o traversăm, fără acces în biblioteci, devenim tot mai săraci, mai săraci în cultură, mai săraci în visare, mai săraci în gânduri. Dar cel mai mult au de suferit copiii, în special copiii de clasele I, care abia așteptau să facă cunoștință cu biblioteca școlii și cu biblioteca municipală, așteptare care a fost risipită și tot ce visau s-a transformat în fum și vise.

Generațiile acestea sunt generații digitale care au anumite expectanțe. Să aibă acces nerestricționat la internet, să folosească o aplicație pentru orice au nevoie, să caute repede un răspuns la o întrebare, fără a mai trebui să gândească și să găsească propriile soluții, să vizioneze instant ceea ce îi interesează și să fie cât mai animat.. Iar când acest lucru nu se întâmplă, când sunt puși să gândească, să-și imagineze, totul devine greu și de multe ori, copiii nu reușesc să găsească soluții.

Pentru generația digitală, a citi o carte tipărită, este pierdere de vreme, mai ales dacă au posibilitatea să vizioneze filmul sau să citească cartea în format digital. Pentru cei mici, „mirosul” cărții tipărite nu mai stârnește curiozitate. De multe ori, cititorii începători, spun că se plictisesc în timp ce citesc un text/ poveste. Acest lucru se întâmplă din cauza faptului că ei vizionează foarte multe videoclipuri care, prin ritmicitatea apariției imaginilor și a mișcării permanente a acestora, îl fac pe micul cititor să urmărească firul unei povești mai ușor, fără un efort intelectual deosebit. În schimb, cărțile tipărite nu rulează imagini. Informațiile citite trebuie trecute prin propriul filtru și prin propria imaginație, pentru a putea înțelege ce este transmis de către autor.

Un studiu de caz intitulat „Internetul și lectura în viața elevilor” a demonstrat că elevilor le place să citească în mare parte bloguri și site-uri de specialitate (aproximativ 30%), ziare și reviste în format

electronic, poezie și romane (fiecare din cele trei în procent de aproximativ 20%) și studii științifice până la 10%.

Plecând de la faptul că nu am reușit să duc elevii în biblioteca școlii și nici la biblioteca orașului, și de la faptul că tot ceea ce a însemnat școală s-a derulat în mediul on-line, m-am gândit să vin în ajutorul elevilor mei, de clasa I, și să încerc să le dezvolt gustul pentru citit și lectură.

Am dorit să combin înclinațiile lor către tehnologie și lectura tradițională. Am dorit să-i apropiez de cărțile tipărite, folosindu-mă de ceea ce le place lor, jocurile on-line și tehnologia în sine.

Pentru început i-am anunțat că o să urmeze o perioadă în care o să ne concentrăm mai mult pe citit și pe înțelegerea textului.

Încă pe când orele se desfășurau on-line, la fiecare literă nou învățată, elevii primeau un puzzle digital pe care trebuiau să-l realizeze. În puzzle ei descopereau o imagine care îi trimitea spre o poveste.

De exemplu, la litera „F” au avut de realizat un puzzle ce conținea imaginea ursului Fram (<https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=1e2b3006999f>). După ce fiecare copil a realizat puzzle-ul, le-am prezentat un scurt text cu povestea fram, ursul polar. Se făcea citirea model, iar apoi, fiecare copil trebuia să citească câte 1-2 propoziții. După ce textul era citit, fiecare copil trebuia să realizeze un desen despre povestea citită, să scrie titlul și autorul, folosind literele de mână și apoi trebuiau să pozeze fișa și să o trimită pentru a realiza o expoziție. La următoarea întâlnire, le prezentam expoziția ce conținea toate desenele și discutam pe marginea lor, identificând momente din poveste. Pentru ai trimite și către cartea tipărită, le arătam cartea cu povestea citită, și îi rugam să caute prin biblioteca personală, dacă ei au acea carte, apoi le comparăm: număr de pagini, număr de imagini, dacă au imagini color sau alb-negru, mărimea cărții, etc.

O altă activitate a constat în realizarea unor scurte filmulețe în care să prezinte cartea/ textul citit. Împreună cu părinții, am început să comandăm cărți de povești, specifice vârstei lor și care au textul adaptat pentru cititori începători. Astfel, fiecare copil avea propria carte și astfel, chiar în întâlnirile on-line, puteam citi, cu toții, aceași poveste.

După ce fiecare copil citea câteva propoziții, trebuiau să realizeze un scurt filmuleț în care să prezinte povestea citită. I-am învățat să utilizeze programul Chatterpix și apoi fiecare copil și-a realizat propriul filmuleț alegând ca imagine un personaj din povestea citită, personaj desenat chiar de către ei.

Un alt mod de ai trimite către cartea fizică, fiecare copil a trebuit să caute în biblioteca personală și să aleagă o carte preferată. Apoi, în cadrul unei ore, trebuiau să o prezinte colegilor folosind doar 4 cuvinte. Elevii trebuiau să fie foarte atenți la ce cuvinte își aleg, astfel încât să stârnească curiozitatea colegilor de a afla cât mai multe lucruri despre cartea respectivă.

Pentru citirea conștientă a unui text am utilizat și programul wordart, cu ajutorul căruia, elevii trebuiau să aleagă o imagine specifică textului citit și apoi să scrie cuvinte care se regăsesc în text, respectând anumite cerințe: cuvinte scrise cu majusculă, cuvinte care conțin anumite grupuri de litere, cuvinte care încep sau se termină cu o anumită literă etc.

Pentru că părinții se plâneau că în pauzele orelor on-line, copiii stăteau tot pe telefon, m-am gândit să le dau o provocare. Folosind jocurile wordwall, îi provocam să găsească, în diferite cărți pe care le aveau în casă, cuvinte descoperite în jocurile pe care le-au jucat în timpul orei. Cel care găsea cele mai multe cuvinte, avea voie să aleagă jocul pentru ora viitoare. Pentru a demonstra că au găsit cuvintele,

trebuiau să facă poză și să îmi trimită dovada. Astfel, am reușit să îi țin departe de telefoane, dar fără ca ei să simtă acest lucru. Ei erau fericiți că își folosesc telefonul, dar mai mult citeau cuvintele care trebuiau căutate.

Toate programele folosite pentru realizarea activităților, au fost pe placul copiilor, deoarece pentru ei era doar o joacă pe telefon și pe internet, dar în același timp îi aducea mai aproape de literatură, mai aproape de lectură, fără a simți acest lucru ca pe o povară.

Cea mai îndrăgită activitate a devenit „Ora de ceai”. Această oră se desfășura vinerea, ultima oră, când ne îmbrăcam în pijamale, ne pregăteam o cană de ceai și cartea cumpărată în cadrul clubului de lectură, și citeam toată ora. Eram cu toții conectați pe platformă și din confortul casei descopeream noile aventuri ale personajelor din cartea citită. Uneori era mai greu, alteori era mai ușor, dar a fost activitatea care a fost cerută, în mod repetat, de către elevii mei. Acum că ne-am întors la școală, își doresc să continuăm această activitate, dar renunțând la pijamale.

Activitatea care a rămas constantă este cea în care, în fiecare vineri, elevii primesc câte o fișă de lectură pe care o au de citit și apoi au de realizat câteva exerciții plecând de la textul citit. Exercițiile sunt diverse, și diferite pentru fiecare fișă. De exemplu: să realizeze un desen inspirat de poveste; să realizeze un personaj, din povestea citită, din materiale reciclabile; să caute cartea din care face parte fragmentul citit și să îi facă o recenzie; să caute și alte povești scrise de autorul textului primit etc. Astfel se pune accentul pe înțelegerea textului și pe dezvoltarea imaginației și a creativității.

O activitate pentru clasele mai mari, este cea în care fiecare copil citește diferite cărți, recomandate într-o bibliografie. La finalizarea unei cărți, elevul vine și o prezintă la școală și primește câte o „cărămidă a lecturii”. Când adună 5 cărămizi primește „Permis debibliotecă” și are voie să citească și alte cărți care îi plac. La 10 „cărămizi” adunate, primește un premiu, la alegere, premii care sunt prezentate la începutul competiției.

Toate aceste activități sunt apreciate și punctate, elevii fiind impulsionați și de premiile primite: diplomă de cel mai bun cititor, diferite recompense sau chiar cărți de lectură.

Bibliografie:

1. <https://edict.ro/lectura-si-invatarea-online/>

LECTURA ȘI CREATIVITATEA ÎN CONTEXTUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ONLINE

Educația românească parcurge o perioadă plină de provocări în contextul pandemic actual. Una dintre aceste provocări este lectura la modul general precum și lectura de plăcere, activități care nu se află pe lista de priorități a elevilor români.

Conform raportului proiectului România educată din 2018, un procent de 42% dintre elevii români sunt analfabeți funcționali, ceea ce înseamnă că în practică nu pot efectua conexiuni între informația citită și rezolvarea unei probleme din viața reală sau nu pot interpreta o hartă, o diagramă ori o schemă.

Datele proiectului de cercetare PIRLS 2011, identifică câteva provocări la nivel european care au relevanță pentru abilitățile reduse de alfabetizare ale elevilor. Una dintre ele este numărul relativ mic de cărți pe care elevii de ciclu primar le au acasă, fiind menționat un procent de 31% dintre elevii români de clasa a IV-a care au 10 sau mai puțin de 10 cărți acasă, iar la nivel european acest procent este mai scăzut și anume 11%. O altă provocare identificată de PIRLS este nivelul de educație al părinților elevilor. Din cercetare reiese că 32% dintre părinții eșantionului investigat au cel mult studii corespunzătoare ciclului secundar inferior și doar un procent de 14% au studii superioare sau mai mult de atât.

La nivel de politici educaționale, cercetarea PIRLS urmărește câteva pârgii care asigură însușirea competenței de înțelegere a unui text: crearea unui mediu care susține și încurajează lectura, accentuarea lecturii de plăcere în curriculumul școlar, resursele didactice utilizate de profesori pentru activitățile de lectură, folosirea resurselor din biblioteci, crearea unui mediu virtual de învățare și campanii pentru promovarea lecturii.

În ceea ce privește primul aspect, se pare că în mediul familial lectura ocupă un loc secundar fie din cauza situației financiare, fie din cauza nivelului scăzut de educație al părinților. Cât despre accentuarea activităților de lectură în curriculumul școlar, profesorii români declară că elevii alocă anual 202 ore de studiu al limbii române față de media europeană, care este de 241 de ore anual, iar activitățile de lectură sunt integrate în cadrul orelor alocate studiului limbii naționale deoarece nu există un curriculum specific pentru predarea lecturii. Apoi, modul de finanțare al școlilor produce un dezechilibru economic între școlile din mediul urban și cele din mediul rural, rezultatul fiind că în școlile din mediul urban unde există mulți elevi se primesc finanțări mai mari pentru asigurarea resurselor, iar în școlile din mediul rural unde elevii sunt în număr mai mic, dar nevoile de resurse sunt mai mari, apare fenomenul de subfinanțare. Cât despre ultimele două direcții urmărite de cercetarea PIRLS în ceea ce privește politicile educaționale, se pare că educația românească prea puțin digitalizată înainte de pandemie, a fost nevoită să se adapteze la noul context social, acesta fiind unul din puținele aspecte pozitive ale ultimului an.

Având în vedere toate aceste provocări cu care sistemul educațional românesc se confruntă, nu este o surpriză faptul că la testările PISA elevii români obțin rezultate destul de slabe la evaluarea abilităților de lectură.

Lucrarea de față își propune să abordeze modalități prin care profesorii pot desfășura activități de lectură cu impact pozitiv asupra performanțelor școlare, mai ales în context pandemic. Cum putem încuraja elevii să citească? Ce putem face pentru a atrage resurse materiale care să sprijine activitățile de lectură? Cum putem stârni elevilor dorința sau curiozitatea de a citi? Care sunt metodele cele mai potrivite

de abordat pentru activitățile de lectură desfășurate în mediul digital? Iată doar câteva întrebări la care putem găsi răspunsuri prin schimbul de bune practici.

Elevii iubesc cărțile dacă acestea sunt promovate într-o manieră atrăgătoare. Una dintre metodele care stârnesc interesul pentru o carte este folosirea imaginilor aflate pe coperta cărții pentru a stimula imaginația cititorului. Dacă, de exemplu, pe coperta unei cărți se află un iepure într-o pădure, putem adresa întrebări care să incite imaginația. Cum crezi că îl cheamă pe iepure? Oare de ce se află în pădure? Înspre ce crezi că se îndreaptă? De ce o fi singur? Nu are prieteni? Și așa mai departe. Aceste întrebări provoacă curiozitatea elevului; curiozitatea de a afla dacă a avut dreptate. Introducerea fiind făcută și curiozitatea cititorului inițiată, se pot aborda întrebări despre autor, text și propria persoană. Ce încearcă să spună autorul? Care este mesajul acestui fragment? Ce cred eu despre acest subiect? Ce cred că voi învăța din text? Care este ideea centrală a cărții?

Cititorii buni realizează inferențe atunci când citesc un text și ajung la concluzii extrase din răspunsuri care nu se află în carte dar pot fi deduse. Pentru a realiza inferențe, elevul poate fi ghidat prin întrebări reflexive. Mă întreb de ce, cum, dacă....? etc.

După ce reflectează asupra conținutului citit, elevii pot desfășura activități care să îi invite la crearea de conexiuni: aceasta îmi amintește că..., aceasta mă face să mă gândesc că..., am citit o altă carte care..., aceasta este diferită de..., etc. Paralelele efectuate între conținutul textului și experiența personală crează o punte invizibilă dar puternică de înțelegere a aplicabilității informațiilor citite. După citirea unui text este important ca elevii să sintetizeze informația creând o singură înțelegere dintr-o varietate de surse. Știm că elevii sintetizează informația atunci când aceștia pot compara și pune în contrast ceea ce citesc cu ceea ce știu din alte surse, se gândesc la noi moduri de întrebuintare a informației citite sau creează noi perspective. Pentru a-i ajuta să facă acest lucru, profesorul poate pune întrebări de tipul: ce consecințe implică o idee ca cea din paragraful de față?

Aceste activități pot fi adoptate ușor în învățământul online deoarece se bazează mult pe întrebări și răspunsuri. Utilizate ca rutină de fiecare dată când se trece la dezbaterea unui nou text sau a unei cărți, conduc la dezvoltarea abilităților de înțelegere și reflecție asupra conținutului. Elevii care își dezvoltă capacitatea de a înțelege un text și trec la nivelul superior și anume spre crearea de conținut, dovedesc că și-au însușit abilități solide de comunicare. Una dintre metodele preferate, utilizate de mine la clasă este crearea de conținut cu ajutorul aplicației <https://www.storyjumper.com/>. Cu ajutorul acesteia, elevii scriu cărți digitale, fie alegându-și singuri o temă, fie fiind sprijiniți de profesor cu întrebări orientative.

Unul dintre proiectele noastre reușite a fost realizat la disciplina Științe ale naturii. Clasa noastră a fost împărțită în două echipe. Fiecare echipă a avut de scris o carte științifică în care să se regăsească informații referitoare la mediul de viață de pe planeta Pământ. Fiecare elev din fiecare echipă a primit un subiect despre care a trebuit să caute informații folosind manualul și câteva resurse digitale, informații pe care apoi le-a sintetizat pentru a le introduce în carte. De asemenea, fiecare elev a trebuit să citească conținutul introdus de membrii echipei sale, pentru a se asigura că rezultatul final este unitar atât în ceea ce privește textul cât și imaginile utilizate. Au ieșit două produse valoroase atât din perspectiva conținutului cât și din cea a utilizării abilităților de creație, elevii fiind puși în situația de a realiza conexiuni, inferențe și sintetizarea resurselor pentru a crea un nou conținut. În urma proiectului desfășurat la disciplina Științele naturii, am observat interesul crescut al elevilor pentru scrierea de cărți digitale, prin

apariția multor creații originale voluntare, pe platforma educațională în care lucrăm. Una dintre ele m-a impresionat în mod deosebit, așa că am să inserez aici textul acesteia:

Povestea Ralucai

A fost odată o fetiță pe nume Raluca, dar toată lumea îi spunea Ralu. Ea locuia într-un oraș pe nume Tehnologescu; numele vine de la tehnologie. În oraș nu exista nicio carte. La școală elevii mergeau cu tablete, iar copiii se jucau doar pe calculatoare. Nu existau parcuri și părinții lucrau de acasă. Unii oameni nici nu ieșeau afară la cumpărături, ci își comandau mâncarea. Totuși, din fericire, Raluca nu era așa. Ea a văzut pe youtube copii care se jucau pe afară și erau fericiți în natură. Ralu a făcut un clip pe care l-a încărcat pe internet împreună cu un mesaj: "Oamenilor, de ce nu faceți parcuri, de ce nu faceți cărți și lăsați părinții și copiii să stea toată ziua în fața calculatoarelor? Oamenilor, de ce vă lăsați prinși de tehnologie? Nu zic să nu mai fie tehnologie, dar copii, mergeți la școală cu cărți adevărate! Părinți, mergeți la serviciu!

Raluca a mai scris multe mesaje. Într-o zi a scris o carte adevărată cu o poveste informativă și a postat-o pe internet, apoi a ieșit în stradă și a strigat: „Uitați o carte adevărată! Scrieți și voi una! Gata cu atâta tehnologie! Oamenii au apărut la geam și atunci Raluca a strigat: „Ieșiți afară, nu stați la geam!” Și a mai spus copiilor: „Copii, haideți, jucați-vă afară! Bucurați-vă de soarele cald al primăverii! Haideți și voi, părinților, că vă îmbolnăviți copiii în casă; haideți afară!”

Atunci oamenii au ieșit afară și s-au distrat. Orașul a început să fie normal. Raluca a fost foarte fericită și de atunci totul a fost foarte bine. Toți oamenii s-au bucurat de minunata natură!

Moldovan Iulia Violeta, clasa a III-a
Școala Gimnazială Căianu

Bibliografie:

1. EDU, Proiect al președintelui României Klaus Iohannis, România educată, „Rapoartele celor șapte grupuri de lucru tematice”, 2018: <http://www.romaniaeducata.eu/wp-content/uploads/2019/01/Rapoarte-grupuri-de-lucru-Romania-Educata.pdf>
2. Rezultatele evaluării PISA, 2018: <https://www.edu.ro/rezultatele-elevilor-din-rom%C3%A2nia-la-evaluarea-interna%C8%9Bional%C4%83-pisa-2018>
3. <https://www.oecd.org/pisa/>
4. Mullis, Ina V.S. Martin, Michael O. Kennedy, Ann M. Trong, Kathleen L. Sainsbury, Marian Boston College , Chestnut Hill, MA (2009), *PIRLS 2011 Assessment framework*

VALORIFICAREA ACTIVITĂȚILOR DE LECTURĂ ÎN DIRECȚIA DEZVOLTĂRII GÂNDIRII CRITICE

Prof. înv. primar Gabriela BREZEANU
Școala Gimnazială „Matei Basarab” Târgoviște, jud. Dâmbovița

Proiectul „*Curcubeul lecturii*” își propune îmbunătățirea competențelor cheie ale elevilor din învățământul primar prin implementarea unui program educațional integrat, în vederea creșterii calității educației. Printre obiectivele specifice ale proiectului se numără dezvoltarea gândirii critice și diminuarea

riscului de analfabetism funcțional, dezvoltarea comportamentului de ascultător, dezvoltarea deprinderilor de citit-scris, prin crearea unui pachet de măsuri organizatorice, evaluative, îmbunătățirea tehnicilor de lectură ale elevilor, prin utilizarea instrumentelor și suporturilor de lectură moderne, adecvate școlarilor mici, care să asigure progresul în învățare pentru fiecare elev, inclusiv al celor aflați în risc de abandon școlar și al copiilor cu cerințe educaționale speciale.

Proiectul are în vedere desfășurarea unor activități ieșite din tipare, interesante și motivante, potrivite intereselor și preocupărilor copiilor, prin utilizarea unor aplicații digitale (Padlet, Liveworksheets, WordWall, Quizizz, Jamboard), prin aplicarea unor strategii care conduc la dezvoltarea gândirii critice, dobândite la cursurile de formare și în cadrul activităților de perfecționare desfășurate la nivelul cercului pedagogic.

Activități:

1. **„Curcubeul lecturii”** - lansarea proiectului. Proiectul a fost prezentat elevilor, părinților, colegilor din școală, evidențiindu-se obiectivul general, obiectivele specifice, activitățile acestuia. La panoul de lectură au fost afișate titlul proiectului, obiectivele și calendarul proiectului în manieră sugestivă. În cadrul școlii online, prezentarea proiectului s-a realizat pe platforma Classroom.
2. **„Puritatea curcubeului”** – Au fost recomandate liste de lecturi adecvate particularităților de vârstă și individuale, preocupărilor și intereselor elevilor, având grijă să se facă propuneri de lecturi multiple, pentru a fi accesibile tuturor elevilor.
3. **„Culori din curcubeul lecturii”**. Au primit provocarea ca timp de 6 săptămâni, să citească 6 lecturi, fiecare corespunzând uneia dintre culorile curcubeului (ROGVAV). Aceste povești au fost alese ținând cont de particularitățile de vârstă și individuale ale copiilor și de preocupările acestora. Pentru atragerea către școală și către lectură, s-au organizat săptămânal activități de citire/ascultare a lecturii recomandate, astfel: prima săptămână – copiii s-au îmbrăcat în roșu și au citit/ascultat o lectură în care apare culoarea roșu – personaje, decor, etc. Au realizat un panou (Jamboard/Padlet) pe care au scris titlul lecturii, și-au exprimat opinia referitoare la comportamentul unui personaj din text, formulând argumente cât mai puternice. În săptămânile următoare, activitățile s-au raportat la culorile orange, galben, verde, albastru, indigo/violet.

Elevii au citit lecturi adecvate preferințelor și culorilor stabilite. Cei mai mulți au ales:

„Aventura unei frunze de toamnă”, „Legenda Florii Soarelui”, – pentru galben

„Legenda florii de liliac”- pentru violet

„James și piersica uriașă”- pentru orange

„Povestea crocodilului care plânge”, „Racul, broasca și știuca” – pentru verde,

„Trandafirul”, „Planeta Marte” - pentru roșu

„Fetiță cu fundițe desprinse din cer”, „Lucrul cel mai sigur din lume”, „Licuriciul”, „Țestoasa de mare”- pentru albastru

Metodele, procedeele și tehnicile utilizate pentru extragerea elementelor esențiale și de detaliu din textele citite au fost: lectura cu predicții, cred că știu-vreau să știu-am învățat, dezbateră, linia valorilor, mozaicul, ciorchinele, cvintetul, atelierul de lectură, harta personajului, harta textului. De fiecare dată, s-au realizat activități care să evidențieze informațiile extrase din textele citite. Am utilizat aplicațiile

Liveworksheets, WordWall, Quizizz. Elevii au realizat portofolii personale care au fost apreciate, realizându-se un tur al galeriei.

În cadrul uneia dintre activitățile desfășurate online, au vizionat filmul „Cum a furat Grinch Crăciunul”, au formulat învățături desprinse din film, trăiri personale. Au citit și au povestit diverse povești pe tema Crăciunului, au împărtășit impresii, au făcut recomandări. Produsele activității au fost expuse pe Tabla Jamboard.

4. **„Lectură și culoare”**- Elevii au ilustrat prin lucrări artistico-plastice scene din poveștile citite, au schimbat finalul acestora, au creat povești, au redactat texte pe baza unor fragmente care reprezintă început sau finalul de poveste, au ordonat cronologic scenele ilustrate prin desene. Toate filele (Padlet) au fost asamblate într-o carte uriașă - „*Curcubeul lecturii*”.
5. **„Curcubeul virtual al lecturilor”**- Săptămânal, elevii au căutat pe Internet informații care îi interesează referitoare la reviste școlare și biblioteci online, precum și la manuale și cărți digitale. Cei care au întâmpinat dificultăți în înțelegerea și descoperirea informațiilor au fost ajutați de către cadrele didactice.
6. **„Măreția curcubeului. Măreția succesului”**- Anterior desfășurării activității, elevii au realizat, sub îndrumarea învățătorilor, invitații pentru această activitate, au organizat miniprezentări cu cele mai reușite produse obținute în cadrul activităților de lectură derulate (fotografii de la activități, afișe, pliante, proiecte și portofolii).

Beneficii pentru elevi:

- îmbunătățirea tehnicilor de lectură ale elevilor prin utilizarea unei diversități de metode, procedee și tehnici didactice;
- stimularea lecturii elevilor prin recomandarea subtilă a lecturii și prin solicitarea unor produse ale activității care presupun elemente de noutate și resurse digitale;
- formarea unei atitudini de grijă și respect față de carte;
- familiarizarea copiilor cu diferite tipuri de scriere;
- stimularea imaginației și a creativității;
- împărtășirea experiențelor personale;
- încurajarea, stimularea și creșterea interesului elevilor pentru lectură prin promovarea de resurse educaționale moderne;
- atragerea către școală a copiilor care absentează des sau aflați în risc de abandon școlar;
- îmbunătățirea rezultatelor școlare ale tuturor elevilor, inclusiv ale acelor cu dificultăți de învățare sau cu CES;
- încurajarea și dezvoltarea cooperării și a lucrului în echipă.

Elementele de noutate utilizate, fie că sunt metode, procedee, tehnici de lucru, strategii didactice, mijloace de învățământ, forme de organizare, aplicații digitale, etc, îi motivează pe elevi să se implice, să persevereze, să cerceteze, să descopere, să realizeze produse proprii sau de grup. Această participare implică stimularea voinței, a gândirii, a memoriei, ceea ce conduce la învățare, la progres școlar. Eficiența intervențiilor didactice este determinată de strategia utilizată, de perseverență, de aprecierea oricărui progres. Totul se clădește cu tact și însuflețire.

Bibliografie:

1. Oprea, Crenguța- Lăcrămioara, *Strategii didactice interactive*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007.
2. Dobra, L., *Lectura, prioritate a demersului educativ*, Editura Emma books, Sebeș, 2014.

STIMULAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ LA CLASELE PRIMARE

Prof. înv. primar Daniela BRICHIUS
Școala Gimnazială „V. Brătianu” Ștefănești, jud. Argeș

„A citi înseamnă a învăța. E o formă de experiență, sau mai bine zis, un multiplicator pentru experiențele noastre: căci, dacă ne-am mărgini la ceea ce putem trăi sau vedea în jurul nostru într-o viață de om, am fi foarte săraci”. (Manolescu, 2004, p. 41)

Cartea este o comoară fără de preț, în care unii își adună cele mai frumoase gânduri, ca alții să le poată folosi în voie. Ea reflectă ca o oglindă lungul șir de secole ale vieții omenirii, istoria luptei sale pentru existență, pentru un viitor mai luminos, suferințele, bucuriile, înfrângerile și biruințele sale toate.

Alegerea cărților potrivite este doar un prim pas. Al doilea pas și tot atât de important este deprinderea lecturii, obținerea eficienței ei maxime în urma citirii unei cărți. Cartea reprezintă mai întâi cel mai complet depozit al inteligenței omenesti, înmagazinând în filele ei cunoștințe, sensibilitate, fapte pe care le păstrează intacte un timp nedefinit. Uitate între file de sute de ani, par moarte, dar ele reprezintă de fapt o stare cataleptică a istoriei omului, pe care fiecare dintre noi o poate risipi, înviind o lume nebănuită.

Trezirea interesului pentru lectură în general este unul dintre obiectivele finale ale activității desfășurate de învățător cu elevii claselor primare. Gustul pentru citit nu vine de la sine, ci se formează printr-o muncă ce înglobează răbdare, perseverență, continuitate, voință. Orizontul cunoștințelor primit în clasă la orele de literatură română e lărgit de lectura în afara clasei. Este foarte important ca învățătorul să cunoască formele de îndrumare a acesteia. Forma cea mai des folosită în această activitate este povestirea în ajutorul căreia vin formarea bibliotecii clasei (realizată cu cărți aduse de către învățător, copii etc.) și a celei personale. Înființarea bibliotecii clasei aduce, pe rând, rolul de bibliotecar elevilor care au obținut rezultate foarte bune la citire. Întocmirea cu elevii de albume pentru fiecare autor cunoscut, cuprinzând date biografice și aspecte esențiale în opera lor, e un prilej de a stârni curiozitatea și de a sădi în sufletele lor dragostea pentru carte. Interesul copiilor pentru literatură este sporit și de șezătorile literare, expoziții de cărți, filme, înregistrări audio și video. Mijloace pasionante ce-i invita pe copii la lectură sunt și ghicitoriile literare și jocul cu versuri.

În condițiile educației permanente, școlii îi revine misiunea de a-i înarma pe elevii cu deprinderi temeinice de autoinstruire și autoperfecționare prin intermediul tuturor mijloacelor și nu în ultimul rând, prin mijlocirea cărții. La vârsta școlară, lectura are un rol hotărâtor în îmbogățirea și dezvoltarea cunoștințelor elevilor, în formarea gustului pentru citit, în cultivarea și îmbogățirea limbajului prin formarea și dezvoltarea unui vocabular adecvat.

Una dintre cerințele învățământului modern este aceea a formării la elevi a deprinderilor de studiu individual și de muncă independentă, a capacității de a gândi creator, de a soluționa individual probleme cu care se confruntă. Trezirea interesului și a gustului pentru lectură implică pentru școală o responsabilitate incontestabilă. Lectura literară pune la dispoziția copilului cunoștințe despre mediul înconjurător, despre viața oamenilor și a animalelor, despre trecutul istoric al poporului, despre muncă și profesii, educație cultural-artistică și moral-religioasă.

De aceea, încă din clasele primare este necesar să cunoaștem ce și cât citesc copiii, respectând particularitățile lor de vârstă. Micii cititori trebuie inițiați și deprinși cât mai de timpuriu cu utilizarea concomitentă a cărții și a mijloacelor moderne audiovizuale ca premisă esențială a unei învățături eficiente.

Gustul pentru lectură se dobândește din fragedă copilărie, cu îndrumarea părinților și mai târziu a dascălilor, pornind de la cele mai simple întâmplări, basme și pe măsură ce creștem, ajungând la intrigi mai complicate, personaje formate, însă din ce în ce mai captivante și mai pline de sens. Și așa, încetul cu încetul, învățăm despre lumea care ne înconjoară, despre viață, despre oameni și noi înșine, căci „nu există cunoaștere înăscută, pentru motivul că nu există copac care să iasă din pământ cu frunze și fructe.” (Voltaire).

Lectura elevilor este un act intelectual esențial, care trebuie îndrumat și supravegheat de școală și familie. Importanța lecturii este dată de aspectele educative pe care le implică:

- aspectul cognitiv: prin lectură elevii își îmbogățesc cunoștințele despre lume, despre realitate;
- aspectul educativ: lectura contribuie esențial la educarea copiilor în dimensiunile etice și estetice;
- aspectul formativ constă în faptul că lectura are drept consecință formarea și consolidarea deprinderilor de muncă intelectuală, dezvoltarea gândirii, a imaginației, a capacității de exprimare corectă și expresivă.

Prin lectura elevilor la clasele primare se urmăresc finalitățile: consolidarea deprinderii de citire corectă, fluentă, conștientă și expresivă, formarea și dezvoltarea gustului pentru lectură, lărgirea ariei de informație a elevilor, creșterea interesului pentru cunoașterea realității, îmbogățirea și dezvoltarea sentimentelor într-o gamă complexă, cunoașterea și înțelegerea valorilor etice, cultivarea sentimentelor, convingerilor, comportamentelor morale, dezvoltarea gustului estetic, îmbogățirea și activizarea vocabularului, dezvoltarea capacității creative, formarea idealurilor etice și estetice, dezvoltarea capacității de a gândi, și de a se exprima în conexiuni interdisciplinare, lărgirea orizontului imaginativ, al capacității de imaginare a unor universuri posibile, ca o anticipare a lumii viitorului.

Metodele și tehnicile didactice aplicabile în scopul dezvoltării fluentei sunt: citirea repetată, citirea în gând, cititul cu un prieten, teatrul cititorilor (citirea pe roluri), cititul în cor și repetarea.

Stimularea interesului pentru lectură începe din clasa I. Știm că micii școlari sunt vrăjiți de carte, sunt purtați de aceasta în universul minunat al cunoașterii. Învățătorul este dator să îndrume pașii tinerelor mlădițe pe acest nou drum, plin de neprevăzut. În clasa I un rol important îl are conversația problematizată, care menține vie relația dascăl-elev. După studierea textelor din abecedar care se analizează și comentează în mod amănunțit, se recomandă lecturi potrivite vârstei, pe marginea cărora se poartă discuții

La clasa a II-a, la ora de lectură, sub îndrumarea învățătorului, elevii pot fi deprinși să se orienteze în structura unei cărți, ceea ce îi va ajuta mult la efectuarea notațiilor scrise în legătură cu cărțile citite în clasele următoare. Începând cu clasa a II-a, o altă formă de îndrumare a lecturii o constituie formarea

bibliotecii de clasă, precum și a bibliotecii personale. Prima se compune din cărți aduse de copii , sau numai de învățător, se stabilește un bibliotecar al clasei și apoi se trece la împrumutarea cărților.

La clasele a III-a și a IV-a interesul elevilor pentru lectură se amplifică. La studierea unor autori se urmărește stimularea elevilor în citirea și a altor opere scrise de aceștia. Se pot întocmi cu elevii portofolii pentru fiecare scriitor cunoscut, cuprinzând portretul, date biografice și aspecte esențiale din opera lor, prilej cu care poate fi stârnită curiozitatea și interesul pentru lectură.

Trezirea și educarea interesului pentru lectură se realizează prin acționarea asupra raportului dintre obiect și necesitate, astfel încât obiectul - în cazul nostru cartea - să răspundă unei necesități intelectuale și afective a copilului. Acest fapt nu impune existența unui anumit nivel de instruire din partea părinților, dar cere tuturor conștiința clară asupra importanței lecturii în dezvoltarea deplină a copilului și preocuparea permanentă și constantă de a-i trezi interesul pentru această activitate.

Intervenția învățătorului în clasele ciclului primar este absolut necesară, în vederea formării gustului pentru lectură. Fără a i se comunica, micul școlar este purtat printre multitudinea de tipuri de lectură.

Iată câteva modalități de clasificare: lectura liniară, lectura literară, lectura informativă, lectura exploratorie, lectura de cercetare, lectura obligatorie, lectura suplimentară.

Modalități de realizare a activităților de lectură: munca cu cartea, recenzia unor cărți, lecțiile de popularizare a cărților, organizarea expozițiilor de carte, șezătorile literare, medalionul literar, concursuri.

Să nu uităm că scopul lecturii este acela de a forma progresiv un tânăr cu o cultură comunicatională și literară de bază, capabil să înțeleagă lumea din jurul său, să comunice și să interacționeze cu semenii, exprimându-și gânduri, stări, sentimente, opinii, să fie sensibil la frumosul din natură și la cel creat de om. Profesorul trebuie să ghideze lectura, această călătorie a elevilor în lumea textului, astfel încât fiecare dintre ei să ajungă la o înțelegere personală a textului discutat, să nu dea verdicte privind interpretările pe care elevii le dau unor texte, să încurajeze notarea ideilor, împărtășirea acestora și confruntarea dintre ele.

Bibliografie:

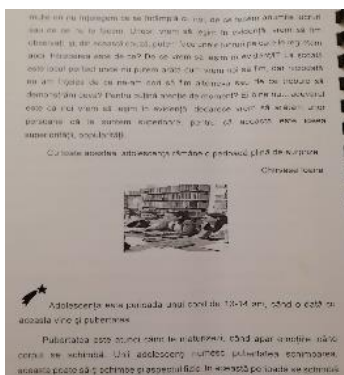
1. Paul Cornea, *Introducere în teoria lecturii*, Ed. Minerva, București, 1988;
2. Ioan Șerdean, *Didactica limbii române în școala primară*, Editura Teora, București, 1998;
3. Ioan Șerdean, *Metodica predării și învățării limbii și literaturii române la clasele I-IV*, E.D.P., București, 1981.

DE LA LECTURĂ LA SCRIERE

Prof. Ionica BUTE
Colegiul Național „Costache Negri”, Galați

„Trebuie să încerci neconținut să urci foarte sus, dacă vrei să poți să vezi foarte departe.”
(Constantin Brâncuși)

Laboratorul de creație este o tehnică de lucru pe care am utilizat-o la limba și literatura română, clasa a IX-a, săptămânal, oferindu-le elevilor posibilitatea să-și fixeze mai bine noțiunile învățate, dar și să-și dezvolte competențele de gândire și de scriere creativă. Plecând de la temele oferite de programa școlară și folosind diferite metode care să le stimuleze creativitatea, de exemplu: *jocul procedeelelor artistice, algoritmizarea, ideea migratoare, pictura verbală, metoda PRES*, etc., elevii au descoperit forme diferite de abordare și înțelegere ale textelor literare. Produsele pe care le-au realizat, texte inspirate de personajele, temele cărților citite, au fost adunate într-o revistă *Pași de cuvinte*, reprezentând totodată materiale suport pentru realizarea unor teste de evaluare.

Exemple de texte create de elevi:

„Ultimele frunze ale unui gutui, colorate de soare și de privirile trecătorilor, sunt desprinse de pe creanga ușor uscată și purtate de vânt într-un dans tainic. Valsul acestora este acompaniat de fredonatul unei fete, cu nostalgie pe chip, dar un ritm energic în vocea cuprinzătoare.

Coșulețul ei plin de flori se mișcă și el în ritmul naturii, dar ea îl manevrează cu atât de multă grație încât florile rămân neatinsse. Din când în când, cântecul său își pierde din intensitate, în timp ce fata în rochie albă număra crizantemele, fruntea încrețindu-i-se când pare că a pierdut o floare, și zâmbind ușor când o zărește în coș, ascunsă de umbra mâinilor sale.

Într-un final, pășește pe scara de lemn a casei, care scârție sub greutatea acesteia. Așază lângă ușă coșul împletit. Florile le pune într-o vază roșie, ce completează fața de masă galbenă și farfuriile albe, așezate atent.

Ceasul de pe perete ticăie în modul său obișnuit. Întorcând capul spre acesta, fata zâmbeste, întrucât pregătirile au fost terminate mai devreme decât și-a propus. Se așază pe canapeaua din sufragerie, atentă să nu deranjeze pernele decorative. Se joacă cu brățara ce îi atârna la mână și își simte palmele transpirate...” (Struță Marina)

„Mulți fani k-pop au auzit de Nishimura Riki... și azi o să vă spun povestea sa. Acesta s-a născut în Osaka, Japonia. De mic, părinții au văzut o sclipire în ochii lui, care îl facea mai deosebit de ceilalți copii.

La vârsta de trei ani a început să își găsească alinarea în lumea dansului. Totul a început ca o mică joacă, prin casă dansând pe melodiile lui Michael Jackson și învățând noi coreografii. În timp, anii au trecut repede pe lângă el și a ajuns în momentul în care și-a dat seama ce își dorește să facă pe viitor: să devină un artist. După discuții cu familia, și-a luat rămas bun de la aceștia și a plecat în Coreea de

Sud, unde a devenit trainee la compania BigHit Entertainment. În ciuda faptului că era departe de cei pe care îi iubea, acesta nu s-a dat niciodată bătut și a crezut în forțele sale. A început să învețe limba coreeană și să aibă grijă de el. Fericirea cea mai mare a fost când a aflat că va participa la un show numit “ I-LAND”, de unde putea să devină membru în noua trupă care urma să debuteze sub compania BigHit. În data de 26 iunie aventura sa a început. A urmat o perioadă plină de greutate, cu probe zilnice...iar la final de săptămână câte un concurent era eliminat. Pentru el, această aventură a rezistat datorită efortului pe care îl depunea zilnic în probele impuse de jurați. Finala sosise și erau ultimele minute până la anunțarea celor șapte membri ce vor debuta sub numele formației k-pop Enhypen.

Visul său de a deveni artist devenise realitate, și împreună cu Jungwon, Sunoo, Sunghoon, Jake, Jay și Heeseung formau trupa Enhypen, ce a debutat în data de 30 noiembrie 2020. Până în ziua debutului, Ni-ki, numele de scenă, s-a pregătit pentru a-și face apariția ce îi va schimba viața. După luni de pregătiri, ziua cea mare sosise și toți membrii erau emoționați. Au debutat cu albumul “Border: Day One” ce a fost și încă este foarte iubit de fani. Acesta simțea cum cei șase membri, care erau mai mari în vârstă, i-au devenit familie și au devenit de nedespărțit...” (Ioan Bianca Miruna)

„Apăs de trei ori pe butonul triumghiular de pe brățara de la mâna stângă. Aștept ca mașinăria să scoată sunetul înalt ca ciripitul de pasăre. Îl aud și mă ridic de la masă, luându-mi la revedere de la chelneriță și apucându-mi bastonul de lângă scaun.

Ca de obicei testez pe unde merg cu el, ghidându-mă după umbrele pe care le văd. Lovesec de câteva ori scaunele unor alți clienți și îmi cer scuze, apoi îmi continu drumul spre ușă. Când bastonul lovește ceva și încerc să ocolesc, dar nu am pe unde, realizez că am ajuns la intrare. Deschid ușa și închid ochii, chiar dacă nu pot vedea; schimbarea bruscă de lumină mă amețește. Ies afară, deschid ochii, dar ceva îi blochează. Îmi duc mâna dreaptă la față și încep să-mi masez spațiul din jurul lor. Realizez că degetele mi se lipesc într-o substanță...”(Ungureanu Violeta)

„O nouă zi, o nouă aventură, o nouă viață. Oamenii de pe pământ, când citesc, pot să se oprească oricând vor, doar închizând cartea. Foarte simplu, nu-i așa? Însă, acest lucru îi ia din importanță, Cartea nu va mai fi special, iar acea persoană, cel mai probabil o va așeza în bibliotecă și va uita de ea. Aici, pe planeta Ametistum, totul este diferit: cum iei o carte în mână, simți că aceasta are viață, ești transpus în lumea ei. Atunci pentru a putea supraviețui, va trebui să citești pentru a ști ce se va întâmpla în continuare. Dar nu poți pur și simplu să închizi cartea și să o continui când dorești; totul este contra-timp. Odată am făcut marea greșală să îmi doresc să descopăr lumea cărții „Băiatul cu pijamale în dungi”. Nu eram pregătită pentru ce avea să se întâmple...” (Bute Diana)

Descoperirea, utilizarea metodelor de învățământ tradiționale sau moderne presupune un cumul de calități și disponibilități atât din partea elevilor, dar și a profesorului: receptivitatea la nou, adaptarea stilului didactic, dorința de autoperfecționare, gândire reflexivă și modernă, creativitate, flexibilitate în concepții.

DIFICULTĂȚILE RECEPTĂRII TEXTULUI LITERAR ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL GIMNAZIAL

Prof. Gabriela CIOBANU

Școala Gimnazială „Dan Barbilian” Galați

Orele de limba și literatura română au ca principală sarcină aceea de a obișnui elevul cu textul literar, de a-i facilita pătrunderea în universul lui ficțional. Prima lectură a unei opere literare poate fi superficială și derutantă pentru copil, aici intervenind școala prin familiarizarea elevului cu un model de lectură interpretativă. Elevul este astfel invitat să-și spună punctul de vedere în legătură cu textul literar, bazându-se pe un sistem de cunoștințe puse la dispoziție de școală. Înțelegerea textului literar atrage copilul spre literatură, determinându-l pe acesta, mai apoi, să se obișnuiască a citi din plăcere și altceva decât textele literare impuse de programa școlară în orele de literatură. În caz contrar, elevului nu-i va face plăcere să citească, neînțelegerea textelor fiind un factor care poate îndepărta pentru totdeauna copilul de literatura de valoare. Din păcate numărul de ore alocat lecturii în școală este destul de limitat, mai ales datorită faptului că literatura concurează, în ceea ce privește timpul alocat, cu gramatica impusă de programa de gimnaziu. De aceea este necesar să se aibă în vedere extinderea activității de lectură în afara orelor de limba română. Aici un rol important îi revine cursului opțional de literatură română sau activităților extracurriculare, precum excursiile, concursurile, vizitele la muzee, etc. În contextul actual al pandemiei cu care ne confruntăm, ultimile activități s-au mutat în mediul online, iar excursiile au devenit tururi virtuale care, deși se dovedesc a fi surse importante de informare, nu au farmecul adevăratelor excursii.

Revenind la literatură, se poate afirma faptul că cea mai importantă funcție a unei opere literare este cea estetică. Aspectele legate de construcția operei literare trebuie observate pe parcursul lecturii, principala lor calitate fiind intenționalitatea. Ele au darul de a oferi lectorului informații importante legate de înțelegerea universului ficțional. Operele literare necesită atenție deosebită atunci când sunt receptate, trebuie evitată lectura artificială, și orientarea elevilor spre lectura avizată prin observarea detaliilor ce reflectă frământările interioare ale scriitorului. Demersul trebuie continuat cu analiza indicilor cu rol de porți de intrare în universul ficțional și de decodare a mesajului, a simbolurilor sale, simpla identificare a acestor elemente-cheie ale textului nefiind suficientă. Indicii care orientează lectura avizată sunt regășibili în textul propriu-zis de cele mai multe ori, dar pot fi și elementele paratextuale. Cei din urmă sunt adesea neglijați în activitatea orelor de limbă și literatură română, neținându-se seama de faptul că mare parte din pericolele unei interpretări defectuoase a unei opere literare ar putea fi evitate prin focalizarea atenției și asupra paratextului.

Atunci când se abordează un text literar, întâlnirea dintre cititor și operă se realizează în funcție de universul de așteptare al lectorului. De obicei, textul și naratorul mizează pe un cititor ideal în funcție de

care se construiește întreg discursul. Adesea universul de așteptare al lectorului ideal nu corespunde cu cel al cititorului real, diferențele fiind date de particularitățile fiecărui individ, de experiența de viață, de lecturile sale anterioare, de interese personale, de cultură, de educație, de vârstă sau de orientare religioasă etc. Elevul de gimnaziu, care citește pentru prima oară un text literar se așteaptă să descopere în aceasta ceva nou, necunoscut, poate chiar surprinzător, raportându-se mereu la lecturile sale anterioare. În acest fel copilul va dori să ia parte la aventuri asemănătoare cu cele din basmele sau cărțile de citite în trecut. Când elevului îi place subiectul sau personajele, textul literar își atinge scopul, iar opera respectivă devine una de referință pentru următoarele sale contacte cu literatura. În caz contrar, lipsa unei concordanțe între orizontul de așteptare și conținutul cărții declanșează o tensiune pe care elevul este invitat să o rezolve eficient. De data aceasta el se găsește în situația de a recunoaște trăsăturile *tradiționale* ale textului și de a descoperi în ce constă noutatea discursului. Elevul de gimnaziu este dezavantajat în fața unui text literar, deoarece îi lipsesc reperele culturale și cele sociale. Acest lucru face dificilă descifrarea sensului literaturii clasice, modul de viață al oamenilor care au trăit în urmă cu un secol, mentalitatea acestora este deseori greu de înțeles pentru generația actuală care a pierdut contactul cu lumea satului și pentru care o sursă de informație precum biblioteca și implicit cartea a fost înlocuită de internet. Un roman precum „Amintiri din copilărie” al lui Ion Creangă este o provocare pentru copilul modern atât în ceea ce privește vocabularul încărcat de arhaisme și de regionalisme, cât și prin imaginea societății rurale pe care tânăra generație o înțelege cu greutate datorită lipsei contactului cu lumea satului, aceasta fiind o generație preponderent urbană. Același fenomen are loc și în ceea ce privește literatura populară, deoarece copiii de astăzi sunt străini de gândirea și filosofia populară, așa cum sunt străini și de tradițiile românești legate de ritualurile majore din existența strămoșilor (nunta, botezul sau înmormântarea).

Pentru exemplificare ne-am putea opri la balada populară „Monastirea Argeșului” inclusă în „Manualul de limbă română pentru clasa a VIII-a”, publicat de editura Corint. La această vârstă lectorul ar trebui cu ușurință să identifice ideile filosofice ale textului, să recunoască și să înțeleagă încărcătura spirituală a acestuia. Realitatea evidențiază că acest lucru nu se mai întâmplă pentru că societatea urbană a pierdut tradițiile și odată cu ele și semnificațiile profunde pe care le dețineau ele.

Universul de așteptare al micului cititor poate fi influențat de elemente concrete care însoțesc textul literar, precum numele scriitorului ce poate fi cunoscut de copil din alte texte sau poate fi total necunoscut. Cunoașterea scriitorului aduce în analiza operei literare idei preconceptuate care pot îndepărta elevul de la perceperea mesajului real sau, dimpotrivă, îl pot apropia în cazul în care întâlnirea anterioară cu alte opere ale scriitorului respectiv s-a făcut corect. Așadar citirea în prealabil a unor pasteluri ca „Sfârșit de toamnă” sau „Miezul iernii”, aparținând lui Vasile Alecsandri, precum și identificarea trăsăturilor acestei specii literare având ca texte suport poeziile scriitorului în discuție îi vor tenta pe elevi să caute pasaje de descriere de natură și în alte texte lirice ale scriitorului sau chiar să-și creeze greșita părere că Alecsandri a scris doar pasteluri.

Situația este asemănătoare și în ceea ce privește genurile literare. Dicutarea trăsăturilor textului dramatic pornind de la un singur exemplu de text va avea ca rezultat producerea în mintea elevului a unei asociații de idei ce-l va determina ca ulterior să gândească opera literară a respectivului scriitor ca fiind strâns legată de acest gen literar. Un prim pas în largirea viziunii asupra activității literare a scriitorilor

abordați în manualele de literatură ar fi includerea în lecturile suplimentare ale elevilor a altor texte semnate de autorii respectivi.

Elemente paratextuale precum coperta, titlul, subtitlul, banda de lansare, editura, prefața, postfața, apartenența generică – roman, basm, poezie etc.) au un impact puternic asupra cititorului și condiționează aproape întotdeauna lectura. Ele se constituie în poarta de pătrundere în lumea cărții. Banda de lansare poate oferi date reale despre conținut, uneori citând un fragment semnificativ care să oglindească sensul operei. Dintre elementele de paratextualitate nu-l putem omite pe cel care are poate avea impactul cel mai mare asupra lectorului, și anume titlul, acesta fiind cel care naște un univers de așteptare, dar și cel care va fi *emblema* lucrării atunci când lectura a luat sfârșit. Titlul îndeplinește mai multe funcții dintre care merită menționate funcția de trezire a interesului cititorului, cea de abreviere (deci de rezumare a conținutului) și cea distinctivă (singularizează opera dintr-o serie generică). Titlul sugerează de cele mai multe ori tema și dacă este abordat cu atenție poate reduce efortul de receptare a textului literar. Este totuși necesar a se avea în vedere ruptura dintre titlu și textul modern specific mai ales literaturii absurdului, caz în care el nu mai are rolul de punere în abis, ci provoacă ambiguitatea intenționat, traducerea titlului devenind astfel păguboasă. Inclusiv prefața auctorială poate pregăti cititorul pentru lectura operei, sugerând cum să primim cartea, explicând caracterul, adesea, alegoric al discursului. Se impune deci familiarizarea elevului cu acest tip de abordare a unui text literar.

Dificultățile apar atunci când elevul este nevoit să utilizeze cartea virtuală și acest lucru se întâmplă destul de frecvent în ultima vreme, motivele fiind multiple (fie că este o achiziție mai ieftină, fie că împrumutul de la bibliotecă poate pune în pericol sănătatea copilului, etc.). Plăcerea de a ține în mână o carte, de a interacționa fizic cu aceasta este astfel pierdută, iar elementele de aspect, care ar fi trebuit să îl atragă și să îi ofere niște indicii legate de conținutul ei, nu își mai ating scopul propus. Pe de altă parte aspectele pozitive ale cărții virtuale nu sunt de neglijat: accesibilitatea mare la textul ei, posibilitatea de a o accesa indiferent de locul în care se află cititorul, posibilitatea de a interacționa cu textul prin selectarea sau copierea fragmentelor, marcarea paginilor, etc.

În concluzie, școala viitorului va trebui să găsească soluții pentru crearea unui echilibru în utilizarea cărții pe suport de hârtie și a celei virtuale (renunțarea la folosirea uneia în favoarea celeilalte ar reprezenta o greșală), precum și soluții care să atragă elevul de vârstă mică spre plăcerea de a citi.

Bibliografie:

1. Hans Robert Jauss, *Experiența estetică și hermeneutica literară*, Editura Univers, București, 1983
2. Iser Wolfgang, *Actul lecturii. O teorie a efectului estetic*, Ed. Paralela 45, Pitești, 2006
3. Vlad Ion, *Lectura: un eveniment al cunoașterii*, Editura Eminescu, București, 1977
4. Mincu Marin, *Textualism și autenticitate*, Editura Pontica, Constanța, 1993
5. Lintvelt Jaap, *Punctul de vedere. Instanțele textului narativ. Tipologie narativă*”, Editura Univers, București, 1994
6. Coordonatori Milea Doinița, Antofi Simona, *Forme și teorii ale literaturii și ale discursului critic contemporan*, Editura Europlus, 2005.

LECTURA ÎN CONTEXTUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ON-LINE

Lectura nu devine plăcere decât dacă intră în joc creativitatea, dacă textul ne oferă șansa de a ne pune aptitudinile la încercare.(Wolfgang Iser)

Înțelegă într-un sens larg, lectura înseamnă comprehensiunea oricărui sistem de semne prin care se poate comunica. În sens restrâns, lectura este concepută ca un ansamblu al activităților perceptive și cognitive vizând identificarea și comprehensiunea mesajelor transmise scriptic.

Cititorul se transformă luând contact cu textul, reformându-și sinele și mintea. Când cititorul caută să pătrundă înțelesul fiecărui cuvânt, al fiecărei fraze, să descopere profunzimea ideilor și frumusețea stilului el face o lectură activă. Acest lucru se întâmplă deoarece „faza ezită între două moduri de a comunica cititorului sensul pe care-l conține”, explicit sau codificat, și astfel autorul reușește să mențină trează atenția cititorului.

Între autor și cititor trebuie să existe și o relație de colaborare; autorul se așteaptă ca cititorul să-i întâmpine opera cu încredere și simpatie, însă pentru asta cititorul trebuie să aibă convingerea că autorul nu trișează, că are efectiv ceva de spus, că eventualele dificultăți survenite pe parcurs pot fi rezolvate.

Fiecare text se adresează unui destinatar cunoscut sau necunoscut deoarece, fără acest destinatar care să transforme semnele într-un conținut de sens, textul nu există decât ca virtualitate. Așadar, lectorul are mai întâi sarcina de a înțelege textul, de a afla ce vrea autorul să spună. O altă funcție a lectorului este aceea de a evalua, exprimându-și plăcerea sau neplăcerea, aprobarea sau dezaprobarea.

Având în vedere funcțiile sale, Paul Cornea distinge diferite tipuri de lectori: *lectorul „alter ego”* recunoscut în persoana autorului însuși, care este primul cititor al rândurilor scrise de el; *lectorul vizat*, cel pe care îl are în vedere emitentul unui text, ca în cazul corespondenței sau a cărților pentru copii de exemplu; *lectorul prezumtiv* sau așa cum îl numesc unii, *ideal*, e cel pe care autorul îl revendică fără a-l cunoaște și de care speră să fie înțeles; *lectorul virtual sau model* e reprezentarea alegorică a setului de norme interpretative; *lectorul înscris* e cititorul care apare sub forma unui personaj care găsește sau publică un manuscris și îl citește odată cu noi; *lectorul real*, cel care citește efectiv textul, chiar dacă i-a fost ori nu destinat.

În această relație, este de părere Paul Cornea, autorul și cititorul sunt în același timp constrânși și liberi, ceea ce face ca lectura să fie comparată cu un joc. În cadrul acestui joc strategia autorului e de a stimula efortul de decodificare prin mijloace ingenioase, de a lua prin surprindere, de a atrage și nu de a distra atenția, iar cea a lectorului e să construiască ipotezele de sens cele mai relevante.

Mai departe, același autor afirmă că „lectura e în primul rând sens, dar este și reprezentare, și mai e încă trăire”, de aceea, în fața unui text, cititorul descoperă și încearcă diverse sentimente.

Pentru ca lectura să fie trăire trebuie să reprezinte un stil de viață. Tocmai de aceea una dintre finalitățile lecțiilor de literatură în școală este formarea gustului pentru lectură și stimularea gândirii critice, formarea unei atitudini pozitive față de lectură și crearea unei punți între lectura școlară și cea de plăcere. Se poate conduce astfel la formarea unor cititori activi pe tot parcursul vieții, care își pot îmbogăți în acest fel înțelegerea despre lume și despre sine.

Modalitățile prin care am încercat să le stimulez elevilor gustul pentru lectură au fost diferite, de la ancorarea cărții în cotidian, la afișe despre carte, recenzii sau dramatizări.

Predicțiile pot fi și ele o modalitate de a stimula interesul pentru lectură al elevilor. A face predicții se referă la ipostazele pe care cititorul le face gândindu-se la ce anume e posibil să urmeze în text, care e cea mai probabilă continuare. Practica predicțiilor îi face pe cititori mai activi, mai atenți la indiciile textului, ceea ce duce la o mai bună înțelegere a textului. Predicțiile se pot face plecând de la titluri, subtitluri, ilustrații, cuvinte evidențiate în text. Predicțiile cresc motivarea și angajarea cititorului față de text și îmbunătățesc înțelegerea textului.

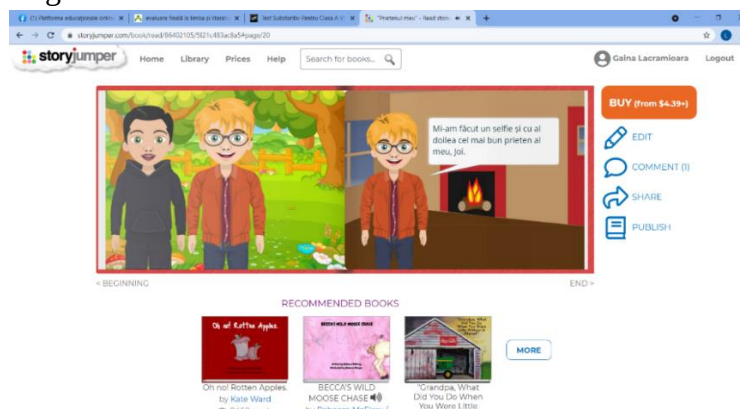
Când am început să facem orele on-line mi s-a părut că mi s-a oferit o nouă șansă de a le stimula elevilor interesul pentru lectură. Am început stângaci cu alegerea unei cărți și prezentarea ei în așa fel încât să-i facem pe ceilalți să o citească.

Elevii au fost încântați să își împărtășească impresiile cu ceilalți colegi sau să le citească pasajele care le-au plăcut cel mai mult din cartea aleasă.

Am utilizat apoi Story Jumper sau Book Creator pentru a introduce eroii cărților citite în alte lumi și a-i urmări în alte situații problemă. Unii elevi au păstrat subiectul cărții și l-au transformat în bandă desenată, pe când alții au continuat povestea, și-au imaginat un alt final sau și-au imaginat o altă întâmplare la care au luat parte unele dintre personajele cărții.

În aceste situații, așa cum precizează și citatul de la începutul acestei lucrări, creativitatea elevilor a fost pusă la încercare și atunci au citit cu plăcere cărțile propuse sau alese de ei pentru a crea lucrări cât mai frumoase și cât mai originale.

O altă modalitate de a-i atrage a fost crearea, cu ajutorul aplicației Worldwall, a unui test de lectură, având ca suport celebrul joc „Spânzurătoarea”. Dornici să acumuleze cât mai multe puncte și să fie pe podium au citit toate cărțile propuse spre lectură.

Așadar, lectura este foarte importantă pentru om, iar eu cred că învățarea on-line nu a făcut decât să aducă un plus de interes pentru lectură în rândul elevilor.

Bibliografie:

1. Borges, Jorge Luis, *Cărțile și noaptea*, Editura Junimea, 1988;
2. Cornea, Paul, *Introducere în teoria lecturii*. Ediția a II-a, Editura Polirom, Iași, 1998;
3. Sâmișăian, Florentina, *O didactică a limbii și literaturii române. Provocări actuale pentru profesor și elev*, Editura Art, București, 2014

STIMULAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ UTILIZÂND RESURSE DIGITALE

Prof. Daniela Georgeta COMAN
Liceul de Arte „Margareta Sterian” Buzău

Sistemul de învățământ, responsabil cu educația tinerilor, este cel care își propune să dea societății oameni capabili să își asume un anumit sistem de valori, care să le permită împlinirea personală, dezvoltarea liberă, autonomă și creative, incluziunea socială și pe piața muncii. Atingerea acestui deziderat nu se poate realiza numai prin intermediul activităților de învățare propuse de programa școlară. O educație de calitate trece dincolo de acest „pat al lui Procust” și urmărește formarea la elevii noștri de atitudini, convingeri și comportamente morale și intelectuale, care îi vor ghida întreaga viață în a distinge binele de rău, valoarea de nonvaloare, autenticul de fals. O cale spre atingerea acestui țel este atragerea elevilor către lectură, o lectură autentică, de plăcere și realizată cu spirit critic.

În zilele noastre, din păcate, se observă din ce în ce mai mult refuzul elevilor de a citi, dezinteresul lor față de textul tipărit, locul lecturii fiind luat în preocupările lor de jocurile video, de comunicarea online și de desene animate difuzate pe unele canale chiar non-stop (!). Acest fenomen nu s-a lăsat însă fără urmări: copiii noștri au o exprimare orală, dar mai ales scrisă, din ce în ce mai greoaie, cu un vocabular de cele mai multe ori sărac, lipsit de expresivitate, claritate și uneori chiar de logică. De asemenea, înțeleg din ce în ce mai greu sarcinile unui exercițiu ori informațiile esențiale/ de detaliu dintr-un text citit.

Modalitatea clasică de a impune o anumită listă de lecturi elevilor și-a dovedit ineficiența, în ciuda calității operelor propuse. A mai rămas însă o cale pentru atragerea copiilor către lectură: seducerea. Implicarea în proiecte educaționale oferă prilejul cadrului didactic să acționeze creativ, să identifice metode și procedee variate de trezire a interesului elevilor pentru textul scris, pentru carte, pentru reflectarea asupra conținutului ei, oferind prilejuri unice de reflecție, introspecție, de angajare a valorilor formativ-educative ce își pun amprenta asupra întregului comportament al cititorului.

În cadrul proiectelor educative, se pot propune activități stabilite împreună cu elevii și la care aceștia vor participa cu interes.

În contextual învățării online, resursele digitale sunt destul de ofertante conferind posibilitatea adaptării metodelor clase la spațiul virtual de învățare.

De exemplu, putem stabili vizite literare de documentare desfășurate în mediul online la diferite case memoriale, muzee sau urmărirea unor ecranizări ale operelor literare de interes pentru elevi.

Vizita sau excursia literară oferă prilejul de a sensibiliza elevii, de a le trezi interesul pentru cuvântul scris, vizualizând manuscrisele scriitorilor, obiectele personale, etc. Se poate realiza cu succes

învățarea, pentru că *ascultând, văzând și făcând*, elevii rețin mai ușor, iar analogiile, corelațiile pe care le vor putea stabili ulterior vor constitui un real sprijin în dezvoltarea lor culturală.

Prin excursia literară se promovează principiile învățării prin cooperare, elevii se vor obișnui nu numai cu împărtășirea cunoștințelor, ci și a impresiilor, iar „rezultatele” excursiei pot fi notate într-un padlet comun - alt procedeu de valorificare a deprinderilor și capacităților de scriere creativă a elevilor. O altă activitate de învățare, menită să stârnească interesul pentru lectură, s-ar putea desfășura folosind tehnica florii de nufăr.

Tehnica florii de nufăr presupune stabilirea unor legături între concepte, idei, pornind de la o temă centrală. Tema centrală generează opt idei secundare care se construiesc în jurul celei principale, asemenea petalelor unei flori de nufăr. La rândul lor, ideile secundare pot deveni teme principale pentru alte opt flori de nufăr.

Spre exemplu, tema centrală a unei activități ar putea fi cunoașterea scriitorilor români, pe care poate fi intitulată - *Pe urmele scriitorilor noștri*, cele opt idei secundare indicând fiecare câte un scriitor ale cărui „urme” vor fi căutate de elevi. „Urmele” găsite – amintiri ale scriitorului sau despre scriitor, fotografii, descrieri ale locului vizitat (realizate fie de scriitori, fie de elevii înșiși) – vor deveni cele opt idei secundare ale temelor nou constituite. Activitatea se poate realiza pe grupe (breakout rooms) utilizând platforma ZOOM sau whiteboard care permite intervenția în timp real a elevilor.

Explozia stelară este o metodă care stimulează creativitatea elevilor, generează noi idei, contribuie la dezvoltarea exprimării orale a acestora. Starbursting - explozia stelară-se aseamănă cu brainstormingul.

Această metodă poate fi folosită în cadrul unei activități de învățare ce vizează formarea capacității de receptare și de producere a mesajului oral în contexte informale sau nonformale. În mediul online, această metodă poate fi utilizată cu ajutorul aplicației learningapps sau wordwall creând pe baza acestora jocuri interactive care fac apel la diferite informații desprinse în urma lecturării unui anumit conținut. Recompensarea elevilor cu diferite simboluri, puncte, emoticoane, clasamentul în rândul jucătorilor și feedback-ul imediat îi motivează pe micii cititori.

Jurnaliștii povestesc este o metodă care contribuie la dezvoltarea exprimării orale, la implicarea tuturor elevilor în activitate, la exersarea memoriei.

Desfășurarea metodei:

- Elevii sunt împărțiți în jurnaliști și observatori / spectatori.
- Conducătorul de joc povestește o întâmplare în maximum două minute, înregistrându-se cu aplicația Chatterpix.
- Toți jurnaliștii repovestesc întâmplarea scriind într-un padlet special creat, iar elevii care au rolul de observatori/spectatori corectează eventualele greșeli sau omisiuni, prin adăugarea comentariilor la fiecare postare.

După povestirea ultimului jurnalist, elevii - spectatori încearcă să reconstituie, împreună, istoria inițială.

Prin exemplele oferite mi-am propus să ofer o nouă perspectivă de abordare a metodelor tradiționale de stimulare a lecturii, prin adaptarea lor la învățarea online.

Bibliografie:

1. Eftenie Nicolae, *Pedagogia lecturii*, Editura Dealul Melcilor, Braşov, 1997;
2. <https://learningapps.org/>
3. <https://wordwall.net/ro-ro/community/intrebari-din-povesti>

ABORDĂRI INOVATIVE ALE TEXTULUI LITERAR

Prof. înv. primar Daniela Adriana COTEȚ
Școala Gimnazială „Mihai Viteazul” Brăila

Motto: „A citi înseamnă a învăța.” (George Călinescu)
„Lectura este o formă a fericirii. Ultima la care vom renunța.”

Importanța lecturii este evidentă și mereu actuală. Lectura este un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităților de gândire și limbaj.

Lectura este instrumentul muncii intelectuale al elevilor. Astăzi triada calculator-telefon-televizor ne domină. În dezvoltarea interesului față de lectură e necesar implicarea atât a familiei cât și a învățătorului

Lectura cărților constituie o activitate fundamentală pentru întreținerea condiției intelectuale, îmbogățirea cunoștințelor și a limbajului, pentru cunoașterea indirectă a diferitelor universuri și realități. În literatura română personajul literar ocupă un loc central. El reprezintă un tip uman, un model de conduită ce deține însușiri fizice și morale pe care elevii trebuie să și le conștientizeze. Este necesar ca aceștia să-și exprime opinia personală în legătură cu un anumit personaj, acordul/dezacordul în legătură cu anumite evenimente, acțiuni, personaje.

Învățătorul trebuie să își cunoască foarte bine elevii, iar activitatea de îndrumare a lecturii să devină o preocupare permanentă a întregului colectiv didactic, mergându-se până la analiza acestei sarcini în consiliul de administrație al școlii, mergându-se până la fixarea unor sarcini concrete pentru toți dascălii, bibliotecarii, familie. În realizarea acestui deziderat, rolul școlii este hotărâtor, formarea culturii generale este un proces continuu, care începe din copilărie și continuă până la bătrânețe. Profesorii și învățătorii sunt obligați să cunoască fondul de cărți al bibliotecii sau să-i dirijeze pe elevi la alte biblioteci la care au acces. Atragerea elevilor spre lectură este un proces permanent care se face cu multă grijă prin aplicarea unor chestionare care să ofere informații privind preferințele copiilor, privind biblioteca personală: cine cumpără cărți în familie, cine citește mai mult și ce?. Pătrunderea în universul cărții se face încet și cu grijă pentru a nu-i bloca pe elevi, profesorul îi va învăța pe elevii săi cum să citească, ce să citească, ce să rețină, ritmul cititului, ce să sublinieze, întocmirea și utilizarea fișelor de lectură sau a jurnalului de lectură.

Menirea învățătorului este de a-i îndruma pe elevi să caracterizeze personajul literar, să ofere scheme pe care elevii să le utilizeze ca suport de lucru. Se pune accent pe stimularea gândirii critice, a competențelor argumentative și a capacităților de comunicare dialogată. De aceea, învățătorul trebuie să

selecteze cu atenție și să aplice în activitatea școlară/extrascolară metodele care au ca finalitate formarea elevului.

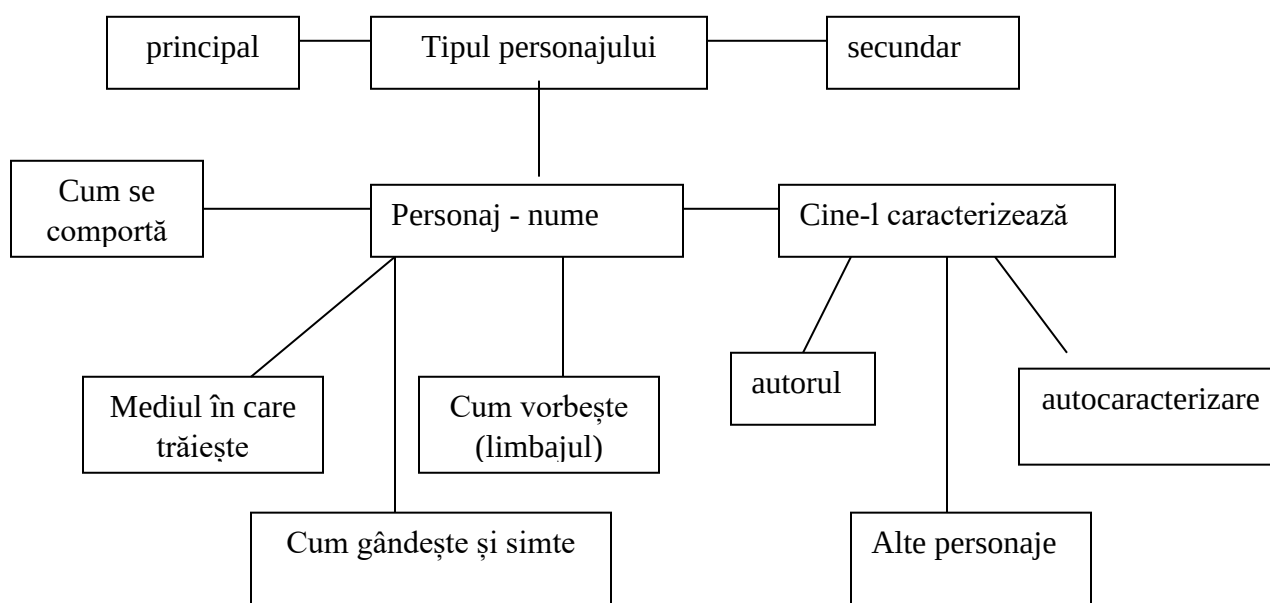
Cunoașterea personajelor literare este una dintre căile care duce la descoperirea mesajului operei respective, prin intermediul personajelor autorul exprimă opinii, atitudini, gânduri, sentimente.

Caracterizarea personajului literar – aspecte metodice

Traseul metodic legat de personajul literar presupune:

- identificarea personajului/personajelor
- încadrarea acestuia în categoria adecvată: principal/secundar, pozitiv/negativ
- identificarea trăsăturilor fizice și morale pe baza textului.

Folosind metoda ciorchinului putem ajuta elevii să extragă din text elementele de conținut esențiale pentru caracterizarea personajului.

Pentru a ilustra conținutul teoretic de mai sus, am grupat personajele din textele literare cuprinse în manualul de limba și literatura română, clasa a IV-a, Editura Ars Libri, după unele caracteristici și am obținut următoarele categorii:

Tipuri de copil:

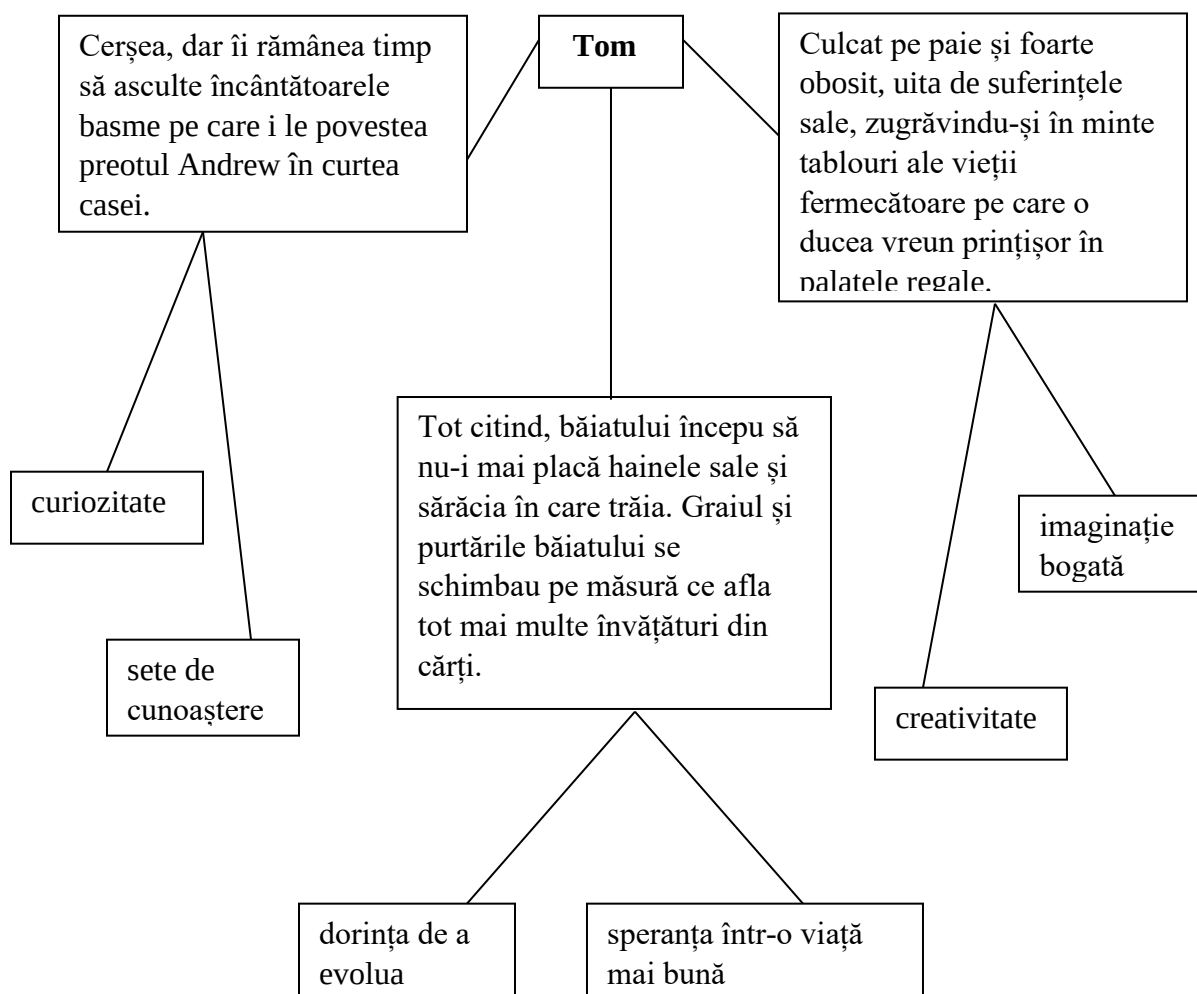
- ✓ **Tom**, *Întâlnirea lui Tom cu prințul*, adaptare după Mark Twain
- ✓ **Goe**, *D-I Goe...*, după Ion Luca Caragiale
- ✓ **Nică**, *La scăldat*, după Ion Creangă

Personaje îndrăgite:

- ✓ **Frumusețea Neagră**, *Frumusețea Neagră*, după Anna Sewell
- ✓ **Urișul**, *Grădina Urișului*, poveste populară
- ✓ **Fir-de-iarbă**, *Lacrima unui fir de iarbă*, după George Mihail Zamfirescu
- ✓ **Ciocănitoea**, *Cioc! Cioc! Cioc!*, după Emil Gârleanu

Metode active aplicate

Pentru a surprinde trăsăturile lui Tom redate în textul *Întâlnirea lui Tom cu prințul*, am utilizat Ciorchinele. În prima etapă, am selectat citatele semnificative, pe baza cărora vor fi identificate trăsăturile personajului:

Textul *D-I Goe...* de Ion Luca Caragiale surprinde năzdrăvăniile specifice vârstei, dar și necesitatea unei educații sănătoase pe care copilul trebuie să o primească în familie. Pentru ca elevii să intre în pielea personajului am folosit metoda pălărilor gânditoare. Astfel, copiii au trecut textul prin filtrul personal, au desprins morala, învățătura acestuia.

- **Liderul (pălăria albă)** – moderatorul, care conduce și coordonează activitatea
- **Povestitorul (pălăria albastră)** – redă pe scurt conținutul povestirii
- **Psihologul (pălăria roșie)** – dă semnificație gesturilor, expresiilor folosite de personaje
- **Gânditorul (pălărie galbenă)** – găsește soluții (Cum îl putem ajuta pe Goe să devină un copil cuminte?)
- **Criticul (pălărie neagră)** – critică, acuză comportamentul adulților (mama, mamița, tanti Mița): Îl alintă./ Nu îi fac reguli./Sunt dispuse să îi ascundă greșelile.
- **Creatorul (pălăria verde)** – imaginează un alt final povestirii

Metoda cubului permite explorarea unui subiect din mai multe perspective, iar în cazul personajului literar surprinderea caracterului complex al acestuia. Am folosit această metodă pentru caracterizarea lui Nică din textul *La scăldat*, după Ion Creangă. Cerințele de pe fețele cubului au fost următoarele:

DESCRIE-L pe Nică, evidențiindu-i trăsăturile fizice și morale

COMPARĂ în diagrama Wenn pe Nică cu Goe

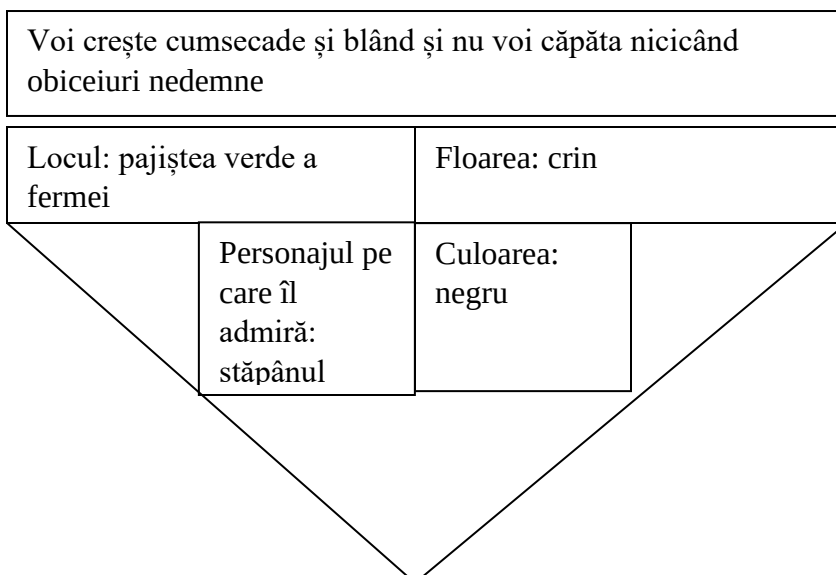
ANALIZEAZĂ - șase verbe (acțiuni) care definesc însușirile personajului

ASOCIAZĂ substantive cu adjective care exprimă însușirile personajului

APLICĂ informațiile despre personaj în realizarea unui desen (Chip de copil)

ARGUMENTEAZĂ de ce, după săvârșirea faptei, Nică încearcă să nu mai iasă din cuvântul mamei „nici cu fapta, nici cu vorba”

Metoda blazonului permite exprimarea liberă a gândurilor, trecerea textului prin filtrul personal. După citirea și discutarea textului se cere elevilor să specifice dictonul după care se ghidează personajul, locul său preferat, culoarea, planta sau personajul pe care îl admiră. Blazonul pentru Frumusețea Neagră:

Bibliografie:

1. Sâmișăian, Florentina, *Lectură și scriere creative*, Appleyard, J.A „Becoming a Reader”, 1991
2. Dulamă, Maria Eliza, *Modele, strategii și tehnici didactice activizante*, Ed. Clusium, Cluj-Napoca, 2002

ZIUA CITITULUI ÎMPREUNĂ O CĂLĂTORIE MAGICĂ ÎN LUMEA LUI DISNEY

Anul școlar 2020-2021 a fost unul provocator din multe puncte de vedere, dar - de departe - cea mai mare provocare a constituit-o perioada școlii online. Poate că ea a fost mult mai mare la clasele pregătitoare, I și a II-a, unde se pun bazele formării deprinderilor elementare de citit-scris.

Orice activitate de învățare, prin urmare și aceea de învățare a cititului, se realizează prin efortul personal al celui ce învață, iar participarea efectivă la aceasta activitate presupune un oarecare grad de independență. Copiii trebuie să fie conștienți de efortul pe care trebuie să îl depună, deoarece cititul nu este o operație simplă, nu se rezumă numai la a transforma literele în sunete, ci înseamnă a înțelege, a reține și a retransmite comunicarea scrisă.

Există însă o adevărată prăpastie între a ști să citești și a ști să exploatezi lecturile, să te folosești de acest mijloc specific care este textul tipărit. Învățătorului îi revine misiunea de a-i învăța pe elevi atât tehnica cititului, cât și a conștientizării și a valorificării celor citite. Iar la acest obiectiv nimic nu contribuie mai mult decât „zestrea” pe care i-o dăruim de la cea mai fragedă vârstă: abilitatea de a citi și de a înțelege ce a citit, ceea ce îl va ajuta să înțeleagă lumea și pe el însuși. Mai mult decât atât, beneficiile lecturii de plăcere se vor resimți toată viața, iar studiile de specialitate internațională enumeră printre principalele beneficii unul foarte important în prezent: reducerea stresului.

Lectura este un instrument care dezvoltă posibilitățile de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităților de gândire și limbaj; un instrument dintre cele mai prețioase ale activității intelectuale și de petrecere minunată a timpului liber; de cantitatea și calitatea lecturii depinzând armonizarea personalității umane.

Importanța lecturii constă în faptul că ea contribuie la îmbogățirea și dezvoltarea cunoștințelor elevilor, la formarea gustului pentru citire independentă, la dezvoltarea vocabularului elevilor, la formarea unei atitudini pozitive.

Perioada de formare a gustului pentru lectură coincide cu cea în care se pun bazele citirii, clasele I-IV. De aceea, învățătorul trebuie să aplice și să cunoască modalitățile cele mai eficiente de formare a gustului pentru lectură, încă din clasa I.

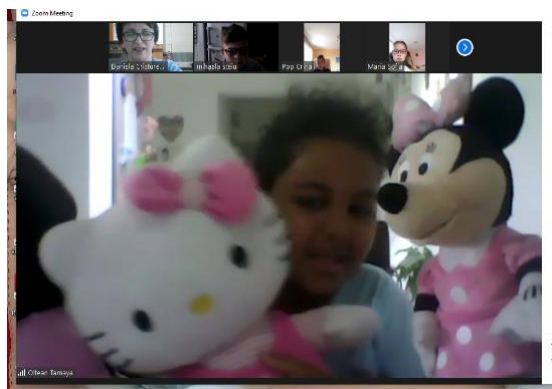
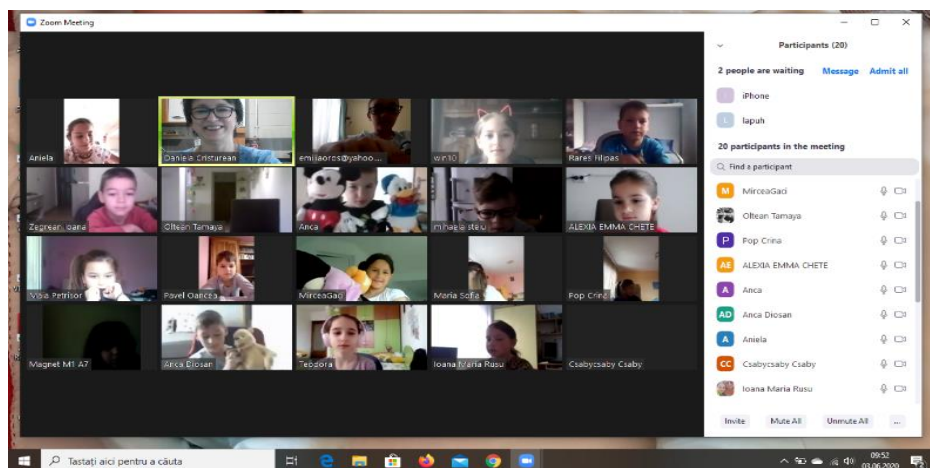
Deosebit de importantă, pe plan psihologic, este motivarea efortului la care este supus elevul, deoarece astfel cititul nu-i apare ca un act gratuit, ci ca un răspuns la curiozitatea firească, ca un îndemn spre cunoaștere. *A motiva copiii să citească, să răsfloiască o carte când ei lucrează preponderent digital, e o artă care nu e la îndemâna oricui. Și în aceasta constă măiestria actului didactic: a face posibil imposibilul, a „muta munții din loc” pentru și de dragul elevilor.*

Împreună cu elevii clasei pe care o conduc, participăm în fiecare an la proiectul Ziua Cititului Împreună. La fiecare participare ne propunem să realizăm activități vizează dezvoltarea dragostei pentru lectură, sensibilizarea lor intermediul limbajului literar. E o zi care ne amintește, o dată în plus, de puterea miraculoasă a cuvintelor și a poveștilor.

E a treia noastră participare, pentru prima dată online, iar în acest an interesul elevilor mei a fost și mai mare, știind că, pe lângă bucuria de a citi împreună, vor avea ocazia să primească invitați speciali, se vor costuma pentru a „intra în pielea personajului preferat”.

Tema centrală din acest an a fost „Bun venit în lumea lui Disney!”. Chiar dacă activitatea s-a derulat online, interesul elevilor a fost maxim. Activitățile propuse au fost astfel proiectate încât să transforme o „banală” zi de școală într-un eveniment de promovare a lecturii și creativității în rândul copiilor.

La ora de Dezvoltare personală, elevii au avut ca sarcină să pregătească o jucărie de pluș, dintre personajele Disney, pe care să-l prezinte, să motiveze alegerea făcută. Cei care nu au avut jucărie, au prezentat și au citit un fragment dintr-o carte al cărui erou principal era acest personaj.

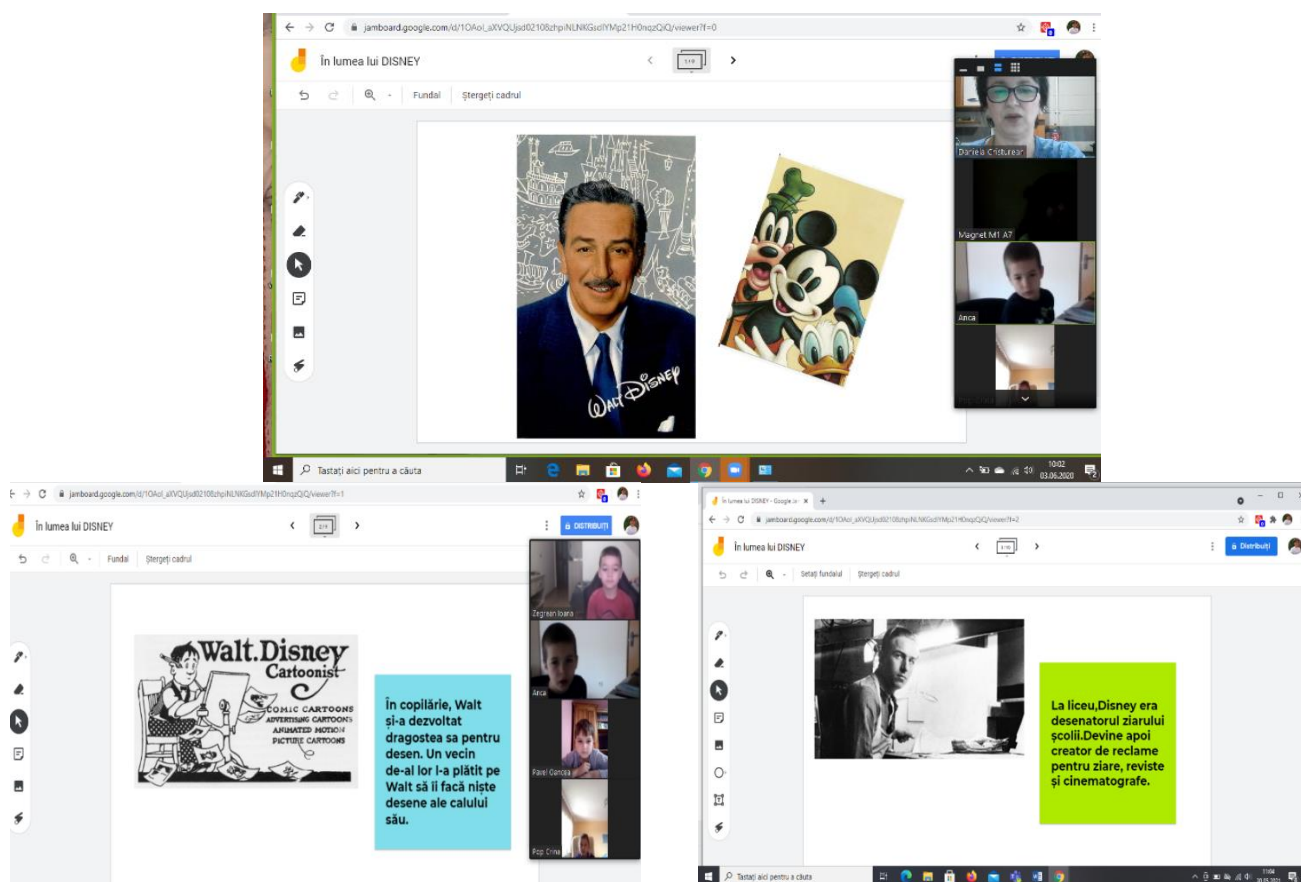
M-am străduit să încurajez în mod intenționat conexiunile text-sine. Iată câteva exemple de întrebări pe care le-am adresat elevilor:

- Cu care dintre personaje crezi că ai putea fi prieten?
- Cu care dintre personaje crezi că te poți asemăna?
- Ți-ar plăcea să trăiești în epoca/ mediul în care se desfășoară povestirea? De ce?
- Care sunt învățămintele pe care le putem trage din povestire?

Fiecare copil a trebuit să motiveze trăsături de caracter alese pentru „prietenul” ales și care cuvinte din cartea citită l-a făcut să creadă despre acest personaj că ar putea fi prietenul lui cel mai bun. De exemplu, în cazul în care copilul a descris personajul principal ca fiind „prietenos”, un indiciu de text a fost: *el dă bună ziua tuturor celor pe care îi întâlnește.*

Știind că un element important care îi ajută pe copii să devină un cititor mai bun este capacitatea de a prezice ce se întâmplă în continuare în poveste, am folosit metoda predicțiilor. Astfel, în timp ce unul dintre copii citea un fragment din cartea pregătită, l-am întrerupt pentru a-i provoca pe ceilalți să prezică ce va face în continuare un anumit personaj. Apoi, lectura a fost continuată pentru a vedea dacă predicția lor a fost corectă. Iar pentru o distracție adevărată cu aceste predicții, i-am provocat pe copiii să se gândească ce ar face personajul în lumea reală. De exemplu, dacă ar lua cina împreună cu personajul respectiv, ce i-ar spune el/personajul? Dacă personajul respectiv ar veni la școală, cum s-ar comporta el?

A doua oră a fost destinată creatorului acestei lumi de basm, marele Walt Disney. Am pregătit un material accesibil vârstei elevilor și condițiilor de desfășurare a lecției. Ei au citit, pe rând, date biografice, curiozități din viața acestuia. Au fost încântați să descopere, prin lectura personală, că a fost un copil ca oricare altul, având însă un talent artistic aparte, pe care l-a materializat prin transpunerea prin desen a celei mai îndrăgite activități a copilăriei: jocul și, implicit, benzile desenate. *Au înțeles că imposibilul devine posibil atunci când îți dorești cu adevărat, că magia poveștilor poate fi transpusă și transmisă prin cuvinte, că-de cele mai multe ori-a lectura este mai plăcut decât a viziona, deoarece lectura personală dă frâu liber imaginației, creativității, te poartă într-o lume de basm alături de eroii preferați.*

Pentru a exersa actul citirii într-un mod atractiv pentru ei, i-am provocat să acceseze un motor de căutare pe internet pentru a afla alte informații despre Walt Disney. Chiar dacă, datorită faptului că sunt abia în clasa a II-a și nu au deocamdată competențele digitale formate, nu toți elevii au reușit să ducă la

bun sfârșit această sarcină, i-am încurajat, asigurându-i că, prin exercițiu vom ajunge cu toții acolo unde ne dorim.

La finalul activității a urmat invitatul surpriză: doamna doctor stomatolog a școlii, care are o relație deosebită cu copiii, împreună cu care am derulat mai multe proiecte educaționale. De data aceasta, ei au avut ocazia să o cunoască într-o postură inedită. Lectura pe care a prezentat-o a fost „Donald și nepoții la medic”, iar modul de prezentare ales a fost un Power Point, dând astfel ocazia tuturor să fie nu doar ascultători ci și cititori.

Pentru o zi, sala de clasă virtuală s-a transformat într-un „club de lectură”, al cărui obiectiv general a fost acela de a promova lectura într-un mediu pozitiv, care susține toți participanții. Desigur, spațiul de învățare online este diferit de cel din clasă, dar cu abordarea potrivită putem folosi lectura, povestirile pentru a cultiva conexiunile și empatia.

Prin participare la această activitate, chiar și copiii mai puțin interesați de taina cititului și-au văzut colegii bucurându-se de lectură, devenind și ei părtași la magia cărților. Au înțeles că acesta e locul în care pot descoperi lucruri magice: în paginile cărților.

Sper că activitățile derulate au lăsat impresii deosebite de vii în sufletul și mintea copiilor, care pot determina atitudinea și comportamentul lor viitor. Cu siguranță, mulți dintre ei au reținut titlurile multor cărți dintre cele prezentate de colegii lor, ai căror protagoniști sunt personaje Disney mult îndrăgite de ei și pe care credeau că le pot găsi doar în filme de desene animate.

Suntem răspunzători pentru ceea ce sădăm în inimile și în sufletele elevilor noștri. Noi, toți dascălii, ne străduim să le insuflăm dragostea pentru carte și pentru lectură. Învățătorul trebuie să transforme elevul din ascultător pasiv în cititor activ care să-și procure singur bucuria lecturii. Cu cât vor citi mai mult, cu atât vor înțelege copiii că mare e puterea cărții, că acest minunat ospăț al gândurilor la care este invitat în timpul liber, este un prieten în compania căruia niciodată nu este sigur.

ALEG SĂ CITESC DE PLĂCERE!

- campanie educațională de promovare a lecturii de plăcere în rândul elevilor –

Prof. Maria DABELEA

Prof. Daniela ȘCHEAU

Liceul Tehnologic Bârsești-Târgu Jiu, jud. Gorj

La 5 februarie comunitatea internațională marchează Ziua Internațională a Cititului Împreună (ZICI). Este o campanie de promovare a bucuriei, frumuseții și beneficiilor lecturii. Ziua Internațională a Cititului Împreună / World Read Aloud Day (WRAD) a fost inițiată de LitWorld (LitWorld.org), o organizație nonprofit fondată în anul 2007.

Spunem că Citim Împreună când două sau mai multe persoane se adună cu o carte deschisă în fața lor (o carte frumoasă, să sperăm,... o carte ce iubește copiii), când o persoană citește din carte cu voce tare, în timp ce ceilalți ascultă, privesc, își imaginează și se implică în poveste în felul lor, dar toți împreună. Cititul Împreună se poate întâmpla între părinți și copii, bunici și nepoți, unchi și nepoți, surori

și frați. Se poate întâmpla între educatoare și copii, profesori și elevi, asistente și pacienți, asistenți sociali și beneficiari, bone și bebeluși, prieteni.

Pentru a celebra Ziua Internațională a Cititului Împreună, ne-am alăturat inițiativei „Citim Împreună România” (CIR) și am desfășurat cu elevii o serie de activități, menite să deschidă drumuri spre lectură și să ajute pe cei din jur să se bucure de lumina cărții.

„Atenție! Continuă!”: Primul elev spune o poveste care începe cu litera A, următorul cu litera B ș.a.m.d. Se remarcă bogăția poveștilor cunoscute de către elevi. Întrebare: Ce vă spun părinții, prietenii, colegii sau alte persoane semnificative din viața voastră despre povești, despre cărți?

„Scrisoare către carte”: Elevii realizează o scrisoare către carte în care să evidențieze importanța lecturii în educația copiilor.

„Înainte de culcare”: Elevii completează propoziția: *Înainte de culcare.....* Se poate constata similitudinea/ deosebirile/ diversitatea activităților premergătoare somnului, dar se evidențiază cele referitoare la lectura de seară. Se identifică cu ajutorul elevilor beneficiile cititului înainte de culcare: rol de relaxare, adormim mai repede, îmbunătățește calitatea somnului, nivelul de stres din organism se diminuează, îmbunătățește memoria etc.

„Bătălia cărților” este o activitate care are ca scop de a încuraja lectura în rândul elevilor. Elevii citesc într-o perioadă de timp un număr de cărți, apoi se reunesc pentru a demonstra abilitățile și a verifica cunoștințele obținute. Lista de cărți și timpul pentru lectură se stabilește de către profesorul consilier școlar în colaborare cu învățătorii claselor I-IV, pe categorii de vârstă. „Lupta locală” are loc la nivelul fiecărei clase. Elevii situați pe primele trei locuri formează o echipă care va participa la „lupta cea mare”, confruntarea între clasele de același nivel.

„Semn de carte” este o activitate care are drept scop încurajarea părinților să le insufle, stimuleze și creeze copiilor plăcerea pentru lectură și să pună bazele abilităților timpurii de citire și ulterior, de învățare. Părinții împreună cu copiii confectionează un semn de carte care să reflecte poveștile/ cărțile citite împreună. Semnele de carte se strâng de către profesorul consilier, se amestecă și se împart aleatoriu participanților, având grijă ca nicio echipă părinte-copil să nu primească semnul de carte confectionat. Fiecare echipă va încerca să ghicească despre ce cărți/ povești este vorba, iar autorii trebuie să confirme sau să ofere detalii dacă sunt dificultăți.

„Personaje din povești”: Elevii vor reda prin desen/ pictură/ colaj personajul îndrăgit din cărțile citite. Se realizează o expoziție cu lucrările elevilor.

„Colțul lecturii”: de Ziua Internațională a Cititului Împreună, fiecare copil aduce la școală o carte pe care a citit-o și care i-a plăcut foarte mult, o prezintă colegilor și o așează pe raftul special amenajat în spațiul lecturii. În pauze, copiii pot răsfoi cărțile, pot scrie citatele care i-au impresionat sau cuvintele pe care le-au întâlnit, dar nu le înțeleg.

„În dar o carte”: Elevii celebrează Ziua Cititului Împreună făcând cadou o carte unui coleg, în schimbul cărții aduse de acesta. Profesorii sunt bineveniți să participe la schimb.

„Citim împreună”: Timp de 15 minute, în fiecare zi, copiii din clasă își scot o carte și citesc independent, fiecare ce îi place. Poate fi o idee pe care să o pună în aplicare profesorii de limba română sau de limbi străine, dar și profesorii care predau alte materii și sunt iubitori de cărți.

„Provocarea lecturii cu voce tare între prieteni”: Elevii își aleg câteva cărți și îndeplinesc diferite sarcini: citesc pe roluri un dialog; unul citește, celălalt desenează secvența respectivă; unul citește o strofă, celălalt ghicește poetul; unul citește, celălalt mimează; unul citește invers un titlu, celălalt îl ghicește” etc.

„Convinge-mă să citesc!”: Se organizează un concurs în cadrul căruia elevii vor susține cea mai interesantă carte, argumentând punctul lor de vedere. Fiecare concurent va avea la dispoziție 5 minute în care își va susține cartea preferată printr-un mesaj convingător și alte 5 minute pentru a răspunde la 2 întrebări, adresate de ceilalți concurenți sau din partea juriului. În cadrul dezbaterii, se va ține cont de exprimarea, convingerea, originalitatea și argumentarea participanților. Câștigător va fi desemnat elevul ce va primi cele mai multe aprecieri din partea juriului.

„Amicii lecturii”: elevii vor realiza câte un poster de promovare a cărții și lecturii care va întruni următoarele cerințe:

- să fie realizat pe suport de hârtie (de dimensiunea A 3) sau în format electronic PDF;
- să aibă un design atractiv și original;
- să nu fie plagiat;
- să transmită clar mesajul;
- să fie colorat;
- să aibă un conținut actual, concis și să includă la alegere: desene, imagini, simboluri și alte elemente relevante, moto/slogan (scurt text) care să-i încurajeze, atragă pe copii la lectură etc.;
- să aibă o structură și o legătură logică între elementele pe care le conține.

Tehnica de executare a posterelor pe hârtie sau la calculator (utilizând programe de realizare în format electronic) este la alegerea participanților.

Bibliografie:

1. <https://www.suntparinte.ro/cum-poate-fi-promovata-lectura-in-scoli-idei-de-proiecte>
2. <https://www.cutiuta-cu-povesti.ro/blog/despre-carti-si-lectura/campanie-de-incurajare-a-cititului-cu-voce-tare/>

EXPRIMAREA VERBALĂ CORECTĂ - O COORDONATĂA SUCCESULUI ȘCOLAR

Prof. învă. primar Sultana DELLA
Școala cu clasele I-VIII "Dr. Constantin Angelescu" Constanța

Comunicarea este expresia vieții, de aceea trebuie cunoscut profilul psiho-social al grupului de elevi pe care profesorul îl are la clasă.

Observând evoluția învățământului de la cel tradițional la cel modern, și post modern, se observă o complementaritate la nivelul strategiilor didactice.

La fiecare oră de curs, comunicarea orală este o componentă a creării climatului educațional favorabil, deoarece apare un dialog continuu între profesor și elev, punându-le în valoare aptitudinile pentru materia preferată. Profesorul are menirea de a demonstra utilitatea temei predate și în celelalte domenii. Elevii trebuie ajutați să găsească mai multe căi de rezolvare pentru unele probleme. Soluția obținută de fiecare îi pune în valoare.

Aceste noi metode create de o pedagogie modernă și postmodernă nu se pot desprinde în totalitate de cele tradiționale pentru că fiecare metodă nou creată are la bază "urme" ale vechilor metode. Nu putem spune că oricare dintre metodele noi nu se bazează pe conversația sau explicațiile, pe expunere, dar noile metode sunt mai complexe, dinamice, urmăresc să implice elevul cu toate resorturile sale afective și intelectuale. Deși comunicarea orală are o încărcătură emoțională mare, dar cu o mai mare libertate de exprimare, vocea profesorului îi ajută să formuleze întrebarea sau răspunsul dorite.

Astfel, atunci când se simte nevoia de un dialog verbal, chiar dacă e paralel cu lecția predată, trebuie ascultat deoarece în felul acesta își dezvoltă capacitatea de comunicare chiar dacă se pierde câteva minute din oră. În acele cinci minute se mai descoperă ceva la elevul respectiv sau la elevii respectivi, astfel consolidându-se legătura dintre profesor și elev.

Vocabularul este o componentă de bază a studiului limbii.

Prin aplicarea unor forme variate de muncă, printr-un tratament pedagogic adecvat, vocabularul elevilor suferă modificări în sensul dezvoltării, activizării și nuanțării, elevii abandonând pasivitatea, devenind motivați și interesați.

În activitatea didactică exercițiul reprezintă o metodă fundamentală ce presupune efectuarea conștientă și repetată a unor operații și acțiuni, având o anumită finalitate. Exercițiul nu se confundă cu repetarea, el presupunând o îmbunătățire continuă, de la un moment la altul. La intrarea în clasa I vocabularul elevilor este sărac, nevariabil și imprecis. Analiza lui scoate în evidență prezența, pe lângă cuvintele "concrete", a unui mare număr de cuvinte cu conținut semantic fără mare specificitate, pe care ei le utilizează plurivalent, ajutându-se de context, de mimică, de gesturi pentru a se face înțeleși. În această categorie de cuvinte intră mai puține substantive și verbe, dar mai ales o serie de indici situaționali care nu au sens decât în procesul comunicării ("asta", "așa" etc).

Dezvoltarea vocabularului presupune dobândirea de noi achiziții lexicale. Pe de altă parte, numărul de cuvinte poate fi mare în memoria unui elev, dar acest stoc informațional nu are o suficientă relevanță. Așadar activizarea vocabularului presupune trecerea noilor achiziții lexicale în vocabularul activ, în comunicarea curentă, personală.

Nuanțarea vocabularului reprezintă condiția esențială pentru înțelegerea de către elevi a resurselor expresive ale textelor citite, pentru dezvoltarea unei vorbiri colorate, capabilă să redea diversitatea și intensitatea gândurilor, sentimentelor și trăirilor proprii.

În toate compartimentele limbii române se găsesc sarcini lexicale, ca de exemplu:

- Identificarea și gruparea cuvintelor care fac parte din aceeași familie, eventual cu sublinierea cuvântului de bază, de la care s-au format celalalte;
- Alcătuiți de familii de cuvinte;
- Înlocuirea unor cuvinte cu altele din aceeași familie lexicală;
- Alcătuiți de compuneri folosind anumite familii de cuvinte;

- Obținerea unor cuvinte noi adaugând prefixe sau sufixe unor cuvinte date;
- Identificări de sinonime, antonime, paronime în texte date și, eventual, integrarea acestora în contexte noi;
- Completarea unor texte lacunare cu perechi de sinonime, antonime, omonime sau paronime;
- Selectarea unor serii sinonimice din mai multe șiruri de cuvinte date;

Deprinzându-i să-și exerseze și supravegheze exprimarea, elevii devin conștienți și interesați de propria formare și dezvoltare, se vor întrece între ei să propună enunțuri îmbunătățite, să caute modele de exprimare. Ei vor deveni treptat conștienți de corectitudinea, bogăția și frumusețea exprimării. O strategie eficientă de dezvoltare a creativității o constituie simularea de roluri, de situații de viață. Puși în situații sociale diverse, elevii sunt obligați să folosească cunoștințele specifice pe care le posedă rolului jucat și cuvintele, expresiile, enunțurile lingvistice, stilul și tonul cerut de noua situație. Prin astfel de activități elevii devin vorbitori ai limbii ca mijloc de comunicare socială și nu numai ai limbii de școală și pentru școală. Nu poți avea însă o exprimare adecvată, bogată, corectă cu un vocabular sărac. Pentru acesta se pot face exerciții diverse: folosirea termenului nou în situații concrete, de viață, desprinderea termenului nou și aplicarea lui prin seria sinonimică, utilizarea în derivate compuse, folosirea lui în jocuri de cuvinte. Exercițiile care cer elevilor să întrebuițeze unele cuvinte reper în mai multe situații sporesc fluiditatea și flexibilitatea limbajului, dezvoltă capacitățile lingvistice creatoare, dar și creativitatea în general. Capacitățile creatoare depind de zestrea genetică, dar sunt mai ales rezultatul exercițiului efectuat pentru a combina elementele cunoscute în structuri noi rezultând produse încărcate de noi valori funcționale. Există multe jocuri care pot fi folosite în orele de limba română atât pentru dezvoltarea limbajului copiilor cât și pentru a le lărgi bagajul de cunoștințe despre tema propusă ("Cuvinte alintate"; "Eu spun, tu spui multe"; "Completează propoziția"; Silaba care lipsește" etc).

La matematică problemele pot fi rezolvate cât mai ingenios, iar rezolvarea unei probleme reprezintă găsirea unor soluții asemănătoare problemelor reale pe care le putem întâlni în practică.

La geografie și istorie, prin intermediul calculatorului și a jocurilor pe calculator, putem duce elevii într-o lume necunoscută și greu abordabilă, îi putem pune să găsească soluții pentru ieșirea din situații dificile sau chiar extreme. Reținerea datelor istorice se va face mai ușor dacă le asociază cu diferite date, evenimente sau fapte din viața personală.

În cadrul activităților plastice sunt create condiții pentru dezvoltarea creativității. Utilizarea tehnicilor gândirii divergente contribuie la stimularea și la educarea posibilităților creatoare ale elevilor, le oferă acestora mijloacele de expresie plastică și le orientează observația de la aspectele exterioare la studiul structurilor interne din natură, dezvoltându-le potențialul creator.

Un mijloc eficient de cunoaștere a aptitudinilor creatoare ale elevilor îl reprezintă activitățile practic-aplicative care se pot folosi cu succes la foarte multe teme. Activitățile practice ne învată să acționăm și ceea ce gândim să putem crea cu ajutorul mâinilor și totodată să emitem judecăți artistice, să formăm convingeri estetice.

O atenție specială trebuie acordată explicării cuvintelor, dată fiind frecvența acestor activități în orele de limba și literatura română, dar și importanța realizării ei metodice.

Printre procedeele folosite pentru explicarea cuvintelor necunoscute sunt și următoarele:

1. Prezentarea în fața elevilor a obiectului sau a acțiunii denumite;

2. Prezentarea, în lipsa obiectelor, a imaginii acestora folosind diferite desene, decupaje sau desenând chiar în momentul explicației;
3. Explicarea cuvintelor prin gesturi, mimică;
4. Folosirea sinonimelor pentru explicarea cuvintelor noi;
5. Explicarea folosind omonimele și familiile de cuvinte;
6. Explicarea prin descompunerea noțiunilor generale în noțiuni particulare;
7. Explicarea prin generalizarea noțiunilor particulare;
8. Descompunerea cuvintelor compuse în părțile lor componente;
9. Introducerea cuvintelor noi în propoziții cu cuvinte cunoscute;
10. Explicarea prin descrierea obiectului sau fenomenului respectiv, arătând însușirile caracteristice ale acestuia și importanța lor.

În activitatea de zi cu zi remarcăm că impactul emoțional al unui text nou poate fi mărit sau micșorat inclusiv de momentul ales pentru explicarea cuvintelor (înainte, în timpul, sau după citirea textului).

Carnetul-vocabular poate fi utilizat pentru notarea cuvintelor noi din lecțiile aflate în manual sau din lectura particulară. Astfel, se lucrează pe două pagini alăturate pentru a avea la dispoziție patru coloane. Prima este rezervată cuvântului de explicat, a doua sensului propriu, a treia sensului figurat iar ultima coloană integrării cuvântului în enunțuri, folosindu-se ambele sensuri.

Caietul-repertoar este o alternativă la carnetul vocabular. Prezintă însă avantajul localizării mai precise a cuvintelor; facilitează căutarea și găsirea lor mai rapidă; obișnuiește elevii cu ordonarea alfabetului specifică dicționarului; construind și folosind ei înșiși un mic dicționar utilizează mai eficient și dicționare tipărite. Prin notarea cuvintelor pe măsura găsirii lor în texte, ele se pot ordona doar după prima literă. La rezolvarea temei pentru acasă elevul riscă "să scape" ne repetate și ne aprofundate cuvinte din lecția nouă, ele nefiind grupate pe lecții, cuvintele fiecărui text nou fiind răspândite în cuprinsul întregului caiet repertoar. Acestea ar fi neajunsurile folosirii caietului repertoar.

Indiferent de varianta aleasă (vocabular sau repertoar) elevii sunt interesați să consulte dicționarul. Iată exerciții-antrenament pe care le-am propus în vederea folosirii corecte și eficiente a dicționarilor:

1. Expunerea cu glas tare a alfabetului limbii române;
2. Vizualizarea alfabetului în ordine inversă;
3. Expunerea sărind peste o literă a alfabetului;
4. Stabilirea literelor vecine unei anumite litere (literele vecine literei "b" sunt "a" și "c")
5. Exerciții de ordonare alfabetică a unor serii de litere;
6. Exerciții de așezare în ordine alfabetică a cuvintelor cu inițiale diferite;
7. Exerciții de ordonare alfabetică a cuvintelor cu aceeași inițială;
8. Exerciții de ordonare alfabetică a cuvintelor care au primele două sau trei litere identice;
9. Descrierea dicționarului și explicarea abrevierilor esențiale;
10. Explicarea nsoțită de demonstrarea de către învățător a folosirii diferitelor tipuri de dicționare;
11. Exersarea utilizării dicționarului de către elevi în scopul creșterii vitezei de localizare a unui cuvânt.

Un material foarte prețios pe care l-am utilizat pentru dezvoltarea și nuanțarea vocabularului și care dă expresivitate limbajului au fost proverbele și zicătorile.

De altfel, unele lecții de literatură impun sintetizarea ideii de bază printr-un proverb. Exemple de sarcini lexicale în care materialul lingvistic îi constituie proverbele:

Identifică antonimele din următoarele proverbe și zicători:

"Nici alb, nici negru, nici afară, nici înăuntru"

"Buturuga mică răstoarnă carul mare"

"Cine se teme de pagubă nu are câștig"

Găsește sinonimele din:

"Nici o zi trăită fără de folos!" (câștig, rost, binefacere)

"Munca stăruitoare (insistentă, perseverentă, răbdătoare) le învinge (biruie, depășește) pe toate"

Alege cuvinte potrivite pentru a completa expresiile:

"Bate fierul cât e (rece, cald, ruginit)!"

"Taie frunze la (iepuri, câini, rațe)!"

Completează verbul potrivit în proverbele următoare:

"Cine nu seamănă nu (alege, culege, aude)"

Deși nu există un obiect de învățământ, o activitate specifică care să urmărească exclusiv acest scop, trebuie valorificate maximal toate posibilitățile pe care le oferă procesul de instruire și educare a elevilor din școlile noastre.

În acest scop se organizează și se desfășoară în cadrul lecțiilor de limba română multiple activități: povestirea cu schimbarea formei, povestirea prin analogie, continuarea povestirii, intercalarea unor noi episoade în povestiri, dramatizarea povestirilor, dialogurile imaginare, schimbarea finalului unui text, transformarea vorbirii directe în vorbire indirectă, povestirea prin sublinierea contrastului etc.

Întrebuințate în diferite momente ale lecției jocurile lexicale dau posibilitatea elevilor să se destindă, să se recreie deoarece în timpul jocului atenția lor este atrasă de aspectele emoționale, iar însușirea cunoștințelor sau fixarea lor constituie un proces involuntar.

Unele jocuri sunt menite să îmbogățească vocabularul elevilor altele înlesnesc activizarea acestuia, iar altele ajută la fixarea și sistematizarea cunoștințelor toate producând multă bucurie copiilor, îi antrenează în acțiuni variate.

Aprecierea pozitivă a rezultatelor poate fi făcută verbal prin cuvinte de laudă la adresa celor care au fost atenți, au lucrat frumos și bine și de încurajare pentru elevii mai timizi. Iată câteva titluri ale unor jocuri lexicale, apreciate de elevi și eficiente, în același timp: " Lanțul cuvintelor", " Cortina", " Mai spune ceva!", " Cuvântul interzis", " Jocul sugestiilor", " "În cautarea literelor pierdute" etc.

Tabloul acestor activități în care jucăriile sunt cuvintele, încep cu cele mai simple, cele care întâmpină pe micul școlar în orele de limba și literatura română din perioada preabecedară, continuă cu jocurile ceva mai solicitante ale celorlalte perioade și clase încheiate cu jocurile mai complexe care își găsesc locul în orele de curs din clasa a IV-a.

Reușita depinde în mare măsură de modul de organizare și desfășurare a acestor activități și de măiestria fiecărui cadru didactic.

Bibliografie:

1. Bemat Simona, *Tehnica Învățării eficiente*, Ed. Presa Universitară Clujeana, Cluj-Napoca, 2003;
2. Dogaru Zoe, *Jocuri didactice pentru educarea limbajului*, Editura Aramis, București, 2001 ;
3. Ionescu Miron, *Pedagogie, suporturi pentru formarea profesorilor*, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001;
4. Picu Valeria, *Limba română - elemente de vocabular*, Ed. Corint, București, 1996;
5. Șerdean Ioan, *Metodica predării limbii române la clasele I-IV*, EDP, București, 2003

PLEDOARIE PENTRU LECTURĂ

Prof. Mihaela DIACONU
Liceul de Arte „M. Sterian” Buzău

Societatea contemporană, datorită stadiului înaintat de dezvoltare, își sporește pretențiile față de om.

Scolii îi revine sarcina de a pregăti elevul pe măsura tuturor exigențelor sociale, ceea ce înseamnă implicit a le cultiva gustul pentru frumos, dorința de a citi sau chiar a scrie lucrări capabile să trezească o emoție estetică.

Valorificarea textului literar în vederea educării estetice a elevilor presupune în primul rând lectura, ca act intelectual. Cartea este un ospăț al gândurilor la care oricine este poftit, este comoara fără de preț, în care unii își adună cele mai frumoase gânduri, ca alții să le poată folosi în voie.

Pentru că întotdeauna cartea a reflectat ca o oglindă lungul șir de secole ale vieții omenirii, istoria luptei sale pentru existență, pentru un viitor mai luminos, suferințele, bucuriile, înfrângerile și biruințele sale toate, ea trebuie să fie prieten credincios oricărui dintre noi, indiferent de muncă și profesie.

Dacă încerc să definesc actul intelectual de care mi –am propus să mă ocup, cuvintele marelui nostru cronicar Miron Costin, mi se par cele mai izbutite din punct de vedere metaforic : „..... că nu iaste alta și mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului zăbavă decât cititul cărților.” Nicio altă definiție nu poate fi atât de exactă și cuprinzătoare încât să înglobeze în granițele ei misiunea de fiecare zi : cartea și lectura ei.

Smirnov Sokolski spunea: „Cartea să ne fie tovarășă nelipsită în serile petrecute în familie. Lectura ei, nespun de folositoare, dă posibilitatea tinerilor de a le aparține viitorul .”

De-a lungul anilor am remarcat că ea răsplătește generos dragostea ce i-o purtăm, instruind chiar și fără să i-o ceri și poate, când nici n-o dorești.

De mici, copiii trebuie să citească, știindu-se că mare e puterea cărților! Iar această putere crește și mai mult căci deschide inima cititorilor iar dacă le întrebi cum e bine să trăiești, care rolul vieții, cum să reacționezi și să acționezi în situații diverse., cu siguranță că vei găsi răspunsul.

Spre deosebire de celelalte surse de informație intelectuală, cartea are avantajul că prin tăcerea ei, spune mult și complet .Un singur dezavantaj îl are cartea : nu vorbește decât atunci când o întrebi! Nu este însă o slăbiciune.....ci un atu al prietenilor discreți!

Cartea reprezintă cel mai complet depozit al inteligenței omenesti, înmagazinând în filele ei cunoștințe, sensibilitate, fapte pe care le păstrează intacte un timp nedefinit. Uitate între file de sute de

ani,par moarte, dar ele reprezintă de fapt o stare cataliptică a istoriei omului, pe care fiecare dintre noi o poate risipi, înviind o lume nebănuită.

Nu pot afirma că televiziunea, internetul, radioul trebuie ignorate, dar spun că nimic nu poate înlocui cartea, căci instruirea și cultura nu sunt complete fără ea.

O carte o citești când vrei, cum vrei și de câte ori vrei ! Acest prieten tăcut îți oferă ori de câte ori ai nevoie același răspuns fidel la fiecare întrebare și-l repetă cu nesfârșită răbdare până ce l –ai înțeles.Cartea este atât de înțelegătoare încât atunci când nu ai înțeles-o nu se supără, nu jicnește, ci te așteaptă să revii.

„Frumoasă și de folos zăbavă ” la Miron Costin, „urnă sacră în care zace , gata să învie, sufletul poporului românesc” la Mihail Sadoveanu, ajunge și în basmul cult să se afle în zestrea lui Făt- Frumos, cel cu cartea în mână născut”, la Alexandru Vlahuță devine o chemare dramatică, un pamflet la Caragiale, iar în rândurile poporului , care îi înțelege necesitatea practică, devine lapidară axioma: „ai carte, ai parte”. Cartea este învățătorul care te conduce la bine, te face să te bucuri,să râzi și să plângi.De aceea trebuie să vorbim de funcția cărții ca mijloc de educare estetică a omului.

Literatura nu are o simplă valoare documentară, ci dezvăluie sentimentele și gândurile oamenilor, reacțiile lor sufletești în cele mai variate situații, ea are o mare importanță social-educativă.Creația artistică, fiind strâns legată de experiența de viață a artistului, exprimă atitudinea creatorului ei față de problemele sociale pe care le abordează, determină o cunoaștere activă a realității, contribuie la formarea si orientarea cititorului despre societate.

Culoarea puternic emoțională a cunoașterii realității prin intermediul operei de artă îi mărește forța educativă, cu atât mai mult în școală, unde particularitățile psihice ale vârstei îi fac pe elevi deosebit de sensibili la acest mod de cunoaștere.

Școala oferă posibilitatea educării estetice a elevilor prin lecțiile de limba română, tocmai datorită conținutului manualelor și programelor școlare,care cuprind texte diverse, aparținând unor specii literare accesibile copiilor.

Știind faptul că ce se învață la școală e un bun câștigat pe viață, m-am străduit să stimulez elevilor mei interese care abia au prins contur, sau să le dezvolt aptitudini specifice, dorința de a citi sau chiar a scrie scurte texte/ versuri, care să trezească o emoție estetică.

Prin munca mea de zi cu zi la catedră, am căutat să le ofer prilejul proiectării unor aspirații de viitor, exersarea capacității de adaptare la situații noi, formarea unei inteligențe flexibile și a unor reacții rapide impuse de evoluția civilizației.Sunt permanent preocupată să dezvolt elevilor mei dragostea și respectul față de dulcea noastră limbă românească, să-i obișnuiesc cu un vocabular corect și nuanțat, care să-i ajute să se exprime logic, bogat, corect gramatical oral și scris.

Consider că, prin importanța ei, problema valorificării lecturilor literare în educarea estetică a elevilor trebuie apreciată ca o caracteristică determinantă a culturii societății contemporane, în care frumosul prilejuiește bucuria de a învinge greutatea nebănuite, mândria de a descoperi singuri în urma multor ore de lectură, că limba română este de o rară frumusețe și bogăție spirituală.

Se știe că natura umană își află existența între rațiune și trăire, între gândire și sentiment. „E greu să păstrezi între doua cuvinte sensul cel mai potrivit al gândului....”

Sufletului i-a fost hărăzită o viață zbuciumată, plină de bucurii și tristeți, de năzuințe, de speranțe și dor. Todeauna corzile au vibrat puternic și în fața frumosului, dar și în fața nedreptății. Născut sub cer liber, omul a avut nevoie de un tovarăș credincios pe care, mai târziu, l-a descoperit în universul nemărginit al cărții.

Nichita Stănescu spunea că: „A răsări și a apune întru LIMBA ROMÂNĂ înseamnă că iubirea de Eminescu e fără de limite, nu pentru că el este sinele nostru, ci pentru că LIMBA ROMÂNĂ lucrează în noi precum anticorpii într-un organism, ferindu-ne de îmbolnăvire.”

Prin orele de limba și literatura română le-am inoculat copiilor că existența poeziei și a prozei se aplică și prin natura lor vindecătoare, iar în acest sens limba română este ”un vraci care ne-a vindecat de tânjirea de a locui în alte limbi universale”, demonstrându-ne că ”cei născuți întru limba română nu sunt nicidecum mai săraci decât alții.”

VALENȚELE FORMATIVE ALE LECTURII DE PLĂCERE

Prof. Alina DOBRIȚAN
Colegiul Național „Diaconovici-Tietz” Reșița, jud. Caraș-Severin

Lectura este una dintre cele mai frumoase activități atunci când există înclinații pentru aceasta. Dar în același timp este și un instrument educațional eficient. Prin intermediul lecturii, elevul își însușește elemente de educație morală, civică, de mediu, patriotică. Cărțile îl ajută pe copil să învețe noi lucruri despre lume, despre societatea în care trăiește, despre locuri, tradiții și obiceiuri diverse. Prin lectură, copilul își formează atitudinea față de lumea din jur, dezvoltă principii ale relaționării corecte cu ceilalți și se stimulează funcționarea gândirii și a limbajului.

Având în vedere aceste beneficii numeroase ale cititului, cum facem pentru a stimula interesul copilului pentru lectura de plăcere?

În primul rând, în stimularea lecturii la copii se impune respectarea principiului vârstei copilului. Un copil de 4-5 ani, spre exemplu, nu va înțelege mare lucru dintr-un text care i se citește dacă acesta este foarte elevat și conține cuvinte dificile, pe care el nu le cunoaște. La această vârstă sunt mai potrivite cărțile cu multe imagini și text puțin. Dacă nu înțeleg ceea ce citesc/ceea ce li se citește, copiii se plictisesc rapid și vor renunța la a mai citi altceva, crezând că toate cărțile sunt la fel. Pe de altă parte, dacă ei înțeleg ceea ce citesc, capătă încredere în abilitățile lor de citit și vor vrea să citească tot mai mult.

Rezultă din exemplul de mai sus că, la o vârstă mică, un adult/un frate mai mare sunt cei care citesc copiilor povești și îi introduc în această lume magică. Cea mai importantă este puterea exemplului personal. Dacă adultul citește, dacă în casă sunt cărți și se investește în continuare în achiziția acestora, copilul va fi curios și va prelua modelul parental. Înainte de profesori, părinții sunt cei care trebuie să le cultive de mici copii apetența pentru lectură.

Atunci când aleg o carte pentru copiii lor, părinții trebuie să aibă grijă ca aceasta nu doar să respecte categoria de vârstă a copilului, ci să corespundă domeniului de interes al acestuia. Există copii interesați de dinozauri, de insecte, de mijloace de transport. Pe măsură ce ei cresc, interesele se diversifică și devin

mai elevate: micii cititori vor cărți de știință și tehnică, de aventuri, fantastice, cărți care prezintă experimente simple.

Pentru a avea succes în stimularea interesului copiilor pentru lectura de plăcere este important ca părinții să fie atenți și la genul de carte pe care îl aleg: aceasta să transmită mesaje pozitive, învățăminte. Nu ne dorim ca dintr-o carte, copilul să învețe expresii nepotrivite sau să se implice în acțiuni necugetate. Până la vârsta la care copilul poate discerne între bine și rău, are format caracterul și poate emite judecăți de valoare, este bine ca genul lecturilor să fie unul cu evidentă influență educativ-formativă. Este important nu doar ca părintele să aleagă/să ghideze copilul în alegerea lecturii potrivite, ci și să discute cu propriul copil despre morală lecturii. Rolul unei cărți nu este de a învăța copiii obiceiuri urâte și lucruri urâte, ci de a-i face să-și însușească distincția dintre bine și rău, dintre adevări și minciună, importanța dreptății, cinstei, loialității, prieteniei adevărate.

O dată cu intrarea copiilor în școală, cadrele didactice își asumă, alături de părinți, rolul de a-i stimula pe copii să citească de plăcere. Chiar dacă lecturile obligatorii au cam dispărut dintre cerințele activității instructiv-educative (sau tocmai de aceea), prin respectarea aceluiași criterii de mai sus în recomandarea cărților, profesorii pot conduce elevii către descoperirea interesului pentru lectură.

Prin cărțile pe care le citesc, copiii de toate vârstele se întâlnesc cu aventuri fascinante, imagini fantastice, transformări magice ale personajelor. Urmând eroul preferat, copilul învață și el să fie curajos, perseverent, hotărât, cinstit, corect, drept, prieten adevărat, altruist, exprimând compasiune față de cei mai slabi, admirație față de cei optimiști și încrezători în forțele lor. Eroii din cărți nu fug de pericol și învață să înfrunte situația. Astfel, și copilul nu va mai fi temător, îi crește încrederea în sine și va acționa în viață concentrându-se asupra situației și nu asupra emoțiilor sale negative. Ca veșminte ale vieții interioare, cărțile și cuvintele prin care sunt scrise lucrează cu măiestrie la mintea și sensibilitatea micului cititor.

Importanța stimulării interesului copiilor pentru lectura de plăcere rezultă și din valențele instructiv-educative ale cititului. Astfel, lectura:

- dezvoltă vocabularul și limbajul activ;
- stimulează imaginația și creativitatea;
- dezvoltă gândirea liberă;
- dezvoltă spiritul critic;
- stimulează curiozitatea, dorința de a explora,
- dezvoltă simțul estetic.

Lectura unei cărți angajează atât afectivitatea, cât și intelectul. Ea este un proces activ în care sunt implicate cele mai profunde resorturi emoționale, dar și imaginația și gândirea critică. Stimularea afectivității copiilor rezidă în elementele de viață prezentate în cărți, dar provine și din sentimentele interne și externe ale creatorului. Prin cele descrise în cărți, elevul se lasă în voia inimii și a imaginației și nu doar trăiește viața sa, ci și pe cea a personajului din carte, și-o reprezintă și o analizează. Cititorul este prins între vis și viziune, calm sau exaltare, uimire sau deznădejde. El știe că ceva minunat se întâmplă cu sine și în sine. Pentru cititor, cărțile sunt oglinzi (ale sufletului), ferestre și porți (către alte lumi), trambuline spre locuri noi, dar și oaze de refugiu. Ele pot fi covoare zburătoare către lumi magice, dar și ancore atunci când și-ai găsit țărnelul.

Rolul lecturii în dezvoltarea simțului estetic nu poate fi tăgăduit. Cărțile oferă elevului nu doar limbajul brut, ci și o serie de combinații ale elementelor lingvistice cu valori stilistice. Expresia dictată de o anumită emoție este bogată în valori stilistice. Prin lectura de plăcere, copilul își construiește un vocabular bogat, cu ritmuri și sonorități variate, cu imagini artistice de felurite categorii. Cresc armoniile limbii materne, limbă prin care elevul are posibilitatea să nareze, să portretizeze, să analizeze, să evoce, să comunice din zbuciumul interior, să ilustreze această lume deosebită în care trăim.

Ceea ce trebuie să învețe elevul să diferențieze este criteriul estetic al unei lucrări, care o deosebește de alta fără valoare. Literatura presupune stabilirea unor valori estetice absolute. Micul cititor trebuie să identifice utilizarea elementelor lingvistice cu o valoare expresivă deosebită, ce pun în valoare un ideal.

Sub categoria largă a valorii estetice a unei cărți, se pot subsuma și alte valori: morale, civice, patriotice, familiale. Atunci când copilul citește din plăcere, pentru că așa vrea el, paleta lecturilor poate fi diversificată, în funcție de interesele sale. Este de presupus că un elev care citește din plăcere are și o sferă largă a cunoștințelor și a intereselor. Lectura contribuie la dezvoltarea psihosocială și emoțională a cititorului, la îmbogățirea informațiilor despre mediul geografic, economic și spiritual. Astăzi, a fi un om al timpului tău, integrat socio-profesional, este rezultatul a două componente: limba și cultura.

Acestea modelează viața societății, cresc capacitatea de adaptare a individului și determină îmbogățirea universului său afectiv, motivational, atitudinal. Prin lectură, copilul evoluează, dar contribuie și la evoluția vieții sociale în general. Părinților și școlii le revine obligația să stimuleze interesul copiilor pentru lectura de plăcere. Cititul este un act de cultură cu largi răsfrângeri în formarea caracterelor, a personalității. El devine astfel un proces de formare a individului, cu efecte asupra societății în general.

Datorită valențelor formative deosebit de complexe ale lecturii, aceasta devine o activitate ce duce la dezvoltarea de competențe variate ale cititorului: etice, estetice, culturale, care se constituie în factori ai evoluției personale și sociale a individului.

Latura formativă a lecturii îl ajută pe elev să se adapteze oricărei situații din societate, să fie capabil de educare și autoeducare permanente. Supraviețuirea omului în societate depinde de capacitatea acestuia de a învăța continuu, de a se recalifica, de a face dovada unor aptitudini ca autonomie, flexibilitate, cooperare și comunicare. Iar aceste lucruri se învață și prin lectură, sursa de informații și resurse inepuizabile.

Cărțile existente, indiferent de genul lor (proză, poezie, dramaturgie) includ în ele toate principiile morale, tradițiile și obiceiurile comunităților, experiența de viață a strămoșilor, atitudinea față de viață și univers. Exprimând înțelepciunea și năzuințele oamenilor, necazurile și bucuriile sale, lupta cu forțele naturii, legăturile dintre persoane sau dintre oameni și animale, lecturile îi ajută pe copii să înțeleagă complexitatea aspectelor vieții.

Citind, copilul asimilează valorile civice universale, valorile morale și etice ale culturii, își însușește un mod de lucru și își stabilește o poziție activă în viață. Prin lectură, copilul își construiește propriul model de lume și învață să trăiască în ea.

Bibliografie:

1. www.bucurialecturii.ro

2. Bodiștean, F. (2007). *Literatura pentru copii și tineret dincolo de „story”*. Cluj-Napoca: Editura Casa Cărții de Știință
3. Cosmovici, A., Iacob, L. (1999), *Psihologie școlară*, Ed. Polirom, Iași
4. Cucoș, C. (2006). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom

DRAGOSTEA PENTRU LECTURĂ

Prof. înv. primar Cătălina G. DOROȘINCĂ

Prof. Corina DINA

Școala „Șt. Bârsănescu” Iași

În ultimul timp a devenit din ce în ce mai insistentă întrebarea „*Cum să determinăm elevii să citească?*”. Ne-o adresează părinții, dar să recunoaștem că ne frământă și pe noi, cadrele didactice. Cu toții știm că televizorul și, din ce în ce mai mult, jocurile pe calculator ocupă cea mai mare parte a timpului liber al elevilor.

Atunci când aceștia primesc să citească o lectură, le este mult mai ușor să recurgă la înregistrările din mediul on-line, fără să conștientizeze faptul că, oricât de bine ar fi prezentată o operă literară pe internet, oricât de inspirat ar fi ea transpusă, această trudă nu reușește să suplinească lectura în sine. Nouă ne revine sarcina să-i determinăm să înțeleagă că numai lectura poate oferi posibilitatea de a insista, de a reveni asupra secvențelor dificile sau mai plăcute pentru a le aprofunda sau a le „gusta”.

Lectura elevilor este determinată de mai mulți factori: particularitățile de vârstă și psihice, preferințele lor, climatul familial, factori ce pot transforma lectura într-o necesitate, o delectare sau nu. Când gustul pentru lectură s-a format din primii ani de școală, acesta rămâne pentru toată viața o obișnuință. Dragostea pentru citit nu vine de la sine, ci se formează printr-o muncă ce se caracterizează prin răbdare, perseverență, voință.

Lectura școlară începe încă din clasa I și are un anumit specific. În primul rând se impune a fi formată deprinderea de a citi corect, curent, conștient, expresiv. Apoi, rolul învățătorului este de a o menține și de a călăuzi elevul să găsească în lectură o bucurie și o plăcere, care mai târziu să se transforme în pasiune.

Stimularea interesului pentru lectură depinde de metodologia desfășurării orelor de lectură. Un rol important îl are conversația problematizată. Întrebările formulate trebuie să stârnească entuziasmul elevilor.

Ora de lectură trebuie să ofere cadrul multifuncțional - informativ, expresiv, formativ - capabil să-i stimuleze elevului receptivitatea, să-i modeleze caracterul, să-i formeze profilul spiritual. În această oră, îndeosebi, actul lecturii nu trebuie să egaleze textul, nu trebuie să ducă la simpla lui „traducere” într-un rezumat care reține un anumit conținut de idei.

Lectura trebuie privită cu ochii minții, însemnând de fapt raționalizarea expresiilor și punerea lor sub semnul verificador al principiilor, informațiilor extrase din diverse domenii ale cunoașterii. Scopul în sine al actului lecturii trebuie să fie descoperirea creației, descifrarea ideologică și estetică a unui text. În

ora de lectură trebuie să se aducă elevului motivația pentru a parcurge cu forțe proprii textul literar și să-i stimuleze interesul pentru a-l cunoaște. Simpla anunțare a titlului și a autorului nu este suficientă. Sigur că procedeele didactice diferă de la o clasă la alta.

Mai întâi trebuie avut în vedere că școlarul din clasele mici are atul imaginației sale, a gândirii ce pornește în căutarea știutelor și neștiutelor. Nimic nu i se pare imposibil. Și atunci începe a adresa întrebări. Acest lucru reprezintă „instrumentarul” necesar construcției noastre. Ne revine sarcina de a crea cadrul propice desfășurării unor asemenea discuții. Și atunci, căutând lecturi apropiate vârstei, care, poate, au fost ascultate în familie sau la grădiniță, adresăm și noi întrebări de tipul „DE CE ...?”, care să le stârnească interesul și curiozitatea: „De ce ursul n-are coadă?”, „De ce cânta cocoșul?”, „De ce cei doi iezi n-au ascultat sfaturile mamei?” etc.

Răspunsurile pot veni repede de la cei care știu poveștile. Dacă sunt solicitați să povestească anumite fragmente din lecturile puse în discuție, întregind noi cu anumite aspecte citite, stârnim curiozitatea celor care nu știu lectura sau o știu mai puțin. Și atunci este momentul să-i determinăm pe toți să citească lecturile selectate.

Citirea expresivă, realizată de învățător, a unor scurte povestiri sau a unor fragmente din lectură, îi determină pe elevi să citească și ei la fel de frumos aceeași poveste sau să o continue dintr-un moment interesant al acțiunii.

Credem că este foarte important să se păstreze cadrul emotiv deosebit al lecției de lectură, pentru că numai așa se poate recepta mesajul operei literare. Să ne amintim cum ne prezintă Mihail Sadoveanu orele de lectură conduse de domnul Trandafir: “Când trebuia câteodată să ne cetească din poveștile lui Creangă, ne privea întâi blând, cu un zâmbet liniștit, ținând cartea la piept, în dreptul inimii și în bănci se făcea o tăcere adâncă, ca într-o biserică.” (M. Sadoveanu – *Domnu’ Trandafir*)

,Lecturile citite în copilărie rămân în amintire aproape toată viața și influențează asupra dezvoltării ulterioare a personalității.

Vizitele la biblioteca școlii sau la alte biblioteci din oraș îi determină pe elevi să admire numărul mare de cărți pe care îl pot compara cu numărul de cărți din biblioteca personală. Aici le vom explica rolul și importanța citirii unor cărți, se pot desfășura diferite activități care să le stârnească dorința de a citi.

Știm foarte bine că nimic nu este mai puternic decât *exemplul*. Într-o familie unde sunt puține cărți căroră nu li se dă importanță, unde părinții și frații mai mari consideră lectura de prea mică însemnătate sau o neglijează total, rareori se poate aștepta ca un copil să dovedească pasiune pentru lectură, pentru școală, pentru carte în general. Dimpotrivă, în familiile în care există dragoste pentru carte, acolo unde cartea este la loc de cinste, unde cel puțin o persoană este în căutare de noi cărți pentru lectură, transformarea copilului într-un mic cititor se face pe nesimțite.

Formarea deprinderii de a citi se face în urma unei supravegheri atente și conștiente. Este un proces lent, care nu trebuie forțat, dar nici lăsat la voia întâmplării. Copilul trebuie să ajungă să citească din proprie inițiativă, în fiecare zi, având sentimentul satisfacției și nu al unei obligații neplăcute.

Chiar dacă în primele clase *lectura* nu apare ca disciplină, învățătorii care doresc să cultive elevilor dragostea pentru lectură găsesc timp să facă ore speciale în cadrul orelor de *citire* pentru acest aspect. De aici apare necesitatea alegerii cu grijă a textelor pentru lectură, care să fie accesibile elevilor, potrivite puterii lor de înțelegere, cu valoare literară evidentă.

Dacă în primele clase deprinderile de lucru cu textul literar sunt în formare, iar îndrumarea învățătorului este necesară mai mult, începând cu clasa a III-a se pune accent mai mare pe *lectura independentă*.

Putem aborda o anumită temă, ca de exemplu: „File din cartea naturii”, „Scrieri despre copilărie”, „Frumusețea comportării”, „Dascăli în literatură” etc., care să cuprindă mai multe lecturi scrise de autori diferiți. Elevii vor selecta și vor parcurge acele lecturi care le plac mai mult. Astfel am procedat în orele de *Literatură și artă*, opțional pentru clasele a III-a și a IV-a. Am oferit elevilor modele de investigare complexă a textelor, seturi variate de exerciții și teme, iar conținutul și strategiile de lucru propuse au constituit un instrument de sensibilizare, îmbogățire spirituală și de pregătire pentru viață.

Am organizat ore de citire/povestire a unor fragmente din lecturi, întrebări pentru recunoașterea titlului, autorului, a unor personaje sau fragmente din lecturi, dramatizări, prezentarea unor personaje folosind cuvinte și expresii din lectură, găsirea unui alt final pentru o întâmplare etc.

Lecțiile de sinteză sub formă de concurs, „Recunoaște personajul!”, „Cine citește, câștigă!”, concentrând în conținutul lor lecturile citite anterior, desfășurate individual, pe grupe de nivel sau pe echipe, au fost mult apreciate de elevi.

Vizitele la muzee și case memoriale ale unor scriitori, expozițiile de cărți, volume oferite în dar, postere sau portofolii întocmite pentru scriitorii îndrăgiți sunt alte modalități de stimulare a interesului pentru lectură pe care le-am desfășurat cu succes în cadrul orelor destinate acestui opțional și nu numai.

Am oferit elevilor posibilitatea de a-și investiga propriul univers de cunoaștere, de a-și împlini năzuințe și aspirații, de a trăi în lumea mirifică a basmului, povestirii sau poeziei cu puternice efecte formative, capabile să întipărească în conștiința școlarului adevăratul sens al copilăriei.

Nu dorim să dăm rețete în legătură cu organizarea lecțiilor de lectură. Creativitatea didactică a învățătorilor, de altfel cunoscută și recunoscută, poate determina demersuri didactice mult mai eficiente. Ideea pentru care milităm este să transformăm lecțiile de lectură din lecții autentice de citire în lecții de stimulare a interesului pentru citirea cărților.

Găsind strategiile cele mai adecvate, cartea va deveni prietenul copiilor. Elevii trebuie sfătuiți și îndrumați să citească o lectură cu atenție, fără grabă, să revină peste ceea ce îi interesează, acest lucru determinând dezvoltarea vocabularului, dar și a creativității. Determinându-i pe elevi să intre în relație afectivă cu scriitorii și cu lumea bogată a eroilor creați de aceștia, le dezvoltăm dragostea pentru lectură.

Și dacă, spre sfârșitul clasei a IV-a, elevii au înțeles ideea “...Cartea e prietenul cel mai destoinic, care sprijină și mângâie, care îmbărbătează și ajută...” (M. Sadoveanu) sau “...Că nu este alta și mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului zăbavă decât cetitul cărților.” (M. Costin), ne putem declara mulțumiți că am reușit să-i determinăm să iubească lectura.

Bibliografie:

1. Emanuela Ilie, *Didactica limbii și literaturii române*, Editura Polirom, Iași, 2014
2. Ioan Șerdean, *Metodica predării limbii române la clasele I-IV*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1993

CLUB DE LECTURĂ ONLINE

Prof. Simona Mariana DRĂGĂESCU
Școala Gimnazială Mănești, jud. Dâmbovița

Justificarea miniproiectului

În aceste vremuri agitate, când specialiștii în domeniul educației își exprimă temerea că ne confruntăm cu o tânără generație lecturofobă, elevii găsesc încă, în interiorul lor, dorința de a citi. De aceea, profesorul de limba și literatura română trebuie să-i stimuleze, să găsească în permanență noi metode de a-i atrage spre lectură. Absența unei lecturi susținute se regăsește în vocabularul lor sărac, în comportament, în gândire și în limbajul violent. Tocmai de aceea, e nevoie să se ridice bariera dintre copil și carte. De regulă, o mare parte dintre elevi citesc din obligație școlară. Prin urmare, este absolut necesar să-i obișnuim cum să citească de plăcere, cum să relaționeze cu textul și cum să acționeze ca răspuns la ceea ce au citit, cum să treacă de la reproducerea naivă la analiza complexă a textului.

Provocarea acestui demers a apărut din „nevoia” profesorului de limba și literatura română de a nu se da bătut în fața viziunii aproape fataliste a inapetenței pentru literatură a elevilor. Credința mea este că lectura poate încă să cucerească mult teren, dacă truditarii cărții găsesc strategia adecvată și puntea de comunicare cu elevul. Cunoașterea conceptelor operaționale, pe care o asigură programele de limba și literatura română, nu este suficientă pentru o bună aprofundare a fenomenului literar. Iar un tânăr fără disponibilitate de lectură este ca un râu fără albie, ce nu-și găsește rostul.

Miniproiectul ***Club de lectură online*** se dorește, pe de o parte, a fi una dintre multiplele posibilități de educație, de familiarizare a copiilor cu lectura de calitate, de schimbare a atitudinii acestora cu privire la rolul cărților într-o lume în continuă schimbare, de dezvoltare a capacității de exprimare orală și scrisă, de înțelegere și interiorizare a mesajului scris, dar, pe de altă parte, și o provocare atât pentru elevi, cât și pentru profesor, în vederea încurajării interacțiunii online. În condițiile date, de școală online, utilizarea competențelor dezvoltate în cadrul miniproiectului (mai ales cele TIC, dar și de creștere a motivației și de comunicare cu elevii) în menținerea interesului elevilor față de lectură și față de școală este esențial. Totodată, în acest context, calitatea educației este definită în alți parametri, luând în calcul barierele fizice și emoționale și punând accent pe inovare și dezvoltarea de resurse și implementarea de activități atractive.

De aceea, miniproiectul ***Club de lectură online*** are în vedere crearea de oportunități (ore de lectură, activități nonformale etc) prin care copiii să dobândească sau să își dezvolte competențele de citit-scriș și să înțeleagă importanța lecturii în viață de zi cu zi. Se vizează ca elevii să-și formeze deprinderi corecte de citire, conform celor patru procese ce definesc o lectură de calitate (focalizarea și identificarea de informații explicit formulate, realizarea de deducții simple, interpretarea și integrarea ideilor și informațiilor, studierea și evaluarea conținutului, a limbajului și a elementelor textuale), să-și dezvolte interesul pentru activitatea de lectură. Implicarea componentei digitale se dorește a fi un alt argument prin care elevii să se apropie de universul cărților. Lumea digitală și piața electronică de cărți cunosc o creștere semnificativă în ultima vreme. Nu toată lumea frecventează bibliotecile clasice pentru a răsfoi o carte, ci apelează cu mai multă ușurință și mai mare accesibilitate la universul digital, citind comentarii pe internet,

recenzii sau vizionand booktrailer pe tabletă, laptop, telefon. Neputând merge la școală, dar dorind a forma cititori activi, considerăm că acest proiect este o modalitate de a-i atrage pe copii spre lectură.

Elevii de clasa a V-a din învățământul gimnazial implicați în proiect vor participa la activități interactive care se vor desfășura pe platforma Zoom, un spațiu online care să le confere disponibilitatea pentru citit, interesul pentru literatură și să-și împărtășească impresiile de lectură. Prin aceste schimburi de experiență, ei pot descoperi că lectura este nu atât o obligație școlară, cât o formă de autodefinire și de fundamentare a unui traseu educațional personalizat. Toate activitățile desfășurate în cadrul miniproiectului vin în întâmpinarea recomandărilor ministerului privind dezvoltarea competenței de lectură, dar și a depășirii cu ușurință a perioadei dificile pe care o traversăm, în care este imperativă continuarea educației.

Planificarea activităților

Activitatea 1: Cartea mea preferată

Obiectiv: Dezvoltarea competențelor de citire-lectură și a unei atitudini pozitive față de lectură a celor 18 elevi de clasa a V-a în timpul suspendării cursurilor

Tipul activității: 1. Activitate individuală: lectura unui text literar, completarea unui jurnal dublu și realizarea unui desen (sarcini date în prealabil); 2. Activitate frontală folosind platforma Zoom

Descrierea succintă a activității: Spargerea gheții: Realizarea unui acrostih, pornind de la cuvântul CARTE (să numească titlul unei cărți care să înceapă, pe rând, cu literele acestui cuvânt). Mă voi folosi de funcția Share Screen din meniul de pe platforma Zoom pentru a completa acrostihul într-un document Word, pornind de la sugestiile elevilor. Elevii au citit diferite cărți, potrivite nivelului de vârstă, precum și intereselor acestora. Folosind metoda jurnalului cu dublă intrare, elevii au ales din cartea preferată fragmentul care le-a plăcut cel mai mult și au motivat de ce l-au ales, la ce i-a făcut să se gândească, ce nedumeriri au avut în legătură cu acel text, ce ecou a stârnit în experiența personală. Apoi, elevii au realizat desene care să reprezinte cât mai sugestiv mesajul educativ/conținutul textului citit și care să fie o reclamă a cărții, un fel de preview - avanpremieră a cărții citite. În timp ce elevii își expun, pe rând, cartea preferată, fragmentul ales, desenul, ceilalți identifică elementele de originalitate/ noutate/interes din fiecare prezentare. La final, elevii își definesc starea din timpul activității printr-un adjectiv. Se va verifica permanent conectarea elevilor. Se vor face fotografii/printscreens-uri.

Indicatori de realizare: Fotografii/ printscreens- uri, fișe completate, participare peste 80% a elevilor la activitate, feedback pozitiv din partea elevilor și a profesorului

Activitatea 2 : O prietenie eternă: Mihai Eminescu și Ion Creangă

Obiectiv: Creșterea motivației celor 18 elevi de clasa a V-a de a se implica în activități literare de tip concurs desfășurate online

Tipul activității: Activitate literară de tip concurs folosind platforma Zoom

Descrierea succintă a activității: Spargerea gheții: Folosind brainstorming-ul, li se solicită elevilor să spună la ce se gândesc/ce le vine în minte atunci când aud, pe rând, cuvintele Eminescu și Creangă. Apelând la funcția Share Screen, elevii urmăresc o prezentare Power Point intitulată Eminescu și Creangă – o frumoasă prietenie, precum și o secvență de 5' din filmul Un bulgăre de humă (1989). Urmează

concursul "Cine știe, câștigă", la care elevii trebuie să răspundă unui set de 10 întrebări, pe baza celor vizionate, dar și a cunoștințelor proprii. Itemii obiectivi (cu alegere duală, de tip pereche și cu alegere multiplă) și semiobiectivi (de completare și cu răspuns scurt) în număr de 10 vor fi prezentați pe 10 slide-uri. Aceștia vor viza răspunsuri de genul Recunoaște opera!, Versuri lipsă, Termeni cheie, Continuă replica!, Recunoaște personajul! Fiecare elevi va scrie răspunsul pe o foaie de hârtie. La final, profesorul va oferi soluțiile și pentru fiecare răspuns corect se acordă câte un punct (10x1p=10p). Ca premiu, primesc simbolic o medalie. La final, elevii notează în chat ce le-a plăcut/ce nu le-a plăcut/ce recomandări au pentru activitățile următoare. Se va verifica permanent conectarea elevilor. Se vor face fotografii/printscreens-uri.

Indicatori de realizare: Fotografii/ printscreens-uri, participare peste 80% a elevilor la activitate, feedback pozitiv din partea elevilor și a profesorului

Activitatea 3: Pro-Lectura

Obiectiv: Îmbunătățirea cu 10% a frecvenței /participării la activități literare desfășurate online a elevilor din clasa a V-a, prin promovarea lecturii în parteneriat

Tipul activității: Activitate didactică folosind platforma Zoom

Descrierea succintă a activității: Întâlnire online - La această activitate sunt invitați doamna profesoară de limba și literatura română de la Școala Gimnazială Dragomirești, împreună cu 10 elevi de clasa a V-a, pasionați de lectură. Spargerea gheții: Se citesc 5 citate despre lectură, pe care elevii le pot vedea folosind funcția Share Screen. Pornind de la acestea, elevii completează următorul enunț: Pentru mine, lectura înseamnă..... Urmează realizarea unui Decalog al lecturii. În acest sens, se poartă o discuție între elevi, moderată de cele două profesoare. Fiecare idee este binevenită, se încurajează exprimarea judecăților de valoare pe care elevii le fac în legătură cu formularea celor 10 sfaturi/îndemnuri menite să încurajeze interesul pentru lectură. Decalogul lecturii se notează într-un document Word pe care elevii îl vor primi prin e-mail/ WhatsApp. Apoi, se fac recomandări reciproce ale unor cărți, eventual scurte recenzii, pe care elevii din cele două școli le pot lua în considerare pentru lectura de vacanță. În încheiere, elevii răspund pentru evaluarea activității: La finalul acestei lecții starea mea este: ☐ ☐ ☐. Se va verifica permanent conectarea elevilor. Se vor face fotografii/printscreens-uri.

Indicatori de realizare: Fotografii/ printscreens- uri, participare peste 80% a elevilor la activitate, Decalog al lecturii, feedback pozitiv din partea elevilor și a profesorului

Pentru toate activitățile desfășurate pe parcursul a trei luni (aprilie, mai, iunie):

Resurse umane: Prof. de limba și literatura română

Resurse materiale: Internet, laptop, telefon mobil

Metode și mijloace de evaluare: observare curentă, aprecieri verbale privind calitatea/rezultatele activității, portofoliu individual, concurs, portofoliu individual

Rezultate așteptate:

- Frecvență îmbunătățită a activității online cu 10%;
- Încurajarea și stimularea interesului/curiozității elevilor pentru lectură;
- Îmbunătățirea competențelor de citire-lectură și de comunicare orală/socializare la elevii implicați în proiect;

- Participarea unui număr cât mai mare de elevi;
- Colaborarea eficientă cu elevii și cadrele didactice din alte școli;
- Implicarea în activități menite să crească încrederea în sine și să încurajeze exprimarea liberă a impresiilor/sentimentelor provocate de lectură;
- Valorificarea potențialului creator al elevului în activități instructiv-educative;
- Fotografii/înregistrări video/materiale realizate de elevi și transmise pe e-mail/grupul clasei de pe WhatsApp.

Bibliografie:

1. Onojescu, M., Pamfil, A. (coordonatori), 2014, *Profesorul de lectură*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință.

ZIUA SCRISULUI DE MÂNĂ 21 (23) IANUARIE

Dr. în filologie, prof. Mirela DUMITRU-SAVIN
Colegiul Național Militar „Alexandru Ioan Cuza” Constanța

„Scrișul de mână este vital în dezvoltarea unei diversități de aptitudini umane, incluzând atenția, concentrarea, memoria, organizarea și metodologia. Scrișul este un precursor al învățării; fără dezvoltarea psihomotorie esențială asociată cu scrișul, copiii sunt mai puțin capabili să fixeze subiectele și materialul lecțiilor.”

<http://www.bickids.com/ro/de-ce-conteaz%C4%83-scrișul-de-m%C3%A2n%C4%83>)

Motivație: Promovarea și încurajarea scrișului de mână caligrafic în rândul elevilor, crearea oportunității unui schimb de experiență, valorificarea experiențelor obținute în cadrul procesului instructiv-educativ. Realizarea propriu-zisă a scrierii se va face, inevitabil, prin vehicularea unor informații din diverse domenii ale cunoașterii: biologie, geografie, fizică, chimie, limbă și comunicare, informații referitoare la schimbările survenite în mediu de-a lungul unui an calendaistic pe care le numim anotimpuri, dar și date legate de modalitățile și tehnicile folosite pentru scriere caligrafică.

Scop:

- cunoașterea de către elevi a conceptului de caligrafie;
- sensibilizarea elevilor privind scrișul de mână;
- punerea în valoare a conceptului de scriere caligrafică.

Obiective specifice:

- conștientizarea elevilor cu privire la importanța scrierii de mână;
- responsabilizarea elevilor cu privire la importanța scrierii caligrafice;

- trezirea interesului față de scrisul de mână;
- participarea efectivă a elevilor la activități de grup;
- dezvoltarea abilităților de comunicare scrisă;
- stimularea creativității copiilor;
- încurajarea transpunerii de către copii a trăirilor lor interioare, prin intermediul artei;
- promovarea modelelor de bună practică.

Organizator: prof. Mirela Dumitru-Savin, limba și literatura română

Colaboratori: prof. Daniela Ștefan, limba franceză

Resurse:

- perioada/durata: 21.01. 2020
- materiale necesare: coli, markere, video-proiector;
- resurse umane: elevii clasei a IX a D, C, A de la Colegiul Național Militar „Alexandru Ioan Cuza”, cadre didactice.

Locul de desfășurare: online

Modalități de realizare:

- citirea/lecturarea diverselor tipuri de texte despre scrisul de mână;
- dezbateri pe marginea scrisului de mână;
- organizarea și prezentarea de expoziții cu scris de mână;
- discuții despre scrisul de mână - vizionarea de filmulețe pro și contra;
- debate cu tema *scris de mână /vs./ scrisul în word*.

Activități:

- anunțarea activității (15.01.2020);
- trasarea de sarcini (16.01.2020);
- selectarea ppt-urilor pentru discuții/ debate (20.01.2020);
- alegerea echipelor pentru debate (20.01.2020);
- selectarea textelor ce vor fi utilizate pentru scrisul caligrafic;
- crearea unei expoziții cu lucrările elevilor.

Evaluarea activității:

- prin număr de participant;
- impactul asupra elevilor și al cadrelor didactice;
- calitatea activităților;
- fotografiile realizate.

MODALITĂȚI DE STIMULARE A INTERESULUI PENTRU LECTURĂ

Prof. Daniel FĂNICĂ
Școala Gimnazială Cândești, jud. Buzău

În spațiul privilegiat al lecturii, o lume întreagă, supusă și docilă, se așterne în fața cititorului care devine Stăpânul Lumii pe care tocmai o descoperă ca pe un teritoriu neexplorat încă. În actul lecturii însă, nu există doar cititorul și cartea, ci există și autorul, undeva în text, în afara textului sau dincolo de text, iar literatura în sine implică realizarea completă a lanțului de comunicare. Este vorba de o comunicare mai specială care își instituie propriile reguli, întrucât fiecare act de comunicare implică un emițător, un receptor, un mesaj, un cod, un canal și, cum este firesc, și un context. Autorul, nivelurile textului, naratorul, cititorul, toate se supun unui cod și, mai ales, sunt analizate în funcție de cele două contexte diferite: contextul producerii textului și contextul receptării acestuia.

Receptarea textului poate deveni un proces anevoios și incomplet, îngreunat de lipsa cunoștințelor în legătură cu contextul creării textului. Într-o viziune modernă asupra literaturii, noua didactică abordează legătura perceptibilă dintre componenta textuală și cea contextuală, instituind legătura dintre text, context și receptare. În situația în care cititorul are anumite cunoștințe despre autor și contextul scrierii, atunci receptarea este un proces lipsit de dificultate. Însă, în lipsa unei inițieri, elevii puși în fața fenomenului de receptare, pot întâmpina anumite dificultăți, iar acesta este momentul intervenției dascălului, a îndrumătorului, care operează cu „obiectele magice”, metodele didactice. Profesorul știe așadar, să exploreze „pădurea narativă”, selectând strategii optime, să descifreze textul și contextul spre a permite accesul elevilor în hermeneutica literară.

a. Cercul de lectură

Cercul de lectură se constituie într-o activitate captivă, menită să stârnească interesul elevilor pentru lectură. Activitatea cercului își găsește utilitatea pentru elevii de liceu care citesc de plăcere, dar și pentru elevii care încă nu și-au format preferința pentru o categorie de cărți. La primele întâlniri ale cercului se propun cărți interesante care valorifică teme ca: lectura, adolescența, iubirea, călătoria etc. Se discută despre experiențele din domeniul lecturii ale unor personalități din literatură; se propun spre lectură și se prezintă cărți din literatura română sau din cea universală precum: *Umbra vântului sau cimitirul cărților uitate*, de Carlos Ruiz Zafon, *Cartea de nisip*, de Jorge Luis Borges, *Cărțile care ne-au făcut oameni*, volumul îngrijit de Dan C. Mihăilescu, *Viață și cărți*, de Nicolae Manolescu, *Care-i faza cu cititul?*, *Exuvii*, de Simona Popescu, *Maitreyi*, de Mircea Eliade, *Dragostea nu moare*, de Maitreyi Devi, *Povestea fără sfârșit*, de Michael Ende, *Invitație la vals*, de Mihail Drumeș etc. Îndrumate de profesor, două eleve din clasa a X-a F participă la cercul de lectură desfășurat la Biblioteca Județeană „Lucian Blaga” Alba, în ultima zi de miercuri a fiecărei luni.

În cadrul cercului de lectură, se pot realiza interviul despre lectură care vizează un schimb de întrebări și răspunsuri:

1. Prin ce te-a atras această carte, care a fost motivația pentru lectura acestei cărți?
2. Care consideri că sunt aspectele ei mai puțin atractive?
3. Care sunt stările pe care le-ai simțit în timpul lecturii?
4. Există vreun personaj cu care te identifice într-un punct anume?
5. Cum ai perceput finalul cărții, a fost un final previzibil, închis/deschis?
6. Care au fost momentele de maximă tensiune în acțiunea cărții?
7. Ce tipuri de conflicte ai descoperit?
8. În ce loc ai preferat să citești această carte ?

9. *Te recunoști în vreunul dintre personaje?*
10. *Personajele au fost creditabile? De ce?/De ce nu?*
11. *Care ar fi trei cuvinte care definesc cartea?*
12. *Ce ce „te-a îmbogățit” această lectură?*
13. *Care este, în opinia ta, cel mai emoționant moment al cărții?*
14. *Cărui coleg i-ar plăcea un astfel de roman?*

b. Recenzia de carte

Prin această metodă practică de a promova lectura, elevii sunt îndrumați spre realizarea de recenzii care să promoveze actul lecturii de plăcere.

- în introducerea recenziei sunt transpuse câteva gânduri personale despre carte, stări emoționante produse de lectură;
- în continuare, se prezintă ideea generală a cărții, dezvoltarea tematicii acesteia, ilustrată printr-un citat sugestiv, interesant care să stârnească în conștiința receptorului, dorința de a lectura cartea;
- se prezintă idei fundamentale din carte sau cele care sunt semnificative pentru cititor;
- se extrag valori comportamentale;
- se conturează concluzia recenzorului;
- recenzia se încheie într-un ton emoțional, fiind scrisă într-o manieră personală.

Elevii colegiului își materializează lecturile în recenzii care sunt publicate fie în revista colegiului, fie în antologii realizate cu îndrumarea profesorului. (anexa 6)

c. Concurs de videorecenzii

Este o activitate atractivă și inovativă prin faptul că solicită imaginația elevilor care se angajează într-un demers laborios; caută cel mai ingenios loc pentru a filma videorecenzia: o bibliotecă, cetatea Alba Carolina, un cadru din natură, pădurea sau chiar propria cameră de studiu. Apoi pregătesc o prezentare interesantă și emoționantă despre o carte citită, aleasă de ei. Activitatea se dovedește a fi productivă și prin prisma faptului că elevii din generațiile actuale sunt pasionați de tehnologie, iar realizarea unei videorecenzii nu se mai constituie într-o activitate *rutinardă* „obligatorie pentru școală”, ci devine prin aceasta cu atât mai provocatoare. Videorecenziile pot fi încărcate pe site-ul concursului/al colegiului, dar și pe rețelele de socializare. Este necesară și evaluarea activității și recompensa prin premii, diplome sau notă.

d. Jurnalul de lectură

Jurnalul de lectură este un instrument cheie în „defrișarea” contextului receptării unei opere. Pe lângă faptul că este și o modalitate didactică, se constituie și într-o activitate care cuantifică experiența lecturii, dar și reacțiile lectorului, bazate pe cogniții, emoții și atitudini. Este o metodă menită să eficientizeze receptarea textelor autorilor canonici, jurnalul de lectură fiind un mijloc de sistematizare a cunoștințelor dobândite în urma lecturii. Realizarea jurnalului de lectură le permite elevilor să-și reactualizeze acțiunea romanelor studiate la clasă, fiind și o formă de exersare a gândirii creative care ajută în schimburile de opinii între colegi. Jurnalul de lectură este o piesă importantă în portofoliul realizat pentru ora de literatură, constituindu-se într-o proiecție personală a elevului, dar și într-o bază reală în

recapitularea prozei pentru bacalaureat și, implicit, într-o formă de evaluare. Componenta unui jurnal de lectură ar trebuie să aibă în vedere:

- lista cărților lecturate: autor, titlu, număr de pagini;
- note de lectură sub formă de citate, fragmente importante/preferate;
- comentarii personale în urma încheierii lecturii;
- întrebări iscate pe marginea cărții citite;
- pagină liberă în care se vor consemna opiniile colegilor sau ale profesorului despre carte;
- scurtă prezentare a personajelor preferate;
- dileme apărute în urma lecturii;

În structura unui jurnal de lectură s-ar putea regăsi observații personale, comentarii, idei însoțite de motivări sau argumentări precum:

- *Cartea mi-a stârnit sentimente de*
- *Ceea ce impresionează este faptul că ...*
- *Lectura m-a determinat să-mi amintesc că ...*
- *Cartea seamănă ca ideatică cu ...*
- *Găsesc că un moment emoționant a fost atunci când ...*
- *O scenă antologică pentru viziunea autorului este ...*
- *Dacă aș fi fost scriitorul acestei opere, aș fi modificat partea în care ...*

e. Proiectul educativ

Proiectul educativ este o activitate care își află funcționalitatea ca demers extrașcolar care vine în prelungirea activității didactice, prin propunerea unor activități inedite de tipul: concurs școlar, prezentare a creațiilor elevilor, teatru, prezentare de eseuri, expoziție de desene, de fotografie etc. Printre obiectivele majore ale proiectelor educative inițiate se numără: dezvoltarea creativității, cultivarea plăcerii de a citi și conștientizarea importanței pe care o are lectura în construirea și desăvârșirea personalității elevului, formarea unor deprinderi de analiză și valorizare a operei literare, încurajarea actelor de creație, îmbogățirea orizontului cultural (valorizat în exemplificările textului argumentativ din subiectul I pentru bacalaureat), dezvoltarea unei relaționări eficiente cu colegii și exersarea comunicării în fața unui public, o modalitate optimă de a învinge timiditatea și a dobândi creșterea stimei de sine.

Proiectele educative se desfășoară sub inițiativa și îndrumarea profesorului de limba și literatura română și valorifică domenii variate: literatura română, literatura universală, mitologie, filozofie, muzică, desen, istorie, știință. Pentru exemplificare: proiectul educativ „Ipostazele femeii în literatura română și universală”, proiectul educativ „Cartea de pe noptieră”, proiectul educativ de stimulare a lecturii „Eu, cititorul...”, proiectul educativ „Fantasticul și literatura SF”, proiectul transdisciplinar „Drumul artiștilor spre Meka lecturii”.

f. Manualul școlar

Aceste modalități de stimulare a interesului pentru lectură pot se realiza cu succes orele de limba și literatura română, contribuind la ameliorarea activităților hermeneutice, vizând textul literar. În acest fel atât textul, cât și contextul se lasă descoperite. Cel mai important demers de stimulare a lecturii se realizează însă în cadrul orelor de literatură, încă din clasa a IX-a, cu prilejul studierii temelor literare, când profesorul selectează texte fascinante pentru a stârni motivația pentru învățare și interesul pentru

actul deschis al lecturii. În sprijinul demersului didactic, manualul ales de profesor – Manualul de limba și literatura română standard, de la editura Paralela 45 – propune o modalitate de învățare integrată, atât inter, cât și transdisciplinară, axată pe competențele de comunicare necesare dezvoltării elevului.

Manualul conține texte cu ecou cultural puternic chiar și în epoca modernă, fapt apreciat de elevii care sunt astfel incitați la o lectură activă și conștientă. În selectarea manualului, s-a avut în vedere beneficiul de a trata temele literare cu extensii înspre celelalte arte, fapt care contribuie substanțial la formarea preferințelor literare și culturale ale elevilor. Textele se caracterizează prin complexitate și diversitatea autorilor selectați având în vedere programa școlară, dar și producțiile literare sau culturale ale literaturii universale, beneficiu important în creșterea orizontului cultural al elevului. Mai mult, manualul ales oferă posibilitatea elevilor de a-și realiza un portofoliu individual, în format electronic, logându-se pe site-ul Qvis.ro. Realizarea acestui portofoliu electronic poate deveni o formă de evaluare, cuantificată în credite care se pot transforma cu ușurință în note acordate la finalul semestrului. Creațiile, producțiile de orice tip ale elevilor își găsesc loc pe acest site, oferind elevilor posibilitatea de a-și face cunoscute creațiile și altor elevi, prieteni sau colegi, interesați de creația literară.

Manualul ales răspunde exigențelor didacticii moderne întrucât evită standardizarea și adoptă strategii moderne de comunicare și informare.

Un exemplu de activitate propusă în paginile manualului școlar, se regăsește în capitolul dedicat studiului lumilor fantastice, devenit preferatul elevilor, prin faptul că elevii află în textele de sorginte fantastică, „hrana” pe care o oferă fantasticul, o lume utopică, populată de mistere, în care poți „locui” pentru un timp. Mai mulți elevi și-au exprimat părerea că clasa a IX-a a fost importantă întrucât i-a provocat să citească din diverse domenii (fetele au recunoscut preferința pentru cărțile de dragoste, deci pentru tema iubirii, în vreme ce băieții și-au manifestat interesul pentru fantastic). Un text decisiv în declanșarea dorinței de a citi creații fantastice, a fost povestirea Cartea de nisip, a lui Jorge Luis Borges, un text plin de simboluri: cartea vrăjită, nisipul, infinitul, biblioteca, pădurea, labirintul etc. Activitatea realizată a constat într-o întâlnire „de gradul zero” cu profesorul, colegii și, desigur, lumea fantastică a lui Borges. La începutul activității, interesul a fost orientat înspre relaționarea categoriei estetice a fantasticului cu arta prin simbolistica tabloului Bibliotecarul, al pictorului italian Giuseppe Archimboldo. Întâlnirea s-a bazat pe dialogul deschis și a avut în vedere aflarea răspunsurilor elevilor la diverse întrebări printre care:

- a. *Împărtășește-ți opinia despre cuvintele lui Stéphane Mallarmé: „Lumea există pentru a ajunge într-o Carte”, raportându-te la textul lui Borges.*
- b. *Realizați o scurtă dezbatere pornind de la moțiunea: Cartea de Nisip – carte sacră sau carte diabolică?*
- c. *Găsești vreo legătură a textului cu realitatea?*
- d. *Imaginează-ți că ești chiar tu Alesul, cel care a găsit Cartea de Nisip în subsolul bibliotecii. Descrie modalitatea ta de acțiune!*

DIGITALIZAREA SAU CITITUL

-PROVOCARE ȘI ADEVĂR-

Prof. înv. primar Luxița Rodica FETĂNU
Școala Gimnazială „Liviu Rebreanu” Cluj-Napoca

„Poveștile sunt visele noastre. Iar visele noastre sunt viața noastră.” (Tim Burton)

Încă din martie 2020 trăim într-o perioadă cel puțin ciudată, în care noile tehnologii ale comunicării și informației conduc la un soi de dependență acceptată. Lectura a devenit pentru mulți dintre copii o ultimă prioritate în viață: televizorul, calculatorul, telefonul, internetul, rețelele de socializare reprezintă principalele modalități de petrecere a timpului liber, însă ele nu vor putea înlocui niciodată valoarea morală, culturală și educativă a unei cărți. Chiar dacă sursele menționate pot avea și caracter educativ, nu vor avea niciodată un rol important în formarea caracterului unui copil.

Un învățământ integrat în Uniunea Europeană urmărește individualizarea instruirii copiilor, tratarea diferențiată, proiectarea strategiilor de stimulare a interesului copiilor pentru afirmarea de sine și pentru instruirea conform nevoilor și capacităților fiecăruia, pregătirea de nivel superior a cadrelor didactice care să le permită înțelegerea complexă a situațiilor de învățare.

De-a lungul timpului, s-a remarcat, iubirea școlarilor mici pentru povești și basme. Acestea au o influență deosebită asupra dezvoltării caracterului copilului, prin rolul educativ pe care îl au, oferindu-le ocazia de a învăța, de a cunoaște, de a le lărgi orizontul. Fabulosul poveștilor și al basmelor îi fascinează pe copii, transpunându-i în spațiul și timpul în care se realizează acțiunea poveștii, stârnind în sufletul lor curat primele sentimente și provocându-i să urmărească acțiunea care îi captează. Ascultând povestea, ei se identifică cu personajele și trăiesc împreună cu ele aventuri emoționante, căutând binele, frumosul și adevărul, care în poveștile și basmele pentru copii înving întotdeauna.

Noi, cadrele didactice, utilizăm basmele și poveștile, realizând o atmosferă relaxantă, liniștitoare și captivantă. Tonul și materialul intuitiv calmează copiii, în această etapă fixându-se principalele valori și modele de viață.

Lumea în care trăim se schimbă și odată cu ea educația; sursele de informare pentru adulți și copii sunt multe încât pentru cei atrași de nou, de spectaculos, una pare mai atractivă decât alta. Copiii primesc prin diferite „căi”, canale, prea multe informații pe care nu le rețin și nu au nici capacitatea de selecție a acestora. Ei au diferite niveluri de dezvoltare, ritmuri diferite de dezvoltare și învățare, precum și stiluri diferite de învățare. Aceste diferențe trebuie luate în considerare în proiectarea activităților, care trebuie să dezvolte la copil stima de sine și un sentiment pozitiv față de învățare. Astfel, predarea trebuie să ia în considerare experiența de viață și experiența de învățare a copilului, pentru a adapta corespunzător sarcinile de învățare.

Fiecare cadru didactic își are rolul său în conturarea unei clase echilibrate, asigurând o organizare participativă care include sau presupune un climat deschis, agreabil, senin, în care disciplina este realizată cu copiii, situațiile de învățare se bazează pe experiențe și încercări, pe stabilirea legăturilor de cauzalitate.

Mediul educațional trebuie pregătit încât să permită copiilor o explorare activă și interacțiuni variate cu materialele, cu ceilalți copii și cu adultul (adulții). Copiii înțeleg și observă că implicarea lor este diferită, dar încurajați își vor cultiva dorința de a se implica în dezvoltarea sarcinilor de grup.

Rolul poveștilor în dezvoltarea și educarea copiilor, Scufița Roșie, Albă ca Zăpada, Harap Alb sunt doar câțiva dintre eroii care populau lumea noastră de copii. Din păcate, eroii copilăriei noastre sunt străini multor micuți de astăzi. Ei au fost înlocuiți de Shrek, Nemo, personaje la fel de interesante dar parcă fără farmecul eroilor de basm. Prea puțini părinți găsesc timpul necesar pentru a spune copiilor poveștile cu care au crescut ei înșiși. Poveștile au fost pe nedrept uitate și sunt pe nedrept ignorate. Ele sunt pline de povește și întâmplări din care copii pot trage învățăminte utile: să nu fim neascultători ca Scufița Roșie, să nu fim răutăcioși ca mama vitregă a Albei ca Zăpada și lista ar putea continua. Din povești, copiii află care sunt consecințele defectelor și calităților umane, care sunt efectele faptelor bune și rele. Antitezele atotprezente în basme îi ajută să facă diferența între bine și rău, între minciună și adevăr, între lașitate și curaj, îi învață care sunt calitățile pozitive și care sunt defectele cele mai comune ale oamenilor.

Trăind alături de personajul preferat întâmplările basmului, copilul învață despre lumea din jur, fără să fie el însuși pus în situații periculoase sau dificile. Nu trebuie să uităm nici de rolul benefic pe care poveștile îl au asupra afectivității unui copil. Frica, bucuria, iubirea sunt trăite de copil la intensitate maximă, fără ca el să fie pus în situații periculoase sau dificile.

Poveștile îi pregătesc pentru momentul în care se vor confrunta cu situații neplăcute. Chiar și la vârste foarte fragede, poveștile au un rol important în dezvoltarea copiilor. Pe lângă efectul benefic asupra copilului, să nu uităm de rolul poveștilor în relația părințe – copil-cadru didactic. Lipsa timpului îi face pe mulți dintre noi să își abandoneze copiii în fața televizorului, la desene animate sau în fața calculatorului, la jocuri. Câte un basm spus măcar o dată la o săptămână, crează între adult și copil acea legătură specială dintre doi oameni care trăiesc aceleași senzații, au aceleași sentimente și își imaginează aceleași scenarii.

„Poate că povestea este partea cea mai frumoasă a vieții omenesci.... cu povești ne leagă lumea, cu povești ne adoarme....Ne trezim și murim cu ele.” (Mihai Eminescu)

„Nu este alta mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului zăbavă decât cetitul cărților.” (Miron Costin)

Scopul lecturii este acela de a forma progresiv un tânăr cu o cultură comunicatională și literară de bază, capabil să înțeleagă lumea din jurul său, să comunice și să interacționeze cu semenii, exprimându-și gânduri, stări, sentimente, opinii, să fie sensibil la frumosul din natură și la cel creat de om. Pasiunea pentru lectură ar trebui să apară la vârste fragede, încă din familie, dar astăzi unii părinți pun în mână copilului telefonul sau tableta, iar cartea rămâne iarăși pe ultimul loc. Pasiunea pentru lectură ar trebui consolidată la școală în cadrul tuturor orelor, dar, unii profesori grăbiți să-și parcurgă planificarea nu mai acordă atenție acestui aspect.

Școala este instituția socială în care se realizează educația organizată a tinerei generații. Ea este factorul decisiv pentru formarea unui om capabil să contribuie la dezvoltarea societății, să fie pregătit pentru muncă, să fie un model pentru cei din jurul său. Școala are un rol decisiv în formarea omului. Misiunea școlii este aceea de a contribui la realizarea idealului educativ impus de cerințele vieții sociale. Fiecare cadru didactic, prin disciplina pe care o predă, încearcă să pună o piatră de temelie în educația

unui copil. Lectura contribuie la dezvoltarea capacității de exprimare scrisă și orală, dezvoltă imaginația și cultura generală a unui copil. Doar un copil care citește va reuși în viață și va aprecia frumosul, adevărul și dreptatea.

Citind, intrăm într-o lume magică plină de aventuri, de mistere sau armonie; ne bucurăm de reușita unor personaje sau ne întristăm de eșecul sau durerea altora, trăim suspansul sau ne emoționăm, descoperim expresii pline de adevăr. Constantin Chiriță preciza în romanul *Cireșarii*: „Școala este cuibul în care înveți cum să te înalți în văzduh”. Aceasta înălțare se poate realiza doar prin lectură.

Lectura antrenează și dezvoltă capacități mintale, deoarece necesită un efort de gândire, de învățare conștientă. Lectura are valoare, implicații și eficiență deosebite, deoarece cartea reprezintă unul din importante mijloace de memorare (de stocare) și transmitere de-a lungul generațiilor a tezaurului cultural-științific al umanității, absolut necesar continuității dezvoltării cunoașterii și societății, precum și dezvoltării personalității tinerelor generații.

În condițiile apariției virusului COVID 19, nu am avut de ales și a trebuit să găsim soluții de a menține zilnic legătura DASCĂL- ELEVI-PĂRINȚI prin diferite metode și aplicații.

Noi, colectivul clasei a III-a E, am încercat și credem că am și reușit.

S-a încercat a nu se pierde candoarea, propețimea, simplitatea și naivitatea acestei vârste și nici cititul, care are o importanță deosebită în dezvoltarea **stimulării activității cerebrale**. Cititul crește atenția acordată informației, permițând creierelor noastre să **evaluateze** și să **organizeze** mai bine datele primite, lucru care fixează mai eficient ideile și conceptele în minte, ceea ce înseamnă că ni le amintim mai ușor.

În această perioadă, deși au stat mai mult în casă, elevii clasei a III-a E și-au permis un răgaz de uitare a tastelor și ecranului și au încercat să transmită sentimentele lor, *DORUL DE ȘCOALĂ*, de *SOARE*, de *DOAMNA ÎNVĂȚĂTOARE* și astfel „s-a ivit din lumina tiparului” ca și gingaș ghiocel, volumul intitulat sugestiv „*INOCENȚA COPILĂRIEI*”

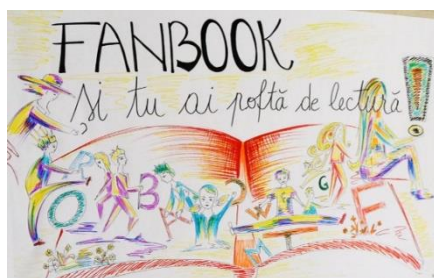
Dacă, prin această încercare, am reușit, măcar pentru o scurtă perioadă, ca elevii mei să înlocuiască descărcarea de jocuri agresive și să transpună în scris ceea ce gândesc, consider că mi-am îndeplinit rolul de DASCĂL și, precum spunea Mircea Eliade: „**amintirile sunt icoanele timpului pierdut**”.

Bibliografie:

1. Bărbulescu, G., Beșliu, D.,(2009) *Metodica predării limbii și literaturii române în învățământul primar*, Editura Corint
2. Chiș, V., (2002), *Strategii de predare și învățare*, Editura Științifică, București
3. Ministerul Educației și Cercetării,(2002), *Metoda proiectelor la vârstele timpurii*, Editura Miniped, București.

Prof. Jenica-Alina FILIMON
Colegiul Național de Agricultură și Economie Tecuci, jud. Galați

Argument

Pandemia a adus cu ea limitarea interacțiunilor sociale, dar a și privat mulți elevi de accesul la lecțiile online organizate în școli și, din păcate cei care nu au beneficiat de lecții au fost chiar aceia care aveau cea mai mare nevoie de ele. Pentru ei, recuperarea curențelor cumulate ar fi cel mai bun lucru și asta s-ar putea realiza prin intermediul lecțiilor remediale sau altor forme de învățare non-formală, cum ar fi cluburile de carte organizate în bibliotecile locale, ori virtual, de către profesori. Aceste cluburi online pot prezenta cărțile atât prin intermediul lecturii urmate de dezbateri, cât și sub formă de film (de asemenea comentat) atunci când cartea a fost ecranizată. Orice tip de activitate de acest fel ar fi benefică pentru elevii care nu au avut acces la școala online. Și se potrivește foarte bine și pentru activitățile de afterschool din timpul anului. Un club de carte online organizat de un profesor sau de un bibliotecar poate fi o cale bună pentru a întări interacțiunile sociale în timpul pandemiei.

Pentru mult timp am păstrat o convingere profundă că lectura, atât de unul singur cât și în comun, are impact asupra a cine suntem și a modului în care interacționăm cu lumea. Nu contează vârsta elevilor sau dacă sunt într-un grup mic sau într-o discuție la un mare seminar, conversațiile despre cărți tind să se transforme în conversații despre a fi om.

Imboldul pentru organizarea de grupuri de lectură se bazează pe convingerea mea că sentimentul de apartenență susține sănătatea socială și emoțională, iar cluburile de lectură dau în multiple feluri ocazii de conexiune. Rolul meu la un club de carte virtual este cel mai adesea determinat de grupul care participă, iar eu merg în întâmpinarea elevilor, acolo unde se află (ca nivel, înțelegere etc.) Dacă grupul are nevoie de mai mult suport, eu sunt cea care pun întrebările și îi încurajez pe ei să discute. Dacă discuția ia întorsături la care nu m-am așteptat, accept direcțiile ocolitoare în timp ce ghidez grupul către experiențe semnificative.

Îmi propun ca acest club pentru lectură să se desfășoare pe tot parcursul semestrului al II-lea al anului școlar în curs, antrenând în acest demers toți iubitorii de lectură ai colegiului nostru.

Obiectivul general al unui grup de lectură este să promoveze dragostea pentru literatură într-un mediu pozitiv, care susține participanții. Desigur, spațiul de învățare online este diferit de cel din clasă, dar cu abordarea potrivită, profesorii pot folosi relațiile pentru a cultiva conexiunile și empatia.

Scopul clubului este acela de a le îmbunătăți copiilor aceste abilități, dezvoltându-le totodată apetitul pentru lectură și cultură generală, în condițiile în care cititul este o pasiune tot mai puțin întâlnită în rândul elevilor, cartea fiind considerată mai curând o obligație, decât o plăcere.

Cum arată o întâlnire?...

1. Cartea aleasă- dezbatem, impresii pro/contra, emoțional, cognitiv...fiecare din punctul lui de vedere, libertatea cuvântului.
2. Fiecare dintre noi are pregătită o altă carte, dragă inimii, despre care vorbește.
3. Teste psihologice, jocuri interactive, care ne detașează complet din sfera cotidianului...
4. Un ambient plăcut, se bea un ceai/ o ciocolată caldă, se ascultă muzică, se vizionează filmele îndrăgite...
5. Completarea unui jurnal reflexiv, ce este dovada vie a lecturii integrale a cărții respective...
6. Detașare de cotidian și evadare în lumea ficțională, călătorind gratuit pe meleaguri îndrăznețe...

Pornind de la această provocare, am încercat prin acest proiect să găsim modalități și tehnici care să contribuie la stimularea interesului elevilor pentru lectură. Stărnirea interesului pentru lectură se poate realiza cu mai multă ușurință dacă activitățile desfășurate în acest sens depășesc spațiul sălii de clasă sau al camerei copilului, bibliotecile, chiar și cele virtuale, fiind mediile cele mai potrivite ce oferă posibilitatea familiarizării cu ambientul ce păstrează atmosfera de lucru și parfumul celor care au așternut pe hârtie creațiile lor. Dorim, de asemenea, prin schimbul real de experiență dintre participanți, să-i convingem pe copii de valoarea culturală și spirituală a cărții, să-i determinăm să descopere și să înțeleagă că ele sunt rodul marilor spirite ale omenirii, că, la urma urmei, pot deveni cei mai fideli prieteni și mentori.

Scopul proiectului:

- Stimularea interesului pentru lectura individuală și colectivă în perioada școlară, în vederea dezvoltării și activizării vocabularului și a dobândirii tehnicilor de muncă intelectuală.
- Dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru lectură, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale.

Obiective specifice:

Privind elevii:

- stimularea gustului pentru lectură;
- apropierea copiilor de carte și de cuvântul scris;
- formarea unei atitudini de grijă și respect față de carte;
- familiarizarea copiilor cu diferite tipuri de scriere;
- îmbunătățirea comunicării orale și stimularea interesului pentru citit-scris;
- cunoașterea instituțiilor care se ocupă de apariția, distribuția sau păstrarea cărților;

- stimularea imaginației și a creativității;
- împărtășirea experiențelor personale.

Privind părinții:

- conștientizarea părinților cu privire la rolul lor în dezvoltarea și educația propriilor copii;
- creșterea implicării părinților în activitatea școlii și în crearea unui mediu cald și sigur pentru copil

Grupul țintă:

- beneficiari direcți: elevii claselor IX-XII, din CNAE Tecuci
- beneficiari indirecți: părinții elevilor implicați în proiect

Durata proiectului: februarie 2021 – iunie 2021

Echipa de proiect:

- coordonator, prof. Jenica-Alina Filimon
- colaboratori: Ignatovici Daniela, Bibliotecar
Prof. Andronache Mihaela-Cerasela
Prof. Bîrzu Cristina- Valeria
Prof. Stanciu Nicoleta
Prof. Palade Aida
Prof. Lungu Daniela

Resurse materiale: volume de cărți/ ebook-uri, aparat foto, laptop, CD-uri, căști etc.

Resurse umane: cadrele didactice implicate în proiect, elevi, părinți, bibliotecarul colegiului.

Rezultate anticipate:

- familiarizarea copiilor cu atmosfera bibliotecii virtuale;
- cultivarea sensibilității, a exprimării corecte, coerente, expresive;
- transdisciplinaritatea – utilizarea cunoștințelor în cadrul altor discipline;
- creații proprii în versuri și proză;
- creații artistico-plastice;
- carte/portofoliu/PPT realizat/ă cu produse obținute pe parcursul proiectului (produs final).

Monitorizare și evaluare:

- chestionare aplicate elevilor și părinților;
- mediatizarea proiectului pe site-ul școlii și al bibliotecii
- realizarea unui portofoliu de lectură (fișe de lectură, pagini de jurnal, imagini, capturi de ecran, filmulețe etc.)

Sustenabilitate: în funcție de interpretarea chestionarelor, aplicate elevilor și părinților, a rezultatelor obținute pe parcursul derulării proiectului, a impactului pe care l-a avut asupra celor implicați, proiectul se poate extinde și pe parcursul anilor școlari următori.

Descrierea activităților proiectului:

Activitatea numărul:	1
-----------------------------	----------

Denumirea activității	Lansarea proiectului
Data desfășurării	Februarie 2021
Participanți	Elevii și cadrele didactice
Responsabil de activitate	Prof. Filimon Jenica- Alina
Locul desfășurării	Google Meet
Resurse necesare	Ebook, PDF sau PPT, laptop/calculator, cameră video, căști,
Modalități de evaluare	Aprecieri orale din partea elevilor/cadrelor didactice, observarea sistematică
Rezultate anticipate	- cât mai mulți elevi participanți la activitatea de lansare -1 articol de promovare a activității de lansare, publicat pe site-ul colegiului/ pagina de facebook a bibliotecii Luceafărul
Activitatea numărul	2
Denumirea activității	Lectura de acasă
Data desfășurării	Februarie 2021
Participanți:	Cadre didactice și elevi
Responsabili de activitate	Cadrele didactice implicate în proiect
Locul desfășurării	Google Meet
Resurse necesare	Volume de cărți, PPT, teste de evaluare a activității, ghiduri de gândire critică, ebook-uri
Modalități de evaluare	Fișe de evaluare/teste
Rezultate anticipate	-realizarea unei pagini de jurnal pe baza lecturii - dezvoltarea competențelor de citire-lectură și a gândirii critice
Activitatea numărul	3
Denumirea activității	Biblioteca virtuală
Data desfășurării	Martie 2021
Participanți	Cadre didactice, părinți, elevi
Responsabili de activitate	Cadrele didactice implicate în proiect
Locul desfășurării	Google Meet
Resurse necesare	Cărți de diferite tipuri, fișe de lectură, jurnalul reflexiv
Modalități de evaluare	Aprecieri orale ale elevilor Liste de control/de verificare
Rezultate anticipate	-realizarea unei minibiblioteci virtuale- ebook-uri sau cărți în format PDF
Activitatea numărul	4
Denumirea activității	Eroul meu preferat
Data desfășurării	Aprilie 2021
Participanți	Elevii și cadrele didactice
Responsabil de activitate	Prof. Filimon Jenica- Alina

Locul desfășurării	Google Meet
Resurse necesare	Ebook, PDF sau PPT, laptop/calculator, cameră video, căști,
Modalități de evaluare	Aprecieri orale din partea elevilor/cadrelor didactice, observarea sistematică
Rezultate anticipate	- cât mai mulți elevi participanți la activitate -realizarea unui panou virtual cu imagini, citate, filmulețe
Activitatea numărul	5
Denumirea activității	Rolul lecturii în dezvoltarea personalității elevului
Data desfășurării	Mai 2021
Participanți	Elevii și cadrele didactice
Responsabil de activitate	Cadrele didactice implicate în proiect
Locul desfășurării	Google Meet
Resurse necesare	Ebook, PDF sau PPT, laptop/calculator, cameră video
Modalități de evaluare	Aprecieri orale din partea elevilor/cadrelor didactice, observarea sistematică, chestionare
Rezultate anticipate	- cât mai mulți elevi participanți la activitate - redactarea unor texte argumentative/de exprimare a opiniei personale
Activitatea numărul	6
Denumirea activității	Tu ce ai mai citit astăzi?
Data desfășurării	Permanent
Participanți	Elevii și cadrele didactice
Responsabil de activitate	Cadrele didactice implicate în proiect
Locul desfășurării	Google Meet
Resurse necesar	Ebook, PDF sau PPT, laptop/calculator, cameră video
Modalități de evaluare	Aprecieri orale din partea elevilor/cadrelor didactice, observarea sistematică, chestionare
Rezultate anticipate	- cât mai mulți elevi participanți la activitate - realizarea unui jurnal reflexiv
Activitatea numărul	7
Denumirea activității	Celebrăm succesele
Data desfășurării	Iunie 2021
Participanți	Elevi, părinți, cadre didactice
Responsabili de activitate	Cadrele didactice implicate în proiect
Locul desfășurării	Classroom/ Google Meet
Resurse necesare	Produse ale activității, ppt – prezentare momente de impact din proiect
Modalități de evaluare	Diplome, aprecieri orale
Rezultate anticipate	-prezentarea momentelor de impact din proiect, PPT

Impactul implementării proiectului:

Implementarea proiectului “*Eu citesc!*” va avea impact asupra:

- *Elevilor*- îmbunătățirea competenței de lectură, îmbunătățirea rezultatelor școlare ale elevilor, stimularea interesului elevilor pentru carte și lectură, dezvoltarea cooperării între elevi la nivelul clasei/școlii
- *Școlii*- creșterea prestigiului în comunitatea locală și educațională
- *Părinților*-abilitarea părinților cu practici de susținere, stimulare a interesului copiilor pentru lectură, creșterea nivelului de implicare a părinților în viața școlii

Webografie:

1. https://l.facebook.com/l.php?u=https%3A%2F%2Fwww.flipbookpdf.net%2Fweb%2Fsite%2F9d11fad267c77d68273bfd04895c0ab6670c6e0c202103.pdf.html%3Ffbclid%3DIwAR3VjVboTDySJoYB5oUyXIfl14BkFHVNLml0QLHnsRO0U-0nE3OxKhuqlc0%23page%2F1&h=AT3WYFY8BDOz2KV5L4FB3HfmA2mn6wukkk5nTas2Y4rUVFJ3mYq6ElTftOCEWn_YhkclAuk796Vpu7raAwjppKLxypqlPIOmn07bUgwFO6TdBT9odkqK0rjiKg5FCsTrZH1sVg

ROLUL FORMATIV AL LECTURII DE PLĂCERE

Prof. învă. preșcolar Laura-Cristina FOLEA
Grădinița cu Program Normal Bucovicior, jud. Dolj

Cartea și lectura trebuie să ocupe un loc deosebit în viața fiecărui elev, iar învățătorului îi revine datoria de a apropia sufletul inocent al elevului de paginile cărților. Dacă „o lectură plăcută este tot așa de folositoare sănătății noastre ca și exercițiile fizice” (Kant, sec. al XVII-lea), atunci trebuie să găsim o cale pentru a ne antrena zilnic. Motivarea elevilor pentru lectură depinde, în primul rând, de efortul pe care îl face fiecare învățător în parte, clarificându-și el însuși anumite aspecte privind punerea în scenă a lecturii în școală. Rolul învățătorului este de a urmări nu numai „cât”, ci și „ce” și „cum” citesc elevii săi. Nu numărul mare de cărți citite contează, ci valoarea artistică și educativă a acestora. Un obiectiv important pentru fiecare clasă, este trezirea interesului elevilor pentru lectură. Odată format, gustul pentru lectură se poate transforma într-o adevărată pasiune, care se poate resimți toată viața. Îndrumarea lecturii elevilor este o acțiune dificilă și de durată. În ciclul primar se pot folosi diverse forme de îndrumare a lecturii, cum ar fi expunerea prin povestire, conversația sau dezbateră, activitatea cu cartea prin citirea expresivă a învățătorului, recenzia unei cărți, lecțiile de popularizare a cărții, metoda demonstrației,

excursia literară, întâlniri cu scriitori, șezătoarea literară. Aceste forme contribuie atât la formarea și dezvoltarea gustului pentru lectură, îmbogățirea și activizarea vocabularului precum și la dezvoltarea capacității de exprimare orală și scrisă a elevilor. Îndrumarea lecturii se realizează și prin organizarea unei biblioteci a clasei, a tabelului de consemnare a lecturilor citite și colțul produselor elevilor, adunate în portofoliul de lectură.

În ultimii ani, în educația copiilor și a tinerilor, un loc important îl ocupă computerul și televiziunea. Acestea sunt tot mai solicitate în detrimentul lecturii individuale. Într-o lume guvernată de computere se formează tot mai des întrebarea: „De ce trebuie să-l pregătim pe elev pentru a citi din cărțile la fel prezentate de la descoperirea tiparului? De ce să atingă foile de hârtie și să urmărească cu privirea rândurile tipărite când, după accesarea unor adrese pe site, poate urmări tot ce-și dorește?” Răspunsul este că, oricât de uluitoare sunt posibilitățile unei mașinării din ce în ce mai acaparatoare cum este computerul, acesta nu poate asigura atmosfera emoțională generată de citirea pe „nerăsuflăte” a unei cărți incitante. Totuși, nu este suficientă această citire. Numai atunci când noi, învățătorii sau părinții, ne vom găsi timp să ascultăm părerile copiilor despre ce au citit, să trăim alături de ei traiectoria personajului favorit, numai atunci se poate realiza „puntea” între imaginile din cărți și realitate. Chemarea în lumea cărților nu vine doar din interior, ci deseori din afară, fiind generată și urmărită de familie și școală. Astfel, mai târziu, ea devine o parte din viață, un pas esențial în formarea gustului pentru lectură, în generarea „iubirii de carte”. Cărțile sunt în măsură să-i inițieze pe elevi în lectură și înțelegerea unor opere literare inspirate din universul vârstei lor, totodată contribuind la dezvoltarea inteligenței, sensibilității și imaginației. Acestea au rolul de a stârni bucuria, plăcerea și necesitatea lecturii, sentimente descoperite de fiecare dată când deschidem o carte. Mesajul artistic al operei, înțeles în varietatea semnificațiilor sale de către micii cititori, contribuie la educarea acestora în spiritul unor virtuți morale alese (cinste, demnitate, adevăr, curaj etc.). Interferența dintre categoriile estetice și extraestetice (frumosul, urâtul, ludicul, grațiosul, miniaturalul, duiosul, binele, dreptatea, munca, umanismul etc.), valorificarea lor creatoare conferă operei un spor de afectivitate și prin aceasta, implicit, un caracter formativ. Copilul trebuie permanent îndrumat către lectură. Cartea este cel mai la îndemână, mai comod instrument de învățare. Primele povești ascultate, pe urmă citite, fac să nască în spiritul copiilor, mai întâi într-o stare latentă, apoi din ce în ce mai intens, perceperea unor sentimente care semnifică umanul și actele sale definitorii: dreptatea, curajul, dragostea, generozitatea, loialitatea. Se pot stabili legături afective între copii și carte. Dacă vrem să-i facem pe elevi să iubească lectura, trebuie să le căutăm cărți construite în jurul polilor de atracție ai acțiunii și imaginației. Având în vedere că se citește tot mai puțin, în activitatea didactică, am încercat să utilizez diferite strategii ale muncii cu cartea, care să-i facă pe copii să îndrăgească personajele din povești, povestiri și basme, dar în același timp și să-și dezvolte gustul pentru lectură.

În actul lecturii însă, nu există doar cititorul și cartea, ci există și autorul, undeva în text, în afara textului sau dincolo de text, iar literatura în sine implică realizarea completă a lanțului de comunicare. Este vorba de o comunicare mai specială care își instituie propriile reguli, întrucât fiecare act de comunicare implică un emițător, un receptor, un mesaj, un cod, un canal și, cum este firesc, și un context. Autorul, nivelurile textului, naratorul, cititorul, toate se supun unui cod și, mai ales, sunt analizate în funcție de cele două contexte diferite: contextul producerii textului și contextul receptării acestuia.

Receptarea textului poate deveni un proces anevoios și incomplet, îngreunat de lipsa cunoștințelor în legătură cu contextul creării textului. Într-o viziune modernă asupra literaturii, noua didactică abordează legătura perceptibilă dintre componenta textuală și cea contextuală, instituind legătura dintre text, context și receptare. În situația în care cititorul are anumite cunoștințe despre autor și contextul scrierii, atunci receptarea este un proces lipsit de dificultate. Însă, în lipsa unei inițieri, elevii puși în fața fenomenului de receptare, pot întâmpina anumite dificultăți, iar acesta este momentul intervenției dascălului, a îndrumătorului, care operează cu metodele didactice. Profesorul știe așadar, să exploreze „pădurea narativă”, selectând strategii optime, să descifreze textul și contextul spre a permite accesul elevilor în hermeneutica literară.

Educatorii trebuie să le dezvolte elevilor „gustul pentru lectură” o cerință didactică importantă fiind preocuparea permanentă a cadrelor didactice pentru realizarea contactului direct al copiilor cu lumea operelor literare. Problema îndrumării lecturii școlare este extrem de importantă, deoarece în anii de formare intelectuală, tânărul cititor trebuie orientat în mulțimea de opere literare care îi stau la îndemână, căci unele cărți sunt contraindicate din cauza inaccesibilității la o anumită vârstă, iar contactul eșuat cu o carte își poate pune amprenta în viitor pe calitatea lecturii. Absența unei lecturi susținute e evidentă în vocabularul lacunar, în comportament, în gândire și chiar într-o înclinație spre violența limbajului. Lectura este un proces complex care începe în clasa I cu formarea deprinderii de a citi corect, conștient, cursiv și expresiv, continuând apoi cu deprinderea de interpretare a textului citit. Pentru îmbunătățirea competențelor de lectură, învățătorul nu trebuie să angajeze elevii în învățarea mecanică, pasivă, ci va conștientiza actul citirii, a cărei tehnică o va consolida și stabiliza în scopul dobândirii unor instrumente de lucru cu cartea, prin suscitarea, încurajarea și dezvoltarea dorinței de lectură, recurgerea la texte literare accesibile vârstei și ritmului de achiziție al fiecărui copil.

Ca proces lingvistic, învățătorul trebuie să fie preocupat ca elevii: să se servească eficient de limbă, ca mijloc de comunicare și de gândire, să știe să comunice oral, prin scris, prin cuvinte și imagini, să înțeleagă limba vorbită în sensul de a descifra simbolurile verbale, de a reacționa corect față de acestea, să reproducă semnele vocale cu intenția de a le comunica, limbajul presupunând recunoaștere, înțelegere și transmitere, să înțeleagă limba prin recunoașterea semnelor grafice (scriere). Pentru a trezi interesul elevului din ciclul primar pentru lectură, este necesară utilizarea metodelor interactive capabile a-l transforma în participant activ al lecturii. E bine să urmărim transformarea lectorului inocent în lector competent, avizat, însetat de lectură și de cunoaștere.

Deoarece și familia are un rol important în formarea și dezvoltarea gustului pentru lectură, am încercat să implic și părinții elevilor în anumite acțiuni. Au fost invitați să participe la concursurile, șezătorile organizate. Fiind prezenți, au avut ocazia de a observa cum se prezintă fiecare copil. Au fost îndrumați cum să acționeze, pentru a-i obișnui pe copii să lectureze. Am recomandat părinților, să povestească copilului, în fiecare zi câte o poveste, ținând cont și de dorința lui de a reasculta o poveste foarte îndrăgită. Să roage copilul să povestească pentru a-i îmbunătăți capacitatea de concentrare și de redare a informațiilor. Orice plimbare poate fi un motiv pentru lectură, dar un alt fel de lectură - cea a semnelor de circulație, a comportamentului, a culorilor, a reacțiilor celorlalți. Orice călătorie prin și în afara localității, este, de asemenea, un prilej pentru a povesti istoricul locurilor, pentru amintiri și impresii. Am sugerat părinților, ca în momentele lecturii, copilul să fie încurajat să redea prin desen ceea ce a înțeles,

sau să asculte muzică potrivită textului audiat. Ținând cont de faptul că dezvoltarea cognitivă și emoțională a copiilor este diferită, părinții trebuie să fie atenți la dezvoltarea armonioasă, evitând comparațiile cu alți copii și observațiile care îi pot inhiba.

Scopul lecturii este acela de a forma progresiv un tânăr cu o cultură comunicatională și literară de bază, capabil să înțeleagă lumea din jurul său, să comunice și să interacționeze cu semenii, exprimându-și gânduri, stări, sentimente, opinii, să fie sensibil la frumosul din natură și la cel creat de om. Iubirea pentru carte se formează în mod sistematic, cu multă răbdare și îndrumare. Este cea mai frumoasă achiziție a elevului care se exprimă, ca aleasă satisfacție, pentru întreaga viață.

În final, aș putea spune că lectura trebuie să realizeze și ea un deziderat formulat din vechime: ”Să nu îi educăm pe copii pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari. Și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să îi învățăm să se adapteze”. (Maria Montessori)

Bibliografie:

1. Valeriu Marinescu, *Predarea, învățarea limbii și literaturii române în gimnaziu*, Editura Fundației România de Măine, București, 2007
2. Corneliu Crăciun, *Metodica predării limbii și literaturii române în gimnaziu și liceu*, Editura Emia, 2004
3. Nicolae Eftemie, *Introducere în metodica studierii limbii și literaturii române*, Editura Paralela 45, 2008

MODALITĂȚI DE STIMULARE A INTERESULUI PENTRU LECTURĂ

Prof. Cătălina-Cristiana FULEA

Școala Gimnazială nr 11 „Dr. Constantin Angelescu” Constanța

Cartea, cândva principală uzină de miraje, e depășită acum de televizor, de calculator, de internet. Explicația este simplă: această ofertă întrunește cumulativ trei condiții: este spectaculoasă, atractivă și nu necesită un efort mental deosebit. Nevoia de ritm, zgomot, melodie, de ambianță sonoră tinde să reducă lectura la un minimum impus de obligațiile școlare. Cu toate acestea importanța lecturii este evidentă și mereu actuală. Lectura elevilor este un act intelectual esențial, care trebuie îndrumat și supravegheat de școală și familie.

Importanța lecturii este dată de aspectele educative pe care le implică:

- aspectul cognitiv: prin lectură elevii își îmbogățesc cunoștințele despre lume, despre realitate;
- aspectul educativ: lectura contribuie esențial la educarea copiilor în dimensiunile etice și estetice;
- aspectul formativ constă în faptul că lectura are drept consecință formarea și consolidarea deprinderilor de muncă intelectuală, dezvoltarea gândirii, a imaginației, a capacității de exprimare corectă și expresivă.

În spațiul privilegiat al lecturii, o lume întreagă, supusă și docilă, se așterne în fața cititorului care devine Stăpânul Lumii pe care tocmai o descoperă ca pe un teritoriu neexplorat încă. În actul lecturii însă,

nu există doar cititorul și cartea, ci există și autorul, undeva în text, în afara textului sau dincolo de text, iar literatura în sine implică realizarea completă a lanțului de comunicare. Este vorba de o comunicare mai specială care își instituie propriile reguli, întrucât fiecare act de comunicare implică un emițător, un receptor, un mesaj, un cod, un canal și, cum este firesc, și un context. Autorul, nivelurile textului, naratorul, cititorul, toate se supun unui cod și, mai ales, sunt analizate în funcție de cele două contexte diferite: contextul producerii textului și contextul receptării acestuia.

Receptarea textului poate deveni un proces anevoios și incomplet, îngreunat de lipsa cunoștințelor în legătură cu contextul creării textului. Într-o viziune modernă asupra literaturii, noua didactică abordează legătura perceptibilă dintre componenta textuală și cea contextuală, instituind legătura dintre text, context și receptare. În situația în care cititorul are anumite cunoștințe despre autor și contextul scrierii, atunci receptarea este un proces lipsit de dificultate. Însă, în lipsa unei inițieri, elevii puși în fața fenomenului de receptare, pot întâmpina anumite dificultăți, iar acesta este momentul intervenției dascălului, a îndrumătorului, care operează cu „obiectele magice”, metodele didactice. Profesorul știe așadar, să exploreze „pădurea narativă”, selectând strategii optime, să descifreze textul și contextul spre a permite accesul elevilor în hermeneutica literară.

a. Cercul de lectură

Cercul de lectură se constituie într-o activitate captivă, menită să stârnească interesul elevilor pentru lectură. Activitatea cercului își găsește utilitatea pentru elevii de liceu care citesc de plăcere, dar și pentru elevii care încă nu și-au format preferința pentru o categorie de cărți. La primele întâlniri ale cercului se propun cărți interesante care valorifică teme ca: lectura, adolescența, iubirea, călătoria etc. Se discută despre experiențele din domeniul lecturii ale unor personalități din literatură; se propun spre lectură și se prezintă cărți din literatura română sau din cea universală precum: *Umbra vântului sau cimitirul cărților uitate*, de Carlos Ruiz Zafon, *Cartea de nisip*, de Jorge Luis Borges, *Cărțile care ne-au făcut oameni*, volumul îngrijit de Dan C. Mihăilescu, *Viață și cărți*, de Nicolae Manolescu, *Care-i faza cu cititul?*, *Exuvii*, de Simona Popescu, *Maitreyi*, de Mircea Eliade, *Dragostea nu moare*, de Maitreyi Devi, *Povestea fără sfârșit*, a lui Michael Ende, *Invitație la vals*, de Mihail Drumeș etc. Îndrumate de profesor, două eleve din clasa a X-a F participă la cercul de lectură desfășurat la Biblioteca Județeană „Lucian Blaga” Alba, în ultima zi de miercuri a fiecărei luni.

În cadrul cercului de lectură, se pot realiza interviul despre lectură care vizează un schimb de întrebări și răspunsuri:

1. Prin ce te-a atras această carte, care a fost motivația pentru lectura acestei cărți?
2. Care consideri că sunt aspectele ei mai puțin atractive?
3. Care sunt stările pe care le-ai simțit în timpul lecturii?
4. Există vreun personaj cu care te identifice într-un punct anume?
5. Cum ai perceput finalul cărții, a fost un final previzibil, închis/deschis?
6. Care au fost momentele de maximă tensiune în acțiunea cărții?
7. Ce tipuri de conflicte ai descoperit?
8. În ce loc ai preferat să citești această carte ?
9. Te recunoști în vreunul dintre personaje?
10. Personajele au fost credibile? De ce?/De ce nu?

11. Care ar fi trei cuvinte care definesc cartea?
12. Ce ce „te-a îmbogățit” această lectură?
13. Care este, în opinia ta, cel mai emoționant moment al cărții?
14. Cărui coleg i-ar plăcea un astfel de roman?

b. Recenzia de carte

Prin această metodă practică de a promova lectura, elevii sunt îndrumați spre realizarea de recenzii care să promoveze actul lecturii de plăcere.

- în introducerea recenziei sunt transpuse câteva gânduri personale despre carte, stări emoționante produse de lectură;
- în continuare, se prezintă ideea generală a cărții, dezvoltarea tematicii acesteia, ilustrată printr-un citat sugestiv, interesant care să stârnească în conștiința receptorului, dorința de a lectura cartea;
- se prezintă idei fundamentale din carte sau cele care sunt semnificative pentru cititor;
- se extrag valori comportamentale;
- se conturează concluzia recenzorului;
- recenzia se încheie într-un ton emoțional, fiind scrisă într-o manieră personală.

Elevii colegiului își materializează lecturile în recenzii care sunt publicate fie în revista colegiului, fie în antologii realizate cu îndrumarea profesorului.

c. Concurs de videorecenzii

Este o activitate atractivă și inovativă prin faptul că solicită imaginația elevilor care se angajează într-un demers laborios; caută cel mai ingenios loc pentru a filma videorecenzia: o bibliotecă, cetatea Alba Carolina, un cadru din natură, pădurea sau chiar propria cameră de studiu. Apoi pregătesc o prezentare interesantă și emoționantă despre o carte citită, aleasă de ei. Activitatea se dovedește a fi productivă și prin prisma faptului că elevii din generațiile actuale sunt pasionați de tehnologie, iar realizarea unei videorecenzii nu se mai constituie într-o activitate *rutinardă* „obligatorie pentru școală”, ci devine prin aceasta cu atât mai provocatoare. Videorecenziile pot fi încărcate pe site-ul concursului/al colegiului, dar și pe rețelele de socializare. Este necesară și evaluarea activității și recompensa prin premii, diplome sau notă.

d. Jurnalul de lectură

Jurnalul de lectură este un instrument cheie în „defrișarea” contextului receptării unei opere. Pe lângă faptul că este și o modalitate didactică, se constituie și într-o activitate care cuantifică experiența lecturii, dar și reacțiile lectorului, bazate pe cogniții, emoții și atitudini. Este o metodă menită să eficientizeze receptarea textelor autorilor canonici, jurnalul de lectură fiind un mijloc de sistematizare a cunoștințelor dobândite în urma lecturii. Realizarea jurnalului de lectură le permite elevilor să-și reactualizeze acțiunea romanelor studiate la clasă, fiind și o formă de exersare a gândirii creative care ajută în schimburile de opinii între colegi. Jurnalul de lectură este o piesă importantă în portofoliul realizat pentru ora de literatură, constituindu-se într-o proiecție personală a elevului, dar și într-o bază reală în recapitularea prozei pentru bacalaureat și, implicit, într-o formă de evaluare. Componenta unui jurnal de lectură ar trebuie să aibă în vedere:

- lista cărților lecturate: autor, titlu, număr de pagini;
- note de lectură sub formă de citate, fragmente importante/preferate;

- comentarii personale în urma încheierii lecturii;
- întrebări iscate pe marginea cărții citite;
- pagină liberă în care se vor consemna opiniile colegilor sau ale profesorului despre carte;
- scurtă prezentare a personajelor preferate;
- dileme apărute în urma lecturii;

În structura unui jurnal de lectură s-ar putea regăsi observații personale, comentarii, idei însoțite de motivări sau argumentări precum:

- *Cartea mi-a stârnit sentimente de*
- *Ceea ce impresionează este faptul că ...*
- *Lectura m-a determinat să-mi amintesc că ...*
- *Cartea seamănă ca ideatică cu ...*
- *Găsesc că un moment emoționant a fost atunci când ...*
- *O scenă antologică pentru viziunea autorului este ...*
- *Dacă aș fi fost scriitorul acestei opere, aș fi modificat partea în care ...*

e. Proiectul educativ

Proiectul educativ este o activitate care își află funcționalitatea ca demers extrașcolar care vine în prelungirea activității didactice, prin propunerea unor activități inedite de tipul: concurs școlar, prezentare a creațiilor elevilor, teatru, prezentare de eseuri, expoziție de desene, de fotografie etc. Printre obiectivele majore ale proiectelor educative inițiate se numără: dezvoltarea creativității, cultivarea plăcerii de a citi și conștientizarea importanței pe care o are lectura în construirea și desăvârșirea personalității elevului, formarea unor deprinderi de analiză și valorizare a operei literare, încurajarea actelor de creație, îmbogățirea orizontului cultural (valorizat în exemplificările textului argumentativ din subiectul I pentru bacalaureat), dezvoltarea unei relaționări eficiente cu colegii și exersarea comunicării în fața unui public, o modalitate optimă de a învinge timiditatea și a dobândi creșterea stimei de sine.

Proiectele educative se desfășoară sub inițiativa și îndrumarea profesorului de limba și literatura română și valorifică domenii variate: literatura română, literatura universală, mitologie, filozofie, muzică, desen, istorie, știință. Pentru exemplificare: proiectul educativ „Ipostazele femeii în literatura română și universală”, proiectul educativ „Cartea de pe noptieră”, proiectul educativ de stimulare a lecturii „Eu, cititorul...”, proiectul educativ „Fantasticul și literatura SF”, proiectul transdisciplinar „Drumul artiștilor spre Meka lecturii”.

f. Manualul școlar

Aceste modalități de stimulare a interesului pentru lectură pot secondă cu succes orele de limba și literatura română, contribuind la ameliorarea activităților hermeneutice, vizând textul literar. În acest fel atât textul, cât și contextul se lasă descoperite. Cel mai important demers de stimulare a lecturii se realizează însă în cadrul orelor de literatură, încă din clasa a IX-a, cu prilejul studierii temelor literare, când profesorul selectează texte fascinante pentru a stârni motivația pentru învățare și interesul pentru actul deschis al lecturii. În sprijinul demersului didactic, manualul ales de profesor – Manualul de limba și literatura română standard, de la editura Paralela 45 – propune o modalitate de învățare integrată, atât inter, cât și transdisciplinară, axată pe competențele de comunicare necesare dezvoltării elevului.

Un exemplu de activitate propusă în paginile manualului școlar, se regăsește în capitolul dedicat studiului lumilor fantastice, devenit preferatul elevilor, prin faptul că elevii află în textele de sorginte fantastică, „hrana” pe care o oferă fantasticul, o lume utopică, populată de mistere, în care poți „locui” pentru un timp. Mai mulți elevi și-au exprimat părerea că clasa a IX-a a fost importantă întrucât i-a provocat să citească din diverse domenii (fetele au recunoscut preferința pentru cărțile de dragoste, deci pentru tema iubirii, în vreme ce băieții și-au manifestat interesul pentru fantastic). Un text decisiv în declanșarea dorinței de a citi creații fantastice, a fost povestirea Cartea de nisip, a lui Jorge Luis Borges, un text plin de simboluri: cartea vrăjită, nisipul, infinitul, biblioteca, pădurea, labirintul etc. Activitatea realizată a constatat într-o întâlnire „de gradul zero” cu profesorul, colegii și, desigur, lumea fantastică a lui Borges. La începutul activității, interesul a fost orientat înspre relaționarea categoriei estetice a fantasticului cu arta prin simbolistica tabloului Bibliotecarul, al pictorului italian Giuseppe Archimboldo. Întâlnirea s-a bazat pe dialogul deschis și a avut în vedere aflarea răspunsurilor elevilor la diverse întrebări printre care:

- a. *Împărtășește-ți opinia despre cuvintele lui Stéphane Mallarmé: „Lumea există pentru a ajunge într-o Carte”, raportându-te la textul lui Borges.*
- b. *Realizați o scurtă dezbatere pornind de la moțiunea: Cartea de Nisip – carte sacră sau carte dabolică?*
- c. *Găsești vreo legătură a textului cu realitatea?*
- d. *Imaginează-ți că ești chiar tu Alesul, cel care a găsit Cartea de Nisip în subsolul bibliotecii. Descrie modalitatea ta de acțiune!*

Bibliografie:

1. Gheorghe Costina Mihaela, *Strategii didactice în mediul online*
2. <https://app.asq.ro/>
3. www.alegetidrumul.ro
4. www.gutenberg.ro
5. <https://www.qualform.snsh.ro/>

STRATEGII DIDACTICE DE RECEPTARE A MESAJULUI ORAL ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL LICEAL

Prof. Loredana Narcisa IACOBESCU
Colegiul Tehnic „Anghel Saligny” Bacău

Prima abilitate de comunicare pe care copii o folosesc în relaționarea cu cei din jur, încă de la cele mai mici vârste este ascultarea. În procesul de predare-învățare, deși ascultarea este primul comportament comunicativ, din păcate, interesul acordat dezvoltării unei astfel de competențe este redus. Este important de știut că ascultarea este un proces complex de receptare. Complexitatea lui constă în succesiunea de pași realizați de către ascultător, pași care vizează primirea mesajelor orale, identificarea intenției vorbitorului,

construirea sensului, identificarea și evaluarea situației de discurs, dar și o reacție la mesajele verbale și non- verbale la care vorbitorii sunt expuși. În ultimul timp, atât psihologii, cât și profesorii insistă pe o diferențiere terminologică între a auzi și a asculta. Deși aparent, cei doi termeni la nivelul simțului comun, par a fi sinonime, în realitate a auzi este parte integrantă din procesul ascultării și se definește ca un proces fiziologic care se desfășoară în trei etape: receptarea undelor sonore, perceperea sunetelor la nivelul creierului, o serie de asocieri auditive. Auzul este de natură fiziologică și reprezintă un proces pasiv care se produce și în momentul somnului, în timp ce ascultarea este de natură psihologică, având un caracter dinamic, interactiv, care îi implică în aceeași măsură pe cei doi actori ai actului comunicational, vorbitor și ascultător.

Pentru a înțelege complexitatea procesului, de-a lungul timpului s-au emis o serie de teorii și prezumții legate de maniera de procesare mentală a informației. Bourne, Dominovchi și Coftus au identificat maniera în care este reținută informația, în acest tip de proces fiind implicate memoria senzorială, de lungă și scurtă durată. Acestui tip de abordare a procesului ascultării îi lipsește maniera în care se poate explica construirea sensului unui mesaj transmis. O abordare din această perspectivă a fost propusă de Johnson și Laird care susține că textul auzit este reprezentat mental sub forma unor propoziții, a unor modele mentale sau a unor imagini, ascultătorii construind aceste modele mentale în procesul de înțelegere.

Ceea ce își amintește ascultătorul este sensul global al textului și nu propozițiile care îl compun, informația implicită fiind, adesea, inclusă în ceea ce rețin oamenii în legătură cu textul respectiv. Procesul de ascultare poate fi privit din două perspective: procesarea de la bază spre vârf (bottom-up processing) și interpretarea de la vârf spre bază (top-down interpretation). Pentru a se produce un act de vorbire comprehensibil, este nevoie ca cele două tipuri de procesare să existe, iar pe lângă acestea, Aitken consideră importante o serie de abilități pe care ascultătorul trebuie să le posede: perceperea sunetelor accentuate și a elementelor de intonație, înțelegerea vocabularului și capacitatea de a deduce sensul unor cuvinte necunoscute pe baza contextului, înțelegerea modelelor sintactice și a formelor morfologice caracteristice limbii vorbite, identificarea scopului vorbitorului, formularea unor concluzii corecte și a unor inferențe valide în privința situației de comunicare, recunoașterea atitudinii vorbitorului față de ascultător și identificarea subiectului discuției. Stephen Krashen propune pentru dezvoltarea competenței de ascultare o serie de condiții ca: informația să aibă sens din punct de vedere comunicational, informația oferită să fie destul de interesantă pentru a capta atenția elevilor, care sunt elemente de noutate pe care le vor întâlni elevii în acest context de ascultare, înțeleg elevii informația ascultată și cum sunt ei ajutați să o asimileze, cum sunt controlate stresul și anxietatea.

Din perspectiva acestor abordări teoretice, cât și din dorința de a acorda o mai mare importanță dezvoltării competenței de receptare a mesajului oral în orele de limba și literatura română la adolescenți, am construit o fișă de lucru care urmărește dezvoltarea abilităților de ascultare globală, cât și punctuală, exercițiile fiind construite pe baza întrebărilor de tip dual sau care vizau înțelegerea textului. S-a urmărit, de asemenea dezvoltarea unor competențe de tip strategic, pragmatic, lingvistic, plecând de la un text cu conținut mitologic extras din opera „Banchetul” lui Platon.

FIȘA ELEVULUI

Sarcina 1 (în timpul ascultării)

Ascultă legenda androginului din „*Banchetul*” lui Platon și răspunde în scris la următoarele întrebări:

1. Care sunt personajele pe care le-ai identificat în fragmentul ascultat?
2. Când au ființat aceste fapte mitologice?
3. Care este motivul pentru care Zeus hotărăște să-i pedepsească pe androgini?
4. Care este soluția pe care Zeus o găsește în această situație?
5. Care sunt secvențele importante ale textului?
6. Cum arătau aceste ființe mitologice?

Sarcina 2 (în timpul ascultării)

Ascultă legenda androginului din „*Banchetul*” lui Platon și decide dacă enunțurile de mai jos sunt adevărate sau false.

1. Cândva, demult, oamenii erau de două feluri ca și acum, de fel bărbătesc și de fel femeiesc A/ F
2. Androginul, făptura aceea omenească din vremurile acelea, tinea și de bărbat și de femeie, iar forma lui era reprezentată de un întreg rotund și deplin, cu fețele și cu laturile formând un cerc. A/F
3. Capul androginului, situat pe un gât rotund, avea două fețe diferite, care priveau fiecare în spre partea ei. A/F
4. Înzestrați cu o putere uriasă și cu mândrie nemăsurată, făpturile omenești din vremurile acelea au îndrăznit să-i înfrunte și pe zei. A/F
5. Consultându-se Zeus cu ceilalți zei în legătură cu androginii au hotărât, ne putând să mai tolereze trufașa încumentare, să le trăsnească cum făcuseră cu Giganții, stârpindu-le neamul A/F

6. Fiecare jumătate a trupului dintru început al omului, despicaat acum în două a început să tânjească după cealaltă și îmbrățișând-o din dorul de a se retopi într-o singură ființă. A/F

Mitul androginului, Platon

Transcriere (text ascultat de două ori)

Aristofan: „Trebuie însă mai întâi să lămurască care este natura omenească și la ce prefaceri a fost ea supusă. Iată, cândva, demult, noi nu eram alcătuiți cum suntem acum, eram cu totul altfel. În primul rând, oamenii erau de trei feluri, nu de două ca acum, de fel bărbătesc și de fel femeiesc, ci și de un al treilea fel, care era părtaș la firea fiecăruia dintre cele două. Însă din acesta a rămas doar numele, ființa lui a pierit din lume. Făptura aceasta omenească din vremurile acelea era un bărbat- femeie, un androgin, iar alcătuirea lui, ca și numele, ținea și de bărbat și de femeie. Din el, cum spuneam, a rămas doar numele, iar și acesta numai ca poreclă de ocară. În al doilea rând, cele trei feluri de oameni de pe atunci se înfățișau, toate trei, ca un întreg deplin și rotund, cu spatele și cu laturile formând un cerc; aveau patru mâini și tot atâtea picioare; singurul lor cap, așezat pe un gât rotund, avea două fețe întru totul la fel, care priveau fiecare înspre partea ei; patru urechi și toate celelalte pe măsură. Făpturile acestea mergeau, ținându-se drept și plutând să se miște înainte și înapoi, ca și noi cei de acum, iar când doreau să alerge se foloseau de toate cele opt mădulare ale lor și se învârtteau în cerc, dându-se de-a rostogolul, ca niște saltimbanci care fac roata aruncându-si picioarele în sus și apoi revenind cu ele pe pământ. Iar felurile acestea de oameni erau în număr de trei și alcătuiți cum am spus pentru că cel bărbătesc își avea obârșia în soare, cel femeiesc în pământ, cel bărbătesc-femeiesc, în lună. Și tocmai de aceea erau rotunde și rotitoare aceste făpturi, atât ele însele cât și felul lor de a merge, pentru că semănau cu astrele care le zămisleră. Și erau înzestrate cu o putere uriașă, iar mândria lor era nemăsurată, astfel s-au încumetat să-i înfrunte până și pe zei. Văzând aceasta, Zeus și ceilalți zei au stat la sfat, să hotărască ce este de făcut cu făpturile acelea. Și erau foarte descumpăniți: pe de o parte nu puteau nici să le omoare, nici să le trăsnească, cum făcuseră cu Giganții, stârpindu-le neamul(pentru că astfel, ar fi trebuit să se lipsească de cinstirea și de jertfele pe care ei le aduceau), iar pe de altă parte nici nu mai puteau să le mai rabde trufașa încumetare. Zeus, după o lungă și grea gândire, a spus: Cred că am găsit un mijloc care, păstrând seminția oamenilor, dar slăbind-o, să pună capăt deșănțării lor. Chiar acum o sa-i tai în două pe fiecare dintre ei, și în felul acesta vor deveni mai slabi și totodată, sporindu-le numărul, ne vor fi nouă mai de folos. Vor merge drepti, pe câte pe două picioare. Iar dacă, totuși nu se vor potoli, și vor stăruî în trufia lor, o să-i mai tai încă o dată în două, ca să nu mai poată merge decât sărind într-un picior. Și după ce a vorbit așa, i-a tăiat pe oameni în două, așa cum se taie niște fructe de sorb, ca să le pui la uscat, sau niște ouă fierte, cu un fir de păr. Apoi, i-a poruncit lui Apolon ca tuturor celor astfel despicați să le întoarcă fața și jumătate de gât în partea tăieturii, pentru ca oamenii, având mereu sub ochi dovada despicării, să se poarte mai cu măsură.

Și astfel, trupul dintr-un început al omului fiind despicaat în două părți, fiecare jumătate a început să tânjească după cealaltă și să se împreuneze cu ea: cuprinzându-se cu brațele și ținându-se strâns împletite din dorul de a se retopi într-o singură ființă, începuseră să piară de foame și, îndeobște, de neputința de a mai face orice altceva, pentru că niciuna nu voia să facă nimic fără cealaltă.” (*Mitul androginului*, Platon, “Banchetul”, 2013)

Bibliografie:

1. Cerghit, Ioan, 1983, *Perfecționarea lecției în școala modernă*, EDP, București
2. Ilie, Emanuela, 2008 *Didactica literaturii române* (ediția a II-a, revăzută și adăugită), Editura Polirom, Iași
3. Secrieru, Mihaela, 2005, *Didactica limbii române*, ediția a III-a revăzută, Editura Sedcom Libris, Iași
4. Platon, 2011, *Banchetul*, Editura Humanitas, București

LECTURA - ARTA DE A ÎNVĂȚA DE PLĂCERE

Prof. Mihaela-Gabriela ILIE

Prof. Corina OSTAFE

Școala Gimnazială „Andrei Mureșanu” Ploiești, jud. Prahova

Motto:

*„Carte frumosă, cinste cui te-a scris
Încet gândită, gingaș cumpănită;
Ești ca o floare, anume înflorită
Mâinilor mele, care te-au deschis.” (T. Arghezi)*

Cartea este învățătorul care te conduce la bine, te face să te bucuri, să râzi și să plângi. Ea oferă posibilitatea de oprire mai multă vreme asupra unui pasaj, de întoarcere la altul pe lângă care s-a trecut în grabă, dar la care se simte nevoia de revenire, de meditare îndelung în timpul lecturii și de reluare a cărții oricând se dorește.

Lectura este forma prin care elevul nu numai că-și îmbogățește bagajul de cunoștințe sau își dezvoltă abilitățile de citire, ci este activitatea prin care își creează propriul univers, înțelege mecanismele care stau la baza societății din care face parte, reușește să înțeleagă ce așteaptă societatea de la el. Un bun dascăl va ști să canalizeze activitatea lectorală a elevilor, astfel încât să extragă maximum de informații ce îi pot ajuta.

Rolul școlii constă în a-l face pe școlar să se integreze mai bine în societate. Ori acest lucru se poate realiza numai pe baza cunoștințelor, abilităților, deprinderilor, competențelor și respectării normelor morale necesare. Prin intermediul lecturii, îi este mai ușor să le dobândească și să le dezvolte printr-o formare dirijată, consiliată.

Tehnicile muncii intelectuale cu cartea presupune, în primul rând, eforturi pentru coerență, logică, o bună capacitate de sistematizare, selecție și aprofundare. Cartea este unul dintre mijlocele de informare din toate domeniile vieții sociale, informațiile ajungând, într-un mod facil, la oameni.

Lectura presupune contactul și asimilarea corectă a unor mesaje, prin care omul își actualizează cunoștințele, dar și descoperă noi adevăruri.

A aborda problema lecturii înseamnă a interacționa cu o zonă vastă și complexă, care poate fi cercetată din mai multe perspective, cu diverse mijloace (tehnice, nontehnice).

Lectura a fost- încă de la începuturile pedagogiei- un tip de activitate școlară studiată mult timp și pe îndelete. S-a încercat mereu să se observe locul pe care-l ocupă lectura în activitatea beneficiarilor direcți ai educației și cum se poate forma acestuia o conduită adecvată cu privire la actul de lectură.

Așa cum afirmă și Constantin Cucoș, valoarea educațională reprezintă un „*raport optim de adecvație dintre mijlocul (forma, condițiile) de realizare a educației și finalitatea (ținta) acesteia- formarea individului pentru umanitate*”(Cucoș, 1995, p.62).

Secolul al XX-lea a fost influențat aproape integral de viziunea tradițională, orientare care a pus primele baze în studiul lecturii.

În conformitate cu teoriile acestei orientări, calitatea înțelegerii textului literar depinde de cunoștințele de vocabular și de cele gramaticale pe care elevul-cititor trebuie să le dețină, iar textul literar se constituie într-un text formativ în totalitate.

Într-un articol din „Flacăra”, Constantin N. Arseni afirmă că și literatura are o contribuție dominantă în realizarea unui profil cristalizat sub aspect moral și spiritual: „*Specialist mare fără orizont mare nu există. Orizont mare fără limbă și literatură maternă, nici vorbă. Numai literatura și arta dezvoltă mintea, sensibilitatea, spiritul omului. Literatura și arta formează tot ce e frumos în creierul nostru*”(Arseni, 1974, p.4).

În Europa anilor 1970, începe a doua orientare în cadrul didacticii lecturii, care are în vedere viziuni ce situează- în dezavantaj- orientarea tradițională și pun în valoare modelul comunicativ. Schimbările au urmărit statutul operei literare și perspectiva asupra înțelegerii operei literare, vechile finalități estetice și morale ale studierii literaturii fiind înlocuite aspecte moderne.

„*Structura externă reprezintă cele trei contexte care influențează activitatea de învățare și dezvoltarea copiilor*” (Agabrian, Millea, 2005, p.14).

Astfel, noua orientare asupra actului de lectură a textului literar presupune condiționarea capacității de a înțelege un text de întreaga structură cognitivă a elevului cititor.

Bibliografie:

1. Arseni, N., Constantin, articolul din „Flacăra”, nr. 11/ 9 martie, 1974, p. 4.
2. Ababrian, M., Millea, V. (2005). *Parteneriatele școală-familie-comunitate*. Iași: Institutul European.
3. Constatin, C. (1995). *Pedagogie și axiologie*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

NOI (MAI) CITIM!

Prof. înv. primar Mirela ILIE

Prof. înv. primar Gabriela MUREȘAN

Școala Gimnazială Nr.169, Sector 6 București

„Cultura unui om se formează, în primul rând, prin lectură. De aceea, din fragedă copilărie e bine să iubim cartea, să o citim, să o păstrăm cu grijă ca pe un bun de preț.” (Nicolae Iorga)

Citind aceste rânduri ar trebui să ne dăm seama cât de importantă este cartea, este o comoară fără de preț, este învățătura care te conduce la bine, te face să te bucuri, să râzi sau să plângi. Din păcate, într-o perioadă în care suntem invadați de internet și televiziune, lectura devine o variantă mai puțin accesibilă de petrecere a timpului liber pentru tinerii din ziua de azi. De aceea putem constata că ei citesc mai greu, nu le place să citească, nu înțeleg ceea ce citesc, iar dorința de a se informa este mai rapidă. Gustul pentru citit nu vine de la sine ci se formează printr-o îmbinare a factorilor educaționali (școala și familia), o muncă ce se caracterizează prin răbdare, perseverență, continuitate și voință.

La începutul sec. XXI ne-am îndepărtat de lumea cărților, iar televizorul, calculatorul, internetul au devenit pentru noi cele mai importante surse de informație.

Făcând tot mai rar sau deloc gestul de a citi o carte, de a intra într-o bibliotecă, într-o librărie, de a ne construi o bibliotecă proprie, fără să ne dăm seama devenim „modele” pentru copiii noștri.

Elevii mici au o minte ageră, fire vioaie, gata oricând de joacă și năzdrăvăanii și consider că este bine să fie scoși de sub impactul audio-vizualului și orientați spre atmosfera liniștitoare, tainică a bibliotecii, ajutați să descopere valoarea gestului de a se împrieteni cu o poveste, cu un personaj, cu un autor. Pas cu pas, îndrumați cu mîgălă de iubitori de carte, apropiați de un mediu în care se adăpostește „înțelepciunea și frumusețea creației umane”, îmi doresc a le oferi copiilor șansa de a afla că „Atunci când deschidem cărțile, descoperim că avem aripi!” (Helen Hayes):

Lectura are ca scop să dezvolte gustul elevilor pentru citit și să-i facă să iubească cartea, să le satisfacă interesul pentru a cunoaște viața, oamenii și faptele lor. Din cărți, copiii află multe lucruri despre anotimpuri, viața animalelor și a plantelor, despre descoperiri geografice, despre evenimente și personalități literare, artistice, istorice, despre frumusețile și bogățiile patriei. Cărțile le vorbesc și despre sentimentele omenеști, despre prietenie, cinste, omenie. Citirea cărților contribuie la îmbogățirea cunoștințelor elevilor, la formarea unui vocabular bogat, la dezvoltarea exprimării. Eroii cărților devin modele pentru elevi. Copiii au impresia că participă direct la fapte și evenimente din cuprinsul cărții. Pe unii eroi îi iubesc, pe alții îi urăsc. Ceea ce citesc în copilărie se întipărește în amintirea lor pentru toată viața și influențează dezvoltarea personalității. Lectura oferă copilului posibilitatea de a-și completa singur cunoștințele, de a le îmbogăți.

Gustul pentru citit se formează printr-o muncă perseverentă și pentru a fi eficientă lectura necesită nu numai îndrumare ci și control.

Cum putem să-i determinăm pe copii să citească? Iată câteva modalități:

- Jocurile literare sunt mijloace pasionante care-i invită pe copii la lectură. “Povestirea în lanț” este un joc prin care conținutul poveștilor citite este redat de cât mai mulți elevi. Povestea este cunoscută de toți elevii. Elevii sunt așezați în cerc formând un “lanț”. Este numit primul elev să povestească. Acesta povestește un fragment, altul continuă povestirea de acolo de unde s-a oprit primul și tot așa până la sfârșitul acesteia. Copilul care nu poate continua povestirea “rupe lanțul” trebuie să citească cu o lectură mai mult.
- „Recunoașteți povestirea” place mult elevilor și îi determină să citească povestirea pentru a putea câștiga jocul. Elevii sunt împărțiți în grupe de câte patru. Se prezintă câte un fragment dintr-o povestire și li se cere să recunoască titlul și autorul. Câștigă cei care au recunoscut toate povestirile.
- La fel se desfășoară și jocul “Recunoașteți personajul”, cu deosebirea că din fragmentele prezentate trebuie să recunoască numele personajului și titlul povestirii.
- munca cu cartea
- recenzia unor cărți
- lecțiile de popularizare a cărților
- organizarea expozițiilor de carte
- șezătorile literare
- medalionul literar

În această perioadă online datorită tehnicii am realizat verificarea lecturilor propuse prin diferite jocuri realizate cu ajutorul următoarelor aplicații : Wordwall, Kahoot, Quizziz. Impactul asupra copiilor a fost neașteptat ! Dacă până acum numărul copiilor care reușeau să citească “Cartea lunii ” nu era așa mare, invocând diferite motive pentru care nu au reușit să termine cartea, se pare că aceste jocuri online, unde apărea liderul de joc în clasament, i-a determinat să citească, fiind motivați de a fi pe primul loc.

O altă metodă folosită a fost realizarea unor Integrame, cu ajutorul definițiilor se obțineau informații despre cartea citită, legate de personaje, timpul, locul acțiunii, întâmplările petrecute. Provocarea maximă a fost când i-am rugat să alcătuiască ei o integramă, la început cu cinci definiții, după care am dublat numărul. Am păstrat acest obicei și când ne-am reîntors la școală, făcând schimb cu colegul de bancă de integrame. Am observat că sunt mult mai atenți la ceea ce citesc, încearcă să rețină detalii pentru a putea dezlega sarcinile propuse.

Intervenția învățătorului în clasele ciclului primar este absolut necesară, în vederea formării gustului pentru lectură. Fără a i se comunica, micul școlar este purtat printre multitudinea de tipuri de lectură. Iată câteva modalități de clasificare:

- lectura liniară
- lectura literară
- lectura informativă
- lectura exploratorie
- lectura de cercetare
- lectura obligatorie
- lectura suplimentară.

Prin lectura elevilor la clasele primare se urmăresc finalitățile: consolidarea deprinderii de citire corectă, fluentă, conștientă și expresivă, formarea și dezvoltarea gustului pentru lectură, lărgirea ariei de

informație a elevilor, creșterea interesului pentru cunoașterea realității, îmbogățirea și dezvoltarea sentimentelor într-o gamă complexă, cunoașterea și înțelegerea valorilor etice, cultivarea sentimentelor, convingerilor, comportamentelor morale, dezvoltarea gustului estetic, îmbogățirea și activizarea vocabularului, dezvoltarea capacității creative, formarea idealurilor etice și estetice, dezvoltarea capacității de a gândi, și de a se exprima în conexiuni interdisciplinare, lărgirea orizontului imaginativ, al capacității de imaginare a unor universuri posibile, ca o anticipare a lumii viitorului.

„Citește! Numai citind mereu, creierul tău va deveni un laborator nesfârșit de idei și imaginații.”

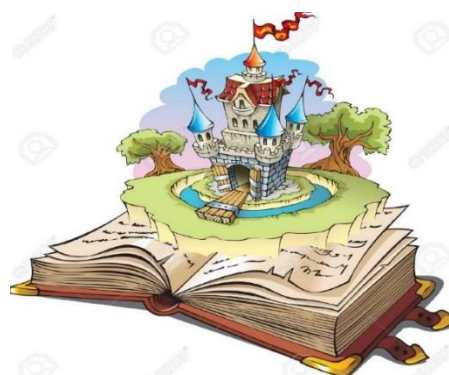
(Mihai Eminescu)

Bibliografie:

1. *** (2006), *Învățământul primar*, Nr.4, Ed. Miniped, București;
2. Crăciun, Corneliu: *Metodica predării limbii române în învățământul primar*, Ed. Emia, Deva, 2001;
3. Cornea, Paul: *Introducere în teoria lecturii*, Ed. Minerva, București, 1988;
4. Goia, Vistian: *Didactica limbii și literaturii române pentru gimnaziu și liceu*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2000;

ÎN LUMEA POVEȘTIILOR

Prof. înv. primar Mariana-Gabriela ISPAS
Școala Gimnazială „Horea” Cluj-Napoca

Motto: „Cartea este o făgăduință, o bucurie, o călătorie prin suflete, gânduri și frumuseți.” (Tudor Arghezi)

Argument

Ce îi poate impresiona mai mult pe copii decât poveștile? Era o întrebare cu un răspuns foarte simplu altădată. Astăzi, când întrebăm părinții, dacă mai citesc copiilor seara, înainte de culcare o poveste, sau dacă le povestesc ceva, fie și întâmplări din copilăria proprie, câți dintre ei ne vor răspunde afirmativ? Vor fi câțiva, dar nu foarte mulți. Copiii știu povești mai mult de la televizor, decât de la bunici, părinți sau din cărțile de povești. Și atunci să nu ne mai mirăm că ei, copiii de azi, și-au pierdut apetitul și răbdarea de a asculta povești.

Problema este că răbdarea le lipsește nu numai pentru povești, ci și atunci când le dai o explicație pentru un joc, când le expui o planșă pe care ei trebuie s-o „citească”, le explici cum să alcătuiască un

text. La fel ca și noi adulții, copiii aleargă printre lucruri, printre copaci, fără să se oprească măcar o clipă să asculte... Să asculte foșnetul frunzelor, cântecul păsărelelor, murmurul apei izvoarelor.

Trebuie să ne întoarcem la vechiul obicei de a spune povești, de a asculta povești create de copii, să încercăm să-i ajutăm să readucă în copilăria lor „Lumea Poveștilor”.

Scop: cultivarea în rândul elevilor din clasa pregătitoare a plăcerii de a asculta, dar și de a citi povești;

Obiective:

- Stimularea capacității de receptare a poveștilor ;
- Dezvoltarea capacității de exprimare orală;
- Cultivarea interesului și a grijii pentru carte, ca bun de valoare ;
- Stimularea unei atitudini pozitive față de citit și față de bibliotecă ;
- Stimularea creativității prin crearea de povești;
- Să păstreze cu grijă și respect și cărțile personale și cele împrumutate;

Rezultate așteptate:

- îmbogățirea experiențelor de învățare;
- dezvoltarea sentimentelor de respect pentru carte;
- dezvoltarea deprinderilor de citit și povestit;
- dezvoltarea deprinderilor de a lucra în echipă.

Grup țintă:

Elevii și cadrele didactice implicate în proiect.

Resurse:

a) Resurse umane:

- elevii clasei participante la proiect;
- doamna bibliotecară;
- părinții sensibili la idee, doritori de a susține aplicarea proiectului

b) Resurse temporale:

- durata proiectului: octombrie – iunie

c) Resurse de spațiu pentru derularea activității:

- Biblioteca Județeană „Octavian Goga”;
- Școala Gimnazială „Horea” Cluj-Napoca

d) Resurse materiale: cărți, reviste, laptop, video-proiector, albume, colecții, acuarele, pensule etc.

Program de activități:

- ❖ *Poveștile literelor și cifrelor – octombrie*
- ❖ *Copacul cu povești (activitate online) – noiembrie*
- ❖ *Povești , legende de iarnă - Povestea Sfântului Nicolae, Povestea Crăciunului- decembrie*
- ❖ *Povestea licuriciului (vizită la bibliotecă)- decembrie*
- ❖ *Somnoroase păsărele (să aflăm câteva lucruri despre Mihai Eminescu)- ianuarie*
- ❖ *Povestea mea preferată (lectura unor povești sugerate de copii) - februarie*
- ❖ *Fiecare copil are o mamă, o copilărie fericită... (să ne aducem aminte de Ion Creangă) - martie*
- ❖ *Continuă povestea! (stimularea elevilor de a spune povești) – aprilie*
- ❖ *Desenează un personaj/o scenă dintr-o poveste! (concurs de desene cu premii) – mai*

❖ *Carnavalul personajelor din povești! (moment artistic) – iunie*

Mediatizarea:

- Prezentarea proiectului în comisia metodică a învățătorilor, în cadrul Cercului Pedagogic;
- Analize periodice ale etapelor proiectului;

Evaluarea proiectului: vom urmări să realizăm tot ce ne-am propus în calendarul activităților proiectului. Claritatea și accesibilitatea cunoștințelor transmise despre lectură, activitățile, participarea activă a elevilor la activități, rezultatele obținute vor duce la pregătirea temeinică a acestora pentru a face față cerințelor școlare viitoare.

Bibliografie:

1. Costea Octavia, *Didactica lecturii, o abordare funcțională*, Ed. Institutul European, Iași, 2007.
2. Oprea, Crenguța-Lăcrămioara, *Strategii didactice interactive: repere teoretice și practice*, EDP, București 2007.

ROLUL LECTURII ÎN DEZVOLTAREA PREȘCOLARILOR

Prof. inv. preșcolar Dorina ISTRATE
Grădinița nr.209, Sector 6 București

Aparent, lectura pare a fi o activitate destinată vârstei școlare, după ce copilul învață să citească și chiar este nevoit să ducă la îndeplinire teme pentru acasă ce presupun cititul individual. În realitate, cărțile, care reprezintă poate cel mai la îndemână instrument pentru a modela intelectual un copil, pot face parte din viața micuților de la vârsta preșcolară. Chiar dacă nu știu să citească, micuților le poate fi insuflat gustul pentru cărți încă de la vârste fragede. Cărțile cu povești ilustrate sunt de obicei primele care intră în viața copiilor.

Lectura predictivă trezește interesul elevilor pentru lectura textelor epice, determinându-i să participe activ la decodarea textului. Educatoarea poate folosi această metodă pentru alegerea textelor literare care oferă mai multe chei de lectură, texte care se pretează la interpretări multiple. Activitatea se poate desfășura în grupuri de câte 4-5 copii, sub directa coordonare a educatoarei, cu raportare frontală după realizarea fiecărei etape. Se fac predicții, acestea se notează și nu se fac aprecieri, chiar dacă unele se apropie foarte mult de textul ce urmează a fi citit. Parcurgând etapele lecturii predictive, copiii au impresia că pot interveni în text, pot deveni ei înșiși creatori. De exemplu, în povestirea „Ciripel cel lacom”: se citește primul fragment și se poartă o discuție ghidată de întrebările educatoarei; fiecare echipă face predicții; predicțiile se notează pe flipchart; se citește al doilea fragment, se comentează și se analizează predicțiile; se procedează astfel până la finalul lecturii, când se compară predicțiile făcute de copii cu textul lecturat. Se lasă timp de gândire și apoi se trece la reflecție: Ce greșală a făcut Ciripel? Puteți spune și alte întâmplări asemănătoare cunoscute de voi sau auzite de la alții?

Rețeaua de discuții, o metodă care se pretează la discuții amănunțite asupra unor probleme controversate, accentuând implicațiile sociale ale situațiilor descrise sau imaginate. Exemplu: Copiii vor găsi trei argumente pentru a justifica fapta lui Ciripel.

Controversa academică este metoda care permite fiecăruia să-și apere poziția, creându-se astfel condiții optime de exprimare a propriei personalități. Exemplu: Argumente față de fapta lui Ciripel și a vrăbiuțelor (copiii vor fi ajutați să decidă care este cea mai corectă atitudine). Extensia, tehnica ce permite să fie aprofundată o temă dezbătută în prealabil. Exemplu: în următoarele zile de la predarea povestirii „Ciripel cel lacom” se va vorbi despre sinceritate, iertare, prietenie, loialitate, toleranță, lăcomie și vor învăța proverbe despre adevăr și minciună.

În învățământul preșcolar se pot aplica cu succes și alte metode și tehnici moderne de receptare a textului literar, strategii care asigură participarea tuturor copiilor la îndeplinirea sarcinilor și contribuie la schimbarea modului de a gândi, experimentând împreună (exemple: „Explozia stelară”, folosită în „Povestea pușorului neascultător”, metoda „Pălăriile gânditoare”, folosită în povestea „Scufița Roșie”). Urmărind succesiuni de imagini care construiesc firul narativ, copilul va fi capabil, prin exercițiu și cu ajutorul unui adult, să înțeleagă povești și să facă cunoștință cu eroi pe care îi va îndrăgi. Lecturile sunt cele care ajută la îmbogățirea vocabularului, ne dezvoltă gândirea logică, ne solicită imaginația, ne oferă informații prețioase dar mai ales cele care ne deschid orizonturi unde cu greu putem ajunge.

În momentul în care copiii pășesc dincolo de ușa grădiniței, pentru o parte dintre ei înseamnă pătrunderea într-o lume în care adulții abia dacă au timp să le spună „noapte bună” înainte de a-i adormi, iar pentru alții o lume în care adulții se transformă și ei în copii și petrec timp alături de copiii lor. Exemple de activități ce ar putea fi desfășurate cu aceștia sunt nenumărate, însă primul pas și anume cel al convingerii părinților în acest sens, este cel mai important. Convingerea micuților și atragerea acestora în lumea cărților ține de măiestria cadrului didactic, de posibilitățile materiale ale acestuia și de creativitatea sa. Punerea la dispoziție a unei biblioteci, dotată cu cărți corespunzătoare vârstei și nevoilor copiilor, punerea la dispoziție a acestora în orice moment al zilei alături de crearea unor activități în care poveștile spuse de cadrul didactic sunt un adevărat balsam pentru sufletele micuților, buna-dispoziție, dăruirea, talentele de povestitor și momentul ales cu grijă pentru astfel de activități vor crea un cadru propice ce va contribui la stimularea interesului copiilor pentru lectură. Citind copiilor chiar și înainte să poată înțelege, îi învață să asocieze cărțile cu afecțiune, oferind o carte unui prieten îi vei face un cadou extraordinar pentru ca ea este genul de cadou ce poate fi deschis iar și iar, pentru că doar ea este „cea mai complicată și mai măreață dintre minunile create de omenire în calea ei spre fericire”.

În grădinițe, cadrele didactice încearcă să utilizeze metode cât mai moderne, încearcă să țină pasul cu noile tehnologii, pentru că observă că micuții preșcolari nu mai sunt foarte atrași de ceea ce odată ne captiva și ne lăsa cu gura căscată, la propriu. Este foarte bine să încercăm să evoluăm, să fim la curent cu noutățile însă parerea mea este că trebuie să fim într-atât de creative încât să îmbinăm elementele noi cu cele tradiționale astfel încât scopul propus să se materializeze. După cum știm, micuții preșcolari copiază foarte mult comportamentele adulților din jurul lor (părinți, cadre didactice, bunici, vecini, etc).

Consider că primul pas pe care trebuie să îl facem este să încercăm, pe cât putem să „educăm” în acest sens adulții (cei cu care interacționăm și noi și copiii). Cel mai bine ar fi ca la sesiunile de consiliere, să-i îndrumăm să ofere copiilor un model în acest sens. S-ar putea crea un club de lectură. În fiecare lună

(la început, după care la două săptămâni) să rugăm părinții să citească copiilor o anumită carte (de preferat este ca această carte să fie aleasă de către cadrul didactic și să respecte particularitățile de vârstă ale copiilor dar și să se încadreze în una din teme pe care dorește să le abordeze în viitorul apropiat). După aceea, se aprofundează în cadrul activităților povestea, implicând toți copiii. Aceștia vor fi recompensați cu diverse stimulente în funcție de creativitatea și de posibilitățile cadrului didactic. Următorul pas ar fi să punem la dispoziția copiilor o întreagă bibliotecă, amenajată într-un loc mai retras pentru a oferi mai multă liniște celor care doresc să rasfoiască o carte. Stiu! Micuții nu știu să citească! Nu știu să citească cuvintele scrise, însă, dacă avem grijă, îi putem învăța să citească imagini, să facă conexiuni și să lege totul frumos. Biblioteca trebuie să ofere cărțile la nivelul copiilor, să conțină cărți accesibile vârstei și să cuprindă teme din rândul celor abordate în cadrul activităților zilnice și nu numai.

Următorul pas ar fi să punem la dispoziția copiilor o întreagă bibliotecă, amenajată într-un loc mai retras pentru a oferi mai multă liniște celor care doresc să rasfoiască o carte. Stiu! Micuții nu știu să citească! Nu știu să citească cuvintele scrise, însă, dacă avem grijă, îi putem învăța să citească imagini, să facă conexiuni și să lege totul frumos. Biblioteca trebuie să ofere cărțile la nivelul copiilor, să conțină cărți accesibile vârstei și să cuprindă teme din rândul celor abordate în cadrul activităților zilnice și nu numai. Odată oferite pentru a fi studiate, la liberă alegere, se va face un instructaj privind utilizarea acestora. Părinții pot fi îndrumați să pună și acasă la dispoziția copilului, în camera acestuia, o bibliotecă, iar în ceea ce privește conținutul acesteia, puteți oferi o listă cu diverse cărți educative din care aș recomanda să nu lipsească poveștile terapeutice pentru copii care reprezintă un adevărat elixir în rândul poveștilor. Rolul acestor povești terapeutice este foarte important pentru a-i ajuta pe copii să își depășească anumite temeri prin identificarea cu personajul din poveste care are aceleași frici, dar reușește, în final, să le învingă.

Grădinița este locul în care preșcolarul are primele experiențe în domeniul cititului și scrisului prin contactul cu poezia, lectura, povestea....cu cartea. Aceasta trebuie să conțină imagini sugestive, deoarece imaginile, desenele sunt foarte importante la vârsta preșcolară, ele nu reprezintă doar imagini ci și acte pline de semnificație. Un desen devine astfel un simbol care evocă un obiect, o imagine, o idee sau un sentiment care îl face pe copil să acționeze instinctiv. Copilul trebuie să fie motivat și să i se capteze atenția pentru a răsfoi cartea, trebuie să o vadă ca pe un domeniu care merită să fie descoperit, ca pe un prieten adevărat care îi vorbește și îi dă sfaturi bune mereu.

Poate ca v-ați dat seamă că micuților le place să le citim povești, le place să ne vadă cum ne „transformăm” în personajul său preferat... Lucrul acesta este foarte important! Așadar, modelați-vă vocea, încercați să vă imaginați că sunteți rând pe rând povestitor, personaj pozitiv sau negativ, faceți pauze atunci când doriți să creșteți suspansul, citiți mai repede atunci când totul pare că se petrece rapid, vorbiți în șoaptă atunci când micuții se foiesc și întotdeauna duceți povestea la sfârșit. Copilul preșcolar are o imaginație foarte bogată și o minte însetată de curiozitate, acesta se joacă cu imaginile, cuvintele, creează și inventează diferite scene. Ținând cont de aceste lucruri, adultul din viața lui are rolul de a-l ajuta să își satisfacă această curiozitate, îndemnându-l mereu să pună întrebări și să fie creativ. Așadar, lectura dezvoltă atât imaginația copiilor, deoarece aceștia vor avea o bază solidă pentru a putea crea noi întâmplări imaginare cu personaje favorite, uneori schimbând finalul la povești deja cunoscute, dar și curiozitatea, pentru că oferă posibilitatea copiilor să pună mai multe întrebări și să fie mai interesați de întâmplările prin care trec personajele lor îndrăgite.

Poveștile și basmele povestite copiilor au valoare formativ-educativă, contribuind la formarea unor trăsături etice și morale. Copiii își aleg modele de comportament și de viață, cunosc întrucipările binelui și ale răului și odată ajuns la școală, copilul învață foarte repede să citească. Un copil care a intrat de mic în contact cu cartea, cu lumea cuvintelor și a informațiilor, a auzit termeni și expresii noi, mai puțin frecvente în viața de zi cu zi, își va dezvolta vocabularul și se va integra mai ușor în peisajul școlar, fapt ce va avea un puternic impact pozitiv asupra performanțelor școlare și al capacităților de învățare. Însă un copil care începe să asculte povești abia când ajunge la grădiniță este foarte încântat la început, dar nu reușește să își mențină atenția activă până la sfârșit, obosește repede și este perturbat de orice zgomot sau mișcare din jurul lui, neavând obișnuința de a urmări o lectură. Astfel obiectivul lecturii nu este realizat, iar receptarea textului și a mesajului este deficitară, copilul neputându-se bucura pe deplin de frumusețea poveștii. Cartea oferă prilejul de a organiza și desfășura diferite jocuri-exercițiu cu scopul dezvoltării vorbirii, a auzului fonematic, a capacității copiilor de a gândi logic, de a face legatura dintre cauză și efect, educarea simțului estetic, dar și pentru cultivarea imaginației, a flexibilității gândirii.

În concluzie, prezența cărților încă din primul an al copilului este foarte importantă, pentru că îl apropie de lumea cuvintelor și a poveștilor, îl determină să îndrăgească lectura și să o aleagă în detrimentul altor modalități de a-și petrece timpul liber, activitate care îl va ajuta ulterior să se dezvolte armonios din punct de vedere al personalității.

Bibliografie:

1. Dumitrana, Magdalena, *Educarea limbajului în învățământul preșcolar*, vol.I și II, Ed.Compania, București, 1999, 2001
2. Dumitrana, Magdalena, *Copilul, familia și grădinița*, Ed. Compania, București, 2000
3. Mitu, Florica, *Metodica activităților de educare a limbajului*, Ed. Pro Humanitas, București, 2000

LECTURA, ORIZONT AL CUNOAȘTERII

Prof. Elena-Gabriela IVAȘCU

Școala Gimnazială „Radu Tudoran” Brăila

Argument

Aflându-ne într-o eră a tehnologiilor, unde majoritatea copiilor petrec timpul liber în fața calculatorului și/sau a televizorului, se poate afirma și remarca faptul că interesul față de lectură a scăzut foarte mult. Astfel, acest proiect a fost conceput în vederea găsirii celor mai eficiente modalități de stimulare a interesului elevilor pentru lectură și carte atât în limba română cât și în limba engleză. Activitățile orientative propuse, care se vor a fi stimulative, au ca obiectiv dezvoltarea capacității creatoare a elevilor. În cadrul proiectului, elevii vor fi puși în contact cu elemente de cultură și vor fi stimulați să cerceteze probleme legate de literatura română și de literatura engleză. Activitățile vor presupune organizarea a două întâlniri pe lună (o oră de lectură dedicată limbii române și o oră dedicată limbii engleze) pentru elevi, în care aceștia vor recita poezii, vor citi și povesti diverse opere literare , vor

prezenta creațiile epice și lirice proprii, vor realiza desene tematice, vor viziona diverse povești și vor participa la diverse concursuri literare.

În aceste vremuri agitate, în care elevii pătrund în lumea informării doar prin intermediul calculatorului și al internetului, găsesc încă, în interiorul lor, dorința de a citi. De aceea, profesorul are un rol important, și anume, acela de a-i stimula pe copii, de a găsi în permanență noi metode care să îi incite la lectură. Desigur, totul trebuie să pară un joc, destindere și relaxare. A citi de dragul de a citi. Nimic impus. Totul se reduce la curiozitatea copiilor, la interesul pe care îl au pentru un anumit gen de carte.

Contează foarte mult ceea ce citesc, de aceea ei au nevoie de îndrumarea unui cunoscător al literaturii. Absența unei lecturi susținute e evidentă în vocabularul lor sărac, în comportament, în gândire și în violența limbajului. Din acest motiv, ne-am propus să inițiem acest proiect educațional în parteneriat cu biblioteca școlii și părinții copiilor implicați. Sperăm ca activitățile atractive în limba română și în limba engleză, desfășurate în cadrul acestui proiect să stimuleze interesul copiilor pentru lectură, să sensibilizeze și să îi facă conștienți de importanța lecturii pe părinții acestora și nu în ultimul rând să fie un exemplu pentru elevii de azi și pentru cei de mâine.

Dorim ca pe viitor, copiii să perceapă cartea ca pe un domeniu care merită să fie cucerit, indiferent de limba în care este scrisă. Fiecare copil are o imaginație bogată care trebuie valorificată. Așadar, acest proiect urmărește îndreptarea atenției copiilor, părinților și cadrelor didactice, spre importanța cărților în formarea și educarea copiilor.

Scopul proiectului:

- Cultivarea interesului pentru lectură și a plăcerii de a citi, de a nara și a descoperi noi personaje, noi povești atât din literatura noastră cât și din literatura engleză.
- Se dorește stimularea, înțelegerea, interpretarea, creativitatea și pasiunea pentru lectură prin activități școlare și extrașcolare de către cadre didactice și elevii de gimnaziu, în parteneriat – model de bună practică.

Descrierea activităților:

1. „Lectura, spațiu al veseliei”

Descrierea activității: activitatea începe cu o prezentare power-point intitulată „Viața și opera lui Caragiale”; continuă cu realizarea unei compuneri având ca titlu „Vizită în lumea lui Caragiale” și se termină cu vizionarea de povești amuzante în limba engleză.

2. „Micul poet!”

Descrierea activității: activitatea își propune recunoașterea și recitarea diferitelor poezii dedicate mamei în limba română și engleză (listă dată elevilor cu 6 zile înainte de activitate), urmărirea unei prezentări power-point cu cei mai reprezentativi poeți români și realizare de poezii dedicate mamei.

3. „La mulți ani, Carte!”

Descrierea activității: fiecare dintre membrii cercului vor pregăti fișe cu citate despre carte și lectură, își vor prezenta cartea preferată și vor realiza afișe cu Ziua Mondială a Cărții în limba română, respectiv în limba engleză, pe care vor putea scrie: „La mulți ani, carte”, respectiv, “Happy birthday, book !” sau alte texte propuse de elevi.

4. „În așteptarea vacanței!”

Descrierea activității: Elevii vor realiza și vor da glas compunerilor create de ei despre anotimpul VARA, atât în limba română, cât și în limba engleză. Elevii vor realiza și desene bazate pe această temă.

5. „Pe cărările vacanței”

Descrierea activității: Acțiunea se finalizează prin realizare unui portofoliu al elevilor care să cuprindă compuneri, desene, poze din timpul activităților. În cadrul ultimei activități, se vor oferi diplome pentru „Cel mai bun recitator”, „Cea mai creativă compunere”, „Cea mai creativă poezie” și „Cel mai bun desen”.

Prin acest proiect sperăm că vom îmbunătăți spiritul de colaborare între clase, înțelegerea unui text, interpretarea poeziilor, creativitatea și pasiunea pentru lectură. Prin activitățile școlare și extrașcolare propuse de către cadrele didactice pentru elevi și sprijinite de către părinți, dorim să le insuflăm elevilor un interes mult mai mare pentru lectură și pentru plăcerea de a citi.

Continuitatea acestui proiect este inevitabilă deoarece nevoia de lectură este vitală, dragostea pentru această activitate trebuie cultivată pe tot parcursul anilor de învățământ preuniversitar. Aceste activități au un succes deplin deoarece ele vin din partea elevilor care le și aplică.

IMPORTANȚA LECTURII ÎN INSTRUIREA ȘI EDUCAREA ELEVILOR

Prof. Nicolîța Andreea IVĂNOIU
Liceul Tehnologic Bălteni, jud. Gorj

Cartea este o comoară fără de preț, în care unii își adună cele mai frumoase gânduri, ca alții să le poată folosi în voie. Cartea reflectă ca o oglindă lungul șir secole ale vieții omenirii, istoria luptei sale pentru existență, pentru un viitor mai luminos, suferințele, bucuriile, înfrângerile și biruințele sale toate. Cartea ne este prieten credincios de nădejde. O carte te trimite la alte cărți și toate împreună formează baza trainică a culturii noastre. Toate celelalte mijloace de răspândire a cunoștințelor rămân subordonate cărții și subordonate vor rămâne oricât de mult se vor înmulți și perfecționa procedeele lor tehnice.

În epoca exploziei informaționale, caracterizată și prin multiplicarea și extinderea mijloacelor moderne de comunicare (radio, tv și internet) cartea continuă să fie o sursă valoroasă de informare și cunoaștere, transmițând inestimabilul tezaur al valorilor culturale ale umanității. În ciuda concurenței ce i se face din partea mass-media, cartea este și va continua să fie un instrument de bază care asigură accesul la valorile culturii spirituale, iar lectura reprezintă o metodă esențială de instruire, de perfecționare profesională și autoinstruire.

Pentru ca elevii să poată folosi cartea (manualul și apoi alte surse ale cuvântului scris) este necesar să li se formeze o serie de priceperi, deprinderi și obișnuințe în acest sens. Lucrul cu cartea (lectura) reprezintă o modalitate complexă de a învăța, de muncă și tehnică intelectuală care contribuie într-o măsură importantă la îmbogățirea și aprofundarea cunoștințelor.

Succesul muncii cu cartea (lecturii) necesită dobândirea unei tehnici adecvate și eficiente de studiu, ce dezvoltă imaginația și creativitatea, trezește în el sentimente diverse și profunde. Mai mult decât atât, prin lectură, elevul învață să gândească dobândind curajul de a hotărî ce și cum vrea să fie, să evolueze. Toate acestea însă se întâmplă gradual, pe măsură ce mintea fragedă se dezvoltă. Datoria școlii, a îndrumătorilor ei este de a dezvolta gândirea și canaliza eforturile, de a trezi curiozitatea astfel încât elevul să fie capabil să experimenteze singur lumea cărților.

Dascălul este cel care lărgeste orizontul cultural al elevului, cel care poate dezvolta sau spori atracția spre lumea cărților, cel care îl învață să gândească singur, așa cum spune și John Amos Comenius: „A instrui pe tineri așa cum se cuvine nu constă în a le vâra în cap mulțimii de cuvinte, fraze, expresiuni și opinii din diferiți autori, ci a le deschide calea cum să priceapă lucrurile.”

Carte rămâne, totuși, o comoară fără de preț, în care își adună cele mai frumoase gânduri pentru ca alții să le poată folosi; lectura având un rol important în dezvoltarea și formarea personalității copiilor.

Lecturarea cărților, a manualelor a însemnat întotdeauna informare, instruire și educație. Ea nu cere prea mult de la cititor decât atenție și dăruire, având rolul de a forma și educa tânăra generație, de a dezvolta gustul copiilor pentru a citi; făcându-i să iubească cartea. Ea este importantă încă din primii ani de viață; atunci când părintele își face timp pentru a le citi o poveste înainte de culcare, iar pe măsură ce cresc, copii sunt tentați de cărțile viu colorate. Mai târziu, când noțiunea de carte este bine definită, ei încep să „citească” imaginile verbalizând, iar dacă acest lucru este stimulat, vor ajunge ca ei să prețuiască cartea.

Prima vizită la biblioteca școlii îi familiarizează cu locația, cu prezentarea bibliotecarei, cu orarul, cu așezarea cărților și cu modul de a deveni cititor. Vizitele la bibliotecă sunt necesare când copilul poate asimila cunoștințele pe măsură, făcându-l să-și dea seama de preferințele lui pentru cărți. Mircea Eliade spunea: „Toți cei care au acces la o bibliotecă, la cărți, sunt niște inși mai buni decât alții, care nu o fac, mai puternici, iar durerile îi ating mai puțin și nefericirile trec mai repede.” La început, copiii nu sunt suficient convinși de acest lucru. Ei preferă să împrumute cartea de la bibliotecă, spre a o citi acasă. “E mai comod, spun ei, deoarece acasă se citește culcat în pat, la masă sau pe banca din grădină.” Nimic mai adevărat. Dar tot adevărat este că în sala de lectură a unei biblioteci sunt întruite cele mai bune condiții pentru lectura de studiu și de informare. Nicolae Balotă descrie voluptatea zilelor petrecute în bibliotecă, printre cărți. „Aș vrea - adaugă scriitorul - să-mi exprim toată gratitudinea față de acele instituții severe, tăcute, pline de secretă cititorilor, care sunt bibliotecile... Bibliotecile fac parte din acele locuri privilegiate în care omul s-a căutat, s-a găsit și s-a pierdut de atâtea ori pe sine, pentru a se căuta iarăși și iarăși.”

Mai există un argument, care este mai puternic decât cele aduse până acum: în biblioteci mii de cărți îți stau la dispoziție și îți oferă tot ce au în legătură cu tema care te interesează. În plus, în sala de lectură a unei biblioteci cu dotare adecvată îți stau la dispoziție tot felul de materiale ajutătoare: dicționare, enciclopedii, ziare, reviste, atlase, albume.

Atunci când o carte ne-a plăcut sau ne-a interesat mult, o putem reciti după o vreme. Este suficient însă să ni se amintească doar câteva din datele mai importante ale unei cărți citite mai demult, pentru ca memoria noastră să reactualizeze impresiile legate de prima lectură.

Funcția de a ajuta memoria o îndeplinesc notele de lectură (clasele I-IV). Un impact pozitiv l-a avut și organizarea de expoziții cu caietele de lectură bine realizate. Un rol deosebit în învățarea artei de a citi îl are strânsa colaborare a bibliotecarului cu profesorii și învățătorii.

Prin toate compartimentele ei, lectura își aduce contribuția la dezvoltarea gândirii și la modelarea sentimentelor, asigurând copilului suportul evoluției intelectuale, precum și posibilitatea integrării în viața socială.

Cu toată amploarea pe care au luat-o mijloacele audio-vizuale, cartea a rămas și va rămâne unul dintre cele mai frecvente mijloace de autoinstruire; cititul reprezentând unul dintre cele mai de preț instrumente ale activității intelectuale. Pentru realizarea justă a organizării și îndrumării lecturii elevilor se impune o colaborare strânsă între școala și familie.

În toate demersurile pe care le întreprindem pentru îmbunătățirea competențelor de lectură, trebuie avută în vedere necesitatea nu atât cantitativă a lecturii, cât cantitatea receptării, câștigul în ce privește simțul și gustul estetic, universul intelectual, dragostea pentru lectură. Școala are menirea e a forma un lector competent, dar și un cititor care să își formeze gustul propriu pentru lectură, devenind astfel un cititor activ pe tot parcursul vieții.

Formarea și cultivarea gustului pentru lectură reprezintă unul dintre obiectivele fundamentale ale orelor de limba și literatura română. Succesul în lectura particulară a elevului este asigurat, în mod deosebit, de capacitatea lor de a înțelege prin efort propriu mesajul celor citite.

Dascălul are dificila misiune de a-l întoarce pe cititor la carte, folosind diverse metode, cât mai active, mai antrenante și mai atractive. Datoria noastră rămâne promovarea unor soluții directe de stimulare a lecturii, încercând să ne optimizăm demersul educativ prin realizarea unui schimb de idei, de metode, de activități, de materiale didactice și sprijinul dezvoltării sferei motivaționale a elevului. Fără a minimaliza importanța mijloacelor moderne de informare, învățătorul are datoria de a apropia elevii de carte încă de la vârstele mici, dar nu obligându-i să citească, ci trezindu-le interesul pentru această activitate.

Scriitorul român I.L. Caragiale afirma acum aproape un secol: „O carte bună de citire, în vârstă fragedă, este, poate, una din împrejurările cele mai hotărâtoare ale vieții unui om. Multe cariere intelectuale nu se datoresc altei împrejurări decât unei cărți căzute la vreme bună în mâinile unui copil, tot așa precum umbrele multor stejari seculari se datoresc căderii unei ghinde pe pământ prielnic.”

„Lectura – spunea istoricul N. Iorga – joacă un rol important în viața copiilor, un rol mai mare decât în viața celor vârstnici. Cartea citită în copilărie rămâne prezentă în amintire aproape toată viața și influențează dezvoltarea ulterioară a copiilor. Din cărțile pe care le citesc, copiii își formează o anumită concepție asupra lumii, cărțile formează la ei anumite norme de conduită.”

Lectura literară este, de asemenea, unul dintre factorii care favorizează în cel mai înalt grad cunoașterea și folosirea limbii române, îmbogățirea și activizarea vocabularului sau dezvoltarea capacității de comunicare. Acad. Iorgu Iordan consideră că „o limbă frumoasă și corectă se învață în primul rând din lecturi literare”.

Bibliografie:

1. Bărbulescu, Gabriela, *Metodia predării limbii și literaturii române în învățământul primar*, Ed. Corint, 2009

2. Casangiu, Larisa, Ileana, *Literatura română și literatura pentru copii*, Ed. Nautica, ed. a II-a, 2007
3. Cerghit, Ioan, ș.a., *Didactica limbii române în școala primară*, Editura Teora, București, 1998
4. Nuță, Silvia, *Metodica predării limbii române în clasele primare*, Editura Aramis, București, 2000
5. Popescu, Ion, *Lectura elevilor*, Ed. Didactică și pedagogică, București, 1983
6. Revista Învățământul primar, 2002
7. Revista Învățământului primar, 2006
8. Stancu, Adriana, *Aspecte metodice ale predării literaturii în învățământul primar*, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, 2010
9. Șerdean, Ioan, *Didactica limbii și literaturii române în învățământul primar*, Editura Teora, București, 2008
10. Șerdean, Ioan, *Metodica predării limbii române la clasele I-IV*, EDP, București, 1988
11. Șincan, Eugenia, Alexandru, Gheorghe, *Lecturi literare pentru ciclul primar – Îndrumător metodic pentru învățători, părinți și elevi*, Vol. I – clasa I, Editura „Gheorghe Alexandru”, Craiova, 1993.

LECTURA DE PLĂCERE

Prof. Ionel LĂCĂTUȘ
Școala Gimnazială „Jean Bart” Suceava

Timp de 18 ani într-un sistem de învățământ tradițional, o profesoară a constatat tot ceea ce făcuse greșit pentru elevii săi. Mecanismul era simplu: tema pentru acasă reprezenta citirea cu atenție a unui număr de pagini, iar ulterior se desfășurau proiecte pe care le considera foarte atractive. În tot acest timp, părerea copiilor nu a contat nicio secundă. În urmă cu șase ani, profesoara și-a dat seama că mare parte din activitățile desfășurate la clasă nu erau realizate în scopul de a stimula interesul elevilor pentru lectură, ba din contră, alegea o variantă acceptată de sistemul de învățământ învechit. Astfel, în urma unor cursuri specializate în educarea tinerilor, au fost observate 5 modalități prin care profesorii trebuie să se raporteze la un stil de predare-învățare actual.

1. Când îi lași pe elevi să aleagă ce vor să citească, își vor asuma singuri unele riscuri legate de lectură.

Este important să le lăsăm copiilor posibilitatea de a alege singuri dintr-o varietate de genuri. Fiind plictisiți de clasicele genuri impuse în școală, elevii au apreciat inițiativa, iar titlurile alese au fost dintr-un domeniu pe care școala nu l-ar fi impus niciodată.

2. Dacă îi lași pe elevi să citească ce vor, cu siguranță vor citi mai mult.

Urmând principiile unui sistem de învățământ deloc prietenos cu elevii, profesoara menționa că în trecut, când lecturile erau alese cu rigurozitate de către profesori, rareori se întâmpla ca acestea să fie citite integral. După noua abordare pe care a aplicat-o alături de elevii săi, a observat cu mândrie că, în medie, numărul cărților citite într-un an de un elev ajungea chiar și la 100 de titluri, fiind din ce în ce mai mare de la an la an.

3. Atunci când au libertatea de a alege ce să citească, elevii tind să se exprime mult mai bine în scris.

Libertatea de a alege să citească ce vor îi va îndrepta spre pasiunea scrisului. Dorința lor pentru scrierea creativă va fi mai accentuată, iar cel mai frecvent se vor îndrepta spre *fan fiction*, din dorința de a duce mai departe pasiunea pentru anumite titluri.

4. Când aleg ce să citească, copiii chiar citesc din plăcere.

Acesta este răspunsul pe care elevii îl oferă ori de câte ori sunt întrebați de ce preferă să-și aleagă singuri cărțile. Și pentru că au dorit să susțină cu argumente clare, copiii și-au exprimat frustrarea povestind cât de neplăcut este să citească recomandările profesorilor și să completeze jurnale de lectură cu întrebări învechite care nu presupun creativitate din partea lor.

5. Copiii devin mult mai încrezători atunci când au libertatea de a-și alege cărțile.

Nimic mai adevărat. Părinții și profesorii ar trebui să manifeste mai multă încredere în copii, în ceea ce privește lectura. Iar această precizare vine din rândul celor mici, susținută de un argument foarte simplu: adultul trebuie să aibă încredere în alegerile copilului, pentru ca mai târziu, cel mic să accepte o propunere din partea adultului.

Odată ce-ai descoperit plăcerea lecturii, nu prea mai e cale de întoarcere.

Sunt freelancer, iar o parte a muncii mele se învâрте în jurul cărților. Înainte de a sări cu „Ia uite la ea, citește toată ziua!” sau „Ce noroc pe fata asta!”, vreau să vă liniștesc: citesc destul de rar în timpul zilei. Minte mea nu percepe lectura ca fiind un job, ci o activitate de plăcere, al cărei timp vine seara, când restul treburilor s-au încheiat. Însă cărțile s-au infiltrat atât de adânc în structura mea mentală, încât am ajuns să le prefer filmelor sau rețelelor de socializare (dar nu și întâlnirilor cu prietenii). Poate că e vorba de un microb (pozitiv, *thank God*) care mi-a contaminat creierul și cu care voi trăi în simbioză până la adânci bătrâneți; poate că e doar o deprindere formată în timp sau o activitate plăcută și stimulatoare de care nu mă mai pot lipsi. Cert e că nu-mi pot imagina viața fără cărți, chiar dacă nu citesc constant și nici nu mă pot lăuda cu suta de titluri la finalul anului.

Sunt și perioade (o săptămână, două, mai rar trei) când, din varii motive, nu citesc aproape deloc, dar nici nu mă uit la filme, nici nu stau pe rețelele de socializare, ci pur și simplu îmi ocup timpul cu altceva – cu cealaltă muncă, fotografia, sau cu studiul unei noi pasiuni care m-a lovit subit, sau cu o vacanță mai lungă, fiindcă în vacanțe nu-mi rămâne timp pentru lectură, cu excepția celor de pe litoral. Însă perioadele astea de abținere nu durează niciodată prea mult. Vine o zi când dorul de o carte bună mă copleșește și bam! Revin la rutina mea de cititor, dar tot atunci revine și ușoara deznădejde în fața sutelor de cărți necitite din bibliotecă, și-mi vine să mă cert că două săptămâni am stat pe bară. (De altfel, nu e singurul motiv de ceartă cu mine însămi: mi se întâmplă și când amân un autor ani de zile, pentru a descoperi într-un târziu că pare să fi scris special pentru mine.)

Așadar, sunt un cititor moderat, în general nu fac excese de lectură. N-am studiat la Litere și nici n-am avut un mentor care să mă îndrume pe drumul literaturii, astfel că lecturile mele au fost multă vreme dezordonate, cu lacune serioase prin punctele esențiale. Au fost doar două perioade în viața mea când am citit ca o maniacă: pe la doisprezece ani, când am descoperit colecția de romane polițiste a părinților, bine camuflată în spatele unor tratate de chimie, și pe la treizeci de ani, când mi-am cumpărat un *e-book reader* și am regăsit pasiunea pentru lectură, serios zdruncinată de îngrozitoarea profă de engleză din facultate.

Abia în al treilea deceniu de viață mi-am dat seama câte cărți grozave există pe lumea asta și m-am aruncat ca o nebună asupra lor, încercând să recuperez. Mi-au fost de mare ajutor recomandările altor cititori, care m-au îndrumat nu doar spre cărți consacrate, ci și spre unele mai puțin cunoscute. În acea perioadă am și început să scriu despre cărți, iar odată cu trecerea vremii am fost surprinsă să observ efectele: exprimarea mea a devenit mai coerentă, vocabularul meu s-a extins, la fel și capacitatea de memorare; parcă și modul meu de a gândi a devenit mai limpede, mai reflexiv, mai pătrunzător. Evident că nu pentru „beneficiile” astea mă înhămasem eu la lectură, ci de dragul poveștilor, dar iată că am testat pe pielea mea teoriile din acele articole bine intenționate, care încearcă să atragă lumea spre literatură: „Oamenii de știință au descoperit că cititul romanelor clasice poate declanșa apariția unor puteri nebănuite!”.

Bibliografie:

1. Cojocar, Ema, nerdybookclub.wordpress.com, 2019

LECTURA ÎN VIAȚA ȘCOLARULUI MIC

Prof. înv. primar Mihaela LAZĂR

Prof. înv. primar Simona HINEA

Școala Gimnazială „C. Simionescu” Plopeni, jud. Suceava

De ce să citim? Pentru că lectura ne dezvoltă, ne lărgeste orizonturile, ne hrănește spiritul și imaginația, ne motivează și ne dezvoltă personal. Voi începe cu câteva citate care mă inspiră:

„O carte adevărată nu este una pe care o citim, ci una care ne citește” (Wystan Hugh Auden)

„Lectura este o formă a fericirii, ultima la care vom renunța.” (Fernando Savater)

„Cărțile m-au învățat să citesc corect realitatea.” (Mircea Horia Simionescu)

„Dacă nu îți place să citești înseamnă că nu ai găsit cartea potrivită.” (J. K. Rowling)

„Un cititor trăiește o mie de vieți înainte de a muri. Cel care nu citește trăiește o singură viață.”
(George R. R. Martin)

Trăim într-o perioadă a tehnologizării, a cărților digitale, iar copiii se lasă tot mai greu conduși spre lectură, spre bibliotecă. De aceea, încă de timpuriu, părinții au rolul de a le sădi copiilor gustul lecturii, citindu-le povești, ca, ulterior, după ce aceștia își însușesc citit- scrisul, să descopere singuri misterele cărților. Cu cât se începe mai devreme, cu atât lectura este mai benefică și va avea efecte uluitoare prin fixarea unui set autentic de valori care va da sens vieții acestuia. Cititul împreună cu familia va crea un moment mult așteptat de copil, va asocia lectura cu dragostea și atunci când va fi adult, va transmite la rândul lui beneficiile cărților, precum o moștenire de familie.

Literatura de specialitate prezintă numeroase studii despre importanța lecturii. Unele dintre acestea arată că lectura poate prelungi viața, cu cât citești mai mult, cu atât poți trăi mai mult. Alt studiu se referă la faptul că lectura cărților bune face omul mai bun. Un studiu publicat de „Economic Journal”, realizat de economiști de la Universitatea din Padova, arată că copiii înconjurați de cărți au șansa de a

câștiga mai mult ca adulți. Există și un curent numit „biblioterapie”, conform căruia lectura ajută omul să se însănătoșească mai repede. Trebuie să luăm în considerare și îndemnul scriitorului, Michel Tournier: „Citiți, citiți, cititul vă face fericiți și inteligenți.” Cărțile, revistele și chiar internetul sunt instrumente de învățare excelente, care necesită abilitatea de a citi și de a înțelege cele citite. De ce e important să citim, în special în timpul verii? Pentru că numeroase studii indică faptul că copiii care nu citesc în perioada vacanței de vară suferă mari pierderi, uită. Copiii care își pierd abilitățile de citire în timpul verii pot fi la doi ani în spatele colegilor săi.

Datoria noastră de dascăli și părinți este de a-i încuraja să citească măcar 30 minute pe zi. Își poate alege cartea chiar el pentru a fi mai ușor absorbit de lectura acesteia. Se pot oferi stimulente pentru cititorii reticenți. Se poate face seara de lectură în familie sau în sala de clasă. Este bine de legat lectura de drumeții sau excursii. Dacă facem o vizită la muzeu, putem citi o carte despre acest subiect. Excursia poate ajuta la poziționarea lecturii într-un context mai larg. Este indicată și citirea cu voce tare. Personal, le-am înregistrat povești audio, numindu-le: Povestea zilei.

Lectura reprezintă o metodă de petrecere a timpului liber care nu numai detensionează și relaxează, ci și educă și dezvoltă intelectual. Ea are o multitudine de beneficii pentru dezvoltarea psihomotorie a copilului: le îmbunătățește abilitățile de comunicare, le facilitează înțelesul unor concepte precum poveste, culori, nume, numere, forme, litere, stimulează creativitatea și imaginația, îi ajută să deprindă abilități de gândire, să înțeleagă cauza și efectul, exersează logica, dar pot gândi și abstract, le formează abilitățile de a asculta, îi ajută să-și depășească stările de stres și de anxietate.

Importanța lecturii este dată de aspectele educative pe care le implică: aspectul cognitiv (își îmbogățesc cunoștințele despre lume), aspectul educativ (educă etic și estetic), aspectul formativ (lectura formează și consolidează deprinderile de muncă independentă, capacitatea de exprimare corectă și expresivă, îmbogățirea vocabularului activ, achiziționarea de exemple de bună purtare, bune maniere, ș.a.).

Conținutul lecturat trebuie să fie în concordanță cu gradul dezvoltării psihice al elevilor, sfera de interese estetice și etice ale fiecăruia, posibilitatea de a înțelege mesajul textului citit, calitățile stilului textului (simplitate, naturalețe). Interesul pentru carte nu vine de la sine, ci se formează printr-o muncă a factorilor educaționali – familie, școală, o muncă ce presupune răbdare, voință, perseverență.

În ciclul primar studiul lecturii se poate realiza astfel: prin texte de lectură intercalate între textele de citire, lecturi suplimentare extrașcolare, grupate pe fiecare clasă de studiu, respectând cerințele programei școlare a ciclului primar. Cele mai importante forme de îndrumare a lecturii în afara clasei sunt: expunerea prin povestire, dezbaterea, activitatea cu cartea, metoda demonstrației, comparației, excursii literare, întâlniri cu scriitori, șezători sau concursuri literare, tabere de creație literară.

Am întâlnit copii care sunt fascinați de o poveste frumoasă, dar citită de altcineva, însă el singur nu este tentat să citească decât ce e obligatoriu la orele de curs. De aceea rolul și intervenția învățătorului sunt absolut necesare. Cei mici sunt încântați de dramatizări, iar când cresc citesc cu plăcere din dramaturgie. Citirea în colectiv, pe roluri, citirea independentă, corectă și expresivă are rol de a aprofunda și de a stimula lectura. Putem vizita biblioteca din oraș. Rafturile pline de cărți, ordinea, coloritul, titlurile pot stimula interesul pentru lectură. Sau ne facem o bibliotecă în clasă, o zonă dedicată cărților, frumos semaforzată, un elev ține locul bibliotecarului, un elev este responsabil cu agenda/ intrări- ieșiri, pentru

a ținemai ușor ține evidența. Ghicitorile literare sunt mijloace pasionante ce-i invită pe copii la lectură. Versurile pot constitui plăcerea unor copii. CD-urile cu povești sau de pe youtube creprezintă un alt important mijloc de îndrumare a lecturii. Recenziile, lansările de carte, cluburile de lectură sau expozițiile de carte pot stimula cititul. Interesant a fost când am anunțat că voi realiza un sondaj sau un chestionar pe baza lecturilor lor suplimentare, vizând diverse teme, personaje, spații, timp, îndrumându-i spre a căuta cartea potrivită fiecăruia. Se pot face și paralelisme între cărți, descoperind asemănările și deosebirile de conținut, sau paralelisme între un anumit text și ecranizarea acestuia. Andrei Pleșu, într-un articol publicat în „Despre frumusețea uitată a vieții”, a specificat următorul sfat: „Întâlnirea cu o carte nu e întotdeauna ceva programabil, iar efectul lecturii nu se poate anticipa după calcule previzibile. Întâmplarea- adică destinul- joacă un rol important.”

Lectura poate deveni un hobby care să-i însoțească toată viața. Cartea poate fi considerată și un consilier psihologic. Capacitatea de concentrare este direct proporțională cu cititul. Performanțele școlare la disciplinele umaniste sunt influențate pozitiv de pasiunea pentru citit.

Rolul învățătorului este de a urmări nu numai „cât”, ci și „ce” și „cum” citesc elevii săi. Nu contează numărul mare de cărți citite, ci valoarea artistică și educativă a acestora. Odată format, gustul pentru lectură se transformă într-o adevărată pasiune, care se poate resimți toată viața.

Albert Einstein a spus: „*Dacă vrei să ai copii inteligenți, citește-le povești, dacă vrei să fie și mai inteligenți, citește-le și mai multe povești.*”

Spor la lectură!

Bibliografie:

1. Cornea, Paul, *Introducere în teoria lecturii*, Ed. Minerva, București, 1998
2. www.didactic.ro
3. *Interferențe didactice-Periodic pentru inițiativă și dezvoltare profesională în educație*, anul IV, Nr 1/2007, Ed. Corgas Press, Bacău
4. Stancu, Adriana, *Aspecte metodice ale predării literaturii în ciclul primar*, Ed. Sfântul Ierarh Nicolae, 2010
5. Șerdean, Ioan, *Metodica predării limbii române la clasele I-IV*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1988
6. Șincan, E., Alexandru, Gh., *Lecturi literare pentru ciclul primar. Îndrumător metodic pentru învățători, părinți și elevi*, Ed. „Gheorghe Alexandru”, Craiova, 1993

LECTURA CA REÎNVESTIRE A CITITORULUI

Prof. dr. Simona LIUTIEV

Liceul Tehnologic „Dacia” Pitești, jud. Argeș

A citi înseamnă a salva texte de la uitare, dar și a înțelege mai bine cine ești tu, cititorul. Este o încercare de a ne impulsiona să reacționăm la crima supremă, analfabetismul, ignoranța, într-o lume când

primează libertatea, când în ciuda faptului că nici fanaticii, nici stoicii, nici cenzorii nu ne mai limitează, când sub iluzia autocontrolului, a puterii inteligenței, alegem să maltratăm texte, să fim manipulabili prin sărăcia lecturilor și comozi via online. Sclavie, cenzură, analfabetism, pricepere, reverie, eliberare, libertate, realități contrastante care au produs efecte contrare, în timp ce primele impulsionează, ultimile alimentează lenea, o ironie ce pare a urmări soarta cititorului, în toată ciclicitatea ei până astăzi. Cititul este un stil de viață indiferent de reperele temporale și spațiale în care literatura a fost produsă, genul sau specia. Participarea naivă, absorbția primară a unei cărți combinată cu performanța critică și cunoașterea de sine, sunt cele două capete de săgeată care duc la succesul lecturii. Doar că această dinamică nu se poate concretiza simultan, de aceea fiecare lectură este un act de negociere între așteptări, reacții, trăiri, abordări, conectări, umpleri de goluri, re-scriere. Cititorul trebuie să fie mai deștept decât autorul, căci mai liniștit e oricum, el nu trebuie să-și reprezinte decât propria voce.

Lectura îți oferă iluzia că poți opri timpul, ea ca istorie nu are sfârșit. Printre profilurile lectorului din toate timpurile, pe "Corabia nebunilor" (Sebastian Brant), se poate creiona, fie și doar pentru amuzament, orice tipologie de cititor. Fiecare dintre noi e așteptat să salveze o carte de la categoria la care a fost condamnată, să dea viață cărților nescrise. Cicero credea că cei care sunt educați în artele umanității sunt cei mai umani dintre oameni; în timp ce Herder spunea că literatura este adevărata școală a umanității. Alberto Manguel încerca în 2011 nu doar o istorie a lecturii, ci a oamenilor obișnuiți care au practicat-o și o practică, a lectorului implicit, după o metodă care asigură ordinea în aparenta dezordine, prin care se recuperează fragmente dragi din trecut, o carte care mai mult acumulează decât eliberează.

Cititorul odată ieșit de sub autonomia autorității scriitorului, dă viață cărții. "Când scriitorul dă drumul textului, acesta începe să existe" spunea Manguel. O atitudine extremă, discutabilă din punctul de vedere al hermeneuticii literaturii și mai ales a teoriei textului, un radicalism cu foarte mulți adepți, un curaj asumat care vine să reconforteze cititorul contemporan, grăbit, care ar avea nevoie doar de câteva cuvinte să devină irezistibil, dar totodată conștient subliminal că "Suntem mereu la începutul începutului literei A". Nimeni nu citește fără voce (interioară), or vocea, verbalizarea sunt apanajul cunoașterii, ochii și buzele lui L. Blaga sau cartea este oglinda, imaginea după R. Barthes, "Eu, adică eu", de fapt cititorul este el însuși ficționalizat de către autor, crede Ioan Fărnuș sau act de "narativizare a cititorului" cum i-ar spune Marcel Corniș-Pop.

"Cine poate citi vede de două ori mai bine" credeau grecii, iar cine recenza o carte putea examina întreaga umanitate era de părere Margaret Fuller. Nu ni se poate spune ce să citim, e permis însă să primim recomandări despre ce să nu citim. Deținerea unei cărți funcționează ca o insignă, recunoscând solidaritatea cu soarta cărții și a autorului. De aceea se recomandă creșterea și educarea copiilor printre cărți. Cartea se joacă cu spațiu narativ non-secvențial, blocurile textuale și grafice se pretează infinitei teorii a combinațiilor, în care cititorul poate intra oriunde, oricând "schimbând cursul narativ, cerând inserții, corectând, expandând, sterge" variantă care, pe lângă iluzia de neinceput și neterminat mai poate ridica problema libertății cititorului "nu devine aceasta o obligație să se procedeze astfel?"

În centrul literaturii stă cititorul și, indiferent de forma lui de receptare, estetică, culturală sau strict tehnică, textul capătă dimensiune semantică numai la cititor, credea Heinrich Plett. Lectura prin extensie, poate fi înțeleasă ca o hermeneutică a textului, iar cititorul, asemeni hermeneutului "are plăcerea de a se învârti în cerc, de a întoarce o problemă pe toate fețele, de a se integra și de a fi solidar în întreaga sferă a

ideii în centrul căreia se consider și unde el chiar este efectiv” (A. Marino). Constatăm în ultima vreme că literatura tinde să se întoarcă la stadiul ei primar, la oralitate prin transpunerea ei în filme, seriale, tutoriale, bloguri, audiobook-uri, e-book. Mass-media și mediul online arată cum nici cultura, nici literele nu mai constituie monopolul textului scris, cunoștințele literare pătrund larg spre public pe canale facebook, zoom prin creative writing meeting courses care abuzează de știință și tehnică prin examinări pe viu ale producțiilor artistice. A scrie frumos a devenit a scrie bine, adică literalitate, iar a citi nu mai este doar o ocupație de passe-temps, terapeutică, ci una din ce în ce mai avizată ca instrument literar. Poate pe motiv că textul trebuie transformat în literatură, nu doar să rămână suport grafic, el trebuie investit cu funcții literare și coduri specifice. Poate de aceea elevii se îndepărtează de lectură, căci devine prea tehnică.

Realitatea polisemică pe care ne-o propune literatura, totalitatea referințelor limbajului se referă atât la spiritul autorului, dar și la al cititorului. Se știe că literatura este dependentă de contextual social, este expresia societății, depinde de gradul de cultură și de civilizație al acesteia. Aceste norme social-literare acționează mai ales în receptare, ea ilustrează relația dialectică între libertate și necesitate: societatea creează și exprimă literatura, iar literatura reflectă și neagă societatea. În afară de rolul civilizator, vedem cum literatura devine critică a vieții. Jauss explica foarte detaliat faptul că lectura este prin excelență un act social, opera se scrie pentru public și este recunoscută de către public, așa se face că opera devine comună celor doi actanți: scriitorul și cititorul. Literatura de consum, cărțile cu un bun marketing, cele care tratează probleme ale umanității contemporane: migrația, discriminarea, lumea orientală, protecția mediului, politica, best-sellerurile au ajuns să fie sinonime cu valoarea și cer comunități specifice de cititori. Literatura se exersează, se învață, se produce, imită, influențează. Cu cât citești mai mult, poți ajunge să ai sentimental că scrii mai bine, un Babel, Cartea Unică scrisă de toți, căci așa cum afirma Barthes, o primă lectură nici nu există, oricât ar încerca să ne iluzioneze cartea. În ciuda acestei intertextualități, cititorul iese în câștig, experiența sa personală la lectură este irepetabilă, actul lecturii este mereu e ceva ce se adaugă, nu ce se substituie, cum observa Heidegger. Lectura e creatoare, e trăită, impresionist, subiectiv chiar dacă în subliminal, tot ceea ce cititorul acționează prin lectură este tot un sistem de preconcepții și lecturi anterioare.

Până ca cititorul să devină profesionist în actul lecturii el va trebui să experimenteze și relectura pentru a observa schimbările de percepție, înainte ca ea să se transforme în lectură de sine, ea nu poate fi ”străină de autobiografie” crede Matei Călinescu. Este oare această conștientă de sine în lectură un scop oportun și realist? Putem cunoaște așteptările și nevoile particulare ale cititorilor ca să le putem recomanda cartea potrivită? Putem acționa ca terapeuți fără diploma, fără pregătire? Este just în era noastră să le spunem elevilor, ca Tudor Chirilă bunăoară ”Citiți orice, numai citiți!”. Canonul nostru de lectură în calitate de dascăli mai coincide cu strategiile și atitudinile tinerilor despre lectură? Prin procesul nostru interpretativ putem să-i mai ghidăm în acest demers de construcție culturală? Cert este că producția textuală nu este niciodată completă fără participarea cititorilor, în raport cu interesele, dorințele, justificările lor. Autor și cititor, împreună cu surrogatele lor textuale sunt împreună angajați într-o tranzacție culturală. Nicio lectură nu este completă fără efectele figurării narative ce reies din participarea cititorului. Iar realitatea zilelor noastre arară tineri nepregătiți civic și derutați. Pentru toate acestea, noi ar trebui să ne simțim vinovați, pentru că literatura este simulare a vieții, a umanității.

Bibliografie:

1. Barthes, Roland, *Plăcerea textului. Roland Barthes despre Roland Barthes. Lecția*, Editura Cartier, București, 2006;
2. Călinescu, Matei, *A citi, a reciti. Către o poetică a (re)lecturii*, Editura Polirom, Iași, 2003;
3. Corniș-Pop, Marcel, *Tentația hermeneutică și rescrierea critică*, Editura Fundației Culturale Române, București, 2000;
4. Fărnuș, Ioan, *Privind înapoi, cititorul. Ipostaze ale lectorului în proza românească*, Editura Cartea Românească, București, 2013;
5. Manguel, Alberto, *Istoria lecturii*, Editura Nemira, București, 2011;
6. Marino, Adrian, *Hermeneutica ideii de literatură*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1987

LECTURA DE PLĂCERE, ALTERNATIVĂ ȘI REFUGIU IDEAL DIN MEDIUL DE LUCRU VIRTUAL

Prof. Marilena LUCIU
Clubul Copiilor Medgidia, jud. Constanța

Această lucrare reflectă în primul rând experiențe și păreri personale (în care poate mulți se vor regăsi, deci cu valoare generalizatoare), abia apoi referiri la importanța lecturii, sugestii, activități menite să dezvolte abilitățile de lectură ale elevilor. De peste un an, suntem într-o continuă schimbare și restructurare nu doar la nivel profesional sau instituțional, cât mai ales la nivel personal. Viața așa cum o știam s-a comprimat, s-a dau câțiva pași înapoi, s-a spălat bine pe mâini, și-a pus mască atunci când trebuia să iasă pentru scurt timp afară, iar după ce, revenită în spațiul intim, și-a scos-o la un loc cu teama, s-a retras în singurătate, trăgând adânc aer în piept și întorcându-se spre sine pentru a-și extrage de acolo resursele de energie, credință și putere de care știa că are nevoie mai mult ca oricând. Perioada pandemiei, cu temeri, restricții, schimbări, poate cu refulări și frustrări, ne-a făcut totuși și un bine (sau chiar mai multe): ne-a oferit timp pentru noi înșine, să reflectăm și să ne regăsim ancora/ancorele interioare, ba chiar să ne dedicăm unor activități pentru sufletul nostru, lăsate până atunci pe plan secund. Iar cei cărora le plăcea măcar puțin să citească au avut ocazia să se dedice mai mult cărților și îmbogățirii cunoașterii, lectura fiind deopotrivă o metodă de relaxare fizică, „rupere” temporară de exterior, și în același timp de activizare la nivel mental și emoțional, adică acea zăbavă frumoasă și folositoare de care vorbea, cu sute de ani în urmă, Miron Costin (unde, explică Umberto Eco, „a zăbovi nu înseamnă a pierde timpul: adesea zăbovim ca să reflectăm înainte de a lua o decizie”²).

Ca absolvent de Filologie, cadru didactic, mamă conștientă că e un model din acest punct de vedere pentru fiul său și, nu în ultimul rând, ca om pasionat de lectură și cunoaștere, am acordat întotdeauna atenție cărților și cu atât mai mult în ultimele luni, chiar dacă, din teancurile de volume (din diverse

² Umberto Eco, *Șase plimbări prin pădurea narativă*, Constanța, Ed. Pontica, 1997, p. 68

domenii, depășind specializarea mea) pe care le-am comandat online, unele încă așteaptă să fie scoase din tipăritură. Refugiu și timp al meu cu mine, lectura m-a ajutat să evadesc dintre măști, numere în urcare sau scădere, ecrane de telefon/PC/laptop, documente în format electronic sau nu, vești îngrijorătoare, pe alocuri contradictorii. În timpul liber, am combinat lectura cu alte activități care să îmi sporească starea de bine, de care toți am avut mai acut nevoie în această perioadă. La fel spun că au făcut și unii dintre elevii mei: „Pandemia a făcut parcă un pact cu cititorii pentru a deveni prieteni și mai buni cu cărțile. I-a scutit de rutina de dimineață ca să poată citi în pijamale cât le cere sufletul“ (P.B., clasa a XI-a); „Neavând prea multe posibilități de a-mi umple timpul, am început să citesc cărți pe care până acum nu aveam timp să le citesc, sau care nu mă atrăgeau, alte genuri, inclusiv în limba engleză, nu prea dificile și poate «siropoase» pentru alții, dar pe gustul meu“ (P.N., clasa a XI-a); „În pandemie, poveștile au fost o modalitate de evadare de realitatea sufocată de prea multe informații cu bolnavi și măsuri de protecție. Lectura mi-a oferit siguranță, iar cei patru pereți ai camerei au devenit decor populat de personajele din cărți care se duelau, dansau, cântau, umblau libere oriunde“ (Ț.A., clasa a XI-a); „În pandemie, am avut mai mult mai mult timp să citesc și să scriu. Acum, după ce ne-am reintrat în ritmul obișnuit, încerc să citesc orice îmi atrage atenția“ (P.A., clasa a XI-a); „Perioada aceasta mi-a oferit mai mult timp pentru citit și pentru mine, însă nu mi-a plăcut că ne țineau în casă“ (P.D., clasa a V-a); „De un an de zile, viața așa cum o știm noi s-a schimbat, iar pe mine m-a ajutat să citesc mai mult și mai diversificat“ (I.E., clasa a V-a); „Părinții mi-au comandat mai multe cărți, nu le-am citit pe toate, dar pot spune că am citit mai multe decât înainte, când mersul la școală și temele îmi ocupau majoritatea timpului“ (D.M., clasa a VI-a).

În *Edificiul lecturii*³, Mircea Cărtărescu diferențiază între a citi la întâmplare, genuin, ca un turist care, „fără niciun ghid, intră într-o biserică barocă“, și a accede (după oarecare exercițiu și timp) într-o lume în care „lectura ești tu însuși“ și ai uimitoarea revelație „că n-ai aflat nimic dintr-o carte care să nu fi fost în tine de la bun început“, ceea ce poate explica pe de o parte predilecția pentru un anumit gen de cărți, iar pe de altă parte confirmarea anumitor intuiții și experiențe de viață pe care le regăsim în paginile lor, ca o regăsire de sine prin altul/alții. Nu doar scriitorul (ca, de altfel, orice creator de artă) apelează la un alter ego spre a se transpune fictiv în alte contexte spațio-temporale, ci și lectorul (fie el inocent sau competent), ca o compensare în plan imaginativ și afectiv a neajunsurilor și/sau nedreptăților din realitate. Sintetizarea unor idei ale lui Umberto Eco pare cea mai potrivită pentru a explica raportul dintre operă și cititor, chiar dacă, vorbind despre cooperarea interpretativă între text și destinatarul său, semioticianul se referă la strategii discursive și nu la subiecți individuali: „Un text, mai mult decât orice alt mesaj, necesită acte de cooperare active și conștiente din partea cititorului“⁴, pentru că el „vrea ca cineva să-l ajute să funcționeze“⁵, ca „o mașină leneșă care-i cere cititorului să facă o parte din munca ei. Ar fi groaznic ca un text să spună tot ceea ce destinatarul lui ar trebui să înțeleagă: nu s-ar mai sfârși niciodată“⁶. Postulându-și propriul destinatar ca pe o condiție indispensabilă a capacității de comunicare și semnificare, textul

³ În vol. *Cărțile care ne-au făcut oameni*, București, Ed. Humanitas, 2017, p. 32

⁴ Umberto Eco, *Lector în fabula*, București, Ed. Univers, 1991, p. 1

⁵ *Ibidem*, p. 83

⁶ *Idem*, *Șase plimbări prin pădurea narativă*, Constanța, Ed. Pontica, 1997, p. 7

„este emis pentru cineva care îl actualizează”⁷ și „nici un text nu este citit independent de experiența pe care a acumulat-o cititorul din alte texte”⁸.

Întrucât lucrarea de față are în vedere autori și mai ales cititori reali, nu instanțe model sau teoretice, trebuie precizat că forma finită a unei opere și modul în care ea este receptată țin de o serie de alți factori, inclusiv „întâmplări” sau fenomene inconștiente, legate de psihologia, experiențele și gusturile celui care citește, contextul spațio-temporal și scopul în care o face (în acest caz, lectura de plăcere sau recreativă). Chiar și operele literare citite pentru școală pot fi interpretate din unghiuri multiple, adaptate vârstei, preocupărilor, limbajului propriu, căci problematica și sensurile lor se păstrează, în pofida modernizărilor prin care a trecut societatea în ultimele decenii. În contextul receptării operelor literare, se ia în considerare „categoria cititorilor cărora li s-a adresat textul și cea a cititorilor actuali, ancorați, fiecare, în mentalitatea și valorile timpului lor și, uneori, în realitatea zonei geografice din care provin”⁹, confirmând primatul subiectivității și afectivității în actul lecturii. Dincolo de latura informativă, competențele de lectură vizează latura formativă, apelează la experiența de viață a elevilor și contribuie la formarea viziunii lor despre lume și oameni, la dezvoltarea unor valori și atitudini ca „plăcerea de a citi, participarea cognitivă și emoțională la experiența pe care o propune opera, aprecierea valorii estetice, atitudinea distanțată, critică, față de sensurile transmise prin operele literare”¹⁰.

Interesul pentru lectură, mai ales în contextul învățării online, se cultivă și se întreține în primul rând în mediul familial, în condițiile în care școala, cel puțin în orașul în care locuiesc, s-a făcut majoritar de acasă. Nu prin îndemnuri repetate de a citi, întărite de ale cadrelor didactice, ci prin exemplul personal convingem copiii să se retragă din fața monitorului (devenit necesitate, nu alternativă) și să se aplece asupra paginii tipărite, cu mirosul și textura specifice, nemaivorbind de universul ficțional prin care îi poartă. Seara, înainte de culcare (moment recomandat și de psihologi, cercetările demonstrând că oamenii care citesc seara, în pat, au un nivel de stres cu 68% mai mic decât ceilalți¹¹), fiecare cu cartea sa în față, fie doar și pentru câteva zeci de minute, între părinte și copil se creează o conexiune aparte, o anumită intimitate dublată de relaxare, și timp de calitate pentru sine. Dacă cel mic nu știe să citească, părintele va găsi răgaz să îi citească măcar de câteva ori pe săptămână dacă nu în fiecare seară o poveste, un basm, una-două poezii pentru copii, un fragment dintr-un volum mai amplu pentru vârsta lui, care va fi continuat data viitoare. Deseori, e vorba de același text, față de care el arată o preferință clară și pentru a cărui înțelegere are nevoie de lecturi repetate, mai ales în cazul basmului. „Copilul va extrage o semnificație diferită din unul și același basm în funcție de interesele și nevoile de moment. Ori de câte ori i se oferă șansa, el va reveni la același basm atunci când este gata să extindă semnificații vechi sau să le înlocuiască cu altele noi”¹². Observația este în general valabilă pentru cam orice fel de text pentru copii. În ce privește lectura de plăcere, consider că selecția trebuie lăsată exclusiv copiilor, în funcție de simplitate/ dificultate, gust, domeniu de cunoaștere sau de aplicabilitate. În calitate de părinți și/sau cadre didactice, trebuie doar

⁷ *Idem, Lector in fabula, București, Ed. Univers, 1991, p. 85*

⁸ *Ibidem, p. 118*

⁹ Alina Pamfil, *Studii de didactica literaturii române*, Cluj-Napoca, Ed. Casa Cărții de Știință, 2006, p. 33

¹⁰ *Ibidem, p. 32*

¹¹ https://www.thebookclub.ro/8-lucruri-care-se-intampla-in-corpul-tau-daca-citesti-inainte-de-culcare/?utm_campaign=TheBookClub&utm_medium=Facebook&utm_source=TheBookClub

¹² Bruno Bettelheim, *Psihanaliza basmelor*, București, Ed. Univers, 2017, p. 21

să-i încurajăm să citească, să-i stimulăm în extinderea și diversificarea lecturilor, să-i lăudăm că o fac, chiar dacă ei nu conștientizează în totalitate, la vârsta lor, importanța acestui complex și permanent proces de cunoaștere. De pildă, în recenta și prelungita vacanță de primăvară, fiul meu de 12 ani a alternat lectura primului volum din trilogia *La Medeleni*, recomandat de profesoara de română și pentru care avea de făcut fișă de lectură, cu volumul VIII din *Jurnalul unui puști* de Jeff Kinney, pe care personal cu greu îl pot încadra în domeniul literatură, dar pe care el l-a devorat, ca de altfel și pe cele anterioare. Important este că a îmbinat lectura obligatorie cu cea de plăcere și, mai ales, că practică lectura de plăcere, digerând-o astfel mai ușor și pe cea din prima categorie. Printre preferințele lui se numără texte beletristice cu un limbaj ușor de înțeles, cu mai puține figuri de stil (iată de ce nu recomand orice text liric cititorilor de vârstă mică, recunosc că îmi dau ochii peste cap auzind copii de 9-12 ani care spun că au citit *Luceafărul* lui Eminescu – poate că o poezie se citește ușor și repede, dar receptarea ei presupune o vârstă ceva mai mare, abilități de lectură și cunoștințe minime de teorie literară), texte amuzante sau cu tematică actuală, având personaje și situații cu care se poate identifica (de exemplu: *Pippi Șosețica* de Astrid Lindgren, *Povestea unui omuleț din clasa a IV-a* de Judy Blume, *Povești piezișe de la școala-n dungă* de Louis Sachar, *Insula roboților* de Peter Brown), sau texte nonficionale cu informații din diferite domenii: enciclopedii, culegeri de curiozități, Codul bunelor maniere pentru copii, Caietele Filliozat, etc.

Act profund subiectiv și personal, lectura dezvoltă imaginația, creativitatea, toleranța, empatia, gândirea liberă și critică, abilitățile lingvistice și cele practice, de soluționare a problemelor, de concentrare și sintetizare, precum și încrederea în sine și capacitatea de integrare în societate, lucruri cunoscute și demonstrate. Ea constituie principala modalitate (și cea mai la îndemână, în condițiile în care sursele de informare sunt incomparabil mai numeroase și diverse decât în urmă cu câteva decenii) de evitare a ceea ce regretata Ileana Vulpescu numea „pauperizare intelectuală”. Literatura de specialitate prezintă numeroase exemple și studii despre importanța lecturii, unele demonstrând că cititul prelungește viața, altele că lectura cărților bune ne face mai buni, ne poate ajuta să ne însănătoșim mai repede, existând chiar un curent care se ocupă de biblioterapie. Un studiu al unor economiști de la Universitatea din Padova, efectuat asupra a 6.000 de subiecți din nouă țări europene și publicat în *Economic Journal*, demonstrează importanța cărților și accesului la lectură de la vârste cât mai fragede. Persoanele care au crescut înconjurate de un număr mare de cărți au înclinația naturală de a învăța cât mai mult pe parcursul vieții, curiozitate intelectuală și capacitatea de a se adapta mai ușor, obținând venituri mai mari ca adulți, în timp ce pentru persoanele care nu s-au bucurat de avantajul lecturii în copilărie, provocările intelectuale sunt, în general, greu de depășit. „Este important să le oferi copiilor cărți și să-i încurajezi să citească, pentru că asta va avea, cu siguranță, efecte pozitive asupra performanțelor lor școlare și le va oferi condiții socio-economice avantajoase”, spun cercetătorii¹³, evidențiind diferențele economice și culturale dintre mediul rural și cel urban, dintre familiile sărace și cele cu un nivel de trai ridicat, unde accesul la educație este mult încurajat.¹⁴ Alt studiu, realizat de **Universitatea Yale din S.U.A.** pe un eșantion de peste 3.000 de cititori de 50 de ani, arată că o lectură de doar câteva minute pe zi are efecte benefice, chiar salvatoare, asupra stării de sănătate, iar **o lectură săptămânală de 3 ore și jumătate prelungește speranța de viață**

¹³ <https://lecturacentral.wordpress.com/b-avantajele-lecturii/>

¹⁴ <https://voxeu.org/article/books-kids-and-lifetime-earnings>

cu peste 20% într-un interval de 12 ani. Adepții romanelor-fluviu și ai romanelor de aventuri sunt de regulă femei, adeseori cu studii superioare și venituri mari¹⁵.

Nu e de mirare, așadar, că pentru mulți lectura (mai ales cea de plăcere) a constituit, în contextul pandemic, un refugiu și o salvare, că a fost nevoie de ceea ce Eco numea „irumperea ficțiunii în viață” pentru a conștientiza că „a reflecta asupra raporturilor complexe dintre cititor și istorie, ficțiune și realitate, poate să constituie o formă de terapie împotriva oricărui somn al rațiunii, care naște monștri. În orice caz nu vom renunța să citim opere de ficțiune, pentru că în cazurile cele mai bune tocmai în ele căutăm o formulă care să dea sens vieții noastre”¹⁶. Indiferent că este tipărită pe hârtie sau în format electronic, cartea ne este un tovarăș credincios, plin de răbdare și înțelepciune, un sprijin emoțional în perioadele de criză, cu profunde schimbări colective și individuale. Fiecare carte, indiferent de ton și temă, devine o treaptă pe scara cunoașterii, iar fiecare treaptă urcată aduce o nouă perspectivă asupra vieții, un nou prilej de reverie, o nouă întâlnire cu lumi sau aspecte necunoscute ale lumii, cu oameni deosebiți și, nu în ultimul rând, cu sine.

Bibliografie:

1. Bettelheim, Bruno, *Psihanaliza basmelor*, București, Editura Univers, 2017
2. Eco, Umberto, *Lector in fabula*, București, Editura Univers, 1991
3. Eco, Umberto, *Șase plimbări prin pădurea narativă*, Constanța, Editura Pontica, 1997
4. <https://calatorprintaramea.wordpress.com/tag/nu-este-alta-mai-frumoasa-si-mai-de-folos-zabava-decat-cetitul-cartilor/>
5. <https://lecturacentral.wordpress.com/b-avantajele-lecturii/>
6. <https://www.news.ro/cultura-media/studiu-lectura-prelungeste-speranta-de-viata-1922400109002016081715543334>
7. https://www.thebookclub.ro/8-lucruri-care-se-intampla-in-corpul-tau-daca-citesti-inainte-de-culcare/?utm_campaign=TheBookClub&utm_medium=Facebook&utm_source=TheBookClub
8. <https://voxeu.org/article/books-kids-and-lifetime-earnings>
9. Mihăilescu, Dan C., *Cărțile care ne-au făcut oameni*, București, Editura Humanitas, 2017
10. Pamfil, Alina, *Studii de didactica literaturii române*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2006

¹⁵ <https://www.news.ro/cultura-media/studiu-lectura-prelungeste-speranta-de-viata-1922400109002016081715543334>

¹⁶ Umberto Eco, *Șase plimbări prin pădurea narativă*, Constanța, Ed. Pontica, 1997, p. 181-182

TEXTUL NARATIV

Prof. Georgiana LUNGEANU

Școala Gimnazială „Coresi” Târgoviște, jud. Dâmbovița

Clasa: a III-a

Obiectul: Limba și literatura română

Subiectul: Textul narativ.

Tipul: comunicare-însușire de cunoștințe

Scopul: comunicarea- însușirea de noi cunoștințe cu privire la înțelegerea unui text narativ.

Competențe specifice:

1.2 Deducerea sensului unui cuvânt prin raportare la mesajul audiat în contexte de comunicare familiare

3.1. Extragerea unor informații de detaliu din texte informative sau literare.

3.2 Formularea unui răspuns emoțional față de textul literar citit

Obiective operaționale:

3.1.1 Să citească corect, conștient și expresiv textul, în forme variate (citire în gând, în lanț, selectiv, pe roluri);

1.2.2 Să deducă din text semnificația cuvintelor necunoscute cu ajutorul aplicației Wordwall

3.1.3 Să formuleze întrebări/răspunsuri pe baza fragmentului citit;

3.2.4 Să completeze ciorchinele pornind de la cuvântul dat

3.2.5 Să formuleze în modalitatea adecvată inteligenței predominante acțiunile și sentimentele desprinse din textul citit.

Metode și procedee: conversația, lectura explicativă, exercițiul, explicația. problematizarea, interogarea reciprocă, cadranele, ciorchinele

Evaluare: interevaluare, temă de lucru în clasă, observare sistematică, aprecieri verbale, Kahoot

Resurse și aplicații: aplicația Microsoft Teams laptop, manual digital, imagini PPT, aplicația Word wall, Jamboard, Kahoot

Moduri de organizare: frontal, individual, în perechi

Durata: 50 min.

Desfășurarea activității:

- Se creează climatul instructiv educativ necesar desfășurării în condiții optime a activității didactice
- Prezintă un ppt. elevilor, cu o “Pălărie a timpului” despre care vor purta discuții
- Anunță subiectul lecției și prezintă obiectivele la nivelul de înțelegere al elevilor
- Citirea în gând a textului, cu creionul în mână
- Discuții referitoare la conținutul textului
- Vor identifica cuvintele necunoscute și le vor integra în enunțuri noi, cu ajutorul aplicației **Wordwall**
- Citirea textului în lanț de către elevi
- Se face citirea model cu ajutorul manualului digital

- Discuții pe baza textului
- Se citește textul selectiv/pe roluri
- Solicit elevilor să formuleze o întrebare și să numească un coleg care să îi răspundă
- Propun elevilor să completeze un ciorchine plecând de la cuvântul **timp**, unde vor da exemple din experiența lor, de modalități de a petrece timpul liber, sfătuind-o astfel pe Marina despre cum ar putea să-și petreacă timpul liber. Se folosește tabla interactivă **Jamboard**
- Fiecare copil primește un desen, care reprezintă un covoraș cu sarcini, pe baza inteligențelor predominante, sarcinile vor fi împărțite aleatoriu. Fiecare elev va rezolva o sarcină.
 - 1 – Artiștii Cuvintelor
 - 2 – Matematicienii
 - 3 – Muzicienii
 - 4 – Artiștii plastici
 - 5 – Actorii fără glas
- Le voi cere să rezolve sarcinile conform inteligenței alese:
 - 1: să găsească cuvintele lipsă, pentru a compune o poezie despre conținutul textului
 - 2: să creeze o problemă despre timp, folosind orele afișate pe ceas
 - 3: să pună pe o melodie propoziții din text
 - 4: să realizeze un desen, cu personajele care apar în text
 - 5: să mimeze și să gesticuleze întâmplările din text
- Se vor face aprecieri asupra modului de realizare a sarcinii de lucru
- Solicit elevilor să completeze cadranele cu ajutorul tablei interactive **Jamboard**
 1. Cuvântul cheie a lecției
 2. Sentimente desprinse din conținutul textului
 3. Învățătura desprinsă din text
 4. Mesajul tău pentru Marina
- Cu ajutorul aplicației **Kahoot** elevii vor răspunde la întrebări despre conținutul lecției.
- Aprecieri verbale. Propun elevilor să mimeze modul în care s-au simțit pe parcursul lecției

Bibliografie:

1. Mirela Mihăescu, Ștefan Pacearcă, Anița Dulman, Crenguța Alexe, Otilia Brebenel, *Limba și literatura română, manual pentru clasa a III-a*, Ed. Intuitext, București, 2016;
2. *Curriculum național, Programa școlară pentru disciplina “Limba și literatura română”, clasa a III-a și clasa a IV-a*, București, 2014;
3. Curs formare: “Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii din clasele I-IV”, program de formare continuă de tip “blended learning” pentru cadrele didactice din învățământul primar;
4. Elena Mîndru, Lucica Borbeli, Doina Filip, Areta Niculae, Mirela Nemțoc, Delia Todoruț, Florica Topoliceanu, *Strategii didactice interactive*, Ed. DPH, 2010.

CITEȘTE! TE ROG, CITEȘTE!

**Prof. documentarist Teodora Georgiana LUPULESCU
Colegiul Național „Tudor Arghezi” Târgu-Cărbunești, jud.Gorj**

„Un cititor trăiește o mie de vieți înainte de a muri. Cel care nu citește niciodată trăiește doar una.”
(George R.R. Martin)

Trăim într-o lume în care timpul nu ne mai ajunge, nu mai știm să ne bucurăm, să privim, să iubim sau să zâmbim mai mult.

Trăim într-o lume în care evoluăm și o facem în mod diferit față de ceilalți.

Trăim într-o lume în care aproape nimic nu este ce pare a fi. Dacă încercăm să cercetăm mai atent lucruri pe care mass media ni le prezintă ca fiind realități, constatăm că nu stau în picioare.

Trăim într-o lume în care am uitat ce înseamnă să iei un oraș la pas, fără grabă, să afli istoria din spatele clădirilor, a străduțelor cu parfum de secole apuse, a pașilor ce le-au bătut odinioară.

Trăim într-o lume în care nu știm ce ne dorim, vrem multe, dar nu știm prea bine de ce.

Realizăm că ceea ce ne plăcea acum zece ani acum nu mai suportăm, nu mai punem valoare pe lucrurile din trecut.

Într-o astfel de lume încerc să caut soluții pentru o viață echilibrată și atunci când descopăr ceea ce se dovedește a fi bun pentru mine, împărtășesc în dorința de a afla și cei din jur despre asta. Ce e bun pentru mine, poate fi bun și pentru tine. Liniștea o poți găsi în aripile lor, ale cărților, care îți pot deveni cei mai buni prieteni. Odată intrat în lumea lor, a cărților, poți proiecta imagini, poți deveni regizor și actor al acțiunii, te inițiezi, te transformi, descoperi lucruri noi sau îți dorești să trăiești experiențe de viață, faci alegeri și iei decizii împreună cu personajele.

Lumea cărților o descoperi încă din copilărie, atunci când, fiind copil, cartea îți abate gândurile de la griji și te poate purta pe un tărâm de neuitat. Tărâmul unde orice lucru îți vorbește, unde culorile se joacă în mii de forme și dau viață zâmbetelor. Descoperi în povești un mod plăcut și cald de a comunica cu lumea din jur, de a te face înțeles în lumea lor, a adulților.

Ca adult găsești în cărți o alinare, ceva care să te facă să te întorci în trecut chiar și pentru câteva clipe. Uneori poți fi dezamăgit de finalul unei cărți, mai ales atunci când nu găsești exact ceea ce cauți, dar o carte îți deschide mintea și inima spre noi orizonturi. Trebuie să conștientizezi că bucuria, frustrarea, neputința sau dezamăgirea fac parte din viață și chiar dacă la final îți simți sufletul pustiit și gol, realizezi că așa e și în viața reală.

O carte ne învață să prețuim persoanele dragi, atunci când le avem lângă noi, să credem în visurile noastre și să luptăm pentru a ne crea propria lume.

Citind nu pierzi nimic, necitind pierzi multe.

De multe ori ne simțim obosiți, stresați și parcă toate lucrurile ne ies pe dos. Putem depăși aceste stări citind, deconectându-ne de lumea de afară și intrând în lumea cărților, a poveștilor. Acolo putem învăța să privim problemele noastre din mai multe perspective, reușind astfel să găsim mai repede rezolvarea. O carte îți poate oferi și în cele mai dificile momente, sfaturi utile sau exemple de povești reale, caracterizate de o suferință cruntă. Scopul acesteia este ca la final să ai o gândire mai limpede și matură în luarea unei decizii.

Mihai Eminescu spunea “Citește! Numai citind mereu, creierul tău va deveni un laborator nesfârșit de idei și imaginații”.

LECTURA – HRANĂ PENTRU SUFLET

Prof. documentarist Teodora Georgiana LUPULESCU
Colegiul Național „Tudor Arghezi,, Târgu-Cărbunești, jud. Gorj

În secolul vitezei și al tehnologiei, într-o lume din ce în ce mai agitată și mai sufocantă, prea puțini sunt aceia care au sesizat acea colosală energie sufletească, latentă în cărți.

Și totuși, încă din antichitate grecii au observat puterea uluitoare a artei de a vindeca sufletul, de a elibera emoțiile negative și a le înlocui cu o stare de pace și armonie. În „Poetica”, Aristotel folosește pentru prima dată termenul de catharsis pentru a se referi la impactul pe care îl au operele tragice asupra cititorilor și spectatorilor – acela de a elibera sufletul de suferință. Grecii antici îi avertizau pe cei care intrau în biblioteci prin inscripții așezate deasupra ușilor că pătrund într-un loc în care își pot vindeca sufletul. În secolul al XIX- lea, medicii și asistentele de la spitalele de psihiatrie din Anglia obișnuiau să le citească pacienților de la romane și jurnale de călătorie, până la Biblie și alte lecturi religioase. Aceasta pentru că operele de ficțiune oferă cititorilor posibilitatea de a evada într-un alt univers, de a se identifica cu personajele favorite și de a fi inspirați de ele.

Prin urmare, specialiștii au constatat că lectura este foarte eficientă pentru eliberarea stresului. Astăzi, majoritatea celor care apelează la biblioterapie sunt tineri între 30 și 40 de ani care se străduiesc să depășească anxietatea provocată de situații foarte variate – de la o carieră foarte solicitantă și apariția primului copil, până la probleme amoroase și găsirea unui sens în viață. Pentru toți aceștia, recomandarea este însă de fiecare dată aceeași: „Citiți o carte!” – cartea potrivită!

Cititul este hrană pentru suflet, iar odată ce înțelegi acest lucru te lași învăluit de bunăvoie de vraja cărților. Este o modalitatea foarte eficientă de descoperire a resurselor interioare și combinat cu terapia poate avea rezultate uimitoare. Un tânăr care citește mult va fi un om împlinit sufletește și va dobândi o spiritualitate ieșită din comun. Cărțile sunt cele mai de preț avuții, căci ele reprezintă depozitul complet al inteligenței omenești. Este acel depozit din care află secretul reușitei.

Importanța lecturii este evidentă și mereu actuală. Lectura este un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităților de gândire și limbaj. Lectura elevilor este un act intelectual esențial, care trebuie îndrumat și supravegheat de școală și familie. Cărțile

îmbunătățesc imaginația copilului, imaginație care se va transforma în creație în viitor. Copilul află lucruri nebănuite, lucruri pe care ar vrea să le trăiască, întâmplări și locuri pe care ar vrea să le cunoască. Astfel el devine ambițios, își va dori să reușească în viață. Va învăța să privească lucrurile din mai multe unghiuri, și nu va mai fi închistat.

Cartea în sine este un mister după care se ascund mii de cunoștințe ce se destăinuie pe zi ce trece. Ea ne ghidează să găsim, să înțelegem, să apreciem valoarea vieții. Lectura este un fapt inedit căci ea ne oferă un prilej unic de reflecție, de introspecție, ea ne hrănește atât sufletește cât și intelectual, punându-și amprenta pe întregul comportament. Lectura ne aduce liniște interioară, odihnă, deconectarea de la gândurile de zi cu zi. Ne ajută să ne sustragem de la zbuciumul vieții, să descoperim noi posibilități, să înfruntăm greutățile cu optimism și curaj. Într-un cuvânt ne vindecă.

La urma urmei, „cartea este un ospaț al gândurilor la care oricine este poftit.” Dacă vom ști să trezim interesul elevilor noștri pentru citit, dacă vom îndruma, verifica și stimula în acest scop, vom crește generații care vor simți o „sete” permanentă pentru citit, pentru cunoaștere, pentru lărgirea orizontului lor cultural, ceea ce se va răsfrânge pozitiv asupra vieții și activității lor, căci, așa cum spunea Nicolae Manolescu: „A citi înseamnă a învăța. E o formă de experiență sau, mai bine zis, un multiplicator pentru experiențele noastre: căci dacă ne-am mărgini la ceea ce putem trăi sau vedea în jurul nostru într-o viață de om, am fi foarte săraci”.

CERCUL DE LECTURĂ ON-LINE **JURNALUL ANNEI FRANK**

Prof. Mihaela MELINTE

Liceul de Transporturi Auto „Traian Vuia” Galați

În cadrul Cercului de lectură, transferat în mediul on-line în această perioadă, pe platforma G-Suite, am reușit să desfășurăm activități diverse de lectură. Aplicația Jamboard a facilitat conectarea grupului de elevi cititori, prin felurite exerciții de comunicare, care au făcut tranziția spre cartea ce urmează să fie abordată. Am început prin a le posta elevilor fragmente mici din mai multe jurnale scrise de autori români, discutând apoi despre faptul că diaristul își scrie jurnalul în ideea că va putea reciti paragrafele cândva în viitor, transformând jurnalul într-o metodă de a salva timpul. Dar ce se întâmplă în cazul în care autorul, din păcate, nu va mai fi? Va mai putea cineva să conserve amintirea celui care a scris pentru a fi citită?

Aceste întrebări au constituit punctul de plecare al discuției care au făcut legătura cu faimosul *Jurnal al Annei Frank*, fata care a lăsat omenirii cea mai frapantă mărturie din timpul celui de-al Doilea Război Mondial, transformându-se într-o voce a milioanele de victime ale nazismului.

Anne Frank a ținut acest jurnal între 12 iunie 1942 și 1 august 1944. Mai întâi a scris pentru sine până când, la postul de radio Oranje, care transmitea din Londra, l-a auzit pe ministrul Educației din guvernul neerlandez în exil, spunând că după război vor trebui adunate toate dovezile suferințelor

poporului din timpul ocupației germane, mai ales jurnalele. Anne Frank a decis să publice această carte după terminarea războiului. Se pare că în ziua arestării celor care locuiau în Anexă alături de Anne, o bună prietenă a familiei a pus la adăpost însemnările fetei păstrându-le, chiar fără să le fi citit, și i le-a dat apoi tatălui Annei, în momentul în care a devenit cert faptul că ea nu mai trăia. Jurnalul, păstrat în două versiuni ale aceleiași autoare, a fost publicat pentru prima dată în Țările de Jos (provinciile [Olanda de Nord](#) și [Olanda de Sud](#)) în 1947 într-o ediție îngrijită de tatăl Annei, Otto Frank. Acesta a realizat o compilație pe baza celor două versiuni originale ale fiicei sale, renunțând la unele dintre pasaje care ar fi putut știrbi memoria fostei sale soții, sau unele pasaje care făceau referiri la teme de sexualitate. Trebuie precizat faptul că însemnările din *Jurnalul Annei Frank* au forma unor scrisori adresate unei prietene fictive, Kitty, aceasta nefiind nimeni altcineva decât jurnalul însuși.

Am postat în Jamboard întrebări care au facilitat înțelegerea textului, iar pentru că aplicația permite interactivitatea, le-am dat invitația să editeze și să scrie chiar ei răspunsurile sub fiecare întrebare:

1. Care erau relațiile dintre fete și băieți pe vremea aceea? Arată diferențele față de cum se desfășoară ele astăzi.
2. Descrie în câteva rânduri viața personajelor înainte de a se refugia în Anexă.
3. Imaginează-ți că ești unul dintre locuitorii Anexei. Scrie și tu o pagină de jurnal descriind o zi în acel spațiu.
4. Transcrie trei afirmații din *Jurnal* care îți plac. Explică de ce îți plac.
5. Scrie un alt final pentru această poveste.
6. Realizează un colaj care să conțină citate, fotografii, imagini, reflecții etc.
7. Ce ți-a trecut prin minte atunci când citeai cartea?
8. Repovestește scena în care Anne și prietena ei, Lies, se reîntâlnesc în lagăr și își spun ce s-a întâmplat de când nu s-au mai văzut.
9. Imaginează-ți că ești transferat în mijlocul acțiunii, atât în Anexă, cât și în lagăr, ce ai face?
10. De ce ai recomanda această carte și altora?
11. Te-a schimbat în vreun fel această poveste?
12. Dacă Anne, autoarea, s-ar afla lângă tine ce ai întreba-o?

Prin intermediul site-ului www.oscrisoare.ro am invitat elevii să scrie câte un bilețel sau o scrisoare pentru Anne:

Dragă Anne, aș dori să fiu prietena căreia tu să te confesezi, de aceea poate sunt puțin geloasă pe Kitty. Ești o scriitoare admirabilă, jurnalul tău mă poartă de mână cu tine și tresar la toate încercările tale. Dar tu, Anne, trăiești liber, visezi, ești optimistă, spre deosebire de adulții de lângă tine. Tu ești puternică, Anne, ești protectoare, iubitoare și meriți cu adevărat să trăiești iubirea. (A.L.)

Dragă prietenă, îți spun așa pentru că și eu sunt o adolescentă căreia îi place independența, îmi place cum gândești și te înțeleg atunci când ești în contradicție cu ceilalți. Mi-a plăcut de tine pentru că ai fost singura care l-ai înțeles pe Peter, și el adolescent de altfel, Dacă v-aș fi cunoscut cu siguranță am fi fost cei mai buni prieteni. Te sfătuiesc, draga mea, să scrii și poezii și dacă ai publica un volum, mii de adolescenți ar iubi poezia. (C. M.)

Am vizionat apoi cu elevii cele mai importante momente din filmul ecranizat după carte, iar emoțiile lor au devenit mult mai puternice, deoarece cartea, spre deosebire de film, nu prezenta și ororile

din lagărul nazist. Filmul *Jurnalul Annei Frank*, adaptare după cartea autoarei Melissa Müller -*Biografia Annei Frank*, reprezintă o viziune inedită de a privi cele povestite de Anne. Interviuul actorului Sir Ben Kingsley despre rolul jucat reprezintă o mărturie despre emoția transpunerii în personajul tatălui Annei. De asemenea, celebra actriță Natalie Portman este cea care își face debutul pe Broadway în rolul Annei Frank, într-o pisă de teatru adaptată după *Jurnal*. Declarația actriței Emma Thompson despre lectura *Jurnalului* este emoționantă: „Când mă gândesc la Anne Frank mă încercă niște emoții contradictorii pentru că reprezintă în același timp atât tragedia umană, cât și bucuria umană.” (<https://www.youtube.com>).

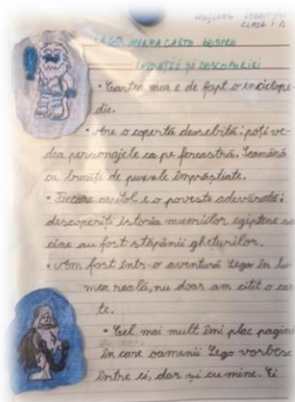
Bibliografie:

1. Frank, Anne, *Jurnalul Annei Frank: 12 iunie 1942-1 august 1944*, Humanitas, 2011.
2. Prose [Francine](#), *Anne Frank: The Book, The Life, The Afterlife*, Harper Perennial, 2009.
3. <http://www.enotes.com/topics/anne-frank/teacher-resources>
4. <http://www.annefrank.org/>
5. <https://www.youtube.com>

CITITUL ÎN ACTIVITĂȚI ȘCOLARE ȘI EXTRAȘCOLARE

Prof. Emilia MICLOI

Școala Gimnazială nr.169, Sector 6 București

Apariția internetului și a telefoanelor mobile a schimbat modul în care mintea copiilor percepe mediul înconjurător, aceasta reorientându-se către o lume virtuală, pe care marile companii producătoare o fac tot mai acaparatoare prin noi și noi ispite pentru copii și chiar pentru adulți. Clasicii literaturii române cuprinși în programele școlare sunt categorisiți ca aparținând unor alte vremuri pe care le-au trăit părinții și bunicii.

Pe de altă parte, calculatorul și telefonul mobil țin locul timpului liber pe care părinții ar trebui să și-l petreacă împreună cu copiii lor, să le cultive interesul de a dezlega împreună răspunsurile la o mulțime de întrebări pe care cei mici le poartă cu ei, ca pe o povară mult prea timpurie. În această perioadă de pandemie, a crescut îngrijorător timpul petrecut de copii în fața unui calculator sau a unui smartphone.

Fiecare tehnologie are un potențial instrumental (facilitează sau mediază ceva), dar și unul transformator. Ele modelează felul în care copilul gândește și se comportă, fie direct, prin interacțiunea cu mintea acestuia, și indirect, prin aceea că modelează lumea conform anumitor practici și viziuni despre lume provocând întărirea acelorași viziuni și comportamente care le-au produs.

Cititul este esențial pentru a crea o bază solidă de cunoștințe, necesare pentru înțelegerea și interpretarea textelor, pentru a deprinde noi modalități de exprimare, dar și pentru a empatiza mai bine cu emoțiile și

situațiile prin care trec personajele. În plus, citind, școlarul mic se va familiariza cu noi culturi și experiențe.

Cititul poate fi distractiv și interesant dacă îl transformi într-o activitate interactivă, punând întrebări în legătură cu povestea. Școlarul mic poate juca diferite roluri, îl putem întreba care este personajul lui preferat, dacă povestea anterioară i-a plăcut mai mult, sau îl putem face să se implice prin în alte activități, cum ar fi să indice sau să illustreze prin desen/ benzi desenate anumite imagini din carte, să recunoască personajele prin mimă, să aleagă trei cuvinte care ar putea defini povestea/ cartea citită, să-și exprime opinia despre un anumit moment din carte/poveste. Astfel, copilul dezvoltă încrederea de a-și exprima propriile gânduri și sentimente, lucru extrem de stimulant și pentru discuțiile de grup.

O modalitate practică de promovare a cititului ar putea fi recenzia unei cărți. Pentru elevii din clasele mai mari devine mai atractivă videorecenzia, oferindu-le astfel ocazia să îndeplinească plăcerea de a folosi tehnologia cu lectura. Activitatea este mai provocatoare și mai productivă.

La clasele primare, în vederea stimulării interesului pentru lectură, am realizat, împreună cu elevii și în colaborare cu bibliotecara școlii, afișe de prezentare a unei povești/cărți citite. Copiii au fost foarte încântați de faptul că au reușit să-și convingă colegii să citească cartea prezentată de ei. De asemenea, în cadrul bibliotecii, s-au realizat expoziții de prezentare a unor cărți pe o anumită temă, expoziții realizate la propunerile elevilor, cărțile fiind însoțite și de scurte prezentări.

Personalitatea copiilor este influențată de educația școlară și extrașcolară. De-a lungul anilor, activitățile extrașcolare au luat forme variate, toate având ca scop învățarea nonformală și petrecerea în mod plăcut a timpului liber. Prin aceste activități care cuprind domenii și arii foarte mari, elevii își pot dezvolta anumite competențe și abilități necesare unei bune dezvoltări armonioase pentru o integrare în societate.

Activitățile extrașcolare în colaborare cu biblioteca ocupă un loc important în ansamblul influențelor educative. Participarea la acest tip de activități lărgeste orizontul cultural al elevilor, completând cu noțiuni noi volumul de cunoștințe însușite în cadrul orelor de curs. De asemenea, constituie un mijloc de formare a competențelor, contribuie la educarea morală, estetică a elevilor, disciplinându-le acțiunile și extinzându-le orizontul cultural-artistic. Lectura îl ajută pe elev să-și dezvolte vocabularul, abilitățile de comunicare cu adulții sau cu alți copii și orizontul cultural și spiritual.

În cadrul parteneriatului încheiat de școală cu Biblioteca Metropolitană București, Filiala „Mihai Eminescu,, s-au desfășurat pe lângă activitățile de lectură, întâlniri cu scriitori contemporani, prezentări de

carte și alte activități cultural-artistice care au implicat latura emoțională a personalității copiilor și au contribuit la dezvoltarea abilităților de comunicare nonviolentă la elevi.

Învățarea bazată pe proiecte, școlare și extrașcolare, îi implică pe elevi în sarcini de lucru autentice, cu final deschis. Sarcinile obligatorii ale proiectului le dau elevilor posibilitatea de a căuta resursele educaționale și de a selecta informația utilă folosindu-și abilitățile de citire activă, conștientă și de înțelegere a textului scris, de a lua decizii și de a folosi propriile subiecte de interes și lucrurile care le plac pentru a obține produse și a realiza performanțe. Elevii învață prin investigații, prin cercetare și au un anumit nivel de control asupra deciziilor legate de modul de realizare a sarcinilor de proiect. Profesorul preia rolul unui facilitator sau antrenor. Elevii lucrează deseori în grupuri de colaborare, asumându-și roluri care valorifică abilitățile și calitățile lor personale, dar și pasiunea pentru lectură.

În timp ce etapa de planificare a proiectului necesită mai mult timp de pregătire, odată ce proiectul este demarat, profesorul acționează ca un antrenor sau *facilitator*. Pentru profesori, acest lucru este interesant și reprezintă o modalitate de a face legătura cu stilurile individuale și cu creativitatea elevilor.

În cadrul proiectelor internaționale „A magical Intercultural Friendship Network” și „My Magical Dust”, desfășurate pe rețele de socializare precum Facebook, elevii au fost îndrumați să conștientizeze faptul că sunt implicați în viața socială prin apartenența la o familie, la o comunitate, la un popor, că trebuie să contribuie la bunăstarea familiei/ comunității prin acțiuni specifice în acest sens (protejarea mediului, activități de antreprenoriat, planificarea bugetului, etc.), insistându-se pe abordarea interdisciplinară a conținuturilor și pe legătura între discipline (științe, matematica, limbă și comunicare, istorie, muzică, artă) și că trebuie să ne acceptăm și să ne ajutăm unii pe alții. Au fost de asemenea îndrumați să-și formeze un comportament activ, responsabil, evaluativ și autoevaluativ și să conștientizeze faptul că toți copiii au drepturi, indiferent de naționalitate, sex, religie, cultură, etnie.

În concluzie, dezvoltarea competenței de lectură la școlarul mic este un proces de lungă durată, se desfășoară pe parcursul întregii școlarități, iar lectura poate fi calea de modernizare a societății, contribuie semnificativ la creșterea capacității de adaptare la cerințele școlare, la dezvoltarea abilităților interpersonale care facilitează atingerea succesului, dobândirea unor strategii care facilitează adaptarea la situațiile stresante.

Bibliografie:

1. Lazăr Viorel, Carășel Aurel, *Psihopedagogia activităților extracurriculare*, Ed.Arves, Craiova, 2007
2. Botiș Adina, *Despre dezvoltarea abilităților emoționale și sociale ale copiilor, fete și băieți, cu vârsta până la 7 ani* / Adina Botiș, Loredana Mihalca. - Buzău: Alpha MDN, 2007
3. Crăciunescu Nedelea, *Forme de activități extracurriculare desfășurate cu elevii ciclului primar*. În *Învățământul primar* nr.2, 3, Ed. Discipol, București, 2000
4. Țiru C. Maria, *Pedagogia activităților extracurriculare*– Suport de curs, *Activitățile extrașcolare*, Cluj-Napoca 2007
5. Goleman, D., *Inteligența emoțională*, Editura Curtea Veche, București, 2001

PROMOVAREA LECTURII LA NIVELUL MICII ȘCOLARITĂȚII

Prof. Corina MIRESCU
Școala Gimnazială Nr. 117, Sector 6 București

Încă de la începutul carierei mele de profesor pentru învățământul primar, am dorit ca elevii mei să citească. Nu doar ceea ce e în manual sau în alte diferite manuale, respectiv istorie, geografie etc. Am abordat acest subiect foarte asumat, deoarece elevii nu mai citesc, nu mai au modele familiale și nici nu mai doresc să caute, să cerceteze pentru aflarea adevărului științific.

Acum cinci ani, am avut ocazia să beneficiaz de calitățile de cititori ale elevilor mei. Erau mici, prima serie de clasă pregătitoare! Dar, am găsit de cuviință să le dau un model de fișă de lectură, compoziție proprie, după care să se orienteze și să-l poată completa cu litere de tipar. Cu această fișă, am participat la un proiect educațional inițiat de Școala Gimnazială „Sfântul Nicolae”, din sectorul 1, București, unde elevii au fost foarte lăudați pentru eforturile lor, de cititori.

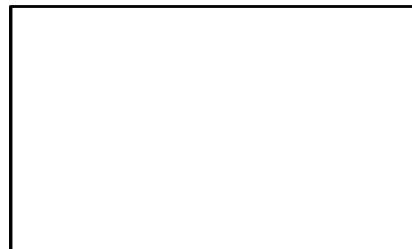
Fișa de lectură se prezintă astfel:

FIȘĂ DE LECTURĂ

AUTORUL:
TITLUL:
PERSONAJELE:

TRANSCRIEȚI 10 PROPOZIȚII DIN TEXT:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

POVESTIȚI, PE SCURT, FRAGMENTUL TRANSCRIS:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

În colțul din dreapta, am considerat oportun ca elevii să-și valorifice și talentul plastic, nu doar pe cel literar. Consecința a fost deosebită, copiii sintetizând fragmentul citit în spațiul destinat desenului.

Cu aceeași serie, am parcurs și etapele festivalului-concurs „*Eu citesc! Tu... mai citești?*”, Cluj-Napoca, 2019, pentru prima dată iar elevii au implicat și părinții, deoarece ei chiar citesc, participând la serate organizate de Librăria Cărturești din București.

Cu seria actuală, am inițiat șezători literare online, cu auxiliarul de lectură de la editura Ars Libri, atât pe primul semestru, cât și pe al doilea, la clasa I, când am avut și studenți la practica pedagogică. Spre surprinderea mea, au participat și părinții, care au transmis mesajul meu elevilor, acela de a citi expresiv, pe roluri și conștient.

La clasa pregătitoare, în plină pandemie, am reconstituit un dialog imaginar între mai multe personaje din auxiliarele EDU. Au fost alături de elevi și părinți care și-au adus contribuția prin bogata experiență literară. Amintesc și două fete care deja au scris o carte:

De asemenea, la lectură, elevii au memorat poezii, realizând și un concurs de recitări, precum și desene pe baza poeziei, cum s-a întâmplat la „Cu penetul ca sideful”, de Mihai Eminescu:

Apoi, basmele clasice au dat frâu liber elevilor prin ilustrarea lor, așa cum s-a întâmplat la „Cenușăreasa”:

Din desenele elevilor mei:

Consider că pentru ai face pe elevi să prindă drag de lectură, de citit, trebuie să treacă mai întâi prin desen, prin imaginație și prin dorința de a crea. Pentru aceasta, anul acesta, deși sunt mici, au avut de citit lecturi întinse ca scriere, tocmai pentru a-și demonstra că pot să citească mai mult și mai mult.

CLUBUL DE LECTURĂ *i-CARTE*

Prof. Simona MIRON

Școala Gimnazială „Alexandru cel Bun” Vaduri, jud. Neamț

Argument

Lectura îmbracă magia și o ascunde pentru a putea fi descoperită, treptat, de către cei care au curajul să se aventureze, să caute, de către cei care – mai presus de toate – știu sau vor să învețe ce este răbdarea. *A citi* nu este un verb care să fie folosit cu o conotație pozitivă, pentru că, încă de mici, învățătorii nu fac decât să impună elevilor o *listă OBLIGATORIE de lecturi*, iar părinții îi pedepsesc pe copii trimițându-i la citit. Cum ar putea să iubească cititul, să se lase purtat pe aripirile ce îl plimbă prin paginile unei cărți, când imaginea care li se construiește despre cărți celor mai mulți copii ia forma obligativității sau a pedepsei?

Într-adevăr, unii dintre noi încearcă să îi introducă pe cei mici în lumea miraculosului, în lumea în care poți să fii sau să devii orice, acolo unde nu există frontiere sau reguli, însă, de multe ori, alegem o

cale greșită. Mulți nu înțelegem că școala este la un alt nivel, că elevii nu mai sunt aceeași, că trebuie ajutați, înțeleși și, mai presus de toate, acceptați când au opinii, când își împărtășesc valorile, gândurile, trăirile, nu puși la zid și tratați cu superioritate. E posibil ca lecturile noastre să nu mai fie într-un tot pe placul lor. De aceea, în momentul în care ne dorim să creăm „un cititor”, trebuie să fim foarte atenți ce cărți îi punem, la început, în brațe. Doar ținând cont de ceea ce își doresc, de pasiunile lor, vom reuși să alegem cărțile potrivite, care să nu le provoace repulsie, ură, ci, din contră, plăcere, interes și curiozitate.

Totodată, contextul în care ne aflăm și în care, de mai bine de jumătate de an, ne desfășurăm activitatea face ca totul să fie și mai dificil. Cum știm că un elev – care nu este cel mai mare pasionat – mai citește? Cum îi determinăm să nu renunțe, având în vedere că, poate, încă nu a ajuns în punctul în care să își dorească să citească fără îndrumare, din pură curiozitate sau cu pasiunea celui care nu mai poate respira fără cărți? Poate sună a clișeu, dar mediul on-line oferă varii posibilități în a crea punți între copii, în a-i stropi *cu praf de zâne care miroase a carte proaspăt ieșită din tipar*.

Dacă la școală, clubul nostru de lectură – *i-Carte* – se desfășura în cel mai relaxant mod cu puțință (descoperind cărți care să-i bucure pe fiecare dintre ei, care să îi ajute să se descopere și care să îi relaxeze, în niciun caz să îi emoționeze în sensul în care îi sperie – pe mulți dintre ei – o prezentare în fața clasei, așezați, de cele mai multe ori, pe jos, în cerc, în fața clasei), acum a trebuit să regândim totul pentru a ajunge să le *citesc* în privire aceeași sclipire, aceeași dorință de a-și prezenta recenzia sau de a purta o discuție despre ceea ce au descoperit. *Cărțile* vor să fie *citite*, vor să fie atinse, vor să fie discutate indiferent de cadrul în care se află lumea, iar când elevii înțeleg acest aspect și își doresc *să le salveze*, scopul a fost atins.

Scopul proiectului:

Dorința de a nu uita că lectura – în general – și cartea – în particular – sunt elementele esențiale care te ajută să deschizi uși încuiate cu lacăte și chei ruginite, care îți conturează un orizont ce te surprinde și pe care ai avut senzația că nu-l cunoști, care îți creionează imaginația și creativitatea ce te vor surprinde când te aștepti mai puțin și nu vei ști de unde vin ideile atât de spectaculoase. „Stimularea sau cultivarea interesului pentru lectură” este o sintagmă atât de cunoscută și atât de folosită în toate contextele, încât aproape că și-a pierdut valoarea. Însă, *păstrarea* interesului pentru lectură în contextul învățării on-line este o adevărată provocare, o treaptă peste care se pășește doar cu pașii unui uriaș, ținând cont de relaxarea pe care cei mai mulți dintre copii au îmbrățișat-o, înțelegând greșit termenul de „școală on-line”.

Obiectivele proiectului:

- păstrarea curiozității de a descoperi o carte nouă;
- stimularea gândirii critice și a exprimării libere în cadrul unei ore desfășurate on-line;
- transformarea lecturii clasice într-o lectură virtuală la fel de valoroasă;
- îmbinarea recenziilor scrise cu realizarea unor prezentări spectaculoase, folosind mijloace digitale.

Durata desfășurării proiectului: în prima zi de vineri a fiecărei luni, începând cu luna noiembrie 2020 până când contextul învățării on-line va fi readus la forma tradițională.

Grupul țintă: elevii claselor V-VIII

Locul de desfășurare: platforma Classroom, în cadrul cursului *Clubul de lectură „i-Carte”*

Responsabili proiect: prof. de limba și literatura română, Simona Miron – coordonator

Resurse umane: elevi, părinți (invitați să ia parte la discuțiile din cadrul clubului de lectură și să intervină, exprimându-și opinia, împărtășind din experiența lor etc.), profesori.

Resurse materiale:

- ✓ dispozitiv pentru realizarea conexiunii on-line (calculator, laptop, telefon, tabletă);
- ✓ prezentări **PowerPoint**;
- ✓ **platforma educațională Kidibot** destinată copiilor de 6-18 ani din România și Statele Unite ale Americii. În România, platforma este utilizată de copii din peste 22% din școlile din țară (Povestea creată este haioasă: Crocobeții sunt niște extraterestri nesuferiți care vor să cucerească Pământul prin lene și prostie. Copiii pot să salveze situația doar dacă se mobilizează și dovedesc că citesc/învață atât materia pentru școală (română, matematică, fizică, istorie, geografie, etc.), dar și despre computere cuantice, bio-programare, educație financiară, astronomie, geologie etc. Kidibot este un roboțel simpatic care îi ajută pe copii să devină mai deștepți în Bătăliile grele cu Crocobeții); astfel, elevii au posibilitatea de a-și verifica lectura prin intermediul unor jocuri și de a trece la diferite niveluri superioare, care, după cum știm, îi stimulează pe copii. Beneficiul suprem constă în imposibilitatea de a trece mai departe fără a citi cartea respectivă.
- ✓ **Prezi**, o alternativă on-line pentru Microsoft PowerPoint care permite realizarea unor prezentări spectaculoase, moderne, care vor atrage, cu siguranță, elevii. Este nevoie doar de crearea unui cont și imaginație pentru că se utilizează destul de simplu. Oferă posibilitatea conceperii unor prezentări dinamice, cu varii animații și efecte și un impact mult mai puternic decât o simplă înșiruire de slide-uri.
- ✓ **Canva**, o modalitate de a realiza proiecte și prezentări într-o manieră mult mai simplă. Copiii care nu știu să folosească PowerPoint, care este destul de complex în cazul în care dorești să îl utilizezi la adevărata lui valoare, atunci această aplicație oferă o posibilitate facilă de a realiza prezentările de carte sau recenziile mult mai simplu și, totodată, mai antrenant.

Responsabilitățile cadrului didactic implicat în proiect:

- ✓ realizează activitățile clubului de lectură pentru fiecare lună în parte;
- ✓ propune cărți ce urmează a fi citite sau prezintă o temă pe care să o surprindă cartea, copiii alegându-și singuri ce să citească;
- ✓ facilitează întâlniri cu bibliotecari, alte cadre didactice sau scriitori care sunt dornici să participe la activități cu elevii (ca de exemplu, Ioana Nicolaie, Adina Popescu, Alexa Moldovan etc.); întâlnirile cu scriitori stârnesc cel mai mult interesul copiilor chiar și în situația în care doar îi ascultă vorbind despre cărțile lor și nu este o discuție directă cu aceștia, având în vedere că, pentru cei mai mulți dintre elevi, scriitorii provin din altă dimensiune ori sunt de mult dispăruți. Posibilitatea descoperirii unui scriitor este mult mai ușoară prin intermediul mediului on-line, iar încântarea copiilor este mai mult decât evidentă.

Acțiuni ale elevilor:

- ✓ citesc ceea ce li s-a propus sau vin ei cu idei de teme ori cărți;
- ✓ realizează prezentări de carte, recenzii, utilizând varii mijloace digitale; (deși sunt unii care nu știu să folosească atât de bine tehnologia, se pot ajuta între ei, pot lucra pe grupe, pot împărți sarcinile, astfel încât, după lectura integrală a cărții, unul realizează prezentarea, altul creează o animație, unul scrie

un rezumat, altul scoate în evidență trăsăturile personajului etc.. Sunt copii mai creativi în ceea ce privește formularea și pot ajuta prezentarea în acest sens, iar alții sunt foarte buni utilizatori ai aplicațiilor sau variilor resurse folosite în on-line. De aceea, lucrul în echipă poate fi mai mult decât benefic. Însă, ar fi ideal ca toți copiii să fi citit cartea respectivă.).

Rezultate așteptate la finalul proiectului:

Dat fiind faptul că *păstrarea* interesului pentru lectură reprezintă o muncă infinită, realizarea unei fuziuni între cititul clasic și crearea unor prezentări prin intermediul mijloacelor digitale conduce, fără îndoială, spre punerea unei alte cărămizi în zidul impunător pe care ne dorim să îl consolidăm pentru elevii noștri și care poartă numele de „lectură de plăcere”.

Evaluarea proiectului: la fiecare sfârșit de activitate, le dau elevilor un chestionar (realizat anterior) în care să își exprime opinia despre activitatea respectivă; copiilor le place să li se ceară părerea și, totodată, li se pare foarte interesant că răspunsurile lor au fost contorizate într-un timp extrem de scurt și pot vedea, cu ochiul liber, o diagramă creată în urma răspunsurilor date de ei.

STIMULAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ PRIN UTILIZAREA METODELOR INTERACTIVE

Prof. înv. primar Patricia-Ioana MOȚ
Școala Gimnazială „Iosif Moldovan” Arad

„Dacă nu-ți place să citești, înseamnă că n-ai găsit cartea potrivită.” – J. K. Rowling

Metodele interactive sunt un mijloc potrivit stimulării interesului pentru lectură deoarece:

- sunt atractive și interesante, stimulând implicarea activă în sarcina didactică;
- asigură o mai bună punere în practică a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor;
- asigură un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare;
- valorifică și stimulează potențialul creativ, originalitatea copiilor;
- elevii devin responsabili în rezolvarea sarcinilor;
- promovează învățarea prin cooperare.

Pentru a-i obișnui pe elevi să citească, cadrul didactic se află pus în ipostaza de a cerceta temeinic interesele micului cititor. Dorind a-i ancora preferințele în materie de lectură, cadrul didactic leagă fiecare activitate didactică de un eveniment important, oferindu-i o semnificație aparte, sporind practic interesul elevului prin acordarea unei importanțe sporite. Astfel, am dorit a marca și comemora pe poetul nepereche, dorind a afla o mulțime de aspecte cu privire la acesta. La începutul activității, în mijlocul foi de flip-chart, pe mesajul zilei se afla o imagine reprezentativă a lui Eminescu, moment în care li s-a comunicat elevilor subiectul pe care îl vor aborda în cadrul zilei. Aceștia au putut afla că vor lua parte la

comemorarea unei personalități marcante din cultura românească, fără a li se specifica numele personalității în cauză. Preț de câteva minute, așa cum au fost așezați în semicerc au format perechi de discuție. Aceștia au fost îndemnați să discute ceea ce știu sau cred că știu cu privire la subiectul de pe mesaj. Elevilor li s-a comunicat de asemenea și că discuția lor va trebui să fie purtată în șoaptă pentru ca celelalte perechi să nu tragă cu urechea și fiecare pereche să vină să prezinte în față datele pe care le consideră cunoscute.

În tot acest timp, învățătoarea desenează pe tablă tabelul pentru rezolvarea sarcinilor.

Știu	Vreau să știu	Am învățat
Ce știm?	Ce am vrea să știm?	Ce credem că am învățat?

După ce fiecare pereche a discutat și au ajuns la un numitor comun, reușind să se pună de acord în privința unor informații, perechile sunt rugate să prezinte colegilor ceea ce consideră ei că știu despre subiectul zilei. Din informațiile furnizate de aceștia am putut afla că se numește Mihai Eminescu și că este un poet care a trăit în România.

În continuare sunt rugați să se gândească la ce ar dori să afle cu privire la subiect și să formuleze oral câteva întrebări pe care le-ar dori clarificate. Elevii continuă munca în perechi, încercând să se gândească la eventuale curiozități cu privire la poetul nepereche.

După ce au gândit câteva întrebări, acestea sunt notate pe tablă în rubrica „Vreau să știu” și se merge mai departe.

Pentru a încerca să răspundă la întrebările elevilor, învățătoarea le-a pregătit o prezentare PowerPoint interesantă și interactivă, rugându-i pe elevi să fie atenți să își găsească răspunsurile la întrebări. După finalizarea prezentării se revine asupra coloanei „Vreau să știu” și se citesc întrebările enumerate pentru a găsi răspunsurile din cadrul prezentării.

După ce se identifică răspunsurile la întrebări, acestea vor fi scrise în coloana „Am învățat”, iar dacă vreo întrebare rămâne fără răspuns pentru că acesta nu s-a regăsit în prezentare se încearcă lămurirea lui cu ajutorul copiilor și a învățătoarei.

La finalul activității se revine asupra tabelului „Știu/ Vreau să știu/ Am învățat” și se recapitulează lucrurile știute, curiozitățile și noutățile, urmând a lucra mai departe la un panou comemorativ. Aceștia vor continua să lucreze în perechi și fiecare pereche va extrage o sarcină tipică de lucru (realizarea unui colaj, pictură, desen), iar la finalizarea lucrărilor, acestea vor fi adunate pe un panou menit să ne amintească despre Luceafărul poeziei românești.

Știu	Vreau să știu	Am învățat
-se numește Mihai Eminescu	Ce poezii a scris?	A scris poezii despre natură, iubire, viață, prietenie, familie
-este un poet din România	Unde a locuit?	A locuit în Botoșani

Următoarea activitate, cea ludică, este sub forma unui joc-concurs, de această dată elevii vor rezolva individual ,aceasta dorind să constate și certifice nivelul de achiziții de cunoștințe cu privire la

subiectul tratat în prima parte a zilei. Astfel jocul va fi derulat frontal, specificând elevilor că trebuie să fie atenți și să ridice mâna sus dacă știu răspunsul la întrebare. Aceștia trebuie să fie rapizi și să dea răspunsul numai după ce li se dă voie, dacă vorbesc sau șoptesc vor pierde din punctele acumulate sau vor fi penalizați și vor sta o tură.

Întrebările sunt scrise pe cartonașe, cel care va avea primul mâna ridicată și va oferi primul răspuns corect va reține cartonașul, primind un punct. Jocul se va derula până la epuizarea cartonașelor cu întrebări. La final se vor afla câștigătorii, aceștia vor fi primii care își vor alege recompensa-insignă. După ce fiecare elev la avea în piept insigna dorită, vor învăța o parte din poezia „Somnoroase păsărele” și vor realiza un scurt filmuleț pentru a le aminti și părinților lor despre însemnătatea acestei zile.

O altă sărbătoare mult așteptată, cea a iubirii, în care micuții școlari vor fi puși în ipostaza de a-și arăta iubirea față de ființele dragi din viața lor, dar și față de întregul efectiv de elevi din care face parte. Colectivul de elevi va fi împărțit în 6 grupe, fiecare elev fiind rugat să manipuleze cubul colorat pentru a afla grupa din care vor face parte. Fiecare fațetă a cubului este colorată, având o sarcină distinctă. Elevii vor afla componența grupei lor abea după ce fiecare educabil va manipula zarul.

Educabilii care se regăsesc în grupa **portocalie-I** vor avea ca sarcină să **DESCRIE** oral o persoană iubită din viața lor. Aceștia trebuie să se pună de acord asupra persoanei vizate și să îi atribuie acesteia cât mai multe însușiri și calități pe care persoana în cauză le deține.

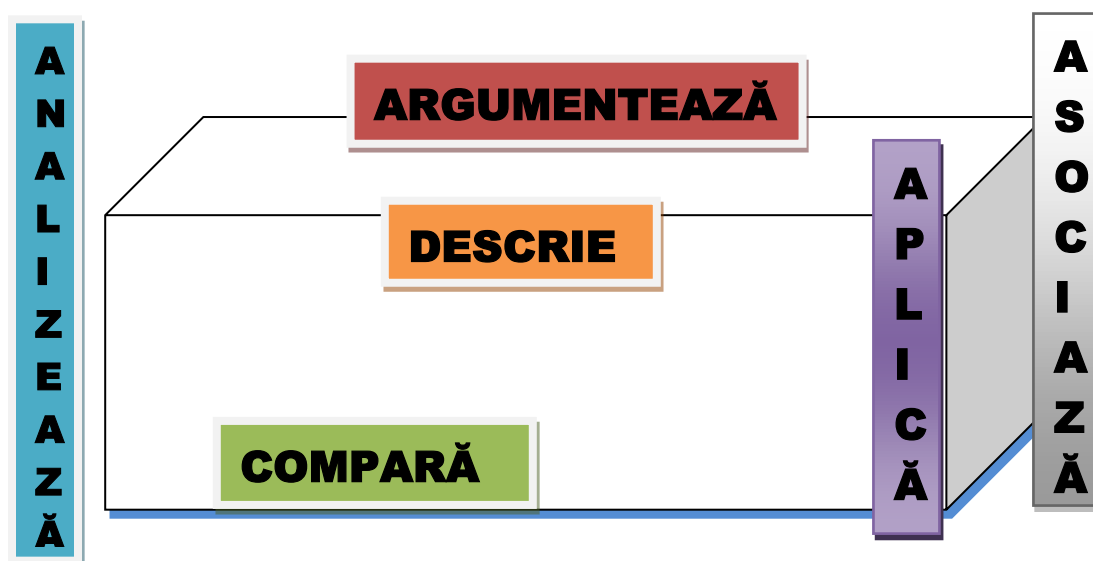
Educabilii din grupa **verde-II** vor fi puși în situația de a **COMPARA** persoanele iubite din viața lor, stabilind care sunt asemănările și deosebirile dintre persoanele dragi.

Educabilii din grupa **gri-III** vor fi puși în situația de a **ASOCIA** persoanei dragi niște versuri pe care le știu.

Educabilii din grupa **albastră-IV** trebuie să **ANALIZEZE** motivele pentru care iubesc anumite persoane, atribuindu-le o serie însemnată de calități.

Educabilii din grupa **mov-V** vor fi rugați să **APLICE** mai multe tehnici pe care le recunosc pe o foaie de mesaj, desenând persoanele iubite într-un cadru feeric, primăvărat.

Educabilii din grupa **roșie-VI** vor fi rugați să **ARGUMENTEZE** de ce își iubesc părinții, motivând cu exemple clare, iubirea pe care le-o poartă.

Fiecare grupă își va desemna un lider care să prezinte produsul muncii grupului, intervenind cu explicații suplimentare și ajutor în situații care se impun spre a oferi mai multă interactivitate și activism activității.

Activitatea ludică din finalul activității vine să suplimenteze și să sintetizeze munca tuturor grupelor, înserând munca grupelor într-o activitate comună. Jocul propus este „Propoziția elastică” și pornește de la enunțarea de către învățătoare a unei propoziții incomplete pe care fiecare copil va trebui să o continue, adăgând câte un cuvânt sau o expresie, propoziției incomplete de la care s-a pornit. Această propoziție este : „Mama mea este.....”, iar elevii, pe rând, cum sunt așezați în semicerc, vor fi rugați să continue propoziția. Fiecare elev trebuie să o reia și să insereze câte un cuvânt sau o expresie frumoasă pentru a continua propoziția. Aceștia pot să se folosească de cunoștințele dobândite în urma expunerii liderilor de grupe a rezolvării sarcinilor, dar nu vor putea repeta propozițiile enunțate deja de alți colegi. Elevii care au nevoie de mai mult timp de gândire sunt lăsați înspre final, când vor oferi răspunsul mult așteptat.

Elevii au prezentat entuziasm în realizarea sarcinilor de grup, convenind cu toții că vor aborda ca subiect cuvântul „MAMA”, menționând totodată că nu este singura persoană dragă și iubită din viața lor, dar este mereu primul gând, prima rază de speranță și prima îmbrățișare sinceră, profund iubitoare, iar pentru a-i mulțumi, elevii au învățat o poezie despre mama și i-au recitat-o cu drag.

Activitățile au continuat în spiritul iubirii, dedicând munca din această zi celei mai iubite ființe de pe întreg globul pământesc, adică a mamei. Pentru a ne introduce în atmosfera feerică, de basm , le-am propus copiilor două prezentări power point diferite, dar care lămuresc același subiect. Le-am propus două legende a măștișorului, diferite, dar foarte interesante și captivante. Pentru a fi convinsă că educabilii urmăresc cu atenție slide-urile am folosit metoda predicțiilor, enunțând titlul celor două legende și întrebând educabilii despre ce cred că este vorba în cele două prezentări, menționând că pot forma perechi de discuție și se pot consulta cu privire la subiectul abordat. În tot acest timp, cadrul didactic desenează pe tablă *Tabelul predicțiilor*, urmând a-l completa cu datele furnizate de elevi.

Ce credeți că se va întâmpla în cele ce urmează?	De ce credeți acel lucru?	Ce s-a întâmplat, de fapt?

Se va citi primul fragment de pe slide-urile animate și înfrumusețate de imagini sugestive și se vor aduna primele informații pentru a răspunde întrebării propuse în prima coloană. Elevii sunt anunțați că vor primi puncte pentru informațiile cele mai apropiate de continuarea legendei sau pentru enunțarea unor posibile continuări cu totul interesante și originale.

Elevii vor răspunde oral la întrebările din tabel, urmând ca în fiecare coloană să deseneze imagini sugestive pentru ceea ce au enunțat verbal , astfel în prima coloană au desenat un măștișor, în cea de a doua doi elevi care discută și se pun de acord și în ultima au desenat un Soare, personajul principal care a fost furat de un dragon malefic care a privat lumea de lumină și căldură.

Se continuă derularea slide-urilor și se oprește lectura în momente cheie, captivante și relevante pentru favorizarea comunicării și completării tabelului. Elevii reiau discuția în perechi și stabilesc cum va

continua legenda. Aceștia vor comunica ideile și vor desena în primele două coloane elemente caracteristice celor enunțate, urmând a completa ultima coloană cu informațiile potrivite.

În partea de final a derulării metodei, elevii vor reda legendele, folosind datele notate și desenate în tabel, fiecare legendă având câte două variante: una originală și cea adevărată.

Acestă metodă presupune activism, implicare afectivă și atenție sporită pe tot parcursul derulării metodei pentru a nu scăpa din vedere date importante. Se stabilește care sunt perechile care au fost cele mai apropiate de continuarea derulării legendei și se recompensează în ordinea punctelor acumulate.

Activitatea ludică va consta în elaborarea unui cvintet. Efectivul de elevi va fi împărțit în 3 grupe. Fiecare elev va extrage câte un jeton pe care are ilustrat fie un măștișor, fie o familie, fie anotimpul primăvară. Aceștia se vor grupa în funcție de jetonul extras și vor elabora soluția cvintetului. Li se explică sarcinile de lucru, precizând elevilor că vor deveni mici scriitori de versuri, dar care trebuie să respecte cinci reguli:

1. Primul vers va desemna un singur cuvânt care va denumi *subiectul* extras de pe jeton
2. Cel de-al doilea vers va fi format din doă cuvinte care vor defini *trăsăturile/caracteristicile* subiectului extras
3. Cel de-al treilea vers va fi format din trei cuvinte care vor *exprima acțiuni*, acestea vor fi verbe la gerunziu. Învățătoarea îi va ajuta și dirija înspre denumirea corectă a acestora.
4. Cel de-al patrulea vers va fi alcătuit din patru cuvinte care să exprime *stările* elevilor cu privire la subiectul propus. (Poate fi și o propoziție generalizatoare)
5. Ultimul vers va desemna un singur cuvânt care va îngloba *însușirile fundamentale* ale subiectului furnizat.

Măștișorul
roșu, alb
înfrumusețând, luminând, luptând
Măștișor era fecior curajos.
Speranță

Familia
iubire, afecțiune
iubind, ajutând, simțind
Familia este comoară neprețuită.
Armonie

Primăvara
Soare, flori
renăscând, înflorind, înfrunzind
Primăvara este anotimpul florilor.
Renaștere

Bibliografie:

1. Jitaru, O. (2018). *Metode interactive pentru stimularea învățării eficiente*.

2. Crețu, T. (2021). *Lectura de placere în clasele primare de la teorie la exemple de bune practici. In Materialele Conferinței Republicane a Cadrelor Didactice* (Vol. 4, pp. 205-209).

ROLUL ȘI IMPORTANȚA LECTURII ÎN ȘCOALĂ

Prof. Sorina NICOLA

Liceul Tehnologic „Petrache Poenaru” Bălcești, jud. Vâlcea

Lectura este o formă direct și complex de formare a competenței culturale. Ea are rolul de a exprima frumosul, sensibilizând gândirea cititorului prin intermediul cuvântului.

Adresându-se în același timp minții și sufletului, lectura contribuie la lărgirea orizontului de cunoaștere și îi conduce pe cititori la formarea unor valori fundamentale ca dragostea, stima față de ceea ce este frumos, măreț, nobil, sublim. Ea reprezintă specificitatea umană în cel mai înalt grad, impulsionează sensibilitatea și educă prin forța exemplului particular latura generală de noblețe și de sublim a sentimentelor ca act de conștiință.

Lectura în școală, dar și în afara ei, față-în-față sau online este importantă datorită laturii artistice prin care realizarea competențelor generale, instructive, educative, formative ale învățământului se poate înfăptui, având ca scop sensibilizarea elevilor. Astfel, prin intermediul modelelor de artă literară oferite spre receptare, obiectul acesta acționează direct asupra sensibilității și implicit conștiinței acestora formându-i spiritual, modelându-le atitudini și comportamente *umane*.

Importanța educativă a lecturii este completată și de disciplina Limba și literatura română care cuprinde o componentă esențială, componenta estetică și culturală care asigură dezvoltarea complexă a personalității umane. În toate ciclurile de învățământ și în toate clasele, indiferent de profilul școlilor, literatura română este prezentă în diferite grade de relevanță.

În ciclul gimnazial, în formarea competenței de lectură se merge pe comprehensiune și interpretare, pe identificarea de informații explicit formulate, realizarea de deducții simple și pe evaluarea critică a conținutului și a elementelor textuale. În ciclul liceal, *literatura* este și va trebui să fie bine reprezentată, iar receptarea ei va trebui să iasă din limitele unor criterii extraestetice (istoriste, sociologizante, moralizante, etc.), operante sub diverse forme, în vechile manuale.

Studierea literaturii române atât la gimnaziu, cât și la liceu își propune să contribuie la dezvoltarea capacității de receptare a mesajului unor texte, a valorilor multiple ale acestora: cognitive, formative-educative, cultural-estetice.

Disciplina *Limba și literatura română* are un rol deosebit de important în formarea personalității elevilor, în formarea unor deprinderi și abilități necesare pentru a le asigura accesul postșcolar la învățarea pe toată durata vieții și integrarea activă într-o societate bazată pe cunoaștere.

Ora de literatură trebuie să se bazeze, în primul rând, pe lucrul cu textul. Aceasta înseamnă că în cadrul unei lecturi dirijate de către profesor, elevul deconstruiește textul pentru a-i reconstitui semnificațiile. Judit Langer identifică patru relații care se creează între cititor și text: a pași din exterior

spre interior - intrarea în lumea textului; a fi în interior și a explora lumea; a păși înapoi și a regândi datele pe care le avem; a ieși din lumea textului și a obiectiva experiența

În desfășurarea procesului cunoașterii operei literare în context școlar se impune ca elevii să fie permanent puși în contactul direct cu operele, ceea ce presupune stimularea pe această cale a sensibilității lor. Profesorul trebuie să fie un *ghid priceput* care să conducă elevii în înțelegerea limbajului literar. De aici decurge obligația de a veghea la formarea și consolidarea deprinderilor elevilor, *de a citi* curent, conștient și, mai ales, expresiv, de a-și exprima impresiile de lectură într-o vorbire și scriere corecte, de a-și însuși un limbaj critic adecvat, de a le asigura un orizont cultural care să înlesnească surprinderea intenționalităților virtuale ale operelor.

Obiectivele cunoașterii și receptării textelor literare ca proces didactic desfășurat într-o viziune modernă sunt: formarea interesului elevilor pentru lectura textelor literare și, pe această cale, modelarea gustului lor estetic. Acesta este un obiectiv general care include și alte obiective precum: cultivarea gândirii, a imaginației, în special a celei creatoare, a spiritului de observație, a exprimării, cât și educarea unor sentimente deosebite, precum cele morale (atașamentul față de ceea ce înseamnă adevărul, binele și frumosul, față de locurile natale și ceea ce ele înseamnă: familie, sat, oraș, țară), cât și formarea unei conduite civilizate în societate.

Așadar, prioritatea literaturii rămâne finalitatea principală a procesului de receptare a ei în școală, aceasta fiind de a forma din elevi cititori în devenire, oameni capabili de a adopta o poziție personală față de lecturile lor. De aceea, profesorului de literatură i se impune să nu uite că trebuie să dezvolte la elevi gustul pentru frumosul artistic, pentru frumosul din natură, din relațiile interumane, să aibă în atenție cristalizarea criteriilor de apreciere a valorilor literar-artistice.

Bibliografie:

1. Gherghina, Dumitru, Dănilă, Ioan, *Metodica predării limbii și literaturii române în școala primară, gimnaziu și liceu*, Editura Didactica Nova, Craiova, 2005
2. Marinescu, Valeriu, *Metodica predării limbii și literaturii române*, Editura Fundației România de Măine, București, 2004

LECTURA ÎN ERA INTERNETULUI

Prof. Constanța NICULAE

Prof. înv. primar Melania NEAGOE

Școala Gimnazială Vânătorii Mici, jud. Giurgiu

La ce sunt bune cărțile? Îmi vine să răspund: la totul și la nimic. Poți trăi foarte bine fără să citești. Milioane de oameni n-au deschis niciodată o carte. A vrea să le explici e totuna cu a explica unui surd frumusețea muzicii lui Mozart. În ce mă privește, mă număr printre cei care nu pot trăi fără cărți. Sunt un vicios al lecturii. Am nevoie să citesc așa cum am nevoie să mănânc și să beau. Hrana pe care mi-o oferă lectura îmi este indispensabilă ca și aceea materială. Resimt fiecare zi fără o carte ca pe o zi pierdută.

(N. Manolescu)

În ce măsură mai este importantă lectura astăzi , când din ce în ce mai multe informații ne parvin pe cale vizuală , sub formă de imagini? Dacă ar fi să dau un răspuns rapid acestei întrebări , aş spune că nimic nu se compară cu bucuria de a explora infinitele lumi posibile ce se adăpostesc între copertile unei cărți, cu entuziasmul de a păși în aventura cunoașterii, cu trăirea intensă a unor sentimente adesea contradictorii, dar la fel de vii și de adevărate ca în viața reală.

Spun astfel, pentru că mi-am petrecut copilăria citind și chiar și acum , la vârsta deplinei maturități, cred că nu am prieteni mai statornici decât cărțile. Din păcate, astăzi elevii citesc din ce în ce mai puțin. Si aceasta, deoarece ritmul vieții lor este impus de internet. Ei sunt o generație bine informată, dar prea puțin profundă. Ei au căpătat viteză , au câștigat rapiditate (pentru că informația circulă cu o viteză amețitoare, uriașă), dar au pierdut din profunzime. Noi dascălii ne propunem să găsim soluții pentru a schimba atitudinea tinerilor față de lectură, chiar dacă, de curând s-a mai deschis un mall, sunt jocuri interesante pe internet, iar noi cu lupta noastră pentru lectură părem așa, din alte vremuri.

Generația Google nu-și mai pune întrebări despre lume, despre sine, nu este interesată de politică, de evoluția societății, ea ia totul de-a gata de pe internet. Această generație nu mai citește cărți pentru că poate să vadă filmele sau să își ia informațiile de pe Wikipedia, fără a verifica dacă informațiile sunt corecte. Ea motivează că este inutil să mai citească , din moment ce internetul este o sursă de informare foarte accesibilă.

Si totuși ...copiii încă citesc. Nu cât am vrea noi (deși trebuie să recunoștem că nici adulții nu mai citesc ca în trecut) și mai ales nu ce am vrea noi ,dar citesc. Ce motive îi determină, pe elevii de astăzi să citească? Un motiv ar fi faptul că *așa li s-a spus de la școală, din obligație (poate cei mai mulți)* , altul ar fi să-i vadă profesorul că frecventează biblioteca si poate vor obține un punct în plus la notă, i-au pus părinții, și , în cele din urmă (poate greșesc punând acest motiv care ar trebui să fie prioritar la sfârșit) din plăcere, din pasiune.

Soluții? Cred că ar putea fi. În primul rând , ca și la medic, trebuie aplicat un tratament individual. Căci, așa cum medicul face anamneza pacientului pentru a vedea de ce boală suferă acesta și care sunt antecedentele personale, pentru a-i transcrie un tratament adecvat, tot așa și profesorul trebuie să-l cunoască pe elev pentru a-l canaliza spre domeniul de interes cel mai apropiat de gustul său și, poate, miracolul se va produce.

Cum încerc eu, profesor de limba și literatura română, să-i determin pe elevii mei să descopere lumea minunată a cărților acum când apetitul pentru lectură a apus? La începutul claselor a IV-a și a V-a, folosesc un chestionar ce presupune un set de nouă întrebări.

„Ești ...ceea ce citești!”

1. Care este titlul și care este numele autorului /autoarei ultimei cărți citite de tine?
2. Care este cartea ta preferată și de ce ?
3. Care este personajul tău preferat?
4. Care este titlul ultimei cărți cumpărate?
5. Care este titlul ultimei cărți împrumutate de la bibliotecă?
6. Câte ore citești pe zi?
7. Cum preferi să-ți petreci timpul liber?
8. Ce așteptări ai de la orele de limba și literatura română?

9. Ce așteptări ai de la profesoara ta de limba și literatura română?

Răspunsurile sunt variate, dar mă ajută în abordarea individuală a fiecărui elev, apoi gustul pentru literatură îl cultiv cu răbdare, la începutul orelor de literatură, *prin lectura de cinci minute*, cu opere sau fragmente scurte atractive care să le stârnească curiozitatea.

Anul acesta am citit mai multe fabule unde totul este captivant și plin de învățăminte, cu o ironie înțepătoare sau un avertisment care îi pune pe gânduri. Am ales fabula pentru că este pe înțelesul lor. Am fost plăcut surprinsă să constat câtă plăcere le provoacă și discuțiile ulterioare, necesare pentru dobândirea competențelor lingvistice, referitoare la acțiune, relația dintre personaje și învățătura finală. Am aplicat aceeași rețetă și în predarea on-line pentru că se poate realiza și în acest format.

Un alt exemplu de a-i îndrepta pe copii spre lectură este proiectul „*Să iubim cartea*” pe care l-am demarat în anul școlar 2018/2019. Am vrut prin acest proiect să antrenăm elevii în cât mai multe activități în timpul liber, îndepărtându-i de alte tentații puțin productive sau dăunătoare, să colabărăm mai bine cu părinții elevilor, să lărgim oferta educațională a școlii. Prin acest proiect suntem convinși că astfel de activități îi vor sprijini pe copii să-și valorizeze aptitudinile artistice, intelectuale, să își formeze deprinderi de muncă în echipă și de cooperare.

Prima carte pe care am studiat-o în cadrul proiectului a fost „*Amintiri din copilărie*” de Ion Creangă
Scop: schimbarea interesului față de lectură, dezvoltarea abilităților de relaționare umană, formarea și dezvoltarea unor atitudini democratice (toleranță, solidaritate, sprijin reciproc)

Obiective generale:

- Dezvoltarea capacităților de exprimare scrisă și orală
- Dezvoltarea capacităților de cooperare și comunicare
- Dezvoltarea interesului și motivației pentru studiu

Obiective specifice:

- Să descopere lectura în contexte mai puțin convenționale și eliberate de constrângeri
- Cultivarea sensibilității
- Stimularea interesului pentru literatura română și străină
- Formarea gândirii autonome, reflexive critice

Echipa de proiect: profesor limba română Niculae Constanța, profesor învățământ primar: Neagoe Melania

Grup țintă: elevii Școlii Gimnaziale nr.1 Vânătorii Mici, părinții elevilor, comunitatea locală.

Etape în derularea proiectului:

1. Formarea echipei de proiect
2. Aplicarea unui chestionar vizând interesul pentru lectură al elevilor
3. Analiza și interpretarea datelor
4. Stabilirea calendarului activităților

Rezultate așteptate:

- Creșterea numărului de elevi care preferă lectura altor activități
- Dezvoltarea capacităților de alcătuire a portofoliilor, colecțiilor.

Evaluare: portofoliile elevilor și ale cadrelor didactice, afișe, expoziții de desene, serbări, diplome, premii.

Primul an al proiectului s-a finalizat cu o sebare la care au participat elevi, părinți, reprezentanți ai primăriei. În următorul an școlar 2019-2020 am desfășurat activități pe marginea romanului „Print și cerșetor” de Mark Twain și am desfășurat același program ca la opera „Amintiri din copilărie” de Ion Creangă.

În concluzie, pentru a crește interesul și motivația pentru citit, sunt importante căile și metodele alese de profesori. De aceea, consider că aceștia trebuie să dea dovadă de inventivitate și originalitate.

CERINȚELE STUDIULUI CU CARTEA

Prof. Aurora Victoria NOVAC

Colegiul Național „Tudor Arghezi” Târgu-Cărbunești, jud. Gorj

Succesul muncii cu cartea (lectura) necesită dobândirea de către elev a unei tehnici adecvate și eficiente de studiu. Lectura eficientă implică o tehnică de muncă intelectuală. Această tehnică necesită însușirea unor modalități și procedee de documentare, de studiu și investigație informațională, precum și formarea capacităților și deprinderilor de a realiza o lectură elevată și un randament intelectual, de a însuși știința de a citi, de a face o lectură eficientă.

Tehnica lecturii eficiente este legată nemijlocit de îndeplinirea unor cerințe, printre care se pot evidenția:

- a) o lectură relativ completă și eficientă este necesar să înceapă cu studiul anumitor surse de informații: mai întâi cu sursele de informații primare - manuale, cursuri, tratate și studii din revistele de specialitate, apoi cu sursele de informații secundare - prelucrări de date, sinteze, buletine informative, culegeri de probleme și recenzii și la urmă cu sursele de informații terțiare - conferințe, expuneri, simpozioane, mass-media etc.;
- b) formarea capacității de a selecta cele mai importante date pentru studiul unei teme sau rezolvarea unei probleme, aceasta fiind cerută de creșterea continuă a volumului de informații, condiție legată de descoperirea și înțelegerea semnificațiilor de specialitate sub raport ideatic și aplicativ;
- c) în condițiile unor surse multiple de informare, este necesar să se îmbine studiul notițelor de la curs (lecții), cu studiul nemijlocit al cărții, cu studiul informațiilor oferite de sistemele informative moderne - băncile de date, filmotecile, discotecile, Internetul etc., asigurându-se baza tehnico-materială necesară limbajelor și tehnicilor de dialogare și operare cu aceste mijloace moderne de stocare și transmitere/obținere a datelor;
- d) studierea atât a surselor de informare interne în limba română - cărți, reviste etc. și traduceri din limbi străine, cât și studiul surselor externe, adică studiul cărților, revistelor etc. în limbi străine, aceasta necesitând însușirea acestora;
- e) să se citească cu un scop bine precizat (îmbogățirea cunoștințelor, aprofundarea lor, asigurarea aportului teoretic al unei activități practice etc.);

Termenul de competențe se referă la o combinație de deprinderi, cunoștințe, aptitudini și atitudini, și includ disponibilitatea de a învăța în completarea la „a ști cum”.

Astfel competențele cheie cuprind trei aspecte ale vieții:

- a. împlinirea personală și dezvoltarea de-a lungul vieții (capital cultural): competențele cheie trebuie să dea posibilitatea oamenilor să-și urmeze obiectivele individuale în viață, conduși de interesele personale, aspirații și dorința de a continua învățarea pe tot parcursul vieții;
- b. cetățenia activă și incluziunea (capital social): competențele cheie trebuie să le permită indivizilor să participe în societate în calitate de cetățeni activi;
- c. angajarea într-un loc de muncă (capital uman): capacitatea fiecărei persoane de a obține o slujbă decentă pe piața forței de muncă.

O caracteristică scoasă în evidență de Grupul de lucru se referă la faptul că aceste competențe trebuie adaptate la cadrul social, lingvistic și cultural al indivizilor.

Competențele cheie reprezintă un pachet multifuncțional, transferabil de cunoștințe, abilitați și atitudini de care au nevoie toți indivizii pentru împlinirea și dezvoltarea personală, incluziunea socială și găsirea unui loc de muncă. Acestea trebuie să se fi dezvoltat la sfârșitul educației obligatorii și trebuie să acționeze ca fundament pentru învățare ca parte a educației pe tot parcursul vieții.

Bibliografie:

1. Alexandru Gheorghe, *Metodica predării limbii și literaturii române*, Ed. Gh. Alexandru, Craiova, 2003;
2. Coarcă Alina Daniela, *Formarea interesului pentru lectură la clasele primare*, în: *Învățământul primar* nr.6/ 2006;
3. *Competențele cheie pentru Educația pe tot parcursul vieții*, Cadru european de referință, Noiembrie 2004.

TERAPIA PRIN LECTURĂ

Prof. Aurora Victoria NOVAC

Colegiul Național „Tudor Arghezi” Târgu-Cărbunești, jud. Gorj

În societatea modernă cititul a devenit o necesitate, dar motivele nu sunt de natură externă, ci internă, intrinsecă. Ființele umane au nevoie să se desprindă uneori de contextul actual, real și de a da frâu liber sentimentelor. Altfel spus, oamenii lecturează o carte în primul rând pentru a sparge barierele cotidianului, pentru a elibera spiritul supus uniformității și nu pentru a-și dezvolta imaginația sau vocabularul. Oamenii se luptă zilnic cu stresul, cu rutina, iar cartea este cea care le decupează decorul și îi trimite într-o nouă dimensiune, într-un loc în care sufletul hoinărește pe meleaguri neîngrădite de cruda realitate. Această evadare ne hrănește sufletul, ne umple de speranță și ne determină să mergem mai departe.

Lectura reprezintă cea mai simplă modalitate de a ne vindeca de rănilor produse de cruda realitate, care ne taie aripile înainte de a zbura.

Mai mult decât niște simple volume aflate în bibliotecă, cărțile reprezintă un univers de imagini, personaje și istorii. Se tot vorbește despre o “magie a cuvântului scris”. O carte bine aleasă la momentul potrivit ne poate vindeca de tristețe, de deznădejde, ne poate purta prin diferite lumi și timpuri, ne poate scoate din cotidian și ne poate aduce mai aproape de esența noastră ca ființă. Cuvintele pot face asta, pot constitui una dintre cele mai puternice arme ale societății. Cărămizi ale poveștilor, ele ne învață și ne poartă prin viață, ne ghidează către noi, mai buni.

Cititul unei cărți ne înalță și ne face să trăim. Plăcerea de a ne retrage într-un context creat de propriile dorințe este inefabilă. Cititul este cea mai frumoasă și mai înălțătoare îndeletnicire, din punctul meu de vedere și poate transforma un om, la 360 de grade. Adevărat fiind și faptul că depinde ce anume citim și cum folosim informațiile pe care le asimilăm, dar per total, **cartea** nu aduce decât lucruri bune, frumoase și înălțătoare spiritual și intelectual.

Privim cartea și zâmbim, o citim și respirăm, o atingem și simțim un fior care ne cuprinde întreaga ființă. Chiar și timpul pare a sta în loc, el nu își mai poate lăsa amprenta asupra ființei umane, fiindcă în momentul lecturii ea se află în atemporalitate. Acum noi suntem personaje principale, suntem cei care care dăm viață acelei povești sau mai bine spus, scenariul cărții ne transformă în astfel de oameni. În acea lume se află acea parte din noi, care tânjim după acel scenariu. Indiferent de ce alegem, important e să urmărim înșiruirea de cuvinte de la început până la sfârșit. Iar apoi, la final, să luăm o mică pauză și să reflectăm la ceea ce am citit, să identificăm și să îi furăm cărții acel bagaj de cunoștințe de care avem nevoie.

În afară cărții, nu poate fi concepută o cultură sistematică a individului și implicit a societății. O carte o citești când vrei, cum vrei și ori de câte ori dorești. Acest „prieten tăcut” îți oferă ori de câte ori ai nevoie un răspuns fidel, la fiecare întrebare și-l repetă cu nesfârșită răbdare, până ce l-ai înțeles.

Cartea este atât de înțelegătoare, încât atunci când n-ai înțeles-o „nu se supără”, „nu te ceartă”, te așteaptă să revii. O găsești oricând, la fel de „credincioasă și discretă”. În același timp, putem spune că ea poate fi un învățător care te conduce la bine, te face să te bucuri și să zâmbești adeseori.

Anumite cărți sunt pentru noi un puternic antidot împotriva îndoielilor și nesiguranțelor inerente vieții cotidiene, altele ne conduc la o pace interioară și ne liniștesc dezordinea emoțională. Unele cărți ne marchează atât de mult încât ne fac să ne schimbăm viziunea asupra lumii într-o manieră mai altruistă. Fie că este vorba de romane, poeme, opere filosofice sau psihologice, să încercăm să profităm de momentele de destindere și să ne consacram plăcerii subtile de a lua o carte și de a o savura pentru că lectura are repercusiuni asupra stării noastre sufletești, asupra sănătății noastre.

Lectura ne influențează activitatea cerebrală și psihicul, având chiar efecte vindecătoare, contribuind la regăsirea echilibrului interior. Pe lângă sănătatea fizică, și sănătatea minții este la fel de importantă, iar această sănătate poate fi menținută prin cunoaștere și informare.

Cartea tipărită rămâne un reper al stabilității și al sănătății mentale, în timp ce alte așa-zise mijloace de relaxare ne șubrecesc echilibrul interior încă de la vârste fragede.

Nu numai cărțile motivaționale, ci chiar poezia și proza încearcă o repoziționare a omului modern în raport cu lumea în care trăiește, dar mai ales în legătură cu sine, în vederea unui autentic „tratament sufletească”.

Efectul terapeutic al lecturii este resimțit fizic, psihic și spiritual. Lectura ne ajută să facem față mai ușor durerilor, fobiilor, supărărilor.

S-a dovedit că lectura influențează activitatea cerebrală la orice vârstă, fiind considerată de către cei care au studiat-o timp îndelungat, un veritabil medicament pentru stimularea memoriei și a funcțiilor cerebrale. Cititul cu regularitate antrenează permanent mintea în a acumula, a procesa și a stoca informațiile primite.

Terapia prin citit este foarte utilă, începând cu perioada copilăriei, dar și pentru adolescenți și pentru toți cei ce au probleme în a comunica, în a-și exprima prin cuvinte frustrările, suferințele, emoțiile, chiar și stările de fericire. Pentru adulți, foarte utile pot fi cărțile de dezvoltare personală, deoarece conțin numeroase recomandări privind felul în care își pot îmbunătăți relațiile cu cei din preajmă.

La nivel psihic, lectura este o excelentă modalitate de a ameliora stresul, anxietatea, chiar și depresia. Poate fi deosebit de utilă celor care au probleme în a-și exprima cu ajutorul cuvintelor, suferințele interioare. Lectura îi ajută să se identifice cu personajele despre care citesc și să adopte modalitățile de rezolvare a problemelor cu care se confruntă.

Beneficiile terapiei prin lectură se pot simți și la nivel fizic. Lectura unor texte motivaționale ne ajută să explorăm și să interpretăm propriile reacții. Lectura distrage atenția de la durerile cronice, dă un oarecare optimism, stimulează curajul și creativitatea.

Efectul terapeutic al lecturii se poate simți și la nivel spiritual, puterea rugăciunii dar și încercările cumplite ale unor oameni obișnuiți, pot produce schimbări radicale, “minunea fiind cea care vindeca sufletul, nu doar trupul”.

Potrivit cercetărilor, lectura reduce starea de stres cu 67% și cu o treime riscul apariției unor boli psihice. Să ne vindecăm sufletul prin lectură, fiindcă, așa cum afirma Rui Zink în *Așteptarea*, ”o carte servește ca să ne protejăm de lume”.

Lectura poate fi oricând un mijloc prin care, descoperindu-ne pe noi, vom afla cum să înfruntăm, mai puternici, mai creativi și mai curajoși, realitatea în care trăim.

STIMULAREA LECTURII ÎN ȘCOALĂ

Prof. Iulia-Marinela OCHIAN
Colegiul Auto „Traian Vuia” Tg-Jiu, jud. Gorj

Lectura este un proces complex care începe în primii ani de școală cu formarea deprinderii de a citi corect, conștient, cursiv și expresiv, continuând apoi cu deprinderea de interpretare a textului citit.

O mare parte a textelor au un pronunțat caracter formativ și educativ. Literatura dezvoltă, fixează și nuanțează vocabularul copiilor, din textele literare copiii rețin cuvinte noi și observă variante de forme și folosire a lor. Pe de altă parte, în textele literare copilul descoperă modele de viață pe care ar dori să le urmeze, se identifică de multe ori cu personajele.

Și sub raport estetic, textele literare autentice influențează dezvoltarea copiilor, formarea lor pentru a aprecia frumosul din literatură.

Pentru ca cititul cărților să se transforme în deprindere, să se realizeze cu plăcere și să devină o necesitate, este nevoie ca școala să acționeze în această direcție de la vârstele corespunzătoare claselor mici. Interesul pentru citit nu vine din obligații, din frica pentru notă, ci dintr-o dorință interioară care se cultivă de către profesor și părinți. Cei doi factori trebuie să conlucreze, căci altfel nu se realizează nimic.

Îndrumarea lecturii este o sarcină nobilă pentru dascăl. În primul rând, este necesar să studiem cu atenție elevii și să observăm ce texte îi atrag, ce le stârnește interesul, ca să putem să le recomandăm pe cele potrivite. Cadrul didactic are datoria să-i trezească elevului interesul pentru cititul cărților, dar să-i și mențină acest interes. În recomandarea textelor, învățătorul mai are în vedere puterea de înțelegere a elevului, capacitatea lui de asimilare.

Este de reținut faptul că recomandând texte care depășesc puterea de înțelegere a elevilor, de mare întindere, cu multe personaje, cu acțiuni întrerupte și reluate, nu motivăm elevii pentru cititul cărților, ci, din contră, îi îndepărtăm.

Prezint în continuare cei zece pași în motivarea elevilor pentru lectură:

1. Elevii trebuie să vă vadă citind;
2. Să oferim TIMP;
3. Invitați un autor în clasă;
4. Învățați-vă elevii strategii de lectură;
5. Creați un club de lectură;
6. Lăsați elevii să-și aleagă singuri cărțile;
7. Utilizați tehnologia pentru a crea e-book-uri;
8. Prezentați-le elevilor cărți „în serie”;
9. Permiteți elevilor să nu iubească anumite lecturi;
10. Ajutați elevii să înțeleagă importanța lecturii.

Abordarea lecturii în școală și în afara ei rămâne o provocare și este de la sine înțeles că rolul profesorului este esențial în a găsi soluții, mai mult sau mai puțin inovative, pentru a-i face pe elevi să descopere că, citind, lumea poate fi mult mai frumoasă și interesantă. Paradoxal, în aceste vremuri agitate, în care *timpul nu mai are răbdare* cu noi, există și elevi care găsesc în interiorul lor dorința de a citi. De aceea, profesorul de limba română are un rol important în a- i stimula, a găsi în permanență noi metode de a- i incita la lectură ; desigur, totul trebuie să pară un joc, destindere și relaxare: a citi de dragul de a citi. Pentru elevi, învățarea online activă solicită mai multă responsabilitate, inițiativă și efort decât instruirea față-în-față. Deciziile legate de mărimea grupului de elevi vor limita foarte mult strategiile utilizate; un număr mare de elevi face imposibilă interacțiunea de calitate. Feedback-ul, de exemplu, devine tot mai dificil pe măsură ce dimensiunea clasei crește; se ajunge, în cele din urmă, la un punct în care pur și simplu nu este posibil ca un profesor să ofere feedback specific și prompt. În contextul actual impus de pandemie, putem opta pentru varianta învățării online, pe diferite platforme, foarte atractive pentru elevi, cum ar fi WORDWALL și PADLET.

Deoarece numărul de ore alocat lecturii și compunerilor este insuficient pentru a aprofunda sau remedia anumite aspecte legate de sprijinirea elevilor cu deficiențe de scriere, dar și de lectură și nu în ultimul rând de a stimula imaginația elevilor care au deprinderi de scriere și lectură am decis înființarea

„Cercului de lectură –ATELIERUL IMAGINAȚIEI” la nivelul clasei, având ca perioadă de desfășurare un an școlar, o oră pe săptămână.

Așadar, aducem în discuție câteva strategii didactice moderne utilizate în vederea stimulării interesului pentru lectură, în cadrul acestui cerc de lectură:

1. Activitatea dirijată de lectură

- este o strategie care ghidează citirea în gând, urmată de întrebări de înțelegere a conținutului;
- învățătorul adresează o întrebare, iar elevii citesc textul pentru a afla răspunsul, după care discută răspunsul cu grupul;
- strategia se concentrează pe comprehensiune și poate fi folosită atât cu texte narative cât și cu cele informaționale;

2. Predarea reciprocă

- este o formă de învățare prin cooperare, în care, pe lângă practica celor patru strategii de lectură: predicția, interogarea, clarificarea și rezumatul, elevii învață despre interdependența pozitivă și dezvoltă abilități interpersonale. Elevii preiau pe rând rolul învățătorului și rezumă ceea ce au citit, gândesc o întrebare, clarifică probleme.

3. Citirea și interogarea

- se citește textul pe secțiuni, se notează termenii cheie pe marginea textului. Cu ajutorul acestora se recapitulează materialul formulând întrebări, care sunt notate.

4. Procedura recăutării

- elevii vor lucra în minigrupuri: unul citește paragraful, ceilalți pun întrebări despre text și împreună găsesc răspunsul corect. Profesorul va canaliza întrebările spre forma corectă.

5. Rezumatul în perechi

- un elev citește un paragraf, pe care îl rezumă cu voce tare, celălalt elev pune o întrebare la care trebuie să răspundă ambii, apoi schimbă rolurile.

6. Utilizarea întrebărilor de ordine superioară

- este mult mai bine să întrebăm „Cum ne-a comunicat autorul că Scufița Roșie era o fetiță neascultătoare?” decât „Cu cine s-a întâlnit în pădure?”

7. Dramatizarea

- este o modalitate eficientă de a interpreta și analiza sensurile poveștii. Elevii vor alege roluri și se vor selecta momente cu semnificație sporită pentru ca ei să se antreneze și să reflecteze.

8. Metoda contrastelor/comparațiilor

- poate fi relevant pentru elevi să studiem comparativ personajele și situațiile, să explorăm intertextualitatea dintre povești.

9. Atelierul de lectură

- activitate de grup cu roluri specifice; elevii citesc același text, fiecare trebuie să-și aducă contribuția cu idei pentru fiecare rol. (controlorul, cercetașul, cronometrul, ascultătorul activ, interogatorul, sintetizatorul, cititorul, ilustratorul, conectorul).

Îndrumarea lecturii suplimentare a elevilor este o datorie de mare răspundere pentru profesori, mai ales acum, când sursele de influență sunt mult mai multe și chiar mai atractive, uneori. Copiii, mai

ales cei de vârste mici încă nu pot discerne și se lasă atrași de diferite jocuri pe calculator, de filme de tot felul, de desene animate cu influențe, unele dintre ele nocive pentru educația lor.

Bibliografie:

1. Leonte, Rodica (coord.), *Îmbunătățirea competențelor de lectură utilizând metode și procedee moderne - suport de curs*, Editura Casei Corpului Didactic Bacău, 2017
2. Molan, Vasile, *Didactica disciplinelor „Comunicare în limba română” și „Limba și literatura română”*, Editura MINIPED, București, 2015

OAMENI CARE NE INSPIRĂ– MODELE PENTRU O CARIERĂ DE SUCCES

Prof. Ionela OMETE
Școala Gimnazială Nr.7 Giurgiu

Ritmul tot mai accelerat de evoluție a lumii contemporane și al acumulării progresive de informații a pus amprenta asupra preocupărilor și modului de viață al familiei de astăzi.

Omul modern s-a îndepărtat de lumea cărților, iar televizorul, calculatorul, internetul au devenit pentru acesta cele mai importante surse de informație, Acestea sunt modelele pe care familiile le oferă copiilor. Statisticile arată că tot mai puțini copii citesc în ziua de astăzi. Ei preferă să își petreacă timpul în mediul virtual. Lectura are acum rivali redutabili care îi amăgesc tot mai mult pe elevi. Televizorul, calculatorul, internetul au devenit repere pentru fiecare generație din ultimii ani. Aceste trei mijloace de informare rapidă și comodă care oferă elevilor meniul complet în orice domeniu al cunoașterii acoperă deja o plajă substanțială a timpului liber, care rămâne din ce în ce mai puțin. Și atunci se naște întrebarea: mai este cartea sursă de interes pentru elevi?

De asemenea, știm că oamenii pe care îi cunoaștem ne pot fi exemple demne de urmat. Totodată, întâlnirea organizată cu persoane care au o carieră de succes conduce la preluarea unor modele demne de urmat. Prin urmare, aceste activități pot ghida elevul în alegerea și stabilirea viitoarei cariere, știind faptul că oamenii ne inspiră, că ne formăm deprinderi și priceperi, cunoștințe și abilități prin imitație.

Proiectul educațional pe care-l propunem reprezintă o cale de a aduce în atenția copiilor și părinților CARTEA, plăcerea de a citi, precum și rolul pe care cartea îl are în formarea fiecăruia dintre noi prin caracterul său formativ și educativ pe care îl oferă prin lecturile sale. Urmărim prin acest proiect încurajarea lecturii de plăcere și ghidarea copiilor spre cărți de calitate cu un mesaj de impact asupra comportamentului lor și nu în ultimul rând, prezentarea unor modele în vederea alegerii corecte a carierei. Proiectul își propune să stimuleze interesul pentru actul de cultură și extinderea orizontului de cunoaștere al elevilor spre autorii contemporani de literatură prin cunoașterea personală a autoarei Nicoleta Fotău și aflarea a cât mai multor date despre viața și opera acesteia precum și promovarea operei scriitoarei Nicoleta Fotău.

Educarea elevilor prin promovarea unor modele de succes în vederea alegerii corecte a carierei

Obiectivele pe care dorim să le atingem prin implementarea acestui proiect sunt:

- Stimularea interesului pentru lectură;
- Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului scris;
- Dezvoltarea abilităților de a utiliza cartea ca sursă de informație și formare;
- Dezvoltarea vocabularului, a creativității și a originalității, precum și a aptitudinilor creativ- literare;
- Formarea competențelor de comunicare, implicare activă, gândire critică;
- Educarea sentimentelor de prietenie, toleranță, solidaritate, armonie și bună dispoziție în relațiile cu ceilalți colegi;
- Formarea și dezvoltarea abilităților digitale;
- Preluarea modelelor de succes din viața oamenilor pentru o alegere corectă a meseriei.

Proiectul se adresează în mod direct elevilor ciclurilor primar și gimnazial din Școala Gimnazială Nr. 7 și indirect părinților elevilor din Școala Gimnazială Nr. 7, comunitatea locală.

Noi am gândit activitățile sub forma unor întâlniri virtuale cu scriitoarea Nicoleta Fotău pe platforma www.googlemeet.com.

În cadrul întâlnirilor elevii vor avea oportunitatea de pune întrebări și de a afla informații legate de creațiile literare ale autoarei, de subiectele care o inspiră, de felul în care și-a descoperit pasiunea de a scrie, dar și de a citi;

Autoarea le va prezenta copiilor, în funcție de nivelul de studiu, cărțile sale;

Elevii vor realiza creații plastice în care să fie redată personaje din cărțile autoarei și vor primi provocări literare și artistice.

Evaluarea și monitorizarea proiectului se va realiza prin întocmirea unor Procese-verbale în urma desfășurării activităților și vom disemina activitățile pe pagina virtuală a claselor, pe grupurile de părinți. Proiectul se desfășoară în perioada martie – iunie 2021, la derularea activităților propuse participă 19 cadre didactice.

MINUNATA LUME A CĂRȚILOR

Prof. Daniela ORĂȘANU

Școala Gimnazială Nr.7 Botoșani

Prof. Ioana ORĂȘANU-CNEJ

Școala Gimnazială Nr.1 Copălău, jud. Botoșani

Motto: „Nu este alta și mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului zăbavă decât cetitul cărților”

(Miron Costin)

Motivația proiectului:

Lectura are acum rivali redutabili care amăgesc cel mai mult pe cei mici. Televizorul, calculatorul, internetul au devenit repere pereche pentru fiecare generație din ultimii ani. Viața noastră trăită la început de secol XXI este marcată de la mic la mare de amprenta marilor descoperiri științifice care au făcut pași uriași în timp foarte scurt. Aceste trei mijloace de informare rapidă și comodă care oferă elevilor meniul complet în orice domeniu al cunoașterii acoperă deja o plajă substanțială a timpului liber, care rămâne din

ce în ce mai puțin. Și atunci se naște întrebarea: mai este cartea "o făgăduință, o bucurie, o călătorie prin suflete, gânduri și frumuseți" cum afirma scriitorul român Tudor Arghezi?

Rămâne, așadar, obligația părinților, dar mai ales a școlii de a repune cartea în drepturi. Scriitorul român I. L. Caragiale afirma acum aproape un secol : "O carte bună de citire, în vârstă fragedă, este, poate, una din împrejurările cele mai hotărâtoare ale vieții unui om. Multe cariere intelectuale nu se datoresc altei împrejurări decât unei cărți căzute la vreme bună în mâinile unui copil, tot așa precum umbra multor stejari seculari se datoresc căderii unei ghinde pe pământ prielnic".

Se înțelege că gustul pentru lectură se formează mai timpuriu decât interesul pentru cartea științifică. De aceea în clasele I-IV informațiile sumare legate de mediul înconjurător sau istorie se transmit prin intermediul povestioarelor. Acestea fac trecerea de la lumea fabuloasă a poveștilor din grădiniță la cea reală lămurită și explicată tot prin epos. Cu cât povestirea învățătorului e mai atractiv și afectiv realizată captând în proporție mare atenția elevilor, cu atât ei se identifică cu eroii povestirilor, vor revenirea sau continuarea povestirii, ba chiar lectura proprie pentru a o comenta cu alți colegi sau prieteni. Dacă lectura elevilor este sistematic organizată și îndrumată, ținându-se seama de particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor, interesul pentru lectură crește. Când lectura este neglijată, tratată superficial, formulându-se numai simple cerințe, această activitate nu-și mai aduce contribuția atât de necesară la formarea personalității elevilor din punct de vedere al limbajului și al îmbunătățirii lor spirituale.

Lectura suplimentară ne devine familiară din anii de școală. Selectarea lecturii suplimentare revine învățătorului care cunoaște cel mai bine afinitățile sufletești ale elevilor precum și conținutul educativ necesar într-o anumită etapă a dezvoltării lor. Dacă elevul începe a citi din curiozitate și insistă motivat fiind și de aprecierile primite la clasă, el va realiza mari progrese:

- prin informație
- prin deprinderea cititului coerent, conștient
- prin implicare afectivă
- prin însușirea unui vocabular expresiv
- prin îmbogățirea vocabularului

Pornind de la această constatare am încercat prin acest proiect să găsim modalități și tehnici care să contribuie la stimularea interesului elevilor pentru lectură. Stârnirea interesului pentru lectură se poate realiza cu mai multă ușurință dacă activitățile desfășurate în acest sens depășesc spațiul sălii de clasă sau al camerei copilului, bibliotecile sau unele case memoriale fiind mediile cele mai potrivite ce oferă posibilitatea familiarizării cu ambientul ce păstrează atmosfera de lucru și parfumul celor care au așternut pe hârtie creațiile lor.

Tot pentru stimularea interesului pentru lectură am utilizat și jocurile literare în diferite forme: jocuri de rol, jocuri de stimulare, jocuri de povestire prin desen, jocuri de creație, jocuri de competiție pentru memorare și recitare ale unor versuri sau replici și descrieri din diferite locuri.

Introducerea elementului de concurs în activitățile de lectură stimulează dorința elevilor de a câștiga întrecerea, determinându-i să citească cât mai mult.

Activitățile la biblioteca școlii contribuie la dezvoltarea interesului pentru lectură, dintre care amintim:

- prezentarea sălii și a modului de aranjare a cărților în rafturi, pe tematici sau pe scriitori în ordine alfabetică ;
- înscrierea la o bibliotecă;
- explicarea modului de comportare a unui cititor într-o bibliotecă;
- cunoașterea alcătuirii unei cărți (copertă, titlu, autor, pagini, numerotarea, etc.);
- cunoașterea datelor de bază despre cartea pe care dorește să o împrumute;
- participarea la activitățile desfășurate la bibliotecă.

Scopul: cultivarea interesului pentru lectură prin îmbunătățirea relației Școală-Bibliotecă

Obiective specifice:

- să manifeste curiozitate și interes pentru lectura unor texte variate;
- să relateze conținutul textelor citite;
- să identifice expresiile frumoase pe care să le utilizeze în compuneri;
- să recite poezii prevăzute în programa școlară și-n afara ei;
- să selecteze trăsăturile pozitive de caracter ale personajelor;
- să găsească mesajul și învățătura textelor;
- să stimulăm creativitatea copiilor în exprimarea orală;

Grup țintă: elevii clasei a IV-a C, a III-a, părinți

Durata proiectului: anul școlar 2020-2021

Locația: sala de clasă și biblioteca virtuală;

Resurse materiale:

- fondul de carte existent în biblioteca școlii;
- materiale informative și formative existente la bibliotecă;
- desene ale elevilor, imagini din povești și tablouri ale scriitorilor;
- dramatizări literare, youtube, resurse digitale
- portofolii; biblioteca virtuală.

Evaluare:

- desfășurarea unor concursuri pe teme literare;
- realizarea unei expoziții de desen cu scene din povești;
- realizarea unor portofolii cu fișe de lectură și curiozități despre scriitorii cu care au luat contact;
- publicarea unei reviste cu articole(poezii, compuneri, curiozități din lumea scriitorilor) scrise de copii, publicarea pe pagina de facebook a clasei a produselor finale.

Activități propuse:

- prezentarea proiectului și stabilirea obiectivelor, a conținuturilor și a activităților cheie;
- organizarea expozițiilor de carte;
- medalion literar consacrat aniversării unui scriitor;
- concursuri pe teme literare;
- recenzia unei cărți;
- *Dimineață de basm* -încercare proprie de creație literară;
- dramatizări și lectura dramatizată;
- dezbateri pe diferite teme;

- jocuri de rol.

Activități	Obiective	Data și locul desfășurării	Rezultate așteptate
„În lumea poveștilor” Clubul de lectură	- să recunoască autori și scrieri ale acestora - să redea textul unor povești respectând conținutul și ordinea secvențelor	Oct. 2020 Biblioteca școlii	Reactualizarea conținutului unor povești Recunoașterea unor cărți și autorii acestora Familiarizarea cu modul de comportarea în bibliotecă.
„Stau câteodată și-mi aduc aminte ...” Concurs închinat marelui povestitor Ion Creangă	- să recunoască personajul - să recunoască povestea din care face parte fragmentul; -să redea mici pasaje cunoscute din poveștile lui Creangă	Martie 2021 Online pe platforma Teams	Recunoașterea unor personaje și a unor titluri; Reproducerea unor pasaje; Dramatizări din povești cunoscute; Publicarea în revista școlii a unor articole.
„Hristos a înviat!” Expoziție	- să coloreze în specific local ouă de Paște -să realizeze o expoziție - să facă afișe pentru anunțarea expoziției	Aprilie 2021 Holul școlii	Expoziție de ouă încondeiate
„Cel mai avid cititor” Clubul de lectură	-să demonstreze că au citit multe povești prin caietul de lectură -să prezinte un poster cu ultima carte citită	Mai 2021 Sala bibliotecii școlii	Premierea copiilor
„Cum se tipăresc cărțile?”	-să afle dintr-o tipografie cum se tipăresc cărțile;	Iunie 2021 Tipografia „Ria”	Vizită la tipografia Ria; online

LECTURA ȘI SCRIEREA CREATIVĂ

-programă de curs opțional-

Prof. drd. Dorina PAICU

Școala Gimnazială Poiana Stampei, jud. Suceava

Depășindu-și dubla ipostază, cea de obiect de studiu și cea de instrument, lectura este, totodată, și un facilitator al percepției lumii, al propriei dezvoltări, al construirii de sine. Ea oferă, în contextul unei societăți aflate într-o criză de modele pentru tinerii, o reală posibilitate a reperării acestora în interiorul textelor, dăruind cititorilor ochelarii potrivii pentru a le descoperi.

Cursul urmărește, prin valorificarea textelor, dezvoltarea competenței de comunicare atât pe palierul comunicării orale, cât și pe cel al comunicării scrise, acestea fiind valorificate în dublul aspect al receptării și al producerii de text. Prin modul în care este conceput, opționalul oferă soluții povocărilor din viața elevilor: înțelegerea și interpretarea unui text din perspectiva lecturilor plurale, dezvoltarea creativității și a gândirii critice, însușirea unui set de strategii privind abordarea redactării de text. Scopul opționalului este cel de a-i apropia pe elevi de lumea cărților și de a le dezvolta creativitatea și modul de percepere a lumii în general, fie cea a cărților, fie ea cea reală.

Majoritatea elevilor nu citesc, nici „cu” și nici „de” plăcere și scriu compuneri pentru că „trebuie”, pentru că le primesc ca temă acasă. Nu citesc pentru ei și nu scriu pentru ei. Astfel, reunind lectura și scrierea, opționalul le oferă elevilor posibilitatea de a alunga frica elevilor față de neînțelegerea textelor citite și cea față de coală albă, de pana de idei, de începuturi, de producerea de texte și îi apropie de învățare, de texte, contribuind la crearea unei stime de sine pozitive atât ca cititor, cât și ca autor.

Opționalul este gândit sub formă de atelier și activitățile de învățare se desfășoară pe două paliere ce se continuă și se completează în mod firesc: un atelier de lectură și un atelier de scriere creativă. Desfășurarea atelierelor vizează dezvoltarea competențelor de receptare și de producere de text și armonizarea acestora, reflectată în crearea unui cititor autonom, competent și a unui scriitor încrezător și autentic.

Principiile ce au contribuit la elaborarea programei sunt:

- Principiul transparenței–vizează transparența procesului de creație prin venirea în întâmpinarea curiozității cititorului prin interogarea acestuia cu privire la așteptările asupra textului și acordă o importanță egală atât procesului, cât și produsului
- Principiul cooperării – dezvoltarea unui comportament cooperant, de deschidere către celălalt și către colaborare;
- Principiul relevanței – competențele și conținuturile fiind corelate cu nevoile reale și imediate ale elevilor;
- Principiul diversificării – metodele, mijloacele, instrumentele, strategiile și activitățile de învățare sunt diversificate și adaptate grupului de elevi;
- Principiul transferului – presupus de caracterul transdisciplinar al opționalului și redat prin conexiunile între diferite domenii;

În alegerea textelor, se ține seama de următoarele criterii:

- accesibilitatea, în raport cu nivelul dezvoltării intelectuale și de cultură generală a elevilor;
- atractivitate prin limbaj;
- varietatea mecanismelor de construcție a textelor;
- diversitatea tipurilor de scriitură;
- valoarea estetică.

Finalitățile cursului opțional se reflectă în competențele generale și în valorile și atitudinile enunțate în prezenta programă, din care derivă întreaga structură curriculară: competențe specifice, conținuturi, sugestii metodologice.

Competențe generale

1. Utilizarea lecturii în vederea dezvoltării personale
2. Receptarea textului literar din perspectiva lecturilor plurale
3. Redactarea de text ca modalitate de exprimare a sinelui

Valori și atitudini

- Cultivarea dorinței de a citi și de a descoperi ascunzișurile textelor
- Valorizarea creativității ca modalitate de exprimare a sinelui
- Dezvoltarea creativității ca modalitate de construire de lumi
- Stimularea gândirii autonome, critice și reflexive
- Cultivarea sensibilității, prin receptarea operei artistice

Competențe specifice și conținuturi

1. lecturarea unor animații și spectacole teatrale din perspective diferite
2. interpretarea unor ilustrații sau imagini
3. punerea în scenă a unor scene, secvențe preferate din textele studiate
4. aplicare unor strategii de lectură variate
5. redactarea de texte reflexive
6. redactarea de texte creative
7. redactare de text folosind diferite mijloace digitale

Conținuturi asociate

- rol social al personajelor; rol scenic;
- scenă, secvență, înlanțuire de scene, tablou;
- ironie, caricatură, parodie;
- caligramă;
- perspectivă, schimbarea perspectivei;
- interpretare, dramatizare, decor, atmosferă;
- musical, culoare locală;
- modalități de transmitere a mesajului prin tonalitate, gestică și mimică
- orizont de așteptare, intrarea în lumea textului prin relația titlu – conținut;
- decodarea mesajului textului;
- semnificația unor secvențe din textele studiate;
- tipuri de început, început treptat, început abrupt; tipuri umane, valori vehiculate de text;

- relația început – final, final deschis;
- text epistolar
- relații interumane, rolurile sociale ale personajelor; relația personajului cu sine
- mecanisme de captare a atenției cititorului;
- culoare locală, atmosferă;
- comunicare eficientă, blocaje în comunicare;
- freewriting, jurnal de bord, jurnal reflexiv, text epistolar, roman colectiv;
- colaj, afiș, prezentare de carte, recenzie
- schimbarea perspectivei;
- pact de lectură, fantastic, basm, personaje imaginare, lumi care se întrepătrund;
- document word, stil, font, format;
- document power point, slide;
- document publisher, șablon.

Modalități de evaluare

Procesul de evaluare în cadrul cursului opțional constă în combinarea mai multor modalități de evaluare: evaluarea inițială, evaluarea formativă și evaluarea sumativă, alternarea evaluării orale cu cea scrisă și a celei tradiționale cu formele alternative ale acesteia.

Evaluarea inițială se realizează pe două paliere: unul al evaluării lecturii ca proces și unul al investigării interesului pentru lectură. Astfel, evaluarea procesului lecturii se face prin aplicarea unui chestionar de verificare a proceselor cognitive implicate în actul lecturii (cfm. A.Pamfil), dublat de aplicarea unei grile de lectură, iar interesul pentru lectură este evaluat pe baza unui chestionar atât cu întrebări deschise, cât și închise, profesorul identificând operele literare preferate ale elevilor în vederea identificării tipurilor de opere preferate. De asemenea, atât chestionarul de verificare a proceselor metacognitive implicate în actul lecturii, cât și grila de lectură sunt și o componentă a evaluării finale, prin reaplicarea lor urmărindu-se conștientizarea propriei evoluții de către elevi.

Evaluarea formativă în cadrul atelierului de lectură se desfășoară în mod deosebit prin evaluare orală și evaluare sistematică, prin observarea comportamentului elevului în fața textului propus pentru lectură, prin adecvarea strategiilor de lectură aplicate la textul suport, exerciții de apropiere și de înțelegere a lumii textului, prin chestionare asupra operei. Evaluarea formativă a lecturii este continuată prin redactarea de text reflexiv și text creativ. În atelierul de scriere activitatea va fi evaluată formativ cu ajutorul metodei ciornelor succesive, dar și prin jurnalul de bord, primit ca modalitate de apropiere de actul scrierii, dar și ca instrument de folosit în secvențe de autoevaluare.

Evaluarea sumativă se realizează individual prin notarea portofoliului de lectură ce cuprinde: un proiect de copertă, citate, expresii, prezentarea de carte, recenzia. Elevi vor fi evaluați și pentru activitățile desfășurate în cadrul grupelor, pentru care pregătesc dramatizarea unei scene din opera preferată studiată, ce va fi anunțată colegilor prin realizarea unui afiș. În atelierul de scriere creativă, evaluarea sumativă se desfășoară prin joc (*Joc de scriere creativă*, Claudia Muntean) și constă în redactarea de text pornind de la cuvintele, citatele, personajele de pe cartonașele primite. Componenta de autoevaluare va dubla procesul evaluativ prin aplicarea de grile de autoevaluare pentru redactare de text.

Bibliografie:

1. Baum, Frank, (2015), *Vrăjitorul din Oz*, trad. Gina Francu, Editura Corint, București.
2. Funke, Cornelia, (2014), *Inimă de cerneală*, trad. Victoria Niscov, Colecția Copodopere Fantasy, Editura Art, București.
3. Porter, Eleanor, (2015), *Pollyanna, jocul bucuriei*, trad. Laura Cociș, Editura Sophia, București.
4. PR. Necula, Constantin, (2016), *Pedagogia poveștii. A fost odată, pe când poveștile nu aveau televizor...*, Editura Agnos, Sibiu.
5. Rushdie, Salman, (2013), *Harun și Marea de Povești*, Ediția a III-a, trad. Dana Crăciun, Editura Polirom, Iași.

IMPORTANȚA LECTURII ÎN VIAȚA COPIILOR

Prof. înv. primar Andreea PANĂ
Liceul Tehnologic „Anghel Saligny” Brăila

În ultimii ani, oamenii de știință au dezvoltat tehnologii de scanare a creierului care le permit cercetătorilor să studieze creierul în moduri ce nu au fost niciodată posibile până acum. Această nouă tehnologie a confirmat o mare parte din ceea ce se credea despre creier. Cu toate acestea, una dintre surprizele care au zdruncinat din temelii neurologia e descoperirea potrivit căreia creierul este, de fapt, maleabil. Prin urmare, creierul fizic se schimbă pe tot parcursul vieții-nu doar în copilărie, așa cum am crezut anterior.

Chiar acum, creierul copilului creează noi căi neuronale-iar experiențele pe care i le creem îi vor determina structura creierului. Descoperiri din diferite domenii ale psihologiei dezvoltării sugerează că tot ceea ce ni se întâmplă- muzica pe care o auzim, cărțile pe care le citim, tipul de disciplină pe care îl primim, emoțiile pe care le avem-afectează profund modul în care se dezvoltă creierul nostru.

Cu alte cuvinte, dincolo de arhitectura de bază a creierului și de temperamentul nostru înăscut, părinții au o contribuție importantă prin crearea tipurilor de experiențe care să ajute la dezvoltarea unui creier elastic, bine integrat.

Există un întreg domeniu științific care se ocupă de dezvoltarea copilului și de atașamente și care susține acest punct de vedere- iar noile descoperiri în domeniul neuroplasticității sprijină perspectiva ca părinții pot modela direct dezvoltarea creierului, în funcție de experiențele pe care i le oferă.

De exemplu, orele petrecute în fața unui ecran -cu jocuri video, emisiuni de televizor, transmiterea de mesaje text-va conecta creierul în anumite feluri.

Activitățile educaționale, sportive și muzica îl vor configura în alte moduri.

În iunie, 2014, Asociația Americană de Pediatrie a dat publicității un studiu referitor la importanța pe care o are cititul asupra creierului copiilor. Studiul pune în evidență faptul că obiceiul părinților de a le citi copiilor încă din primele luni de viață este vital pentru dezvoltarea creierului, contribuind la dezvoltarea vocabularului (și, implicit, a vorbirii, care în sine contribuie la dezvoltarea logicii), a comunicării, a empatiei, ca să nu mai vorbim de impactul asupra succesului școlar de mai târziu al

copilului. Cei 62.000 de medici care fac parte din această organizație profesională le recomandă atât medicilor pediatri, cât și părinților să țină cont de aceste noi dovezi în favoarea lecturii și să-și țină departe de orice ecran copiii cu vârste mai mici de doi ani.

Un alt studiu efectuat de National Literacy Trust din Marea Britanie dovedește că obiceiul copiilor de a citi îi ajută să-și dezvolte abilitățile de exprimare orală și, datorită acestora, abilitățile sociale, ceea ce-i ajută pe mai departe în interacțiunile sociale și în integrarea socială, contribuind semnificativ la sporirea încrederii în sine și a stării de bine, în general. Același studiu arată că lectura și plăcerea de a citi sunt influențate puternic de relația copiilor cu cadrele didactice și cu propriii părinți. Cadrele didactice implicate, entuziaste și informate le vor face copiilor recomandări de lectură potrivite cu vârsta lor, vor putea să le discute într-o manieră captivantă și vor ști să le stimuleze copiilor interesul și curiozitatea. Părinții sunt foarte influenți în această direcție încă din perioada copilăriei mici, dacă le vor citi copiilor, dacă vor avea cărți în preajma lor, deschizându-le adesea împreună cu copiii și prețuindu-le. Cei mici vor crește cu obiceiul de-a deschide o carte, cărțile devenind o sursă de bucurie, de plăcere, de entertainment.

Din păcate, mulți părinți nu-și mai fac timp să le citească copiilor (pentru că-și stabilesc alte priorități), și-i lasă să se joace în voie pe telefon sau pe tabletă, sau să urmărească ore în șir desene animate, iar când copiii ajung la școală, cititul se transformă pentru ei într-o corvoadă, nicidecum într-o plăcere, creându-se astfel o asociere extrem de nefericită între lectură și frustrare, sau între lectură și impunere, lectura devenind un stimul aversiv.

Studii recente au pus în evidență faptul că lectura cărților de ficțiune duce la creșterea empatiei, contribuind mai departe la dezvoltarea relațiilor sociale. Lectura ne ajută să ne înțelegem mai bine pe noi înșine, cât și pe ceilalți. Studiul întreprins de cercetătorii olandezi, P. Matthis Bal și Martijn Velkamp, și publicat în ianuarie 2013, a aratat că, pe măsură ce ne lăsăm captivați de lectură, ne angajăm emoțional tot mai mult în viața personajelor, experimentând o gamă largă de stări emoționale și trăiri într-o „zonă sigură”, fără ca noi înșine să fim afectați. Ficțiunea este astfel procesată la nivelul creierului comparativ cu mesajele comerciale, articolele științifice sau articolele din reviste și ziare, producând o impresie mult mai puternică. De exemplu, un articol despre cât de nociv este alcoolul, în timp ce un roman despre o persoană dependentă de alcool și problemele cauzate de consumul de alcool va produce impresii atât de puternice, încât ar putea schimba permanent atitudinea cititorului față de respectiva dependență. Și asta pentru simplul motiv că suntem mult mai dispuși să acceptăm aserțiunile unor personaje de roman (pe care simțim că le cunoaștem îndeaproape prin lectura poveștii lor) decât ale unor persoane reale, dar pe care nu le cunoaștem direct (ca, de pildă, un expert sau un jurnalist care scrie un articol). În plus, impresionați de problemele ce afectează o masă de persoane (de exemplu, alcoolicii în general), dar putem fi impresionați până la lacrimi de suferințele unei anumite persoane, chiar dacă este numai un personaj fictiv.

Conform teoriei Prof. Richard Gerrig, ficțiunea dezvoltă empatia datorită imersiunii cititorului în metafora reprezentată de acea ficțiune-cu alte cuvinte, a transpunerii sale în pielea personajelor: e ca și cum toate acele lucruri i se întâmplă lui, e ca și cum toate acele emoții, stări și sentimente sunt ale sale. Cititorul pierde noțiunea timpului, uneori nici nu mai observă ce se întâmplă în jurul lui. Tocmai această călătorie mentală într-un alt timp și spațiu, identificarea sa cu alt personaj facilitează schimbarea atitudinilor, credințelor, convingerilor în cititor.

Lectura elevilor din învățământul primar se desfășoară sub îndrumarea învățătorului. În această activitate se angajează, uneori din proprie inițiativă, familiile elevilor, care pot avea un rol determinant în constituirea bibliotecii personale și în alegerea unui tip de carte pentru citit.

Rolul important deținut de lectură-ca activitate intelectuală-este determinant în contribuția sa la dezvoltarea personalității copilului din mai multe puncte de vedere:

Sub aspect cognitiv: îmbogățește orizontul de cultură al elevilor, mișcându-i pe verticale temporale și orizontale spațiale distincte, prezentându-le evenimente din existența universului, a comunităților umane și a indivizilor.

Sub aspect educativ: le oferă exemple de conduită morală superioară, le prezintă cazuri de comportamente care-i îndeamnă la reflexii, pentru a distinge binele de rău și a urma binele.

-Sub aspect formativ: le dezvoltă gândirea, imaginația, capacitatea de comunicare.

Scopul principal al activităților de lectură este dezvoltarea gustului pentru citit, căruia i se adaugă și alte deziderate: stimularea interesului pentru cunoașterea realității, sporirea volumului de informații, îmbogățirea vieții sufletești, cultivarea unor trăsături morale pozitive.

În alegerea operelor literare în vederea recomandării lor copiilor spre lectură, învățătorul va avea în vedere ca acestea să corespundă următoarelor exigențe, pentru a-și putea găsi locul în orizontul de așteptare a copilului:

- să se potrivească gradului lor de dezvoltare din punctul de vedere al experienței de viață, al gândirii, al limbajului, al trăirilor psihice, al imaginației;
- să dețină valori estetice și etice;
- să se refere la universul de viață propriu elevilor sau la un univers inteligibil copiilor.

Învățătorul va trebui să-l îndrume pe elev nu numai înspre cărțile beletristice, dar și spre literatura științifico-fantastică și spre cărțile de știință popularizată. Ele satisfac setea de nou și de necunoscut a copilului, nevoia lui de acțiune imaginară, răspund zborului imaginației.

Bibliografie:

1. Brazelton, T. Berry, Greenspan, S. I., *Nevoile esențiale ale copiilor*, Editura Trei, București, 2013
2. Crăciun C., *Metodica predării limbii române în învățământul primar*, Editura Emia, Deva, 2003
3. Siegel J.D., *Creierul copilului tău. 12 strategii revoluționare de dezvoltare unitară a creierului copilului tau*, Editura For You, București, 2007
4. <https://sibiu100.ro/sanatare/135286-psiholog-irina-petrea-importanta-lecturii-in-viata-copilor-nostri/>

DE CE CITIM BASME?

Prof. Ioana PANTUCU

Școala Gimnazială „Sfinții Constantin și Elena”, Sector 6 București

„Basmul este o operă de creație literară, cu o geneză specială, o oglindire în orice caz a vieții în moduri fabuloase” (George Călinescu, Estetica basmului).

Reprezentând una dintre primele mărturii ale experienței umane, „un tablou al vieții” (George Călinescu, *Estetica basmului*), basmul aduce în fața ascultătorului sau a cititorului o lume magică, în care realul se împletește cu fabulosul, în care voinicii pornesc în lume dornici de a face dreptate, întâlnind în calea lor ființe fantastice, gata să-i ajute sau, dimpotrivă, să se măsoare cu ei în luptă. În basm, binele are mereu adepți curajoși, inteligenți, puternici, reușind astfel să învingă răul, reprezentat mai ales de ființe monstruoase.

Fiind un produs al imaginației populare, basmul reflectă concepția oamenilor din cele mai vechi timpuri asupra lumii înconjurătoare, realitatea unei vieți în care binele se află într-o permanentă luptă cu răul. Dorința de a se face dreptate a condus la crearea unor basme cu conținut moralizator, având rolul de a trasa anumite norme de conduită oamenilor, de a servi ca exemplu. Contextul istoric, evoluția la nivel social, cultural sunt regăsite în basme. Totodată, basmele populare reprezintă mărturia cea mai elocventă în ceea ce privește evoluția limbajului, a creativității omului din popor.

Lumea basmului alcătuiește un univers miraculos, în care frumosul și urâtul, binele și răul sunt ilustrate prin nararea unor întâmplări nemaipomenite: zmei înspăimântători răpesc frumoasele prințese, aștrii de pe cer sau merele de aur, balauri cu nouă capete păzesc grădini în care cresc rodii aurite, voinici cu săbii de oțel pornesc în căutarea fetelor de împărat, înfruntând ființe monstruoase.

Studierea basmului în școală permite familiarizarea elevilor, încă din clasele primare, cu acest tip de text literar. Dacă la început sunt atrași de acțiune, trăind alături de eroii îndrăgiți întâmplări nemaipomenite, treptat, odată cu trecerea în ciclul gimnazial, atenția se îndreaptă către descifrarea sensurilor ascunse ale basmului. Deși programa școlară nu mai prevede studiarea basmului, ca specie literară, plăcerea de a călători în această lume fabuloasă rămâne permanent vie în sufletul copiilor, fiind sprijinită de realizarea unor opționale pe această temă. De exemplu, în clasa a V-a, opționalul „În lumea basmelor” recomandă alegerea unor texte- suport care să respecte următoarele criterii: valoric-estetic, formativ, adecvarea la particularitățile de vârstă ale elevilor. Textele cel mai des utilizate fac parte din colecția de basme culese și publicate de Petre Ispirescu în volumul *Legende sau basmele românilor*, fiind și cele mai cunoscute copiilor. În activitatea la clasă, cadrul didactic urmărește desprinderea trăsăturilor acestei specii literare, recunoașterea tiparelor textuale folosite, caracterizarea și clasificarea personajelor. Discuțiile purtate asupra acțiunilor și rolului personajelor pozitive sau negative au implicații directe asupra formării conceptelor morale ale elevilor, asupra dezvoltării capacității de a face diferența între bine și rău, favorizând crearea unor valori pozitive, descoperirea unor modele de urmat. Făt-Frumos este reprezentativ pentru omul hotărât, viteaz, puternic, cinstit, pe când zânele, prințesele sunt prototipul frumuseții și gingășiei feminine.

Natura umană face ca omul să fie atras de ceea ce este frumos și să respingă tot ceea ce se abate de la normele prestabilite. Nimeni nu va spune că, dintre personajele unui basm, i-a plăcut mai mult zmeul, Muma Pădurii, Gheonoaia, balaurul sau un alt monstru ce se poate întâlni în această lume. E un întreg univers teratologic, imaginat chiar de mintea umană, ce se înfățișează, cu fiecare pagină, ochilor uimiți ai cititorului.

Deși familiarizarea cu basmul se realizează din primii ani de viață, conștientizarea prezenței și rolului elementelor teratologice în astfel de texte literare este făcută în clasa a V-a. Cadrul didactic poate aborda metode diversificate, îmbinând, într-un mod adaptat particularităților de vârstă și specificului clasei

de elevi, tradiționalul cu modernul, metodele expozitive cu cele activ-participative, având în vedere atingerea obiectivelor propuse: „metodologia instruirii desemnează acțiunea complexă de conducere tehnologică a procesului de învățământ pe un circuit de (auto)reglare continuă a metodelor, procedeele și mijloacelor didactice, prin raportarea permanent la obiectivele pedagogice, generale, specific și concrete ale activității de predare-învățare-evaluare.” (Sorin Cristea, *Pedagogie generală. Managementul educației*). Învățământul on-line a dus la diversificarea metodelor de abordare a basmelor, facilitând accesul la diverse materiale, filmulețe reprezentative, dând, în același timp, posibilitatea ca înșiși elevii să devină creatori, editori, promotori ai literaturii populare. Pentru a menține treaz interesul elevilor, captivați acum de lumea tehnologiei căreia îi descoperă secretele, strategiile didactice trebuie să vizeze îmbinarea permanentă a clasicului cu modernul, folosirea interesului pentru tehnică în scopul atingerii competențelor specifice. Talentul cadrului didactic este acela de a îmbina vechiul cu noul, apelând la facilitățile oferite de tehnologie.

Ca metodă de dezvoltare directă a abilităților de comunicare, expunerea „este metoda complexă de comunicare sistematică și continuă a cunoștințelor prin intermediul limbajului oral, care poate fi combinat – după caz – și cu alte „limbaje” (auditive, vizuale sau vizual-auditive). Ea poate utiliza forme variate de realizare, cum ar fi povestirea, explicația și prelegerea.” (Ioan Dumitru, *Ghid metodic pentru învățători și profesorii de limba și literatura română*).

De exemplu, la clasa a V-a, metoda expunerii se poate folosi la prezentarea tipurilor de personaje întâlnite în basmul popular: principale/ secundare, pozitive/ negative. Se poate prezenta o schemă a tipurilor de personaje pe ecranul clasei, cu ajutorul retroproiectorului sau pe ecranul calculatorului, prin partajare, pentru ca elevii să aibă și un suport vizual. De asemenea, pe măsură ce se desfășoară prezentarea, pot fi proiectate pe ecran imagini cu personajele enumerate, ce pot reprezenta desene ale copiilor din seriile anterioare. Pentru a evita monotonia, se poate recurge la ajutorul elevilor în clasificarea personajelor, ca și la exemplificarea tipurilor acestora.

Descoperirea „reprezintă o strategie complexă de predare-învățare care implică posibilitatea dobândirii cunoștințelor / deprinderilor prin efortul personal al elevilor înșiși.” (Ioan Dumitru, *Ghid metodic pentru învățători și profesorii de limba și literatura română*). Metoda descoperirii inductive poate fi utilizată în caracterizarea personajelor. De exemplu, pentru a caracteriza zmeii din basmul Prâslea cel voinic și merele de aur, elevii trebuie să recitească basmul, extrăgând acele fragmente semnificative pentru caracterizarea personajelor. Apelând la munca independentă, ei pot completa un padlet cu aceste trăsături, menționând și citatele reprezentative.

După completarea padletului, elevii pot realiza caracterizarea detaliată, directă și indirectă a personajelor, analizând și argumentând trăsăturile extrase din text, formulând în final o concluzie privind locul pe care aceștia îl ocupă în basm.

Procesul literar este o metodă ce se bucură de mare succes în rândul elevilor de gimnaziu, combinând cunoștințele de limbă și literatură română cu spectacolul ce implică regie, punere în scenă, distribuirea rolurilor de „avocați” ai acuzării sau ai apărării etc. Profesorul are rol de regizor, dar și de mediator, păstrându-și obiectivitatea și conducând discuțiile în așa fel încât să se ajungă la rezultatul dorit. În cadrul orelor desfășurate în sala de clasă sau on-line, se poate „intenta” un proces zmeilor care fură merele din grădina împăratului, din basmul Prâslea cel voinic și merele de aur, urmând a demonstra

„vinovăția” acestora. ”Avocații”, ajutați de câte o echipă, trebuie să aducă argumente făcând apel la textul studiat. Profesorul are rolul de a orienta discuțiile astfel încât să se evidențieze nu numai partea negativă a zmeilor, ci și rolul lor în probarea calităților tânărului prinț. Partajarea ecranului permite raționalizarea timpului, prin prezentarea simultană a materialelor.

Lectura explicativă presupune citirea textului, mai întâi ca întreg, apoi pe fragmente, cu explicarea cuvintelor și expresiilor necunoscute, cu extragerea și formularea ideilor principale. Poate fi asociată cu lectura independentă, elevii de clasa a V-a fiind capabili să împartă singuri textul în fragmente și să extragă ideile principale. Inserarea în lecție a unor înregistrări cu lecturi realizate de actori sau scriitori cunoscuți sporește interesul elevilor, care vor reține mai ușor ideile textului, sesizând mesajul acestuia.

Sistemul SINELG (Sistemul interactiv de notare pentru eficientizarea lecturii și gândirii) este o strategie care ajută elevii să aibă o atenție constantă în timpul citirii unui text, monitorizând nivelul de înțelegere a textului. Această procedură începe prin rememorarea cunoștințelor anterioare asupra subiectului, formularea unor întrebări și continuă cu marcarea diferitelor tipuri de informație găsite în text. La clasa a V-a, această metodă poate fi utilizată în vederea depistării unor noi aspecte privind apariția monștrilor în basme. După o discuție pregătitoare, elevii pot marca cu semnul “Δ” pasajele care confirmă ceea ce știu deja despre acest tip de personaje, cu semnul “-” pe cele care contrazic ceea ce credeau că știu, cu semnul “+” pasajele care le oferă idei noi, neașteptate și cu “?” pe cele care pun anumite întrebări privind statutul personajelor.

Tehnica florii de mărar/ a lotusului „implică diverse conexiuni între idei, concepte - dinspre tema centrală, cu diversificarea sarcinilor pe grupuri, intergrupuri.”(Ioan Dumitru, Ghid metodic pentru învățători și profesorii de limba și literatura română). Profesorul scrie pe tablă / enunță ideea conform căreia personajele negative din basme au un rol hotărâtor în formarea voinicilor. Fiecare grupă va primi ca sarcină să susțină această idee făcând referire la basme diferite, numite dintre cele studiate/ lecturate la clasă (Greuceanu, Prâslea cel voinic și merele de aur, Aleodor Împărat sau Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte).

Tema de cercetare/ Proiectul este o metodă de învățare prin acțiune practică, realizându-se în prelungirea lecturilor, conversațiilor, dezbaterilor, problematizărilor din cadrul orelor de curs. Solicită participarea elevilor atât în activitatea de planificare, cât și în timpul realizării, corectării și completării, definitivării. Realizarea unui proiect presupune cercetare științifică, dimensionare teoretică și aplicabilitatea materialelor date. De exemplu, pentru a prezenta rolul monștrilor în basmele populare, elevul trebuie să întocmească un plan al proiectului, să strângă materiale, întocmind chiar și un portofoliu, să organizeze informațiile, selectându-și cu atenție sursele și, în final, să elaboreze lucrarea. Salvarea materialelor într-un fișier, pe platforma de lucru, permite accesul tuturor elevilor la materialele alcătuite.

Jocul didactic îmbină spontanul și imaginarul cu efortul solicitat și programat de procesul învățării. În cadrul temei propuse, se pot folosi jocuri-ghicitori, jocuri de creație, de memorie etc., aplicațiile de pe platforme fiind foarte utile. Folosirea jocului ca metodă didactică aduce destindere, bucurie în rândul copiilor, favorizând astfel desfășurarea lecției într-un cadru propice învățării.

Dramatizarea constă fie în citirea pe roluri a unor fragmente de texte, fie, într-un mod mai atractiv, în preluarea de către elevi a procedeelelor specifice artei dramatice. Activitatea didactică bazată pe dramatizare presupune o pregătire prealabilă, cadrului didactic revenindu-i sarcina de a ghida elevii în

alcătuirea unui scenariu, în distribuirea și interpretarea rolurilor, în înțelegerea simbolisticii personajelor. De exemplu, dramatizarea fragmentului în care se prezintă confruntarea dintre Prâslea și zmei creează o atmosferă tensionată, „actorii” punând în evidență atât apariția înfricoșătoare a monștrilor, cât și eroismul tânărului prinț. Pasionații de calculator pot crea benzi desenate, animeuri ce îi ajută atât pe ei, cât și pe colegi, să înțeleagă mesajul basmului.

Instruirea asistată de calculator „impune o programare a întregului flux instructiv-educativ în sistem de maximă concentrare/ explicare” și „își raportează în permanență demersul la «judecata» calculatorului”(Ioan Dumitru, *Ghid metodic pentru învățători și profesorii de limba și literatura română*). Prin intermediul calculatorului, se pot prezenta, așadar, scheme privind tipurile de personaje din basme, citate din operele respective, imagini reprezentative. Calculatorul poate crea un mediu interactiv, capabil să antreneze elevii în activități ce solicită perspicacitatea, atenția distributivă, inteligența, creativitatea, oferind permanent un feed-back corespunzător și asigurând o economie de timp semnificativă. În demersul său educativ, cadrul didactic se poate documenta cu ajutorul calculatorului, poate pregăti materialul necesar, fișe de lucru, jocuri atractive, facilitând înțelegerea semnificației textelor și păstrând viu interesul elevilor săi pentru lumea fascinantă a basmului .

Bibliografie:

1. Călinescu, George, *Estetica basmului*, Editura Pergamon, Bistrița, 2006
2. Cristea, Sorin, *Pedagogie generală. Managementul educației*, EDP, București, 1996
3. Dumitru, Ioan, *Ghid metodic pentru învățători și profesorii de limba și literatura română*, Editura Atelier Didactic, București, 2005
4. Ispirescu, Petre, *Basmele românilor*, Editura Regis, București, 2007
5. Ispirescu, Petre, *Legende sau basmele românilor*, Colecția Mari Scriitori Români, Grup Editorial Art, București, 2007
6. Ivănuș, Dumitru și colectiv, *Metodica predării limbii și literaturii române*, Ediția a II-a, Ed. Avrămeanca, Craiova, 1997

SCRIITORII PRINTRE COPII

prof. înv. primar Silvia PARGA
învățător Ileana CONSTANTINESCU
Școala Gimnazială nr. 31, Sector 2 București

„Citește asimilând, nu simplu citind – că nu-i vorba de-a împlini o normă, ci un canon aceasta-i norma sau principiul. Citește trăind, nu memorizând. A citi trăind, bucurându-te de frumusețea unei idei, te construiește conștient și subconștient, iar timpul scoate cele sădite acolo așa, cândva, ca pe ale tale. Ceea ce rămâne după ce ai uitat tot ce ai citit aceea îți aparține cu adevărat; aceea ai asimilat. Deci nu te

îndrum de-a citi ca să-ți încarci memoria, aceasta e bibliografie și slavă deșartă; ci de a crește sufletul și pe aripile artei mântuirii.” (Părintele Arsenie Boca)

Nevoia de lectură

- Lectura are ca scop dezvoltarea gustului elevilor pentru citit, să-i facă să iubească cartea, să le satisfacă interesul pentru a cunoaște viața, oamenii și faptele lor. Lectura contribuie, într-o măsură însemnată, la îmbogățirea cunoștințelor elevilor, la formarea unui vocabular bogat, la dezvoltarea dragostei față de patrie și la educația estetică.
- Lectura e un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităților de gândire și limbaj. Ea contribuie într-o mare măsură la lărgirea orizontului de cunoaștere al elevilor, la formarea unui vocabular activ, bogat și colorat, la o exprimare aleasă, corectă literară, la educarea sentimentelor estetice.
- Lectura are ca scop să-i facă pe copii să iubească și să respecte cartea, care le poate satisface interesul pentru a cunoaște viața. Gustul pentru lectură nu vine de la sine, ci se formează printr-o muncă ce înglobează răbdare, perseverență, continuitate, voință. Orizontul cunoștințelor primite în orele de literatură română este lărgit de lectura în afara clasei. Pentru a afla cât de „aplecăți spre lectură” sunt elevii am aplicat un chestionar unui nr. de 28 de elevi. Acest chestionar se poate aplica copiilor din clasele III-IV.

Chestionar aplicat claselor III-IV

Întrebările chestionarului:

1. De ce trebuie să citim?
2. De unde putem lua cărțile? De ce ?
3. Ce învățăm din cărți?
4. Cu ce personaj vrei să semeni? Ce înveți de la el?

1. De ce trebuie să citim? (răspunsurile elevilor sunt menționate mai jos)

Noi trebuie să citim deoarece:

- ❖ ne dezvoltăm mintea, creativitatea, imaginația
- ❖ ca să învățăm
- ❖ lectura ne învață cuvinte noi
- ❖ ne îmbogățim cultura

2. De unde putem lua cărțile? De ce ? (răspunsurile elevilor sunt menționate mai jos)

Cărțile pot fi luate de la:

- ❖ bibliotecă (au răspuns 16 elevi)
 - ❖ librărie (au răspuns 11 elevi)
 - ❖ magazin (a răspuns 1 elev)
- ✓ Le putem lua de la biblioteca școlii, deoarece aici se păstrează mai bine, sunt mai multe, sunt cele mai bune cărți pentru copii, putem împrumuta pentru o scurtă perioadă de timp. (13 elevi)
- ✓ Le putem lua de la librărie pentru totdeauna. (15 elevi)
3. Ce învățăm din cărți? (răspunsurile elevilor sunt menționate mai jos)

Noi învățăm din cărți:

- ❖ cum să ne purtăm (2 elevi);
- ❖ numai lucruri bune (3 elevi);
- ❖ lucruri frumoase (3 elevi);
- ❖ viața povestitorilor (2 elevi);
- ❖ lucruri despre viață (3 elevi);
- ❖ cunoștințe fantastice (2 elevi);
- ❖ cultură (3 elevi);
- ❖ trecutul și viitorul (2 elevi).

4. Cu ce personaj vrei să semeni? Ce înveți de la el? (răspunsurile elevilor sunt menționate mai jos)

Eu aș vrea să semăn cu:

- ❖ Meșterul Nicu (2 elevi)
- ❖ Hercule (1 elev)
- ❖ ursul din „Ursul pacalit de vulpe”(4 elevi)
- ❖ Albă ca Zăpada (3 elevi)
- ❖ Făt-Frumos (1 elev)
- ❖ Cenușăreasa (3 elevi)
- ❖ Scufița Roșie (1 elev)
- ❖ Harap-Alb (1 elev)
- ❖ Lizuca (1 elev)

De la personaje învățăm să ne purtăm frumos, să fim serioși, cuminți, ascultători, ordonați, înțelepți, înțelegători, să avem încredere în noi, să fim supuși, curajoși, cum să ne descurcăm în viață, bunătatea, sinceritatea.

Importanța lecturii

- Din cărți, copiii află multe lucruri despre viața animalelor și a plantelor, despre descoperirile geografice, despre evenimentele istorice, despre frumusețile și bogățiile patriei.
- În același timp, cărțile le vorbesc despre sentimente omenești, despre dragoste și ură, prietenie, cinste, omenie. Citirea unor cărți îi face pe școlari să fie curajoși și fermi, iar eroii cărților, prin viața lor, devin exemple de fapte înalte de viață și caracter și lasă urme adânci în conștiința elevilor.
- Cartea îi atrage pe copii prin conținutul ei artistic. De îndată ce începe să citească, copilul cunoaște o lume nouă, interesantă. El are impresia că participă la fapte vitejești și la evenimentele din cuprinsul cărții. Pe unii eroi îi iubesc, îi simpatizează, pe alții îi urăsc.
- Cartea citită în copilărie, rămâne prezentă în amintire, aproape toată viața și influențează asupra dezvoltării ulterioare a personalității sale. Lectura oferă copilului posibilitatea de a-și completa singur cunoștințele, de a le lărgi, de a le adânci, contribuind la propria lui formare.

Închei această lucrare cu frumoasele cuvinte spuse de Theodore Parker, reformator și abolitionist, cuvintele și citatele sale populare inspiră ulterior discursurile lui Abraham Lincoln și Martin Luther King.

„Cărțile care te ajută cel mai mult sunt cele care te fac să gândești cel mai mult. Cel mai greu înveți când citești cărți ușoare; însă o carte extraordinară care vine de la un gânditor remarcabil este o corabie a gândirii, plină la refuz cu adevăr și frumusețe.” (Theodore Parker)

CE (MAI) CITIM ÎN CLASA A VII-A? -proiecte de lectură în contextul învățării on-line-

Prof. dr. Maria Daniela PĂNĂZAN LORINCZI
Colegiul Național „Gheorghe Lazăr” Sibiu

Cărțile sunt prieteni buni ai copiilor, *întâlniri compensatorii cu universuri imaginare alese cu grijă, care dezvoltă creativitatea elevilor de gimnaziu, cei capabili să devină cititori fideli pe tot parcursul vieții.*

Unul dintre cele mai dragi proiecte pe care le derulez în școala mea este proiectul de lectură la gimnaziu. Am ales să prezint, succint, proiectul meu la clasa a VII-a în anul școlar 2020-2021. După un început foarte confuz, chiar stresant atât pentru elevi, cât și pentru profesori, în care am fost cu toții prezenți, fizic, la școală, am intrat on-line. Nu a fost ușoară trecerea, deși aveam experiența anului trecut. Am avut emoții vis-a-vis de proiectul de lectură, pe care l-am intitulat, simbolic, „*Și cărțile au suflet...*”. Cum vor fi prezentările dacă suntem acasă și ne desfășurăm orele on-line?

Înainte de toate, aș dori să vă prezint proiectul. L-am inițiat acum doi ani, deci elevii de clasa a VII-a au deja experiență. În ce constă? Concret, am propus, la începutul fiecărui an, o listă de lecturi, pentru fiecare lună. Elevii citesc cartea, apoi realizează portofoliul de lectură, care înseamnă realizarea următoarelor „piese”: fișa cărții, rezumatul, fișa de citate, fișa obiectului care definește episodul narativ care le-a plăcut cel mai mult, fișa de dicționar (cuvinte necunoscute), impresii despre carte. La acestea se adaugă bonificații pentru calitatea prezentării cărții. Lista cărților propuse, în toamna lui 2020, a fost următoarea:

Literatura română și literatura universală – texte obligatorii:

J. K. Rowling, *Harry Potter și piatra filosofală* (noiembrie)

Veronica Niculescu - *O vară cu Isidor* (decembrie)

C. S. Lewis, *Cronicile din Narnia* – un volum la alegere - vol. 3, 4, 5, 6, 7 (ianuarie)

Kimberly Brubaker Bradley – *Războiul care m-a învățat să trăiesc* (februarie)

Florin Bican – *Și v-am spus povestea așa* (martie)

Adina Rosetti, *Cronicile domnișoarei Poimâne* (aprilie)

Soman Chainani, *Școala pentru bine și rău* (mai)

Literatura română și literatura universală – recomandări:

Florin Bican – *Tropice tâmpete*

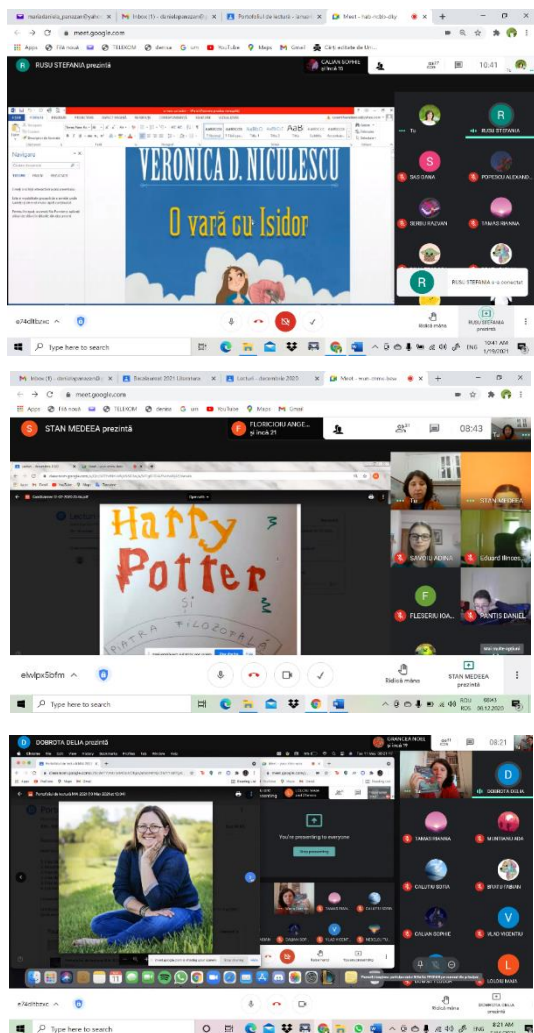
Adina Popescu – *O istorie secretă a Țării Vampirilor*

Simona Popescu, *Exuvii*

Jeni Acterian, *Jurnalul unei fete greu de mulțumit*

Jurnalul Annei Frank

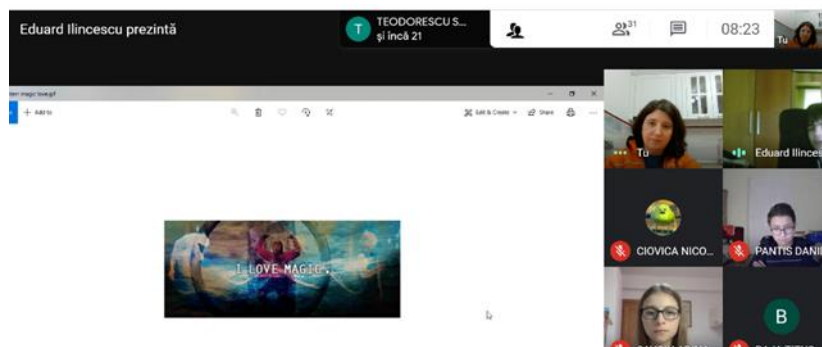

Este greu, dar este foarte frumos să mergi până la capăt în încercările temerare de a te aventura în lumea imaginației. Ne-am adaptat din mers marilor schimbări școlare din acest an. Copiii, ca întotdeauna, senini și cuminți, au citit, au realizat portofoliile, iar prezentările s-au adaptat mediului on-line. Pas cu pas, a învățat fiecare dintre ei să partajeze ecranul și să dea viață „poveștii” portofoliului său. Cu emoții, dar și cu dragoste de carte, de aventură, de dorința de a arăta tot ce au pregătit și de a dovedi că au citit cu atenție cărțile propuse. Ne-am ascultat, cu răbdare, unii pe alții, am discutat despre mesajul cărților, despre ce putem învăța din acestea.

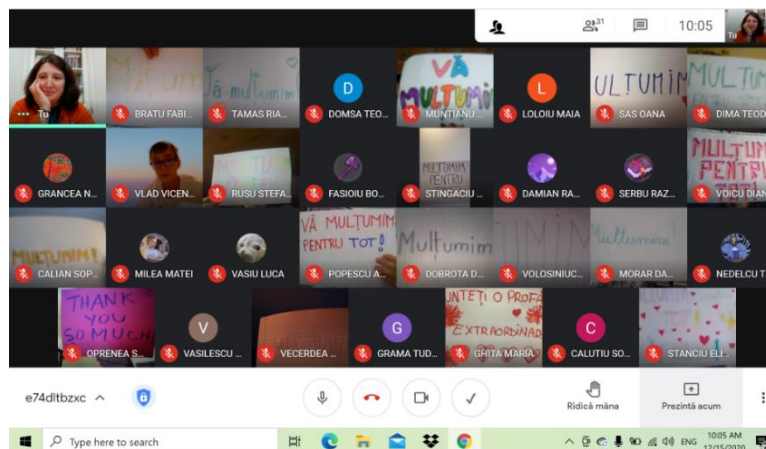
Ce-aș putea să spun? Unii copii s-au întrecut pe ei înșiși. Cu sufletele atinse de lecturile fidele, iubindu-l pe Isidor, condorul Veronicăi Niculescu, sau admirându-i pe copiii din Narnia, meditând asupra sensului vieții și a morții, a păcii și a războiului, călătorind cu Harry Potter, ei au deslușit, în cărțile citite, „semne” și „taine” ale universului fictional, care se regăsesc și în lumea reală.

Sunt conștientă că este o misiune dificilă: literația în școală ar trebui să ocupe un loc special. Copiilor le place să citească, să găsească idei în cărți, să se raporteze la diferite lumi imaginare pe care să le descopere, alături de colegii și de profesorii lor. Dovadă sunt aceste proiecte care deschid minți și care dau frâu liber imaginației, creativității și fanteziei.

Profitând de desfășurarea activităților on-line, unii elevi și-au descoperit și alte pasiuni: animațiile. Au creat diverse obiecte animate, au pus suflet, și-au descoperit pasiuni. Literatura deschide orizonturi nebănuite de care ne putem apropia cu drag, dar și cu energie creatoare, elan sau suflet. Îmbinarea artelor este un mare plus al orelor de literație.

De asemenea, întâlnirile cu scriitori, pe care le organizăm la orele de literatură, participarea la diferite concursuri sau implicarea în realizarea revistei școlare a elevilor din Colegiul Național „Gheorghe Lazăr” sunt marile „victorii”, dacă le pot numi așa, ale orelor de literație. Suntem și rămânem „marii anonimi ai orașelor”, dar mari îndrăgostiți de cuvântul frumos.

Așadar, iată că mai citim. În clasa a VII-a citim chiar mult și cu folos. Feedback-ul primit de la elevii cu care am derulat proiectele de lectură sunt mai grăitoare decât orice altă concluzie

Promovarea competențelor de literație, îmbinate armonios și creativ cu diferite competențe artistice ale elevilor, dar și tehnologice sau științifice, având în vedere faptul că proiectul are sustenabilitate și în mediul on-line, constituie contribuții majore ale elevilor reflectate în activități foarte interesante și frumoase. Cu siguranță, pentru orice profesor de Limba și Literatura Română, un atelier de lectură și de scriere creativă, precum cel prezentat aici, îmbină armonios diversele tehnici și strategii moderne de predare-învățare, care scot în relief posibilități remarcabile ale elevilor. Aceștia devin, în situații de viață, adevărați „țesători de visuri”, „țesători de povești”. Mai concret, țesători de viață, fiindcă lectura înseamnă viață, înseamnă participare la aventurile lumii în care trăim.

ȘCOLARUL DE AZI- CITITORUL DE MÂINE -proiect educațional școala de vară-

Înv. Viorica PENEȘ

Înv. Elena VÂLSAN

Școala Gimnazială Tichilești, jud. Brăila

Argument

La vârsta copilăriei, poveștile și desenul sunt principalele mijloace de exprimare a vieții afective a copilului. În această etapă de vară se fixează principalele valori și modele de viață, iar copilul se identifică cu personajul care corespunde modelului educațional existent. Personajele din basme ne însoțesc în anii copilăriei și ne oferă modele de urmat în viața adultă.

Poveștile joacă un rol foarte important din punct de vedere educativ. Prin intermediul poveștilor, copilul descoperă lumea și se poate plasa în situații de viață în afara contextului familial. Prin lupta dintre bine și rău și situațiile conflictuale întâlnite, copilul învață strategii de viață, descoperă consecințele unor fapte și atitudini și își însușește comportamente sociale pozitive. Fără a fi obligat să treacă printr-o experiență negativă, copilul poate învăța astfel să descopere lumea din jur, oamenii și modul în care aceștia

acționează în diferite situații de viață. Multe dintre poveștile pentru copii semnaleză, la nivel metaforic, lupta dintre bine și rău, identifică principalele tipologii comportamentale, precum și modul în care anumite situații concrete de viață își pot găsi rezolvarea. Basmele și poveștile au rămas de-a lungul veacurilor operele cele mai îndrăgite de copii, începând din primii ani ai copilăriei și până aproape de adolescență. Valoarea instructiv-educativă a basmelor este deosebită. Ele aduc o prețioasă contribuție la dezvoltarea proceselor de cunoaștere, a proceselor afective, la formarea trăsăturilor de voință și caracter, la formarea personalității copiilor.

Lectura este un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităților de gândire și limbaj. Lectura elevilor este un act intelectual esențial, care trebuie îndrumat și supravegheat de școală și familie.

„Cartea este un ospăț al gândurilor la care oricine este poftit.” Dacă vom ști să trezim interesul elevilor noștri pentru citit, dacă vom îndruma, verifica și stimula în acest scop, vom crește generații care vor simți o „sete” permanentă pentru citit, pentru cunoaștere, pentru lărgirea orizontului lor cultural, ceea ce se va răsfrânge pozitiv asupra vieții și activității lor, căci, așa cum spunea Miron Costin: *„Nu e alta mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului zăbavă decât cetitul cărților”*.

Instituitia organizatoare: Școala Gimnazială Tichilești, jud. Brăila

Parteneri: Inspectoratul Școlar Județean Brăila, Primăria Tichilești

Coordonatori proiect: Înv. Viorica Peneș, Înv. Elena Vâlsan

Grup țintă:

- direcți: elevii claselor I B și a II –a B, învățători;
- indirecți: părinți, cadre didactice, comunitatea locală

Scop:

- Stimularea implicării copiilor în activități recreativ-instructive, promovarea și valorizarea potențialului individual și de grup a acestora, precum și însușirea unor alternative real-educative de petrecere a timpului liber.
- Promovarea lecturii specifice vârstei miciei școlarității.

Obiective:

- Dezvoltarea capacității de relaționare și comunicare cu alți copii, de aceeași vârstă, dar și de vârstă și nivel educațional diferit;
- Însușirea și practicarea unor activități specifice vârstei și adresate petrecerii timpului liber în mod benefic (jocuri, comportamente, manifestări); Implicarea elevilor în activități ce contribuie la formarea deprinderii de informare-documentare, lecturare.
- Participarea la jocuri de rol și dramatizări inspirate din opere literare cunoscute specifice vârstei miciei școlarității pentru dezvoltarea curajului și creșterea stimei de sine;
- Plasarea datelor însușite prin vizitarea locurilor natale ale marilor scriitori români (Eminescu, Creangă, Sadoveanu) și vizitarea muzeelor de literatură;
- Dezvoltarea încrederii în propriile capacități și a stimei de sine în raport cu ceilalți, dar și cu sine însuși prin povestiri orale, recitări, dramatizări, jocuri de rol;
- Dezvoltarea și aplicarea concretă a abilităților de comunicare prin exprimarea opiniei proprii despre personajele îndrăgite;

- Manifestarea bucuriei de a fi împreună cu ceilalți prin adoptarea unor stări de acceptare, negociere, colaborare, solidaritate;
- Promovarea imaginii școlii prin diseminarea proiectului și atragerea de fonduri pentru finanțarea acestuia;

Resurse:

Umane:

- Cadre didactice: profesori, învățători, directori;
- Elevi ai claselor I B și II B;
- Familiile elevilor participanți;
- Reprezentanți ai conducerii locale;
- Comunitatea locală.

Materiale:

- Rechizite necesare unor activități practice: creioane colorate, acuarele, adeziv, hârtie colorată, cartoane colorate, hârtie autocolantă și creponată, foarfece, creioane, markere, videoproiector, cărți de povești scrise de Ion Creangă, volume de poezii scrise de Mihai Eminescu, cărți scrise de Mihail Sadoveanu, calculator, imprimantă, cameră foto digitală, afișe, broșuri, diplome pentru elevi.

Financiare:

- Sponsorizare de către Primăria locală;
- Contribuții ale părinților elevilor participanți;
- Sponsorizări locale;
- Implicarea conducerii școlii;

Spațiale:

- Sala de clasă;
- Sediul CDI al școlii;
- Laboratorul de informatică;
- Muzeu – Casa memorială Ion Creangă, Muzeul Ion Creangă, Casa memorială Mihail Sadoveanu, Parcul Copou din Iași, Muzeul Mihai Eminescu din Iași, Palatul Culturii din Iași.

Tipuri de activități: dialogată, dirijată, bazată pe activitatea elevilor, frontală, pe echipe, individuală, expozitivă, artistică.

Rezultate așteptate:

- Participarea unui număr de 30 de copii din cadrul școlii la programul Școlii de Vară;
- Conștientizarea elevilor și părinților asupra importanței educării timpului liber la copii;
- Introducerea lecturii în programul zilnic al elevului și dirijarea alegerii poveștilor adecvate vârstei;
- Dezvoltarea abilităților de comunicare în situații diferite de relaționare;
- Inițierea elevilor în colectarea materialelor necesare organizării activităților extracurriculare, cultural artistice pentru formarea abilităților de citire fluentă și conștientă;
- Formarea la elevi a deprinderilor de frecventare a bibliotecilor pentru documentarea în situații diferite de învățare;

- Plasarea cunoștințelor și datelor biografice ale unor scriitori cunoscuți – Eminescu, Creangă, Sadoveanu – la locurile natale ale acestora și muzee specifice;

Activități propuse spre desfășurare:

Nr.	Activități	Locul	Perioada
1.	„Lumea poveștilor” Mini-dramatizări după texte la alegere, regia, scenariul și costumația la alegerea elevilor; recitări de poezii îndrăgite, povestirea unor texte cunoscute, dirijarea în completarea unor fișe de lectură, prezentarea unor date biografice ale unor scriitori români, poezii cântate și cunoscute de elevi etc.	CDI –ul școlii Sala de clasă	27 iunie
2	„Magia poveștilor” - vizionarea poveștilor solicitate de elevi sau cele studiate în ciclul primar-„Amintiri din copilărie”, „Dumbrava minunată”, „Făt Frumos din lacrimă”; vizionarea unor documentare despre scriitori români cunoscuți.	CDI-ul școlii	28 iunie
3	„Atelierul poveștilor” - activitate plastică– scene din poveștile cunoscute, tematica poeziilor lui Eminescu. Confecționarea unor măști ale personajelor cunoscute din poveștile lui Ion Creangă. Proverbe, zicători, snoave selectate din povești, învățături ale poveștilor sau basmelor citite.	Sala de clasă	29, 30 iunie
4	„Carnavalul personajelor din povești” -identificare cu personajul îndrăgit, costumatie, replici, manifestări identice, exprimarea opiniilor proprii, joc de rol, mimică, pantomimică, caracterizarea unui personaj prezent la activitate.	Sala de clasă CDI-ul școlii	1 iulie
5	„Călătorie în lumea poveștilor” Excursie tematică la Casa memorială Ion Creangă, Muzeul Ion Creangă, Muzeul Mihai Eminescu, Parcul Copou din Iași, Grădina Botanică din Iași, Casa memorială Mihail Sadoveanu;	Iași, Târgu Neamț, Piatra Neamț, Cheile Bicazului.	4,5,6 iulie
6	Evaluare și diseminare proiect Expoziții cu lucrările elevilor-desene, picturi, măști, poezii, fișe de lectură, proverbe –zicători din povești, fotografii din excursie; Realizarea unui raport final al proiectului și a unui CD cu fotografii de la toate activitățile desfășurate; Publicarea unui articol în revista școlii.	Sala de clasă, CDI,	7,8 iulie

Notă: activitățile propuse pot fi completate sau chiar înlocuite, dacă elevii vor veni cu solicitări comune pentru alte activități pe care și le doresc foarte mult.

Buget alocat 2.000 lei din sponsorizări locale.

STIMULAREA INTERESULUI ELEVILOR PENTRU LECTURĂ

Prof. învăț. primar Dorina Florentina PETRACHE
Școala Gimnazială Nr.96, Sector 4 București

Importanța lecturii este evidentă și mereu actuală. Lectura este un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităților de gândire și limbaj. Lectura elevilor este un act intelectual esențial, care trebuie îndrumat și supravegheat de școală și familie.

Importanța lecturii este dată de aspectele educative pe care le implică:

- aspectul cognitiv: prin lectură elevii își îmbogățesc cunoștințele despre lume, despre realitate;
- aspectul educativ: lectura contribuie esențial la educarea copiilor în dimensiunile etice și estetice;
- aspectul formativ constă în faptul că lectura are drept consecință formarea și consolidarea deprinderilor de muncă intelectuală, dezvoltarea gândirii, a imaginației, a capacității de exprimare corectă și expresivă.

Finalitățile lecturii la școlarul mic sunt următoarele:

- consolidarea deprinderii de citire corectă, fluentă, conștientă și expresivă;
- formarea și dezvoltarea gustului pentru lectură;
- lărgirea ariei de informație a elevilor;
- creșterea interesului pentru cunoașterea realității, în general;
- îmbogățirea și dezvoltarea sentimentelor într-o gamă complexă;
- cultivarea sentimentelor, convingerilor și comportamentelor morale;
- definirea și aprecierea valorilor morale;
- dezvoltarea gustului estetic, cultivarea faptelor estetice;
- îmbogățirea și activizarea vocabularului, dezvoltarea capacității de exprimare;
- stimularea capacității creative;
- dezvoltarea capacității de a gândi și de a se exprima în conexiuni interdisciplinare;
- lărgirea orizontului imaginativ, al capacității de imaginare a unor universuri posibile, ca anticipare a lumii viitorului.

Titlurile lecturilor vor fi indicate copiilor în funcție de următoarele criterii:

- gradul dezvoltării psihice a elevilor: gândire, limbaj, imaginație, emoții, sentimente etice și estetice;
- sfera de interese și preocupări ale elevilor;
- posibilitățile de înțelegere a mesajului conținut în opera literară;
- calitățile educative și estetice ale cărții indicate;
- calitățile stilului - simplitate, naturalețe, proprietate - să permită elevului o înțelegere ușoară a mesajului lecturii.

Interesul pentru citit nu vine de la sine, ci se formează printr-o muncă a factorilor educaționali (familia și școala), o muncă ce presupune răbdare, perseverență, voință. Pentru ca apropierea de carte să devină o deprindere zilnică, iar plăcerea de a citi - o necesitate dorită și trăită, e potrivit ca și familia să se implice activ în apropierea copilului de miracolul cărții, încă înainte de învățarea alfabetului. Familia

constituie primul mediu de viață socială și culturală, iar prin valorile pe care le transmite copilului asigură premisele dezvoltării intelectuale, morale și estetice ale acestuia.

Există factori care determină lectura copiilor: particularitățile de vârstă și psihice, preferințele lor, climatul familial, factori care pot transforma lectura într-o necesitate, „o foame de carte”, o delectare sau nu. Când gustul pentru lectură, cultul pentru carte s-au format din primii ani de școală, acestea rămân pentru toată viața o obișnuință utilă.

Lectura propriu-zisă nu începe însă decât după ce copilul reușește singur să descifreze cu ușurință ideile ascunse în spatele semnelor grafice. Învățătorul sau părintele trebuie să sesizeze acest moment dificil din viața micuțului, pe jumătate înspăimântat de tainele scrisului, pe jumătate crispat de efortul făcut de descifrarea acestor semne curioase și pline de mister.

De-a lungul carierei mele didactice, am observat că mulți copii se luptă ani de-a rândul cu lectura cursivă a unui text, rămânând în imposibilitatea de a savura propriile lecturi. În locul curiozității, apare efortul inhibant al descifrării semnelor grafice, dincolo de care se ascund idei atât de frumoase și interesante. Pentru a-i determina pe elevii mei să devină cititori pasionați, mi-am propus să le formez cu răbdare și stăruință, gustul pentru lectură.

Am întâlnit adesea copii care ascultă cu mult interes o poveste frumoasă, citită de altcineva, însă preferă să-și piardă vremea în modul cel mai neașteptat, fără să fie tentați să citească ei înșiși altceva decât ceea ce li se cere la orele de curs. Chiar și la cei care au învins greutățile începutului, gustul pentru lectură nu este format. Uneori, nu au la îndemână cărțile potrivite, alteori, indiferența pentru lectură a persoanelor apropiate determină aceeași atitudine copiilor. În astfel de cazuri intervenția învățătorului este absolut necesară.

Voi prezenta în continuare câteva modalități de stimulare a interesului pentru lectură începând din clasa I. Știm că micii școlari sunt vrăjiți de carte, sunt purtați de aceasta în universul minunat al cunoașterii. Învățătorul este dator să îndrume pașii tinerelor mlădițe pe acest nou drum, plin de neprevăzut.

În clasa I un rol important îl are conversația problematizată, care menține vie relația dascăl- elev. După studierea textelor din abecedar, pe care le-am analizat și comentat în mod amănunțit am recomandat lecturi potrivite vârstei, pe marginea cărora s-au purtat discuții. După ce textele au fost parcurse am lansat următoarele cerințe: să formuleze întrebări pe care să le adreseze colegilor; să folosească cuvintele noi și expresiile artistice în contexte variate; să redea prin cuvinte proprii conținutul textelor citite; să recunoască ilustrațiile care înfățișează personaje sau scene din poveștile citite; să le așeze în ordinea desfășurării faptelor. Începând cu clasa a II-a, o altă formă de îndrumare a lecturii o constituie formarea bibliotecii de clasă, precum și a bibliotecii personale. Prima se compune din cărți aduse de copii și învățător, se stabilește un bibliotecar al clasei și se apoi se trece la împrumutarea cărților. La clasele a III-a și a IV-a interesul elevilor pentru lectură se amplifică. La studierea unor autori am căutat să îi stimulez pe elevi să citească și alte opere scrise de aceștia. Am întocmit cu elevii portofolii pentru fiecare scriitor cunoscut, cuprinzând portretul, date biografice și aspecte esențiale din opera lor, prilej cu care am stârnit curiozitatea și interesul pentru lectură.

Ghicitorile literare sunt mijloace pasionante ce-i invită pe copii la lectură. Acestea se pot desfășura astfel: se citește un fragment și se cere elevilor să indice opera și autorul sau să recunoască lectura în care erou principal este Nică etc.

Foarte apreciat de elevi este și jocul cu versurile: învățătorul recită unu-două versuri dintr-o poezie, iar elevii continuă.

Benzile audio și video cu povești constituie un alt important mijloc de îndrumare a lecturii. Ele prezintă operele literare în imagini vizuale și auditive. După lectură elevii pot face comparații, stabilind asemănări și deosebiri între întâmplările prezentate.

Lecțiile de popularizare a cărților, a unor scriitori, reprezintă, de asemenea, un mijloc de îndrumare a lecturii particulare. O carte pentru copii nou apărută se citește mai întâi de către învățător, apoi se prezintă elevilor. Aceștia își notează titlul și autorul, pentru a o putea procura.

Expozițiile de carte se pot organiza în clasă și cuprind cărți despre o temă anume ce pot fi lecturate de elevi (ex. „Din viața plantelor”, „Trecutul glorios al patriei”, „Povestiri despre animale”).

Șezătorile și medalioanele literare invită din nou elevii la lectură.

Dramatizările făcute cu școlarii după unele texte literare i-au stimulat pe elevi să citească mai mult din dramaturgia românească.

În afară de citirea independentă a lecturii particulare am folosit și citirea în colectiv. Această citire se realizează de către învățător sau elevi care citesc corect și expresiv. Are rol de a aprofunda și purta discuții pe marginea lecturii citite.

Lectura necesită nu numai îndrumare, dar și control. Procedeele de efectuare a controlului sunt variate și depind de scopul urmărit imediat: anchetele, controlul fișelor de cititor de la bibliotecă, convorbiri cu elevii, fișe de lectură.

Pentru învățător este important de știut nu numai ce și cât citesc elevii, ci și cum înțeleg ei să citească o carte. Am considerat important ca elevii mei să înțeleagă ceea ce citesc, să fie în măsură să deosebească ceea ce este bun, util, constructiv și educativ, de ceea ce poate fi dăunător și, în sfârșit, să-și poată formula clar o opinie despre cartea citită.

Bibliografie:

1. Bărbulescu, Gabriela, *Metodia predării limbii și literaturii române în învățământul primar*, Ed. Corint, 2009
2. Casangiu, Larisa Ileana, *Literatura română și literatura pentru copii*, Ed. Nautica, ed. a II-a, 2007
3. Casangiu, Larisa Ileana, *Repere în organizarea procesului didactic la disciplina Limba și literatura română în învățământul primar*, Ed. Nautica, 2008
4. Popescu, Ion, *Lectura elevilor*, EDP, București, 1983

PLEASURE READING IN REMOTE TEACHING

Prof. Mihaela-Brîndușa PETRACHE
Colegiul Tehnic Danubiana Roman, jud. Neamț

Reading for fun has numerous lifelong benefits, and, in the past few years at least, teachers have considerably been struggling to promote this habit among their students.

Why is this necessary for our students?

Data from major longitudinal studies show that pleasure reading in youth is the most explanatory factor of both cognitive progress and social mobility over time (e.g., [Sullivan & Brown, 2013 \[PDF\]](#); [Guthrie, et al, 2001](#); and [Kirsch, et al, 2002 \[PDF\]](#)). Pleasure reading is a more powerful predictor than even parental socioeconomic status and educational attainment.

So if we want our students to actualize their full potential as human beings and their capacity to participate in a democracy, and if we want to overcome social inequalities, we must actively promote pleasure reading in our schools, classrooms, and homes. However, remote teaching seems to have made it, apparently, even more difficult to instill this love for reading in our students.

Getting Students to Read Online

„Come fairies, take me out of this dull world, for I would ride with you upon the wind and dance upon the mountains like a flame” William Butler Yeats

This pandemic has shown us that it is high time to let our students harness the wild winds of the web and immerse themselves in the extensive reading opportunities available online. If you view the internet as a tree branching out and interconnecting ideas and information, you can begin to glimpse at the potential of reading online and use it as one of the most powerful tools to convince them that reading is not an obsolete, unsocial and ‘nerdy’ activity, but, on the contrary, very cool.

It is up to educators to guide learners online, help them to follow their special interests, delve deeper into their subject areas, and do the kind of research that stretches the imagination and sharpens insight. This can be done in line with course objectives and/or as extra-curricular, fun projects with the aim of building learning skills for life.

One great advantage of the internet and reading online is the social aspect that involves collaboration. Social networks are springing up around reading websites and students get to talk about their favourite books or ideas with other book lovers.

How can we do that?

When talking about teaching online, first thing that I think most of us can aim for in some form or fashion is to have a **virtual read aloud** where you get your whole class or as many who can onto a **Zoom** call. **Zoom** is a free web conferencing software that is being used all over the world by a lot of people. It is fairly easy to use and they've expanded the opportunities for educators to use it for more than just 40 minutes. If Zoom doesn't work for you, **Google Hangouts Meet** might work. They have also opened up access if you are a Google Suite member or maybe your school has that type of access, then you might prefer to use Google Hangouts Meet.

So all of your students can get on a Zoom call together, see you and you can see them, they can hear you and you can also hear them. And then you give a read aloud, make it interactive, stop for questions, ask them what they think. Certainly, ask them how they feel about doing this online, but also just get to as many emotional responses, especially in these early days because we want to really nurture them. So, the read aloud is a great way to build background knowledge to build their knowledge of sophisticated written language and also to stay more connected to your students. You could read aloud fiction, but also nonfiction, you can use the digital version of the book you are reading and share the text on the screen so they all can see the actual text. This will build community and help you stay in touch with your kids in a fun way that also is developing their language and literacy comprehension.

Now in addition to that or in place of that, there're also **online reading aloud options** that are available that I want to recommend: **Pinna** is a podcast collection of children's resources and it is free for the next 60 days because of these extraordinary times; **Vooks** is a new storybook read aloud program which has a growing collection; **Epic** probably has the largest collection; **Raz-Ki ds** is not free right now, but it is something that many people have.

Another way of getting students to read online is to **trigger them to keep a diary**. It could be a diary about their own personal experience or it could be a diary of them noting the most important thing from the news. That would be an interesting assignment. Can they get the who, what, when, where, how down into like three or five sentences and keep a collection of the biggest news happenings? That might be interesting. Maybe they could research different topics that might be of interest to them and then they can report about it through writing, through PowerPoints, through video. You should give them the creative options to choose the how.

And then of course let us not forget the accountability of having them produce something and an opportunity to **share it** with Zoom and everybody's coming together. **It builds the community and so they have an opportunity to not feel so isolated.** So I highly recommend that. I did that with my 12th graders and when they returned to school they presented their final pieces in front of an audience and they were very happy to do that and said they had a feeling of belonging to a group/community.

Giving students the tools they need

Even though we are talking about pleasure reading, our goal is for students to understand the texts and content they need for our coursework, but also to learn reading strategies they can use in subsequent assignments—and throughout their lives. We should teach these strategies explicitly so that students can recognize them as strategies they can apply to multiple texts.

In remote learning, we can teach these skills during synchronous learning as preparation for reading that occurs during asynchronous learning, or we can use our learning management systems to create gateway activities so that students complete prereading activities before the reading text is released.

We need to intentionally adapt the tools we use in our classrooms to online learning.

Make vocabulary accessible: Our approach to vocabulary will shift depending on our instructional goals. When content is key, we may need to adapt our digital texts to students' reading levels by hyperlinking definitions and embedding context clues into digital texts, or by using digital platforms like Newsela, CommonLit, ReadWorks, or TweenTribune to select differentiated texts based on students' reading levels.

When texts feature critical tier 2 and tier 3 words that students must master, we can use digital bulletin boards or online whiteboards to make word walls and concept sorts; Google docs and Kami to create Frayer Models, vocabulary trees, and personal dictionaries; and online games to reinforce learning. We also can teach students how to use digital tools like Google Read&Write and online dictionaries so they can better access unfamiliar texts independently.

Activate prior knowledge: Reading comprehension improves when we take time to connect the new knowledge to existing knowledge. With online whiteboards, bulletin boards, or documents, we can create mind maps or KWL charts. Virtual field trips, virtual gallery walks, playlists, and choice boards

build essential background knowledge and spark curiosity. Polling features and Google Forms can serve as anticipation guides that graphically display responses.

Teachers can help students to set up online reading clubs. I strongly recommend this for schools that would like to implement more direct blended learning approaches. Students could be assigned various responsibilities and the teacher could facilitate a lot of creative team work. I would create a bank of suitable books or short stories which can be accessed on line for free. One great example is the **BritLit** series of stories. If students had their lists on the **wiki** they would not need to surf the internet or be put off by information overload. Once the reading materials are on the wiki, the learning space becomes a collaborative playground for reading, sharing and connecting with international students online. This could lead to meeting in virtual classrooms for 'live' poetry readings or book meetings.

Last but not least, all the activities we choose to develop and apply from the vast variety there is to be found online should be adjusted to students' levels of interests, understanding and applicability in their daily life.

„The reading of all good books is like a conversation with the finest minds of past centuries.”

Rene Descartes

Resources:

1. <https://www.edutopia.org/article/benefits-reading-pleasure>
2. <https://www.edutopia.org/article/adapting-reading-comprehension-instruction-virtual-learning>
3. <https://blog.wiziq.com/read-online/>

STIMULAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ A ELEVILOR DIN CICLUL PRIMAR

Prof. înv. primar, Nicoleta Cristina PETRE

Școala Gimnazială „Sfântul Nicolae”, Sector 1 București

Lectura are un rol important în dezvoltarea și formarea personalității. Deprinderea lecturii rămâne o bază solidă pentru toată viața. Foarte mulți școlari nu simt nevoia de a citi pentru ca nu au fost îndrumați de parinti, unii învățatori, profesori. Numai o lectură îndrumată poate să dezvolte un interes continuu. Acest fapt generează interesul de a citi din plăcere, de a pătrunde în lumea misterioasă a cărții. Indiferent unde te-ai afla, în biblioteci sau în alte locuri, lectura devine o experiență unică, interesantă și captivantă.

Lectura oferă cititorului frumusețile neimaginabile ale poveștilor, povestirilor, unde imaginația și fantezia zboară, trăind alături de eroii și personaje: bucurii, speranțe, dar și dezamăgiri. Atunci când ești în lumea minunată a lecturii ești cu mult mai fericit sufletește, cu mult mai bogat.

Lectura are ca scop să dezvolte gustul copiilor pentru citit, să-i facă să iubească cartea, să le satisfacă interesul pentru a cunoaște viața animalelor, a oamenilor și faptele lor. Aceasta este importantă încă din primii ani din viață, atunci când părintele își face timp pentru a citi o poveste înainte de

culcare. Prin intermediul acestei activități, nu numai că petrece câteva clipe plăcute alături de copilul său, dar pentru câteva momente intră și el în lumea fascinantă a basmelor, re trăindu-și copilăria.

Lectura suplimentară devine familiară încă din anii de școală. Consider că selectarea lecturii suplimentare revine învățătorului, care cunoaște cel mai bine afinitățile sufletești ale elevilor, precum și conținutul educativ de care ei au nevoie pentru a se dezvolta armonios.

Dacă elevul este orientat către citit încă de la o vârstă fragedă, iar apoi el însăși începe să citească din curiozitate și insistă fiind motivat și de aprecierile primite în clasă, atunci el va realiza mari progrese. Printre aceste progrese, cele mai semnificative se remarcă a fi: îmbogățirea vocabularului, acumulare de informații, deprinderea cititului coerent, însușirea unui vocabular expresiv etc.

Stărnirea interesului pentru lectură se poate realiza cu mai multă ușurință dacă activitățile desfășurate în acest sens depășesc spațiul sălii de clasă, deoarece prin expoziția creațiilor literare, plastice, tehnice etc. despre universul copilăriei, urmărim implicarea unui număr cât mai mare de elevi, care să se simtă într-un mediu plăcut, stimulator de creativitate. Bibliotecile rămân cele mai potrivite spații de desfășurare a unor activități de educație non-formală.

Prin activitățile propuse la clasă, noi, profesorii pentru învățământ primar, dorim să fructificăm talentele personale ale fiecărui elev, să-i convingem pe copii de valoarea culturală și spirituală a cărții, să stimulăm interesul pentru lectura individuală și colectivă în perioada școlară mică, în vederea dezvoltării și activizării vocabularului.

Un rol deosebit în stimularea interesului pentru lectură îl are înființarea bibliotecii clasei, care se poate înființa cu cărți aduse de către copii sau din donații și sponsorizări. Rolul de bibliotecar poate fi îndeplinit pe rând, de elevii care au obținut rezultate foarte bune la citire. Le putem cere elevilor să noteze cuvinte noi și expresii artistice în vocabular, care se va transforma într-un util instrument de lucru. Alcătuirea unor albume în caiete speciale sau chiar pe calculator pentru fiecare scriitor studiat sau cunoscut, cuprinzând date biografice și aspecte esențiale din opera lor sub formă de imagini și citate, va stârni curiozitatea, interesul și dragostea elevilor pentru lectură.

Stimlarea interesului pentru lectură a elevilor se poate realiza prin diferite modalități/metode:

- **vizionări de povești;**
- **dramatizări** - copiii intră mai ușor în „pielea”, personajelor, din basmele, poveștile cunoscute, astfel făcând mai repede diferența între fapte bune sau fapte rele.
- **jocuri didactice** - prin jocuri ca: „Recunoaște povestea”/ „Unde ai întâlnit personajul?”/ „Continuă povestea...”/ „Ce ai face dacă ...?”
- **„În lumea cărților”** - un afiș pentru părinți, unde le-am recomandat cărți respectându-se nivelul lor de vârstă pe care le-ar putea citi acasă împreună cu copiii lor.
- **„Ziua părinților”** - se desfășoară o dată pe lună, iar atunci părinții petrec momente plăcute alături de copilul lor, pe rând unul dintre părinți citește o poveste sau un basm tuturor.
- **„Picnic cu lectura”** - organizarea spațiilor în clasă pentru lecturarea pe durata a 15 minute în fiecare zi a povești preferate. În fiecare zi, un copil, timp de 15 minute, le citește celorlalți colegi un capitol din cartea preferată.
- **explozia stelară** este o altă metodă pe care am folosit-o în procesul instructiv educativ. Este o metodă de stimulare a creativității și o modalitate de relaxare a copiilor. Ea se bazează pe formularea de

întrebări pentru rezolvarea de probleme. Am folosit această metodă cu bune rezultate în activitățile de lectură, convorbiri, memorizări, povestiri. Ca material didactic am folosit o stea mare, cinci stele mici de culoare galbenă, cinci săgeți roșii și jetoane. Pe steluța mare am așezat o imagine legată de tema abordată, iar pe cele cinci stelute mici am scris câte o întrebare de tipul CE? CINE? UNDE? DE CE? CÂND? Prin folosirea acestei metode, am urmărit dezvoltarea potențialului creativ al elevilor, familiarizarea lor cu strategia elaborării de întrebări de tipul prezentat mai sus, exersarea capacității acestora de a alcătui propoziții interogative pe baza conținutului unor imagini și nu în ultimul rând rezolvarea problemelor prin găsirea răspunsurilor la întrebările adresate;

- **diagrama Venn** este o metodă interactivă, de fixare, consolidare și evaluare a activităților de observare, povestiri, convorbiri, jocuri didactice, etc. Diagrama Venn este formată din 2 cercuri care se suprapun parțial. În spațiul care intersectează cele două cercuri am așezat, desenate sau scrise, asemănările dintre două obiecte, idei, concepte, iar în cele două cercuri am așezat aspectele specifice ale acestora.

Imaginația elevilor poate fi solicitată în găsirea unui alt final pentru o întâmplare citită sau organizarea unor concursuri pe bază de întrebări și de fișe, cu scopul recunoașterii unor personaje sau bucăți din lecturile citite. Se pot organiza dramatizări, imitări de personaje de către elevii care citesc expresiv.

Experimentând aceste modalități la clasă, pe lângă altele, am reușit să le însușesc dragostea pentru carte, făcându-i să-și dorească povestirea sau repovestirea unui text, iar acest lucru este benefic atât pentru vocabularul lor, cât și pentru fantezia care le dezvoltă creativitatea și care îi face să fie mai deschiși la minte și la suflet. Trăind alături de personajele preferate vor încerca să nu facă aceleași greșeli pe care le-au făcut eroii lor deoarece deja cunosc repercursiunile faptelor lor.

Bibliografie:

1. Cosmovici, Andrei - *Psihologie școlară*, Iași, Editura „Polirom”, 1998
2. Costea, Octavia - *Didactica lecturii. O abordare funcțională*, Institutul European, Iași, 2006
3. Șerdean, Ion -, *Metodica predării limbii române la clasele I-IV*”, EDP, București, 1991

LECTURA- DE LA UITARE LA REDESCOPERIRE

Prof. documentarist Elena Anamaria PETROVAN
Școala Gimnazială „Nicodim Ganea” Bistra, jud. Alba

Puțin câte puțin, plăcerea lecturii pare a fi un fenomen străin, un fenomen despre care puțini mai vorbesc și care pare la fel de incredibil, ca prezența unui OZN.

De ce acest recul al unui fenomen atât de îndrăgit odinioară? De ce nu reușim să păstrăm contactul activ cu ceva care nu poate decât să ne îmbogățească sufletește și spiritual?

Singura explicație o reprezintă prezența mult prea vie a audiovizualului în viața noastră, sub toate manifestările sale. Rând pe rând, televizorul, apoi calculatorul și smartphone-ul au înlocuit prietenul cel mai înțelept al omului: cartea.

Până nu demult, cartea ne oferea toate răspunsurile pe care le căutam, fie ele existențiale sau alte curiozități pe care le-am fi putut avea.

Acum, motoarele de căutare ne oferă o variantă rapidă rapidă de informare. În câteva secunde, putem afla răspunsul pe care l-am fi găsit într-un timp mai îndelungat răsfoind o carte. Secolul vitezei a identificat un mod "ideal" de informare care să nu fie cronofagă, dar care comprimă timpul mai mult decât o muncă de cercetare tradițională.

Dar, totodată, dispare și plăcerea de a ne informa!

Dispar curiozitățile, dispare nevoia de a ști, de a avea o cultură generală cât mai bogată și toate acestea sunt înlocuite cu frivolități, timp petrecut cu jocuri pe calculator, filme (nu întotdeauna de calitate), emisiuni în care ni se prezintă antimodele și care ajung să fie modele de viață pentru tineri.

Așadar, cum să-i ajutăm pe elevi să descopere calea spre lectură într-o astfel de societate, cu astfel de preocupări?

Ca profesori documentariști, rolul nostru este să inițiem elevii în tainele documentării. Avem la dispoziție o mulțime de cărți on-line, în format PDF sau audio-book-uri. Nu trebuie decât să copiem link-urile către acele cărți pe care le considerăm necesare în formarea tinerilor și pentru viitorii adulți de bază ai societății noastre.

Dar, oare, ei vor accesa acele link-uri? Cum putem avea un control asupra activității lor în propriul spațiu, departe de școală, bibliotecă sau CDI?

Dacă le propunem concursuri de tipul: "Cel mai atent cititor", "Răspuns fulger despre cartea citită", "Cel mai reușit rezumat", "Personajul meu favorit", "Azi sunt idolul meu"etc. , în care să le oferim ocazia să exprime mesajul înțeles de ei din cărțile citite și să le oferim un feed-back atractiv: evidențierea pe pagina școlii, oferirea de diplome sau premirea cu o carte etc. Acestea ar putea fi stimuli atractivi, măcar pentru o parte dintre elevii noștri.

Dar, oare, aceste premii îi pot tenta îndeajuns pe elevi încât să încerce să le obțină?

Desigur, unii nu vor considera aceste premii suficiente pentru un astfel de efort și preferă să ignore participarea într-o astfel de competiție, vor considera demersul inutil și preferă să își petreacă timpul liber făcând orice altceva! Din păcate, mereu ne vom confrunta cu astfel de atitudini, însă nu trebuie să ne descurajăm, să lăsăm garda jos. Dacă un singur elev se va implica în competițiile noastre, poate fi o încurajare suficientă pentru a organiza altele! Un elev câștigat este mult mai mult decât să ne cuprindem de impresia că nimic nu are sens dacă efortul nostru nu este apreciat.

Mereu trebuie să ne punem întrebarea: cum să-i determinăm să înțeleagă că plăcerea lecturii chiar este ceva concret și peste măsură de valoros, că fiecare pagină citită este un plus pentru înțelegerea fenomenelor lumii în care trăim, ne pregătește pentru a întâmpina diverse obstacole cu care ne va confrunta viața?

În mediul on-line, putem crea cercuri de lectură, la fel cum le-am organiza în CDI, cu participare directă pe aplicațiile nenumărate oferite de diverși creatori de astfel de resurse, gen Meet sau Zoom. În cadrul acestor întâlniri, pot fi dezbătute aspecte din cărți, pot fi identificate persoane care iubesc lectura și pe care să le invităm să participe la o întâlnire, pentru a le face cunoscute elevilor.

Copiii trebuie să primească mesajul că "lectura înseamnă viață" și de la altcineva decât de la profesorul de limba română, sau de la alți profesori. De exemplu, un coleg mai mare, un adult cu o meserie

complet diferită față de cele din învățământ, dar care adoră să se relaxeze citind, o personalitate locală sau chiar să găsim postări în care vorbesc despre lectură diverse personalități naționale sau internaționale, în care aceștia să vorbescă despre lectură și rolul ei în viața lor- aceștia pot fi stimulanti pentru copii, deoarece îi pot ghida pe cărările lecturii, îi pot îndemna să guste din acest fruct permis tuturor și care nu ne coboară din Eden ci ne urcă, tot mai sus, în tainele autocunoașterii și a descoperirii tainelor universale.

De la mic la mare, toți ne-am îndepărtat de iubirea față de lectură. Deși pare simplă, întoarcerea la ea poate urma un drum sinuos, deoarece tentațiile actuale sunt mult prea nenumărate, mult prea la îndemână oricui și, este în firea umană, să aleagă ce este mai ușor pentru a se delecta. Însă noi, ca formatori de copii, trebuie să căutăm mereu soluții pentru a-i apropia de carte, să îi apropiem de o modalitate sănătoasă de a-și ocupa timpul.

Lectura înseamnă mai mult decât o modalitate de umplere a timpului liber! Înseamnă un prieten care ne poate ghida în viață, ne poate arăta cum să ne comportăm cu cei dragi, cum să evităm conflictele, cum să le remediem, cum să alegem calea dreaptă în viață și este cel mai bun mod de informare, care nu obosește ochii și creierul ci le dă energie și relaxare.

Prin scurte intervenții on-line, elevii pot afla toate acestea despre lectură, pot să descopere că ceea ce înseamnă tradiție poate fi la fel de cool ca și noutatea oferită de gadgeturi și Internet și rolul nostru este să revenim mereu cu invitații spre cărți pe care le pot lectura on-line sau pe care le pot împrumuta din biblioteca școlii, pentru că sigur unii dintre ei vor răspunde afirmativ invitațiilor.

Lectura și cartea trebuie să aibă ambasadori care să vorbească în numele lor, iar aceștia putem fi noi, profesorii documentariști!

LECTURA DE PLĂCERE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Prof. înv. primar Alexandra Carla PETRUSE
Școala Gimnazială Nr.1 Nucet, jud. Bihor

Cu toată amplexarea pe care au luat-o mijloacele audio-vizuale în difuzarea culturii, cartea rămâne unul dintre cele mai frecvente mijloace de autoinstruire. Lectura cărții oferă cititorului prilejuri unice de reflecție. Ea îndeamnă la introspecție, angajează valori formativ-educative care își pun amprenta asupra întregului comportament al cititorului. Puterea cărții este mare. În fața cărții trebuie să stai cu inima deschisă, căci ea te instruește chiar și fără i-o ceri, sau poate chiar atunci când nici nu te gândești. Spre deosebire de celelalte surse de informație – televizorul, radioul, cinematograful, internetul, - cartea are un mare avantaj - ea este un prieten tăcut și discret, căci îți oferă ori de câte ori ai nevoie același răspuns la fiecare întrebare și-l repeat până ce l-ai înțeles. O carte o citești când vrei, cum vrei și ori de câte ori vrei. Lectura, în orice formă ar fi aceasta, în mediul on-line, după imagini sau citită, are o foarte mare importanță încă de la vârste fragede, deoarece dezvoltă copilului limbajul, memoria, creativitatea, imaginația, exprimarea corectă și expresivă, emoții, sentimente etice și estetice. De asemenea, lecturile cu mesaje pozitive îi ajută pe copii să înțeleagă mai ușor diferite aspecte ale lumii înconjurătoare, pe care ei încă abia o descoperă.

În prezent, tot mai multe discuții apar cu privire la scăderea interesului pentru lectură în rândurile copiilor. Ascultarea muzicii, vizionarea filmelor și jocurile de calculator au devenit mult mai atractive decât cărțile. Cu toate acestea, cercetările demonstrează că lectura are un rol important în dezvoltarea gândirii, asigurând concentrarea atenției, susținerea motivației, dezvoltarea creativității, curiozității, judecății, imaginației. Un alt aspect pozitiv promovat de lectura în rândul copiilor este acela de cultivare a sentimentelor, convingerilor și comportamentelor/atitudinilor/valorilor moral-civice. Prin lectură, elevii își largesc orizontul imaginativ, trăiesc anumite stări prin transpunerea lor în personajele preferate, învățând cum să acționeze atunci când vor fi puși în situații similare.

Poveștile, povestirile, poeziile ajută la formarea și dezvoltarea unui vocabular elevat, modelează caractere și conturează trăsături morale ce pot fi urmate. Ceea ce citesc în copilărie se întipărește în amintirea lor pentru toată viața și influențează dezvoltarea personalității. Lectura oferă copilului posibilitatea de a-și completa singur cunoștințele, de a le îmbogăți. Cartea este „O făgăduință, o bucurie, o călătorie prin suflete gânduri și frumuseți” cum afirma scriitorul român Tudor Arghezi . Lectura se poate face în mai multe feluri: blog, ziare, cărți audio, cărți pdf, etc. Însă se pune o problemă interesantă. Cum să citești eficient astfel încât să reții pe termen lung informațiile noi? Atunci când citești o carte îți deschizi mentalitatea asupra unor idei care îți pot oferi răspunsuri la întrebări pe care ți le-ai pus. Aceasta înseamnă că cititul reprezintă principala activitate care îți oferă informația, îți antrenează imaginația și intelectul. În plus, lectura constantă este și o formă de socializare și cunoaștere a oamenilor care împărtășesc același obicei. În cadrul cluburilor de lectură sau bibliotecilor, oameni cu aceleași interese pot lega prietenii deosebite.

Când citim o carte, ne punem în povestea din fața noastră. Acest lucru ne permite să dezvoltăm empatia putem identifica cu modul în care se simt. Copiii pot folosi, apoi această înțelegere pentru a empatiza în lumea reală cu alți oameni. În plus, copiii vor dobândi o mai bună înțelegere a emoțiilor, ceea ce îi poate ajuta să înțeleagă propriile emoții și pe cele ale celorlalți. Acest lucru ajută la dezvoltarea inteligenței emoționale.

Citind o carte, un copil află despre oameni, locuri și evenimente pe care nu le-ar putea învăța altfel. Acest lucru oferă copiilor o înțelegere mai profundă a lumii din jurul lor și a culturilor care sunt diferite de ale lor. Citind cu voce tare cu copiii mici, chiar dacă nu pot înțelege pe deplin ceea ce spui, le oferă abilitățile de care au nevoie atunci când încep să citească singuri. Le arată copiilor că citirea este ceva realizat prin concentrarea de la stânga la dreapta și că întoarcerea paginilor este esențială pentru continuare. Auzirea cuvintelor rostite cu voce tare poate expune copiii la o gamă de vocabular nou și fraze pe care poate nu le-au auzit altfel.

Citind zilnic un copil, va învăța cuvinte noi în fiecare zi. O citire regulată și consecventă poate ajuta la îmbunătățirea abilităților de concentrare a copilului. În plus, acesta va ajuta un copil să învețe să stea liniștit și să asculte pentru perioade lungi de timp, ceea ce îi va ajuta în școlarizarea lor. Citirea unei cărți se bazează pe noi folosindu-ne imaginația pentru a ilustra personaje, pentru a vizualiza setările și mediul lor și pentru a ghici ce urmează. Trebuie să ne folosim imaginația pentru a învăța despre alți oameni, locuri, evenimente și vremuri.

Un alt beneficiu major al cititului este că stimulează memoria și contribuie la formarea unor noi amintiri. Numeroase cercetări efectuate au descoperit beneficiile profunde ale lecturii pentru dezvoltarea

unui copil. Un studiu detaliază efectele lecturii asupra abilităților de alfabetizare ulterioare, facilitând interacțiunea socială între adulți și copii și încurajând copiii să se angajeze cu lumea din jurul lor. Nu în ultimul rând, trebuie să avem în vedere că lectura susținută dezvoltă empatia, compasiunea, iubirea și toleranța individului. În felul acesta, poate accepta mai mult realitatea și imperfecțiunile celor din jur. Cel care obișnuiește să citească cărți diverse ajunge să aibă o capacitate analitică superioară, devenind capabil să își pună întrebări, să formuleze critici și să analizeze singur detaliile.

Învățământul modern pune un accent deosebit pe metodele interactive. Acestea presupun ca instruirea să se facă activ, elevii devenind astfel coparticipanți la propria lor instruire și educație. Funcțiile și obiectivele generale ale ciclului primar se bazează în mare măsură pe studiul limbii române. Un element esențial în asigurarea unei comunicări clare, corecte, nuanțate și cursive este legată de folosirea corectă a lexicului. Studiarea acestei discipline are o mare însemnătate în formarea elevilor, asigurând evoluția lor intelectuală, precum și pregătirea corespunzătoare la celelalte discipline. La clasele mici, se învață unele dintre instrumentele de bază ale activității intelectuale - cititul, scrisul, exprimarea orală - care au implicații în dezvoltarea ulterioară a elevilor. Întreaga evoluție a lor depinde de măsura în care ei și-au însușit instrumentele muncii intelectuale.

Ca orice sarcină didactică, lectura suplimentară a elevilor trebuie îndrumată și verificată. Copilul trebuie permanent îndrumat, orientat spre un evantai diversificat de cărți instructive de la basm la povestire, schiță sau nuvelă, de la legendă la poezia patriotică, de la fabulă la călătoriile extraordinare, la romanele științifico-fantastice sau literatura de informare. Copilului trebuie să i se recomande cărți diverse, deoarece este de reținut treptele sale de dezvoltare și principiul accesibilității. Este o mare diferență între cartea cu poze însoțită de versuri sau proză – din perioada preșcolară și clasele începătoare, la cărțile când textul literar, iar gândirea copilului începe să fie capabilă de generalizări și abstractizări. Angajarea elevului în lectură presupune, în același timp, activarea unor structuri cognitive și afective complexe, precum și desfășurarea unor procese de o mare diversitate.

În practica școlară se folosesc diverse forme de îndrumare a lecturii realizate în clasă sau în afara ei. Lectura sistematică și bine îndrumată îi ajută pe elevi să-și lărgescă orizontul cunoștințelor și să asimileze mai ușor lecțiile, contribuind la dezvoltarea gândirii și a limbajului. Pe lângă pregătirea asigurată prin lecțiile de limba română în care elevii sunt inițiați cu tehnici generale ale muncii cu cartea, învățatoarea trebuie să îndrume elevii și spre o pregătire specială care să-i deprindă pe elevi în vederea folosirii cărții pentru lectură.

Din punct de vedere cognitiv, lectura îi ajută pe copii să își îmbogățească cunoștințele, despre lume, despre viață, despre realitatea în care trăiesc. Printr-o lectură susținută, copiii își consolidează deprinderea de citire corectă, fluentă, conștientă și expresivă, își formează și își dezvoltă pasiunea pentru lectură, își lărgesc aria de informare (citind din toate domeniile), le crește interesul pentru cunoașterea realității.

Din punct de vedere educativ, lectura contribuie la educarea copiilor în dimensiunile etice și estetice. Fabulele au, în cea mai mare parte, un mesaj pozitiv pe care copiii îl înțeleg cu ușurință.

Din punct de vedere formativ, lectura în rândul copiilor este importantă deoarece le dezvoltă capacitatea de a lucra independent, de a extrage informații și de a căuta informații în completarea celor citite.

Interesul pentru lectură nu vine de la sine, ci trebuie stimulat încă de la vârste fragede. Dacă unui copil mic i se citesc povești, i se prezintă planșe cu personaje, acesta va prinde gustul pentru lectură, orice înclinații ar avea o dată cu trecerea timpului. Implicarea familiei este foarte importantă înainte de ajungerea copilului la grădiniță sau la școală. Părinții trebuie să fie alături de cadrul didactic, pentru al ajuta pe copil în formarea deprinderii de lectură, în tot procesul care este necesar.

A instrui și a educa prin textul literar constituie o importantă dimensiune valorică a școlii, pe care dascălul trebuie să o construiască prin metode atât tradiționale cât moderne și chiar în mediul on-line menite să-i deschidă copilului universul viu al cunoașterii și al dezvoltării personale.

În concluzie, oricum am privi-o, lectura formează caracterul, dezvoltă cultura generală și ajută omul să se integreze mai bine în societate.

Bibliografie:

1. Bontaș, Ioan, *Pedagogie*, ed. ALL, București, 1995;
2. Cucoș, Constantin, *Psihopedagogie*, ed. Polirom, București, 1998;
3. Eftenie, Nicolae, 2008, *Introducere în metodică studierii limbii și literaturii române*. Ediția a IV-a, revăzută și adăugită, Pitești: Editura Paralela 45.
4. Ion T. Radu, Liliana Ezechel *Pedagogie – Fundamente teoretice* Ed. V.I. Integral București, 2002
5. Șerdeal, Ion, *Metodica predării limbii române la clasele I – IV*, EDP, București, 1991;

ACTIVITĂȚI DE PROMOVARE A LECTURII ÎN CENTRELE DE DOCUMENTARE ȘI INFORMARE

Prof. documentarist Cati PICIU
Școala Gimnazială Poganu-Verguleasa, jud. Olt

Una dintre carențele reale ale elevilor din zilele noastre este lipsa interesului acestora pentru lectură. Criza lecturii îngrijorează nu numai cadrele didactice și părinții, ci și pe cei care se ocupa de destinul cărții, de la autori și edituri până la bibliotecari și profesori documentariști.

Cadrele didactice au de luptat cu interesul redus al copiilor față de lectură în concurență cu mass-media și internetul, de unde obțin informații mai repede și din diferite domenii.

Fără a minimaliza importanța mijloacelor moderne de informare, cadrul didactic are datoria de a apropia elevul său de carte de la vârste mici, dar nu obligându-l să citească, ci îndrumându-l să descifreze tainele cărților și trezindu-i interesul pentru aceasta activitate intelectuală.

Pentru aceasta, cadrele didactice trebuie să realizeze o bună colaborare cu centrul de documentare și informare, urmărind împreună citirea unor opere literare adecvate vârstei copiilor, opere care fac parte din tezaurul literar românesc și universal. Încă de la grădiniță copii vin în centrul de documentare și informare unde li se explică ce este acela un centru de documentare, cum se pot informații, cui pot cere ajutorul în alegerea unei lecturi.

Se știe că lectura literară contribuie la dezvoltarea gândirii, limbajului, a trăsăturilor de caracter ale copiilor, sensibilității și gustului pentru frumos, favorizând întregul registru explicativ-emoțional cerut și condiționat de vârsta școlarilor mici. Crearea unei atmosfere deosebite, a unei stări de emotivitate generale astfel încât copilul să-și dea seama de frumusețea unei opere, țin de capacitatea pe care o deține profesorul documentarist. Dacă la intrarea în centrul de documentare și informare copilul găsește o atmosferă atractivă, dinamizatoare foarte potrivită pentru dezvoltarea și formarea gustului pentru citit, el va reveni cu plăcere de fiecare dată și astfel scopul nostru va fi atins.

Centrul de documentare și informare trebuie să aibă un ambient plăcut, ca valoare de stimul care modifică în mod favorabil dispoziția, creează disponibilități psihice în plus, accentuează trăsăturile estetice deschizând spiritual copilul către comunicare și cunoaștere. Se știe că centrul de documentare are prevăzut și un spațiu propice pentru lectura de plăcere, de destindere și relaxare. Acest spațiu, mobilat confortabil și prietenos, cu un decor plăcut, incită la lectură. Din practică s-a constatat că elevii se înghesuie efectiv să ajungă la „colțul de lectură”, tentați fiind de atmosfera degajată pe care acest loc îl inspiră. La fel de important este și felul în care este întâmpinat de profesorul documentarist, modul de adresare, precum și limbajul nonverbal și paraverbal.

Primul contact cu cartea este foarte important, de aceea trebuie încurajat și îndrumat în permanență, rol ce revine profesorului documentarist. Este deosebit de important ca elevul să înțeleagă ceea ce citește, apoi să fie în măsură să analizeze, să deosebească ceea ce este bun, util, instructiv și educativ de ceea ce este rău, inutil, dăunător, ca în final să-și poată formula o opinie despre cartea citită.

Activitățile de promovare a lecturii în centrele de documentare și informare sunt de natură interdisciplinară. Ele se pot organiza sub orice formă, în funcție de creativitatea și disponibilitatea celui care conduce centrul. Pot fi jocuri de rol, șezători literare, expozitii de cărți, diverse activități desfășurate cu prilejul unor sărbători, concursuri, prezentări power-point, înființarea unui colț unde se va face o prezentare continuă a operelor literare pentru copii: povești, povestiri, legende, fabule, proverbe, ghicitori; fișe cu exerciții diverse pe baza textelor citite, imagini de colorat cu personaje îndrăgite, modele de fișe de lectură.

Un alt tip de activitate pentru promovarea lecturii în centrele de documentare ar putea fi acțiuni de genul „Am citit, recomand”, „Ce am mai citit...”, „Cea mai bună carte”, „Topul cărților” în care elevii vor povesti episoadele cele mai interesante din lecturile citite stârnindu-le și colegilor interesul pentru o anumită operă. Copiii pot afla ce mai citesc ceilalți, ce se citește în general și sunt mult mai ușor influențați de părerea celor de vârsta lor.

De asemenea, se mai pot realiza convorbiri literare, organizate sub forma unui dialog cu copiii, fie individuale, fie în grupuri mici, fapt care îi angajează pe aceștia în împărtășirea spontană a impresiilor, în comunicarea propriilor gânduri.

Se mai pot realiza activități în parteneriat cu familia pentru preșcolari sau școlarii mici. E de dorit ca părinții să regăsească un sprijin în dascăli, să se simtă responsabili prin colaborarea cu școala. Spre exemplu, un părinte, un bunic sau un frate mai mare, în calitate de voluntar poate fi alături de copii în centrul de documentare prin intermediul poveștilor.

Fiecare lectură audiată sau citită în centrul de documentare și nu numai mobilizează atât elevii, cât și pe părinții acestora, care trebuie să intervină cu explicații despre conținuturile mai greu perceptibile.

Atunci când copiii nu simt lectura ca pe o corvoadă, ci o percep ca pe o sursă de informare, de relaxare, de bucurie, putem spune că am îndeplinit cu adevărat mare parte din misiunea pe care o avem ca dascăli.

Bibliografie:

1. Dobra, Lavinia. *Lectura-prioritate a demersului educativ*, Editura Emma Books, Sebes, 2015.
2. Nuța, Silvia. *Metodica predării limbii și literaturii române în clasele primare*, Editura Aramis, București, 2000.
3. Partenie, Anuța. *Modalități de stimulare a lecturii la elevi*, Editura Excelsior art, Timișoara, 2007.

BENEFICIILE LECTURII PENTRU COPII

Prof. înv. primar Alina POPA
Școala Gimnazială „Ludovic Cosma” Galați

Cărțile sunt un pretext foarte bun pentru a vorbi, a comunica, a ne conecta cu cei mici. Lectura împreună părinți-copii consolidează relația dintre aceștia. Cititul contribuie la dezvoltarea creierului, la însușirea normelor lingvistice și stimulează creativitatea.

De la vârste cât mai mici, specialiștii recomandă ca părinții să citească copiilor. Cititul cu voce tare are ca efect dezvoltarea abilităților de ascultare, dezvoltarea memoriei și îmbogățirea vocabularului. Copilul își însușește cunoștințe despre mediul înconjurător, într-un mod atractiv. Pe lângă răsfoitul și cititul cărților, este foarte indicată și audierea poveștilor, pentru dezvoltarea abilităților de ascultare.

Lectura îmbogățește considerabil vocabularul. Conform unei cercetări din 2019, copiii cărora părinții le citesc în mod regulat în primii 5 ani de viață au un vocabular cu 1,4 milioane de cuvinte mai bogat decât copiii cărora părinții nu le citesc.

Cărțile contribuie la dezvoltarea abilităților sociale, de comunicare și relaționare. Copiii învață să facă față unei situații concrete de viață, prin extragerea unor învățături din textele lecturate. Prin transpunerea în rolul personajului, copilul experimentează emoții și noi trăiri.

Înainte de a învăța să citească, copilul poate asculta lectura unui adult urmărind imaginile, adresând întrebări, formulând păreri sau desenând personaje/ scene din poveste. Odată cu însușirea cititului, copilul începe să citească și singur, însă lectura împreună cu părinții trebuie să continue.

Jurnalul de lectură este un instrument care ajută copilul să își reamintească ce a audiat sau citit. Realizat chiar de el, în acest jurnal poate include desene, scene din povești, titluri, cuvinte cheie, diverse metode în funcție de vârstă. La finalul unei etape, se poate observa progresul copilului, analizând acest caiet.

„Prin lectură, elevii sunt conduși să-și formeze capacitatea de a surprinde, de a descoperi conținuturi și forme ale realității, exprimate într-o multitudine de modalități de expresie, de a le asocia cu altele, ceea ce le permite să-și extindă, astfel aria cunoașterii.” (I. Șerdean) Printr-un proces al cunoașterii ce merge de la concret la abstract, de la simplu la complex, ajung să își satisfacă dorința cunoașterii realității înconjurătoare.

Textele propuse spre lectură trebuie să fie diverse: texte lirice sau narative, texte literare sau nonliterare. Lectura din clasă trebuie împletită cu lectura individuală de acasă. O listă de lecturi sugerate și un grafic sunt de folos copilului, pentru a-și planifica activitatea de lectură. Metodele de evaluare vor fi diverse, pentru a dezvolta diferite aspecte ale gândirii și competențelor de citit/scris.

Prin lectură, descoperim lucruri noi. Cărțile, revistele și chiar Internetul sunt instrumente de învățare excelente, care necesită abilitatea de a citi și de a înțelege cele citite. O persoană care știe să citească se poate educa în orice domeniu de activitate în care este interesat.

Recenzia de carte este o metodă de a stimula lectura particulară. Elevul surprinde esențialul cărții citite în câteva enunțuri, în funcție de ceea ce consider relevant. Prezentarea acestora va fi atractivă, astfel încât să convingă ascultătorul să citească acea carte sau să adreseze întrebări suplimentare. În această prezentare intervin și elemente ale limbajului nonverbal, copilul folosind mimica, gestică și tonul vocii pentru a expune informațiile. Se dezvoltă și capacitatea de ascultare, întrucât are loc un dialog între recenzor și auditoriu. În era digitală, recenzia de carte, pe suport digital, este foarte atractivă. Elevul are ocazia de a asculta mesajul înregistrat și poate relua și îmbunătăți acel material audio sau audio-video.

Capacitatea creatoare este susținută prin lectură. În compunerile pe care le scriu copiii, folosesc expresii frumoase din lecturile citite. De asemenea, pornind de la unele experiențe citite pot construi mental alte scenarii literare originale și atractive.

Literatura de specialitate prezintă numeroase exemple, studii, etc. despre importanța lecturii. Unele studii demonstrează că lectura prelungește viața omului și cu cât omul citește mai mult, cu atât trăiește mai mult, altele că lectura cărților bune face omul mai bun, că lectura poate ajuta omul să se însănătoșească mai repede, există chiar un curent care se ocupă de biblioterapie. Un studiu publicat în „Economic Journal” arată că persoanele, care au crescut înconjurate de un număr mare de cărți, au înclinația naturală de a învăța cât mai mult pe parcursul vieții, curiozitate intelectuală și capacitatea de a se adapta mai ușor, în timp ce pentru persoanele, care nu s-au bucurat de avantajul lecturii în copilărie, provocările intelectuale sunt, în general, destul de greu de depășit. „Este important să le oferi copiilor cărți și să-i încurajezi să citească, pentru că asta va avea, cu siguranță, efecte pozitive asupra performanțelor lor școlare și le va oferi condiții socio-economice avantajoase”, mai spun realizatorii cercetării publicate în „Economic Journal”.

Bibliografie:

1. Șerdean, Ioan, *Didactica Libriei și literaturii române în învățământul primar*, Ed. Corint, București, 2008.
2. <https://www.reginamaria.ro/articole-medicale/cititul-ofera-beneficii-extraordinare-pentru-copii-si-parinti>
3. <https://lecturacentral.wordpress.com/b-avantajele-lecturii/>

CARTEA- PRIETENA MEA

Prof. înv. primar Alina POPA
Școala Gimnazială „Ludovic Cosma” Galați

Situația pandemică a fost una neașteptată. A trebuit să reinventăm procesul educativ, să căutăm metode și resurse care să facă posibilă continuarea învățării. Pe lângă aspectul instructiv-educativ, a fost nevoie să avem grijă de starea de bine a elevilor și a familiilor acestora.

În acest sens, în perioada școlii online, am derulat activități în parteneriat cu diverse instituții educaționale, cu psihologul școlii, dar și cu familia. Scopul acestor parteneriate a fost dezvoltarea competențelor de cunoaștere și autocunoaștere, cât și cele de comunicare și relaționare.

În parteneriat cu Biblioteca Județeană și psihologul școlar, am derulat activități atât fizic, cât și online, pe platforma Meet, la clasa a IV-a, în cadrul proiectului educațional „Cartea- prietena mea!”.

1. „Micul Prinț” – activitate online

Scopul: identificarea și înțelegerea emoțiilor

Participanți: elevi, învățător, psiholog școlar, bibliotecar

Obiective:

- Citirea conștientă, fluentă și expresivă a fragmentului propus din cartea „Micul Prinț” de Antoine de Saint-Exupery;
- Identificarea și numirea emoțiilor personajelor din text;
- Exemplificarea unor emoții personale asemănătoare;

Resurse: cărți de lectură, cartonașe cu emoții (emoticoane), resurse digitale.

Evaluare: aprecieri verbale, observația sistematică, interevaluare.

Scenariul activității

Copiii au citit în prealabil cartea „Micul Prinț”, în cadrul Clubului de lectură derulat în parteneriat cu Biblioteca V.A. Urechia Galați.

În cadrul activității s-a citit capitolul 21 din carte, în care Micul Prinț dorea să devină prieten cu vulpea. Citirea a fost pe roluri, pentru o înțelegere mai bună a trăirilor personajelor.

Copiii au confecționat cartonașe cu emoticoane pentru emoțiile de bază. Pe parcursul lecturii, copiii ridicau cartonașele cu reprezentarea emoțiilor: tristețe, teamă, bucurie, dezamăgire, furie, surprindere. Am discutat despre apariția acestora, cum se manifestă și cum le gestionăm.

Copiii au oferit și ei exemple de momente în care au trăit asemenea emoții.

Dezbateri: *Povestea eroului*. Am identificat calități ale personajelor prezentate. Cum a reușit personajul să dobândească aceste calități? Peste ce provocări a trebuit să treacă și ce frici a avut el? Cum le-a depășit?

Am utilizat aplicația padlet.com, pentru a scrie părerile și impresiile lor, apoi să avem o imagine de ansamblu.

Elevii au fost foarte receptivi, s-au transpus în pielea personajelor și au experimentat emoțiile acestora. Au știut să le explice în funcție de context și au exemplificat cu experiențe personale.

Fragmentul ales subliniază importanța și beneficiile prieteniei și faptul că o prietenie implică răbdare, grijă, dragoste, prețuire. (vulpea: „Dacă vrei să ai un prieten, îmblânzește-mă!”).

2. Citim împreună!”

Scopul: dezvoltarea competențelor de comunicare, cooperare

Participanți: elevi, părinți, bibliotecar, învățător

Obiective:

1. Exersarea lecturii împreună cu părinții;
2. Dezvoltarea relațiilor în grupul școlar;
3. Colaborarea cu colegii de echipă.

Resurse: cărți de lectură, platforma Meet.

Scenariul activității:

Cu ocazia evenimentului ZICI 2021 (Ziua Cititului Împreună), părinții sunt invitați să propună titluri de cărți de citit, împreună cu copiii. Se alege o carte („Marele uriaș prietenos”) din care se citește cu voce tare, pe rând, copii și părinți. Cartea este prezentată pe ecran, în format power point.

Se discută pe marginea conținutului citit dar și despre modalitatea în care au lecturat participanții (intonație, voce, rapiditate etc).

Bibliotecarul și învățătorul le vorbesc părinților despre importanța citirii împreună, chiar dacă sunt mai mari copii și știu să citească singuri.

Lectura împreună este de o mare importanță pentru dezvoltarea emoțională, socială și mentală. Copiii cărora li se citește sunt mai puțin hiperactivi. În plus, nu vor renunța la citit, având exemplul părintesc. Sunt importante și discuțiile pe marginea celor citite pentru dezvoltarea imaginației. Se recomandă 15-20 minute de citit împreună, zilnic.

Alte activități din cadrul proiectului:

- Citim pentru cei mai mici! (activitate în colaborare cu grădinița)
- Personajul preferat (expoziție de desene)
- Lumea lui Caragiale (teatru școlar)
- Cartea preferată (recenzie de carte)

Evaluarea proiectului s-a realizat printr-un chestionar de satisfacție completat de elevi, realizarea unei expoziții cu lucrările elevilor și a unui panou cu fotografii din timpul activităților.

CUFĂRUL CU LECTURI

Prof. înv. primar Veronica Oana PREDA

Școala Gimnazială Nr.14 „Sf. Bartolomeu” Brașov

Lectura are o deosebită importanță în viața școlarului mic, deoarece contribuie într-o mare măsură la lărgirea orizontului de cunoaștere al elevilor, la formarea unui vocabular bogat și la educarea sentimentelor estetice. Prin lectură, școlarul își formează capacitatea de înțelegere a diverselor forme ale

realității, exprimate în moduri multiple. Parcurgând diverse texte literare, acesta va experimenta o multitudine de căi a cunoașterii de la fantezie la realitate, dezvoltându-și astfel capacități de selecție și asociere. Stimularea interesului pentru lectură reprezintă unul dintre obiectivele finale ale activităților desfășurate de învățător în cadrul orelor de Limba și literatura română, de aceea prin implementarea programului de lectură „Cufărul cu lecturi” am încercat să determin o creștere de a interesului pentru lectură al școlarului mic utilizând diferite metode și strategii didactice cât mai interactive.

Programul a avut loc săptămânal câte o oră. În cadrul programului educațional s-au studiat diverse lecturi și s-au organizat activități precum:

- Vizită la biblioteca școlii
- Realizare și prezentare de carte
- Jocuri de rol
- Șezătoare literară
- Concurs „Cel mai bun povestitor”
- Medalion literar
- Vizionarea unor filme realizate pe baza operelor literare
- Realizarea unor desene pe baza operelor literare citite
- Balul personajelor din povești

Activitatea nr. 9

Tema: „Carte vs. media”

Locul desfășurării: sala de clasă

Participanți: 23 elevi ai clasei a IV-a B

Resurse materiale: filmul „Bubico” pe suport video, fișe de lucru, caiet auxiliar pentru lectură

Durata: 50 min

Obiective:

O1: să redea informații despre opera literară în urma vizionării filmului

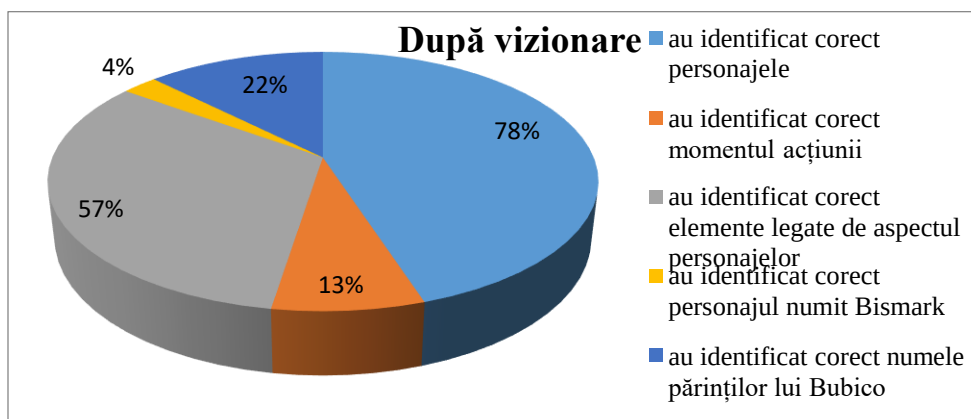
O2: să redea informații despre opera literară în urma lecturării textului

O3: să citească integral textul

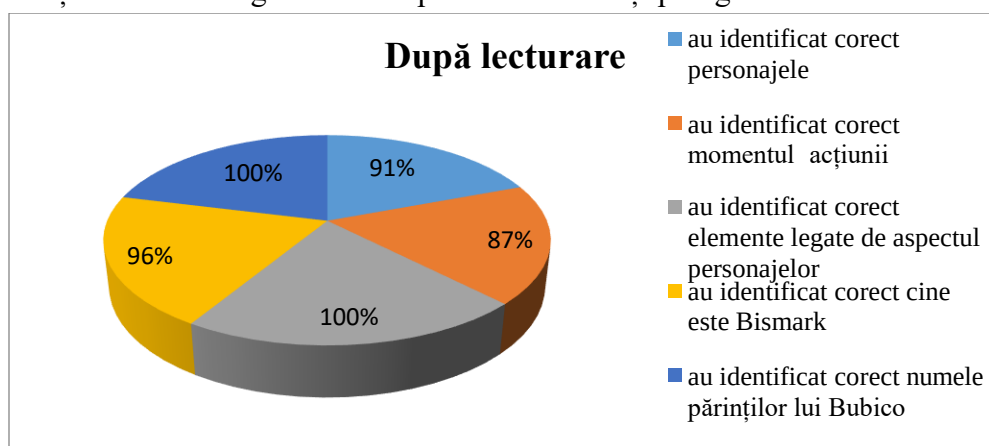
O4: să identifice avantajele și dezavantajele vizionării și lecturării

Prin această activitate am urmărit să le prezint elevilor care sunt avantajele lecturii, și care sunt dezavantajele vizionării filmelor realizate pe baza acestora. În acest sens le-am dat elevilor spre vizionare filmul „Bubico”, realizat după opera cu același nume scrisă de Ion Luca Caragiale, apoi le-am cerut să completeze o fișă cu informații referitoare la operă. După completarea informațiilor, elevii au citit textul „Bubico” din auxiliarul de lectură, au întors fișa și au completat încă o dată aceleași informații referitoare la operă. După completarea celor două fișe, una în urma vizionării filmului realizat pe baza operei și una în urma lecturării operei, le-am analizat împreună cu elevii și am dedus că în film multe dintre detalii erau eronate și difereau mult de text, că aspecte precum vestimentația și aspectul personajelor în realizarea filmului, depind de propria viziune a regizorului, că, deși este mai confortabil și plăcut să vizionezi filmul, se pierde o mare parte din detalii, nu se rețin corect numele personajelor și chiar unele întâmplări deoarece, de multe ori atenția este distrasă de sunete și imagini care se succed cu repeziciune.

În urma comparării rezultatelor obținute atât după vizionare cât și după lecturare am obținut următoarele date:

În urma vizionării filmului realizat pe baza operei literare, doar 18 elevi din 23 au identificat corect personajele care iau parte la acțiune, cei mai mulți neidentificând controlorul, 3 din cei 23 de elevi au identificat ora la care se desfășoară acțiunea, deși la începutul filmării apărea pe ecran ceasul, 13 elevi au răspuns corect la întrebările legate de aspectul personajelor, un singur elev a înțeles cine era „Bismark”, toți ceilalți identificându-l pe acesta cu pasagerul din tren și 5 elevi au reținut numele părinților lui Bubico, acestea fiind menționate în dialogul dintre stăpâna lui Bubico și pasager.

După lecturarea textului, răspunsurile elevilor s-au îmbunătățit simțitor, ca dovadă a faptului că au înțeles mult mai bine detaliile în urma citirii textului. Doar 2 dintre elevi nu au identificat corect personajele, ambii neînțelegând că autorul este pasagerul, trei elevi nu au identificat corect timpul, cel mai probabil din cauza exprimării, toți elevii au identificat corect elementele legate de aspectul personajelor și numele părinților lui Bubico și un singur elev nu a înțeles cine era Bismark.

Ca urmare a centralizării datelor și răspunsurilor, la finalul activității am realizat la tablă un tabel în care am trecut împreună cu elevii avantajele și dezavantajele, atât ale vizionării cât și ale lecturării și am obținut următoarele:

Tipul activității	Avantaje	Dezavantaje
Vizionare	-durează mai puțin	-nu stimulează imaginația -se pierd unele detalii

	-arată detalii ale perioadei în care se desfășoară acțiunea	-textul este ușor modificat - abordarea este subiectivă
Lecturare	-stimulează imaginația -îmbogățește limbajul -putem reveni asupra detaliilor - dă mai multe explicații -îmbină dialogul cu descrierea	-nu putem vedea elemente specifice epocii în care se desfășoară acțiunea, dar ni le putem imagina și astfel îl transformăm în avantaj

După ce am stabilit, împreună cu elevii care sunt avantajele și dezavantajele, acestia au înțeles de ce este mai bine să citească opera literară. Au observat că deși vizionarea filmelor realizate în baza operelor literare este mult mai comodă și chiar durează mai puțin, are și multe dezavantaje, împiedicând surprinderea unor detalii și stimularea imaginației, în timp ce lecturarea operei vine cu o mulțime de avantaje. Elevii își pot îmbogăți vocabularul prin identificarea unor structuri lexicale noi, pot surprinde și reține mai ușor detalii și pot în orice moment să recitească un paragraf pentru extragerea detaliilor necesare. Un alt avantaj, îl reprezintă explicațiile autorului care îmbracă dialogul, oferind cititorului posibilitatea clarificării unor eventuale nelămuriri. Analizând toate aceste aspecte, elevii au găsit un dezavantaj în faptul că prin lecturarea operei, nu pot vedea elemente specifice ale epocii în care se desfășoară acțiunea, așa cum se întâmplă în cazul vizionării filmului. După ce am trecut acest lucru la rubrica dezavantaje, le-am explicat elevilor că imposibilitatea vizionării acelor elemente le solicită imaginația, ei fiind nevoiți ca în baza descrierii făcute de autor să-și imagineze cum arătau elementele descrise. Astfel, am demonstrat că lectura este activitatea care are doar avantaje.

Bibliografie:

1. Petty, Geoff (2007) *Profesorul azi. Metode moderne de predare*, Ed. Atelier Didactic, București.
2. Șerdean, Ioan (1988) *Metodica predării limbii române la clasele I-IV*, Ed. Didactică și Pedagogică București.
3. Verza, Emil, Zlate, Mielu, Golu, Pantelimon (1998) *Psihologia copilului*, Ed. Didactică și Pedagogică, București.

IMPORTANȚA LECTURII ÎN VIAȚA MICULUI ȘCOLAR

Prof. înv. primar Zoica MIRICĂ

Prof. înv. primar Dorina RADU

Școala Profesională Căzănești, jud. Ialomița

Copilăria este vârsta nevinovată, a *de ce-urilor*, a jocului și a primelor învățături.

Suntem în era tehnologiilor avansate, dar încă mai simțim parfumul poveștilor citite de către părinți sau de către bunici. Oricât de tentantă ar fi folosirea noii tehnologii, multe familii păstrează acea tradiție a micilor biblioteci, încărcate cu cărți de povești frumos colorate.

În primii ani de școală, elevii au o curiozitate neobosită și o imaginație bogată. Aceste calități pot fi valorificate prin orele de lectură. Învățătorului îi revine nobila misiune de a-l conduce pe micul școlar în lumea cărților.

La această vârstă, contactul cu marile opere literare, chiar fragmentat prezentate, îi ajută pe copii să-și formeze gustul estetic, să iubească și să respecte literatura. Operele literare contribuie la activarea, îmbogățirea și nuanțarea vocabularului. Pe lângă latura instructivă, apare și cea educativă, mult mai profundă, pentru că vizează sentimente, trăiri afective marcante pentru micii cititori.

Pentru realizarea acestor obiective, putem alege lecturi plăcute, apropiate de universul vârstei elevilor, cu scopul de a stârni curiozitate, dar și sentimente, de a crea plăcerea și necesitatea lecturii. La această vârstă, copiii sunt atașați de animale, grija față de acestea îi responsabilizează, le plac poeziile și sunt fascinați de povești cu zâne și cu zmei. La stabilirea textelor literare și a exercițiilor pe care să le propunem la clasă, vom lua în considerare sfera preocupărilor, intereselor și cunoștințelor elevilor, astfel încât micii școlari să se exprime mai ușor, iar învățătorul să urmărească pas cu pas calitatea exprimării orale și scrise.

Textele alese și exercițiile corespunzătoare vor fi concepute cu scopul de a-l determina pe elev să răspundă la întrebări sau să descopere răspunsuri prin realizarea unor asocieri, selecții, comparații, să se întrebe pe sine sau să întrebe pe alții, să argumenteze propriile idei.

Textele pentru lectură sunt o sursă de îmbogățire spirituală, le cultivă elevilor sentimente alese, le dezvoltă inteligența, sensibilitatea, imaginația, le permite trăirea emoțională a conținutului și conștientizarea mesajului etic al acestora.

Mândricel

de Petru Demetru Popescu

FIȘĂ DE SRIITOR

Data și locul nașterii: 29 iulie 1929, comuna Vâlcănești, jud. Prahova.

Cunoscutul istoric și scriitor **Petru Demetru Popescu** „spune” istoria poporului român prin legende și povestiri accesibile copiilor, într-un stil clar și expresiv.

Scrise pe baza documentelor și a rigorii științifice, dar într-o manieră cuceritoare, cărțile lui Petru Demetru Popescu sunt considerate lucrări de referință ale literaturii pentru copii și adolescenți.

Povestirile și monografiile istorice, culegerile de ghicitori și proverbe, Biblia povestită copiilor sunt doar câteva dintre temele și preocupările literare ale autorului, devenite bibliografie școlară.

1. Vocabular:

orfan = copil rămas fără unul sau fără ambii părinți

pruncie = copilărie

șovăire = îndoială, nesiguranță

copil de pripas = copil al nimănui

să le slobod = să le dau drumul (săgeților)

să nu preget = să nu ezit

neatârnamarea = libertatea

pulberea = praful drumului

pașă = căpetenie turcă
ghiaur = nume dat de turci creștinilor
a lăncezi = a stagna, a fi moleșit
a se posomorî = a se întrista

2. Completați:

Titlul textului.....

Autorul.....

Personajele.....

3. Răspundeți la următoarele întrebări:

Cine era Mândricel?

De ce purta acest nume?

Cine erau dușmanii țării?

Cine era Vlad Țepeș?

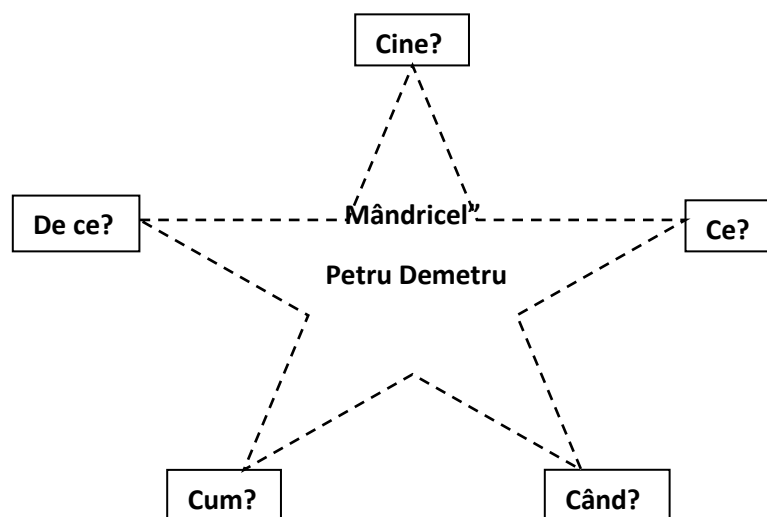
Ce făcea Mândricel la curtea domnitorului?

Care a fost ultima dorință a lui Mândricel?

4. Încercuiți cuvintele care arată însușirile lui Mândricel:

voinic, egoist, frumos, viclean, viteaz, îndrăzneț, zgârcit, harnic, patriot, curajos, luptător, prietenos
Scrieți însușirile și pentru fiecare scrieți fapta care o dovedește:.....

5. Formulează întrebări despre textul citit, folosind steaua întrebărilor. Cere colegilor să răspundă la aceste întrebări.

6. Bifați enunțurile adevărate:

- ☐ Vlad Țepeș era domnitorul Moldovei.
- ☐ Pe Mândricel l-au prins tătarii.
- ☐ Mândricel era copil orfan.

- ☐ Mândricel era un bun înotător.
- ☐ Numele adevărat al lui Mândricel era știut de toată lumea.
- ☐ Mândricel și-a respectat cuvântul dat.

7. Recunoașteți personajul după replicile rostite:

- “- Cum așa? Vrei să scapi teafăr după ce mi-ai ucis zeci de luptători!”.....
- “- Unde ai învățat să lupți așa, Mândricel?”.....
- “- Codrii m-au învățat să țin spada în mână cum își țin ei crengile;”
- “- Dar tu nu știi să lupți!”.....
- “- Codrii, și apele, și munții...”.....
- “- Care ți-e ultima dorință ?”.....

8. Ce sentimente îți trezește această lectură?

MODALITĂȚI DE A STIMULA INTERESUL PENTRU LECTURĂ

Prof. înv. primar Doinița SCÎRLET

Prof. înv. primar Andreea VASILESCU-LOHAN

Școala Gimnazială Nr.2 Bordeasca Veche, jud. Vrancea

„O copilărie fără cărți? Asta nu e copilărie. E ca și cum nu ești lăsat să intri într-un loc fermecat unde poți găsi cea mai rară bucurie.”(Astrid Lindgren)

Tot ce există pe această lume este scris în cărți. Tot ce poate fi învățat în lumea asta este scris în cărți. Tot ce suntem noi ca persoane se datorează în mare parte cărților pe care le citim.

Cărțile ne răspund la întrebări pe care ni le punem și la care nimeni nu a putut să ne dea un răspuns.

Cărțile ne ajută să înțelegem oamenii din jurul nostru, să călătorim în locurile cele mai minunate sau înfricoșătoare din lume, cărțile ne învață. Există o carte pentru orice și oricine.

Cărțile potrivite vin la tine la momentul potrivit!

A forma elevilor capacitatea de a „citi” cu sensul de „a descifra”, fără ajutor, o operă literară în spațiul școlar sau extrașcolar, trebuie să fie principiul obiectiv pe care un învățător trebuie să și-l propună.

Modalitățile de cercetare a textului literar sunt multiple și diferite, neexistând o metodă unică, miraculoasă și infailibilă de a pătrunde în miezul semnificație, ci doar căi de explorare.

Pentru a dezvolta o adevărată „artă de a citi”, învățătorului îi revine misiunea de a examina textul și imaginile ce-l însoțesc și de a-și răspunde unor întrebări despre modul în care acesta este scris. El trebuie să caute sensul evident, dar și sensurile ascunse ale textului/cărții, să descopere mesajul transmis de autor. De asemenea, trebuie să traseze legăturile textului/cărții cu altele asemănătoare, ale aceluiași autor sau ale unor autori diferiți.

O distincție trebuie făcută între citire-ca proces al descifrării codului scris al textului și lectură, ca act complex, ansamblu de procese, care înglobează o seamă de achiziții și vizează o anumită finalitate.

Copilul/elevul trebuie să citească din plăcere și nu din obligație. Astfel, el va reuși să înțeleagă ceea ce citește, dorindu-și mai mult. Cititul nu trebuie să fie ca o povară pentru copil. Însă, gustul pentru cititi nu vine de la sine ci se formează printr-o îmbinare a factorilor educaționali (școala și familia). O muncă ce se caracterizează prin răbdare, perseverență, continuitate și voință.

Ceea ce citesc în copilărie, copiilor li se întipărește în amintirea lor toată viața, influențând personalitatea fiecăreia.

Promovarea lecturii se poate realiza prin **vizite la bibliotecă**, elevii fiind astfel îndrumați spre o lectură personală. Ei au posibilitatea de a-și alege singuri, dintr-o multitudine de cărți, cele mai atractive și interesante titluri, care îi pot reprezenta.

Ei pot intra astfel în contact cu lumea cărților, se pot documenta singuri, își pot alege singuri ceea ce-și doresc.

Jocurile literare de asemenea îi invită pe copii la lectură. De exemplu, „povestirea în lanț” este un joc prin care conținutul poveștilor citite este redat de mai mulți elevi. Ei sunt așezați în cerc, formând un lanț. Este numit primul elev să povestească. Acesta va povesti un fragment, iar alt elev va continua povestea de unde s-a oprit primul. Și tot așa până la finalul poveștii. Copilul care nu poate continua povestirea „rupe lanțul” și va trebui să citească o poveste în plus.

Un alt joc interesant, un joc de rol, care ar putea fi realizat cu elevi se numește „**În pielea celuiilalt**”. „Participanții” sunt în situația de a „intra în pielea” personajului principal sau a altor personaje secundare pe care ei le-au îndrăgit. Sunt puși în situația de a „acționa” altfel decât a facut-o personajul ales sau de a crea un alt sfârșit poveștii.

De asemenea, **ghicitorile literare** au un rol important în stimularea interesului pentru lectură. Acestea se pot desfășura astfel: se citește un fragment, apoi se cere elevilor să recunoască și să indice opera/autorul sau să recunoască lectura în care este specificat eroul principal.

Atelierul de lectură este o activitate care se poate organiza în cadrul orei de lectură sau ca activitate extrașcolară. Elevii citesc același text sau carte care este discutat pe parcursul lecturii. Se urmărește în paralel cu cititul, formarea capacităților de înțelegere, analiză și interpretare de text. Este o activitate în grup, cu roluri specifice. Fiecare elev lucrează în grup cu ceilalți și participă la toate discuțiile, fiecare trebuie să-și aducă contribuția cu idei pentru fiecare rol:

- **CONTROLORUL**- are grijă ca toată lumea să înțeleagă ce lucrează.
- **CERCETAȘUL**- cere informații necesare de la alte grupuri sau de la învățător.
- **CRONOMETRORUL**- are grijă ca grupul să se centreze pe sarcină și ca lucrul să se desfășoare în limitele de timp stabilite.
- **ASCULTĂTORUL ACTIV**- repetă sau reformulează ce au spus alții.
- **INTEROGATORUL**- solicită idei și contribuții referitoare la sarcina lucru de la ceilalți membri.
- **SINTETIZATORUL**- trage concluzii în urma discuțiilor din grup avute pe marginea materialelor date.
- **CITITORUL**- citește grupului materiale scrise.
- **ILUSTRATORUL**- desenează ceva inspirat din cele citite.

- **CONECTORUL**- face conexiuni între text și lumea de afară (propia experiență de viață, întâmplări din școală sau comunitate, alte texte).

Rolurile le aleg în funcție de specificul și conținutul textului sau se pot inventa altele.

Actul lecturii nu poate să vină decât în sprijinul elevilor, cultivându-le gustul pentru frumos, pentru carte, pentru a citi în general. Totodată, este bine să nu uităm că sunt copii, iar copilăria fără povești nu există. Poveștile dau farmec acestei vârste de aur când totul este posibil.

Așadar, să ne bucurăm și să păstrăm în sufletele noastre fărâme din curcubeul copilăriei. Să citești înseamnă să visezi cu ochii deschiși.

„Nu există copii cărora să nu le placă să citească. Sunt copii cărora le place să citească șo copii care citesc cărțile greșite.” (James Patterson)

Bibliografie:

1. Costea, Octavia, *Didactica lecturii. O abordare funcțională*, Editura Institutul European, Iași, 2006
2. Roșu-Stoican, Oana, *Literatura pentru copii și tineret*, Editura Sitecn, Craiova, 2014
3. Pârnișoară, Ion-Ovidiu, Marius Manolescu (coord.), *Pedagogia învățământului primar și preșcolar*, Editura Polirom, Iași, 2019

TIC ÎN EDUCAȚIE. TIC ÎN LECTURĂ

Prof. Ana SCROB

Liceul Teoretic Creștin Pro Deo, Cluj-Napoca

„Literatura se face prin cultură, iar cultura prin lectură” (Seneca)

Abstract

TIC se referă la un set de instrumente și resurse tehnologice digitale folosite pentru comunicare, creare, transmitere, stocare și gestionare a informației. Tehnologiile sunt bazate pe calculatoare, echipamente periferice digitale, transmiterea datelor pe bandă largă, Internet. TIC în educație presupune utilizarea Tehnologiilor Informaționale și Comunicaționale pentru organizarea și asistarea procesului de predare-învățare.

Este unanim acceptat faptul ca TIC –ul este parte integrantă a vieții noastre. In zilele noastre educația lingvistică, și nu numai, este legată de resurse TIC, precum: softuri educaționale, săli de clase virtuale, tablete, computer, etc, ceea oferă elevilor acces rapid la informație, promovează interacțiunea, îmbunătățește abilitățile de comunicare și digitale. Cu toate acestea, TIC-ul aduce cu sine și provocări. Prin urmare, pentru a obține maximum din utilizarea resursele digitale în predarea limbilor străine (engleze), este necesar ca aceste mijloace să fie folosite într-un context pedagogic și să corespundă nevoilor fiecărui elev.

În al doilea rând, literatura este considerată ca o sursă valoroasă de învățare a unei limbi. Cele mai evidente avantaje pe care literatura/lectura le oferă sunt: *îmbogățirea vocabularului și a scrierii corecte*,

extinderea orizontului de cunoaștere, construirea gândirii critice, privire în trecut, cunoașterea și aprecierea altor culturi, raportarea la umanitate etc.

Articolul de față are scop scoaterea în evidență a resurselor TIC cu scopul îmbunătățirii abilităților de comunicare în limba engleză, la elevii de liceu, prin intermediul lecturii.

1. De ce resurse TIC?

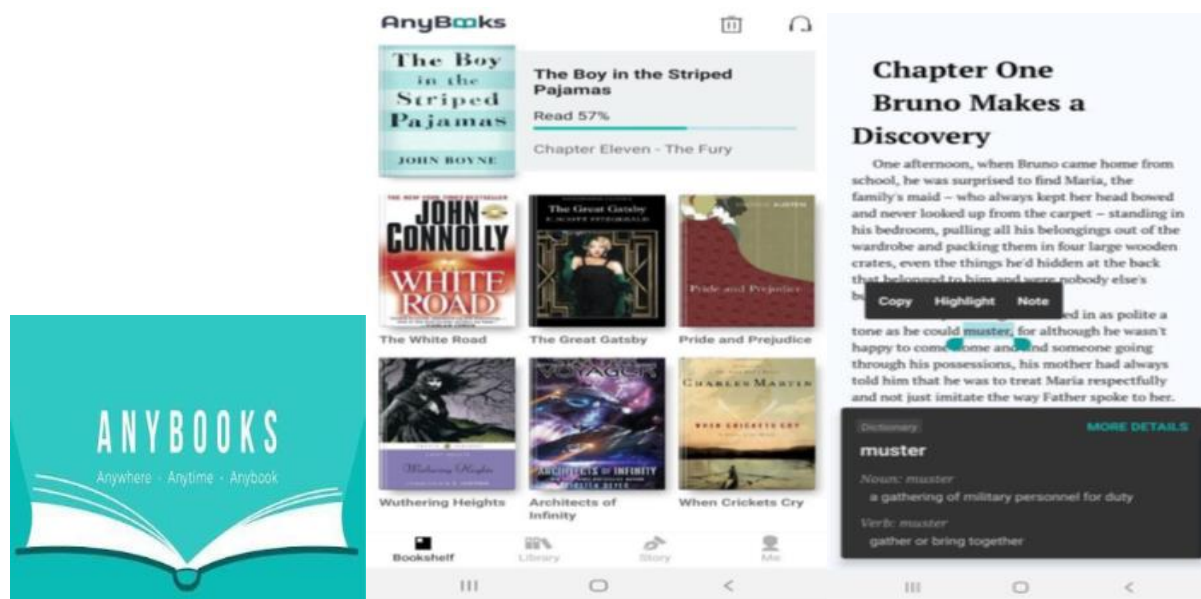
Stimularea capacității de învățare inovatoare, adaptabilă la condiții de schimbare socială rapidă, facilitarea comunicării și evaluării, accesul pentru formarea continuă a cadrelor didactice, stimularea creativității și întărirea motivației elevilor în procesul de învățare, accesul la educație pentru toți precum și consolidarea învățării integrate sunt doar câteva argumente care evidențiază importanța folosirii resurselor TIC în cadrul procesului instructiv-educativ.

2. AnyBooks App. De ce Anybooks App? (<https://anybooks.en.softonic.com/android>).

Pe măsura ce tehnologia avansează și apariția cărților în format electronic a crescut. Aceste cărți au devenit a doua natură pentru cititorii pricepuți. AnyBooks este o aplicație care se poate instala pe telefon și care oferă utilizatorilor o bibliotecă digitală vastă. Logo-ul acestei aplicații îndeamnă citorii înspre lectură, scoțând în evidență plăcerea de a citi: „Anyone. Anywhere. Anytime. Anybooks.” (<https://www.anybooks.app/pt/dmca>). De asemenea, aplicația oferă o interfață intuitivă, care poate fi personalizată în continuare pentru o mai bună accesibilitate. AnyBooks a fost oferit gratuit atunci când a apărut pentru prima dată, mai apoi s-a perceput o taxă.

Câteva din avantajele folosirii aplicației AnyBooks:

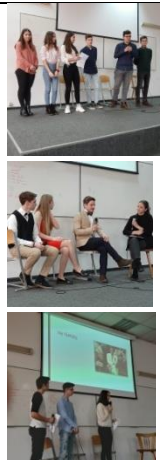
- ✓ Gratuită la momentul utilizării (octombrie 2019-februarie 2020);
- ✓ Dicționar incorporat – ceea ce permite accesul instant la explicația unui cuvânt nou (majoritatea cărților sunt în limba engleză);
- ✓ Posibilitatea de creare de notițe - această funcție presupune sublinierea unei secvențe/unui paragraf și adăugarea de detalii/notițe. Aceste notițe se salvează automat.
- ✓ Posibilitatea de a-și customiza cititul – fontul poate fi mărit, luminozitatea, culoarea fontului, etc.

3. Aplicații practice

La începutul anului școlar i-am provocat pe elevii clasei a IX-a, a X-a respectiv a XI-a să folosească această aplicație cu scopul de a lectura, la alegere, un roman. Clasele a IX-a și a X-a s-au decis asupra cărții *The Boy in the Striped Pyjamas*, John Boyne, iar clasa a XI-a a ales romanul *The Great Gatsby*, F. Scott Fitzgerald. Toate cele 3 clase au citit romanele în limba engleză, bucurându-se de funcțiile pe care această aplicație le oferă.

Activitatea a fost împărțită după cum urmează:

Etape	Obiective	Evaluare	Activitatea elevilor
PRELECTURĂ Discuții la clasă despre Holocaust, Visul American (The American Dream), Epoca Jazz-ului (The Jazz Age)	- a stârni curiozitatea elevilor	- frontală - orală	
LECTURĂ – Citire Sistematică Elevii au citit acasă 4 capitole pe săptămână (a IX-a și a X-a) și capitolele erau scurte respective 2 capitole pe săptămână (a X-a). Această citire a fost evaluată și încurajată de către cadrul didactic.	- a îmbogăți vocabularul - a lărgi orizontul de cunoștere	- scrisă (fișe de lectură) - glosare (cuvinte noi)	
POST LECTURĂ – Activitate metodică La nivel de catedră s-a organizat o activitate în care elevii au făcut prezentări PPT, prezi, talkshow-uri, etc.	- a dezvolta gândirea critică - a îmbunătăți abilităților de comunicare în limba engleză	-evaluare sumativă	

Bibliografie:

- DeKeyser, R. M. *Skill Acquisition Theory*. In: VanPatten, B. & Williams, J. (eds). *Theories in Second Language Acquisition: An Introduction*. 2nd ed. New York: Routledge, 2015, pp. 94-112.
- Savvidou, C. (2004). "An integrated approach to the teaching of literature in the EFL classroom". *The Internet TESL Journal*, 10(12). Retrieved from: <http://iteslj.org/Techniques/Savvidou-Literature.html>

3. ● Schmitt, N. *Researching Vocabulary: A Vocabulary Research Manual*. New York: Palgrave Macmillan, 2010.
4. ● Segalowitz, N. *Automaticity and Second Languages*. In: Doughty, C. J. & Long, M. H. (eds). *The Handbook of Second Language Acquisition*. Oxford: Blackwell, 2003.
5. ● Thornbury, S. *How to Teach Speaking*, Pearson Education Limited, Harlow, United Kingdom, 2005.

LECTURA DE PLĂCRE ÎN RÂNDUL ELEVILOR

Prof. Florentina SEVERIN

Școala Gimnazială „Mareșal Al. Averescu” Adj. jud. Vrancea

Literatura este arta care are menirea să fascineze, să emoționeze și să poarte lectorul spre tărâmul nemărginit al imaginației, unde fiecare trăiește în mod unic alături de personaje sau simte aceleași sentimente în fața primelor iubiri. Ca să trăiești în spirit literar este necesar să raportezi emoțiile și gândurile scriitorului la universul propriu existenței tale, astfel lectura devine un liant între toate cunoștințele pe care le aveai anterior acestei activități și noul descoperit prin citirea unei alte cărți.

Nicolae Balotă spunea că *un om al cărții nu se poate împiedica să nu savureze cartea nu numai ca pe un instrument care îi permite accesul într-o lume a cuvântului, a ideilor, a ficțiunilor, a simțirii mijlocite, ci și nemijlocit, în sine.*

De-a lungul timpului, încă din familie, copilul este ghidat să simtă pulsul lecturii de glasul blând al mamei, care-i șoptește dulce povești nemuritoare înainte de somn. Apoi, la grădiniță, doamna educatoare continuă șirul poveștilor, antrenându-l parcă pentru următoarea perioadă, ciclul primar, o adevărată bătălie, când copilul învață el însuși să citească și devine lector în adevăratul sens al cuvântului. — *Doamna, știu să citesc!* sau — *Doamna, am citit prima poveste singur!* sunt sintagme care ne rămân veșnic în amintire, făcându-ne cei mai fericiți oameni de pe pământ în calitate de dascăli. Sub îndrumarea noastră, vedem cum literele se leagă în silabe, apoi în cuvinte, enunțuri și... texte. Da, texte, sau cum spun copilașii, povești.

Din acest moment, urmează îndrumarea lecturii de plăcere, curiozitatea și dorința copiilor se vor oglindi zilnic pe fețele lor. Lectura, regina devenirii lor, este o necesitate prin care ei vor să-și astâmpere setea de nou. Astfel, cadrul didactic, pe fondul acestei dorințe, ghidează fiecare elev, ținând cont de particularitățile vârstei și de preferințe, pentru a le dezvolta competențele de lectură. Profesorul de limba și literatura română, datorită capacității și cunoștințelor pe care și le-a însușit de-a lungul formării sale, găsește resursele și metodele potrivite pentru a apropia elevul de carte, făcându-l partener în activitățile dedicate lecturii.

De aceea, profesorul propune și coordonează activități școlare și extrașcolare prin care implică elevii și le dezvoltă gustul pentru *lectură* precum:

- concursuri de recitare;
- jocul de rol;
- activități cultural-artistice;

- dramatizarea unor texte literare;
- șezători literare;
- medalioane literare etc.

Întotdeauna între membrii familiei și reprezentanții școlii trebuie să existe o strânsă colaborare, iar elevii vor fi ghidați cu ușurință spre universul textului literar, descoperind prin lectură bucurie și împlinire desăvârșită.

Chiar dacă din martie 2020, din cauza crizei COVID 19 profesorii au apelat tot mai mult la mijloacele audio-vizuale, ei au știut să găsească metodele potrivite pentru a ține vie flacăra pasiunii pentru lectură printre elevi. Activități tip *Întâlnire cu scriitorul preferat în mediul virtual* au avut menirea de a contribui la stimularea gustului pentru lectură, iar la revenirea la școală cartea printată și-a reluat locul, iar cititul a rămas tot una dintre cele mai frumoase mângâieri ale sufletului.

Prin urmare, gustul pentru lectură poate fi cultivat în rândul elevilor prin sugestiile de lectură pe care le face profesorul, ținând cont de personalitatea fiecăruia, indiferent de modul în care se desfășoară actul învățării: on-line sau față în față.

Bibliografie:

1. Alexandru, Gheorghe, Șincan, Eugenia, *Îndrumător metodic pentru învățători, părinți și elevi*, Editura „M. Duțescu”, 1993
2. Goia, Vistian, *Didactica limbii și literaturii române pentru gimnaziu și liceu*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2000
3. Pamfil Alina, *Limba și literatura română, perspective complementare*, Ed. Paralela 45, Pitești, 2009
4. Parfene Constantin, *Literatura în școală*, E.D.P., București, 1977

POVESTEA PREFERATĂ

Înv. ed. Larisa Mariana ENE

Prof. ed Natalia Nicoleta SOARE

Centrul Școlar de Educație Incluzivă Vălenii de Munte, jud. Prahova

Proiect de activitate

Data: 14.01.2021

Clasa: a VII-a, a VIII-a S, a V-a M

Activitatea este susținută sincron on line <https://classroom.google.com/?authuser=0>
<https://meet.google.com/gijgbcemqy?authuser=0&hs=179>

Aria curriculară: Terapie educațională complexă și integrată

Modul: Stimulare cognitivă

Tema activității: Povestea preferată

Tipul activității: activitate de consolidare și sistematizare de cunoștințe

Obiectiv cadru: Formarea, exersarea și dezvoltarea abilităților de receptare a mesajului oral

Obiectiv de referință: Înțelegerea sensului cuvintelor în funcție de contextul dat

Obiective operaționale:

Cognitive: OC1: Să identifice titlul poveștii după ascultarea unui fragment reprezentativ;

OC2: Să formuleze propoziții cu următoarele cuvinte: pitic, vânător, prinț, câine, fântână, pădure;

OC3: Să despartă corect în silabe cuvintele date: fântână, cocoș, cuptor, cufăr.

Motorii: OM1- să-și adapteze corect poziția, în funcție de sarcinile învățării;

OM2 - să-și dirijeze efortul oculomotor către centrul de interes sugerat de educator;

Afective: OA1 - să manifeste interes pentru activitate;

OA2 - să coopereze la realizarea sarcinilor.

Strategii didactice:

a) *Resurse procedurale* – metode și procedee: explicația, exercițiul, conversația;

b) *Resurse materiale:* -imagini din poveștile: „Fata babei și fata moșneagului,, „Albă ca Zapada și cei șapte pitici”, cărți cu povești, imagini din povești

c) *Resurse informaționale:*

1) *Programa de Terapie educațională complexă și integrată clasele I-X pentru deficiențe mintale severe, profunde și/sau asociate* Nr. 5234/01.09.2008;

2) *Programa de Terapie educațională complexă și integrată*, aprobată prin ordin al ministrului - Nr.33.385 - București, 1992;

3) Constantin Paunescu, Ionel Musu 1990, *Recuperarea medico-pedagogică a copilului handicapat mintal*, București, Editura medicală.

Forme de organizare a activității elevilor: frontal, individual.

Modalități de evaluare: frontală, prin observarea comportamentului elevilor, prin analiza răspunsurilor.

Resurse de timp: 30 minute

Scenariu didactic:

Moment organizatoric - Se pregătește materialul și se asigură condiții optime pentru desfășurarea lecției.

Captarea atenției - Elevii sunt întrebați ce povești cunosc. Educatorul prezintă elevilor imagini din povești cunoscute, iar aceștia au sarcina de a identifica titlul poveștii.

Anunțarea temei - Educatorul anunță tema „Povestea preferată,, și obiectivele activității (în cadrul acestei activități trebuie să recunoașteți poveștile, personajele, să vorbiți corect, clar și să folosiți expresii cunoscute).

Desfășurarea activității - Educatorul citește câte un enunț reprezentativ din cele două povești. Elevii vor identifica titlul poveștilor. Se prezintă elevilor imagini reprezentative pentru cele două povești. Odată epuizate imaginile, elevii vor formula oral câte o propoziție din două-trei cuvinte având drept suport imagini din cele două povești. După ce și-au amintit și au menționat titlul celor două povești, prin sondaj, elevii vor formula pentru început propoziții simple cu următoarele cuvinte: pitic, vânător, prinț, câine, fântână, pădure. Propozițiile vor fi de tipul: „Piticul lucrează,, „Câinele fuge,, „Vânătorul împușcă”. Ulterior propozițiile se pot completa cu cel de-al treilea cuvânt, devenind propoziții dezvoltate. Se prezintă pe rând imagini din cele două povești și se vor mima acțiunile.

Exemplu: Privind cu atenție imaginea cu Albă ca Zăpada din povestea „Albă ca Zapada și cei șapte pitici,, elevii vor observa, cu ajutorul întrebărilor puse de educator, că fata este speriată și aleargă prin pădure. Așadar vor despărți în silabe cuvântul: „speriată,, după ce am explicat sensul acestuia, se desparte în silabe și vor alcătui propoziții. Pentru a înțelege mai bine sensul, elevii vor mima. Se va proceda în mod asemănător și cu următoarele cuvinte: fântână, cocoș, cuptor, cufăr.

Evaluare - Se prezintă elevilor imagini reprezentând acțiuni sau personaje din povești. Aceștia le numesc pe cele reprezentative pentru cele două povești.

Încheierea activității - Se apreciază comportamentul elevilor din timpul activității, promptitudinea și rapiditatea răspunsurilor.

ROLUL FORMATIV AL LECTURII DE PLĂCERE ÎN VIAȚA ADOLESCENTULUI

Prof. Gabriela SPRÎNCENEA
Liceul Tehnologic Vedea, jud. Argeș

Lectura în viața adolescentului este primordială pentru că îl formează așa cum nimic altceva nu cred că reușește. Din păcate tot mai puțini adolescenți citesc lectură particulară în timpul lor liber. Unii din lipsa timpului, alora pentru că nu le place această activitate, iar alții sunt atrași de calculator și nu de cărți. Copiii trebuie învățați încă de mici cu acest obicei. Uneori chiar obligați. Pentru că un copil neîndrumat, foarte rar va face o astfel de activitate din propria inițiativă, de aceea este bine să le insuflăm de mici copiilor noștri iubirea pentru lectură.

Un copil neîndrumat de părinți foarte târziu își va cunoaște vocația și pasiunea pentru ceva, de aceea este bine să facem tot ce ne stă în putință pentru a călăuzi copilul către activități care să îl formeze frumos ca om. Dacă sportul și dansul mențin sănătatea fizică și îi fac disciplinați, lectura însă are mult mai multe beneficii. Poate că unii dintre voi nici nu știți cât de mult bine face să citești măcar o oră din zi, atât pentru psihic cât și pentru suflet. Cititul este cea mai frumoasă și mai înălțătoare îndeletnicire din punctul meu de vedere și poate transforma un om la 360 de grade. Adevărat, în bine sau în rău, depinde ce citești și cum folosești informațiile pe care le asimilezi, dar cartea nu aduce decât lucruri bune și frumoase.

Iată acum câteva beneficii pe care lectura le insuflă adolescentului:

- ✓ **Cititul îmbogățește vocabularul.** Nu de puține ori am întâlnit cu toții adolescenți care au dificultăți în exprimare și nu cunosc sensul multor cuvinte. Ei bine, lectura ajută adolescentul să se exprime, îl învață cuvinte noi, noi sensuri și noi informații.
- ✓ **Lectura lărgeste orizonturile.** În momentul în care citești mai multe cărți, afli lucruri nebănuite, lucruri pe care ai vrea să le trăiești, întâmplări și locuri pe care ai vrea să le cunoști. Și astfel adolescentul devine mai ambițios, își va dori să reușească în viață. Va învăța să privească lucrurile din mai multe unghiuri și nu va mai fi închistat.

- ✓ **Cititul face bine sufletului și psihicului.** Lectura unei cărți aduce liniște interioară, aduce odihnă, deconectarea de la gândurile de zi cu zi și plus de asta este și o terapie pentru adolescent. Dacă acesta suferă, să spunem, cititul îl va ajuta să se sustragă de la zbuciumul său, va descoperi noi posibilități. Pentru că eliberându-și creierul de stres, va găsi soluții. Cititul vindecă. Cartea înseamnă relaxare și plăcere.
- ✓ **Lectura îmbogățește cultura generală.** Foarte mulți dintre cei care citesc au o cultură generală demnă de invidiat. Școala nu reușește să acopere tot ceea ce noi ar trebui să știm, ea nu va putea niciodată să ne aducă la cunoștință tot, de aceea este esențial să citim cărți. Întotdeauna autodidacții sunt de cele mai multe ori mult mai deștepți decât cei care au mers pe un singur fir al educației. Citește orice, este bine să știi din toate câte ceva.
- ✓ **Cititul face viața mai frumoasă și mai ușoară.** Un adolescent care citește va lua din cărți tot ceea ce îl interesează și va folosi acele informații în viața de zi cu zi. Acele detalii te pot scăpa dintr-o încurcătură sau din contră te va face să fii și mai apreciat.
- ✓ **Lectura educă și disciplinează.** În toate cărțile sunt personaje bune și personaje negative. Și aproape în orice carte vedem că oamenii răi, cu multe defecte sau apucături nefaste, sfârșesc rău. Pe principiul binele învinge răul, tânărul va învăța că prin tertipuri și răutate nu va ajunge nicăieri. Și datorită cărților își va dori să fie bun, drept, muncitor.
- ✓ **Cititul evidențiază omul.** Un tânăr care citește se va putea integra oriunde și în orice grup. Datorită cunoștințelor sale va putea să poarte orice discuția și va reuși să se facă plăcut și apreciat. Cartea oferă tânărului o strălucire aparte.
- ✓ **Cărțile fac cunoscută iubirea.** Cred că pentru prima dată în viață adolescentul descoperă iubirea din cărți și astfel el va descoperi toate fețele ei. Citind, tânărul va fi îndrăgostit de iubire, își va dori iubirea în viața lui, va lupta pentru ea și va ști cum să o păstreze în viața lui. **Cititul te ajută să cunoști viața.** În cărți sunt dezbătute toate problemele omului, toate riscurile, eșecurile, împlinirile și reușitele. Citind, adolescentul va învăța să le înfrunte cu optimism și curaj. Nu va claca la prima piedică.
- ✓ **Cărțile formează.** Lectura formează un om fără doar și poate. Face dintr-un tânăr cu multe temeri, un matur de toată isprava. Face omul inteligent, romantic, respectuos, tandru, luptător, încrezător, curajos, bun, milos și așa mai departe. Practic îi arată care sunt adevăratele valori ale vieții.
- ✓ **Lectura înseamnă bogăție.** Un tânăr care citește mult va fi un om împlinit sufletește și va dobândi o spiritualitate ieșită din comun. Cărțile sunt cele mai de preț avuții, din ele află secretul reușitei.

Generația de astăzi este cea care ne va face cinste, generație care fără lectură nu va cunoaște ambiția, dreptatea și importanța adevărului.

LECTURA ÎN CONTEXTUL ACTUAL

Prof. Florentina Cristina STĂNCIULESCU

Colegiul Național „Ecaterina Teodorescu” Tg. Jiu, jud. Gorj

Este bine cunoscut impactul obligativității în cadrul elevilor sau al oamenilor în general, care adoptă răspunsuri negative sau forțate despre modul de alegere al cărților ce necesită citire, fiind o lectură critică structurată pe argumente pentru înțelegerea acțiunilor desfășurate pe parcursul cărții, în comparație cu lectura de plăcere ce nu prezintă decât review-ul poveștii când, la final, se constată o reacție pozitivă în legătură cu evenimentele relatate.

Lectura care permite elevului dreptul de a alege după bunul plac pentru a-și acoperi interesele va crea, din start, un impuls pentru finalizarea ei și îi va ajuta să-și contureze o forță de a se dezvolta pe un anumit plan unde există o lipsă în trecut, un gol ce a trebuit umplut, un mic ajutor prin scrierile autorilor ce vor repara relația cititor-scriitor, ce într-un final, devin aceeași ființă. Vom arăta faptul că o importanță majoră în cadrul lecturii o reprezintă motivul: citești pentru că asta e ceea ce vrei sau citești pentru că așa trebuie, fapt care te poate determina să te documentezi în continuare sau să pătrunzi în structuri ce pot părea esențiale. În mintea unui elev se creează automat un tipar bine conturat despre ceea ce îl interesează să afle sau să dezvolte în mod personal, știind lucrul de care are cu adevărat nevoie, momentul în care își asumă riscul de a nu fi pe deplin mulțumit de ce a ales, dar fiind capabil de inițiativă poate fi, la fel de bine, satisfăcut de anumite aspecte în vocabularul său, desprinzând informații sau povești de viață care îi pot surveni ca exemplu în viitor. Modul de exprimare devine unul coerent în timp, iar capacitatea de memorare se extinde prin păstrarea mesajelor la nivel cerebral sau notate pentru a fi reîmprospătate zi de zi având, capacitatea de a îmbunătăți starea, în cazul în care cu adevărat ne-a încântat lectura. Suntem de părere că în zilele de astăzi, lectura poate părea neimportantă din cauza altor surse informative, cum ar fi internetul și televizorul, însă lectura de plăcere, îi ajută să se detensioneze, să se relaxeze, și să se dezvolte mintal.

Având în vedere faptul că dorința de a citi aduce cu sine puterea de a se disciplina, formându-și un program zilnic pentru care elevii vor alocă minute sau ore prețioase, lucrul acesta poate duce la legarea relației cu paginile cărții, fapt care, realizat de la o vârstă fragedă, îi va pregăti pentru un program stabil în timpul cursurilor sau al locului de muncă, mai târziu. Un alt aspect important este solicitarea muncii permanente în care este antrenat creierul uman pentru a aduce rezultate optime, în comparație cu relaxarea îndelungată privind ore în șir în fața unui ecran, un proces pasiv care nu contribuie la o dezvoltare sănătoasă.

Trebuie amintit și faptul că lectura de plăcere poate reprezenta și un suport moral la care elevul poate apela atunci când este într-o situație dificilă, când luptă cu depresia și anxietatea. Elevii își pot găsi alinarea într-un moment de singurătate în care să fie doar cu cartea, clipe în care pot depăși cu ușurință sfera realității și în care se pot transpune într-o lume favorabilă lor, într-o lume în care să uite că realitatea nu e așa cum și-ar dori-o, în care să știe că orice dificultate poate fi rezolvată sau reparată, cititul fiind o soluție care le poate reduce stresul și îngrijorarea față de o nouă zi. Încrederea în sine este o modalitate prin care ei își încarcă bateriile, fiind capabili, mai târziu, să pună în practică sau să împărtășească sfaturi

utile altor oameni care, la fel ca ei, vor avea nevoie de anumite informații, ca o doză de energie, să poată depăși situațiile problematice.

Dat fiind faptul că lectura le dă posibilitatea să aleagă ceea ce vor să citească, să își imagineze că sunt pe tărâmul poveștilor, putem susține că are un impact mult mai mare asupra persoanelor tinere. Lectura din plăcere înseamnă alegerea cărților în care ei să se regăsească, să se transpună în pielea personajelor și să-și imagineze că ar putea lua parte la acțiune. Preferințele de lectură ale unor elevi se îndreaptă spre poezie și arte plastice, monografii, albume și cataloage, pentru că sensibilitatea lor ține de sfere ale infinitului, deschise spre lumi impregnate de ideal, frumos, armonie și cugetare. Aici intervine lectura critică ce se dovedește a fi activă, analitică, reflexivă și vine în întâmpinarea nevoii cititorului de a înțelege realitatea.

În această direcție am constatat faptul că, pe parcursul timpului petrecut în fața cărților, elevii au căpătat dorința de a lectura cât mai mult, de a lectura din plăcere. Lectura dezvoltă în ei curajul, motivația, raționalitatea, le dezvoltă memoria și coerența. Lectura din plăcere mai reprezintă și un refugiu pentru persoanele anxioase, închise în ele. Aceste persoane leagă o conexiune puternică cu filele cărților, uită de lumea din exterior și se simt în siguranță în interiorul lecturii. Contrar lecturii din plăcere, lectura critică este actul de a analiza și de a evalua ceea ce ei citesc. Așadar, lectura le propune o mulțime de personaje, fiecare întruchipând diferite tipologii umane și îi învață să diferențieze binele de rău, îi trece prin stări de bucurie, de tristețe, le dă curaj, putere și încredere, îi dezvoltă mintal și emoțional.

Compoziția amplă de propoziții, fragmente, capitole ale unei lecturi sădește în propria gândire un antrenament cerebral continuu, astfel vocabularul și gândirea sunt exersate în mod benefic. Lectura critică este tocmai modalitatea care ajută la centrarea propriilor opinii care dau unicitate fiecărui individ. Așadar, deși biologic vorbind oamenii pot fi identici fizic (gemenii univitelini, spre exemplu, care prezintă până și aceeași structură ADN), foarte puține persoane pot fi identice psihic. Aceasta unicitate este dată, desigur, și de gândirea critică a fiecăruia, astfel construind diferite reacții, atitudini sau opinii.

Cu ajutorul gândirii critice, elevii își exersează abilitatea de a elabora anumite puncte de vedere, textul citit fiind supus unei analize psihologice realizată de ei înșiși. Spre exemplu, în momentul în care ei aleg o anumită lectură pentru a ne documenta în legătură cu un subiect, le-a fost deja conturată abilitatea de a lua decizii în favoarea propriei dezvoltări intelectuale. Lectura critică centrează puncte de vedere realiste și creează referințe care întăresc un anumit argument. Totodată, putem menționa faptul că, folosindu-ne de lectura critică, elevii își pot contura o cultura generală. Alegând astfel, să se documenteze în privința unui subiect anume, cunoștințele lor despre diferite domenii se îmbunătățesc radical, gândirea umană având reflexul de a asocia informațiile cunoscute deja cu celelalte noi. Din această perspectivă, putem afirma faptul că lectura critică are o importanță majoră în dezvoltarea intelectuală a elevilor și poate evidenția unicitatea umană.

În consecință, lectura în general, întărește legături și dezvoltă relații, dă curaj elevilor și îi sensibilizează, în același timp, dezvoltă capacități de care nu se cred capabili, le redă încrederea care părea pierdută, îi face să vadă binele în oameni și îi învață să fie atenți la vorbe, la fapte, la gânduri exprimate neintenționat, la persoane care apar brusc în viața lor, îi învață să prețuiască libertatea de exprimare, puterea de sacrificiu, dragostea, îi învață să fie oameni.

LECTURA-O PROVOCARE DIDACTICĂ

Prof. Silvia Monica TĂMAȘ
Școala Gimnazială Nr. 1 Dej, jud. Cluj

Omul cu adevărat bogat este acela care consideră CARTEA cea mai valoroasă achiziție. Căutăm mereu calea spre fericire, ne dorim să fim speciali, visăm să ne realizăm, să fim buni, calmi, zâmbitori, sinceri, să muncim cu pasiune și cu plăcere, să oferim încredere, speranțe, să iubim și să fim iubiți, să lăsăm urme pe acest pământ. Toate aceste principii și valori se formează în timp, având în mână cartea și în suflet credința. Acestea sunt valorile pe care le-am transmis cu sinceritate și încredere copiilor mei Teodora și Eugen, dar și fiecăruia dintre copiii pe care profesia de învățător mi i-a dăruit spre educare. Le-am transmis că cea mai mare investiție e în ei, pentru că ei sunt cei mai importanți.

I-am învățat pe copiii mei că **cititul reprezintă unul dintre cele mai frumoase hobby-uri, este un proces care îți menține mintea activă, îți stimulează conectivitatea creierului, îți îmbunătățește vocabularul, îți dezvoltă concentrarea, te disciplinează**, devii mai încrezător, iar încrederea în tine îți consolidează stima de sine, **îți îmbunătățește memoria, concentrarea**. Când citești despre diversitatea vieții, acumulezi idei și informații noi care te ajută să-ți dezvolti partea creativă a gândirii și devii mai deschis către inovație.

Prin lectură, în jurul copilului se creează o masă de informații pe care noi, dascălii, avem competența să o organizăm, să o canalizăm, să o ghidăm pentru ca elevul să o discearnă, să o argumenteze, să o treacă prin filtrul prejudecăților pentru a pune în balanță partea obiectivă, reală, de cea imaginară. Astfel, lectura își ocupă locul primordial între disciplinele școlare, fiind liantul integrat al fiecărei activități. Lectura este una dintre formele cele mai vizibile de manifestare a gândirii critice și are capacitatea de a forma un raționament corect.

Lectura unei cărți începe în familie, o dată cu răsfoirea primelor cărți cu imagini, apoi a poveștilor citite de către părinți. Este foarte important ca părinții să-i încurajeze, să le cumpere cărți, apoi să le citească împreună și astfel să-i determine să-i apropie de carte și să o îndrăgească. Puterea exemplului este foarte mare, deoarece este cunoscut faptul că elevii au părinții ca modele, apoi pe dascăli. Dezvoltarea competenței pentru lectură este apoi continuată de școală. Stă în măiestria fiecărui dascăl să găsească metodele, procedeele și tehnicile adecvate de îndrumare a cititului, astfel încât lectura să le devină un partener de viață, un prieten devotat care să îi susțină în călătoria lor pe minunatul drum al vieții. Sfătuiesc părinții să pună câte o carte în cadourile pe care le oferă copiilor cu diferite evenimente (ziua de naștere, cadoul de *Moș Crăciun*, de *Iepuraș*, de *1 Iunie*), să-i îndrume pe copii să ofere cărți la zilele de naștere a prietenilor lor, să-și facă un obicei din a-și cumpăra în fiecare lună câte o carte. La sfârșitul fiecărui an școlar cartea va fi premiul pe care învățătorul și părinții o dăruiesc elevilor.

Din prima zi de școală amenajez în sala de clasă o expoziție de cărți cu povești ilustrate, biblioteca clasei este un centru de interes care le captează atenția, iar cartea de povești frumos ilustrată este darul-surpriză din partea învățătorului *Prima mea carte de elev*. Astfel copilul ia contact cu cartea, primul dar al școlii, un cadou de suflet.

Prima ieșire din spațiul școlii este vizita la casa cărții, la Biblioteca municipală. În acest loc ei devin parte din lumea fascinantă a literaturii. Prin metode interactive și tehnici atractive, având ca resursă de bază CARTEA, li se prezintă sălile și modul de aranjare a cărților pe rafturi, pe tematici, li se explică modul de comportare a unui cititor într-o bibliotecă și într-o librărie și iau cunoștință cu informațiile despre cartea pe care doresc să o împrumute. Ca recompensă li se întocmește *Legitimația de cititor*. Astfel încep parteneriatele noastre din fiecare an *Biblioteca multifuncțională, CARTEA- drumul spre cunoaștere, CARTEA din BIBLIOTECĂ, Biblioteca - Lumea creatorului, a creației și a creativității*. În planificările activităților periodice cuprind activități care să le stârnească interesul pentru citit: proiect de lectură intergenerațională de citire împreună cu părinții/bunicii/școlarii mai mici/mari *Vreau să-mi citești*, sau *Crăciunul la bibliotecă, 21 Februarie–Ziua Internațională a Cititului Împreună, 3 Martie–Ziua Internațională a Scriitorilor, 2 Aprilie –Ziua Internațională a Cărții pentru Copii, 23 Aprilie–Ziua Mondială a Cărții* etc.

Jocurile didactice completează paleta de metode utilizate pentru stimularea interesului pentru lectură: jocuri literare, jocuri de rol, jocuri de simulare, jocuri de povestire prin desen, jocuri de creație, jocuri de competiție pentru memorare și recitare ale unor versuri sau replici (*28 Mai–Ziua Mondială a Jocului*).

Introducerea elementului de concurs în activitățile de lectură le stimulează dorința de a câștiga întrecerea, determinându-i să citească cât mai mult, ex. *21 Martie – Ziua Internațională a Poeziei, 29 Martie 2021-143 de ani de la nașterea poetei Elena Farago- concurs de recitare și interpretare din creația poetei, 100 de ani de la trecerea în neființă a poetului George Coșbuc - recitarea de poezii și interpretarea personajelor, Concurs de creație literară* etc.

Cel mai important pas în planificarea lecturii este acela de a fixa în programul zilei un timp destinat numai pentru citit, o oră de lectură la începutul săptămânii în fiecare zi de luni. Copiii își prezintă fiecare cartea citită și rezervăm 10 minute citirii independente. Temele pentru acasă conțin timp destinat lecturii zilnice. Le reamintesc acest lucru, precizez că cititul este o activitate zilnică, pe care o transformăm în rutina fiecărei zile.

Satisfacția pe care o oferă citirea împreună în clasă a unei cărți recomandate de învățător, i se adaugă pe plan afectiv sentimentului reușitei și al progresului. În cadrul discuțiilor libere, copilul se bucură că înțelege firul epic, se implică în analiza acțiunii, argumentează și aduce completări, devine un factor intern al activității de citire. Elevii preferă exercițiile în care sunt solicitați să-și exprime părerea despre situațiile problematice în care se află personajele, manifestă entuziasm în susținerea argumentelor pro/contra acțiunii acestora, caută dovezi care să-i ajute în susținerea opiniei personale. Pornind de la exercițiile dezvoltate pe baza textului suport, elevii și-au extins căutările și s-au influențat citind cu un interes crescut. Am încurajat implicarea lor, i-am apreciat, le-am stimulat spontaneitatea și inițiativa, i-am determinat să-și aducă propriul aport de imaginație la fiecare activitate organizată.

Poveștile terapeutice citite în clasă, au menirea să motiveze copilul să se implice activ în povestire, contribuie la dezvoltarea limbajului și la corectarea vorbirii. Această formă de lectură am folosit-o cu succes în corectarea diferitelor forme de tulburări de vorbire, tulburări emoționale sau comportamentale. Eficiența acestei forme de terapie a depins mult de măiestria mea de dascăl, pornind de la modul de a alege tipul mesajului terapeutic de care au nevoie copiii, capacitatea de a alege momentul intervenției, intonația

naturală, caldă, nuanțată emoțional. Dublul rol al poveștilor terapeutice, de corecție a pronunției defectuoase și cel de consiliere au impact pozitiv asupra copilului datorită specificului vârstei. Exemple de povești terapeutice pe care le-am parcurs *Bulgărele de aur*, *Copacul furios*, *Frunza de nisip*, *Curcubeul*, *Dansul stelelor*, *Etenpri și Mandus-doi prieteni* etc. La sfârșitul orei realizează fiecare pe tableta digitală prin aplicațiile online reprezentări grafice cu idei cheie, cuvinte noi, sentimente, emoții, atitudini.

În perioada școlii online am folosit cu succes aplicația WhatsApp unde am creat grupul de lectură al clasei *Creatorii viselor în lumea creativității*. În acest spațiu virtual aveau acces în orice moment al zilei și postau poze cu coperta cărții, cu conținutul ei, iar discuțiile se încheiau cu mare ușurință. Își prezentau cartea pe care începeau să o citească, își manifestau bucuria când acțiunea era captivantă, în câte zile au parcurs-o, întotdeauna își exprimau părerea proprie și motivul pentru care o recomandau colegilor. Pentru a spori atractivitatea pentru textul scris în corelație cu calitățile citirii expresive, coerente, cursive și expresive și a exprimării libere le-am recomandat să se înregistreze folosind aplicațiile *Voice Spice Audio Player* și *Vocaroo*. Citeau pasajele favorite și făceau recenzia audio a cărții citite;

- ex. propunerea învățătorului

<https://voicespice.com/Player.aspx?c=p&h=1C8BA1CB&j=25D855#.YLJxM7czapo>

- ex. recenzia Mariei la *Jurnalul unei puștoaice*, Rachel Renée Russell

<https://voicespice.com/Player.aspx?c=p&h=9AE0EE43&j=25D880>

Prin mesajul audio, prin înregistrările proprii voci i-am învățat să se asculte și să-și selecteze propriile idei, să le clasifice. În acest exercițiu singur se autoverifică și transmite colegilor cea versiunea care îi place. E un exercițiu al răbdării, care implică autoevaluarea, ca metodă de eficientizare a textului citit și a ideilor transmise mai departe.

Adrese de platforme și aplicații digitale: <https://wordwall.net/>; <https://kahoot.com/>; <https://learningapps.org/createApp.php>; <https://livresq.com/ro/>; <https://edpuzzle.com/>; <https://www.canva.com/>; <https://padlet.com>

Am descoperit idei interactive de predare și evaluare și în perioada școlii online, datorate platformelor și aplicațiilor care susțin învățarea sincron și asincron și combinația potrivită din fiecare pentru ca învățarea să fie de calitate. Am utilizat o gamă variată de instrumente și tehnici de lucru. Sarcinile individuale în baza lecției audio sau video i-a motivat să participe în activitatea de lectură în diferite etape al lecției: pentru prezentarea autorului și a bibliografiei studiate, citirea lecturii și întreruperea ei pentru a interveni cu predicții, vizionarea unei secvențe fără sunet și apoi adresăm întrebări, secvențe audio elevii urmau să identifice autorul și sa numească titlul operei literare și personajele.

Îmi dorec elevi pasionați de lectură pentru a deține puterea, pentru a fi liberi în gândire, creativi, spontani, siguri pe exprimare, cu o imaginație creatoare și o minte sclipitoare, stăpâni pe propriile decizii, siguri pe ei și stăpâni pe deciziile corecte. Dacă dețin aceste tipuri de bogăție vor fii fericiți, pentru că vor avea reursele necesare de a clădi sau reclădi vieți.

Citește! Educă-te! Dezvoltă-te! Implică-te! Îmbogățește-te!

Bibliografie:

1. Molan, Vasile, 2014, *Didactica disciplinelor - „Comunicare în limba română” și „Limba și literatura română din învățământul primar”*, Editura MINIPED
2. Anca, Călin, 2014, *revista Dilema veche*

STIMULAREA LECTURII, MAREA PROVOCARE ÎN CONTEXTUL ÎNVĂȚĂRII ON-LINE

Prof. Elena-Andreea TOMESCU
Liceul de Arte „Margareta Sterian” Buzău

Motto: „Cartea este o făgăduință, o bucurie, o călătorie prin suflete, gânduri și frumuseți”

Tudor Arghezi

Ca urmare a deciziei Ministerului Educației și Cercetării de a suspenda cursurile față-în-față, sistemul de învățământ se reorientează către practici noi de comunicare și de cooperare, prin care să asigure continuitatea învățării și funcționarea organizațională. Faptul că totul s-a întâmplat brusc, „peste noapte”, a pus societatea în fața unei provocări nemaiîntâlnite până în prezent. Cu toate acestea, un lucru este cert: profesorii au, în continuare, cel mai important rol în experiența de învățare. Tehnologia nu poate înlocui meseria unui cadru didactic, dar se pretează ca un instrument foarte util în îmbunătățirea actului educațional atât pentru profesor, cât și pentru elev.

Astfel, stimularea lecturii în rândul elevilor de vârstă școlară mică reprezintă o provocare continuă pentru fiecare cadru didactic ce își dorește să creeze o puternică legătură între sufletul copilului și paginile unei cărți. În prezent, se observă că realitatea virtuală cucerește din ce în ce mai mult vlăstarele societății, cartea fiind din ce în ce mai puțin prezentă pe rafturile bibliotecilor personale, răsfoirea filelor devenind chiar un fenomen rar întâlnit în jurul nostru. Pornind de la ideea că lectura dezvoltă mintea și sufletul unui copil, îl ajută să se exprime elevat, să își concretizeze ideile, gândurile, trăirile, să își stimuleze creativitatea, am fost preocupată să caut strategii eficiente de a continua cursul firesc al lucrurilor, adică a-l motiva permanent să citească, chiar și în acest context on-line. Suntem sau nu de acord cu învățarea online, ar trebui să luăm în considerare implementarea mai multor instrumente digitale pentru a îmbunătăți călătoria de învățare, căci tehnologia avansează ca și resursă didactică.

Trebuie să recunoaștem că activități formatoare moderne relevante și captivante cu ajutorul tehnologiilor digitale sunt vaste, însă trebuie să le căutăm, să le selectăm, astfel încât să se plieze pe particularitățile de vârstă, interesele și nevoile copiilor.

Materialul de față surprinde câteva secvențe din activitățile online, activități pe parcursul căreia am încercat să echilibrez utilizarea metodelor clasice și a celor eLearning, cu scopul dezvoltării competențelor elevilor în ceea ce privește lectura.

În acest sens, platforma **Îndreptar Digital** oferă o serie de exemple de activități ce pot fi desfășurate la clasă utilizând telefoanele mobile și diferite aplicații ce se descarcă gratuit din Magazin play. Cu toții știm că elevul acumulează informațiile mai bine atunci când participă activ la experiența de învățare, de aceea e necesar să satisfacem nevoile acestor nativi digitali, prin activități de spargere a ghetii, puzzle-uri, prezentări, recenzii de la colegi, teste, sesiuni de brainstorming, jocuri și chiar excursii virtuale.

Aplicațiile digitale își pot găsi utilitatea în proiectarea demersului didactic, bineînțeles cu măsură. Astfel, cadrul didactic poate crea diverse bilete, scrisori tematice, invitații codate pe care le poate plasa în

diferite momente ale activităților (captarea atenției, dirijarea învățării etc.), în funcție de tema și obiectivele propuse, venind în sprijinul învățătorului și ușurând munca acestuia.

Alegerea textelor are o importanță deosebită, întrucât e necesar să fie în concordanță cu orizontul de așteptare al micilor cititori. Și ... cine poate să recomande mai bine o carte dacă nu ei, copiii? Sunt diverse aplicații care pot fi utilizate de către copii pentru a-și promova lectura citită, a le trezi interesul colegilor, gustul pentru lectură.

Cu ajutorul aplicației **Canva**, care are mult mai multe funcții și chiar merită explorată, copiii au creat afișe digitale, prezentându-și cărțile preferate și inserând mesaje motivaționale, astfel atrăgând imediat atenția colegilor.

În aplicația **Jigsawplanet** au realizat puzzle-uri, care conțineau imagini reprezentative a unor fragmente care i-au impresionat în lectura citită. Pe baza imaginii create, colegii au fost îndrumați să își imagineze despre ce anume ar putea fi vorba, au descoperit personajele, locul și timpul desfășurării acțiunii.

ChatterPix poate fi folosit atât de profesor, cât și de către copii. Cadrul didactic poate utiliza animația creată pentru captarea atenției, „însuflețind” personajul principal al lecturii recomandate. Elevii pot utiliza aplicația, inserând o poză a desenului realizat de ei cu personajul preferat, atribuindu-i voce acestuia și enumerându-i trăsăturile fizice și morale.

MindMup este o aplicație care creează hărți conceptuale. Copiii au fost tare încântați când au înlocuit fișa de lectură tradițională cu acest tip de prezentare organizată a informațiilor din textul/cartea citită.

WordCloud le-a permis copiilor să creeze proprii nori cu toate cărțile citite în vacanța de vară. De asemenea, poate fi folosit pentru evidențierea expresiilor deosebite întâlnite pe parcursul lecturării.

Creativitatea, imaginația artistică și plastică raportate la ceea ce au citit se pot evidenția prin prezentarea unor filmulețe realizate în **Quik**. Prin intermediul acestei aplicații, elevii pot transmite și recomandări

Astfel, folosind această strategie, îndrumându- i pe elevi să se motiveze reciproc, utilizând diverse aplicații gratuite, la îndemâna oricărui nativ digital, reușim să le menținem contactul cu filele cărților.

Elevii trebuie permanent încurajați să își exprime propriile sentimente în legătură cu ceea ce citesc. **Padletul** poate fi folosit ca pe un canal de discuții al clasei. În aceeași măsură, tabla interactivă Jamboard permite inserarea unor notițe cu privire la rezolvarea unor sarcini didactice, care să scoată la iveală, de exemplu ceea „Ce simt? , Ce aud? , Ce văd?”.

Toate aceste exemple de activități vor amplifica dorința copiilor de a citi, de a descoperi cărți noi, de a înțelege adevărata valoare pe care lectura o aduce societății în care trăim. Copilul nu trebuie forțat să citească sau să termine neapărat într-un interval de timp lectura recomandată, ci este necesar să acordăm timp, descoperind împreună momentul potrivit pentru acest lucru. Jocul, entuziasmul cadrului didactic atunci când citește sau prezintă o carte, atitudinea sa față de lectură, organizarea unor activități interactive, relaxante, desfășurate atât în mod sincron, cât și asincron, vor conduce, fără ezitări, spre atingerea scopului propus, acela de *a citi de dragul de a citi*.

Bibliografie:

1. Nicolae Eftemie, *Introducere în metodică studiilor limbii și literaturii române*, Editura Paralela 45, 2008
2. <https://consulteducation.ro/scoala-on-line-o-adevarata-provocare/> , accesat la data de 30.05.2021
3. <https://www.aletheea.ro/provocarea-lecturii-tehnici-prin-care-ii-facem-pe-copii-sa-citeasca-download/> , accesat la data de 31.05.2021
4. <https://indreptardigital.ro/> , accesat la data de 30.05.2021

CLUBUL DE LECTURĂ „READ WITH ME!”

Prof. Alina TOMI-SATMAR

Liceul „Tudor Jarda” Bistrița, jud. Bistrița-Năsăud

În noiembrie 2016 am inițiat un proiect ce avea ca scop întâlnirea lunară cu elevii de liceu doritori să participe la clubul de lectură „Read with me!” ce pleca de la literatura britanică sau americană, cuprinzând cărți ale unor scriitori deveniți clasici dar și cărți bestseller contemporane. Am citit extrem de mult împreună, de la poezia lui Walt Whitman sau Dorothy Parker, la „Portretul lui Doarian Gray”, „La răscruce de vânturi” sau „O paranteză în timp”, romanul lui Jeanette Winterson. Ne-am centrat, cu mici excepții, pe cărți de limba engleză, citite, la alegere, în limba originală sau în română, neuitând de plăcerea lecturii înainte de orice discuție sau activitate.

Perioada de pandemie nu ne-a oprit din citit, doar că ne-am mutat locația clubului, de la Biblioteca Județeană sau sala de spectacole a Liceului într-un spațiu virtual care s-a dovedit a nu fi atât de distant pe cât ne gândeam noi. Cumva, am reușit să ne facem întâlnirile mai atractive și mai amuzante utilizând aplicațiile din timpul orelor de curs online.

Proiectul “Read with me!” s-a dorit unul motivațional, cu activități derulate pe o perioadă nedeterminată și cu efecte pozitive pe termen nelimitat.

Lectura e un exercițiu de întreținere. Dacă lăsați mintea nerodată, ea vă va dezamăgi așteptările. Aceasta poate fi o frază pe care să o adresăm elevilor noștri. Nu pare un argument în favoarea lecturii, însă odată cu exercițiul, poți descoperi bucuria cărților și ajunge, cu timpul, cititor de cursă lungă. Cărțile își selectează cititorii și la ele, ca la orice lucru bun, se ajunge după ce treci un test. Nu este însă o încercare așa de grea, ea pretinde, în cea mai mare măsură, doar ceva bunăvoință, mult mai mult decât sudoare și efort real.

Puterea scriitorului este mai redusă decât a cititorului. Cititorul este cel care umple și colorează decorurile, care dă chip personajelor, scriitorul doar bate pe taste, iar cititorul își imaginează. Atunci când citești o carte ești regizorul propriului film. Așa cum spunea Cătălin Sturza, scriitorul doar dă un indiciu, pe ici, pe colo, în rest cititorul se ocupă de tot.

Dezvoltându-ne prin cărți conștiința critică noi nu ne lăsăm seduși, manipulați, îngrădiți de vorbele celorlalți. E foarte simplu să ajungi să susții unele idei fără să ai o acoperire științifică sau teoretică. La capătul extrem al semidoctismului, există un gen de oameni care combină o multitudine de discipline deprinse după ureche și de informații fără surse verificabile pentru a performa pe post de profeți.

Internetul și televiziunea sunt o mare tentatie pentru noi toți, pentru profesori și pentru adolescenți deopotrivă. Dacă ne lăsăm purtați de nostalgia vremurilor când citeam pentru că nu existau alternative, bătaia e pierdută. Dacă păstrăm, în schimb, un contact firesc, bazat pe curiozitate intelectuală, cu biblioteca, tradus printr-un exercițiu constant de lectură, vom spune, cu naturalețe, „citesc pentru că îmi place”, nu „citeam deoarece n-aveam încotro, însă e clar că asta m-a făcut mai bun decât alții.”

Cărțile sunt un subiect de conversație. Trăim într-o lume a hyperlinkurilor și a surselor academice intrate, prin Wikipedia, în cultura populară. Dar ideile, personajele și întâmplările din cărți sunt cel puțin la fel de interesante precum cele din serialele pe care le urmărim. Cărțile sunt interesante prin conținutul lor, nu doar prin copertă.

Lectura ne schimbă aspectul, ne metamorfozează, deoarece, indiferent de modul în care acționează cititul, cititorului îi va fi imposibil să se miște, să acționeze, să reacționeze la fel ca un neofit. În momentul în care ne oglindim în lumea cărților, comportamentele dezadaptative ar trebui să-și piardă puterea.

Iată o parte dintre temele activităților desfășurate de clubul „Read with me!”:

1. Cum citim?

Activitatea s-a centrat pe identificarea câtorva tipuri de conflicte literare cu ajutorul marilor opere ale literaturii universale, pentru ca, prin transfer, elevii să dobândească pârghiile necesare depășirii unor conflicte din viața de zi cu zi. Analiza tiparelor comportamentale ale personajelor poate servi drept model pentru stabilirea premiselor pentru o soluționare constructivă a conflictelor, promovând, în rândul elevilor, un comportament adecvat și dezvoltând relații interpersonale pozitive.

2. Cine sunt cei de dincolo de rânduri?

Întâlnire cu scriitoarele Ana Dragu și Doina Ruști

Prezentarea cărților “Mâini cumiști” și „Homerice” a constituit un prilej pentru ca elevii să cunoască și omul de dincolo de copertă, să afle care sunt resorturile unui scriitor, ce-l motivează să scrie, să creeze, să imagineze lumi, dincolo de realitate. Discuțiile s-au centrat pe împletirea dintre ficțiune și realitate, pe modul în care părintele reușește să stabilească un dialog cu copilul aflat în dificultate, pe felul în care personajul literar devine, prin contopirea cu realul, aidoma oricărui tânăr.

3. Cine sunt eu?

Personaje din piesele lui William Shakespeare „Hamlet” și „Romeo și Julieta” au fost analizate în cadrul a două ateliere de lectură pentru a le descoperi complexitatea și caracterul universal.

4. Ce efect are lectura asupra dezvoltării mele personale?

Au avut loc ateliere ce au vizat transpunerea conceptelor operaționale studiate în timpul orelor de specialitate în viața de zi cu zi – în ce fel reușim să integrăm școala în existența cotidiană? Se desfășoară etapa de documentare, pregătirea materialelor, discutarea lor în timpul orelor.

5. Când pot aplica ce am citit?

Activitățile au fost reunite într-un atelier de lectură și dezbateri, la sediul Bibliotecii Județene Bistrița-Năsăud. În program au avut loc prezentări PowerPoint, vizionarea unui interviu al scriitoarei Jeanette Winterson, autoarea romanului „O paranteză în timp”. Alt punct al întâlnirii a fost prezentarea materialului „Structuri discursive și argumentative. (Ce, de ce și pentru cine argumentăm?)”

6. Ce am devenit?

Activitatea s-a centrat pe toleranță – valoare regăsită în operele literare, concept folosit în viața de zi cu zi. Ca valoare morală, toleranța își găsește aplicabilitatea în toate domeniile vieții noastre și se referă, în genere, la respectul față de ceilalți. Ea devine un mod de înțelegere a lumii și, implicit, de raportare a individului la valorile unei comunități. Egalitatea dintre oameni ar trebui să reprezinte și azi un mod real de viață și nu o concepție imposibil de atins. Lipsa toleranței duce la degradarea morală și socială. Ea semnifică evoluție, deoarece devine decisiv momentul în care un individ îl acceptă pe cel de lângă el cu defectele și calitățile lui. Înainte însă de folosirea termenului cu referire la virtuțile umane, toleranța se regăsește intrinsec în relațiile interumane din operele literare pe care elevii le citesc. Faptul că noi nu ne aflăm în locul personajelor ca să le putem înțelege, nu ne oferă dreptul să fim intoleranți. Copiii pe care îi formăm azi vor avea parte de schimbări, vor fi expuși unei varietăți culturale ce le va solicita capacitatea de a fi toleranți și de a manifesta respect. Tocmai de aceea se impune transferul conceptelor din operele literare în viața de zi cu zi, pentru ca ele să se dovedească viabile și aplicabile. Pe parcursul a trei ateliere s-au expus portofolii, texte argumentative, aplicații pe fragmente literare din operele literare citite: „Coajă de nucă” de Ian McEwan, „Noaptea” de Elie Wiesel, „Eleanor & Park” de Rainbow Rowell.

7. Libertatea de a alege

Ambasada SUA București, Consiliul Județean Bistrița-Năsăud și Biblioteca Județeană „George Coșbuc” au organizat inaugurarea ”Raftului american” (American Shelf), activitate la care au participat și elevii clubului de lectură, aceștia având posibilitatea de a-și alege următoarea carte pentru club din multitudinea de cărți de literatură americană clasică și contemporană pusă la dispoziție cu generozitate de instituțiile menționate mai sus. Elevii au ales romanul „Fahrenheit 451” de Ray Bradbury, iar discuțiile s-au centrat pe teme precum libertatea, dictatura, importanța cuvântului scris, fake news.

CLUBUL FRANCOFON: LA MADELEINE MOI, J’AIME LE FRANÇAIS. VEUX-TU FRANÇAIS AVEC MOI?

Prof. Veronica ȚĂROIU
Liceul Tehnologic „Ioan N. Roman” Constanța

Acest club își propune să ofere elevilor o viziune de ansamblu asupra valorile culturale din spațiul francofon european și să descopere/redescopere plăcerea de a citi. Activitățile alese pentru acest club vor contribui la dezvoltarea vocabularului în limba franceză și la creșterea încrederii în propria persoană prin intermediul unei comunicări eficiente într-o limbă străină. Produsele realizate de către elevi în cadrul atelierelor, le vor dezvolta creativitatea și imaginația.

Titlul clubul francofon este « La madeleine ». Madlena este un produs de patiserie creat în Franța. Istoria ei este legată de numele regelui Stanislas Leszczyński al Poloniei, socrul lui Ludovic al XV-lea. În 1755, regele are ocazia să guste prăjitura făcută de o țărăncă din Commercy en Lorraine, Madelaine. Regele a fost încântat de Madelaine, dar și de creația ei. Așa că a botezat prăjitura după numele creatoarei și a lansat-o la curtea regală de la Versaille. Marie, fiica lui Stanislas și soția lui Ludovic, preia rețeta prăjiturii și o face cunoscută la curte, la Paris. Dar cel care face cu adevărat celebra madlenă este Marcel

Proust, scriitorul care a dominat romanul francez al secolului XX. Pentru el micuța madlenă înseamnă regasirea trecutului, cu toate bucuriile și plăcerile mărunte.

În franceză expresia : tremper sa madeleine, simbol al convivialității, înseamnă a discuta în jurul unei băuturi calde (converser autour d'une boisson chaude).

Scopul proiectului. Creșterea interesului și a dorinței de învățare a limbii, culturii și civilizației franceze în rândul elevilor și redescoperirea plăcerii de a citi.

Obiectivele proiectului vizează: extinderea numărului elevilor francofoni; încurajarea discuțiilor pe baza unor texte scrise; sensibilizarea elevilor despre importanța învățării limbii franceze ca posibilitate de comunicare și ca modalitate de cunoaștere și înțelegere multiculturală; familiarizarea elevilor cu operarea pe calculator; dezvoltarea comunicării orale în limba franceză și îmbogățirea vocabularului; stimularea inițiativei personale a elevilor prin valorificarea maximă a potențialului propriu, prin dezvoltarea capacității de autocunoaștere, prin formarea și dezvoltarea spiritului de echipă, accentuarea motivației de învățare a limbii franceze și prin dezvoltarea nevoii de succes.

Beneficiari proiectului sunt elevii Liceului Tehnologic Ioan N. Roman, care vor avea posibilitatea să-și valorifice potențialul, să lege prietenii cu alți elevi francofoni și să dobândească competențele necesare pentru a se exprima în limba franceză.

Etapele proiectului. Prima etapă în derularea proiectului este constituirea comisiei de proiect și stabilirea responsabililor și a sarcinilor acestora. După prima etapă, se vor planifica activitățile, se va stabili perioada în care se va desfășura proiectul, se vor organiza activitățile propuse și se va întocmi un tabel cu programul propus.

Materiale utilizate în cadrul proiectului sunt cele disponibile în sala multimedia, dar și materiale personale. Materialele necesare derulării activităților sunt: volume de poezii în limba franceză, videoproiector, laptop, aparat foto, agende, internet, flipchart și dicționare.

Locul unde se vor desfășura activitățile pe parcursul celor 5 luni, vor fi sala multimedia, biblioteca liceului și sala de clasă.

Activitățile propuse în cadrul acestui club sunt dintre cele mai diverse: Les langues de l' Europe, une vraie richesse culturelle; Poésie classique; La journée de la francophonie; «Les amis français» , etc.

Evaluarea se realizează pe întreg parcursul proiectului. Elevii vor participa la concursuri/ chestionare și vor fi răsplătiți cu diplome. Modalități de evaluare: fotografiile, expoziții, portofolii realizate de fiecare elev participant la proiect, fișe de lucru și concursuri.

Sitografie:

1. <https://ro.wikipedia.org/wiki>

STIMULAREA INTERESULUI ELEVILOR DIN CICLUL PRIMAR PENTRU LECTURĂ ÎN CONTEXTUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ONLINE

Prof. înv. primar Maria Mădălina UDRESCU
Colegiul Național „Spiru Haret” Târgu Jiu, jud. Gorj

În contextul învățământului online, stimularea interesului micilor școlari pentru lectură reprezintă o adevărată provocare pentru cadrul didactic, rolul acestuia fiind esențial în acest demers. Profesorul pentru învățământul primar este dator să găsească cele mai potrivite metode didactice, mai mult sau mai puțin inovative, și să-i antreneze pe micii școlari în activități interesante pentru a-i determina să îndrăgească cărțile și să descopere plăcerea de a citi.

Metodele didactice activ – participative, centrate pe elev vin în sprijinul profesorului pentru învățământul primar și îl ajută să stimuleze interesul micilor învățăcei pentru lectură. În contextul învățământului online, cadrul didactic poate folosi următoarele metode: jurnalul cu dublă intrare, metoda cadranelor, SINELG, cubul, mozaicul, lectura cu predicții, explozia stelară, brainstormingul, diagrama Venn, ciorchinele, știu/vreau să știu/am aflat, etc. Dintre metodele enumerate anterior, ne vom îndrepta atenția asupra următoarelor metode: jurnalul cu dublă intrare, metoda cadranelor, SINELG, lectura cu predicții.

Jurnalul cu dublă intrare este una dintre metodele des utilizate pentru a stârni interesul elevilor pentru lectură și presupune următoarele etape: citirea textului de către fiecare elev, în gând sau în șoaptă; alegerea din text a unui fragment care l-a impresionat; împărțirea paginii de caiet în două coloane; în prima coloană fiecare învățăcel scrie fragmentul ales, iar în a doua coloană notează opiniile personale referitoare la fragmentul ales. Această metodă poate fi aplicată cu succes la clasele a II-a, a III-a și a IV-a.

Exemplu:

Clasa a III-a

Subiectul: *Max, Duc și nava cosmică*, după Walt Disney

Fiecare elev citește, în gând sau în șoaptă, textul „Max, Duc și nava cosmică”, după Walt Disney și alege fragmentul preferat. Împarte pagina de caiet în două coloane. Pe prima coloană scrie fragmentul ales, iar pe a doua coloană notează opiniile personale. După finalizarea jurnalului cu dublă intrare, fiecare elev încarcă poze cu acesta pe platforma Google Classroom. De asemenea, elevii își fac cunoscute opiniile personale referitoare la fragmentele alese, în timpul întâlnirilor online organizate folosind platforma Meet. Metoda cadranelor este o altă metodă folosită pentru a trezi dragostea și interesul elevilor pentru minunata lume a operelor literare și presupune următoarele etape: citirea textului de către elevi, trasarea a două axe perpendiculare pe caiet, acțiune în urma căreia rezultă patru cadrane; fiecare elev notează în cadrane anumite aspecte legate de textul citit.

Exemplu:

Clasa a III-a

Subiectul: *Furtuna*, după Ruth Stiles Gannett

Fiecare elev citește textul „Furtuna”, după Ruth Stiles Gannett. Apoi, trasează două axe perpendiculare pe caiet și obține patru cadrane.

Cadranul 1: Ce ai simțit când ai citit textul?

Cadranul 2: Ce sunete ai auzit când ai citit textul?

Cadranul 3: Care este învățătura desprinsă din text?

Cadranul 4: Desenează o scenă din text.

După completarea tuturor cadranelor, fiecare elev încarcă poze cu lucrarea sa pe platforma Google Classroom. De asemenea, elevii citesc ceea ce au scris, în timpul întâlnirilor online.

SINELG (sistem interactiv de notare pentru eficientizarea lecturii și a gândirii) presupune parcurgerea următoarelor etape: citirea textului de către elevi, marcarea pe marginea textului a unor simboluri („V” – dacă ceea ce au citit confirmă ceea ce știau, „-” – dacă informația citită contrazice ceea ce știau, „+” – dacă informația este nouă pentru ei, „?” – dacă informațiile sunt confuze sau vor să afle mai multe), realizarea unui tabel cu patru coloane și notarea informațiilor marcate cu simbolurile „V”, „-”, „+”, „?”.

Exemplu:

Clasa a III-a

Subiect: *Aurel Vlaicu*, după Mihail Drumeș

Elevii citesc textul „Aurel Vlaicu”, după Mihail Drumeș. Marchează cu simboluri informațiile din text care confirmă ceea ce știau, informațiile care contrazic ceea ce micuții școlari știau, informațiile noi, precum și informațiile pe care le consideră confuze sau despre care doresc să afle mai multe. Apoi, realizează un tabel cu patru coloane și notează informațiile marcate cu simbolurile „V”, „-”, „+”, „?”. Informațiile obținute se discută cu întreaga clasă. Profesorul pentru învățământul primar realizează un tabel folosind tabla virtuală și centralizează toate informațiile obținute de la elevi.

Lectura cu predicții poate contribui la stimularea interesului elevilor din ciclul primar pentru lectură și presupune următoarele etape: realizarea unui tabel cu trei coloane, citirea primului fragment al textului, stabilirea cuvintelor – cheie pentru fragmentul citit, formularea și scrierea răspunsurilor la întrebarea „Ce credeți că se va întâmpla?” în prima coloană, argumentarea răspunsurilor (De ce credeți asta?) și scrierea argumentelor în a doua coloană, citirea următoarelor fragmente ale textului, formularea și scrierea răspunsului la întrebarea „Ce s-a întâmplat, de fapt?” în a treia coloană a tabelului.

Exemplu:

Clasa a IV-a

Subiectul: *Poveste cu un copil și un peștișor argintiu*, după Ada Teodorescu

Elevii realizează un tabel cu trei coloane. Citesc primul fragment al textului „Poveste cu un copil și un peștișor argintiu”, după Ada Teodorescu. Stabilesc cuvintele – cheie pentru fragmentul citit. Formulează și scriu răspunsul la întrebarea „Ce credeți că se va întâmpla, în continuare?” în prima coloană a tabelului. Apoi, argumentează răspunsurile date și scriu argumentele în coloana a doua a tabelului. Citesc următorul fragment și află ce s-a întâmplat de fapt. Notează, pe scurt, ce s-a întâmplat în a treia coloană a tabelului. Activitatea se desfășoară în mediul online, în modul sincron. Apoi, fiecare învățăcel încarcă poze cu tabelul său pe platforma Google Classroom, pentru ca profesorul pentru învățământul primar să poată verifica cele scrise de elevi.

În vederea stimulării interesului elevilor din ciclul primar pentru lectură, cadrul didactic poate organiza și desfășura, în timpul orelor de curs ori în afara acestora, următoarele activități:

- concursuri literare online, precum: „Cel mai bun recitator”, „Cel mai bun povestitor”, „Cel mai atent cititor”, finalizate cu acordarea de recompense;

- întâlniri online cu scriitori, bibliotecari, care să le vorbească copiilor despre importanța lecturii;

- alcătuirea unui album cu fotografiile desenelor realizate de elevi în urma citirii/audierii unor texte, însoțite de scurte prezentări scrise de mână sau la computer;

- „10 minute alocate lecturii” – în fiecare zi, la începutul orei de limba și literatura română, câte un elev citește un fragment din ultima carte citită, timp de 10 minute. Apoi, recomandă cartea colegilor săi. Cei care citesc cartea recomandată sunt recompensați;

- „Părinți și copii citesc împreună” – în fiecare săptămână, un părinte este invitat să citească o poveste, alături de copilul său. Activitatea se desfășoară online și participă toți elevii clasei, precum și părinții acestora;

- „Drumul cărții” – vizionarea unui film despre drumul pe care îl parcurge o carte până ajunge la cititor;

- realizarea unui jurnal personal de lectură, în care fiecare elev înregistrează titlul și personajele din basmele/ poveștile/ povestirile citite sau transcrieri/ copieri de glume, ghicitori, poezii, fragmente preferate din operele literare citite. Fiecare elev încarcă pe platforma Google Classroom poze cu jurnalul personal de lectură. Se poate realiza și o competiție între cititori. Cel care a citit cele mai multe opere literare este declarat câștigător și este recompensat pentru efortul depus;

- „În lumea cărților pentru copii” – în fiecare lună, în afara orelor de curs, profesorul pentru învățământul primar organizează întâlniri online cu elevii, întâlniri în cadrul cărora prezintă cărțile nou apărute, extrage și citește fragmente interesante astfel încât să le stârnească curiozitatea micilor școlari și să-i determine să citească aceste cărți;

- atelierul online de lectură - în fiecare săptămână, cadrul didactic poate organiza ateliere online de lectură în cadrul cărora micii școlari citesc, desenează scene din poveștile citite, creează povești, redactează texte pe baza unor fragmente din poveștile citite, găsesc un alt final potrivit operei literare, ordonează cronologic scenele ilustrate prin desen;

- „Campionatul lecturii” – profesorul pentru învățământul primar lansează elevilor următoarea provocare: timp de trei luni, elevii sunt provocați să citească cât mai multe povești. Pentru fiecare poveste citită decupează o fâșie de hârtie și scriu numele autorului, titlul operei literare și numele personajelor. Astfel, fiecare elev începe să formeze un lanț al lecturii, adăugând câte o verigă pentru fiecare poveste citită. La expirarea termenului de trei luni, fiecare elev încarcă fotografia cu lanțul său pe platforma Google Classroom, iar în cadrul unei întâlniri online, elevii vor răspunde unor întrebări legate de conținutul poveștilor citite. Elevul care a citit cele mai multe povești, are lanțul cel mai lung și răspunde corect întrebărilor adresate de cadrul didactic este declarat câștigătorul campionatului.

Activitățile propuse pot fi organizate și desfășurate prin intermediul platformelor Google Classroom și Meet, în mediul online. Acestea contribuie la trezirea interesului elevilor pentru lectura unor cărți adecvate vârstei, la îmbogățirea vocabularului, la dezvoltarea capacității de receptare a unei varietăți de mesaje scrise, precum și la dezvoltarea capacității de exprimare orală și scrisă.

Atât activitățile propuse, cât și metodele didactice la care am făcut referire pot fi desfășurate, respectiv folosite cu succes în contextul învățământului online în vederea stimulării interesului elevilor din ciclul primar pentru lectură.

Bibliografie:

1. Gabriela Nausica Noveanu (coord.), Aniela Mancaș, Daniela Stoicescu, Ligia Sarivan, *Provocarea lecturii. Ghid metodologic pentru dezvoltarea competenței de receptare a mesajului scris*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2013;
2. Vasile Molan, *Didactica disciplinelor „Comunicare în limba română” și „Limba și literatura română” din învățământul primar*, Editura Miniped, București, 2014.

IMPORTANȚA LECTURII ÎN DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR DE COMUNICARE LA ELEVI

Prof. învă. primar Claudia VLĂDOIU
Școala Gimnazială „Sfântul Nicolae”, Sector 1 București

Lectura reprezintă un proces de comunicare, ce urmărește o finalitate a unui text, prin deslușirea acestuia „toate sensurile de lectură includ semnificații de transmitere și comunicare” (Robin, 1974, p.213). Cuvântul lectură provine din latinescul „lectura”, care înseamnă citire, decodificarea semnelor scrise ce formează un text, precum și descifrarea mesajelor ce sunt comunicate. Într-un sens mai larg, expresia „a lectura” a căpătat și semnificația de „a interpreta” un text literar, prin care literatura însăși transmite un ansamblu de înțelesuri ce pot provoca dificultăți de interpretare, descifrare a sensurilor unor cuvinte, sintagme. De aceea, cadrul didactic are obligația de a conduce copilul către instruire și autoeducare, astfel încât, copilul, pe baza cunoștințelor acumulate anterior, să poată înmagazina noțiuni și diferite forme de cunoaștere.

În ceea ce privește modul de receptare al textelor literare, acesta a fost abordat încă din Antichitate de către Aristotel, care afirmă în lucrarea sa „Poetica” că tragedia și comedia provoacă în persoana care le recepționează sentimentul de „catharsi”, care reprezintă purificare. (Aristotel, apud Aanei & Irimia, 2003, p.8).

Lectura reprezintă contactul cu operele, textele literare fiind, de fapt, un grup de semne, simboluri, realizate într-un anumit mod și care au drept scop producerea unui sens logic, ce poate fi diferențiat în funcție de cititor, prin cunoștințele pe care acesta le are deja acumulate. Una din caracteristicile care stau la baza lecturii este reciprocitatea, care se realizează între E (emițător) și R (receptor), profesor și elev, la rândul său, acesta din urmă putând deveni emițător pentru un alt elev. De altfel, lectura cuprinde toate funcțiile comunicării, respectiv : funcția emotivă prin evidențierea stării interne a emițătorului, funcția conativă ce se concentrează asupra strategiei lingvistice, funcția poetică fiind o funcție esențială ce scoate în evidență mesajul prelucrat, funcția metalingvistică prin înțelegerea sensurilor cuvintelor, pentru a ajuta receptorul să înțeleagă corect mesajul transmis, funcția referențială ce transmite informații despre lumea

imaginară în care se petrece acțiunea și funcția fatică ce stabilește un raport între comunicare și interesul pentru încheierea mesajului. În orice tip de lectură nu sunt prezente toate aceste funcții, însă predomină una, cea aleasă de către scriitor.

În cadrul procesului de lectură, receptorul își însușește cunoștințe noi și totodată își îmbogățește limbajul și elementele psiho-motorii determinând emiterea de judecăți și raționamente către noi adevăruri. Odată însușite abilitățile de a citi și a scrie în mod clar și coerent, în clasa a III a, copilului i se dă oportunitatea de a interpreta operele literare, ceea ce duce la apariția unei legături strânse între autor și cititor.

Pentru a stimula capacitățile de învățare, trebuie să urmărim următorii pași:

- activarea laturii lingvistice, prin care se urmărește dezvoltarea vocabularului, limbajului, înțelegerea formelor și sensurilor cuvintelor, crearea de interrelații între cuvinte, sintagme, fraze
- formarea și educarea creativității de limbaj prin intermediul căreia cadrul didactic direcționează procesul de învățare cu scopul de a forma competențe lingvistice și stilistice.

Literatura pentru copii este o disciplină ce trebuie studiată din interes, și nu din obligație, motivația fiind procesul de bază ce stimulează interesul elevilor.

Abordarea literaturii pentru copii în învățământul primar se realizează ușor deoarece învățarea se poate stimula prin întrebări simple: „*Vă place anotimpul iarna?*”, „*De ce?*”, „*Ce vă place cel mai mult să faceți în acest anotimp?*”. Prin aceste întrebări ajungem exact la subiectul ce dorim să îl dezbatem, astfel apropiindu-ne de atingerea obiectivelor propuse, în cazul nostru la poezia *Iarna pe uliță*, de George Coșbuc. În acest mod se poate proceda cu orice tip de lectură, fie că sunt deja cunoscute de elevi, fie că sunt teme noi, ce urmează să fie studiate cu aceștia. Pentru a crea un ambient cât mai plăcut și pentru a stimula interesul și curiozitatea elevilor, cadrul didactic trebuie să se folosească de diferite materiale, cum ar fi, planșe, desene, filmulețe, casete sau pur și simplu citirea unui fragment din textul ce urmează să fie studiat.

De asemenea, este foarte important ca fragmentul ales să fie unul cât mai captivant, să trezească interesul elevilor, astfel putem da ca sarcini elevilor: selectarea anumitor imagini vizuale, auditive, selectarea paragrafelor unde sunt prezentate personajele pozitive/ negative, etc, toate acestea fiind în conformitate cu particularitățile de vârstă ale elevilor. Literatura pentru copii se fundamentează mai mult pe genul epic și genul liric, care facilitează perceperea în învățământul primar, pe locul secund, fiind genul dramatic, redat prin teatru de păpuși, serbări școlare ș.a.

A alege cuvântul care exprimă cel mai intens noțiunea dorită într-un context literar dat, se realizează prin intermediul comunicării. Elementele de bază urmărite în procesul instructiv-educativ sunt dezvoltarea percepției și a gândirii logice raționale. Prin citirea unui text literar, elevul trebuie să conștientizeze procesul de receptare precum și argumentarea anumitor valori estetice.

Învățarea citirii reprezintă veriga de bază urmărită în domeniul literaturii. Ce înseamnă a citi un text? „Firește că în primul rând a traduce un sistem de semne (litere, semne de articulație și punctuație, organizarea grafică, sunete, organizarea în structuri lexicale din ce în ce mai complexe)” (Rădulescu, 1973, p.197). Prin urmare, citirea reprezintă primul stadiu de pătrundere în literatură, fără de care perceperea sensurilor textului nu ar fi posibilă. Înțelegerea textului, din toate punctele de vedere, prin perceperea unităților lexicale și a mijloacelor expresive, reprezintă o etapă esențială a studierii textului literar.

Elementele lexicale necunoscute sunt explicate de către cadrul didactic prin sinonime, ilustrații non verbale, filmulețe, etc. Pentru a revizui perceperea unui text, cadrul didactic supune elevul la prezentarea verbală a tabloului dintr-un fragment liric sau povestirea unor sintagme dintr-un text epic.

Următorul stadiu este reprezentat de receptarea textului, în care elevul, cu ajutorul funcțiilor gândirii și imaginației, își creează imagini, reprezentări, astfel încât, acesta va fi capabil să deslușească tabloul. Proba de cunoaștere, de verificare a cunoștințelor acumulate de copil, se realizează prin repovestirea textului, prin descrierea frumosului, a ceea ce nu a văzut la început, dar a descoperit pe parcurs, exprimând ceea ce simte, ce vede, ceea ce înțelege, obiectivizând și reprezentând lumea și stările sufletești provocate. Afectul asupra artisticului prin raportarea la literatura imobilizată în gândirea elevilor, sensul artistic al operei, fiind folosit ulterior în actul educației prin receptarea literaturii. Prin raportarea la o operă literară, elevul își dezvoltă atât abilitățile estetice, cât și educația morală, realizată în spiritul binelui, dreptății, frumosului, ce determină atitudini pozitive ale elevilor cum ar fi aprecierea, dârzenia, vrednicia, spiritul de sacrificiu, atitudinea față de muncă și față de cei din jur. Din analizarea programelor și manualelor școlare decurge faptul, că textele literare au o problematică variată, ce trasează noțiuni, convingeri și emoții.

Pe traseul ciclului primar se studiază diverse texte literare, în proză și în versuri, ce au drept temă: patria cu frumusețile ei, poporul, familia, școala, viețuitoarele etc. În consecință, impunerea unui specific în predare este dat de fiecare gen literar în funcție de conținutul și forma acestuia. Chiar dacă elevii nu au în stăpânire principii de teorie literară, aceștia trebuie să cunoască genurile literare pentru a le putea identifica. După prima lectură a unui text, cadrul didactic adresează întrebări elevilor referitoare la text „Cine povestește?” (autorul), „Cine săvârșește faptele?” (personajele). Așadar, prin citirea textului, elevul descoperă faptul că se povestește ceva, unde apar personaje, care creează acțiunea. Autorul însă, nu participă întotdeauna la acțiune. Acțiunea este aceea care îl atrage pe elev în interiorul literaturii, fapt pentru care acesta este introdus în mod treptat, prin înțelegerea semnificațiilor interioare ale textului, ce țin de personaje, cadrul în care se desfășoară acțiunea, fiind concentrați spre descoperirea punctului culminant și a deznodământului. Astfel, multe texte literare au un subiect coerent, un conflict impresionant spre dramatic, o luptă între bine și rău, de obicei, răul fiind învins. Însă, alte opere literare, cu o accentuată valoare artistică, acționează cu o organizare interioară bine legată, ceea ce oferă cadrelor didactice ocazia de a dirija elevii spre răsfoirea lucidă a textelor literare.

O atribuție de seamă în perceperea textului epic îl are expozițiunea, care prezintă mediul natural, timpul și personajele centrale ale acțiunii, acesta putând fi precizat atât la începutul ori printr-un comentariu asupra timpului în care se petrece acțiunea pentru a susține perceperea și exploatarea integrală a conținutului literar. Astfel, elevului i se prezintă împrejurarea istorică în care s-a desfășurat acțiunea. Alteori, timpul nu oferă interes deoarece acțiunea și însușirile prezentate sunt universal valabile, fiind exprimări ale unor comportări fundamentale ale omului: munca, hărnicia, minciuna, curajul, etc. iar explicația asupra expozițiunii poate fi dirijată în acest sens.

Bibliografie:

1. Aanei, Genilia. Irimia, Violeta-Cristina (2003). *Literatura pentru copii, Accepțiuni moderne*, Editura Aramis, București
2. Rădulescu, M. (1973). *Studierea textelor literare în ciclul primar*, în Școala Argeșului, Pitești
3. Robin N. (1974). *Lectura în: Literar și social. Elemente pentru o sociologie a literaturii*. Editura Univers, București.

ARTA LECTURII

Prof. Alina-Mariana ZARIA

Liceul Teoretic „Constantin Brâncoveanu” Dăbuleni, jud. Dolj

Capacitatea de a citi și de a înțelege textele sau mesajul transmis în mod adecvat este una dintre condițiile de bază pentru a participa la viața socială, la viața școlii, pentru a avea abilități profesionale și pentru a învăța pe toată durata vieții. În Uniunea Europeană, procentul cititorilor slab performanți a crescut de la 21,3% din 2000 la 24,1% în 2006, ceea ce înseamnă că un sfert dintre cei care părăsesc școala nu corespund cerințelor societății contemporane. În urma testărilor PISA, între 2000-2009, România a ocupat locul 49 din 65 de țări participante, situându-se pe antepenultimul loc între țările europene, înaintea Albaniei și Muntenegrului. La testare, au participat 4776 de elevi, din 159 de instituții din țara noastră, din mediul urban și cel rural, din școli vocaționale, profesionale, dar și din licee teoretice.

Instruirea în domeniul cititului este privită astăzi ca un element-cheie, ce nu mai ține doar de domeniul însușirii limbii materne. Cititul este baza învățării pentru toate materiile, un element esențial în orice serviciu, în toate domeniile învățării de lungă durată. În consecință, experții educaționali accentuează faptul că, la sfârșitul învățământului obligatoriu, elevii trebuie să fie capabili să recunoască ideea principală dintr-un text, să selecteze informații relevante și să realizeze conexiunile de bază dintre acestea.

Din experiența didactică, am observat o serie de obstacole pe care le întâmpină cititorul slab performant:

- decodarea, cititul fluent și adaptat situației de comunicare;
- înțelegerea textului, în general, sau a textului dintr-un domeniu specific;
- citirea critică, interpretarea și evaluarea conținutului, a limbajului și a elementelor textuale;
- alfabetizarea digitală și abilitățile de căutare pe internet a informațiilor;
- abilități metacognitive de lectură și de învățare, citirea critică și reflecție;
- crearea și folosirea contextelor comunicaționale pentru activitățile legate de citit, în familie, în grupuri și în comunitatea școlară;
- motivația de a-și îmbunătăți calitatea lecturii pentru a învăța mai eficient;
- motivarea sau implicarea în actul de a citi;
- dezvoltarea încrederii în sine, ca cititor;
- activarea și schimbarea punctului de vedere în timpul lecturii;
- răspunsul emoțional în textele literare.

Aceste probleme legate de lectură trebuie corelate cu factori biografici, cum ar fi: experiența sumară sau chiar lipsa contactului cu textele scrise în copilăria timpurie, o identificare târzie a progresului lent în domeniul abilităților de lectură în primii ani de școlarizare, o dezvoltare insuficientă a cititului fluent și o inadecvare a capacităților de a citi și de a înțelege diferite texte.

Interesante ni se par și observațiile în privința preferințelor de lectură pe care le manifestă băieții și fetele:

Băieții preferă:	Fetele preferă:
-suspans și acțiune, eroi care trebuie să dovedească anumite trăsături de caracter în aventuri, în bătălii și care trebuie să întâlnească provocările;	-narațiuni despre relații, animale și povești de dragoste, în care destinul uman este în centrul atenției: în sens larg sau psihologic, ceea ce se pot numi „povestiri de interes general”;
-subiecte care trimit la: ținuturi exotice, timpuri îndepărtate din punct de vedere istoric, narațiuni cu scenarii spectaculoase, neașteptate sau science-fiction;	-subiecte care trimit la: viețile personale ale eroilor, situații particulare în care se află aceștia, experiențe legate de mediul social;
-povestiri cu un conflict exterior, puternic evidențiat;	-povestiri care se referă la relații și au implicații psihologice;
-lectura care se raportează la fapte, păstrând o anumită distanță față de materialul pe care îl citesc;	-lectura și se implică emoțional;
-umorul, supranaturalul.	-textele realiste și cu care se pot identifica.

Ca elemente-cheie pentru o instruire de calitate propunem:

- crearea unui model încurajator de interacțiune între profesor și elev și între elevi;
- evaluarea constantă și sistematică a elevilor;
- implicarea tinerilor în procesul de planificare a învățării;
- alegerea unor materiale care să trezească interesul elevilor;
- predarea tehnicilor cognitive și metacognitive de lectură;
- crearea unui mediu stimulativ de lectură;
- sprijinul multiprofesional;
- sprijinul comunității;
- formarea profesională a cadrului didactic.

În ciuda dificultăților sau a opțiunilor elevilor, un text rămâne o pădure de simboluri ascunse, foșnitoare, concrete, vizibile și invizibile, iar secretul constă în inițierea tinerilor în căutarea de „ritmuri” pentru descoperirea esenței textuale prin care se revelează farmecul unei cărți.

La nivelul unității noastre, am implementat, de trei ani, proiectul Clubul de lectură, în parteneriat cu biblioteca școlară. Fără să minimalizăm importanța altor surse de informare, am dorit ca prin proiectul nostru să reușim să ajungem la sufletul copiilor, transformându-i în cititori activi și motivați, oferindu-le noi, dascălii, acele mijloace și instrumente prin care ei vor descoperi că lectura este, în fond, o călătorie interioară. Am dorit, de asemenea, prin schimbul real de experiență dintre participanți, să-i convingem pe

copii de valoarea culturală și spirituală a cărții, să-i determinăm să descopere și să înțeleagă că ele sunt rodul marilor spirite ale omenirii, că, la urma urmei, pot deveni cei mai fideli prieteni și mentori. Cunoașterea conceptelor operaționale nu este suficientă pentru o bună aprofundare a fenomenului literar. Fără a minimaliza și, chiar, fără a exclude dintre sursele de lectură calculatorul, ne-am propus o mai bună apropiere a elevului de carte, creând o atmosferă de emulație și competiție, dar fără „trauma” produsă de notare.

Scopul nostru este acela de a-l transforma pe elev într-un adevărat consumator de lectură, conștient de valoarea și importanța cărții în desăvârșirea personalității lui, de rolul pe care-l ocupă carte în relaționarea cu lumea din jur, cu restul universului.

Bibliografie:

1. Pamfil, Alina, [2003], *Limba și literatura română. Structuri didactice deschise*, Editura Paralela 45, Pitești.
2. Szekely, Eva, [2009], *Didactica (re)lecturii. O abordare pragmatică*, Editura Universității Petru Maior, Tg.-Mureș.

BIBLIOTECI ȘI BIBLIOTECARI ÎN CONTEXTUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ON-LINE

Bibliotecar Rodica Mihaela BUDUI
Liceul Teoretic „Grigore Gheba” Dumitrești, jud.Vrancea

„O carte este o creatură fragilă, ea suferă din cauza treceri timpului, se teme de rozatoare, de elemente și mâini stângace ... astfel, bibliotecarul apară nu doar cartea împotriva oamenilor, ci și a naturii și își dedică viața acestui război cu forțele uitării.” (Umberto Eco)

O bibliotecă nu este un depozit inert, o comoară înghețată de valori nebănuite cuprinse sau expuse sistematic în rafturi, un temple al lecturii, al discursului în tovărășia celor mai de seamă spirite ale culturii universale. Biblioteca trebuie să fie un for de comunicare între cititori și aceia care creează sau pun în circulație cărțile.

Bibliotecarul este un element stimulator, care nu se mărginește de a fi numai un custode al depozitului de gândire și artă, ci caută să fie un difuzor al culturii ce sălășluiește în incinta instituției cărților. El nu poate fi decât un intelectual foarte bine pregătit și dinamic. El nu este un functionar pasiv, ci un factor stimulator, care caută, cu orice prilej, să pună în mișcare cartea, atât fizic cât și on-line prin scanarea acestora. El este un îndrumător al cititorului începător pe care îl poate modela prin sfaturile sale, în procesul evolutiv al lecturii de plăcere, având mereu în fața ochilor, poate cea mai cuprinzătoare definiție a lecturii, pe care a dat-o cronicarul român Miron Costin: „ca nu iaște alta mai frumoasă și mai de folos în toata viața omului zăbavă, decât cetitul cărților...”

Având în vedere situația actuală privind noile reglementări privind situația COVID-19 din țara noastră și din lume, activitățile bibliotecarului cu utilizatorii bibliotecii au trecut în mediul on-line. Este

din ce în ce mai evident că, într-o lume în care tehnologia a luat o asemenea amploare, interesul pentru carte a scăzut considerabil, locul său fiind luat de fascinația pentru computer și pentru televizor. Consecințele sunt pe cât de clare pe atât de dureroase, atunci, noi, bibliotecari cât și biblioteca școlară este, astfel, obligată să răspundă la o serie de provocări:

- imperativul depășirii granițelor spațiu-timp, în contextul permanentei modificări ale acestora cauzată de pandemia COVID-19 și trecerea învățământului în on-line;
- diversificarea tipurilor de documente gestionate, a produselor și serviciilor oferite și mutarea accentului de la documentul pe suport fizic, spre informație on-line;
- exigențe sporite și variate din partea utilizatorilor.

Învățământul în era digitală reprezintă un proces care se află la apogeul momentului, mereu în continuă perfecționare și ajungându-se la un nivel destul de ridicat de seriozitate. Reprezintă pentru toți o provocare plăcută, deoarece bazele învățământului în România au fost puse în sălile de clasă, iar acum în “era digitală” aceste baze sunt plăcut vizibile ajutând la un nou concept al învățării în mediul on-line, reprezintă o provocare pentru imaginația elevilor deoarece lecțiile sunt mult mai interactive și pot vizualiza prin intermediul unor aplicații 3D, videoclipuri, jocuri sau platforme de specialitate care permit vizualizarea și înțelegerea unor concepte asimilate teoretic și puse acum în practica on-line.

Astfel, în societatea dominată de informație, biblioteca va trebui să devină, fără îndoială, una digitală, este condiția esențială pentru ca aceasta să supraviețuiască și să-și atingă în continuare obiectivele.

Dialogul cu cititorii este un lucru de care trebuie să se țină seama în permanență. Primul contact are o importanță deosebită pentru că aceasta contribuie la fixarea imaginii bibliotecii; în spiritual noului beneficiar nu există reguli, ci exigențe umane. Serviciile culturale în general, serviciile de lectură, mai ales, prin finalitățile lor educative, satisfac nevoi și aspirații ale indivizilor și grupurilor sociale în perspectiva devenirii umane.

Încă din perioada de tranziție, natura fenomenului lecturii se modifică profund. În primul rând, se modifică cerințele de lectură ale cititorilor, ca efect al nevoilor lor sociale, economice, civice și spirituale. Se impune revitalizarea rolului bibliotecii, ca instrument important al dezvoltării umane. Mircea Eliade scria: „Cetăm ca să trecem examene (lectura studiu), ca să omorâm timpul sau cetăm din profesii (lectura informativă). Lectura ar putea fi un mijloc de alimentare spirituală continuă, nu numai un instrument de informare sau de contemplație.”

Într-o încercare de definire a „bibliotecii anului 2000”, J. H. Saltzer arată câteva atribute ale bibliotecii. Fondul de documente (cărți, manuscrise, partituri, hărți geografice etc.) este în același timp selectiv (nu orice se publică și nu tot ce se publică se colecționează în bibliotecă), persistent (destinat păstrării/ arhivării pe o perioadă cât mai îndelungată) și destinării folosirii de către utilizatori atât fizic cât și on-line (fie aceasta nerestricționat sau aparținând anumitor categorii, cu grade diferite de acces în funcție de caracterul bibliotecii cu acces liber la raft sau la sala de lectură)

Îndreptându-ne cu pași repezi spre mileniul trei totul se desfășoară sub semnul științei și informației. Dezvoltarea științei și tehnicii a avut un puternic impact asupra omenirii, ducând-o spre progres. Au apărut și s-au dezvoltat științe pe cât de necunoscute și nebănuite, la început, pe atât de aplicate și utilizate astăzi, mai ales acum în perioada de pandemie când am trecut cu totul on-line.

Biblioteca acestui început de mileniu trebuie să mențină principiile primelor biblioteci: „protecția socială” și „economia distributivă”; în loc de a deveni proprietarul unei informații prin achiziționarea suportului, utilizatorul trebuie să găsească informația necesară prin împrumut on-line, tot cu titlu gratuit ca și împrumutul tradițional. Noile TIC oferă posibilități nelimitate în acest sens. Trebuie doar să fie găsite cele mai potrivite care pot aduce plusvaloare bibliotecii (și societății, până la urmă) astfel încât aceasta să își continue misiunea de formare, informare și dezvoltare calitativă a societății, mai ales în criza pandemică actuală.

În școala modernă contemporană au loc transformări, atât în legătură cu structura și conținutul procesului instructiv-educativ, cât și în legătură cu tehnologia acesteia. Deși internetul reprezintă o provocare a lumii moderne, biblioteca rămâne o constantă culturală, chiar și cele mai ample baze de date accesibile. Internetul nu oferă decât în mică măsură accesul la imensa informație acumulată de-a lungul timpului și păstrată în bibliotecă, într-un patrimoniu documentar vast, imposibil de găsit în altă parte, alcătuit atât din documente tradiționale, pe suport de hârtie, cât și din documente valoroase pe suport electronic.

Activitatea bibliotecarului școlar atât on-line cât și în bibliotecă, față în față cu utilizatorii nu poate fi concepută în afara ansamblului activităților educative specifice școlii. Ea se integrează organic, se întrepătrunde cu întreaga acțiune educativă a școlii și devine astfel o componenată a întregului proces instructiv-educativ. De aceea cunoașterea aspectelor generale ale programului de educație pe care îl înfaptuiește școala precum și cunoașterea problemelor instructiv-educative specifice diferitelor activități din școală constituie adevăratele puncte de pornire ale organizării activității muncii bibliotecarului.

În prezent, bibliotecile se confruntă cu o serie de provocări care le obligă să-și reexamineze serviciile și produsele, adaptându-le cerințelor actuale ale utilizatorului care dorește să primească informații de referință la distanță și acces la informație 24 de ore din 24, 7 zile pe săptămână. Se constată, astăzi, un declin al serviciilor tradiționale, prin utilizarea tot mai intensă a motoarelor de căutare. Experții consideră ca acesta este un moment bun pentru o reinventare a profesiei de bibliotecar, pentru o adaptare a abilităților bibliotecarilor cu noile tipuri de cerințe de informare. La rândul lor, bibliotecarii au ca sarcină nu numai colectarea, întreținerea și gestionarea fondului de carte, dar și asistarea cititorilor, deosebindu-se, prin această din urmă activitatea de colecționarea colecțiilor. Caracterul partajat al bibliotecii, rațiuni economice și chiar spațiul fizic limitat de depozitare au condus la această stare de fapt, iar dezvoltarea recentă a comunicațiilor a amplificat fenomenul. Să alegi pentru libertate și grație ei să accesezi la cunoaștere.

Bibliografie:

1. Revista *Didactiva Nova* XXI, nr1/2002 și nr. 3/2003
2. Stoica, Ion, *Unele probleme ale planificării serviciilor de biblioteca în România contemporană*, nr. 6-9-10, 1994, p.21
3. Burloiu, P., *Managementul de biblioteca*. Editată de Ulrich Ribbert. București: Ed. Kriterion, 1998, 268p.

SFATURI DE BAZĂ PENTRU PROFESORI: CUM SĂ ÎL FACI PE FIECARE COPIL SĂ CITEASCĂ DIN PLĂCERE

Bibliotecar Monica GRIGORE
Școala Gimnazială „Sfântul Apostol Andrei” Buzău

Bibliotecarii școlari și profesorii din întreaga țară împărtășesc adeseori, prin diverse mijloace, modalitățile preferate de a ajuta elevii să iubească lectura. Fiecare dintre noi, cadre didactice, încercăm să le adaptăm și să le aplicăm clasei noastre de elevi.

Citirea ar trebui să fie distractivă - nu doar o parte obligatorie a curriculumului. Cu excepția cazului în care este ceva care îi entuziasmează pe copii, este puțin probabil ca aceștia să facă din lectură un stil de viață. Iată mai jos câteva idei care să vină atât în sprijinul cadrelor didactice cât și a elevilor în ceea ce privește dragostea pentru lectură.

1. Începeți un club de carte

Citirea unei cărți sau doar a unui capitol la fiecare întâlnire. Putem organiza clubul în jurul diferitelor genuri sau putem oferi posibilitatea elevilor să aleagă ei următoarea lectură.

Pe lângă discuțiile libere despre cele citite, putem încerca și alte activități legate de lectură: de la aspectul copertilor sau a semnelor de carte până la crearea unui trailer de film. Putem face ca totul să pară mult mai atractiv realizând bilete sau invitații la o prezentare de carte sau chiar crearea unei atmosfere plăcute în care se lecturează în același timp cu savurarea unui ceai sau a unei ciocolate calde. Personal am experimentat această metodă la clasa mea de elevi și rezultatele au fost îmbucurătoare.

2. Activități de lectură tematică pe parcursul anului

Iată doar câteva idei:

Sf. Valentin: cerem elevilor să schimbe între ei cărțile preferate.

Evenimente sportive: să lectureze cărți cu tematică sportivă în timpul unor evenimente sportive cum ar fi Jocurile Olimpice sau Cupa Mondială.

Halloween: le putem sugera să petreacă o noapte grozavă în pijamale, cu lanterne, citind cu voce tare povești „înfricoșătoare”.

Lectură în jurul lumii: pot promova cărți traduse și alegeri din alte culturi, cunoscute la nivel internațional.

Zile de sărbători naționale și locale: putem consulta calendarul cărților pentru copii pentru a planifica evenimente precum Ziua Mondială a Cărții, Săptămâna Cărții pentru Copii, Ziua Roald Dahl și așa mai departe.

3. Încurajați alegerea cărții

Putem sprijini elevii în alegerea cărții potrivite pentru ei, folosindu-ne de aceste repere:

Organizarea unei tombole norocoase: cărțile, împachetate în hârtie, sunt împărțite elevilor în mod aleatoriu. Elevii vor fi încurajați să descopere ce carte au primit și să își exprime părerea despre aceasta. În felul acesta vom cunoaște preferințele fiecăruia privind temele de lectură.

Puneți colegii să recomande cărți: promovați recenziile elevilor și fixați-le pe perete, așezați autocolante „alegerea elevilor” pe cărțile alese.

Găzduiește târguri de carte sau o vizită la o librărie: permite elevilor să arunce o privire asupra noului stoc de cărți existent în clasă sau în biblioteca școlii.

Cărțile premiate ale lunii / anului: de exemplu, putem realiza o listă cu toate cărțile citite într-un interval de timp, la nivel de clasă/ club de lectură, după care se poate vota cartea favorită.

Colaborarea cu serviciile bibliotecii locale: putem face o vizită la biblioteca locală și să-i încurajăm pe elevi să devină membri.

Un „doctor de carte”: putem numi un elev, dintre cei care citesc frecvent (în felul acesta stimulându-i pe mai mulți să preia această funcție), un doctor de cărți care să aibe rolul de a prescrie o carte nouă în funcție de interesele celui care solicită acest lucru.

Creați afișaje de cărți distractive: se pot evidenția astfel filme recente bazate pe cărți, un poster „Dacă v-a plăcut să citiți acest lucru, s-ar putea să vă bucurați să citiți acest ...” sau o listă precum „10 cărți de citit înainte de a împlini 10 ani”.

4. Transformă-l într-o competiție

Uneori ai nevoie doar de un mic stimulente pentru a face cărțile să vorbească în clasă.

Putem crea o vânătoare de comori în bibliotecă sau în clasă. Atâta timp cât este benefică și distractivă, putem crea o competiție. Spre exemplu „Bătălia cititorilor”: băieți versus fete sau grupuri / clase de același an care concurează între ele - poate pentru a citi cele mai multe cărți sau pentru a scrie cele mai multe recenzii de carte.

Organizarea unei competiții foto, mai cu seamă pentru că acum mulți au acces la tehnologie. Ideile pot fi diverse, cum ar fi fotografiile cu animale de companie care citesc sau persoane care citesc în locuri și situații amuzante sau „extreme” etc.

5. Să facem din lectură o parte distractivă a orarului

Spre exemplu:

- Ora de lectură, clar fixată în orar, în aceeași zi din săptămână și la aceeași oră. Aceasta poate fi dedicată timpului de citire care nu necesită teme sau revizuire, dar este vorba despre alegerea liberă.
- Jurnale de lectură: acestea pot fi o modalitate distractivă de a ține evidența tuturor cărților prin care trec elevii.

7. Faceți din lectură parte a vieții școlare

Susținerea adunărilor de lectură: fie conduse de elev, fie de profesor. Actualizarea periodică a știrilor legate de lectură, apariții de noi cărți etc. Un alt aspect important, mai ales pentru copiii din ciclul primar este implicarea părinților în aceste activități. Mulți învățători/ profesori de limba română, sugerează liste de lectură, disponibile pentru părinți/copii în fiecare an școlar.

8. Să nu uităm de cititorii reticenți sau cu dificultăți

Putem cere elevilor mai mari sau cu un mod de lecturare cursiv să acționeze ca prieteni de lectură pentru elevii mai mici sau care întâmpină dificultăți.

Întrucât modelele sunt atât de importante, am putea cere și părinților/ membrilor de familie ai elevilor, să sprijine procesul lecturii răspunzând invitațiilor de a citi în cadrul orelor de lectură în fața clasei, încurajând astfel pe cei predispuși să fie cititori reticenți.

Există o sumedenie de metode prin care putem ajuta , stimula lectura în rândul elevilor noștri. Atâta timp cât interesul din partea noastră, a cadrelor didactice rămâne activ, consider că speranța de reușită în a avea un popor civilizat și cult, este ridicată.

ROLUL ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE ONLINE DESFĂȘURATE LA BIBLIOTECA ȘCOLARĂ

Bibliotecar-documentarist Adriana ILIUȚĂ
Școala Gimnazială „Dragoș Marin” Ștefan Cel mare, jud. Călărași

Activitățile extrașcolare online sunt esența unei educații transversale, incluzive de bună calitate. Din acest motiv ele reprezintă o preocupare prioritară pentru biblioteca școlară de la Școala Gimnazială ”Dragoș Marin”, localitatea Ștefan cel Mare , județul Călărași. Rolul lor în viața elevului este de a conecta noțiunile deprinse la disciplinele de studiu cu interacțiunile cotidiene, de a realiza coeziunea grupurilor de elevi, de a cultiva respectul și cooperarea între colegii de toate vârstele școlare și nu în ultimul rând de a îi face pe elevi să îmbrățișeze cu drag statutul de elev.

În ceea ce privește domeniul dezvoltării personale, aici rolul activităților extrașcolare online desfășurate la biblioteca școlară este cel mai vizibil pentru că rezultatele imediate sunt mai ușor de identificat. Includem în primul rând aspectele privind relația cu procesul învățării. Prin activitățile extrașcolare online pe care le propune elevilor, gen „Ora de poveste”, „Lecturi publice”, „Recunoașteți personajul” , etc. se intenționează dezvoltarea abilităților de citire și de utilizare corectă a limbii la tineri, în general, și la copii, în special. Toate acestea implică tehnici de instruire și relaxare, de înțelegere personală, fiind reliefată importanța lecturii în viața elevilor și importanța bibliotecii școlare în sprijinirea acestor activități extrașcolare online.

În prezent, în cadrul activităților extrașcolare online se vorbește tot mai des de dezvoltarea abilităților privind cultura informației, abilități pe care personalul profesionist din orice bibliotecă trebuie să fie apt a le împărtăși elevilor. Aceștia, la rândul lor, vor fi capabili să recunoască nevoia de informare, să localizeze sursele informaționale, să intervină critic asupra informației și să reușească să o integreze în cunoștințele de bază pentru a o putea utiliza efectiv în vederea realizării activității instruct-educative online.

Scopul culturii informației este de a furniza fiecărui elev un bagaj minim de cunoștințe care să-i permită să utilizeze informația, să aibă competențe diverse, într-un context ce necesită resurse informaționale.

Toate aceste competențe pe care le va căpăta un elev conduc spre creșterea motivației pentru învățare, creșterea încrederii în sine, dar și câștigarea unei independențe din punct de vedere informațional. Însă, nu se poate ajunge la rezultate deosebite fără existența unor resurse informaționale de înaltă calitate, fără un mediu adecvat și fără personal bine calificat. Noile tehnologii sprijină o gamă largă de activități, de la studiu individual la construirea și menținerea rețelelor sociale cu ajutorul internetului. Dovada cea mai convingătoare a impactului activităților extrașcolare online este cea din domeniul dezvoltării personale, deoarece rezultatele imediate sunt mai ușor de identificat și mai puțin problematice în ceea ce privește stabilirea cauzalității. Aceste rezultate sunt exprimate în termeni de satisfacție personală, deprinderea de noi competențe, încercarea de noi experiențe, creșterea încrederii și respectului de sine, dezvoltarea creativității, conștientizarea culturală, capacități sporite de comunicare online prin dezvoltarea limbajului etc.

Activitățile extrașcolare online tematice cum sunt audițiile de muzică clasică sau modernă, însoțite de prezentări de carte sau albume de artă reprezintă un alt serviciu oferit de către secțiile de artă sau multimedia ale bibliotecilor școlare. Beneficiarii acestor activități online sunt elevi cu înclinații în acest sens și care vin cu propuneri de evenimente specifice sau elevi interesați care vor să afle cât mai multe despre un anumit compozitor, artist sau să fie familiarizați cu domeniul respectiv. De regulă, aceste activități online se fac în parteneriat cu artiști, pictori, muzicieni, profesori de muzică sau desen care pot oferi informații importante și inedite referitoare la aspectele prezentate. Vizionările de filme însoțite de prezentarea cărții, atunci când vorbim de ecranizare, a autorului sau a epocii respective sunt programe online care s-au bucurat de un real succes și care au condus la creșterea interesului pentru lectură a tuturor elevilor.

Activitățile extrașcolare online de lectură au ca scop creșterea interesului pentru literatură a elevilor în mod special, deoarece în prezent lectura a intrat într-un con de umbră dacă facem o comparație cu ofertele din mediul online, în special cel virtual. Pentru societatea contemporană, în care diversitatea,

cultura și limbajul adecvat încă mai reprezintă valori sociale, lectura online reprezintă deocamdată cea mai adecvată cale de atingere a acestor deziderate.

Bibliotecile școlare oferă elevilor spații unde aceștia continuă să învețe, dezvoltându-și abilitățile de bază, necesare pentru participarea în viața socială, culturală și economică a comunității. Aceasta presupune dezvoltarea culturii generale, studierea limbilor, dezvoltarea abilităților de lectură, dezvoltarea competențelor tehnologice etc., prin activitățile extrașcolare online organizate diferențiat pentru diverse categorii de elevi.

Activitățile extrașcolare online desfășurate la biblioteca școlii, orientate pe grupuri țintă capătă tot mai mulți adepți în rândul elevilor, care au conștientizat că este mai eficient să se adreseze punctual unui public țintă anume și să creeze servicii adaptate la nevoile acestuia, decât să acționeze la modul general, stimulează ideile, discuțiile online, cultura dialogului și implicit creativitatea.

Multe dintre activitățile extrașcolare online reprezintă liantul dintre școala și comunitate, legătură materializată la diverse niveluri de responsabilități, iar prin oferirea informațiilor și conținuturilor promovează și o față mai prietenoasă a procesului instructiv-educativ.

Pentru mulți elevi absolvenți ai școlii gimnaziale, activitățile extrașcolare online desfășurate la biblioteca școlii sunt sau vor fi în timpul apropiat primul punct de contact cu o altă instituție de învățământ.

Bibliografie:

1. Cornea, Paul, *Introducere în teoria lecturii*, Ed.Minerva, Buc., 1998
2. Eco, Umberto, *Opera deschisă*, Ed. Univers , 1960
3. Eco, Umberto, *Limitele interpretării* , Ed.Pontica , Buc. ,1966
4. Chelcea, Septimiu, *Metodologia cercetării socio.*, Ed. Economica, Buc.,2001

ACTIVITĂȚI DE PROMOVARE A LECTURII ÎN PERIOADA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ON-LINE

**Bibliotecar Lăcrămioara ONEA
Școala Gimnazială „George Enescu” Moinești, jud. Bacău**

Ultimul an a adus atâtea schimbări în viața noastră cât nu s-ar fi gândit nimeni vreodată. Pentru sistemul educațional din mediul preuniversitar a fost o adevărată provocare să treci toate activitățile în

mediul on-line. În multe cazuri, momentul a reprezentat o piatră grea de încercare, iar în altele - un obstacol de netrecut.

Chiar dacă despre munca depusă în bibliotecile școlare și centrele de documentare și informare în contextul pandemiei s-a vorbit mai puțin, și pentru aceste structuri infodocumentare, perioada învățământului on-line a reprezentat un amalgam de provocări:

- desfășurarea activității în contextul prevenirii și limitării răspândirii COVID-19 cu respectarea măsurilor și regulilor privind prevăzute în Ordinul Ministerului Sănătății nr. 830/ 2020 și Ministerului Culturii 2855/ 2020 publicat în Monitorul Oficial în data de 16 mai 2020;

- crearea/actualizarea blogurilor;

- oferirea către publicul utilizator a cărților solicitate, în format electronic - cu respectarea prevederilor cuprinse în Legea 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe;

- crearea de baze de date cuprinzând resurse educaționale on-line pentru toate disciplinele ;

- îmbunătățirea competențelor digitale pentru accesarea și producerea de conținuturi digitale prin parcurgerea unor cursuri de formare continuă specifice dascălului digital;

- mutarea tuturor activităților aproape de utilizatori prin crearea de conturi pe platformele educaționale utilizate de unitățile școlare : Microsoft Teams, Classroom ș.a.

- familiarizarea cu noi platforme educaționale , alături de instrumente de comunicare și colaborare care te pot ajuta cu „școala online” : LearningApps, BookCreator, Mozabook, Nearpod, Edmodo ș.a.

- utilizarea mai intensă a aplicațiilor software: WhatsApp, Facebook Messenger, Google Talk, Skype, TeamSpeak (TS), Windows Live Messenger, Yahoo! Messenger.

- participarea la conferințe web cu ajutorul aplicațiilor software: Zoom, Discord, Skype, Google Groups, WebEx, Teamview, WebInterpoint, GoToMeeting, etc.

- participare la numeroase workshop-uri și webinarii, organizate în diferite momente ale zilei, uneori chiar și seara;

- petrecerea unui număr mai mare de ore în fața laptopului/calculatorului;

- sarcini noi dintre cele mai diverse (în unele cazuri neavând nicio tangență cu specificul activității bibliotecarului școlar - de exemplu: măsurarea temperaturii elevilor la intrarea în școală).

Toate acestea au dus la reinventarea bibliotecarului școlar. În contextul învățământului on-line pentru noi, bibliotecarii, să fim aproape de utilizator sprijinindu-l cu tot ceea ce trebuie pentru activitatea la clasă, să-i oferim lecturi și activități de lectură, dar să și avem un feedback al muncii noastre a necesitat de multe ori un efort mai intens decât atunci când desfășuram toate acestea exclusiv în format asincron.

Dintre activitățile de promovare a lecturii desfășurate în contextul învățământului on-line s-au bucurat de mare popularitate în rândul copiilor colajele de lecturi dedicate anotimpurilor:

Organizată pe platforma Microsoft Teams utilizată de școala unde-mi desfășor activitatea, scopul manifestării ”*Despre toamnă pe platformă*”, la care au participat elevii claselor a V-a, l-a constituit stimularea lecturii și formarea capacității de a observa, percepe, înțelege și aprecia frumosul. După ce au fost menționate caracteristicile anotimpului Toamna, lunile și denumirile populare ale acestuia, precum și evenimentele importante ce au loc în perioada specificată (literare, religioase, astronomice, agricole etc.), s-a dat apoi citire cu voce tare unui colaj de maxime și poezii cu titlatura ”*Colorat cuvânt de toamnă*” și postat pe blogul Bibliotecii „Mihai Eminescu”

<http://bibliotecamihaeminescumoinesti.blogspot.com/2020/10/colorat-cuvant-de-toamna.html>

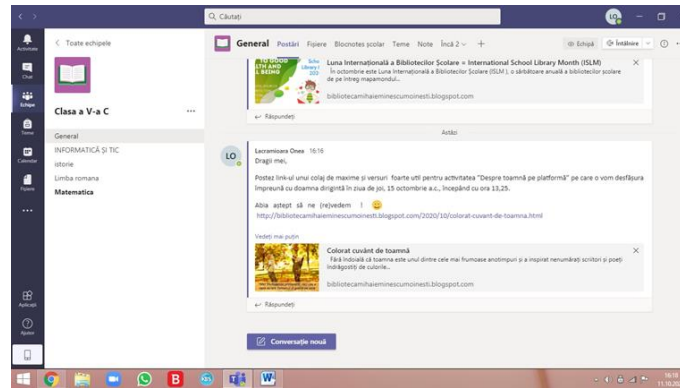

Foto 1: captură ecran
anunț activitate "Colorat cuvânt de toamnă" postat pe platforma Microsoft Teams
Sursa: arhiva personală a autoarei

Manifestarea a fost completată prin două prezentări Power Point intitulate : "*Aniversări autumnale 2020*" și "*Foșnet de vers*".

"*De-ale iernii*" a fost un alt moment care s-a bucurat de succes în rândul copiilor. Desfășurată exact în perioada în care primul strat de zăpadă a acoperit orașul, activitatea a reunit elevi atât de la ciclul primar, cât și de la gimnaziu. Utilizând din nou tehnologia, am aflat trei motive pentru care scriitorii îndrăgesc anotimpul alb, ne-am bucurat și am citit împreună câteva "*Pasteluri*" de Vasile Alecsandri, "*Iarna pe uliță*", de George Coșbuc și alte poezii de iarnă, toate disponibile pe <http://bibliotecamihaeminescumoinesti.blogspot.com/2021/01/de-ale-iernii.html> .

"*Ziua Internațională a Omului de Zăpadă*" a fost evenimentul dedicat școlăreilor de la clasa a II-a. Tot prin intermediul platformei Microsoft Teams și al postării <http://bibliotecamihaeminescumoinesti.blogspot.com/2021/01/18-ianuarie-ziua-internationala-omului.html> disponibile pe blogul bibliotecii, a fost întâi prezentat evenimentul în sine, după care a fost lectură cu voce tare "*Povestea omului de zăpadă*", de Hans Christian Andersen , alături de poezii și ghicitori dedicate omului de zăpadă - personaj de literatură sau obiect de joacă, dar și aducător de magie, purtător de metafore sau instrument de dezvoltare a creativității.

Activitatea "*Primăvara în versuri și în proză*" susținută tot pe platforma Microsoft Teams a avut ca public-țintă pe elevii claselor a III-a. În prima parte, cu ajutorul unei prezentări Power Point au fost menționate caracteristicile anotimpului Primăvara, lunile și denumirile populare ale acestuia, evenimentele literare importante ce au loc în această perioadă . În a doua parte, elevii au făcut primii pași în formarea deprinderilor de muncă intelectuală prin intermediul prezentării antologiei de texte literare "*Parada anotimpurilor : antologie de ghiozdan pentru clasele I-IV*", de Boris Crăciun (Editura Porțile Orientului Iași, 2001) . La final, s-a dat citire cu voce tare colajului de maxime și poezii cu titlatura "*La braț cu primăvara*".

În concluzie, am observat că propunând texte relativ scurte, alternate cu imagini adecvate , interesul elevilor pentru lectură poate fi ușor, ușor stimulat. Lectura a devenit un mod de a trece mai ușor

peste perioada aceasta. Cât despre lectura poeziilor, se constată o revenire în topul preferințelor cititorilor, după o perioadă în care a existat o stagnare vis-a-vis de acest tip de text literar.

Viitorul lecturii depinde de modul cum îi vom încuraja pe elevi să citească și cum vom promova cartea, lucru pe care cadrul didactic sau bibliotecarul poate să-l facă cel mai bine, convingându-i, prin mijloace specifice, cât de necesar este să citești – atât pentru trup, cât și pentru suflet.

Fără astfel de demersuri nu are rost să ne amăgim că punând un copil să citească o carte, acesta, contaminat brusc de plăcerea lecturii, va merge să ceară o alta de la bibliotecă. Este nevoie de lecturi comune, de implicare atât din partea părinților/tutorilor, cât și a educatorilor, prin acțiuni specifice, antrenarea în dezbateri pe marginea celor citite, efort participativ. Exemplul personal al părinților/tutorilor, și educatorilor, un mediu adecvat, chiar dacă nu sunt condiții obligatorii, ajută mult.

Despre actul lecturii, sub toate aspectele, s-a scris mult și se va mai scrie încă, subiectul fiind permanent actual, iar strategiile inovative și metodele utilizate rămânând continuu perfectibile.

Bibliografie:

1. Cornea, Paul. *Introducere în didactica lecturii*. București, Editura Minerva, 1988.
2. Pamfil, Alina. *Didactica limbii și literaturii române*. Cuj-Napoca, Editura Dacia, 2000.

Webgrafie:

1. Blogul Bibliotecii "Mihai Eminescu" – Școala Gimnazială "George Enescu" Moinești, județul Bacău. Disponibil pe: <http://bibliotecamihaieminescumoinesti.blogspot.com/> (citât 21.05.2021)
2. LEGEA nr. 8 din 14 martie 1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, republicată. Disponibilă pe: <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/7816> (citât 21.05.2021)
3. ORDIN nr. 2.855/830/2020 privind măsurile pentru prevenirea contaminării cu noul coronavirus SARS-CoV-2 și pentru asigurarea desfășurării activităților în condiții de siguranță sanitară în domeniul culturii. Disponibil pe: <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/225847> (citât 21.05.2021)

BIBLIOTECA ONLINE

Bibliotecar Daniela Maria PETRE

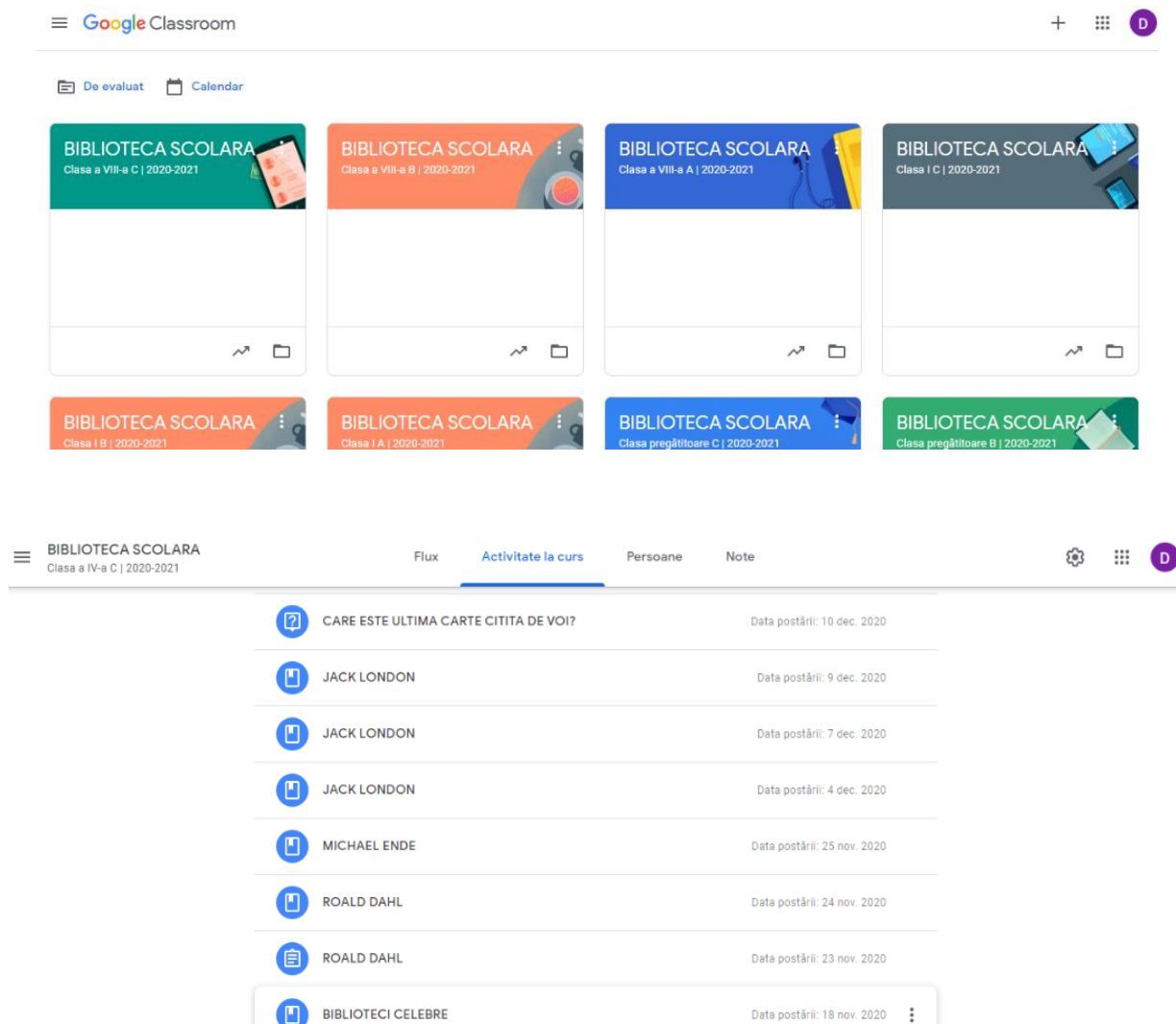
Școala Gimnazială „B.P.Hasdeu” Câmpina, jud. Prahova

Datorită dezvoltării noilor tehnologii biblioteca virtuală a devenit o necesitate, parte din viața fiecăruia. Biblioteca online este la dispoziția elevilor în orice moment. Poate fi accesată atât de pe telefon cât și de pe computer. Ei se pot folosi de materialele puse la dispoziție, pot comunica cu bibliotecarul sau între ei rapid, eficient și în timp real. Se pot iniția dezbateri, discuții pe diferite teme.. Biblioteca online pune la dispoziția elevilor cărți în format digital, materiale informative, chestionare etc. oferind acces rapid la informație. Activitățile realizate cu elevii în biblioteca virtuală sunt interesante, atractive și educative.

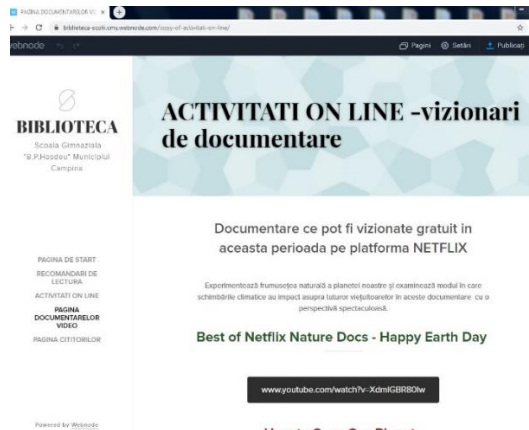
Criza actuală a constituit o provocare pentru desfășurarea activității bibliotecii școlare on line. Am lucrat împreună cu cadrele didactice și am fost alături de elevi, reinventând relația cu aceștia. Prin jocuri

online, ateliere hand-made, vizionări de filme românești, teatru radiofonic, lecturi atractive, călătorii virtuale în biblioteci celebre și muzee din întreaga lume, informații și modele de teste pentru elevii care se pregătesc de Evaluarea Națională am arătat că indiferent de situație biblioteca școlară rămâne un sprijin real în procesul de învățământ.

La nivelul învățământului primar și gimnazial am creat pe Platform Classroom, pentru fiecare clasă, cursul „BIBLIOTECA” unde postează diverse documente pentru elevi: cărți online, cărți în format pdf, ecranizare romane românești, teatru radiofonic, accesare online la muzee, Pentru cei mici link-uri cu desene animate, fișe de colorat, cântece tematice, video-uri educative, jocuri interactive și povești, iar pentru elevii din clasele mai mari lecturi adaptate vârstei acestora.

De asemenea, am creat un site dedicat activității desfășurate de în cadrul bibliotecii școlii noastre în care am pus la dispoziția elevilor materiale diverse.

În calitatea mea de bibliotecar, consider cartea ca fiind cel mai complet depozit de informații, care conservă în filele sale multe cunoștințe, multă sensibilitate și multe întâmplări care rămân intacte pentru totdeauna. Cartea ne dezvăluie tainele naturii, istoria neamului, motiv pentru care este considerată un model, mai ales pentru copiii aflați pe drumul cunoașterii și al formării lor ca viitori membri ai unei societăți.

Cartea îi oferă celui ce o parcurge, pe lângă satisfacțiile pe care le aduce orice fapt de cultură, prilejuri unice de reflexie și de trăiri spirituale. Ea îndeamnă la introspecție, contribuie substanțial la formarea și modelarea personalității și comportamentului cititorului.

Lectura rămâne și în condițiile școlii desfășurate on line una dintre cele mai intense, mai educative și mai răspândite activități.

LECTURA DE PLĂCERE – O AVENTURĂ ON LINE

Bibliotecar Roxana Ioana PRIGOANĂ
Colegiul Tehnic „Ana Aslan” Cluj-Napoca

„O carte bună de citit la vârstă fragedă este, poate, una din împrejurările cele mai hotărâtoare ale vieții unui om. Multe cariere intelectuale nu se datoresc altei împrejurări decât unei cărți căzute la vreme bună în mâinile unui copil.” (I.L. Caragiale).

Având în vedere condițiile și vremurile pe care le trăim, consider că o evadare în lumea cărților este binevenită. Asta nu doar pentru că avem mai mult timp (restricții, vacanțe prelungite), dar este și o hrană pentru suflet.

De aceea, ar trebui să venim în ajutorul elevilor și de ce nu și a părinților cu sugestii de lectură, cu posibilități de a lectura nu doar cărți noi din librării, ci și cărți mai vechi din biblioteca personală, dar și cărți electronice (audiobook, în format word sau ebook), cărți în format pdf, ceea ce ne trimite într-o aventură on line.

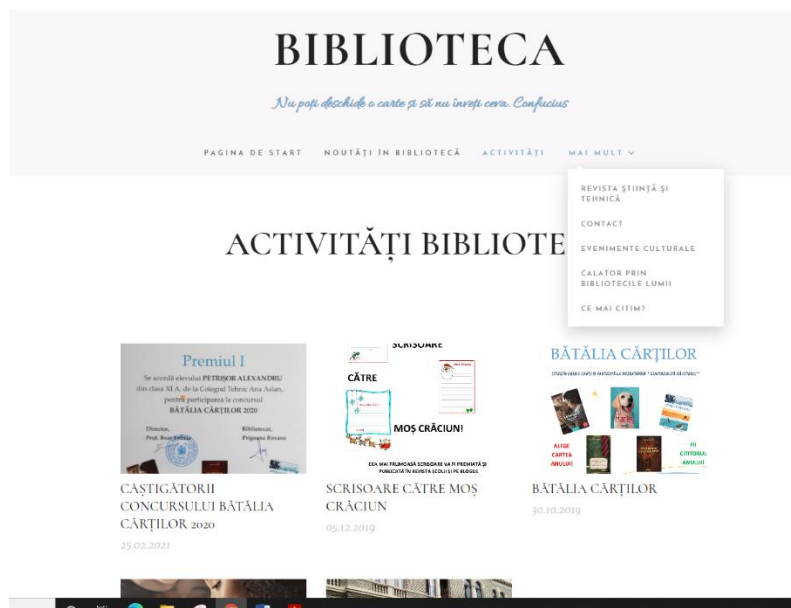
Trebuie să încercăm, chiar și de la distanță să-i motivăm pe elevi să citească și mai mult să discute despre cărțile citite, să emită judecăți de valoare asupra celor citite, să vizioneze ecranizări ale cărților citite, să facă comparații între film și carte și de ce nu să-i provocăm să scrie și ei o carte sau un scenariu de film.

Sunt convinsă că există elevi care încă nu și-au descoperit această pasiune sau nu au avut oportunitatea să și-o expună.

De aceea am propus în primul rând publicarea de ese, mici povestiri, poezii în **Revista Bibliotecii**.

Apoi, promovarea unei cărți noi apărute, recenzii de cărți, lansare de carte, promovarea scriitorilor contemporani **pe blogul bibliotecii**.

Concurs – Scrie o scrisoare

– Cui?

– Lui Moș Crăciun

Acest proiect a avut mare succes în rândul liceenilor, chiar dacă ei nu mai cred în Moș Crăciun.

Crearea unui **spațiu virtual pentru discuții** (blogul bibliotecii, sau alt blog al elevilor) care să cuprindă sugestii de lectură, comentariile elevilor, votarea unei cărți săptămânal.

Ca adulți, putem imagina o serie de strategii pentru a încuraja lectura, dar nu trebuie să uităm că este vorba de un proces activ, de reflecție și că micii cititori trebuie conduși într-o zonă în care să descopere singuri noi idei, să depășească granița dintre *trebuie să citesc* - *îmi place să citesc*.

Lectura reprezintă nu doar un instrument de cunoaștere, de achiziții intelectuale, ci un răgaz de trăire, de emoție care susține starea de bine, încrederea, plăcerea de a descoperi lumi, de a experimenta noi perspective, **chiar și în aceste context de aventură on line**.

REINVENTAREA BIBLIOTECII ȘCOLARE

Bibliotecar Nicoleta Adelina RADOVICI

Școala Gimnazială „Dimitrie Sturdza” Tecuci, jud. Galați

Activitatea desfășurată de bibliotecile școlare a fost întreruptă brusc de o pandemie fără precedent în timpurile moderne, de o boală care a afectat întreaga planetă, ce a pus în umbră inițiativele noastre, atât de apreciate de comunitatea școlară și cea locală.

Dacă vrei să citești o poți face oriunde și oricum, uneori biblioteca îți poate deschide ferestre spre lumi necunoscute sau cunoscute, dar demult uitate.

Chiar dacă porțile Școlii Gimnaziale „Dimitrie Sturdza” Tecuci s-au închis odată cu toate școlile din țară pe data de 11 martie 2020, legătura dintre bibliotecar și cititorii ei fideli a rămas aceeași.

La începutul anului școlar am întocmit un plan de desfășurare a activității în biblioteca școlii care a fost adaptat permanent, în funcție de scenariul în care s-a aflat unitatea școlară, care include atât activitatea de gestionare în bibliotecă cât și activitatea online.

În această perioadă, în biblioteca școlii, pe lângă toate atribuțiile, s-au desfășurat activități precum: restituire, informații bibliografice și activități extracurriculare, în mediul online, respectând normele impuse de pandemie. De cele mai multe ori ne-am întrebat dacă ceea ce oferim utilizatorilor, la acest moment, este de ajuns. Am găsit modalitățile alternative de comunicare cele mai eficiente pentru a răspunde exigențelor de informare și lectură ale utilizatorilor? Cu siguranță acestea au fost binevenite dar nu îndeajuns. În funcție de priceperea și determinarea bibliotecarilor, am reușit, mai mult sau mai puțin, să menținem legătura cu cititorii. De aceea ne dorim ca utilizatorii să beneficieze în continuare de împrumutul de carte, ținând cont de regulile ce trebuiesc impuse.

Argumente Pro: pauzele sunt decalate astfel elevii pot veni la bibliotecă în număr restrâns.

În situația în care unitatea școlară funcționează pe scenariul galben sau chiar roșu, bibliotecarii școlari duc la bun sfârșit și alte atribuții primite în această situație excepțională. Marea majoritate a acestora au reorganizat depozitul de carte, spațiile destinate anumitor activități din bibliotecă, au lucrat la proiecte și documente de proiectare a activității în bibliotecă (planul managerial, plan de activități, Regulament de ordine interioară)

Bibliotecarul promovează acum mai mult ca niciodată: resurse educaționale digitale; edituri care publică cărți online; soluții complete educaționale online, platforme pentru (video)conferințe; resurse și materiale educaționale online; manuale online; Biblioteca Digitală a Lumii. Activitățile extracurriculare organizate în biblioteca școlii sunt acum organizate online pe platforme precum Kahoot. Elevii realizează booktrailer-uri și le prezintă pe rețelele de socializare.

Ordinul nr. 3245/1805/2020 privind măsurile pentru prevenirea contaminării cu noul coronavirus SARS-CoV-2 și pentru asigurarea desfășurării activităților în condiții de siguranță sanitară în domeniul culturii, în vigoare de la 26.10.2020 punctează măsurile care privesc personalul bibliotecii, accesul și contactul cu utilizatorii dar și, regulile de respectat în bibliotecă.

Așadar, noi bibliotecarii școlari, ne dorim să transformăm distanțarea fizică într-un lucru pozitiv, continuându-ne activitățile noastre în folosul comunității, conștienți că biblioteca „nu există” fără cititori, pe care îi îndrumăm, pe drumul cunoașterii și îi formăm pentru viitor.

Pentru că schimbările s-au produs peste noapte, prima idee de a ține legătura cu cititorii a fost postarea pe classroom-ul școlii a unor cărți scurte în format PDF, scurte, pentru a nu suprasolicita ochii neobișnuiți ai elevilor cu calculatorul, considerat un pericol pentru sănătate, până atunci.

Ulterior, s-a impus realizarea unei pagini de facebook a școlii „O carte pentru fiecare”, care a facilitat o altfel de organizare a liantului cu elevii pasionați de lectură: oportunitatea de a realiza activități interactive; de a posta site-uri de unde elevii își pot descărca gratuit cărțile adecvate vârstei lor; utilizarea de platforme online, prin intermediul cărora elevii pot aprecia lucrările colegilor, pot oferi feedback (like-uri), sau pot interveni cu completări.¹⁷

¹⁷ <https://www.facebook.com/Biblioteca-%C8%98colii-Gimnaziale-Dimitrie-Sturdza-106227234677938>

Pentru activitatea „Promovăm Cartea preferată !” elevii s-au adaptat rapid schimbărilor și au răspuns afirmativ provocărilor lansate de către bibliotecar, participând interactiv la acțiunile propuse: alegerea unui titlu preferat și a autorului, postarea pe site-ul bibliotecii a copertii luate de pe internet sau fotografiate individual; precizarea perioadei când a fost citită cartea, precum și persoana care a recomandat această lectură.

Am postat pe pagina de **Facebook** a bibliotecii:

1. Resurse educaționale online
2. Manuale online <https://www.edupedu.ro/>
3. Promovăm Cartea preferată!
4. Lanțul lecturilor
4. Informații despre Biblioteci virtuale/muzee virtuale
5. Informații despre Biblioteca Digitală Europeană
6. Informații despre Biblioteca Digitală a României
6. Expoziții de carte
7. Filme documentare

TINREAD MINI PENTRU BIBLIOTECA ȘCOLII

Bibliotecar Nicoleta Adelina RADOVICI
Școala Gimnazială „Dimitrie Sturdza” Tecuci, jud. Galați

În anul școlar 2020-2021 în biblioteca Școlii Gimnaziale „Dimitrie Sturdza” am achiziționat programul integrat de bibliotecă Tinread Mini.

TINREAD este un sistem integrat de bibliotecă (ILS) proiectat pentru biblioteci sau companii care doresc să-și automatizeze activitățile de management al informației.

TINREAD este o aplicație web care oferă o interfață simplă pentru utilizator, cu grafică atractivă, ce poate fi accesată prin intermediul oricărui browser web disponibil (Internet Explorer, Netscape, Opera, etc.).

TINREAD oferă pentru utilizatori modulul OPAC și pentru bibliotecari modulele: catalogare, achiziții, circulație, control seriale, administrare, rapoarte bibliografice, de evidență, activitatea cu publicul și contul meu.

Astfel TINREAD Mini în instituțiile de învățământ oferă facilități pentru elevi:

- acces la catalogul online de la distanță
- posibilitate de căutare avansată (căutare simplă, căutare combinată)
- rezervarea (anularea rezervării) cărților on-line
- prelungirea termenului de împrumut
- acces la materiale full text
- acces la înregistrări audio, video și posibilitate e-learning, pentru învățământ la distanță (lecții și manuale on-line)

- posibilitate de accesare a listei de literatură recomandată nivelului său de școală
- gestionarea contului personal (alcătuirea listelor bibliografice pentru împrumut)

Facilități pentru profesori și părinți:

- este un bun instrument de selectare și planificare a materialelor pentru studiu
- facilitează ordonarea listei de recomandări pentru lectură stabilită pentru pregătirea elevilor

Facilități pentru bibliotecari:

- gestionarea informațiilor referitoare la cititor (nr. de împrumuturi, termeni și penalizări)
- gestionarea informațiilor referitoare la starea cărții (localizare, nr. de exemplare, nr. de împrumuturi, istoricul tranzacțiilor, nr. de rezervări, prelungire împrumut)
- posibilitatea de a importa fișiere din alte biblioteci
- controlul achizițiilor și evidența colecțiilor
- posibilități de cooperare direct cu editurile (cu autorii lucrărilor) pentru accesarea lucrărilor full text

TINREAD CATALOGARE

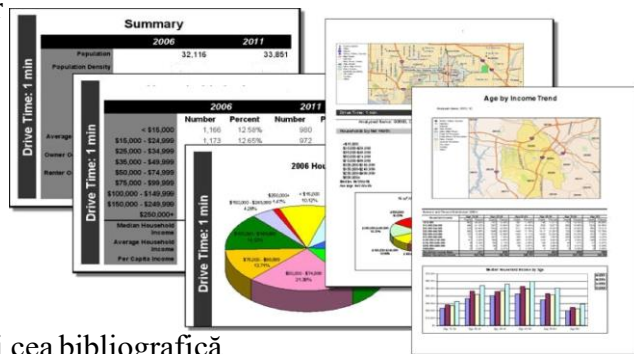
- Regim etichetat de editare a înregistrărilor ce permite utilizarea simplificată a formatului MARC
- Machete predefinite pentru toate tipurile de înregistrări cu posibilitatea extinderii acestora
- Identificare și validare simplificată a câmpurilor de legătură
- Copiere simplificată a înregistrărilor MARC în format text
- Jurnal de tranzacții extins ce permite analiza istoricului unei înregistrări cu posibilitatea de a reveni la o versiune anterioară

TINREAD Web OPAC

- Căutarea în catalogul bibliotecii
- Regăsirea și vizualizarea imaginilor atașate înregistrărilor bibliografice
- Regăsirea și vizualizarea înregistrărilor audio/video atașate înregistrărilor bibliografice
- Determinarea localizării și statutului oricărui exemplar
- Rezervarea publicațiilor
- Căutarea pe localizări specifice
- Navigarea pe referințe la resurse electronice
- Salvarea seturilor de înregistrări
- Crearea bibliografiilor
- Căutarea în resurse full text

TINREAD Circulație

- Posibilitatea editării informației legate de cititor, dar și cea bibliografică
- Permite efectuarea împrumuturilor, primirilor, reînnoirilor, rezervărilor, plăților
- Stabilirea perioadelor de împrumut, claselor de cititori, claselor de exemplar
- și inventar, politica plăților și a altor parametri ce țin de politica deservirii cititorului
- Tranzacțiile cititorilor sunt întreținute on-line și includ:
 - Totalul plăților efectuate și restante
 - Totalul penalităților plătite și restante
 - Exemplarele împrumutate
 - Istoricul tranzacțiilor

- Numărul total de rezervări / Situația rezervărilor
- Parametri de configurare:**
- Parametri de împrumut pentru exemplar, cititor și colecții
 - Securizarea accesului cititorului la contul propriu
 - Prolungirea tranzacțiilor și parametrii reînnoirii
 - Politica de penalități configurabilă la nivel de exemplar și utilizator
 - Politica localizărilor
 - Metode diferite de comunicare cu cititorul (email, poștă, telefon, etc)

TINREAD RAPOARTE

- Generarea rapidă de rapoarte noi
- Generarea rapoartelor din interfața WEB
- Generarea graficelor statistice
- Export în diferite formate populare cum ar fi .pdf, .xls, .rtf, .txt

LECTURA- ON-LINE, PROVOCĂRI ȘI EXPERIENȚE

Bibliotecar Irina RADU
Informatician Elena Victoria RĂDOI
Școala Gimnazială „Traian” Pitești, jud. Argeș

„O carte bună de citit la vârstă fragedă este, poate, una din împrejurările cele mai hotărâtoare ale vieții unui om. Multe cariere intelectuale nu se datoresc altei împrejurări decât unei cărți căzute la vreme bună în mâinile unui copil.” (I.L. Caragiale).

Funcțiile și obiectivele generale ale ciclului primar se realizează în mare măsură prin intermediul studiului limbii române. Studiarea acestei discipline are o mare, însemnătate în formarea elevilor, asigurând evoluția lor intelectuală, precum și pregătirea corespunzătoare la celelalte discipline. La clasele mici, se învață unele dintre instrumentele de bază ale activității intelectuale - cititul, scrisul, exprimarea orală -care au implicații în dezvoltarea ulterioară a elevilor.

Întreaga evoluție a lor depinde de măsura în care ei și-au însușit instrumentele muncii intelectuale.

Realizarea actului cititului presupune cunoașterea unor tehnici de lucru corespunzătoare care să permită celui ce citește să se orienteze în text, să desprindă multiple valențe ale acestuia.

Însușirea tehnicii cititului este subordonată sarcinii de a-i învăța pe elevi cum să folosească manualul, în general cartea, deci de a-i învăța cum să învețe. De aceea, se consideră că cititul reprezintă unul dintre cele mai importante instrumente ale muncii intelectuale. Asimilarea unor cunoștințe fundamentale din diverse domenii trebuie să orienteze cunoașterea elevilor spre noi achiziții, ceea ce presupune în mod necesar dobândirea unor tehnici ale muncii cu cartea.

Cu toată amploarea pe care au luat-o mijloacele audio-vizuale în difuzarea culturii, cartea rămâne unul dintre cele mai frecvente mijloace de autoinstruire. Lectura cărții oferă cititorului prilejuri unice de reflecție. Ea îndeamnă la introspecție, angajează valori formativ-educative care își puna amprenta asupra întregului comportament al cititorului. Puterea cărții este mare. În fața cărții trebuie să stai cu inima deschisă, căci ea te instruește chiar și fără i-o ceri, sau poate chiar atunci când nici nu te gândești. Spre deosebire de celelalte surse de informație-televizorul, radioul, cinematograful, internetul, - cartea are un mare avantaj - ea este un prieten tăcut și discret, căci îți oferă ori de câte ori ai nevoie același răspuns la fiecare întrebare și-l repetă până ce l-ai înțeles. O carte o citești când vrei, cum vrei și ori de câte ori vrei.

O găsești oricând, la fel de discretă și de credincioasă, ea este foarte înțelegătoare chiar și atunci când tu n-ai înțeles-o și te așteaptă să revii. O piesă de teatru, un film, o emisiune TV ne impun un anumit ritm de urmărire și înțelegere, ne împiedică să insistăm mai mult asupra unor momente care ne-au impresionat mai mult.

Reprezentate ca vârfuri ale unui triunghi sau ca cercuri intersectate, cititorul, textul și contextul - au un rol esențial în structurarea activităților de lectură. Constituirea unui spațiu adecvat întâlnirilor reale cu textul presupune cunoașterea celor trei componente și tratarea atentă a fiecăreia. În școală, problema contextului lecturii se definește prin trei dimensiuni specifice: dimensiunea psihologică, cea socială și cea concretă, fizică.

Problematica textului poate fi circumscrisă în funcție de dimensiunea care i se atribuie în procesul de formare a cititorului autonom: funcția de suport al lecturii, dar și valoare de creație artistică sau de obiect cultural. Văzută din perspectiva acțiunii didactice, cea mai importantă componentă a triunghiului lecturii este cititorul elevul - ca receptor al textului literar. Angajarea elevului în lectură presupune, în același timp, activarea unor structuri cognitive și afective complexe, precum și desfășurarea unor procese de o mare diversitate.

În practica școlară se folosesc diverse forme de îndrumare a lecturii realizate în clasă sau în afara ei. Lectura sistematică și bine îndrumată îi ajută pe elevi să-și lărgescă orizontul cunoștințelor și să asimileze mai ușor lecțiile, contribuind la dezvoltarea gândirii și a limbajului. Este greu de conceput o bună îndrumare a lecturii elevilor fără un control eficient, iar procedeele de efectuare a controlului sunt variate și depind de scopul urmărit.

Pe lângă pregătirea asigurată prin lecțiile de limba română în care elevii sunt inițiați cu tehnici generale ale muncii cu cartea, învățătoria trebuie să îndrume elevii și spre o pregătire specială care să-i deprindă pe elevi în vederea folosirii cărții pentru lectură. Dincolo de activitățile de lectură din orele de limba română, învățătoria poate media întâlnirea cu lumea cărților prin "sărbători" ale cărții. Printre

formele de sărbătorire se pot număra: prezentarea celor mai îndrăgite cărți, paradă de personaje, expozițiile de carte sau dramatizarea. Există, de asemenea, și varianta activităților extracurriculare structurate sub forma atelierelor și cercurilor de lectură.

Dificultatea cea mai mare apare în momentul în care trebuie să se treacă la trierea cărților. Elevii au nevoie de sprijinul celor maturi, deoarece de multe ori citesc cărți care depășesc puterea lor de înțelegere sau sunt „furați” de un anumit gen de literatură. Uneori elevii nu au la îndemână cărțile cele mai potrivite cu vârsta, preocupările și preferințele lor, alteleori indiferența mediului înconjurător determină aceeași atitudine la copii. Doar formarea interesului pentru lectură nu este suficient pentru a face din orice copil zburdalnic, dornic de joc și voie bună, un cititor liniștit care să se cufunde ore întregi în lectura unei cărți. Este necesar să se formeze gustul pentru lectură. Odată format, gustul pentru lectură se poate transforma într-o adevărată pasiune.

Întreaga activitate desfășurată pentru îndrumarea lecturii particulare a elevilor urmărește cultivarea interesului, a gustului elevului pentru a citi, pentru folosirea corectă a cărții în mod independent și din proprie inițiativă.

Una dintre modalitățile foarte eficiente, care motivează elevii pentru învățare este învățarea prin cooperare. Această metodă are multe avantaje, cum ar fi:

- permite realizări și motivare – învățarea prin cooperare
- le permite elevilor să învețe activ, chiar și în clase cu efective de elevi numeroase;
- oferă un model democratic – cooperarea este necesară și la locul de muncă și în societate;
- facilitează relaționarea pozitivă cu colegii și dezvoltă o atitudine mai bună față de școală

Învățarea prin cooperare prezintă avantaje în învățare și beneficii sociale pentru toți copiii. Folosind învățarea prin cooperare se stimulează gândirea la nivel superior. Copiii care studiază cooperant sunt stimulați să lucreze cu idei și concepte.

Prin discuții structurate această metodă îi conduce pe elevi la o înțelegere mai profundă a ceea ce citesc. Aspectul cheie al acestei strategii îl reprezintă utilizarea fișelor de roluri (vezi lectura suplimentară), prin care elevii învață să discute și să contribuie la activitatea de grup.

Succesul în lectura particulară a elevului este asigurat, în mod deosebit, de capacitatea lor de a înțelege prin efort propriu mesajul celor citite.

Bibliografie:

1. Bărbulescu, Gabriela, *Metodia predării limbii și literaturii române în învățământul primar*, Ed. Corint, 2009
2. Cerghit, Ioan, ș.a., *Didactica limbii române în școala primară*, Editura Teora, București, 1998
3. Stancu, Adriana; *Aspecte metodice ale predării literaturii în învățământul primar*, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, 2010
4. Șerdean, Ioan; *Didactica limbii și literaturii române în învățământul primar*, Editura Teora, București, 2008
5. Scheau, Ioan, *Gândirea critică: metode active de predare-învățare*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2004;
6. Șincan, Eugenia; Alexandru, Gheorghe; *Lecturi literare pentru ciclul primar – Îndrumător metodic pentru învățători, părinți și elevi*, Vol. I – clasa I, Editura „Gheorghe Alexandru”, Craiova, 1993.

POVESTEA MERGE MAI DEPARTE. NOI (MAI) CITIM!

Bibliotecar Marinela Tatiana RUSU
Colegiul Național „Gheorghe Lazăr” Sibiu

„Nu te lăsa împins de probleme. Lasă-te condus de vise”

Ralph Waldo Emerson;

Provocare, regândirea strategiilor și metodelor de lucru cu elevii, învățare și adaptarea la noua realitate, acestea au fost cuvintele de ordine în ultimii doi ani școlari. Școala online ne-a determinat să găsim noi metode de comunicare cu elevii și cadrele didactice. Poate acum, mai mult decât oricând, am învățat să îmbinăm clasicul cu modernul, cartea cu resursele electronice pentru a ajunge la sufletul copiilor, pentru a-i motiva să străbată drumul lung al cunoașterii.

Activitățile desfășurate în mod curent în Centrul de Documentare și Informare presupun interacțiunea face-to-face. Într-o bibliotecă/CDI, activitățile de promovare a lecturii iau forma cercurilor de lectură, întâlnirilor cu scriitori și editori, prezentări și expoziții de carte, activități desfășurate cu clasa de tipul: lectura predictivă, lectura puzzle, cartea pop-up etc.

Școala on-line a limitat desfășurarea activităților în CDI. În ultimii doi ani școlari prioritatea a devenit comunicarea cu elevii și cadrele didactice, iar activitățile de lectură s-au axat pe lectura de cercetare-documentare și pe lectura de plăcere. Astfel, în această perioadă dificilă și atipică, în ciuda restricțiilor impuse și a activităților suplimentare necesare desfășurării școlii online, am reușit să ducem mai departe câteva dintre proiectele noastre de suflet: realizarea articolelor/editarea revistei școlii și continuarea parteneriatelor: „Școala mea colorată” și „CDIdei în cărți”.

„Laboratorul de idei. Revista elevilor de gimnaziu din Colegiul Național „Gheorghe Lazăr” a luat ființă după înființarea CDI, din dorința de a pune în lumină materialele frumoase, ingenioase și creative pe care copiii noștri talentați le realizau în cadrul proiectelor.

Revistele editate în acest an (nr. 20 și nr. 21) sunt parte din noi și transmit preocupările și lucrurile dragi elevilor noștri: cărțile pe care le-au citit în această perioadă, concursurile la care au participat, gândurile și visele de copil transpuse în articole, în creații

Concurs - Ordinul povestitorilor

Prof. dr. Daniela Pănzan Lonrinca

În Paris cu Apolodor

Era o zi caldă de vară și am decis să merg la cinema pentru a viziona un film. După ce am cumpărat biletele, am intrat în sală. Deodată, după mine, a intrat o creatură mică, cu joben și papion care a început să își caute locul. L-am recunoscut imediat! Era Apolodor!

M-am dus imediat la el și l-am întrebat:

- Ce faci aici? Nu ar trebui să fii la concert?
- Nu! Tocmai am terminat ultimul concert din acest an, așa vreau să merg în vacanță, dar nu am cum! spuse Apolodor.
- De ce? am întrebat eu.
- Păi, eu chiar vreau să ajung din nou în Franța, să vizitez Parisul, dar nu vrea nimeni să mă însoțească.
- Am eu o idee! Eu și clasa mea plecăm mâine spre Paris într-o excursie. Cred că toți am fi bucuroși dacă ne-ai însoți.

Apolodor a acceptat bucuros și după film l-am invitat la mine acasă, unde mama, care e un mare fan al cântărilor cu Apolodor, a fost și ea șocată să-l vadă pe celebrul pinguin mâncând macaroane cu brânză la noi în bucătărie. După ce am terminat de mâncat, i-am spus lui Apolodor să vină la ora șapte la autogara din Sibiu. El mi-a mulțumit încă o dată și a plecat grăbit spre casă.

Dimineața următoare, la ora șapte, Apolodor a ajuns la autogară și am pornit entuziasmați spre capitala Franței. Nu toți colegii l-au observat din prima, dar pe măsura ce vedeau pinguinul ori mergând pe culoarul autocarului, ori mergând la baie, îl opreau și începeau să îi pună diferite întrebări.

După nici treizeci de minute, Apolodor i-a furat telefonul lui Victor, un băiat din clasa mea și a început să se joace pe el. Victor a văzut într-un final telefonul și a încercat să îl smulgă din brațele lui Apolodor. Când a tras mai tare, telefonul a zburat pe singurul geam deschis al autocarului chiar din spatele lui Victor pierzându-se pentru totdeauna. Atunci am realizat toți că Apolodor nu e cel mai cuminte pinguin și că va fi o excursie cu multe peripeții.

Am avut bucuria de a participa la concursul inițiat de Editura Arthur, în care elevii și-au imaginat noi aventuri cu pinguinul explorator Apolodor. Am fost cu toții câștigători, fiindcă am devenit ... exploratori cuvintelor magice prin care am călătorit în lumea întreagă alături de simpaticul Apolodor.

Revista „Ordinul Povestitorilor”, coordonată de Adina Popescu, ne-a răsplătit eforturile.

literare sau plastice. Printre subiectele abordate putem menționa:

1. Creații literare: *Magia cuvintelor*, *Jurnal de toamnă*, *Rădăcini*, *Rescrie povestea*, *Dincolo de lumi*, *Strada cu emoții*, *Recomandă cititorilor*, *Filmul – între delectare și interpretare*, *Pagina lirică* etc. publicate în Secțiunea Atelier de lectură și scriere creativă, secțiune coordonată de prof. corina Ciobotă, prof. dr. Daniela Pănzan Lorinczi și prof. dr. Marcela Ciobănuș;
2. Proiecte de lectură: *Nor*. Concursul de scriere creativă „Citește cu mine!”, *Ordinul Povestitorilor* etc.;
3. Articole cu tematică diversă: *Cum a apărut... Crăciunul*, *Pagina de geografie*. *Orașul cu ochi*, *Cum îngrijim păsările în anotimpul rece*, *Matematica distractivă*. *Caligrame ...magice*, *Pictură și grafică*, *Să cunoaștem lumea în care trăim* *Autumn and winter customs and traditions*;
4. Concursuri: Concursul internațional „Jurnal de toamnă”, Olimpiada de lingvistică, Concursul Interdisciplinar Mate-Bio-Fizică „Aurel Vlaicu”;
5. Proiecte și parteneriate: Parteneriat „Școala mea colorată”, La taifas cu Solomonarii. Lecturiada elevilor 2020, Cetatea lecturii. O pasiune – un site – un Cerc de lectură.

Realizarea acestor reviste este rezultatul muncii și colaborării permanente între responsabilul CDI, cadre didactice, elevi și partenerii externi. În același timp este un mijloc de motivare și stimulare a elevilor pentru lectură, pentru participare la activitățile de cercetare-documentare, deoarece subiectele dezbătute sunt alese de elevi. Sunt subiecte cu care ei rezonază și pe care le abordează cu plăcere.

„Școala mea colorată” este un proiect de ecologie și protecția mediului inițiat în urmă cu cinci ani de Școala Gimnazială nr. 28 „Dan Barbilian” din Constanța. Proiectul este structurat pe trei tipuri de activități care îmbină cercetarea documentară și lectura cu promovarea cunoștințelor despre protejarea mediului. În același timp, activitățile propuse urmăresc dobândirea de abilități și atitudini din sfera socială, precum și înțelegerea faptului că suntem inseparabili de mediul în care trăim.

Au participat la acest proiect elevi de gimnaziu și de liceu coordonați de cadre didactice de diferite discipline: matematică, română, educație plastică, tehnologie etc. (în funcție de subiectele și tematica abordată). Dintre numeroasele provocări făcute de școala parteneră, cele legate de lectură au luat forme precum:

- carte într-un poster – expoziție cu postere care ilustrează cărți despre natură și nu numai;
- carte într-un LAP-BOOK – creare și expoziție de lap-book-uri;
- Afișul școlii – expoziție prin intermediul căreia elevii și-au promovat propria școală.

Concursul Internațional „Jurnal de toamnă”

Coordonatori: prof. dr. Daniela Lorinczi și bibliotecar Marcela Rusu

Toamna roșie, ruginie,
scurge prin palme picăturile ploii...
Vinul este și el o picătură dintr-o viță de vie,
iar toți tăietorii de rugină
stau cugetând în lume...

Francesca Lorinczi, clasa a V-a A

Ce este Asociația Cultural - Științifică „Pleiadis”?

Este o asociație culturală care își propune realizarea unui mediu favorabil desfășurării de activități științifice, culturale, artistice și educaționale din diferite domenii, un mediu în care, elevii și profesorii din cele două țări-sorori: România și Moldova, au posibilitatea să interacționeze, să socializeze, să-și promoveze valorile umane și culturale.

Proiectele propuse acoperă activități diverse dintre care putem menționa:

- Concursuri: „Călătorie prin Toamnă în 91 de zile”, Trădății și obiceiuri de iarnă pe uita mea,
- Promovarea tinerilor talentați care doresc să își facă debutul în domeniul literaturii: Antologia Literară „Debut 2021”.
- Activități de promovare a cercetării și punerii în valoare a vieții și activității înaintașilor noștri: „Pierada Personalităților Neamului Românesc”.
- Conferințe, mese rotunde și ateliere de lucru în cadrul cărora cadrele didactice au posibilitatea de a se perfecționa și de a-și promova proiectele: „Simularea creativității prin art-terapie”, „Repere ale managementului cultural – educativ. Trecut – Prezent – Viitor”

Colegiul Național „Gheorghe Lazăr” a participat la Concursul Internațional „Jurnal de toamnă” 2020 cu echipe de elevi coordonați de prof. dr. Daniela Pănzan Lorinczi și bibliotecar Marcela Rusu. Creațiile literare și plastice realizate de noi au fost apreciate de membrii juriului.

bibliotecar Marcela Rusu

Creații plastice

Ana Gălea – „Șoapte”

Andreea Mateescu – „Spre Răsărit”

68 Laboratorul de idei, Nr. 20/2021

245

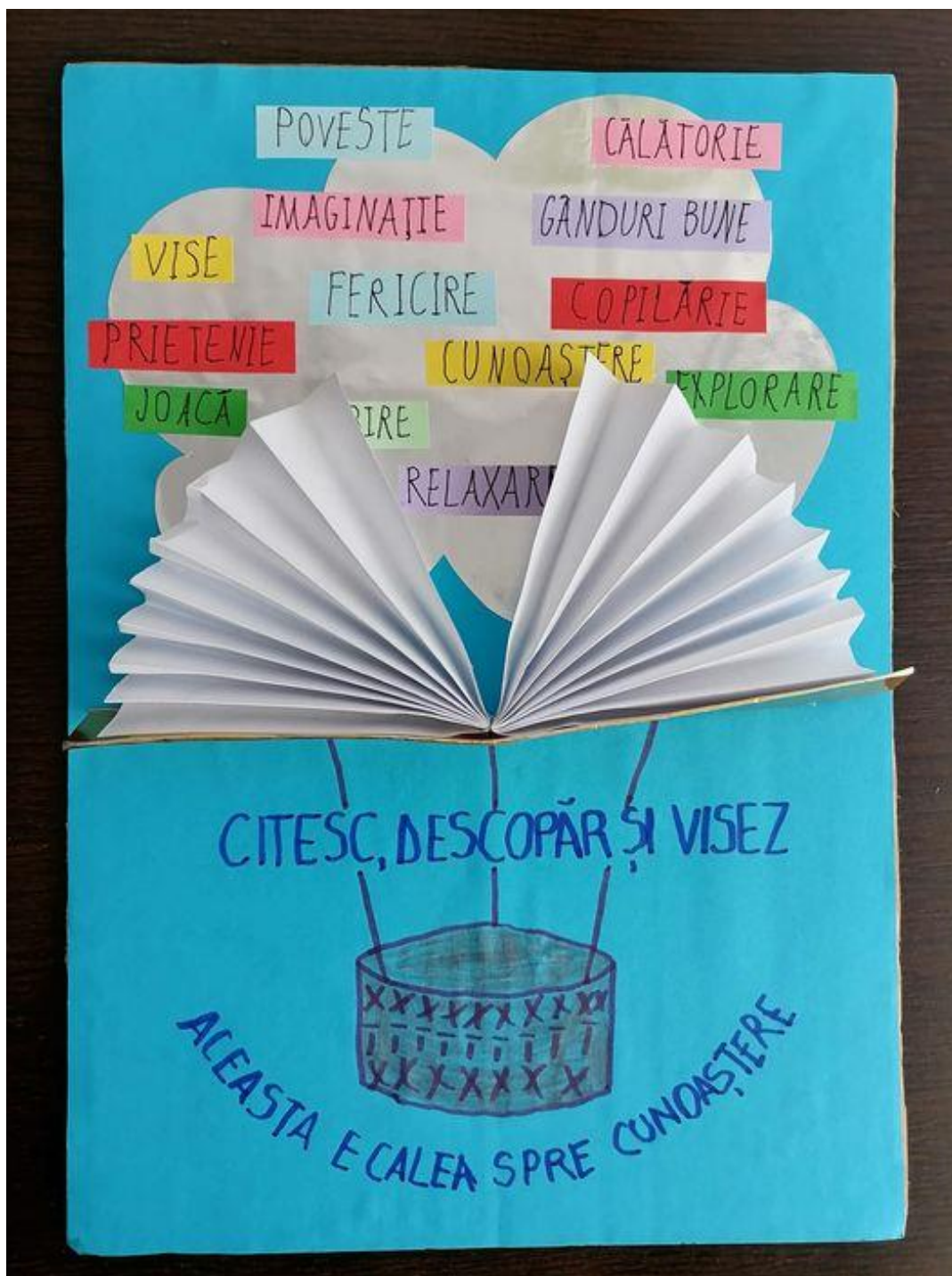
Pandemia care a cuprins globul în 2020 ne-a învățat cum să ne direcționăm energia, resursele interioare, să depășim obstacolele și să renaștem, precum pasărea Phoenix, din propria cenușă. Pandemia nu ne-a învins. Ne-a determinat să căutăm soluții pentru a le depăși.

Bibliografie:

1. *Laboratorul de idei.Revista elevilor de gimnaziu din Colegiul Național „Gheorghe Lazăr”*, nr. 20, Sibiu: Editura Armanis, 2021;
2. *Laboratorul de idei.Revista elevilor de gimnaziu din Colegiul Național „Gheorghe Lazăr”*, nr. 21, Sibiu: Editura Armanis, 2021.

Partea II – lucrări premiate

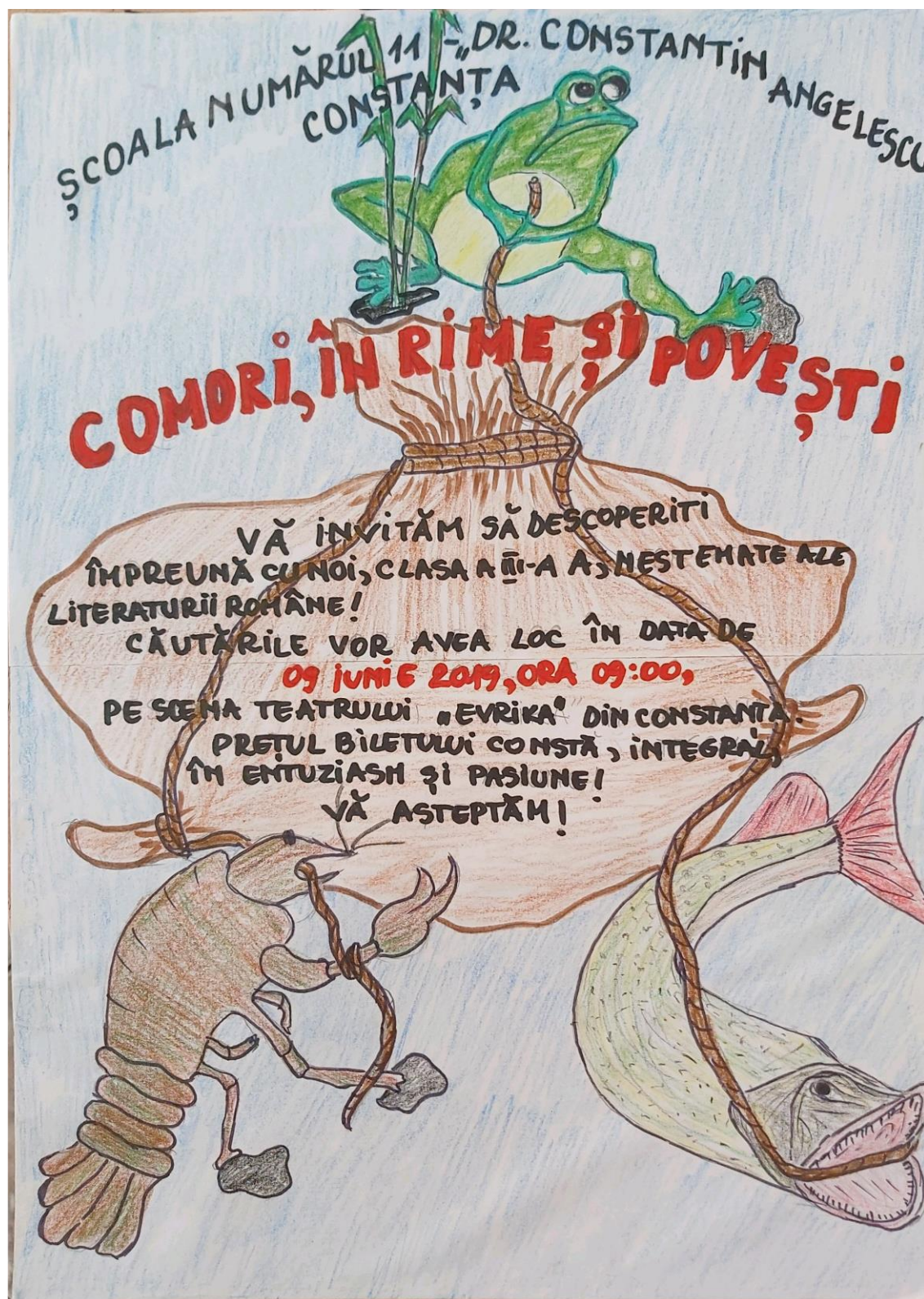
Ciclul primar

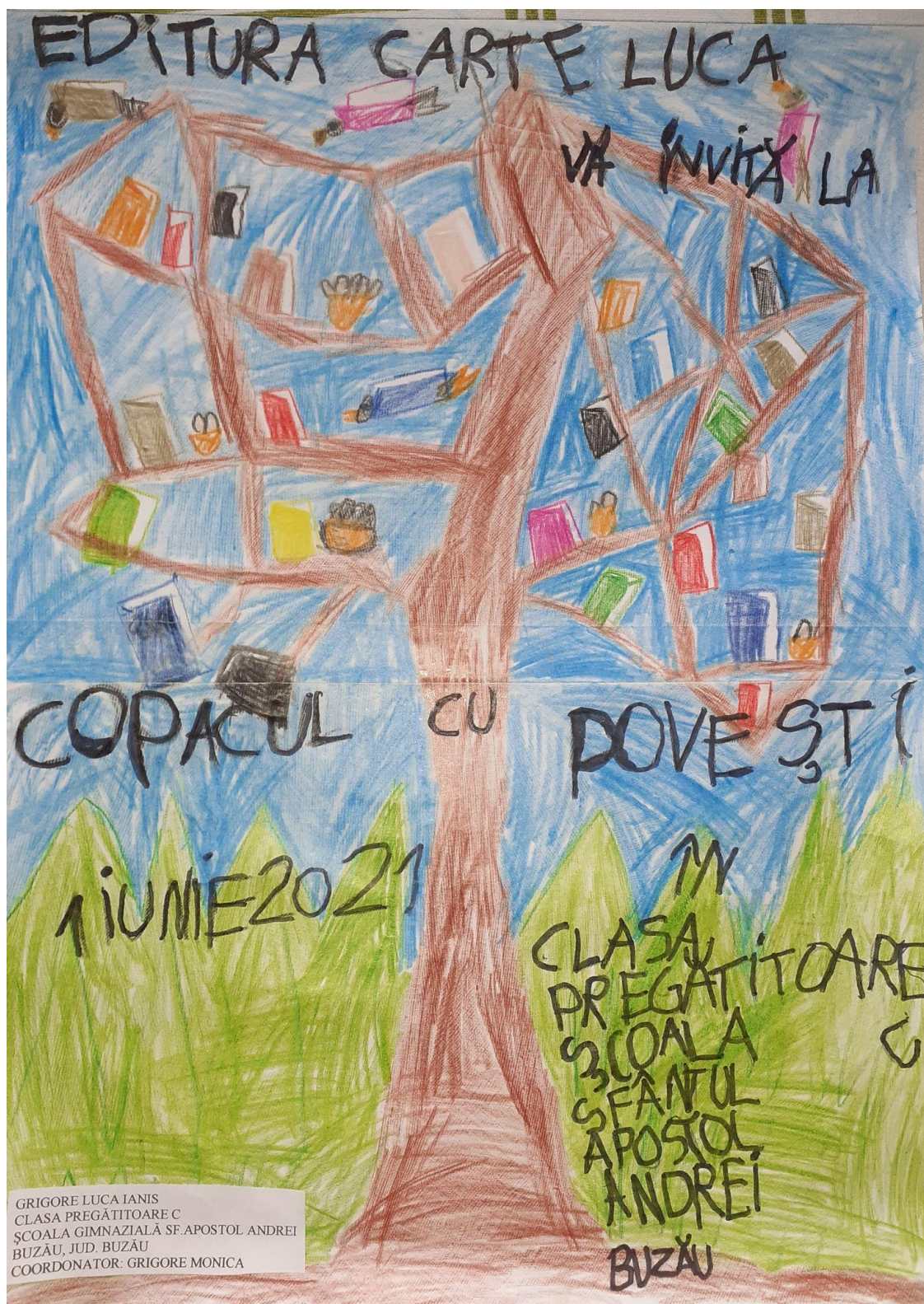
Marele premiu: TUDOSE RĂZVAN
Școala Gimnazială „Ștefan Bărsănescu” Iași
Coordonator, prof. înv. primar Doroșincă Cătălina

Premiul I: Ambruș Miriram Evelin
Școala Gimnazială „Horea, Cloșca și Crișan” Turda, jud. Cluj
Coordonator, prof. înv. primar Bogdan Olimpia

Premiul I: Badea Ștefan
Școala Gimnazială Nr. 11 „C. Angelescu” Constanța
Coordonator, prof. inv. primar Della Sultana

Premiul I: Grigore Luca Ianis
Școala Gimnazială „Sf. Apostol Andrei” Buzău
Coordonator, prof. înv. primar Grigore Monica

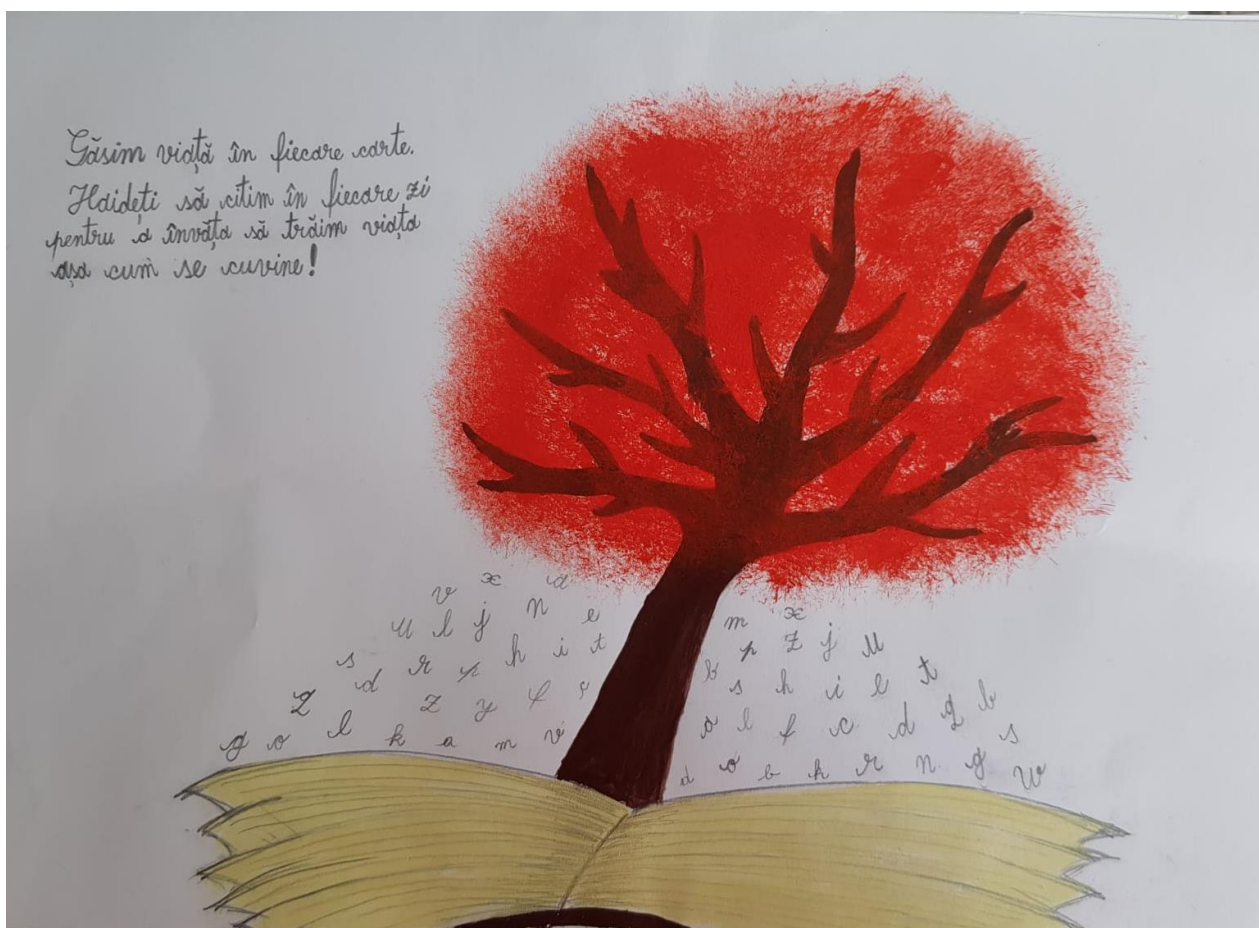
Premiul I: Ioniță Ariana
Școala Gimnazială Nr. 49, Sector 2 București
Coordonator, prof. învă. primar Manea Anda Mihaela

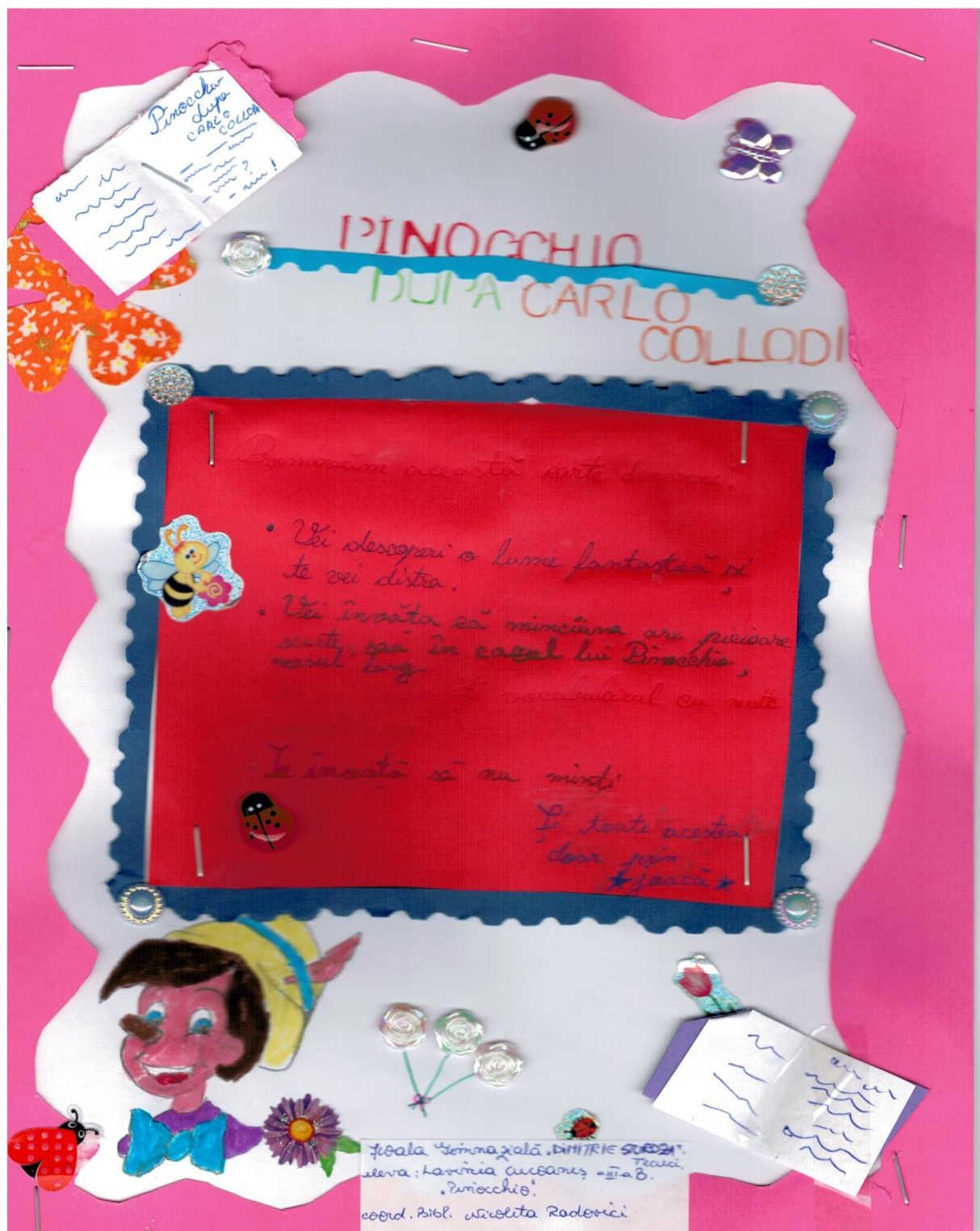
Premiul I: Mânzat Fabian
Școala Gimnazială „Liviu Rebreanu” Cluj-Napoca
Coordonator, prof. învăț. primar Fețanu Rodica

Premiul II: Chirilă Bogdan
Școala Gimnazială „Liviu Rebreanu” Cluj-Napoca
Coordonator, prof. înv. primar Fețanu Rodica

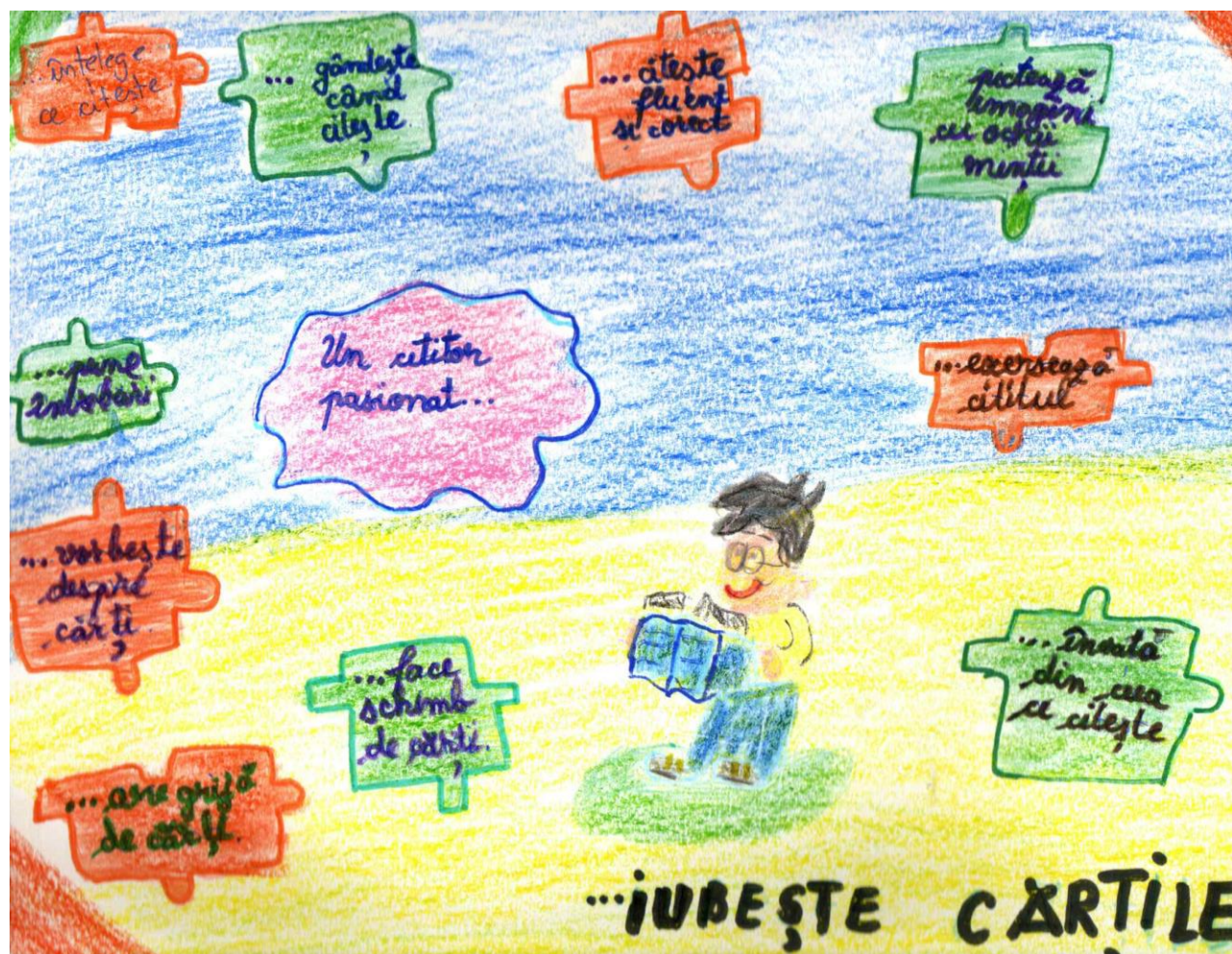
Premiul II: Comănescu Antonia
Școala Gimnazială Nr.38 „Dimitrie Cantemir” Constanța
Coordonator, prof. învă. primar Nechifor Mădălina

Premiul II: Cucoaneș Lavinia
Școala Gimnazială „D. Sturdza” Tecuci, jud. Galați
Coordonator, bibliotecar Rădovici Nicoleta Adelina

Premiul III: Moisa Diana
Școala Gimnazială Nucet, jud. Bihor
Coordonator, prof. învă. primar Petrusse Alexandra Carla

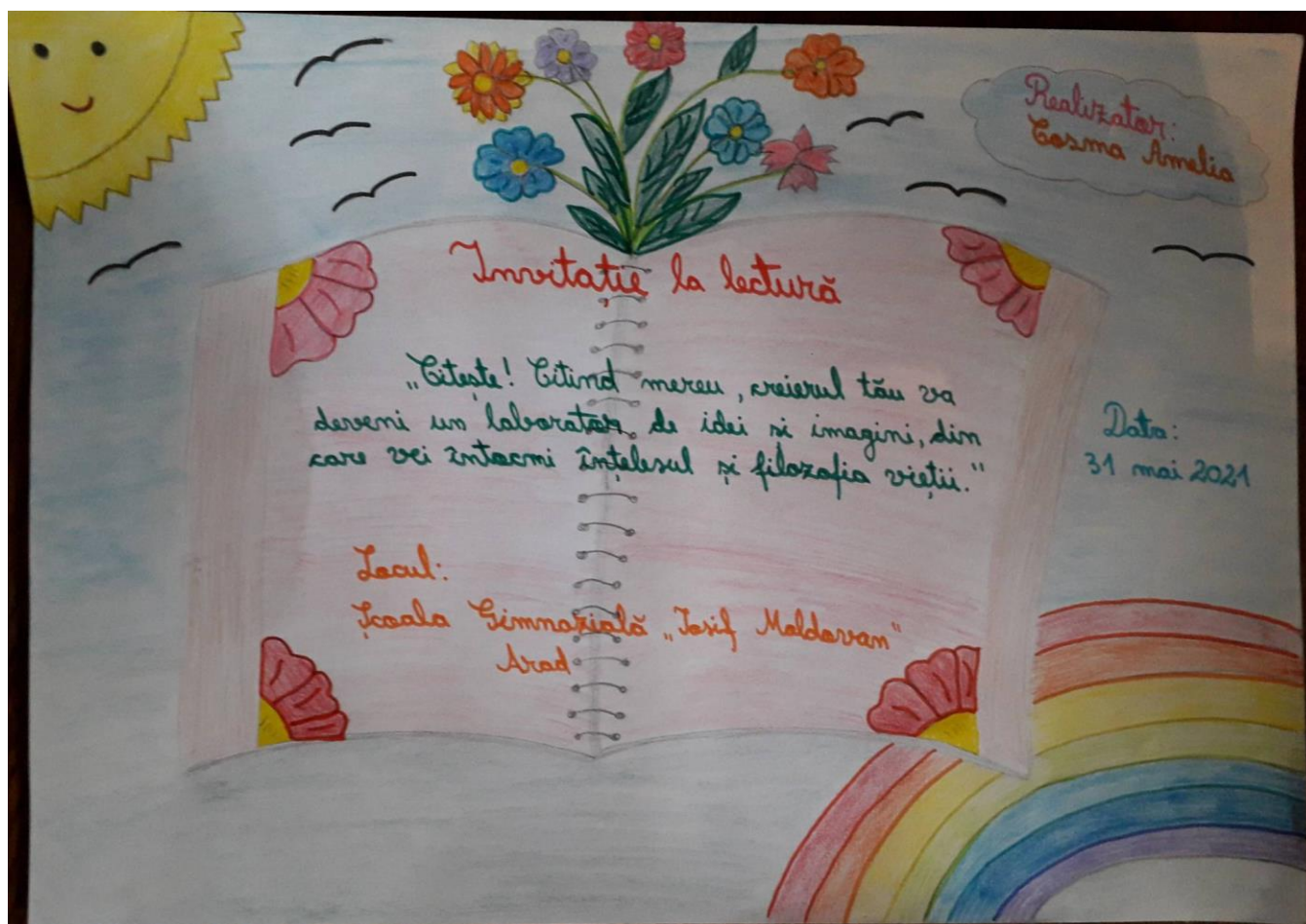
Premiul III: Vlad Antonia
 Școala Gimnazială „V. Brătianu” Ștefănești, jud. Argeș
 Coordonator, prof. înv. primar Brichius Daniela Adelaida

Mențiunea I: Cermăianu-Pleșa Ainoa
Școala Gimnazială „Horea, Cloșca și Crișan” Turda, jud. Cluj
Coordonator, prof. înv. primar Bogdan Olimpia

Mențiunea I: Ciungan Roxana
Școala Gimnazială Nr. 1 Dej, jud. Cluj
Coordonator, prof. înv. primar Tămaș Silvia Monica

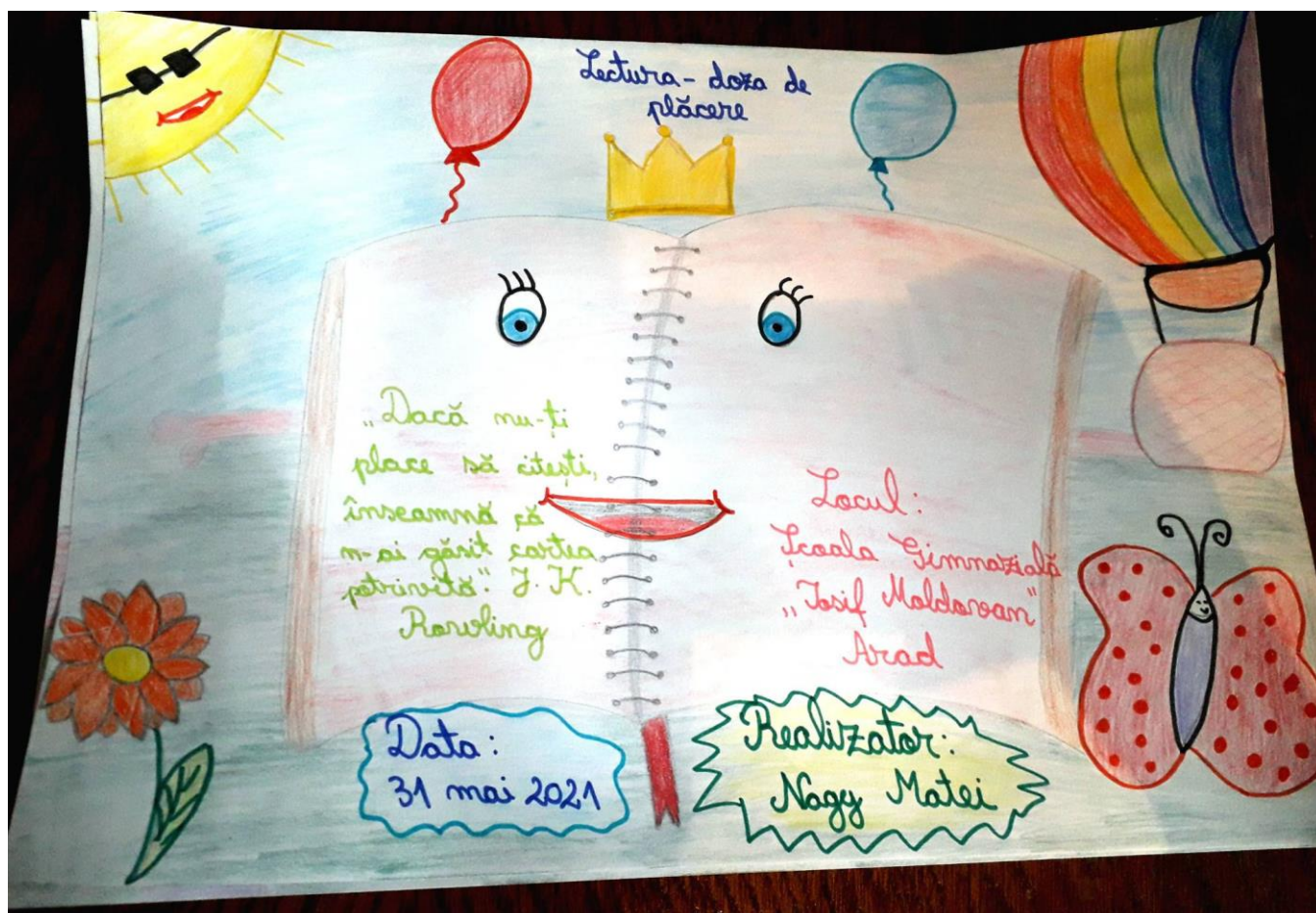
Mențiunea I: Cosma Amelia
Școala Gimnazială „Iosif Moldovan” Arad
Coordonator, prof. învă. primar Moț Patricia Ioana

Mențiunea I: Hîrjoi Anda
Școala Gimnazială Nr. 7 Botoșani
Coordonator, prof. învă. primar Orășanu Daniela

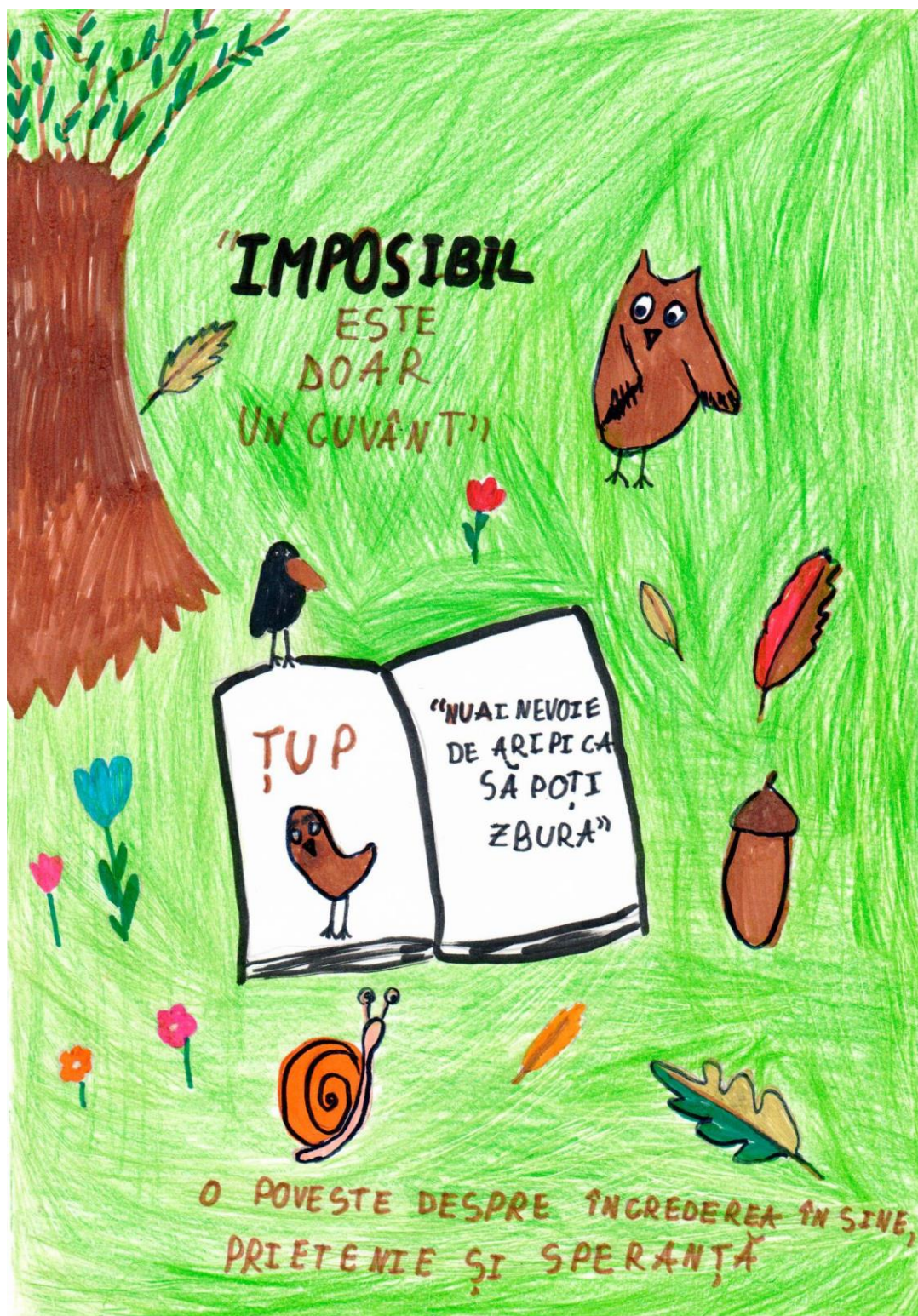
Mențiunea I: Martin Izabela
Școala Gimnazială Nr. 16 „M. I. Dobrogeanu” Constanța
Coordonator, prof. înv. primar Gurgu Nicoleta Doina

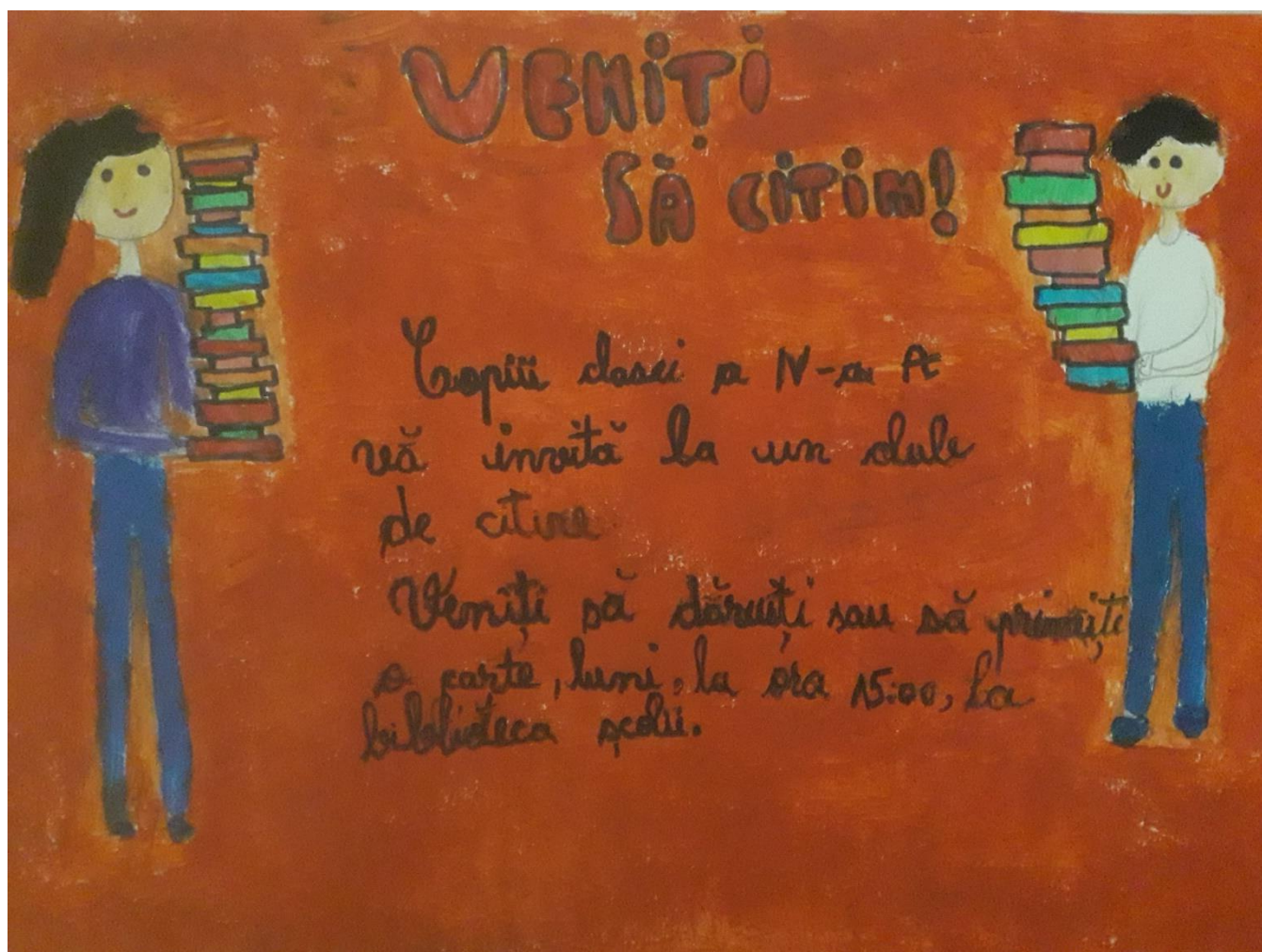
Mențiunea I: Nagy Matei
Școala Gimnazială „Iosif Moldovan” Arad
Coordonator, prof. înv. primar Moț Patricia Ioana

Mențiunea I: Predoiu Patrik
Școala Gimnazială „Iosif Moldovan” Arad
Coordonator, prof. învă. primar Moț Patricia Ioana

Mențiunea I: Stan Cosmina
Școala Gimnazială „Ștefan Bârsănescu” Iași
Coordonator, prof. înv. primar Doroșincă Cătălina

Mențiunea II: Barbu Sara
Școala Gimnazială „V. Brătianu” Ștefănești, jud. Argeș
Coordonator, prof. învă. primar Brichius Daniela Adelaida

Mențiunea II: Borisov Alessia
Școala Gimnazială „Alexandru Ciucurencu” Tulcea
Coordonator, prof. înv. primar Custura Luminița-Mioara

Mențiunea II: Crăciun Ilinca
 Școala Gimnazială „Ștefan Bârsănescu” Iași
 Coordonator, prof. înv. primar Doroșincă Cătălina

Mențiunea II: Diaconu Maria
Școala Gimnazială „Liviu Rebreanu” Cluj-Napoca
Coordonator, prof. înv. primar Lucaci Adriana Livia

Mențiunea II: Petrean Teodora
Școala Gimnazială „Horea” Cluj-Napoca
Coordonator, prof. înv. primar Ispas Mariana Gabriela

Mențiunea II: Pocruianu Tania
Școala Gimnazială „C. Brâncuși” Cluj-Napoca
Coordonator, prof. înv. primar Bonda Dorina

CLASA a III-a B „BUBURUZELE”

VĂ INVITĂ

LA LANSAREA CĂRȚII
„EMOȚIILE”

SÂMBĂȚĂ,
5 IUNIÉ 2021

ORA 16³⁰

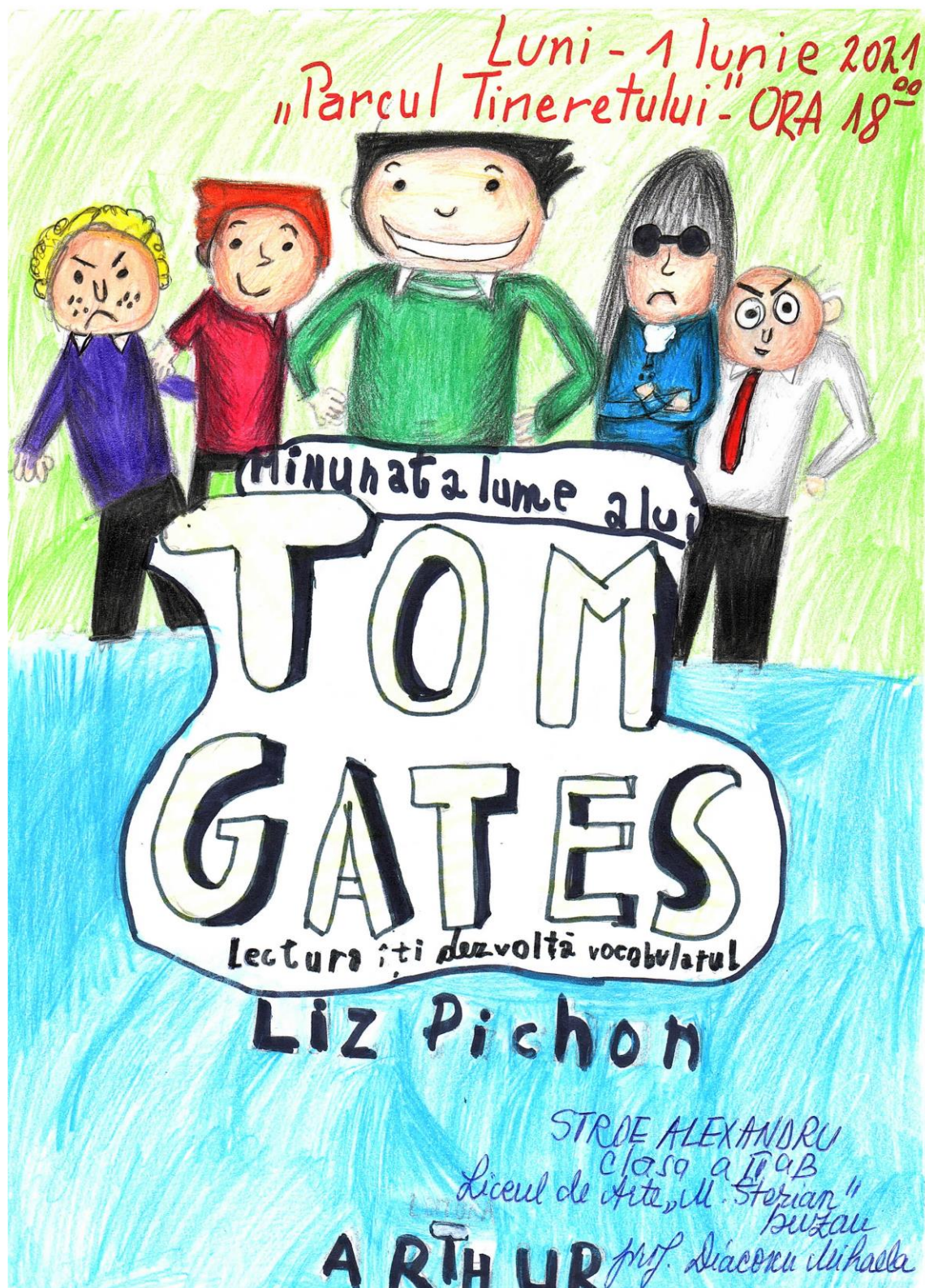
PARCUL
„FAR”
„CONSTANȚA

Mențiunea II: Preda Antonya
Școala Gimnazială Nr. 16 „M. I Dobrogianu” Constanța
Coordonator, prof. înv. Gurgu Nicoleta Doina

Mențiunea II: Someșfălean Raul
Școala Gimnazială „C. Brâncuși” Cluj-Napoca
Coordonator, prof. bibl. Mitroi Iuliana

Mențiunea II: Stroe Alexandru
Liceul de Arte „Margareta Sterian” Buzău
Coordonator, prof. înv. primar Diaconu Mihaela

Mențiunea II: Vlad Alexandra Gabriela
Liceul de Arte „Margareta Sterian” Buzău
Coordonator, prof. înv. primar Diaconu Mihaela

Gimnaziu

Premiul I: Lungulescu Alexandru Ștefan
Școala Gimnazială „Titu Maiorescu” Sector 1 București
Coordonator, prof. Șova Marilena Lavinia

DEDAL ÎL RECUPEREAZĂ PE ICAR

După ce Icar, fiul lui Dedal, a căzut în mare, un taur uriaș și fîoros a ieșit din apă, l-a înhățat și a coborât înapoi în adâncurile întunecate și reci. Avea trei capete, dintre care unul nemuritor, pielea era roșie ca sângele și invincibilă, copitele se transformau în înotătoare când era în apă, inima fiind singurul punct vulnerabil.

Dedal era copleșit de durere, însă plin de speranță, a început să se gândească la un plan pentru a-și recupera fiul iubit.

S-a dus pe o insulă și a făcut o sulită cu care să îl poată doborî pe taur.

După trei zile și trei nopți, sulita a fost gata și Dedal a plecat în căutarea taurului. Mai întâi, a făcut o undiță trainică cu care a prins cinci pești mari pe care i-a folosit drept momeală pentru taur. A așteptat până când acesta a simțit mirosul și a ieșit la suprafață. Dedal a aruncat cu putere sulita, l-a nimerit, însă arma nu a putut trece de pielea taurului. A mai încercat de câteva ori, dar în zadar.

S-a rugat la zei și i-a întrebat cum îl poate învinge pe taur. Zeii olimpici i-au spus că poate fi învins doar dacă se află în interiorul lui. Dedal atunci a sculptat o barcă în forma unui pește, în care s-a ascuns. A reușit să intre în corpul lui și, în sfârșit, și-a văzut fiul, care era foarte slăbit. Repede, Dedal i-a înfipt taurului sulita în inimă, omorându-l, după care au ieșit pe gura acestuia, când și-a dat ultima suflare.

După ce s-au bucurat că sunt din nou împreună, cei doi și-au continuat drumul către o nouă viață liberă, departe de regele Minos.

Premiul II: Oțelea Eliza-Maria

Școala Gimnazială „Titu Maiorescu” Sector 1 București

Coordonator, prof. Șova Marilena Lavinia

HERMIONE GRANGER ȘI LEVITAȚIA

Era o zi obișnuită de vară, cu pomi înverziți și cu soarele zâmbitor pe cer. Hermione Granger, cea mai bună prietenă a lui Harry Potter și a lui Ron Weasley, își făcea temele pentru școală. Era cea mai bună elevă din anul ei, așa că acorda multă atenție școlii. Își exersa poțiunea preparată pentru una din materiile de la Hogwarts, „Poțiuni”. Aceasta era o poțiune de invizibilitate la care lucrase foarte mult timp și, într-un final, a venit timpul să o încerce. La un moment dat, a auzit un zgomot puternic și s-a dus imediat să vadă ce s-a întâmplat. Nu a văzut absolut nimic care să nu fie în regulă. După două minute, iar s-a auzit. De data aceasta, a coborât și s-a uitat peste tot. În bucătărie a observat că ibricul a început să plutească prin încăperea albă ca mătasea. A încercat să facă o contra-vrajă, dar nu a funcționat. Apoi au început și tacâmurile să danseze în aer, sperind-o foarte tare pe Hermione. S-a panicat când a văzut că și masa a început să zboare prin aer! A aruncat asupra bucătăriei vraja „Impedimenta”, care îngheață obiectele, dar nu a funcționat. Apoi, după trei minute, toate lucrurile s-au așezat brusc la locul lor. Hermione a decis să iasă afară și când să deschidă ușa...i-a văzut pe Harry și Ron râzând, căci ei îi făcuseră de fapt o farsă.

Hermione nu se aștepta, așa că s-a înfuriat. Băieții i-au explicat fetei că au vrut să vadă cum reacționează. Aceștia i-au mai zis că au exersat vraja numită "Wingardium Leviosa", o vrajă pentru levitație, pentru ca Ron să se descurce mai bine la folosirea ei.

Fata le-a promis că nu o să-i lase să scape așa de ușor data viitoare.

Premiul III: Chiriac Sara Ioana

Școala Gimnazială „Sf. Constantin și Elena” Sector 6 București

Coordonator, prof. Panțucu Ioana

SALVAREA TAMAREI

Era rândul Tamarei să îl plimbe pe Havoc după cină. În timp ce ea și lupul ieșeau, eu și Aaron ne-am întors în camerele noastre. Eram atât de preocupat cu enigma din viața mea, încât nici nu mi-am dat seama cât de repede a trecut timpul.

Am pornit pe coridoarele din Magisterium către locul unde ar fi trebuit să fie Tamara și Havoc, dar nu era nimeni. Liniștea nopții îmi asurzea urechile. Pe pământul ud se vedeau urme de luptă.

Havoc a ieșit speriat dintr-un tufiș.

-Havoc! Unde e Tamara, băiete?

Havoc a început să alerge și l-am urmat. Aaron era în față, ca de obicei. Tot frigul acela îmi înțepenise piciorul și dureau destul de mult, dar nu m-am lăsat bătut. După 20 de minute bune de mers prin pădure, am ajuns la un hambar.

Am mers cu grijă spre un geamul spart și m-am uitat înăuntru. Într-o lumină slabă, se vedea cineva legat. Dinspre un perete, străluceau trei perechi de ochi verzi. Erau Călăreții Haosului!

I-am făcut semn lui Aaron să se apropie ușor. S-a așezat pe pământ, întinzându-și mâinile pe iarbă. Pământul s-a cutremurat. Persoana legată a tresărit. Era Tamara! Mesajul fusese primit.

Călăreții Haosului, ființe corupte de haos, dormeau cu ochii deschiși. Am folosit puterea fierului ca să descui ușa hambarului și am dezlegat-o pe Tamara. A tulit-o spre pădure, iar eu și Aaron ne-am așezat în poziție de luptă. Un Călăreț al Haosului s-a uitat amenințător spre noi. I se vedea gura larg deschisă și ochii de un roșu granat acum. Aaron și-a folosit puterea de Makar ca să nu ajungă la noi și să ne rănească.

Am fugit spre tabără. Pe la jumătatea drumului, ne-am întâlnit cu Maestrul Rufus. Tamara folosisese și ea magia pământului pentru a trimite mesaj despre ceea ce se întâmpla. Eram în siguranță.

(Cartea-sursă: „*Magisterium*” de Cassandra Clare și Holly Black)

Mențiunea I: Grigoraș Ilaria
Școala Gimnazială „Anghel Saligny” Focșani, jud. Vrancea
Coordonator, prof. Manole Elena

PEDEAPSA LUI DORIAN GRAY

Lordul Henry Wotton a venit imediat ce a aflat pentru a vedea cu ochii săi. Nu a vrut să fie adevărat, dar în coșciug zăcea un bărbat mort, veștejit, dezgustător care purta inelele lui Dorian. Prietenul său bun era mort, ucis de propria sa mână. Poliția a dedus că s-a sinucis, însă nimeni nu știa cum de a îmbătrâni așa de repede.

Dorian s-a trezit într-un spațiu îngust și întunecat. Nu se putea mișca, dar putea vedea printr-un soi de fereastră mare o cameră ce semăna cu sufrageria lui. De fapt, chiar era sufrageria lui. În ea era un coșciug, înconjurat de servitorii lui, de Henry și de Alan Campbell. Unii dintre servitori plângeau. Atunci Dorian a privit ezitant în coșciug și și-a văzut trupul bătrân, neînsuflețit, zăcând în el. În acel moment a realizat adevărul înfricoșător... Se afla în portret.

Alan a venit la înmormântare în ciuda instinctelor sale. Aflându-se acum în fața trupului lui Dorian Gray, se simțea oarecum ușurat. A scăpat de cel care l-a șantajat să se descotorosească de un trup. Un bărbat din mulțime i-a captat atenția. I se părea cunoscut, dar nu știa de ce.

- Basil, nu știam că ești în oraș, spuse Henry.
- Nu aș fi putut să-i pierd înmormântarea.

Alan se făcu alb ca varul și ameți. Bărbatul era acela pe care l-a ucis Dorian. Cineva l-a întrebat dacă se simte bine așa că a profitat și a plecat.

Dorian nu înțelegea cum putea fi în viață. Minte sa era în totală agonie... După funeralii, Basil își luă tabloul și se întoarse la Paris, unde a fost expus la Luvru.

Astfel Dorian Gray și-a petrecut eternitatea captiv în portret, privindu-i pe alții trăindu-și viețile.

Mențiunea II: Quereda Y. Gadea Izabelle Mary
Școala Gimnazială Mănești, jud. Dâmbovița
Coordonator, prof. Drăgăescu Simona Mariana

MAGIA ANOTIMPURILOR

Cu foarte mult timp în urmă, pe un tărâm unde magia era peste tot, trăiau patru Zeițe frumoase ca stelele unei nopți de vară, care domneau peste patru ținuturi: al Iernii, al Primăverii, al Verii și al Toamnei. În fiecare, anotimpul era veșnic. Aceste patru surori erau fiicele lui Zeus și ale Herei și se numeau: Artemis, Atena, Afrodita și Hestia.

Se spune că în ținuturile lor, vremea era după cum aveau fiecare inimile. Artemis era considerată zeița iernii, cu un suflet rece ca gheața, cu vorba aspră și răsufletul, ger; Atena - zeița primăverii, cea mai veselă, întotdeauna cu un alai de flori și fluturi; Afrodita - stăpâna verii, cea mai frumoasă, cu o inimă de aur și Hestia, zeița toamnei, cea care nu zâmbește niciodată. Atunci când una dintre ele plânge, regatul lor are parte de ploi și furtuni îngrozitoare.

Într-o zi, fetele au primit vestea că se va naște fratele lor mai mic, așa că au plecat spre regatul părinților. Pe drum, se întâlnesc cu unchiul lor, Hades, Zeul Infernului, care venea să se răzbune pe Zeus că nu l-a primit niciodată pe Muntele Olimp. Hades le-a recunoscut pe fete și le-a răpit. El le-a prins într-o sferă a morții, în care s-au format patru anotimpuri. Hades s-a dus la Zeus să îi ceară să-l primească pe Muntele Olimp, că, dacă nu, va sparge sfera, și fetele vor muri. Zeus l-a refuzat și a pornit o luptă cruntă cu Hades până l-a învins. A reușit să ia sfera și, dându-și din putere, le-a eliberat pe zeițe.

De atunci, cele patru surori au devenit anotimpuri și așteaptă fiecare închise în castelul lor timpul potrivit pentru a se schimba.

Liceu

Premiul I: Niță Florentina

Colegiul Auto „Traian Vuia” Tg-Jiu, jud. Gorj

Coordonator, prof. Ochian Iulia-Marinela

LECTURA-DRUMUL SPRE VEȘNICIE

Nu aș putea spune cu exactitate când am citit prima mea carte, dar îmi amintesc și acum de fascinația cu care priveam cărțile din bibliotecă, copertile lor colorate și sugestive și, chiar dacă, atunci când le deschideam, vedeam doar semne fără sens, cât de nerabdatoare eram să aflu comorile din interior. Îmi aduc aminte cu drag de poveștile mamei pe care le ascultam cu sufletul la gură, captivată de târâmurile în care mă purtau și personajele lor uimitoare. Mai târziu, când am învățat să citesc, am fost curioasă să vad dacă ele erau așa cum mi le spunea mama și dacă, poate, mai existau și altele pe care ea uitase să mi le spună.

În primul rând, privind în urmă, gustul pentru lectură se dobândește din frageda copilărie, cu îndrumarea părinților și mai târziu a dascălilor, pornind de la cele mai simple întâmplări, basme și, pe măsură ce creștem, ajungând la intrigi mai complicate, personaje formate, însă din ce în ce mai captivante și mai pline de sens. Și așa, încetul cu încetul, învățăm despre lumea care ne înconjoară, despre viață, despre oameni și noi înșine, căci „nu există cunoaștere înnăscută, pentru motivul că nu există copac care să iasă din pământ cu frunze și fructe.” (Voltaire)

Lectura ne dezvoltă imaginația și creativitatea, trezește în noi sentimente diverse și profunde, ne arată experiențe variate, personaje cu care uneori ne identificăm și de care ne legăm sufletește, crâmpie din vieți trecute, dar care ne fac să înțelegem cine suntem, de unde ne tragem. Mai mult decât atât, prin lectură, învățăm să gândim, dobândim curajul de a hotărî ce și cum vrem să fim, să evoluăm. „Omul nu poate descoperi noi oceane, câta vreme nu are curajul de a pierde din vedere țărâmul.” (Andre Gide). Însă toate acestea se întâmplă gradual, pe măsura ce mintea noastră fragedă se dezvoltă. Dacă la început suntem capabili doar să memorăm sau să reproducem conținutul, mai târziu, dascălii noștri ne învață cum să îl înțelegem, cum să-l interpretăm și cum să extragem din el adevăratele învățăminte, cum să ne formăm convingeri și concepții. Datoria îndrumătorilor noștri, a școlii este de a ne dezvolta gândirea, de a ne ghida și canaliza eforturile, de a ne trezi curiozitatea, astfel încât să experimentăm și singuri lumea cărților și să fim capabili să ne selectăm propriile zone de interes. Dascălul este cel care ne lărgeste orizontul cultural, cel care ne poate dezvolta sau spori atracția spre lumea cărților, cel care ne învață să gândim singuri, așa cum spune și John Amos Comenius: „A instrui pe tineri cum se cuvine nu constă în a le vâri în cap o mulțime de cuvinte, fraze, expresiuni și opinii din diferiți autori, ci a le deschide calea cum să priceapă lucrurile.”

În altă ordine de idei, Baltasar Gracian spunea: „Frecventarea prietenilor să-ți fie ca o școală și convorbirea cu ei învățătură. Fă-ți din prietenul tău un învățător și unește prin el foloasele instrucției cu plăcerea conversației.” Și, când mă gândesc la copilărie și adolescență, îmi aduc aminte de lungile

conversații pe care le aveam cu colegii sau prietenii mei pe marginea unei cărți, cum ne întreceam în evocarea altor opere cu tipologii sau teme asemănătoare și cum ne străduiam să găsim o modalitate nouă prin care am fi putut noi, la rândul nostru, să ilustrăm aceeași idee.

Este adevărat, este vorba de cu totul o altă generație, ce nu se mulează pe tendințele generației secolului XXI. Însă, dacă ne gândim mai bine, acest secol ne ofera și mai multe posibilități de a ne lărgi orizontul cultural. Prin intermediul audiobook-urilor, tinerii din zilele de azi pot asculta cărțile copilăriei noastre, oriunde, oricând, fără constrângeri de spațiu și timp. Filmele pe care le putem urmări la televizor sau cinema sunt, de cele mai multe ori, ecranizări ale romanelor clasice sau contemporane, ce pot trezi interesul și curiozitatea spre opera originală, mult mai completă și complexă, ilustrată doar parțial în aproximativ două ore de peliculă. Astfel, datoria noastră rămâne, astăzi, de a învăța la rândul nostru cum să facem uz de progresul tehnologic și cum să-l folosim în beneficiul unei educații cuprinzătoare.

În concluzie, o lecție valoroasă primită de la profesorii mei este că și cartea are vârstele ei. Pentru fiecare vârstă există cartea potrivită; sunt cărți al căror farmec îl trăim doar la anumite vârste, sunt cărți a caror valoare crește cu timpul, pe măsură ce creștem, ca un vin ce devine mai bun cu fiecare an ce trece. De fiecare dată când citim o carte, sensurile ei capătă profunzimi, căci „o carte este mai mult decât o structură verbală sau o serie de structuri verbale, este un dialog stabilit cu cititorul, este tonul pe care îl impune cititorului și este imaginea schimbătoare sau durabilă pe care i-o impune memoriei sale.” (Jorge Luis Borges)

Bibliografie:

1. BOUCHOT, Henri. *Le livre. L'illustration - la reliure. Étude historique sommaire*. Paris: Edition Maison Quantin, [1886]. 320 p.: fig., il. II 5.617
2. GAGEA, Adriana; POPESCU, Virgil. *Contribuții la Istoria Culturii Românești. Cartea și biblioteca: Bibliografie Dan Simionescu*. București: s.n., 1990. 48 p. III 29.779
3. SELEJAN, Ana. *Carte rară și prețioasă: Catalog*. Vol 2: Sec. XVIII. Sibiu: Biblioteca "Astra", 1992. 242 p. II 65.339(2)

CE FEL DE LECTURĂ PREFERĂM?

Nicolae Balotă afirma că „un om al cărții nu se poate împiedica să nu savureze cartea, nu numai ca pe un instrument care îi permite accesul într-o lume a cuvântului, a ideilor, a ficțiunilor, a simțirii mijlocite, ci și nemijlocit, în sine.” Deci, lectorul atras de actul cititului, găsește în lectură, drumul care îl conduce spre cunoaștere și autocunoaștere în același timp. Consider că lectura este un barometru pentru gradul de civilizație a unui popor, în timp ce actul de a citi, este o condiție fără de care nu se atinge performanța, apoi, ea devine calea de acces la cunoașterea generală și specializată. Deși este determinată de diferiți factori (politici, sociali, economici, geografici, culturali) lectura rămâne un act de alegere personală.

În primul rând, a lectura implică două dimensiuni, una care evidențiază plăcere în actul de a citi, iar cealaltă se orientează spre zona educațională. O definiție a lecturii de plăcere ar reda situația ideală și perfectă, care nu implică o recompensă materială și care este determinată de o motivație intrinsecă. De exemplu, lectura bună este aceea care produce maximum de plăcere, de aceea, în contextual actual, când actul lecturii a fost înlocuit cu alte forme de a accesa informația, este foarte important să se rețrească interesul pentru lectură, rămânând ca mai apoi, aceasta să se transforme în pasiune. Pasiunea pentru lectură, dependența de a e explora lumi imagineare prin cuvântul scris, de a te cufunda în lumea ideilor prin intermediul cărții, ar fi de dorit să nu mai rămână doar apanajul unora.

Pe de altă parte, lectura critică este adesea asociată cu lectura obligatorie văzută ca o modalitatea prin care, constrâns fiind, reușești să cunoști anumite texte, fără a-ți asuma rolul de cititor. Atunci când deschide o carte, orice lector are niște așteptări de la text: să aibă coerență și sens, să transmit un mesaj puternic, de așteptat să activeze empatia, să creeze valori morale și sociale, să-l stimuleze pe cititor să reflecteze la unele teme serioase, să aibă chiar de la început o anumită transparență, să ofere strategii de a depăși dificultățile și problemele cu care se confruntă cititorul. Prin urmare, o schimbare a percepției adolescenților asupra lecturii critice, ca fiind anostă și obligatorie se poate realiza prin acțiuni concrete cum ar fi: stimularea creativității și a talentului adolescenților prin promovarea creațiilor proprii în cercuri literare, întâlniri cu scriitorii care să-le stimuleze curiozitatea pentru lectura critică, dezbateri pe teme literare, vizionarea unor filme și discutarea lor în paralel cu textul literar, psihodrama.

Concluzionând, lectura este un act deliberat, individual, care ajută la dezvoltarea unor valori morale, sociale. Deși, cititorul contemporan este mai interesat, de lectură de plăcere, de ceea ce este actual în zona literară, de scriitorii și operele la modă, de ceea ce are legătură cu el și cu particularitățile universului său interior, este important să apelăm și la lectura critică a căror valențe științifice și formative contribuie în egală măsură la formarea personalității adolescente.

Premiul II: Cilibiu Nicoleta

Liceul Tehnologic Bălteni, jud. Gorj

Coordonator, prof. Ivănoiu Nicolîța Andreea

IMPORTANȚA LECTURII ÎN VIAȚA ADOLESCENTULUI

Cititul a devenit o activitate destul de rar întâlnită în rândul adolescenților. Mulți tineri renunță cu ușurință la cărți în favoarea internetului, a filmelor sau a jocurilor pe calculator. Mai mult decât oricare din tehnicile audio-vizualului prin care sunt redată valorile culturii, lectura cărții oferă celui care o parcurge prilejuri unice de reflecție și de meditație. Gustul pentru citit nu vine de la sine, ci se formează prin răbdare, perseverență, continuitate, voință. În timpul lecturii, între cititor și autor se realizează o relație, ei se întâlnesc în atmosfera și conflictul povestirii, cititorul se regăsește în personajele din carte și totodată trăiește sentimentele autorului. Din păcate, mulți dintre adolescenți recunosc că citesc doar bibliografiile obligatorii pe care le stabilesc profesorii, dar uneori nici acestea nu sunt citite în totalitate. Elevii aleg varianta “efort minim-note cât mai mari” și preferă să-și facă temele într-un mod cât mai comod și rapid așa că de cele mai multe ori apelează la rezumatele realizate și postate pe internet. Deasemeni, aleg să vizioneze filmele realizate pe baza subiectelor cărții, astfel încât atunci când sunt întrebați de profesor, ei pot să dea un răspuns cât mai scurt și la obiect, fără prea multe detalii. Bibliotecile virtuale au ajuns să fie mult mai căutate decât bibliotecile din oraș unde trebuie să răsfoiești paginile prăfuite ale cărților tot mai degradate de trecerea anilor. Este mult mai comod și plăcut pentru oricare dintre noi să stăm acasă și să găsim repede și ușor toate cărțile de care avem nevoie.

Lectura înseamnă să-ți exersezi creierul și să ajungi tot mai sus. Să fii sus nu înseamnă neapărat să ai mulți bani, ci să ai multe cunoștințe. Informația bine folosită va aduce atât bani, cât și alte beneficii sufletești. Nimic nu se compară cu bucuria de a ține în mână o carte. Placerea unei cărți savurate pe îndelete, în lumina caldă de amurg, este greu de descris .

Am priceput că nu toată lumea care citește beneficiază de **efectul formativ** al lecturii. Că acea comunicare, acel transfer delicat dintre existențial și lectură nu e valabil pentru oricine, oricând, oriunde. Mai precis, ca **lectura trebuie să fie un prilej de renaștere spirituală** sau nu e nimica. Că există lecturi de rutină, poate folositoare și lecturi privilegiate, destinate, sporitoare de sine. În aceasta privință, lectura este dublarea ființei tale cu o oglindă care îți focalizează și totodată îți amplifică ființa. Ea este un fel de conștiință de sine exigentă. O recunoaștere a ta ca ființă responsabilă de propria ei evoluție.

Premiul II: Toma Andreea
Colegiul Național Militar „Al. I Cuza” din Constanța
Coordonator, prof. Roșu Geanina-Petronela

LECTURĂ CRITICĂ SAU DE PLĂCERE?

Lectura reprezintă evadarea din demersul cotidian, hrănirea sufletului și a minții, este o poartă spre lume, dar și spre mine însămi. Citesc de când am înțeles că semnelor grafice de pe hârtia tipărită nu le corespund doar sunete sau cuvinte, ci vieți.

Lectură critică sau de plăcere?

Consider că pentru fiecare cititor înfocat există un punct în care cele două se întâlnesc, când setea pentru cuvântul citit se împletește cu disciplina receptării .

În primul rând, lecturile noastre își au rădăcina în copilărie. La început citim fiindcă ni se impune și pentru că ni se spune că „așa e bine”. Prin repetare, conștientizăm adevărata valoare a acestui demers. Apoi, cultura generală, cuvintele care prind formă, substanță, starea de relaxare, nevoia de cunoaștere ne poartă către cititul nesilit de nimeni. Sau, poate, doar de creierul care cere informații noi, care cere hrană. În această „orânduială” începe să își facă loc lectura critică. Ea vine odată cu școala, cu manualele purtătoare de „rețete” de receptare. De fapt, intervine o lectură activă, ce trasează legături între text și contextul său istoric și disciplinar, care dezvăluie intențiile retorice și argumentative ale autorului. Nu este seacă, ea își dovedește substanța pe măsură ce consultăm mai multe lucrări de teorie și de critică literară.

În al doilea rând, nu pot să vorbesc despre lectură fără să vorbesc despre mine, cititorul. Pasiunea pentru citit mi s-a arătat grație unei persoane dragi, care îmi aducea în dar câte o carte. Bineînțeles că o răsfoiam curioasă, era - de fiecare dată - ceva nou în mâinile mele. Treptat, nu mă mai puteam dezlipi de aceste „noutăți”. Citind, am început să mă întreb: „Cum a reușit să scrie așa?”. De atunci mă fascinează curgerea cuvintelor, împletirea lor perfectă, universul care prinde viață rând cu rând. Nu știu cum, dar cărțile copilăriei mele dăinuie în mine și le regăsesc în cerneala pe care o aștern astăzi pe hârtie. Îmi place să citesc, recunosc! Cu sau fără trasee de receptare, ușa se deschide larg pentru sufletul dornic de cuvinte.

Prin urmare, lectura de plăcere este puternică, dar un bun cititor nu poate face abstracție de lectura critică. Se completează una pe cealaltă și astfel devin ceva puternic și de neoprit, odată ce pătrund în noi, oamenii care se scriu citind și care se citesc scriind.

Premiul III: Cruceru Elena-Andreea
Colegiul Național „Ecaterina Teodorescu” Târgu-Jiu, jud. Gorj
Coordonator, prof. Stănculescu Florentina Cristina

CARTE MAGICĂ

„Asta e fascinant la cărți: îți permit să călătorești fără să faci un pas.“ – Jhumpa Lahiri

Critică sau de plăcere, lectura reprezintă un portal către o lume pe care o pot atinge, nu doar cu ochii, dar și cu mintea, ea cuprinde o efemeră călătorie interioară pentru ochi și una nesfârșită pentru minte.

Pentru mine lectura este ca o gură de aer, o oază de liniște, o lume în care mă ascund ori de câte ori simt că problemele reale mă depășesc. Refugiul meu se află printre miile de pagini, printre rândurile înghesuite ce mă fac să simt că trăiesc cu adevărat.

Prima mea lectură s-a intitulat Motanul încălțat, scrisă de autorul francez Charles Perrault. Găsisem cartea în biblioteca prăfuită a bunicii și, pentru un copil de cinci ani, era singura care avea prea puțin scris și multe imagini, așadar, singura acceptabilă pentru lectură. Călătorind pentru prima dată pe cărările fantasmagoriei, am descoperit o lume fără sfârșit. Trăiam fiecare aventură alături de prințul care primise drept moștenire de la tatăl său un “motan”, mă identificam cu povestea și călătoream fără să fac un pas. Simțeam emoțiile personajelor și participam la acțiune, eram o parte din poveste. Citeam în extaz fără a mă gândi la irealitatea poveștii. De aceea, pentru mine, lectura de plăcere este mai importantă decât lectura critică, ea, singură, m-a condus pe culmile cele mai înalte ale cunoașterii.

Mă regăsesc mai mult în lectura de plăcere deoarece, spre deosebire de lectura critică care căuta să evoce o gândire logică și justificativă, aceasta nu îmi propune decât o călătorie interioară al cărui liber arbitru sunt chiar eu. Lectura critică are mereu un sfârșit, un deznodământ neschimbat pe când lectura de plăcere nu are sfârșit, ea nu se termină niciodată și continuă să fie o parte din noi.

Așadar, deși fiecare dintre ele are o semnificație profundă și complexă și o importanță fundamentală, pentru mine lectura de plăcere este mai însemnată. Dar o carte este o carte, și în final nu contează tipul acesteia întrucât cărțile sunt toate magice în semnificația lor. Prin urmare, magia există și ea și o descoperim în fiecare zi prin intermediul lecturii.

Premiul III: Sescu Georgiana Claudia
Liceul Teoretic „V. Alecsandri” Săbăoani, jud. Neamț
Coordonator, prof. Ciobanu Mihaela

LECTURA ȘI PUTEREA CUVINTELOR

Aflați la mare depărtare unii de alții, oamenii aveau nevoie să comunice și de aceea își scriau. Evident, lectura avea un scop practic, informativ. Ulterior, apariția laturii artistice a scrisului a început să capteze irevocabil și iremediabil atenția cititorului. Oamenii au descoperit plăcerea unei lecturi bune și s-au bucurat de faptul că reușeau să rețină informații noi, din domeniile care îi pasionau. Dar cuvintele aveau puteri nebănuite: puteau manipula, putea educa, puteau stârni curiozitatea, puteau încânta și puteau pune pe gânduri.

Consider că lectura ar trebui să facă parte din viața fiecăruia, deoarece prin ea omul ajunge să aibă o altă percepția asupra puterii cuvintelor. În primul rând, oamenii redescoperă lumea din unghiul altei perspective – aceia a creatorului de text... Cât de mare este cantitatea de informație de care oamenii dispune și cât de puțini conștientizează beneficiile pe care lectura conștientă a cărților le poate aduce! Poți afla o adevărată comoară de idei cu ajutorul lecturii autentice! Descoperirea raționamentelor și a ideilor ascunse dau cititorului senzația de împlinire. Urmărind, prin lectură, situațiile problematice pe care personajele cărților le trăiesc, ne regăsim și noi, ca în oglindă, cu defectele și calitățile noastre. Așa putem învăța din greșelile lor! Așa ajungem să ne cunoaștem mai bine!

În al doilea rând, lectura ne distrage atenția de la răutățile vieții și, chiar dacă pentru un timp limitat, ea ne face să uităm complet de griji. Citind, aflăm lucruri surprinzătoare despre structura ființei umane și despre relații, având astfel ocazia să ne dezvoltăm inteligența emoțională. Scriitorul este cel care, atunci când viața i-a oferit lut, el a știut să-l modeleze și să-l transforme în cești pregătite pentru un ceai magic, capabil să potolească deopotrivă setea de cunoaștere a creierului și a sufletului însetat de frumos, de iubire și de oameni. Ceai magic este pentru copil povestea citită pe-nserat de mama lui, dintr-o frumoasă carte...

Deci, prin intermediul lecturii, creierul ne dezvăluie capacitatea lui de a transpune literele negre de pe foile albe într-o paletă de culori cu care reprezintă lumi imaginare cu sens. Lectura încântă și mintea și sufletul cititorilor!

Mențiunea I: Muntean Georgiana-Daniela
Colegiul Național „Gheorghe Lazăr” Sibiu
Coordonator, prof. Pănăzan Lorinczi Maria Daniela

CARTEA – ÎNTRUPARE TEXTUALĂ A IDEILOR

„...nu este alta, și mai frumoasă, și mai de folos în viața omului zăbavă decât cetitul cărților.”

Miron Costin

Citind, un om „trăiește” câteva sute de vieți și se îmbogățește cu zeci de mii de experiențe. Câți autori zburdă vii în sufletul meu, șoptindu-și cu același entuziasm povestea! Poate unul din scopurile vieții mele este de păstra valorile pentru generațiile următoare. Scriitorii nu sunt oameni care trebuie lăsați să se piardă. Din punctul meu de vedere, lectura de plăcere a fost și va fi precum o conexiunea nevăzută, dar simțită, dintre carte și suflet. Sunt convinsă că nu cititorul alege cartea, ci aceasta pe el.

Mai întâi, aș dori să pun în lumină gândurile mele împletite de timpul nerăbdător în cărți citite. Conștientizăm timpul scurt pe care îl are gravat fiecare ființă în raport cu izvorul nesecat care se găsește în bibliotecile lumii. Timpul este presat (număr ca un nebun anii), iar acesta ar trebui consumat exact așa cum îți dictează sufletul, care știe de ce are nevoie să vadă cu ochii minții în lumea ficțiunii, pentru a avea o călătorie de neuitat.

Mai apoi, cartea este cea mai originală și mai flexibilă întrupare textuală a ideilor. Lumea de hârtie a unui autor se lasă cucerită, interpretată de fiecare cititor, exact așa cum pofteste. Ca părtaș voluntar la universul imaginar poți vedea "realități", care unora le scapă, sau poți rata mesaje evidente.

Sintetizând, lectura este, prin excelență, cea mai valoroasă născocire omenească, având puterea de a te lăsa să arunci o privire curioasă spre alte orizonturi. "Chemarea cărții" sau lectura din plăcere este, de departe, experiența pe care o putem gusta zilnic.

Anexă: Câștigătorii concursului și lucrările premiate, ediția 2021